EMRAH SERBES • BEHZAT Ç.

EMRAH SERBES

Behzat Ç.

HER TEMAS İZ BIRAKIR
SON HAFRİYAT

10. YIL ÖZEL BASKISI

iletişim

EMRAH SERBES • **Behzat Ç.**

EMRAH SERBES 1981 Yalova doğumlu. Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nu yarım bıraktı, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. Öğrencilik yıllarında *BirGün* gazetesi için söyleşiler kaleme aldı, *Radikal 2* için tiyatro eleştirileri yazdı, *Hayvan* dergisinin Ankara muhabirliğini yaptı. Kitapları: *Her Temas İz Bırakır* (roman, 2006), *Son Hafriyat* (roman, 2008), *Erken Kaybedenler* (hikâye, 2009), *Hikâyem Paramparça* (seçki, 2012), *Deliduman* (roman, 2014), *Müptezeller* (roman, 2016).

İletişim Yayınları 2389 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 403
ISBN-13: 978-975-05-2101-0
© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2016, İstanbul

EDİTÖR Levent Cantek
KAPAK VE SAYFA TASARIMI Suat Aysu
DÜZELTİ Aybars Yanık, Melis Oflas
BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212. 613 38 46
CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

EMRAH SERBES

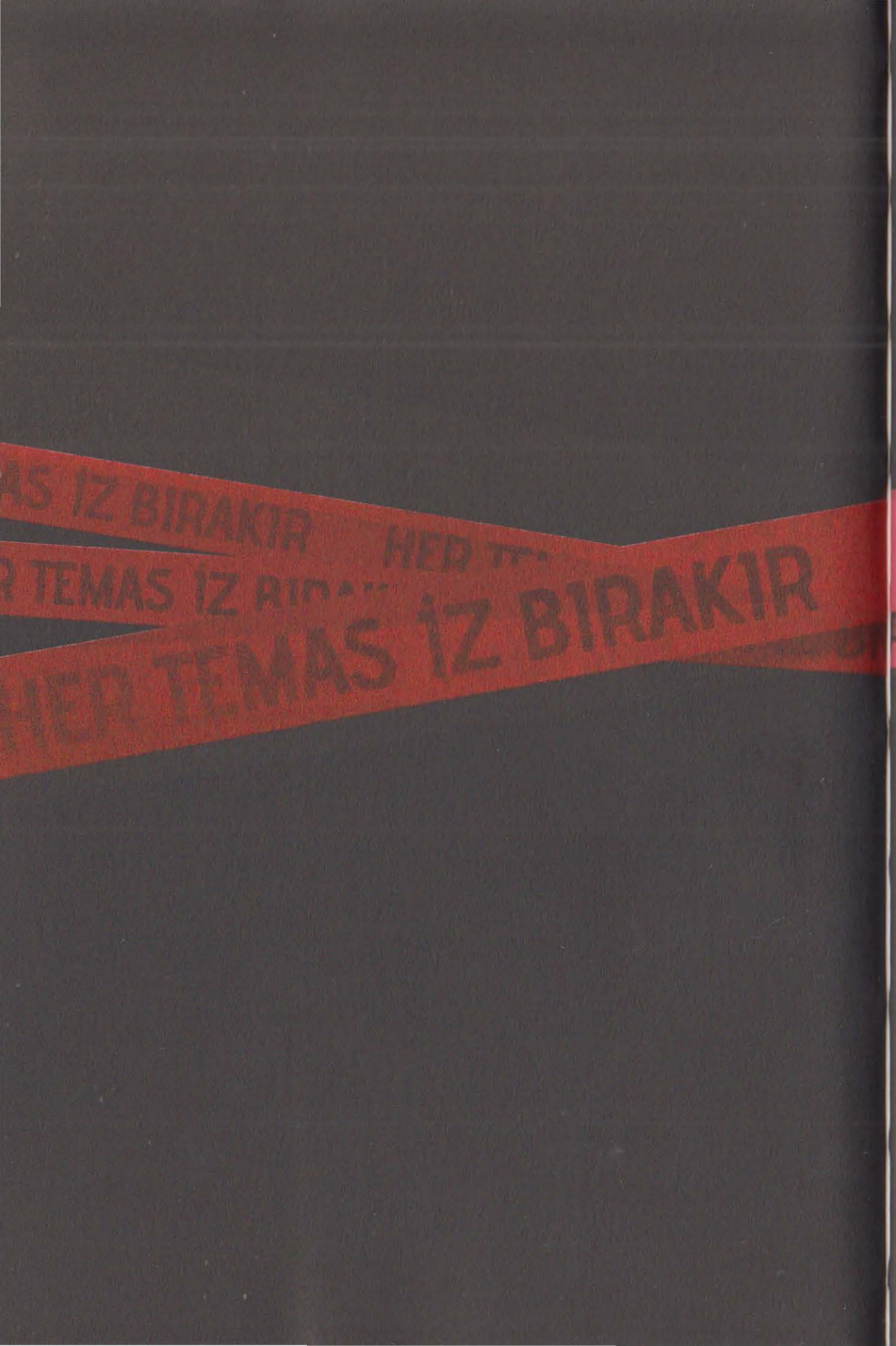
Behzat Ç.

Her Temas İz Bırakır
Son Hafriyat

10. YIL ÖZEL BASKISI

RESİMLEYEN
Deniz Karagül

iletişim

BİRİNCİ KİTAP

Gökçen'e...

1.

Yeni yıla kırk beş dakika kalmıştı. Behzat Ç. nöbeti devretmiş, Hüseyin'in meyhanesine giderken, değdiği yerde çamura dönen berbat bir kar yağıyordu. Hüseyin zahmetsiz dostluğuyla, "Gel de iki duble içelim, yeni yıla birlikte girelim," demişti. Arabayı Mithat Paşa Caddesi'nden Sakarya'ya doğru sürerken bir şey unuttuğunu biliyordu, ne olduğunu o an hatırlayamayacağını da. Yapacağı bir işi mi unutmuştu yoksa bir sözcüğü mü, bunun ayrımına varsa hatırlaması işten bile değildi. Bu unutulan şey kaygıdan çok bir eksiklik duygusu yaratıyordu. Kaygılanacak olsa, gece eve dönüşte bu karda Dikmen'e nasıl çıkacağını düşünürdü.

Kaymamak için yavaşlayıp vitesi ikiye aldı. Kalabalığın barlara, birahanelere sığmayıp sokaklara taştığı Sakarya'ya sapmak üzereyken kucağında acayip bir yük taşıyan adamın biri ön kaputa çarptı. Çarpar çarpmaz da hiçbir şey olmamış gibi can havliyle koşmaya devam etti. Dikiz aynasından baktı, adamın peşinden başka biri koşuyordu. Sarhoş kavgasıdır diye düşündü, ayıracak mecali yoktu. Kaçan adamın kuca-

ğında taşıdığı yükün altı yedi yaşlarında bir çocuk olduğunu görünce frene basıp dörtlüleri yaktı, hafif kayan araba biraz yan dönerek durdu. Arabadan çıkarken kovalayan adamın elinde parlayan bıçağı gördü, geç kalmıştı, otuz metre ötedeydiler. Silahını yoklayıp koşmaya başladı, adamlar Yenişehir Postanesi'nin önünde gözden kaybolmuştu.

Yer yer buz tutmuş kaldırımdaki kalabalığın arasında kaymamak için büyük bir çaba sarf ederek, olabildiğince hızlı koşuyordu. Omzundan ittiği adamın biri küfretti, dönüp cevap vermedi. Ankara'da yayalar böyledir, acelesi olanın yolunu keserler. Silahını çıkarınca homurtular azaldı, önü biraz açıldı. Gözden kaybettiği iki adamı bir mağazanın önünde gördü. Adamlardan biri iki büklüm olmuş, art arda inen bıçak darbelerini savuşturmak ister gibi kollarını öne uzatmıştı. Yüzü acıdan kasılmış, ağzından kan gelmişti. Hemen yanlarındaki küçük kız çığlık çığlığa bağırırken, bıçak darbeleri adamın kum torbasına dönen karnına inmeye devam ediyordu. Behzat Ç. "Bıçağı at! Polis!" diye bağırdı. Soluk soluğaydı, nabzının boynunda attığını duyuyordu. Silahın emniyetini açıp, kurşun sürdü. Nişangâh bıçaklayan adamın bacağını görüyordu, tetikteki parmağı kasılmıştı. Havaya bir el ateş edip silahı tekrar adama doğrulttu. Yakınlarda olayı izleyen bir kadın silah sesi üzerine tiz bir çığlık attı, bıçaklayan bir an durdu. "Polis! Bıçağı at!" Adam elindeki bıçakla aptal aptal bakıyordu. Behzat Ç. yineledi: "Bıçağı at! Polis!" Adam bıçağı bıraktı. "Yere yat! Yat yere! Yat lan! Yat!" Adam yere yatınca hızla yanına vardı. "Kafanı kaldırma, sakın kafanı kaldırma!" Yerdekinin kıpırdar gibi olduğunu görünce ayağının dışıyla öyle bir tekme çıkardı ki, adam top olsa kaleciyi de içeri sokardı. Az önce silah sesi üzerine çığlık atan kadın, yanındaki adamın kolunu çekiştirdi: "Gidelim, şahit yazarlar!"

İsmet, ilerlemiş yaşına rağmen bütün yaralama ve cinayetlere ilk elden giden Cinayet Bürosu komiseriydi. Hatta biraz

tıptan da anlar, hangi yaralının ölüp Cinayet Masası'na kalacağını iyi tahmin ederdi. Bu yüzden uzun zamandır kendisine Akbaba lakabıyla hitap edilir olmuş, o da bu durumdan fazla rahatsız olmadığı için adının unutulmasına ses çıkarmamıştı. Ellerindeki kanı silen Behzat Ç.'ye bir ıslak mendil daha uzattı. "Sen izinli değil miydin bu gece?" diye sordu.

Elini sildiği mendili atıp 216'sını yakan Behzat Ç. "O da ne?" dedi.

Akbaba güldü, ardından yüzündeki korkunç ifadeyle sordu: "Minibüsteki çocuk ölenin kızı mı?"

"Evet."

"Nereden duymuş?"

"Bıçaklanırken yanındaydı."

Polis kordonunun arkasındaki meraklı kalabalık yılın son cinayetine bakıyordu. Daha doğrusu cinayetten artakalanlara. Yakası yırtık, üstü başı kan ve çamur içinde kalmış adam, mağazanın önünde, bıçaklandığı yerde sırtüstü yatıyordu. Karnından sızan kan, karın üstünde bir birikinti oluşturmuştu. Behzat Ç. kanı durdurmaya çalışmış ama adamın bağırsakları elinde kalınca vazgeçmişti.

Akbaba önce adama baktı sonra da Behzat Ç.'nin içtiği 216'ya; iç geçirirken "Bir tane de bana versene," dedi. "Bu taksici milleti iyice psikopat olmuş, kızının yanında babasını bıçaklıyor. Sebep neymiş?"

"Anama küfretti diyor ama tam bilmiyorum, para tartışması da olabilir."

Suat telsizle, "Ekip göndereyim mi amirim?" diye sordu.

"Yok, biz buradayız."

"Kim var başka?"

Akbaba telsizi alıp "Kim olacak ben," dedi. Behzat Ç., onun ölecek insanların kokusunu aldığı yönündeki efsaneye iyiden iyiye inanır olmuştu. "Sen ne arıyorsun burada?" diye sordu.

"Evde canım sıkılıyordu, telsizden duydum."

"Yılbaşı akşamı telsiz mi dinliyorsun?"

"Ne yapayım, televizyonda bir bok yok. Adamın akrabalarına haber verildi mi?"

Behzat Ç. kanı durdurmaya çalışırken adamın ceptelefonu çalmıştı.

"Karısı aradı. Ben konuştum."

Kadının çığlıkları hâlâ kulağındaydı.

"Maktulün akrabaları şimdi gelir. Ben taksiciyi alıp gidiyorum, ambulans gelince Adli Tıp'a gidecek. Keşke sen ambulans şoförü olsaydın."

Akbaba gülümsedi. Ağzındaki duman 216'dan mı yoksa soğuktan mı çıkıyor belli değildi. Kordonun içine giren bir iki sarhoşu fırçaladı. Saçları beyazlamış, gözleri içine çökmüş, burnunun ucundaki acayip siğil ve kızıla çalan ten rengiyle çok çirkin, korkutucu bir adamdı. Tipini görenler hemen kordon dışına çıktı.

Behzat Ç. telsizi aldı.

"4570 merkez."

"Merkez dinliyor amirim."

"Şahsı aldım, geliyorum. Olay yerinde Akbaba'yla irtibat kurulsun."

"Anlaşıldı."

Arabada bekleyen kelepçeli taksiciye doğru yürüdü. Harun'u arabanın yanında görünce, "Sen de mi telsizden duydun?" diye sordu.

"Evet."

Harun, geçen yılbaşında izin yapmayan polislerden olduğundan bu gece izinliydi. Genç polisler beraber gidecekleri bara Behzat Ç.'yi de çağırmışlar ama o gürültülü yerleri sevmediğinden reddetmişti.

"Hadi git. Elemanlara da söyle ağızlarıyla içsinler."

"Ben onların yanından ayrılalı iki saat oldu."

Harun'un gözleri içkiden kızarmıştı, Behzat Ç. kolundan sıkıca tuttu, "Sakın ha!" dedi. "Sakın ha!"

Harun bu "Sakın ha!"nın anlamını biliyordu.

"Yok amirim o konuyu kapattım ben."

"İstersen kapatma. Bölümde gerginlik istemiyorum, sana da torpil geçmem, başka büroya veririm."

Ekip arabasını olay yerinden hızla çıkardı. Tam Kızılay'ın göbeğinde kırmızıya yakalanınca, yanında oturan Harun, "Geçelim, boş," dedi.

Cevap vermedi; kırmızı ışığın üstünde, altmıştan geriye doğru azalan saniyelere bakarken, uzaktan ambulansın ışıkları göründü. Siren sesi meydandaki kalabalığın hep bir ağızdan söylediği şarkıya karışıyordu. "Nihayet gelebildiler." Bu sefer cevap vermeme sırası Harun'daydı, sanki başka bir âleme dalmış gibi ambulansın ışıklarına bakıyordu. Arabanın içindeki sessizlik tedirgin edici bir atmosfer yaratınca Behzat Ç. arka koltuktaki taksiciye döndü: "Niye öldürdün adamı?"

"Anama küfretti."

"Ben kızıyla konuştum. Küfretmemiş."

"Allah belamı versin ki etti komiserim."

Nihayet kendine gelen Harun, kalın sesiyle, "Belalı konuşma lan!" diye gürleyince taksici sustu. Behzat Ç. dikiz aynasını düzeltip "Kavga niye çıktı?" diye sordu.

"Taksimetreye itiraz etti. Parayı eksik verdi."

"Ne kadar?"

"Beş lira."

"Beş lira için mi öldürdün adamı?"

Taksici önüne bakıyordu. Güvenpark girişindeki kalabalık ondan geriye doğru saymaya başladı. Havai fişekler atılıyor, meydanda toplanmış insanlar yeni yıla büyük bir hengâmeyle, çığlık çığlığa giriyorlardı.

Behzat Ç. dikiz aynasından kendine baktı. Orada sıradan

bir polis gördü. Cinayet Büro Amirliği'nde başkomiser, hayata karşı işlenen suçlar uzmanı. Emekliliğine az kalmış, o bu işe başladığında doğan çocuklar Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaşa gelmiş, kendi kızı dahil. O da bu arada boşanmış, insan sarrafı olamasa da ceset sarrafı, bu yüzden de biraz melankolik tabiatlı olmuş. Müzik dinlemez, polis telsizi dinler. Kitap okumaz, gazeteye spor sayfasından başlar. İçimizden biri sözü sanki ilk onun için söylenmiş. İşte o kadar sıkıcı bir hayatı vardı.

Harun omzuna dokundu: "Amirim yeşil yandı."

Fazla gaz verdiğinden araba yerinden ok gibi fırladı. Cep telefonu çalmaya başlayınca, iki saattir hatırlamaya çalıştığı şey aklına geldi. Kızı Berna'yı aramayı unutmuştu. Bütün gece hissettiği eksiklik duygusu yerini kaygıya bırakıyordu şimdi. Tek eliyle direksiyonu idare edip ısrarla çalmaya devam eden telefonu çıkardı. Arayan Hüseyin'di; "Nerede kaldın yahu?" diye sordu hafif sitemkâr.

"İşim çıktı."

Dikiz aynasını düzeltip yoluna devam etti. Vitesi üçe alırken, bir kez daha, bu iş dediği işten de kendisinden de nefret ettiğini anladı.

2.

Gönül Behzat Ç.'ye, Behzat Ç. tavana bakıyordu.

"Aç mısın, bir şeyler hazırlayayım mı?"

Cevap vermedi. Tavandaki izlerden bir dünya haritası oluşturmaya çalışıyordu. Aylar sonra ilk defa tam gün izin yapmış, kızı Berna'yla buluşamayınca soluğu burada almıştı. Gönül elini Behzat Ç.'nin çıplak karnında gezdiriyordu. Berna'yı gündüz beş sefer aramıştı, duymamasına imkân var mıydı? Nazikçe okşayan el biraz daha aşağıya indi.

"Kalacak mısın?"

Ne zaman kalmıştı ki? Gönül'e baktı, bu soru bir beklentiyi mi dışarı vuruyordu? "Yok canım, daha neler," dedi içinden. "Ben ve Gönül." Karısıyla ayrıldığından beri karşı cinse olan güveni sarsılmıştı ama Gönül farklıydı. Bunun nasıl bir farklılık olduğunu tam olarak bilmiyor, ancak alttan alta seziyordu. Saman alevi gibi parlayıp sönen duygulardan farklı, içten içe yanan, sönmeyen bir hoşgörü. Ona sarıldı, kollarında sıktı biraz. Boynuna dökülen saçlarını okşadı. Yataktan kalkıp pantolonunu giydi.

Bir haftadır aralıksız yağan kar ağaçların yükünü artırmış, kaldırımları beyaza boyamıştı. Silecekler cama yapışan karları sağa sola atarken, telsizin sesi cızır cızır bir melodi halinde yükseliyordu. Saat gece yarısını çoktan geçmişti, Meclis'in önünden Dikmen Caddesi'ne saparken yolların bomboş olduğunun ayrımına vardı. Dışarıda, gecenin ayazında nöbet tutan askerlerden başka kimse yoktu.

"Merkez 3340, 4570."

Telsizi aldı.

"4570 dinliyor, merkez."

"Amirim. Mithatpaşa Caddesi Sakarya girişinde bir intihar olayı var. Bir ekibin intikal etmesi gerek. Tamam."

"Anlaşıldı. Tamam."

Behzat Ç. telsizle Harun'a ulaştı.

"Duydunuz mu?"

"Duyduk amirim. Olay yerine intikal ediyoruz."

"Yanında kim var?"

"Kim olacak, ben."

Karşı taraftan duyulan Akbaba'nın sesiydi. Frene basıp sağa çekti. Bir 216 yakıp arabanın dumanlı havasında bir süre kararsız kaldı, gitmeyebilirdi. Sabah tutanakları okur, tanıklar varsa ifadelerini alırdı. Cinayet Bürosu'nun altmış dört kişilik kadrosunda aktif olarak on üç kişi çalışıyordu. Bütün

Ankara'nın cinayetlerine, yaralamalarına, intiharlarına koşturan on iki adam, bir de kadın. Ekibi on ikişer saatlik mesailer halinde ikiye ayırmıştı. Kendisinin mesai saati yoktu, çoğunlukla iki olay arasında boş vakti olursa eve gidiyor, telefon açtıklarında geri dönüyordu.

Camı açınca soğuk havayla beraber kar kokusu doldu içeri. Balıkçı kazağının yakasını kaldırdı. Her yıl onlarca polis intihar ediyordu: "Ya bu da öyleyse?" Aklına Sezai geldi, tanıdığı en dürüst başkomiser, intihar ederken bile devletin kurşunu ziyan olmasın diye babasından kalan beylik tabancasını kullanmıştı. 216'yı arabanın küllüğüne bastırıp camı kapattı. İlerideki kavşaktan geri döndü. Ekip amiri Suat bu gece izinliydi ve zaten bu karda Dikmen'e çıkmak da bir şüpheli intihar vakasıyla uğraşmak kadar zor olacaktı.

Olay yerine varana kadar, arabanın kaymadığı anlarda kafasında tilkiler uçuştu durdu. "Berna telefonu açmadıysa haklı nedenleri olabilirdi, zira bir çocuğu yıllarca ihmal edersen olacağı buydu. Ama hep o galerici cinayeti yüzünden olmuştu. Kafa bırakmıyorlardı ki adamda, yoksa aramayı neden unutsun? Kredi kartlarından uzak durmalıydı. Yoksa o da bir gün Sezai gibi..." Meşrutiyet Caddesi'nden Mithat Paşa'ya sapmak üzereyken kan kırmızı bir Vosvos hızla geçti yanından. Gözünü bir süre ayıramadı, Berna küçükken kırmızı Vosvosları sayıp fal tutardı. Galiba gündüz doksan dokuz tane kırmızı Vosvos sayıp, gece de yatmadan on tane yıldız sayarsan dileğin gerçekleşiyormuş. Ne acayip bir fal, şimdi kimse tutamaz; kırmızıyı bırak, o kadar Vosvos kaldı mı yollarda? Sağ ön lastikten ani bir çarpma sesi gelince frenlere asıldı. Kaldırıma çıkmak üzere olan arabayı zor topladı. İndi ama bir şey göremedi, ufak bir çarpmaydı...

Harun ekip arabasını, üstü gazete kâğıtlarıyla örtülü şahsın dibine kadar sokmuştu. Olay yerinde, çevredeki barlar-

dan kopup gelmiş meraklı bir kalabalık vardı. Aldıkları onca alkole rağmen Akbaba'nın tehditkâr bakışları daha fazla yaklaşmalarını engelliyordu. Polis kordonuna var gücüyle koşan bir çocuğun hızıyla yürüdü.

Yanına ilk gelen Harun oldu:

"Amirim sen niye geldin?"

"Saçma sapan konuşma."

Harun şaşırdı. Elinde bir kimlik tutuyordu. Behzat Ç. kimliği aldı ama bakmadı.

"Bu arabanın burada işi ne?"

Harun soru dolu gözlerle bakıyordu, muhtemelen anlamamıştı. Sorun da buydu zaten, Cinayet Bürosu'nda herkes çekirdekten yetişiyordu; olay yeri nedir, orada nasıl hareket edilir, hep zamanla öğreniliyordu.

"Doğum gününde intihar etmiş."

Behzat Ç. bir Harun'a bir de elindeki kimliğe baktı. Doğum tarihi kısmında 1 Ocak yazıyordu. Kaygıyla karışık bir hüzün duydu, kızıyla aynı yaştaydı.

"Nüfusa 1 Ocak yazdırmışlardır, sene kaybetmesin diye."

Harun, "Hayır amirim," diye yanıtladı. "Arkadaşlarıyla doğum günü kutlaması yapıyormuş. İnsan doğum gününde intihar eder mi ya?"

"Gençleri anlamak zor. Nereden atlamış?"

Harun, eliyle önünde durdukları binanın tepesini gösterdi. Burası iki gün önce taksicinin öldürüldüğü yerin tam karşısıydı.

"Teras Bar'dan. Yani Teras Bar'ın terasından."

"Barın sahibi nerede?"

"Minibüste."

Behzat Ç. minibüse yürürken, "Çevredeki esnafa sorun, gürültü patırtı duymuşlar mı?" dedi.

"Hayalet geldi, araştırıyor."

Cinayet Bürosu'nun kantarda Behzat Ç.'den daha az çe-

ken tek erkek elemanı Hayalet, adam takibinde ve bilgi toplamada çok tecrübeli bir memurdu. Az ötedeki Tekel bayisinin önünde durmuş çevredekilerle sohbet ederken, kâğıt üzerine alelacele karalanmış bir çöp adamı andırıyordu. Ona da uzun süre önce hayal gücü yüksek birileri Hayalet lakabını takmış, böylece onun da gerçek ismi (Sami ya da Sabri gibi bir şeydi) çoktan unutulmuştu. Behzat Ç. ceptelefonundan Hayalet'i arayıp, "Olay yerinde misin?" diye sordu.

"Evet."

"Kız neden atlamış?"

"Bunalımdan herhalde, tam bilmiyorum."

"Bir gelişme olursa bana bildir."

"Anlaşıldı amirim."

"Gelirken de bir 216 al, minibüsün yanındayım."

Hayalet gözleriyle çevreyi tarayınca, görsün diye el salladı. Nasılsa kurumsal hat sayesinde bedava görüşüyorlardı. Böyle muzırlıklar da olmasa, hiç çekilmezdi bu cinayet işleri.

Minibüsün ön kapısını açıp torpido gözünden naylon eldivenleri aldı.

"Barın sahibi kim?"

Minibüsün içinde ilk dikkati çeken şişman ve gözlüklü adam atıldı: "Benim komiserim." Kafası ne kadar kelse, sakalları o kadar gürdü. Bu haliyle, saçlarını kazıtmış bir hacıya benziyordu.

"İyi, bir yere kaybolma, seninle daha çok işimiz var."

"Tabii komiserim, bizim devlete, polise bugüne kadar bir yanlışımız olmadı."

"Onun için söylüyorum zaten."

Minibüsün içinde dört beş kişi daha vardı. Bir kız ağlıyor, önlerine bakan erkekler kara kara düşünüyordu.

"Siz kimsiniz?"

Cevap gelmedi.

"Siz kimsiniz lan?"

Ağlamaktan gözleri şişmiş kız, "Biz arkadaşlarıyız," dedi.

Behzat Ç. "Başınız sağ olsun," deyip kapıyı kapattı. Omzuna bir el dokununca irkilip arkasına döndü. Bir an tanımakta güçlük çektiği bu adam, TEM'den Metin'di.*

"Sen ne arıyorsun burada?"

"Geçerken uğradım."

Metin'in yüzünde, sanki soğuktan donmuş da oraya asılmış gibi duran gevrek bir gülüş vardı. Behzat Ç. bu laubali ifadeyi pek hayra yormadı.

Betül Gülsoy'un üstündeki gazete kâğıtlarını kaldırdı. Yüzünün parçalanmamış kısmından anlaşılan, vücudu gibi yüzünün de biçimli hatlara sahip olduğuydu. Kardaki kan birikintisine baktı. İnsan bu genç yaşta, hem de bu kadar güzelken niye intihar eder? O bunları düşünürken, kordonun altından eğilerek geçen Olay Yeri İnceleme memuru Sıtkı, koca siyah çantasını yere koymuş, ağır hareketlerle açıyordu.

"Nihayet gelebildin."

Çantanın ıncık cıncık gözleriyle meşgul olan Sıtkı, "Yine de 112'den hızlıyım," dedi.

"112'den yavaş olan var mı?"

"İtfaiye."

Betül'ün başına eğildiler. Behzat Ç. kızın paltosunun ceplerini yokladı, sağ cepten bir ceptelefonu, sol cepten ikiye katlanmış bir defter kâğıdı çıktı. Sayfada beş noktayla başlayıp biten, karakter tahlili yapmaya müsait bir el yazısı vardı.

.....

İntiharın yüceltilecek bir tarafı yok. Yani zamanı gelince, kusura bakmayın arkadaşlar benden bu kadar demesini bilmeli. Shakespeare doğum gününde ölmüş, ne güzel bir tesadüf!

(*) TEM: Terörle Mücadele Amirliği kısaltması.

Ölümümden hiç kimse sorumlu değildir, dolayısıyla herkes de sorumludur diyebiliriz. Evet, benden bu kadar. Çiçek gönderilmemesi rica olunur. Sağlıcakla kalın. İmza: Betül.

.....

Aradan yarım saat geçmiş, meraklı kalabalık dağılmış, geriye sadece barın müşterileri kalmıştı.

Harun elindeki kâğıt tomarını uzatıp "Bardakilerin GBT'si," dedi.*

Teras Bar'ın müşterileri soğuktan yerlerinde zıplıyor, muhtemelen kendini aşağıya atan kıza sövüp duruyorlardı. Aralarından zaman zaman şikâyet içeren homurtular da yükselmiyor değildi. Ama genel olarak, her ortalama vatandaş kadar Türk Polisi'ne saygılıydılar. Behzat Ç. GBT tomarına şöyle bir göz gezdirip "Hangisi atmış kızı aşağıya?" diye sordu.

Harun güldü: "Bilmiyorum, birinin yaralamadan kaydı var. Birinin de narkotikten. İki tane de Tunceli doğumlu var."

Gecenin ayazı iyiden iyiye hissettiriyordu kendini. 112 ölülere bakmayı pek sevmediğinden çağırılan özel ambulans nihayet gelmişti. Hayalet elindeki paketi sallayarak yaklaştı, Behzat Ç. dudağının kenarına bir 216 yerleştirince de çakmağıyla yakıp "Tam biri on geçe atlamış," dedi.

"Nereden biliyorsun?"

"Büfeci söyledi. Biri saati sormuş, ardından bir çığlık duyulmuş, kız yere çakılmış."

"Anasına babasına haber verdiniz mi?"

"Kuzeni minibüste."

Harun, "O da doğum günü için buradaymış," dedi.

Behzat Ç. tekrar minibüse döndü, kapıyı açıp "Kuzeni kim?" diye sordu. Ellerini başının arasına almış, esmer, iriyarı bir genç başını kaldırdı. Gözleri yaşlıydı, "Benim," de-

(*) GBT: Genel Bilgi Tarama kısaltması. Adli Sicil kaydından farklıdır, polis tarafından tutulur.

di. Bu arada barın sahibi, "Komiserim, ben gidebilir miyim?" diyerek bir çıkış yapmak istedi ama "Gidemezsin," denince sustu.

"Kuzen sen gel bakalım, biraz konuşalım."

Kuzen minibüsten çıktı; burunları sivri, siyah rugan çizmeleriyle karları ezdi.

"Başın sağ olsun. Sen gördün mü atladığını?"

"Görmedim."

"Başka akrabası var mı Ankara'da?"

"Yok. Babaannesi var."

"Neyse, bu saatte arama, yüreğine inmesin. Anası babası nerede?"

"Urfa'da."

"Sabah onları ara. Şimdi ambulans geldi, memur arkadaşlarla beraber Adli Tıp'a gideceksiniz. Paran var mı ambulansa verecek?"

"Üstümde yok."

"Sen de öğrenci misin?"

"Evet."

Behzat Ç. ters bir durumda cebindeki paranın ambulansa yetip yetmeyeceğini hesapladı. Yetse bile, ayın on beşine daha çok vardı.

"Aykut'tan alabilirim, onda vardır."

"O kim?"

Kuzen cevap vermeden önce bir an sustu: "Erkek arkadaşı."

Behzat Ç. sevindi. Özel ambulanslar parasını almadan şuradan şuraya gitmezdi.

"Tamam. Onda da yoksa beni bul. Senin adın ne?"

"Yavuz."

Behzat Ç., gözü yaşlı kuzenin omzuna teselli edercesine vurup "Yarın bir ara Cinayet Bürosu'na uğra, ifadeni ver," dedi.

Yavuz minibüse doğru yürüdü. Aykut cebinden çıkardı-

ğı parayı Yavuz'a verirken, "Ben de gidebilir miyim komiserim?" diye seslendi.

Harun son kalan birkaç kişinin GBT'sini alırken, "Sen akrabası mısın?" diye sordu.

"Erkek arkadaşıyım."

"Otur yerine!"

Bu arada bekleyenlerin arasından hayli şişman biri, "Bu soğukta niye bekletiyorsunuz milleti," diye feveran etti. Demek ki şişmanların az üşüdüğü yönündeki teoride bir zayıflık vardı. Harun, "Konuşma lan!" diyerek adamı susturmak isteyince ortalık hareketlendi, küçük çaplı bir arbede yaşandı. Behzat Ç.'nin en son istediği şey, olay yerinde çıkacak muhtemel bir kavga olduğundan, hemen kalabalığın arasına koşup Harun'u uzaklaştırdı. Harun'un halkla ilişkileri bir hayli zayıftı. Yılda bir, yarım saat verilen insan hakları semineri yeterli olmuyordu.

Başkomiserlere hizmet içi eğitim kapsamında verilen vücut dili derslerinden aklında kaldığı kadarıyla, gayet yatıştırıcı hareketler yapmaya çalışıp "Arkadaşlar, beş dakika daha sabredin, işimizi yapalım, sonra herkes evine gidecek," dedi. Oysa şişman yatışacak gibi değildi, "Ne beş dakikası kardeşim, bir saattir burada bekliyoruz," diye bağırınca; Behzat Ç. zar zor söktüğü vücut dilini, mecburen katıldığı psikoloji seminerlerinden aklında kalanları bir yana bırakıp normal bir başkomiser gibi çıkıştı: "Tamam kardeşim! Sus bakayım sen! Sus lan! Bak hâlâ konuşuyor!"

Sağlık görevlileri ve Yavuz sedyeyi ambulansa yerleştirirken, GBT'leri alan Harun yanına geldi; "Diğerlerinin bir kaydı yok. Ne yapalım?" dedi.

"Barın sahibini, bir de beraber eğlendiği arkadaşlarını alın gidin, ben şu bara bakayım."

"Sabıkalıları ne yapalım? Biri narkotik, diğeri yaralama."

"Onlar yarın uğrasın. Sıtkı'yla Hayalet nerede?"

"Kızın atladığı terasa bakıyorlar."

"Güzel."

Harun koluna girip fısıldadı:

"Şu bağıran dombiliyi de alalım mı?"

Kalabalığın ortasında homurdanan "dombili" gözlüklerini çıkarmış, elindeki mendille, buğulanmış mercekleri siliyordu.

"Yok. Patırtı istemiyorum. Milleti bırakın."

Harun köşede duran iki esmer adamı gösterip sessizce sordu: "Şunları ne yapalım?"

Behzat Ç. barın olduğu binaya girmeden aynı tonda cevap verdi: "Tuncelileri de bırakın."

Bina asansörsüz, basamaklar dikti. En üst kata çıkana kadar iki sefer ışıklar söndü. Betül'ün atladığı yere baktıktan sonra eve gider, birkaç saat uyurum diye düşünüyordu. Tam bara girerken, kendisinden on beş santim kısa, tıknaz biri, hiç oralı olmadan yanından geçti. Dönüp adama baktı, tanıdık değildi.

"Bakar mısın?" dedi.

Adam, "Ne var?" diyerek dönünce aynı sertlikle sordu: "Sen kimsin?"

"Sana ne lan! Sen kimsin!"

Behzat Ç. adamı yakasından tutup, boy avantajından da faydalanarak duvara çarptı. Sesleri duyan Hayalet ve Sıtkı da kapının önüne gelmişlerdi. Hemen araya girdiler; bu arada içeriden siyah pardösülü, asker görünümlü, saçlarına kır düşmüş bir adam gelip Behzat Ç.'nin yanında durdu. Kimliğini çıkardı; tıknaz adamı gösterip "Teşkilattandır," dedi. Tıknaz adamın derin bir nefes alıp konuşmaya hazırlandığını görünce de, onu tek işaretiyle susturdu: "Sen git!" Tıknaz, başını iki yana sallaya sallaya, dilini diş etlerine vurup "çık çık çık" sesleri çıkara çıkara, sarsak adımlarla merdivenden inmeye başladı.

İçeriden gelen, pardösüsünün eteklerini topladı, "Bu olayda beraber çalışma ihtimalimiz var. Birbirimize yardımcı olmalıyız," dedi.

"Olayla alakanız nedir?"

Adam gözlerini kısıp bıyıklarını çekiştirdi. Göz göze geldiler. Üslubun teamüllere uymadığı, beklenmedik bir soruydu. Binanın ışıkları söndü, bir süre karanlıkta kaldılar. Hayalet otomatı bulup basmasa, daha bir hayli sürerdi bu karanlık. Işıklar yandığında Behzat Ç. ve kır saçlı adam gözlerini kaçırmadan birbirlerine bakıyorlardı. Sessizliği "Adını duyduk, başarılı bir memursun," diyen adam bozdu. Merdivenleri inerken dönüp "Her şeyin bir yeri, bir sırası var," diye eklemeyi de ihmal etmedi.

Terasa, barın içinden görülen tek çıkış vardı. Kartpostallık bir manzaraydı, ağır ağır yağan kar Sakarya'nın ışıklarında sıcak tonlardan oluşmuş bir renk cümbüşü yaratıyordu. Yüzünü atkıyla sarmış bir adam çöplerden bira kutuları topluyor, halay çeker gibi kol kola girmiş sarhoşlar, soğuğa aldırmadan, ağır çekenin tarafına yıkılarak, düşe kalka yürüyorlardı.

Sıtkı'nın iz bulmak için incelediği terasın parmaklıkları bir metreden biraz yüksekti. Behzat Ç. sadece Hayalet'in duyabileceği bir sesle, "Ne işleri varmış burada?" diye sordu.

"Kim bilir?"

"TEM'den Metin de aşağıdaydı, geçerken uğramış..."

Hayalet'in yüzündeki kurnaz tebessümü gören Behzat Ç., ona yakın bir ifadeyle güldü. Erkekler tuvaletinde gazete kâğıdına sarılmış, captagon adı verilen uyuşturucu hapları bulduğunda da yüzünde aynı tebessüm vardı. Ancak kadınlar tuvaletinde, sifonun içine gizlenmiş bir silah bulduğunda ve o silaha bir de susturucunun takılı olduğunu gördüğünde, yüzündeki kendinden emin tebessüm kayboldu, eve gitmekten vazgeçti.

3.

Behzat Ç. ilk ifadeleri okuyor, çay ocağı açılmadığı için çamur gibi bir neskafeyi yudumlamaya çalışıyordu. Poşetin içindeki 22 kalibrelik Beretta marka silaha baktı. Silahın ucuna susturucu takmak için kılavuz açılmıştı, belki bunun için namlusunu da değiştirmişlerdir, diye düşündü. Elindeki poğaça paketiyle giren Harun, "Biraz atıştıralım," dedi. "Peynirli mi istersin zeytinli mi?"

216'yı ağzına kadar izmarit dolu küllüğe bastırırken, çatallı sesiyle, "Kalsın," dedi. Lambur lumbur odaya dalan Cevdet, esasen ziraat mühendisiydi; işsiz üniversite mezunlarına polis olma imkânı tanıyan yasadan faydalanarak gelmiş, üstüne üstlük Cinayet Bürosu'nu seçmişti. Çok önemli bir haber getirmiş gibi, "Amirim, bar sahibi sizinle görüşmek istiyor," dedi.

Behzat Ç. gözlerini ovuştururken, "Beklesin geliyorum," dedi. "Sen bana bir aspirin bul." Masadaki telefon zangır zangır çalınca bir an irkilip ahizeyi kaldırdı. İki üç dakika dinleyip, bol bol not aldı. Telefonu kapatırken yüzü bulutluydu.

Harun, "O kimdi?" diye sordu.

"Metin. Bu kızı siyasi şubeden almışlar dört ay önce. Metin'in niye ortalıkta gezdiği anlaşılıyor."

Harun, "Evet, ertesi gün bırakmışlar," dedi. "Korsan bir gösteri, polise mukavemetten dava açmışlar ama bir şey çıkmamış."

"Nereden biliyorsun?"

"Bana da Metin söyledi."

"Sabahın köründe bu ne görev aşkı böyle. Her neyse, şimdi şu elemanlarla bir konuşalım bakalım."

Harun poğaçasından büyük bir ısırık alıp "Önce şunu bitireyim," dedi.

Behzat Ç. tanıkların ifadesini almadan önce olayı özetledi: "Maktule Betül Gülsoy, Dil-Tarih'te okuyor, 3. sınıf, Türk Dili ve Edebiyatı öğrencisi. Gece bire doğru terasa çıkıyor. Yanında son görülen kişi Ayşen. Yakın arkadaş mıymış bunlar?"

"Evet, en iyi arkadaşıymış, kendi ifadesine göre."

"Minibüsteki sulu göz oydu, değil mi?"

"Evet."

"En iyi arkadaşını aşağıya mı atmış? Aslında olabilir. Günümüzde arkadaşlıklar eskisi gibi değil. Terasa bilinen bir çıkış var. Ama barın arkasından bir çıkış daha varmış. Orası kilitliymiş bu gece. Anahtarı da sadece bar sahibinde varmış."

"Neden?"

"Orası aynı zamanda içki deposu. Adamı gördük, anasının gözü. Demek ki kendi elemanlarına da güvenmiyor. Yine de şu barmenleri bir soruşturun, sahiden tek anahtar mı varmış."

Behzat Ç. susturucunun yanında duran kimlikleri eline alıp bir süre evirip çevirdi: "Kısmet Güleryüz, Fedai Özcan. Bu kimliklerin sahipleri nerede?"

"Bilmiyorum, kimlikleri geri dağıtırken bulamadık."

"Kaçırdınız yani adamları."

"Öyle de denebilir. Ama GBT'leri temiz."

Behzat Ç. adam demişti ama kimlikteki fotoğraflara bakınca, pekâlâ çocuk da denebilirdi. Ortasını bulup "Niye kaçtı bu gençler?" diye sordu.

"Soğuktan olabilir."

"Saçma sapan konuşma!"

"Buluruz, sorun değil."

"Fazla mesai yapacaksın yani. Başka kaçan yoksa silahın sahibi onlar olabilir. Şu narkotik sabıkalıyı da bulun tabii, captagonları sifona saklamış, halk sağlığını tehdit ediyor."

Harun, kahkahası tebessüme dönüştükten sonra, "Yok canım!" dedi. "Hayalet bulur onları akşama kadar."

Behzat Ç. alnının ortasından şakaklarına doğru genişleyen bir sancı duydu. Dirseğiyle masaya yaslanıp, ağrıyan bölgeyi yuvarlaklar çizerek ovdu. Doktora gitse migren başlangıcı olduğunu öğrenecekti ama şimdilik günde üç aspirin çiğnemekle yetiniyordu. Ailesinin parçalanmasından tıp kurumunu sorumlu tuttuğu için, reçetesiz satılan aspirinin dışında ilaç kullanmazdı. Keza vaktinde çektiği böbrek sancılarını da Hipokrat'a küfredip Tekel birasına yüklenerek atlatmıştı. Dalgalar halinde yayılan sancıyı kontrol altına almak için bir noktaya odakladığı gözlerini kısıp yüzünü buruşturdu, "Olmaz. Sen bulacaksın," diye çıkıştı pürüzlü bir sesle. "Yanına da Cevdet'i al, o da biraz iş öğrensin artık. Ayakçı yaptınız adamı."

Yediği poğaça boğazına takılan Harun bir öksürük nöbetine tutulunca, kalkıp sırtına vurdu: "Yavaş ye biraz." Gönülsüz içtiği kahveyi uzattı. Harun ılıklaşmış kahveyi iki yudumda bitirdikten sonra, "Öğleden sonra bir işim vardı," dedi. "İşim" derken sağ gözünü hafif kırpmıştı.

Behzat Ç., "Aferin," dedi. Bu "aferin"in anlamını ikisi de biliyordu. Bölüm içinde o gerginlik olduğundan beri, herkes diken üstünde duruyordu.

Harun aferin almaktan memnun, "Sence bu intihar değil mi amirim?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

O anda Hayalet, yanında Olay Yeri İnceleme'den Sıtkı'yla çoktan odaya girmişti: "Bizce değil!"

"Neden?"

"Terasın parmaklıkları çok alçak. Kız da ufak tefek bir şey zaten, kucaklayıp atması sorun değil."

Harun, "Ya içerideki onca insan..." dedi.

"İçeriden teras gözükmüyor. Ayrıca o barın gürültüsünde seni bile atsalar kimse duymaz."

Odadakiler güldü. Harun'un cüssesi, ortalama bir çelik

kapı ebatındaydı. Kendiyle barışık biri olduğundan gülüşmelere o da eşlik etti ama altta kalmadan da gürledi: "Cebinden intihar mektubu çıktı! İntihar mektubu!"

Behzat Ç., "İşin can alıcı noktası da bu," dedi. Sıtkı'ya mektupla silahı uzatıp "Bunları laboratuvara ver. Ama Recep ilgilensin, sallamasınlar. Silahın kayıtlarına bakın. Mektuptaki yazı için de karşılaştıracak bir defter bulup göndeririz. Ne de olsa öğrenci," dedi. Kaçan iki genç meselesini ciddi ciddi düşünmenin de vakti geldiğine inanıyordu. Masanın üstündeki iki kimliği Hayalet'e uzattı. "Harun'u da yanına al, bu kaçırdığınız adamları öğlene kadar bulun."

"Onları çoktan buldum. Üşüdükleri için yandaki birahaneye girmişler. Laf lafı açmış, dışarı çıktıklarında ortada kimse yokmuş."

Harun, ben dedim, der gibi ellerini iki yana açmıştı. Behzat Ç., Cevdet'in verdiği aspirinleri çiğnerken, "Tabii doğru söylüyorlarsa," dedi. Cevdet koşar adım çıkmış aspirin için su getirmeye gitmişti.

Behzat Ç. sorgu odasında oturduğu sandalyede, ellerini başının arkasında kenetlemiş, tavandaki izleri şekillendirerek gözlerini dinlendirirken, Harun çok sert çıktı: "Doğru mu söylüyorsunuz lan!"

Eli ayağına dolaşmış iki genç, "Valla billa," diyerek iki ağızdan birden konuşmaya başladı.

"Teker teker konuşun!"

Sözü Kısmet'in bir anlık duraksamasından istifade eden Fedai aldı: "Çok üşüdük. Bu dedi ki, yandaki birahaneye girelim. Kimlikler dağıtılıncaya kadar bir bira içeriz."

Kısmet, "Hiç de bilem komiserim, hiç de bilem. İlk bu dedi yandaki birahaneye girelim," diye çıkışınca Fedai'nin dirseğini yedi. Fedai ne kadar iriyarıysa Kısmet o kadar ufak tefekti.

Harun önce Fedai'ye, sonra da Kısmet'e bir tokat attı.

"Oğlum insan arkadaşını satar mı? Hiç mi delikanlılık yok sizde!"

Behzat Ç. tam tavandaki Atlas Okyanusu'nun yerini tespit etmişken gözlerini onlara çevirdi, ikisi birden susmuş, biraz mahcup gözlerle önlerine bakıyorlardı.

"Bu silah sizin mi?"

Kısmet ve Fedai aynı anda, "Yok valla billa," gibi şeyler geveldiler.

"Bu haplar?"

"Yok valla billa, ekmek musaf Allah kitap belamızı versin..."

Harun'un sabrı taşmıştı, "Teker teker lan, teker teker!" deyip Fedai'yi omzundan dürttü: "Önce sen konuş."

"Ne hapı ne torbası komiserim. Bizde öyle yollar yoktur."

"Her yol var, bir o yok yani."

"Yok komiserim. Biz adam gibi biramızı, rakımızı içeriz, öyle otuydu, hapıydı karıştırmayız. Hepimiz Ankara çocuğuyuz, yanlış olmaz."

Harun oturdu, "Bakalım, kan testinin sonuçları gelince göreceğiz," dedi.

Behzat Ç. onların yüzüne daha dikkatle baktı, bıyıkları yeni terleyen iki delikanlıydı. Siyah ceket giymiş Fedai tedirgince ellerini ovuşturuyor, loş odada parlayan çizmesinin ucuyla sigara ezer gibi yeri eşeliyordu.

"Niye böyle acayip bir çizme giydin?"

"Bu çizme rugan komiserim, su geçirmez."

"Kaça aldın?"

Fedai bir an duraksadı.

"Bilmem ki komiserim, doksandı galiba, tam hatırlamıyorum."

"Baban ne iş yapıyor?"

"Ayrancı Pazarı'nda tezgâhımız var."

Behzat Ç. ayağa kalkıp otoparka bakan pencereyi açtı. İle-

ri geri dolaşırken işaretparmağıyla yanağını kaşıyordu. Korkuyla bakan iki gencin başında durdu. Bir vakitler, kendini bir bok zannetmesine neden olan bu korkuyu tanıyordu. Her vatandaşın içine işlemiş karakola düşme, karakolluk olma korkusuydu bu. İlk başlarda gururunu okşayan bu korku zaman geçtikçe bir haz kaynağı olmaktan çıkmış, onun yerini hep aynı suratları görmekten kaynaklanan bir bezginlik almıştı.

"Tamam, alın şu kimlikleri," dedi. "Ankara dışına çıkmak yok. Üç gün sonra gelip beni göreceksiniz. Hele bir gelmeyin..."

İki genç sevinçle sorgu odasından çıkınca Cevdet içeri girdi:

"Bar sahibini getirelim mi?"

"Getirin."

Her zamanki sandalyesine oturup, odanın kuytu köşesinde, kaldığı yerden gözlerini dinlendirmeye devam etti. Bu sefer tavanda bulmaya çalıştığı şekil susturucu takılmış Beretta marka bir silahtı. Kirişe yakın bir yerde silahın kabzasını görür gibi oldu ama ucu tutmuyordu. İsteseydi çok güzel kahve falı bakabilirdi.

Bar sahibini karşılayan Harun, önünde yazmasına rağmen sordu: "Gel bakalım bar sahibi, senin adın ne?" Gözlüklerini düzeltip sakalını kaşıyan adam, "Ramazan," dedi. Öyle bir göbeği vardı ki, sanki beline kamyon lastiği takmışlardı. Oturması işaret edilince oturdu. Harun başında gidip gelirken, "Ramazan Ağbi," dedi, "o kadar mekân açmışsın, bir gün de bizi davet etmedin."

"Aman komiserim, dükkân sizin, ne zaman isterseniz!"

Ramazan Ağbi muhabbetin bu noktaya gelmesinden ötürü rahatladı; mesleği gereği polislerle içli dışlı olmuş biriydi, kafasında biraz rüşvet verip bu işten kurtulma planları yapmaya, hatta bunun miktarını hesaplamaya başladı.

"Ne zaman isterseniz," diye tekrarladı.

"Ne istersek?"

"Yani gelin, misafirim olun."

"Çok pahalıdır orası, bizim bütçemizi aşar."

"Estağfurullah, paranın lafı mı olur, ayıp ediyorsunuz."

Harun bir an durdu, silahının asılı olduğu askıyı çekince, gömleğinden ürkütücü bir şaklama sesi geldi, o sesten daha ürkütücü bir şekilde gürledi:

"Sen Türk polisine rüşvet mi teklif ediyorsun lan?"

"Yok estağfurullah, yanlış anladınız."

"Sus! Bu silah senin mi?"

Ramazan Ağbi silaha dikkatle baktı: "Hayır."

"Niye öyle uzun uzun baktın?"

"Benim kendi silahım var, ruhsatlı, o yüzden."

Tavandan gözlerini ayıran Behzat Ç., "Ramazan Ağbi, beni görmek istemişsiniz? Buyurun..." deyince, sesin nereden geldiğini anlayamadı bar sahibi, Behzat Ç.'yi yeni görmüştü: "Estağfurullah amirim o ne kelime..."

"Bilmiyorum artık, sen az önce haber yollamadın mı bana?"

Ramazan Ağbi elini kolunu koyacak yer arıyordu: "Yok, yanlış anlamışsınız. Sabah oldu, evde çoluk çocuk bekler o yüzden."

Harun, "Sen bu kafayla gidersen, daha çok bekler çoluk çocuk," diyerek araya girdi. "Amirim size bir şey söyleyeceğim ama inanmayacaksınız, Ramazan Ağbi bana rüşvet teklif etti az önce."

"Yok canım, Ramazan Ağbi yapmaz öyle şey. Yapmazsın değil mi Ramazan Ağbi?"

Ramazan Ağbi'nin ifadesi yarım saat sürdü. Kırk üç sefer silahın kendisine ait olmadığına, kırk dört sefer de haplardan haberi olmadığına dair yemin etti. Yaklaşık otuz yemin de terasa açılan deponun anahtarının bir tek kendisinde olduğuna

ve dün gece kimseyi orada görmediğine dairdi. En sonunda Harun, "İnkâr yiğidin kalesidir Ramazan Ağbi," dedi.

"Estağfurullah komiserim."

"Bir daha estağfurullah dersen ağzını burnunu kırarım Ramazan Ağbi."

Ramazan Ağbi her lafa estağfurullah diye başlıyordu. Behzat Ç.'nin canı sıkılmıştı ama çaktırmıyordu. Odanın karanlık köşesinden seslendi:

"Senin tuvaletinden çıkan malzeme kimsede yok. Hadi hapları geçelim, polis gelecek diye biri atmıştır. Silahı da geçelim, herkesin belinde var bir tane. Ama o susturucu ne oluyor? Daha benim bile susturucum yok. Sen terör örgütü müsün Ramazan Ağbi?"

Ramazan Abi "Es..." dedi, Harun'un yumruklarını sıktığını görünce gerisini getirmedi.

"Tuvalete silah saklamışsın, hap saklamışsın, bir ton bok püsür saklamışsın benim değil diyorsun, barından bir kızı aşağıya atıyorlar görmedim diyorsun, terasa çıkan deponun anahtarı bir tek bende var diyorsun, üstüne üstlük kızı da tanımam, ben niye aşağıya atayım diyorsun. Bu ne biçim işletmecilik, bu ne biçim ifade."

Behzat Ç., "Doğru mu söylüyorsun Ramazan Ağbi?" diyerek bağladı sözlerini.

"Allah belamı versin ki doğru söylüyorum komiserim."

Harun amirine baktı, onayı alınca, "O zaman Allah belanı versin Ramazan Ağbi," dedi. "Narkotik'te ifade verirken ebenin amını göreceksin, bizi çok arayacaksın."

Ramazan Ağbi tere batmış ve Harun'un son küfründen ötürü gururu incinmiş bir halde odadan çıktı. Her kademeden polisle bugüne kadar mümkün olduğunca iyi geçinmişti. İçeride fazla sesini çıkarmamıştı ama ilk fırsatta şikâyetçi olmayı düşünüyordu. Cevdet onu götürdükten sonra Ayşen'i getirdi. Ayşen ağlamaktan şişmiş gözleriyle, ayakta zor

duruyordu. Bayılmaması için hemen bir sandalyeye oturttular. Bir altmış beş boylarında, etine dolgun, iri kahverengi gözleriyle etkileyici, hele biraz da votka içildiyse baştan çıkarıcı sayılabilecek bir kızdı.

"Bir sigara alabilir miyim?" diye sorunca Harun cebinden bir Marlboro Light paketi çıkardı. Üç günde iki tane içmesine rağmen her zaman cebinde paket taşırdı. Behzat Ç. için Harun'un en garip özelliği, bağımlı olmadan sürdürdüğü bu acayip sigara tiryakiliğiydi.

Harun, Ayşen'in sigarasını yakarken gayet sakin bir sesle, "Betül'ü niye aşağıya attın?" diye sordu. Sigaranın ilk dumanı genzine kaçan Ayşen öksürmeye, öksürüğü biter bitmez de yeniden ağlamaya başladı. Harun hizmette sınır tanımıyordu, cebinden çıkardığı kâğıt mendili uzattı.

4.

Sakarya'daki Rumeli İşkembecisi'nde, sabaha kadar içen sıkı alkoliklerin dışında kimse yoktu. Behzat Ç. kapıdaki tabelayı tersten okudu: RUNULUB ABROÇ IRALHABAS. Diyarbakırlı komi kapıyı kırarcasına kapayınca tabela gözükmez oldu. Soğuması için karıştırdığı mercimek çorbasını bir kenara koyup gazetenin yazılarını tersten okumaya başladı. Durumu anlayan Harun önüne yaydığı *Fotomaç*'ı amirine uzatıp kelle paçayı kaşıklamaya devam etti.

Birazdan mesaiye başlayacak Eda, sadece çay söylemişti. İnce belli bardağa altı şeker atıp maruz kaldığı şaşkın bakışlar altında uzun süre karıştırdı. Cinayet Bürosu'nda çalışan bir kadın olması dışında ondaki en garip özellik buydu. Behzat Ç. iki yıl öncesine kadar, yani Eda büroya girmeden, hiç kadın polisle çalışmamıştı.

"Niye çaya altı şeker atıyorsun?" diye sordu.

"Çünkü yedi doyum düzeyini aşıyor, bu bardaklarda altı şekerden sonra daha fazla tat alamazsın."

Behzat Ç. "Aferin kızım," deyip *Fotomaç*'ın sayfalarını çevirmeye başladı. Zaten geçen yıl olan gerginlikten sonra da ona tek söz söylememiş, "Bizim eşeklerin suçudur," deyip konuyu kapatmıştı. Gazeteyi Harun'un önüne geri koydu: "Gençlerle ilgili tek satır yok."

Harun, "Ne olacaktı ki?" dedi. Amirinin sert bakışlarını görünce yaptığı espriden vazgeçti. Behzat Ç. bütün Ankara'yı kesseler Gençlerbirliği maçlarını aksatmazdı.

Eda, "Hafta sonu maç nerede?" diye sordu.

"Bu hafta deplasmandayız. Ondan sonraki hafta içeride oynuyoruz."

"Kiminle?"

"Galatasaray."

"Zor maç. Hangi gün?"

Garsondan bir çay istedi: "Pazar. Gelmek istiyorsan fazla kombinem var."

Eda, "Bakalım," dedi. "O akşam bir işim çıkmazsa gelebilirim." Harun biraz kuşkuyla Eda'yı süzdü. Bu bakışı görmezden gelen Behzat Ç., Harun'a dönüp "Sence silahın olayla alakası ne?" diye sordu.

Peçeteyle ağzını silen Harun, "Bilmiyorum," dedi. "Olayla alakası olmayabilir de. Sonuçta sifonun içine gizlenmiş. Ramazan Ağbi'yi biraz daha sıkıştırmak lazım."

Eda, "O kim?" diye sordu.

"Bar sahibi."

"Ölen kızın adı neydi?"

"Betül. Dil-Tarih'te okuyor." Behzat Ç. olayı, barda karşılaştığı adamlar hariç özetledi. Eda'nın müthiş bir belleği ve zayıf bir bünyesi vardı. Meseleyi bir sefer anlatılınca kavradı. Behzat Ç. sözlerini "Büroya gidince Ayşen'le bir de sen konuş," diyerek bitirdi. "Belki bize söylemediği bir şey-

ler vardır." Ayşen kırk beş dakika süren sorgusunda üç sefer bayılmıştı.

Harun, "Bizden korktu galiba," deyip güldü. "Fazla bir şey öğrenemedik. Kızın bunalımda olduğunu söyledi, bunu herkes biliyor. Belki de kız intihar etti, boşuna uğraşıyoruz." İntihar mektubunun kopyasına göz gezdiren Eda, "Bence intihar değil," dedi.

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü böyle intihar mektubu olmaz."

Harun çekişmek için fırsat arıyordu: "Nasıl olur? Çok intihar mektubu yazdın galiba."

"Yazacak olsam Shakespeare'in doğum gününde öldüğünden bahsetmezdim."

"Ama kız doğum gününde intihar etti."

"Nüfusa 1 Ocak yazdırmışlardır."

Harun, "Dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz. Kızın babasını görünce ilk önce bunu soracağım," dedi.

Behzat Ç. "Şimdi..." deyip uzun bir es verdi. "Betül dün gece bir numaraya mesaj çekmiş. Neydi mesaj?"

"Terastayım, bekliyorum."

"Evet, o numaranın sahibini bulun. Olmazsa savcıyla konuşup son bir ayın telefon dökümlerini alalım."

Diyarbakırlı komi Behzat Ç.'nin önüne çayı koyunca Harun da bir çay istedi. Zaten masadaki şekerlerin hızla eksilmesinden rahatsız olan komi niye teker teker söylüyorsunuz gibilerden baktı ama bu bakışı Eda'dan başka kimse fark etmedi.

"Bir de araştırın, soruşturun, bu Betül'ün yurtdışındaki dostu kimmiş, onu öğrenin?"

Eda soran gözlerle bakıyordu.

"Ayşen söyledi, yurtdışında bir dostu varmış."

"Dost mu?"

"Valla biz de anlamadık. 'Yurtdışında bir dostu var,' dedi. Her şeyi ona anlatırmış."

Harun, "Garip bir ilişki," dedi. "Ben asıl o Aykut denen adama hayret ettim. Böyle bir şeyden haberi var, hâlâ yok erkek arkadaşıydım, yok sevgilisiydim diye geziyor."

Eda kaşlarını kaldırdı: "Nasıl yani, insanın sevgilisi dışında dostu olamaz mı?"

"Olamaz kardeşim. Türk aile yapısına aykırı."

"Çok esprilisin."

"Sağ ol." Harun bir an durdu, sanki büyük bir gerçeği o an kavramış gibi, "En yakın arkadaşları bu dostun varlığını biliyor ama ismini bilmiyor. Benim garibime giden bu," dedi.

Eda intihar mektubunu geri verdi. Düşünceliydi; solgun teni, ela gözlerindeki diriliği daha da belirginleştiriyordu. "Değişik çevrelerden arkadaşlarını birbiriyle tanıştırmayı sevmiyordur belki," dedi. "Belki de çok özel biridir."

"Evet, mantıklı," diyen Behzat Ç. intihar mektubuna bir kez daha göz attı. Yazı karakteristikti, ona ait olup olmadığı kolayca anlaşılabilirdi. "Bir de Vahap Hoca var. Araları çok iyiymiş, sonra bozulmuş."

"O kim?"

"Vahap Beyaz. Eski hakem, bariz bir penaltımızı yemişti, hâlâ unutmadım."

Behzat Ç. ve Harun aynı anda güldüler. Harun'un gülüşü bütün çorbacıda yankılanınca, sabaha kadar içmiş bir iki hüzünlü sarhoş imrenerek ona baktı. Eda, "Çok komiksiniz," dedi. Harun gülmeyi birden kesti: "Amirinle saygılı konuş!" Şakayı daha fazla uzatmanın manası olmadığını düşünen Behzat Ç., "Bu Betül'ün hocası olan Vahap Sarı. Ayşen bayılıp durmasaydı çok daha fazla şey öğrenebilirdik," dedi.

"Dil-Tarih'te doçent miymiş, müdür muavini miymiş anlayamadık."

Behzat Ç., "Yardımcı doçent doktor," diye düzeltti. "Bir araştırmak lazım. Neymiş yani dertleri?"

"Yarın çağıralım mı?"

"Yok, taşaklı biridir belki, mecburen biz ayağına gideceğiz." 216'nın dumanı masanın üstünde helezonlar çizerek yükseliyordu.

"*Haylaz* diye bir dergi duydun mu hiç?"

Eda, "Duydum, kültür sanat dergisi değil mi?"

"İkisi de o dergide yazıyormuş."

"Betül'le dostu mu?"

"Evet."

Harun, "Kültürlü çocuklar bunlar. Senin gibi," dedi. Cinayet Bürosu'nda en çok kitap, dergi okuyan kişi Eda'ydı. Onun ardından her gün *Milliyet* gazetesine, ayda bir de *Polis* dergisine göz gezdiren Behzat Ç. geliyordu. Akbaba her gün *Posta* alır, arada bulmacasını çözerdi. Hayalet, Mehmet Eymür'ün anılarını okumuştu; o da bildiği şeylerdi zaten, doğru mu yazmış diye kontrol etmişti. Harun, *Penguen*'in karikatür balonları, bir de *Fotomaç* olmasa okumayı çoktan unuturdu. Diğerleri ifade tutanakları dışında bir şey okumazdı.

Behzat Ç. hesabı istedikten sonra Harun elini cebine atınca, "Tamam ben hallederim," dedi. Harun'un babası hasta olduğundan paraya sıkışık olabilirdi.

"Baban nasıl oldu?"

"Daha teşhis koyamadılar. Öyle yatıyor."

Eda, "Geçmiş olsun," dedi.

"Sağ ol. Bence emekliye ayrıldığı için hastalandı. Kırk yıl şoförlük yaptı, birdenbire bırakınca böyle oldu. Belediye emekli ettiği şoförlerine otobüs vermeli."

Çorbacıdan çıktılar. Sokakları, sabah ayazında işe yetişmeye çalışan asık suratlı adamlar doldurmuştu. Behzat Ç. arabaya binerken, "Barın çalışanları, bir de Betül'ün kuzeni gelecek, onların da ifadesini alın," dedi.

Eda, "Tamam," dedikten sonra önemli bir şey hatırlamış gibi, "Taksicinin de mahkemeye götürülmesi gerek," diye ekledi.

Behzat Ç. yılbaşı akşamı yakaladığı taksiciyi bütünüyle unutmuştu, "Onu Selim götürsün," dedi. Selim'in ismini duyunca Harun'un yüzü asıldı. Bu yüz ifadesini Eda da fark etmişti. Behzat Ç. her zamanki gibi çaktırmadan sinirlendi. Kapıyı kapatırken Harun'un arabaya binmediğini görünce şaşırdı.

"Amirim biliyorsun, benim öğleden sonra bir işim var." Harun "işim" derken, yan gözle Eda'ya bakıyordu; Eda da, bana ne, der gibi başka bir tarafa. "O yüzden şuradan eve gideyim diyorum."

"Tamam, yarın geç kalma ama."

Eda, "Siz nereye?" diye sordu.

"Ben de şu Betül'ün babaannesine bir uğrayayım."

Milli Kütüphane'nin karşısındaki gazete bayisinden *Haylaz* dergisi, *Milliyet*, naneli şeker ve iki paket 216 aldı. Arabaya binip dergiye göz atmaya başlamıştı ki, genç bir trafik polisi camı tıklattı.

"Evraklarınızı görebilir miyim?"

Ceza yazmaya hazırlandığına göre, demek ki hâlâ akademideki en aval adamları trafik polisi yapma geleneği sürüyordu.

"Ama memur bey, hemen gidiyordum."

"Çok konuşma evraklarını ver."

Evrakları uzattı. Trafik polisinin rengi attı, "Kusura bakmayın amirim," diyerek evrakları geri verdi.

5.

Milli Kütüphane'nin karşısından Yedinci Cadde'ye saptı. Belediye kalburüstü caddelerde daha iyi çalıştığından yolların kenarındaki çamurlar azalmıştı. Mağazaların vitrinlerine bakan insan kalabalıklarını geçti, caddenin so-

nuna doğru, iki yanlı park etmiş arabaların olduğu bir sokağa girdi. Betül'ün babaannesiyle beraber oturduğu evin karşısında durdu.

Haylaz dergisinin sayfalarını çevirmeye başladı, ilk izlenimi garip bir dergi olduğuydu. Bütün sayfaları kahverengi, boyu normal dergilerden uzun, eni dardı. Çıplak kadın resimleri de vardı, karınca duası kadar küçük puntolarla yazılmış uzunca yazılar da. Ortaya doğru Betül'ün şiirini gördü, sayfanın yarısını ona ait olan beş dizeye ayırmışlardı, dizelerin fonunda da acayip bir resim vardı.

intihar mektubu 3
silerek ördüm ters akan sözlerin duvarını
kömürden göz havuçtan burun kiremitten ağız yaptığım
kardanaşkım eridi
yaşamaktan bıkmışken
yüzüm de bahara erdi

Şiiri tekrar okuyup, elindeki gerçek intihar mektubuyla karşılaştırdı. Belki de bu şiir Betül'ün dergi aracılığıyla verdiği son mesajdı. Gerçi Betül seri halinde intihar mektubu yazmayı alışkanlık haline getirdiyse, elindeki mektubu da bunu bilen bir başkası yazmış olabilirdi. Sonunda imza yoktu, sadece "İmza: Betül" yazıyordu. Kimse imza diye aynen olduğu gibi adını yazmazdı, aynen adını yazanlar bile bazı harfleri değiştirir, en azından bir orijinallik katmaya çalışırdı.

Derginin diğer sayfalarına da bakıp, yazarların hangisinin Betül'ün yurtdışındaki dostu olduğunu anlamaya çalıştı. Hepsi olabilirdi. Ayşen ve Aykut çok muğlak ifadeler vermişti. Yurtdışında bir dost, ama nasıl bir dost ve nerede? Yunanistan da olabilir, Patagonya da. Zaten bu adamın Betül'le alakası da belirsizdi. İntihar edeceklerin çevrelerine bunun sinyalini verdiklerini mesleki tecrübelerle biliyordu. Ayşen bu soruyu, "Bize bir şey söylemedi, ama yurtdışında bir dos-

tu var, ona mutlaka söylemiştir. Her şeyini ona anlattığını biliyorum," diye yanıtlamıştı. "Nereden biliyorsun?" İşte bunu sormamıştı.

"Nereden biliyorsun?"

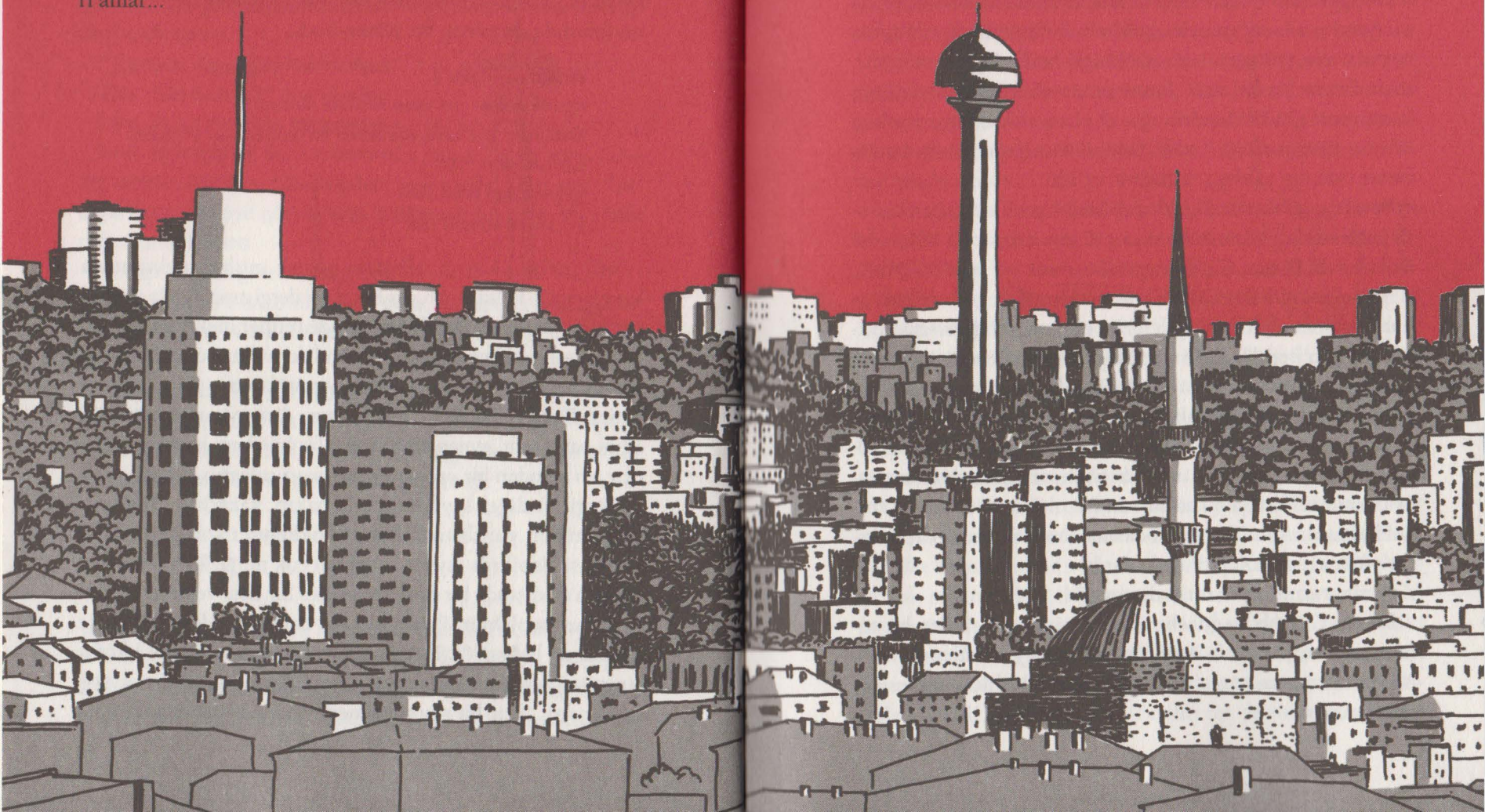
"Sık sık böyle derdi..."

"Hadi canım. Kim sorunlarını sana anlatmak istemiyorum, yurtdışında bir dostum var, ona anlatacağım der..."

"İlla böyle demesi şart mı, yakın arkadaşlar böyle şeyleri anlar..."

"Saçma bir genelleme..."

Kafasında kurduğu hayalî diyalog böyle ilerliyordu. Ama gerçeği hiç buna benzememişti; çok kuru, yaratıcılıktan yoksun ve hamdı. Belki de Ayşen'le Aykut, şüpheleri başka tarafa çekmek için uydurmuşlardı bu dostu. Peki, dostun uyduruk olduğu ortaya çıkarsa ne diyeceklerdi? "Betül bize öyle bir dostu olduğunu uydurdu." Yine çetrefil bir işin içine girdiğini seziyordu. Genelde böyle olurdu, tanıkların sayısı

arttıkça bilgi yığını artar, en gerekli bilgi de nerede işe yarayacağı belli olmayan diğer bilgiler arasında kaybolup giderdi. O an Betül'ün intihar etmiş olmasını temenni etti ve aynı yaşlarda bir kız babası olduğundan, biraz da utanarak arabanın ön camındaki yansımasına baktı; her daim uykulu yüzü, kirli sakalı ve on yedi yaşındayken kırıldığı günden beri hafif yamuk duran burnuyla yine çakı gibiydi. Arabanın kapısını hızla açıp çıktı.

Ne apartman girişinde ne de sokak kapısının üstünde isim yazıyordu, ama çevredeki ayakkabı bolluğundan, ölüm haberinin eve çoktan ulaşmış olduğu belliydi. Kapıyı genç, uzun boylu bir kız açtı. Emniyet'ten olduğunu söyleyince kızın mavi gözleri karardı, güzel yüzü asıldı, biraz isteksiz de olsa kendisini içeri aldı. Salondaki ağlayıcı kadınlardan birinin yanına yaklaşıp kulağına eğildi.

Betül'ün babaannesi beklediği kadar yaşlı değildi. Yüzünde hâlâ ne olduğunu anlamaya çalışan, çaresiz ve bitkin bir ifade vardı. Behzat Ç., konuşmadan önce bir süre düşündü. Hayatı maktul yakınlarının acısını deşmekle geçmiş birinin kuracağı net ve kısa cümlelerle, olayı açıklığa kavuşturabilmek için Betül'le ilgili bir iki soru sormak ve mümkünse odasını görmek istediğini söyledi. Salondaki komşu kadınların feryat figan ağlamaları evde bir karabasan ortamı yaratıyordu. Ağlayıcılara tek tek göz gezdirdi. Böyle ortamlarda, en çok ağlayanlar ya ölünün en uzak tanıdıkları ya da şüphe çekmemek isteyen katilin kendisi olurdu. Ayakta zor duran babaanne onu Betül'ün odasına götürdü. Kapıyı açan kızın yüzünde aynı soğuk ifade vardı:

"Arama izniniz var mı?" diye sordu.

Behzat Ç., "Ah be güzelim," dedi içinden. Eskiden bu soruyu sadece çok fazla Amerikan filmi seyredenler sorardı. AB'yle müzakere sürecinin başlamasıyla birlikte herkes sorar olmuştu.

"Buraya arama yapmaya gelmedim."

Babaanne onu şöyle bir süzünce, selvi boylu, salına salına mutfağa doğru yol aldı.

"Benim adım Hafize, Betül'ün sütannesiyim." Beyaz başörtüsünün uçları gözyaşlarını silmekten nemlenmişti.

"Ben babaannesi olduğunuzu zannediyordum."

"Yok ama bana babaanne derdi. Elimde büyüdü. Babaannesi daha o doğmadan ölmüştü. Kendini intihar mı etmiş?"

"Bilmiyorum, araştırıyoruz. Okul defterlerinden birini alabilir miyim? Yazısını karşılaştırmamız gerekiyor da."

Hafize kitap rafının yanındaki dolabı açtı, içinde üst üste yığılmış bir sürü defter kitap vardı. "Ben bilmiyorum ki hangisi işine yarar," dedi. "Sen bak, bakıştır. Fazla konuşmazdı, ne derdi tasası vardı bilmiyorum." Hafize gözlerini silerek odadan çıktı.

Behzat Ç. en üstteki defteri açtı, içinde Osmanlıca yazılar vardı. İlk sayfasında Ders: Osmanlıca / Öğretim Görevlisi: Yard. Doç. Dr. Vahap Sarı yazıyordu. Ayşen'in bahsettiği meşhur Vahap Hoca buydu demek. Bu defterden yazı tahlili yapmak biraz zor olacaktı, başka bir defteri aldı, Edebi Akımlar. Elindeki mektupla defterdeki yazıları karşılaştırdı, karakter yapısının benzediğini görünce şaşırdı. İntihar mektubu sahte değilse meseleyi burada kapatmak gerekecekti. Yine de Adli Tıp'tan yazı karakteriyle ilgili kesin sonucun gelmesini beklemek gerekirdi.

Yan yana konulmuş raflarda beş yüze yakın kitap vardı, fazla kitap okumayanların sıkıntısıyla ilk aklına gelen, "Acaba hepsini okudu mu?" sorusu oldu. Bir günlük bulsa çok sevinecekti. Bilgisayar masasının yanındaki çekmeceyi açtı, deri kaplı siyah bir defter vardı. Defterdeki yazıların altına ayrı ayrı tarih düşüldüğünü görünce, aradığını bulduğunu düşündü. İlk sayfayı açtı, büyük harflerle GECELİK yazıyordu. Tarihlerin yanındaki saatlere

baktı, hepsi gece 12'den sonrasına aitti. Günlük beklerken bir Gecelik bulmuştu. Gece tutulmuş bir günlük. Bu kızda bir terslik olduğunu cesedini ilk gördüğünde anlamıştı ama üzerinde fazla durmamıştı. Eve gidip bir iki saat kestirebilirse, bu terslikler üstüne daha sağlıklı yorum yapabilirdi.

Masanın üstünde üç kitap duruyordu, birinin adı *Porno*'ydu. Kitabı açtı, içinde resim yoktu. Pek çok satırın altı çizilmiş, kenarına notlar alınmıştı. Diğer kitabı aldı, *İmgenin Pornografisi*. Onun da pek çok satırı çizilmişti. Üçüncü kitap incecik bir şeydi, *Pornografi Üzerine*. Kızlar böyle şeylerle ilgilenmez zannettiğinden bu porno merakına pek anlam veremedi.

Bu arada bilgisayardan anlayan birinin de gelip bu alete bakması gerekecekti. O kadar bilginin nasıl sığdığına anlam veremediği hard diski söküp Emniyet'e götürmeleri de gerekebilirdi. Peki, hangi şüpheyle? Buna cevap vermek zordu. Parmaklarını klavyede gezdirdi, kendisi de geçen yıl Eda'nın aklına uyup 16 taksitle bir bilgisayar almış, hâlâ taksitlerini ödemesine rağmen on altı kez açmamıştı. GBT'den daha fazla sonuç verdiği için, kimi zaman Google'da arama yapıyordu.

İki defteri üst üste koyup, aldıklarına dair uydurma bir tutanak tutup imzaladı. Bu arada Hafize elinde tepsiyle odaya girmişti. Tepside çay ve yeni kızartılmış sigara böreği vardı. Hafize'nin o sigara böreklerini ne vakit yaptığına kimse akıl erdiremezdi. Ağlamaya bile vakti olmayan Anadolu kadınının önlenemez konukseverliği. Behzat Ç. kadının gözlerindeki kurumuş yaşları görünce utandı, iştahı olmamasına rağmen sigara böreklerinden ikisini yedi.

Kendisinden en fazla on yaş büyük olmasına rağmen: "Hafize teyze," diyerek söze girdi. "Betül'ü tehdit eden, rahatsız eden biri var mıydı?"

"Ben bilmiyorum. Yoktu. Varsa bile söylemedi. Bütün gece odasında, ışığı hep açık, okurdu. Benim uykum ağırdır, sabaha kadar dolanıp dursa da duymazdım. Bu kadar okumaya gözleri akar insanın, beyni bulanır. İşte olacağı bu."

Hafize raflara sığmadıkları noktada üst üste dizilmiş kitaplara nefretle baktı.

"Sen ne zaman geldin Betül'ün yanına?"

"İşte dört ay kadar oldu, buraya yerleştik. O bensiz yapamaz. İlk gittiği zaman da çok ağladım Urfa'da. İki yıl ağladım. En sonunda işte Hayrettin Bey sağ olsun, dayanamadı, bizi buraya yerleştirdi."

"Hayrettin Bey?"

"Babası. Çok düşkündü Betül'e. En küçük kız. Başına bir şey gelmesin diye çok telaşlanırdı. Her gece arardı, konuşurlardı. Böyle mi olacaktı Betüşüm."

Gözleri bir noktaya odaklanmış gibi çakılı kaldı bir süre. Ardından iri iri yaşlar döküldü. Hafize sessiz sedasız damlatan bir musluk gibi ağlıyordu, bu acayip benzerliği hemen aklından kovdu.

"Yurtta kalıyormuş. Oradan niye çıkmış?"

Soru iyi gelmiş, ağlama durmuştu.

"Bilmiyorum. Olaylara karıştırmışlar diye duydum."

"Hangi olaylar?"

"Siyaset. Zaten ondan sonra çıktım Hayrettin Bey'in karşısına. 'Sütümü helal etmem,' dedim. Ya beni onun yanına götürürsün ya da onu buraya getirirsin dedim. Sağ olsun işte, bu evi açtı sonra."

"Geceleri gelmediği zamanlar olur muydu?"

Hafize bir an düşündü. Yüzünde bir kaygı bulutu dolaştı.

"Yok. Bazen sınavı olunca ders çalışmaya giderdi."

"Kime."

"Bilmiyorum. İşte Ayşe vardı."

"Ayşen mi?"

"Evet, Ayşen. İçeride Nazlı var, babası yok garibin, yetim. Ama güvenilir insanlar. Onlara giderdi."

"Kapıyı açan kız mı?"

"O. Aynı sınıftaymışlar. Yavuz'un da kulağını çektim, bak bu kızın ağbisi yok, başında sen dur erkek olarak dedim. O da işte duramamış."

"Yavuz kuzeni mi?"

"Hayır, amcasının oğlu."

Behzat Ç. kuzenle amcaoğlunun eşanlamlı olduğuna dair açıklamayı önemsemedi. Hafize, "Hepsi elimde büyüdü," diyerek devam etti. "Hayrettin Bey, hep bir oğlu olsun istedi ama işte Allah vermedi ne yapalım, dört kız. En akıllıları Betül'dü. Diğerleri kocaya vardı, o takdirname getirdi. Sonra işte buraya yolladılar okusun diye, böyle okuyacağına kocaya varsaydı."

Behzat Ç.'nin telefonu çaldı. Arayan eski karısı Ceyda'ydı. Ceyda kendisine varmıştı da ne olmuştu sanki. "Affedersiniz," dedi. Telefonla konuşurken Hafize de, sanki Betül'le ilgili bir görüşme yapılıyormuş gibi telaşla bakıyordu. Ceyda, "Görüşmemiz lazım, önemli!" diyordu. Behzat Ç. kısacık bir an, "Kafasına dank etti, geri mi dönmek istiyor?" diye düşündü.

"Ne oldu?"

"Berna'yla ilgili."

Ayağa kalkınca, Hafize de ayaklandı.

"Bir şey mi oldu? Kaç gündür arıyorum cevap vermiyor."

"Hayır, iyi, bir şeyi yok."

"Niye telefonu açmıyor o zaman?"

"Bilmiyormuş gibi sorma."

Ceyda her an eski defterleri açmaya hazır bir ses tonuyla, Behzat Ç.'ye sorumsuzluğunu hatırlatıyordu.

"Ne oldu o zaman? Anlat."

"Yarın öğleden sonra uğra konuşalım."

"Tamam."

"Tunalı Hilmi'ye gel, Yunus'un muayenehanesine."

Behzat Ç. biraz eğilerek ve yanlış duyduğunu umarak, mümkün olan en sakin sesiyle, –ki bunu bütün ev halkı işitmişti– "Nereye, nereye?" diye sordu.

Ceyda, "Yunus'un da Berna hakkında söyleyecekleri var, on yıldır babalık yapıyor," deyip telefonu kapattı. Karşısında duran Hafize'nin hâlâ merakla baktığını görünce biraz mahcup oldu, "Kusura bakmayın, özel bir mesele," dedi. O an "Herkes katil olabilir," diye düşünüyordu. "Ben bile."

6.

Kapıcının karısı Gülsün, "Ben çıkıyorum," dedi. "Tamam Gülsüm!" Mutfak çekmecelerinde açacak arayan Behzat Ç., her temizlik gününden sonra, lazım olan şeylerin yerinin değişmesinden bıkmıştı. On beş gün içinde her şeyi kendince yerleştirdikten sonra, Gülsün gelir tekrar yerlerini değiştirirdi. Ona göre bu, dağınıklığı toplama faaliyetiydi. Bu karşılıklı toplama dağıtma durumu bir yıldır adı konmamış bir savaş gibi sürüyordu.

Sokak kapısının oradan "Gülsün," diye bir ses yükseldi.

"Ne?"

"Gülsüm değil, Gülsün."

Demek ki bir yıldır onun adını yanlış söylüyordu. İlk defa bugün düzeltmişti. Kapıyı kapatırken, "Ben senin adını hep Gülsüm zannediyordum," dedi, sanki Gülsüm bir kapıcı karısına daha uygun bir admış gibi. Kazandığı bütün parayı kocasının eline sayan Gülsün, başörtüsünü düzeltip erken yıpranmış yüzüyle güldü: "Hep öyle diyorlar, ama aslı Gülsün."

"Açacağı nereye koydun?"

"Cezvelerin yanında."

Arkaya yaslanabilen koltuğuna oturup televizyonu açtı. Eski evinden aldığı tek eşya bu koltuktu. Mikrofonu ele geçirenin çemkirmeye başladığı, Çin Çin'de gördüğü mahalle kavgalarını andıran bir sabah programına baktı bir süre. *NTV*'ye geçti, hava durumu vardı. Ankara önümüzdeki üç gün boyunca da karlı olacaktı. Tekel birasını yudumlarken koltuğu arkaya yasladı, gözleri hafif hafif kapanıyordu.

Demek öyle, Yunus da on yıldır Berna'ya babalık yapıyordu. Berna yirmi bir yaşında olduğuna göre kendisi on bire on öndeydi. Önümüzdeki yıl eşitlik sağlanacaktı. Berna'yı aradı, telefon on bir kez çaldığında henüz açan yoktu. Babalıkta sayısal açıdan önde gidiyordu ama bir yerde, telafisi olmayan bir yanlış yaptığının farkındaydı. Berna son bir aydır telefonlara cevap vermiyordu. Her seferinde gururu biraz daha incinmekle beraber, inatla aramayı sürdürüyor, Berna da inatla açmıyordu. Bu genetik inatçılıkta esas payın "deli anasından" ziyade kendisine ait olduğunu bildiğinden fazla kızamıyordu. Berna yılbaşından önce, hiç beklemediği bir anda aramış, "Yarın mutlaka konuşalım," demişti. Ama önce galerici cinayeti yüzünden kovaladıkları değnekçiler, ardından taksici cinayeti derken yine aramayı unutmuştu.

İçinden bir ses, "Bekâretini koruyor mudur acaba?" diye sordu. "Sorduğun soruya bak," diye azarladı onu başka bir ses. "Daha yaşı başı kaç?" "Ne varmış yaşında, anasının kendisini doğurduğu yaşta, yirmi bir." "Hişşş! Akıllı olun," deyip susturdu içindeki sesleri. "Bunları duymamış olayım." Ahizeyi yerine koyduğu an telefon çaldı. Berna arıyor zannedip heyecanlandı. Elindeki Tekel birasını koyacak bir sehpa ararken ahizenin öbür ucundakinin Suat olduğu anlaşıldı.

"Amirim nasılsın?"

"Eh! Var mı bir gelişme?"

"Hangi konuda?"

"İntihar eden kız."

"Pek bir şey yok."

"Ne yapıyorsunuz?"

"Çay içiyoruz."

"İyi güzel. Niye aradın?"

"Ölen kızın kuzeni geldi. Ne yapalım?"

"İfadesini alıp bırakın. Ben öğleden sonra geleceğim. Bar çalışanları gelirse, terasa açılan kapının başka anahtarı var mıymış diye sor mutlaka. Listeden gelmeyen olursa not et, şehirdışına da çıkmasınlar. Taksiciyi ne yaptınız?"

"Selim mahkemeye götürdü."

Selim çapkın yaradılışlı, polisten başka her şeye benzeyen, erkek güzeli bir tipti. Harun'un onun adını duyunca yüzünün asılması boşuna değildi. O meşhur kavgayı edip ortalığı karıştırdıklarında Behzat Ç. ikisinin de kulağını çekmişti. Bu kavgadan sonra Harun, Behzat Ç.'den kendisine biraz daha ayrıcalıklı davranmasını beklemişti, ne de olsa yedikleri içtikleri ayrı gitmez, amiri bir çatıdan atlasa o da peşinden atlardı. Ayrıcalık göremeyince bozulmuştu. "Eşek sıpası," dedi içinden.

"Bir şey mi dedin?"

"Hayır. Sehpaya ihtiyacım var. Şöyle dörtlü, iç içe geçenlerden, adı neydi onun?"

Uykusuzluktan, içindeki sesleri bastırmayı unutuyordu kimi zaman, aklında alakasız görüntüler uçuşuyor, dikkatini bir konu üstünde toplayamıyordu.

"İyi misin amirim?"

"Saçma sapan konuşma! Hayalet nerede?"

"Bilmiyorum. Yine birilerinin peşinde dolanıp duruyordur. Bu Ayşen denen kızı bırakmamız lazım."

"Neden, yine mi bayıldı?"

"Hayır, babası Migros'un müdürüymüş."

"Hangi Migros'un?"

"Üç M mi, beş M mi bir şey işte, İstanbul'da. Tahsin'i aramışlar, köpürüp durdu."

"Tamam, Eda'yla da konuştuysa bırakın. Öbür Aykut denen elemanı da bırakın, kız kendisine torpil geçiliyor sanmasın. Ama bir yere kaybolmasınlar. Tahsin'e de söyle, gözaltına falan almadık, ifadelerine başvurmak için getirdik. Silahı balistiğe gönderdiniz mi? Recep ilgilenecekti."

"Evet, Recep aradı, silahla susturucuyu almış. Bir de savcı aradı."

"Hangisi?"

"Yeni gelen, kirpi bıyıklı. Seninle görüşmek istiyor."

"Konu ne?"

"Söylemedi."

"Senin neyin var, sesin kötü geliyor."

"Şükran'la takıştık."

"Aferin. Sen de boşanırsan büroda evli adam kalmayacak."

Betül'ün odasından aldığı Gecelik'i açtı. İlk sayfasında *"Burası bizim değil, bizi öldürmek isteyenlerin ülkesi. T.Ö."* yazıyordu. Bu T.Ö. kimin ya da neyin kısaltmasıydı acaba? İlk başta terör örgütünü çağrıştırıyordu.

Çoğu cümlenin anlamını tam olarak çıkaramasa da defteri okumaya başladı. Uzun yazılardan değil, kısa paragraflardan oluştuğundan okuması kolaydı. Her paragrafın üstünde beş nokta, sonunda da tarih ve saat vardı. Betül'ün el yazısı genel olarak okunaklıydı ama kimi yerlerde gitgide bozuluyordu. Özellikle bir sıkıntıyı ya da bıkkınlığı dışavurduğu yerlerde. Bu kız sırf yaşamaktan değil, yazmaktan da bunalıyordu herhalde.

Daha on sayfa okumadan gözleri yavaş yavaş kapanmaya başladı, televizyonun sesi sanki çok uzaktan gelen, kulak misafiri olduğu bir sohbeti andırıyordu. O silahın barda ne işi vardı? Neden tuvalete gizlenmişti? İntihar mektubu niye

bu kadar acayipti? Daha da acayibi, Betül'ün yazdığı intihar mektuplarının sayısının belirsiz olmasıydı. Aklını asıl meşgul eden soruyu ise bir türlü tam olarak soramıyordu. Bardan çıkan kır saçlı adam, "Bu davada beraber çalışma ihtimalimiz var," demişti. Nasıl bir ihtimaldi bu, neden kaynaklanan bir ihtimal?

Tahsin köpürse bile mağrurluğundan aramazdı, üst olduğu için. Oysa kendisinden iki dönem sonra mezun olmuştu. Hatta akademi de ona sahip çıkmış, bu tosun çaylağı korumuştu. Bugünlerde terfi bekliyor, üçüncü sınıf emniyet müdürü olacak. O yüzden bu kadar telaşlı, bir laf gelmesin diye Migros'un şube müdürünün kızından bile çekiniyor. Müdürleri kollaya kollaya müdürlüğe hazırlanıyor. Tahsin'i kim aradı acaba? Herhalde Rahmi Koç değil, dünya turuna çıkmış adam, nasıl arasın? Tahsin'in yerine kendisi geçse biraz rahat nefes alırdı ama bu sicille zor. Kendi dönem arkadaşlarının çoğu emniyet müdürü olmuşken o ancak başkomiserlikten emekli olabilirdi.

80 doğalgaz, 30 elektrik, 20 su, 80 Gülsüm, hayır 80 Gülsün, 40 aidat, kirayı da ekledin mi bu para ancak ucu ucuna yeter, hatta yetmez. On beşine kadar biraz idareli davranmak lazım. Bir de Berna'ya hediye alınacak, doğum günü ayın 28'i. Artık maaşı çektikten sonra bir şeyler bakardı. 28 Ocak, aynı zamanda Ceyda'yla boşandıkları gündü. Bir de Rahmet Albay... Allah rahmet eylesin. Sanki iyi kötü her şey dönüp dolaşıp o günü buluyor. Bir adamda şans olsa zaten... Ne hediye almalı? Arayınca kendiliğinden açılan ve kulağa yaslanan bir ceptelefonu olsa, hemen alırdı.

Karlı yolda yürürken bütün bu dertleri unuttu. Bulutlar kararmıştı; gökyüzü külrengi, karaktersiz bir hava, gece mi gündüz mü belli değil. İki el silah sesi duyunca eli beline gitti hemen. Silah sesinin geldiği tarafa yöneldi. Sanki ses tanıdık bir evden gelmişti. Giriş kapısına baktı, Yenimahalle'de-

ki eski evleri. Yahu buranın kirasını bile zor ödüyordu. Banka müdürü kayınbabası kaç sefer yardım etmeye çalışmıştı, sanki kendisi ailesini geçindiremiyordu, bu yüzden az kavga etmediler. Şimdi kim oturuyordur burada acaba? Kapıyı çalsam mı? Elini zile uzattı ama çalamadı, tam elini çekmişken zil kendiliğinden çaldı. Silah sesi nereden geldi? Sol eli belindeki silahın kabzasını sıkı sıkı kavramıştı. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Neden? Neden korkuyorum? Kim var içeride?

"Sen kimsin?"

"Aç, polis!"

Kapı yavaş yavaş açıldı. Bahar!

"Senin ne işin var burada? Sen nereden çıktın?"

Bahar, "Ben hep burada oturuyordum, asıl senin ne işin var burada?" dedi.

"Görüşmeyeli ne kadar oldu?"

"On yıl."

"İçeri gir."

"Yok, rahatsız etmeyeyim."

"Seni görmek isteyen biri var içeride."

"Kim?"

"Bilmiyorum."

Behzat Ç. içeri girdi. Yeni evine taşıdığı koltuk hariç, eski eşyaları yerli yerinde duruyordu.

"Bu eşyaların burada ne işi var?"

"Bilmiyorum, ben geldiğimde buradaydı."

"Nerede?"

"Burada."

"O nerede?"

"Kim?"

"Beni görmek isteyen."

"Arka odada."

Arka odaya doğru yürüdü. Kapı kilitliydi. Zorladı biraz.

İçerideki kız, "Açın kapıyı," diye bağırıyor, avazı çıktığı kadar ağlıyordu. Kendisine faşist dediği için Berna'yı odaya kilitlediği günü düşündü. Günden güne kafayı yiyen annesi dolduruşa getirmese, on bir yaşındaki kız nereden bilecekti bu sözleri? Hem de babaya karşı, taş olursun taş! Biz Rahmet Albay'ın karşısında oturmak için bile izin isterdik.

Yoksa sahiden faşist miydi? Bahar'la göz göze geldiler. Bahar'ın elindeki sigara, koridora vuran güneş ışığında bir duman cümbüşü yaratıyordu. Hani üç gün boyunca da karlıydı lan Ankara, şerefsiz meteoroloji. Boş ver şimdi, bunca karlı günden sonra güneşi görmenin tadını çıkar. İçine bir sevinç doldu, Bahar'ı görmekten mi yoksa kemiklerini ısıtan güneşten mi bilemedi.

"Ben faşist miyim?"

"Evet."

Sevinci kursağında kaldı. Ne kadar zorlasa da kapı açılmıyor, zaman geçtikçe içerideki kızın haykırışları yükseliyordu.

"Kırayım mı?"

"Kırıp dökmeye çok meraklısın. Ben açarım."

Ceyda elini uzatınca kapı hemen açıldı. Her şey ve herkes bu kadar mı birbirine karışır. Ceyda'yı omuzlarından silkeledi: "Sen nereden çıktın, deli karı? Bahar nerede?"

"O kim?"

"Az önce kapıyı açtı."

"Hayır, kapıyı ben açtım. Yunus da gelir birazdan. Seninle konuşmak istiyor."

"Yunus'a söyle gelmesin, ağzını burnunu kırmayayım onun! Ne söyleyeceksen sen söyle."

"Çok kabasın."

Behzat Ç. kapının önünde, içeri girmekten korkarak bir süre durdu. Ceyda'ya hak verirken içi acıdı, gerçekten kaba biri olduğunu ilk defa bu kadar yoğun bir şekilde hissediyordu.

"İçeri girsene."

Halının ortasında bir kız boylu boyunca yatıyordu. Kıyafetlerinden tanıdı, Betül'dü.

"İntihar eden kız buraya mı düştü?"

"Hayır, Adli Tıp'tan getirdiler."

"Neden?"

"Teşhis etmen için."

"Babası gelmedi mi?"

"Baktı ama tanıyamadı. Bir de senin bakman lazım."

Behzat Ç. kıza yaklaştı, yüzünü çevirdi. Betül değil, kendi kızı Berna'ydı. Bağırmak istedi, sesi çıkmadı.

.....

Yerinden fırladı. Yüzünde koltuğun izi çıkmış, bira üstüne dökülmüştü. Sanki iki dakika önce uykuya dalmış gibi hissediyordu ama kırk beş dakika olmuştu. Kalbi hâlâ hızla atarken "Sehpa almak artık şart," diye düşündü. *NTV*'de spor haberleri başlamıştı. Tabaktaki beyaz leblebilerden üç beş tane yedi. Saate baktı, on bire geliyordu.

Ceptelefonundan Hayalet'i arardı.

"Ne yapıyorsun?"

"Eve alışveriş yapıyorum."

"Bak ne diyeceğim. Bu kızın çantasından çıkan adresler var ya, onu Sıtkı'dan al, civardakilere bir uğra."

"Ben de onu yapıyorum zaten."

"Eve alışveriş yapıyorum demedin mi?"

"Arada eve de bir şeyler alıyorum."

"Güzel. Büroya uğrayacak mısın bugün?"

"Yok, eve gideceğim uykum var."

"Sen uyur muydun?"

"Haftada bir."

Telefonu kapattı. Hayalet, sorulmadığı sürece neyin üstünde çalıştığını söylemezdi. Çoğu zaman sorulduğunda da söylemezdi ya. Gündüz ekibinde olmasına rağmen ne za-

man çalıştığı belli değildi. Her yerde tanıdığı olan bir adamdı, rasgele bir minibüse binse bile içinden bir tanıdığı çıkardı. Kendi ifadesine göre Ankara'da bir milyon ahbabı vardı, büyük çoğunluğu polis olduğunu bilmezdi.

Midesinin kazındığını hissedince mutfağa gitti, çeyrek ekmeğin arasına Çiftlik kaşarı koyup tost makinesinde bastı. Pencereden baktı, kâbusun etkisiyle güneş göreceğini zannetti ama Dikmen Vadisi kar altındaydı. Ekmeğin üstüne yağ sürerken, salonda aynı anda iki telefon birden çalmaya başladı. Ceptelefonuna baktı, ağbisi Şevket arıyordu, önce ev telefonunu açtı. Eda'ydı.

"İki dakika sonra ara," dedi.

"Önemli."

"Ne oldu?"

"Dergideki adamı bulduk. Gökhan Biryol diye biri."

"O kim?"

"Betül'ün yurtdışında bir dostu vardı ya, aynı dergide yazıyorlarmış, işte o."

"Bir saniye ayrılma."

Ceptelefonunu açtı.

"Ağbi iki dakika sonra arasan."

"Vaktim yok. Öğlen bizim otele uğra, yemek yiyelim. Seninle konuşacaklarım var."

Bir an tereddüt etti.

"Uğra mutlaka, önemli!"

Aynı konuları açmasından çekiniyordu. "Tamam," deyip kapattı. Tekrar ev telefonunu alıp Eda'ya, "E, ne olmuş?" dedi.

"Gökhan Türkiye'deymiş."

"Nereden biliyorsun?"

"TEM'den öğrendim."

"Metin'den mi?"

Eda bir an sustu, "Hı hı," dedi. "Sahte pasaportla giriş yap-

mış, peşindeymişler ama kaçırmışlar, sabah altı uçağıyla İngiltere'ye dönmüş."

"Nasıl yani? Aranıyor muymuş?"

"Tam bilmiyorum. Bunu gelince konuşsak amirim?"

Behzat Ç. bir an kızdı. "Bunu niye telefonda söylüyorsun o zaman?" diyecekti ama tuttu kendini. Mutfaktan yanık tostun kokusu geliyordu; ya Eda paranoyaktı ya da Emniyet'in bile telefonları dinleniyorsa, memleketin çivisi iyice çıkmıştı.

Arabayı park yasağı levhasının hemen yanına park etti. Dergide Gökhan'ın yazısını buldu: "Göçmen Proletarya". Yarısına kadar okuyabildi. Aklında Marx'la Engels'in isimleri, bir de iki çeşit proleterleşme olduğundan başka bir şey kalmadı. Yerleşik proletarya, bir de göç yoluyla proleterleşenler. İlkini biraz biliyordu ama ikincisinin nasıl bir şey olduğunu çıkaramadı. Belki de beyin göçü gibi bir şeydi. Dergiyi torpido gözüne koyup arabadan çıktı.

Konur Sokak'ta *Haylaz* dergisinin bürosunun olduğu apartmanı arıyordu. Çevresindeki adamlar bildiri dağıtırken, tiz sesli bir kız "F Tiplerinde 122 insan öldü, duydunuz mu?" diye bağırıyordu. Sokağın başına iki sıra halinde çevik kuvvet dizilmiş, kendisinin bile tanımadığı bir sürü sivil ortalıkta dolaşıyordu. Omzuna bir el dokununca panikle döndü.

"Bir imza da siz atın..."

Kolunu kurtardı, kadın biraz sitemkâr bir bakışla isteğini yineledi. Zayıf, oklava yutmuş gibi duran sakallı bir adam kadını uzaklaştırıp, kulağına bir şeyler fısıldadı. İkisi de biraz nefret, biraz da küçümsemeyle baktılar; bu bakışı tanıyordu.

Haylaz dergisi; daireleri kafelerle, kitapçılarla dolu işlek bir apartmanın üçüncü katındaydı. Kapının önünde bir sü-

re durdu, içeride birileri olduğu belliydi ama konuşma sesleri duyulmuyordu. Kapıyı uzun boylu, sakallı bir genç açtı:

"Evet?"

"Derginin sorumlusuyla görüşebilir miyim?"

"Kimsiniz?"

"Polis."

Yine aynı bakış. Bütün solcular böyleydi. Behzat Ç. bu bakışların kimisini sahibinin gençliğine veriyor, kimisini umursamıyor, kimisine de benzeri bakışlarla mukabele ediyordu. Bu sefer gençliğine veriyorum tavrını takındı.

Genç, "Bir dakika bekleyin," deyip kapıyı kapadı.

Kapı tekrar açıldığında gözlerine inanamadı. Karşısında duran Bahar'dı. Kalbi yerinden çıkacak gibi oldu: "Ben bu sahneyi nereden hatırlıyorum, nereden hatırlıyorum, nereden..."

7.

İskenderden bir iki çatal alıp bırakmış, masa örtüsünün uçlarıyla oynuyordu. Şevket patlayacakmış gibi yiyor, fırsat buldukça da konuşuyordu. Ortağı olduğu dört yıldızlı otelin restoranındaydılar. Bu yüzden garsonlar daha bir özenliydi, yemediğini gören biri yaklaşıp "Devam ediyor musunuz?" diye sordu.

"Hayır, alabilirsin."

Şevket, dolu tabağa bakıp "Kalsın," dedi. Her zamanki gibi ağabeylik yapıyordu. Behzat Ç., "Sen bana az şekerli bir kahve getir," deyince garson ne yapacağını şaşırdı. Tabağı bırakıp, masaya geldiğine geleceğine pişman, muhtemelen içinden küfrederek uzaklaştı.

Gözleri açılıp kapanıyor, kafasının içinde uğultular duyuyordu. Dergideki karşılaşma ruh halini bir hayli bozmuştu.

On yıl sonra yeniden karşılaşmak, hem de o rüyanın üstüne, sanki malum olmuş gibi, garip bir duyguydu. Hatta bu şartlar altında birkaç defa daha görüşmeleri bile gerekebilirdi.

"Gel şu işi kabul et, fıstık gibi maaş. Sen kardeşimsin, neden yabancı adamla çalışayım?"

Şevket, uzun süredir kendisini otelin güvenlik müdürü yapmaya çalışıyordu.

"Sana bir de kız bulacağım, yengene söyledim bakıştırıyor zaten, baştan evlenirsin. Artık bir düzene gir."

"Saçmalama ağbi."

"Sen saçmalama, hayatın kaydı gitti lan, kırk yaşına geldin, hâlâ elinde telsiz, bir aşağıya bir yukarı..."

"Kırk iki."

"Daha beter işte, senin yaşında dağda kaplumbağa kalmadı, hayat mı lan bu?"

Şevket salça bulaşmış ağzını sildi. Çevredeki masalara kötü izlenim vermemek için sesini alçalttı:

"Zaten senin gibi iskeletoru kim alsın? Yediğine içtiğine dikkat et bari. Bir gün de gel, ya ağbi de, sen haklısın de. Yok, sırf inatsın."

Konuştukça gıdığı inip çıkıyordu. Behzat Ç., her zamanki gibi sabırla dinliyordu.

"Bitti mi?"

"Bitmedi. Bu işi kabul edeceksin. Reşat'a da söyledim, onayladı. 'Senin kardeşin, bizim kardeşimizdir,' dedi. Fransız da imzayı attı mı tamam."

Otelin bir de Fransız ortağı vardı. Şevket eğildi, gayet kısık sesle: "Zaten Fransız da sevmiyor şimdiki güvenlik müdürünü."

Bir hışımla kalktı, Şevket kolundan yakaladı.

"Otur lan, daha kahveler gelmedi."

Oturdu, bir süre konuşmadılar. Şevket kardeşinin kendi yanında çalışmayacağını biliyordu, ama boş bir anına geti-

ririm de belki kabul ettiririm diye damardan girmeyi de ihmal etmiyordu:

"Karın niye bıraktı seni? Polis maaşıyla banka müdürünün kızını aldın. Elini sıcak sudan soğuk suya sokmamış bir kadın, bunalıma girdi tabii. Psikoloğa kaçtı."

"Ağbi aynı konuları açma yine Allahını seversen."

"Tamam haklısın. Bak, ben senin yanında çalışmam, senin vereceğin maaşı istemem diyorsan durum öyle değil. Artık patron işçi devri bitti. Benim paramı da şirket ödüyor, Fransız'ınkini de. Ben bile maaş alıyorum oğlum, her ay yazılıyor muhasebeye. Hadi bizi geç, Reşat bile maaş alıyor; Reşat bile lan, koca Reşat bu, bizim Reşat."

Gözlerini münasip bir boşluğa dikmiş bakıyordu. Restorandaki çatal kaşık sesleri sanki biraz uzaktan geliyor, kafasının içinde "Reşat şat şat Reşat" sesleri zonkluyordu. Otelin büyük ortağı Reşat. Sırf bu otel de değil, memleket sathında daha pek çok otelin ortağı, ayrıca çeşitli otomobil firmalarının başbayisi Reşat! Şevket'in haklı olduğu yönler de yok değildi. Cebi biraz para görse, şu koşuşturmadan sıyrılsa, canı sıkıldığı zaman, en azından bir hafta şöyle lebiderya bir yerde tatil yapabilse. Belki Berna'yı da yanına alabilirdi o zaman. Bahar da olur derse... Neye olur diyecek? "Çok abartmayın evladım," diye bastırdı içindeki sesleri. Şevket yaprak dönerli ağzıyla konuşmaya devam ediyordu. Sıcak basmıştı, mümkün olsa kazağını çıkarırdı.

"Eee, ne diyorsun?"

"Ne!"

"Aklın nerede senin?"

"Bugün Bahar'ı gördüm."

Garson kahveleri masaya koydu. Bir sessizlik oldu. Niye söyledim ki bunu şimdi diye düşündü.

"Hangi Bahar'ı?"

"Boş ver."

"Hangi Bahar oğlum?"

"Hani vardı ya."

"Vay vay! Çapkın! Sen de zaten kafa olsa o deli karıyı alacağına Bahar'ı alırdın."

"Ağbi ayıp oluyor, çocuğumun annesi."

"Tamam, tamam. Öğretmen değil miydi o?"

"Bırakmış."

"Bırakır tabii. Artık memurluk devri bitti. Aman oğlum, dikkatli ol ha! Bu işler öbür türlüsüne benzemez."

"Ne diyorsun ağbi sen?"

"Kocası falan, şakaya gelmez."

"Yahu saçma sapan konuşma ağbi ya!"

Masaya vurunca fincanlar yerinden oynadı. Yakın masalarda oturanlar onlara bakmaya başlamıştı. Şevket hepsine tek tek gülümsedi.

"Yavaş biraz lan! Ne dedim ben?"

Kendini toparladı.

"Kusura bakma. Ama dediğin laf değil, ayıp! Zaten boşanmış."

"Boşanmış mı? İyi güzel işte, daha ne istiyorsun?"

Behzat Ç. ne istediğini bir bilse; Şevket gibi rahat olabilse; karısı, iki çocuğu ve metresiyle, mutlu olduğu bir hayat kurabilse. Banka faizleri ve döviz kurları nedeniyle kaygılanmaya başlasa, hatta biraz kilo alsa, konuşurken gıdığı inip çıksa, belki de o zaman rahatlayacaktı.

Şevket kahvesinden ilk yudumu alırken, "Bırak inadı, gel şu evi satalım," dedi. "Zaten dökülüyor."

"Anam nerede oturacak?"

"Evi satıp parasını yiyelim demiyorum. Yeni ev alacağız."

Daha yarım saat geçmeden beklenen konuya gelmişlerdi. Behzat Ç. sıkıntıyla kazağının yakasını çekiştirdi.

Şevket eski günleri yâd etmeye hazır bir ses tonuyla "Rah-

met Albay," dedi. "Nur içinde yatsın, sert gözükürdü ama yufka yürekliydi aslında. 'Ya asker olun ya mühendis,' dedi, şu halimize bak, ben otelci oldum sen polis. Yine sen biraz yaklaştın, ama inadın yüzünden yaklaştın. İnadın yüzünden..." Şevket sustu, ikisinin aklından da aynı şeyler geçiyordu ama konuşulmayacak bir konuydu bu. Behzat Ç. peçeteyi masaya bırakıp kalktı.

Ekip arabasını otomatik yıkamaya soktu. Döner fırçalar üstüne gelirken camları bir kez daha kontrol etti. Direksiyona yapışıp sağanak altında araba sürdüğünü hayal etti. *Haylaz* dergisinin kapısı açıldığında ikisi de şaşkınca, birbirlerini tanıdıklarını çok iyi bildikleri halde, bir süre tanımaya çalışıyor gibi bakmışlardı. En son on yıl önce yol üstünde karşılaştıkları sayılmazsa, neredeyse yirmi yıl olmuştu. Bahar öğretmenliği bırakmış, *Haylaz* dergisinin yayın yönetmeni olmuş, "İşte bir haylazlık yaptık," demişti. İnsan değişiyor, hem de çok, ama sanki eski tanıdıkların hatırına onda hiç değişmeyen şeyler de kalıyor. Gamzeler, yeşille kahverengi arasında gidip gelen gözler, hâlâ sanki ilk gençliğin telaşıyla ateşler saçan aynı yüz.

Sonra odada çayları karıştırırken, gözler ister istemez yüzük parmaklarına kaymıştı. "Sıkıyordur, onun için çıkarmıştır," diye düşündü. Soru işareti uzun sürmedi:

"Ertan'a gönderdim," dedi.

"Ertan?"

"Eski kocam, avukat."

Betül'le Bahar'ın arası iyiymiş. Yani yayın yönetmeni yazar ilişkisi gibi değil, arkadaşmışlar aynı zamanda. Betül bir avukata ihtiyacım var deyince, Ertan'a göndermiş. Hangi konuda olduğunu söylememiş. Ama Behzat Ç.'nin aklı bunda değildi, eski kocam sözündeydi. İçini bir sevinç kapladı.

"Akşama işin var mı diye sorsam mı?"

İyi ki sormamıştı, şimdi bile sormuş kadar utanıyordu.

Fırçaların içinden çıkan arabayı yağ ve lastik kontrolünün önüne çekti. Görevli çocuk fırçayla lastiğe vuruyordu. Camı açtı:

"Lastikte bir şey mi var?"

"Kedi gibi bir şey ezmişsin."

Arabadan indi. Lastiğe baktı, belli belirsiz siyah bir iz vardı. Kırmızı Vosvos'u gördüğü akşamki çarpma sesinin kaynağı anlaşılmıştı şimdi. Vites kutusunun yanındaki ceptelefonunun çaldığını duyunca arabaya döndü.

Akbaba'ydı: "Duydun mu?"

"Neyi?"

"Dünyadan haberin yok, telsiz de mi dinlemiyorsun?"

"Ne oldu?"

"Çankaya Lisesi'nde psikopatın biri hocayı vurmuş."

"Sebep?"

"Bilmiyorum."

"Sen neredesin?"

"Numune'deyim, hocanın başında."

"Olay yerinde kim var?"

"Suat."

"Adamın durumu nasıl?"

"Bir saate kadar ölür. İş bizim."

Behzat Ç. arabayı benzinciden çıkardı, Talat Paşa Caddesi'nden Sıhhiye'ye doğru hızla sürdü, Mithat Paşa Caddesi'nde önü tıkandı. Çankaya'ya doğru çıkarken amma çok paşa var diye düşünüyordu. Okulun önü televizyoncu doluydu. Kameramanlar ağlayan öğrencileri çekiyor, ağlamayanları ağlatıyorlardı. Koridorda kan izleri vardı. Bölge karakolundan iki polise televizyoncuları dışarı çıkarmasını söyleyip, kan gölüne dönmüş öğretmenler odasına girdi. Suat koluna girdi:

"Neredesin amirim?"

"Buradayım işte."

Odanın öbür ucunda Emniyet müdür yardımcısı duruyordu. Onu görünce morali bozuldu, televizyonlar okullardaki şiddet haberlerine son dönemde daha fazla yer ayırdıklarından, teşkilat görev başında imajını yaratmak için gelmişti.

"Vuran kim?"

"Okuldan bir kızın sevgilisiymiş."

"Eşkâli aldınız mı?"

"Aldık."

Bir adam elini sıktı.

"Ben okul müdürüyüm. Bu trajik olay hepimizi derinden etkiledi."

"Saçma sapan konuşma kardeşim. Çık dışarı, işimizi yapalım!"

Müdürü dışarı çıkardılar. Telsizle haber merkezine eşkâli verirken, Emniyet müdür yardımcısı kendisine ters ters bakıyordu. Olay Yeri İnceleme memurları mermi kovanlarını işaretleyip fotoğraf çekiyorlardı. Odanın kapısı açıldı. Kapının önüne birikmiş on kameraman içeriyi çekmeye başladı. Tepesinin tası atmıştı, tam ağzını açıyordu ki omzuna bir el dokundu, müdür yardımcısıydı.

"Sus," dedi. "Sakın ha."

Suat koluna girdi. Odadan çıktılar. 216'yı arabada unutmuştu.

"Bir sigara ver."

"Dün bıraktım."

"İyi bok yedin."

Müdür yardımcısı olay yerinde resmen basın toplantısı yapıyordu:

"Teşkilatımız dört koldan çalışıyor, en kısa zamanda bu menfur olayın fail ya da faillerini adalet önüne çıkaracağız."

Behzat Ç., "Tabii izin verirseniz," diye fısıldadı koridorun ucundaki hizmetliden aldığı sigarayı yakarken. "Niye vurmuş bu herif hocayı?"

Suat, "Çeşitli iddialar var," dedi. "Hoca sevgilisini taciz etmiş galiba; müdüre sorarsan, taciz etme yok, kız zayıf aldığı için iftira atmış."

Kızın, iki kadın polis nezaretinde bekletildiği odaya gittiler. Adı Melis'ti. Önüne bakıyor, sorulan sorulara cevap vermiyordu.

Telefonu çaldı.

Akbaba, "Hoca sizlere ömür," dedi.

Tam bir saat geçmişti. Melis'ten sevgilisinin kullandığı arabanın plakasını aldılar. Trafiğe talimat verildi. Elinde telsizle aşağı yukarı koştururken bir iki kameraman kesti önünü, birini omzundan itti, diğerini dirsekledi. Eşkâli terminale ve havaalanına verdi. İki ekibi de aldığı istihbarat doğrultusunda adamın gidebileceği yakın akrabalarına gönderdi. Yapacak daha ne kaldı diye düşünürken, polis haber merkezinden bir anons duyuldu. Adam Dikmen Karakolu'na gidip teslim olmuştu.

Behzat Ç. sevindi ama çaktırmadı; "Hayret bir şey ya!" dedi. "Adam mı vurdun, git saklan bir yere, biz de işimizi yapalım."

8.

Ertesi sabah, ekip arabasını Adli Tıp Kurumu morgunun önüne çekmiş Betül'ün babası Hayrettin'in gelmesini bekliyorlardı. Rutin bir teşhis işlemiydi; asıl amaçları onunla konuşup Betül hakkında biraz daha bilgi almaktı. Radyodaki DJ, "Son sekiz yılın en soğuk kışı," diyordu. "Ankara yine beyaz gelinliğine büründü."

Behzat Ç. ellerini ovuşturup "Ne gelinliği kefen, kefen!" dedi. Hava eksi on sekiz dereceydi, dün gece iki evsiz donarak ölmüştü.

Harun yüzünde tebessümle, "Amirim," dedi, "dün akşam bütün ana haber bültenlerinde sen vardın."

"Ne!"

"Hocayı vuran psikopat haberi var ya, döndürüp döndürüp seni gösterdiler, elinde telsizle."

"Hadi canım!"

"Valla öyle. Keşke ben de gelseydim. Suat'ı da gösterdiler bir iki ama, onda polis tipi olmadığından ağırlıklı olarak seni gösterdiler."

Morgun önünde siyah bir Mercedes durdu.

"Şu gelen o galiba."

Sabah ayazı ısırıyordu. Harun arabadan çıkar çıkmaz "Bu ne ya," dedi. "Hepimiz Ankara çocuğuyuz, böyle soğuk olmaz." Behzat Ç. atkısını boynuna doğru çekerken, "Yeni bir bot alınam lazım," dedi.

"Hayrola amirim, bunun nesi var?"

"Su geçiriyor galiba. İçi nemli."

Hayrettin'in yanına gelince el sıkıştılar. Adam gözlerini boşluğa dikmiş, bir meczup gibi acıyla bakıyordu. Siyah takım elbise giymiş, uzun boylu, sinekkaydı tıraşlı, yakışıklı bir adamdı. Betül'ün yüz güzelliğini ondan aldığı belliydi. Bu yüzdeki tek kusur sol gözün altındaki çıban iziydi. Morga girince biraz rahatladılar, hava dışarıdan daha sıcaktı. Görevli raylı sedyeyi çekip örtüyü kaldırdı. Hayrettin gözlerini kapadı.

"Bir daha bakın."

Hayrettin taş gibi duruyordu, birden yere yıkıldı, acıyla inlemeye başladı.

Behzat Ç. Betül'e baktı, yüzünün yarısı parçalanmış olmasına rağmen hâlâ çok güzeldi. Çeneyle boyun arasındaki ince kavis, omza dökülen saçlar, pürüzsüz bir cilt... Görüntü dayanılır cinsten değildi. "Tamam," deyince görevli sedyeyi geri itti. Bir süre Hayrettin'in yanına gitmediler, adam

kafasını duvara vurarak inleyip durdu. Beş dakika sonra, biraz durulunca koluna girip dışarı çıkardılar.

Kantinde otururken Harun, ufak tepsiye koyduğu üç bardak çayla geldi. Behzat Ç. bir 216 yakıp Hayrettin'e uzattı.

"Başınız sağ olsun."

Hayrettin başını ileri geri salladı.

"Belki zamanı değil ama bazı şeyler sormak zorundayız."

Hayrettin'den "Sorun," diyen çaresiz bir mırıltı yükseldi. Behzat Ç. nereden başlayacağını düşünürken Harun atıldı: "1 Ocak'ta mı doğdu, yoksa sene kaybetmesin diye mi öyle yazdırdınız?"

"1 Ocak."

Harun Behzat Ç.'ye baktı; ellerini iki yana açıp "Ben demiştim" bakışını takındı, ardından çayını karıştırmaya başladı. Hayrettin elini yumruk yapmış, ağır ağır başına vururken, "Hatta yeni yılın ilk bebeği diye gazetede haber bile olmuştu," dedi.

"İntihar eğilimi var mıydı? Daha önce böyle bir şeye kalkıştı mı?"

"Hayır, kesinlikle."

Hayrettin öfkeyle polislere baktı. İlk defa göz göze geliyorlardı.

"Yoksa siz öyle mi düşünüyorsunuz?"

"Henüz bir şey düşünmüyoruz. Araştırıyoruz. Bir düşmanı var mıydı, tehdit eden biri?"

"Bana bir şey söylemedi ama..."

"Ama?"

"Teröristler olabilir."

"Nasıl yani?"

"Ben size en baştan anlatayım memur bey. Siz araştırmanızı bildiğiniz gibi yapın. Ama kızımın katili komünistlerse, teröristlerse bulup çıkarın. Betül dört ay kadar önce gözaltına alındı. Bunu duymuşsunuzdur."

"Hayır duymadık. Sen duydun mu böyle bir şey?"

"Hayır amirim."

"Bir araştırın o zaman."

Her zamanki tedbirle, neyi bilip neyi bilmediklerini söylemiyorlardı.

"Neyse işte araştırınca öğrenirsiniz. Betül'ün beynini yıkamışlar. Dil-Tarih zaten komünist yuvası. Daha ilk kazandığında ben tedirgin olmuştum, ama diğerleri okumadı, bari Betül okusun diye gönderdik. Böyle mi dönecektin?"

Hayrettin sustu, gözleri dolmuştu, kendini toparlamaya çalışıyordu.

"Bizim Urfa'da topraklarımız da geniş, ailemiz de geniş Allah'a şükür. Babadan Demokrat Partiliyiz, ama sağ-sol işine girmedik hiç. Memleketin başına ne geldiyse siyasetten geldi. Herkes siyasetten anlarsa olmaz, bu işi bilen adamların yapması lazım. Devlet adamlığı ayrı, siyaset ayrı."

"Komünistlerden niye şüpheleniyorsunuz?"

"Oraya geliyorum. Toparlayamıyorum ki sözü, aklım başımda değil. Betül'ü gönderdik işte, ne de olsa en küçük kız. Burada yurda verdik, evde başına bir şey gelmesin diye. 'Baba rahat edemiyorum, özel yurt var, oraya çıkayım,' dedi, tamam dedim. Paramız da var, çevremiz de var, istersen otelde kal, yeter ki güvenli bir yer olsun diyorum ben. Ben bilmiyordum ki siyasete karıştığını. Duyunca beynimden vurulmuşa döndüm ben."

"Nasıl duydunuz?"

"İşte gözaltına alınınca. Aybars var, Terörle Mücadele'de amir. Tanırsınız."

"Tanırız."

"İşte o bizim hemşerimizdir. Çok sevdiğimiz bir kardeşimizdir. Urfa'ya her geldiğinde bize uğrar mutlaka. Yani geniş bir aileyiz biz. Her dönem milletvekili çıkarmışız. Aybars aradı, böyleyken böyle dedi, sizin kız gözaltında. Merak etme, kulağını çe-

ker bırakırız. Beynimden aşağıya kaynar sular döküldü. Aman dedim Aybars, kulağını falan çekme, ben bugüne kadar fiske vurmamışım kızıma. Uçağa nasıl atlayıp geldim, hatırlamıyorum. Ertesi gün Betül'ü çıkardık. Zaten nezarette de ayrı tutmuşlar, diğerlerinin yanına koymamışlar. İşte ondan olmuş."

"Ne olmuş?"

"İşte demişler ki örgütten, terörist komünistler, bu kız muhbirdir. Ulan şerefsizler, ulan Allahsızlar."

"Bunu ne zaman duydunuz?"

"Sonradan duydum. O zaman duysam, kızı Ankara'da bırakıp döner miyim?"

"Kimden duydunuz?"

"Yani orası mühim değil o kadar. Aybars söyledi. Bir Aybars değil, bizim çevremiz geniş, yani daha önce söyledim bunları. Betül çıkınca dedi ki, 'Baba bir yanlış yaptım, bir hata yaptım, çok özür dilerim. Bundan sonra hiçbir alakam olmaz o adamlarla, yanlış yaptığımı anladım. Beni burada bırak, seneye zaten okulum bitiyor, öğretmen çıkıp geleceğim.' Ben de tamam dedim, küçük kız ya kıramıyoruz bir türlü. Demez olaydım."

"Sonra ev mi tuttunuz?"

"Evet. Bizim yanımızda çalışan Hafize vardır, Betül'ün sütannesi. Kızı gibi sever, kollar Betül'ü. Onu da yanına koyarsam güvende olur zannettim."

"Başka tanıdık, akraba yok muydu burada kıza sahip çıkacak?"

Hayrettin bir süre düşündü.

"Tam üstüne bastın memur bey. Yavuz var, büyük abimin oğlu. Ona da tembihledik tabii bazı şeyleri. Ama işte sahip çıkamamış. Ben onu da yeğenlikten reddedeceğim galiba, bilemiyorum şu an. Öyle ciğerim yanıyor ki."

Kantin kalabalıklaşmaya başlamıştı. Hayrettin "Kızımı ne zaman alabilirim?" diye sordu.

"Otopsiden sonra."

Hayrettin bir an durdu:

"Kesip biçecekler mi şimdi Betül'ümü?"

Behzat Ç. başıyla mı onaylasın, "Evet" mi desin bilemedi. Hayrettin'in gözünde yaşlar birikmişti, bu sefer kendini toparlayamayacak gibiydi.

"Bir mümkünü yok mu memur bey?"

"Maalesef, bu yapılmak zorunda."

Kalabalığın ortasında ağlayamayacağını anlayan Hayrettin kalktı. Harun koluna girdi, lavaboya gittiler.

Bir süre sonra Harun döndü: "Kalkalım mı?"

Behzat Ç. başıyla onayladı.

Harun şoförlüğe dört yaşında, babasının kucağında belediye otobüsü kullanarak başladığından, yıllar geçtikçe ustalaşmıştı. Çevredeki arabalar karda buzda kayıp sağa sola bindirirken, o enteresan manevralar yapıyor, Behzat Ç. ha bu sefer çarptık, ha bu sefer bindirdik demesine rağmen, kazasız belasız ilerliyorlardı.

Haber merkezinden arka arkaya iki anons geçince Behzat Ç. telsizin sesini açtı. Gün yine hareketli başlamıştı. Sakarya'da Yeni Sahne'nin önünde bir silahla yaralama olayı vardı. Bir de Konya Yolu'nda, arabasında boğazı kesilmiş halde bulunan bir taksici. Akbaba telsizle bağlanıp "Amirim, siz hangisini alırsınız?" dedi.

"Sen tiyatroya git, taksiciye biz bakarız."

Harun ters istikamete dönüp "Biz niye tiyatroya gitmiyoruz?" diye sordu.

"Tiyatrodan nefret ederim."

"Neden?"

"Ortaokulda zorla sahneye çıkarmışlardı."

"Nasıl oynamıştın amirim?"

"Oynayamamıştım ki! Tek sahnede kısa bir rolüm vardı, altı ay prova yaptık, benden önceki salak sonraki sahneye at-

ladı. Ben kuliste kaldım. Biraz yavaş sür."

Harun istemeyerek de olsa biraz yavaşladı:

"Bu işte örgütün parmağı var mıdır?"

"Bilmiyorum. Hangi örgüt intihar süsü verip adam öldürüyor? Öldürseler çoktan biz yaptık, cezalandırdık diye yazarlardı."

"Zaman değişti. Örgütler de değişti."

"Orası öyle. Bu işin siyasi bir bağlantısı olduğu açık, tedbiri elden bırakmamak lazım."

Behzat Ç.'nin telefonu çalıyordu.

"Amirim şu melodiyi değiştir artık."

"Bilmiyorum ki nasıl değiştiğini."

"Konuş da ver, ben değiştiririm. Kimmiş?"

Numaraya baktı, tanımıyordu.

"Bilmiyorum," dedi.

Arayan kirpi bıyıklı genç savcıydı.

"Şu intihar eden kız, Betül Gülsoy'la ilgili arıyorum," dedi.

"Biz de ilk dosyayı bugün tamamlayıp size getirecektik. Otopsi emri lazım."

Savcı birkaç dakika konuştu. Behzat Ç. gözünü yol kenarındaki çamurlara dikip sadece dinledi. Hatta bir ara yüzünden bir karartı geçti.

"Tamam, anladım," deyip kapattı.

İki polis arabanın içinde bir an göz göze geldiler.

Harun, "Ne var?" dedi.

"İşin içinde iş var."

9.

Kapının üstünde Avukat Ertan Cansun yazıyordu. Behzat Ç. tüm bu koşuşturmanın arasında yine unuttuğu bir şeyler olduğunu seziyordu. Harun zili çaldı. Ağır makyaj

altında güzel sayılabilecek, eteği dizlerinin bir karış üstünde bir sekreter kapıyı açtı. Atletizmle uğraşsa göğüs farkıyla pek çok yarış kazanabilirdi.

"Buyurun."

"Ertan Bey'le görüşecektik."

"Kim diyelim?"

"Polis."

Harun, "Cinayet Masası," diye ekledi. Karşı tarafı etkilemek için zaman zaman bu sıfatı kullanırdı. Sekreter Harun'u şöyle bir süzdüğüne göre amacına da ulaşmıştı.

"Beni takip edin."

Sekreteri takip ettiler, iki polisin gözleri ister istemez sağ sol yapan kalçalara kaydı. Bir iki dakika, bekleme salonunda sekreterin Ertan'a haber vermesini beklediler. Odaya girince Ertan ayağa kalktı, el sıkıştılar.

"Betül Gülsoy'u tanıyor musunuz?"

"Evet. Bir şey mi oldu?"

"İntihar etti."

Ertan'ın yüzü asıldı, hayretle bağırdı:

"Ne zaman? Öldü mü?"

"Evet. 1 Ocak'ı 2 Ocak'a bağlayan gece."

Ertan kendini toparlamak için koltuğuna oturup sustu, bir sigara yaktı.

"Kusura bakmayın," diyerek polislere de Marlboro Light paketini uzattı. Harun almadı, Behzat Ç. kendi 216'sından yaktı.

Ertan, "Bir türlü bırakamıyorum şu mereti," dedi. Behzat Ç.'nin en nefret ettiği muhabbet, sigara içenlerin sigaradan dert yanması olduğundan, hemen konuya girdi.

"Betül size bir konu hakkında başvurmuş galiba."

"Nereden biliyorsunuz?"

"O da bize kalsın."

Aslında eski karın söyledi demek istememişti. Zaten dik-

katini zor topluyor; eski karım Ceyda, eski sevgilim Bahar, eski sevgilimin eski kocası Ertan, her şey eski diye düşünüyordu. Ertan yakışıklı sayılmazdı, orta boyluydu, duvardaki gençlik resmine bakılırsa sonradan biraz kilo aldığı anlaşılıyordu, konuşurken boynundaki damarlar belli oluyordu, aynı kendisinde olduğu gibi.

"Evet, bana danıştı, yaklaşık iki ay önce."

"Konu neydi?"

"Tam olarak bilmiyorum."

"Nasıl yani?"

"O da bana kalsın."

Odaya bir sessizlik çöktü. Ertan'ın gülümseyen yüzünün altında, çetin ceviz bir ifade seziliyordu.

"Yani zannettiğiniz gibi bir avukat müvekkil görüşmesi değildi. Genel olarak bilgi aldı. Ben bu tip konularda insanlara yardımcı olmayı severim."

Harun, "Biliyoruz," dedi. "Eskiden üyesi olduğunuz örgütün davalarına da bu yüzden ücretsiz olarak giriyorsunuz."

"Bu sizi alakadar etmez. Soracaklarınız bittiyse..."

Behzat Ç., "Hayır bitmedi, müsaade edin," dedi. "Betül'ün intiharıyla ilgili pek çok şüphe var. Bu yüzden onunla ilgili her şey bizi yakından ilgilendiriyor. Size danıştığı konu neydi, onu merak ediyoruz."

"Bunu size söylemek zorunda değilim."

Behzat Ç.'ye bu sizli bizli konuşmadan fenalık gelmişti, yine de zorladı kendini, resmî havayı bozmadı.

"Biliyorum, değilsiniz. Ama birbirimiz için işleri zorlaştırmanın anlamı yok. Dikkat ettiyseniz, o gece nerede olduğunuzu sormadım."

"Beni tehdit mi ediyorsunuz?"

Harun bir çıkış yapmak isteyince Behzat Ç. onu eliyle susturdu.

"Hayır, ama bize yardımcı olmazsanız, ifadenizi resmî ka-

nallar yoluyla almak zorunda kalırız. Sizin de işiniz gücünüz vardır, bir sürü vakit kaybı. Oysa şimdi ne güzel sohbet ediyoruz."

Ertan, "Sormayı unuttum, ne içersiniz?" diye sordu.

Ertan'ın bürosunda bir şey içmemiş, Suluhan'a gelip çay söylemişlerdi. Eda da yeni haberlerle gelmişti.

Harun "Tam dayaklık bir tipti," dedi. "Yok sizinle konuşmak zorunda değilim, yok söylemek zorunda mıyım? Vereceksin budaklı odunu, vereceksin kızılcık sopasını. Ulan senin karşında kim var! Sanki keyfimizden koşturuyoruz. Sonunda yine konuştu ama muallak, bence bir şeyler gizliyor."

Harun'un ceptelefonu titreyince, masanın üzerindeki çaylar da titredi. Biraz uzaktan Ulus Pazarı esnafının uyumsuz, atonal çığırmaları duyuluyordu.

"Ha! Anlamadım. Tamam, tamam. Çayımı içeyim geliyorum."

"Kim?"

"Hayalet. Taksicinin boğazını kesen psikopatı takip ediyormuş."

"O örgütün Ankara sorumlusunun peşinde değil miydi?"

"Aynı anda beş adamı takip ediyor herhalde, ben ne bileyim. Geçen akşam beni bile takip etmiş. Hüseyin Ağbi'nin yerine girdiğimi görünce yanıma geldi."

Harun tek yudumda çayın yarısını içip acayip sesler çıkardıktan sonra:

"Bayağı sıcakmış," dedi.

"Yavaş biraz."

Eda gülüyordu.

"Sen niye gülüyorsun?"

"Hiç."

"Koşturup duruyoruz işte, çay içecek vaktimiz yok.

Bütün gün büroda oturmaya benzemez bu işler." İkinci yudumda çayın dibini gördü. "Halı hoh ha! İnsan bunu biraz ılık getirir! Ben gidiyorum, var mı söyleyeceğiniz bir şey?"

Eda biraz kırgın ama ılık bir ses tonuyla. "Büroya uğrarsan, bardaki görüntüler CD'ye aktarılacaktı," dedi. "Teknik büroya söyle de sallamasınlar. Adamın ceptelefonunu geri vermemiz lazım."

"Sen büroya gitmeyecek misin?"

Behzat Ç., "O benimle Dil-Tarih'e gelecek, Vahap Hoca'yı görmeye," dedi. "Sonra bütün gün büroda oturuyor diye laf ediyorlar."

Harun bu laf üzerine gülerek uzaklaştı.

"Sen görüntüleri seyrettin mi?"

Eda, "Evet," dedi. "Betül iki yerde görünüyor. Birinde dans ederken, diğerinde bir adamla konuşurken."

"Adam net mi?"

"O kadar değil. Yine de bir eşkâl çıkar."

"Bu görüntüyü çekenin yaralamadan sabıkası vardı değil mi?"

"Evet. Arkadaşının da narkotikten var, tuvaletteki captagonlar da onun üstüne kaldı zaten. İki yıldır görüşmüyorlarmış, o akşam eğlenirken hatıra olsun diye çekmişler. Ama ikisinin görüntüsünden çok, pistte dans eden kızların görüntüsü var."

"Nasıl yani? Röntgencilik mi?"

"Biri piste doğru durmuş, öteki de onu çekiyormuş gibi, arkasında dans eden kızları çekmiş."

Masaya çayevinin sahibi Dursun geldi. İlerlemiş yaşına rağmen dinç görünen, her daim tebessüm eden, nüktedan biriydi. Fazla durmadı, hal hatır sorup gitti.

"Betül avukata sadece taciz hakkında mı danışmış?"

"Evet. Yani işte tacizin cezası ne kadar, dava açılırsa sü-

reç nasıl işler, mahkemeye somut kanıt olarak ne sunulabilir gibi şeyler."

"Ertan, 'Tacize mi uğradın?' diye sormamış mı?"

"Hayır. Belki de sormuştur ama bize söylemedi."

"Belki bir arkadaşının başına böyle bir şey gelmiştir."

"Olabilir."

Tepeden aşağıya doğru ısı veren elektrikli soba masayı cehenneme çevirmişti. Gömleğinin üst düğmesini açtı.

"Bu Ertan'ı iyice soruşturmak lazım. Gökhan'la da ilişkisi var muhtemelen. Tabii Gökhan Betül'ü aşağıya atıp İngiltere'ye dönmediyse. Gökhan'ın Türkiye'ye sahte pasaportla girdiği kesin mi?"

"Metin öyle diyor."

Behzat Ç. sesini alçalttı. "Metin öyle pek güvenilir bir adam değil," dedi. "Güvenilir olsa sana niye bu bilgiyi versin? Asıl önemli nokta şu, madem adam aranıyormuş, neden yakalamamışlar?"

"Ellerinden kaçırmışlar."

"Yok ya, çok komik. Ellerinden kaçırmışlar ama tarifeli uçakla İngiltere'ye gittiğini biliyorlar."

"İngiltere'ye döndüğü kesin değil. Sadece bir tahmin."

"Silahın balistik raporu ne zaman gelir? Recep bir şey dedi mi?"

"Tarih vermedi. Ama silahı almışlar."

Şakağını iki parmağıyla yuvarlaklar çizerek ovaladı. Yorgun olmasına rağmen, dün gece yatakta sağa sola dönüp durmuş, doğru düzgün uyuyamamıştı. Eda kalkarken "Vahap Hoca'ya ne soracağız?" dedi. İkisinin aklında da aynı şüphe vardı ama açığa vurmadılar. Behzat Ç., "Hal hatır soracağız," demekle yetindi.

10.

Dil-Tarih'in ön bahçesinde bir sürü sivil polis vardı. Behzat Ç. tanıdıklarına selam verip "Ooo, bütün Asayiş Şube de buradaymış," diye düşünürken, okulun giriş kapısında Metin'i gördü. Kısık sesle, "Ne arıyor burada?" diye sordu.

Eda, "Belki okulda gerginlik vardır," dedi.

Metin'in yanından soğuk bir selamla geçtiler. Okul sakindi. Geniş ve yüksek taş koridorların arasında öğle tatiline çıkmış öğrencilerin sesleri çınlıyordu. Duvarlar afişlerle kaplıydı. Eda'dan ıslak mendil isteyip, Irak işgaliyle ilgili bir afişin altında botlarını sildi. Çamurlu botlarla hocanın yanına girmek istemiyordu.

Ceptelefonuyla konuşan Eda, "Taksiciyi keseni yakalamışlar," dedi. "Hayalet, 'Özcan'ı alalım mı?' diye soruyor."

"O kim?"

"Örgütün Ankara sorumlusu."

"Sessiz sakin bir yerde alsınlar. Gürültü patırtı olmasın. Betül de zaten üye değil, sempatizan; bir iki soru sorup bırakırız."

Türk Dili katında Vahap Sarı'nın odasını sordular, koridorun ortasındaydı. Eda'nın telsizi ötünce, bir iki öğrenci ters ters baktı. Behzat Ç., "Kıs şunu," dedi. "Betül'ün çantasındaki adreslerden bir şey çıktı mı?"

"Hayır. İki adres vardı zaten, biri derginin adresiymiş, diğerinde de kimse oturmuyor. Ulus'ta boş bir ev."

Dil-Tarih'te girişteki ana kapıdan çıkılan bir orta bahçe vardı. Behzat Ç. camın önünde durup bir süre kaygılı gözlerle bahçeyi süzdü. Öğrenciler ellerinde kitaplarla sağa sola gidiyor, kimileri soğuğa rağmen banklarda oturuyor, kimileri de kartopu oynuyordu. Onlara özendi, hatta kendi öğrenciliğini düşünüp gıpta etti biraz.

Askerî liseden atılıp da elinde bavuluyla Ankara'ya dönünce Rahmet Albay taş gibi durmuştu karşısında. Polis Akademisi'nin sınavlarına gireceğini söyleyince bile burun kıvırmış, "1. Amatör'de topçu ol daha iyi," demişti. "Sende bu kafa olduktan sonra, polis olsan ne olur, başkomiserlikten öteye geçemezsin." "Sen de bu kafayla albaylıktan öteye geçemedin," diyecekti ya tutmuştu kendini. Annesi o kadar ağladı, "Araya bir iki paşayı sok, bak bu çocuğun sicili kötüdür, sınavı geçse bile almazlar akademiye," dedi ama dinletemedi. Rahmet Albay, "Cezası neyse çekecek," dedi. "Onu komutanına yumruk atarken düşünecekti. Torpil, iltimas bizim işimiz değil." "Öyle deme, komutan da evladımın burnunu kırmış." "Kırar, komutan bu. İsterse kafasını da kırar..." Akademiye sorunsuz girdiğine göre, belki de yüzsuyu döküp konuşmuştur birileriyle, tabii buralar sır olarak kalmıştı. Ama akademiye girdiğini göremedi Rahmet Albay, mezara Şevket'le beraber indirdiler, yine böyle karlı bir gündü, kıbleyi bulana kadar imam üç sefer uyarmıştı. "Nur içinde yatsın. Senin bir suçun yok, takdiri ilahi..." Behzat Ç., "Siktir lan," dedi içindeki sese. "Takdiri ilahiymiş." "Öyle deme, çarpılırsın."

"Bir şey mi dediniz?"

"Ne!"

Eda, "Bir şey mi dediniz?" diye tekrarladı.

"Yok, bulalım şu odayı."

Vahap Sarı'nın oda kapısında kendi adının dışında iki kişinin daha adı yazıyordu. Kapıyı çalıp girdiler. Üç masanın zor sığdığı küçük bir odaydı. Kendi odası bunun iki katıydı. Yirmi beş yaşlarında bir kadın, başını bilgisayardan kaldırdı:

"Evet?"

"Vahap Sarı'yı aramıştık."

"Yemeğe çıktı."

"Ne zaman gelir?"

"On beş dakika sonra gelir herhalde."

Kadın sinirliydi, muhtemelen işini bölmüşlerdi. Odadan çıktılar, koridorun karşısındaki camın önüne gittiler. Behzat Ç. ellerinde sigarayla geçen öğrencileri görünce bir 216 yakıp "Bu soğukta niye herkes bahçede dolaşıyor?" diye sordu.

Eda, "Bunlar solcu," dedi. "Arka kantini sağcılara vermişler, bunlara da küçük bir çardak yapmışlar orta yere, ama içine sığınıyorlar..."

Behzat Ç. arka bahçeye baktı, tren yolu tarafına asılmış büyük Türk bayrağını görünce okuldaki jeopolitik dizilişi anladı. Okul merkezdeki bahçeden ikiye bölünmüştü; ortayı ve "ortanın solunu" solcular tutmuş, arka bahçeye doğru, sağın en ucuna da sağcılar konuşlanmıştı. Herkes sınırını biliyor gibiydi, ortalık sütlimandı. Bu arada kaşına küpe çaktırmış bir eleman gelip Behzat Ç.'den ateş istedi. İçinden, "Tipe bak!" derken 216'yı dudağının kıyısına yerleştirip, cebindeki çakmakla yaktı sigarayı. Acayip giyimiyle ortanın solunda dolaşan, saçlarını masmavi boyatmış kızı görünce, "Bu da mı solcu?" diye sordu.

Eda, "Onun politik bir görüşü yoktur herhalde," dedi. "Öbür tarafa gidemediğinden solcuların arasında dolaşıyor."

Behzat Ç. eliyle göstermeye gerek duymadan, "Şu karların ortasında yatan manyaklar kim?" diye sordu.

"Onlar anarşist. Öyle yattıklarına bakma, kavga çıktı mı pis dövüşürler."

"Sen nereden biliyorsun bunları?"

"Benim de kuzenim burada okuyor, söylemedim mi? Kaç sefer geldim, küçücük okul, herkes iç içe geçmiş."

Behzat Ç., "Öyle öyle," dedi. "Kırk metrekare yerde elli çeşit adam var."

"Bu okulda yer darlığından ötürü, solda birlik sağlanmış. Bizim kuzen böyle diyordu."

"Senin kuzen de mi solcu?"

"Yok canım, ne işi olacak. Öyle arada kaynıyor o da."

O arada orta boylu, şişman ve gözlüklü bir adam bekledikleri kapının koluna yapıştı. Bir an tereddüt ettiler, daha iki dakika olmamıştı.

"Vahap Bey?"

"Evet."

"Biraz konuşabilir miyiz?"

Vahap soran gözlerle bakıyordu.

"Polis."

Vahap'ın arkasından odaya girip masanın kenarlarındaki iki sandalyeye oturdular. Vahap kalın camlı gözlüklerini düzeltti, masası gayet düzenliydi. Bilgisayar başındaki kadın yine ters ters baktı.

"Betül Gülsoy'la ilgili görüşmeye geldik."

Vahap başını üzüntüyle öne arkaya salladı: "Evet, üzücü bir olay."

"Nereden duydunuz?"

Bir an bocaladı.

"Yani, hepimiz duyduk tabii, üzüldük."

"Nasıl bir öğrenciydi?"

"Çalışkan bir öğrenciydi diyebilirim. Derslere düzenli devam ederdi. Bizim sınıflar biraz kalabalıktır, ama o kendini belli ederdi."

"Nasıl belli ederdi?"

"Çalışkanlığıyla, düzenliliğiyle."

"Güzelliğiyle?"

Vahap, "Anlamadım," dedi. Biraz daha yaklaşıp gözlüklerinin üzerinden baktı. Behzat Ç. bu adamı hiç sevmemişti. Çipil mavisi gözleri, şişkin yanakları, tam tokatlık yağlı bir suratı vardı. Bilgisayarın başındaki kadın da dönmüş onlara bakıyordu. Vahap "Sen yemeğe çıkmıyor musun?" diye sorunca kadın çantasını toparlayıp gitmeye hazırlandı. Odaya tedirgin edici bir sessizlik çöktü.

Behzat Ç., "Böyle anlarda kız doğdu derler," dedi.

Vahap güldü: "Evet, bu deyimi duymuştum." Kadın kapıyı çarpıp çıktı, Behzat Ç. bu kadın hocalık yapmaya başladıysa vay öğrencilerin haline diye düşünüyordu. İnsanın aklına her geleni söyleyememesi kimi zaman büyük kayıptı.

"Ne içersiniz?"

"Bir şey almayalım. Küllük var mı?"

Vahap Behzat Ç.'nin önüne boş bir plastik bardak koyarken Eda, "Betül'le aranız nasıldı?" diye sordu.

"İyiydi. Yani bir hocayla öğrencinin arası ne kadar iyi olabilirse. Son dönemde derslerini biraz aksattığı için bir iki sefer makul dille uyarmıştım. Böyle bir şey yapacağını hiç ummazdım. Demek ki çok ciddi sorunları varmış."

"Size sorunlarını anlatır mıydı?"

"Yani, okulla ilgili bir sorunsa anlatırdı. Ben öğrencilerimi dinlemesini severim, isteyen kapıyı çalıp karşıma oturur."

"Betül size okulla ilgili hangi sorununu anlatmıştı mesela?"

Vahap bocalamaya başladı, ellerini tedirgince ovuşturup duruyor, nereye koyacağına bir türlü karar veremiyordu.

"Hatırlamıyorum. Derslerle ilgili şeylerdi herhalde."

"Kendisini telefonla arar mıydınız?"

"Yani, şey..."

Behzat Ç. kahverengi gözlerini biraz kısıp "Bak hocam," dedi. "Ben mesleğim gereği açık konuşmasını sevmem. Ama seninle açık konuşacağım. Aranızda hoca öğrenci ilişkisi dışında bir şey yaşandı mı?" Oturduğu sandalyeye yaslanıp ellerini başının arkasında kenetledi, 216 dudağının kenarından sarkıyordu. Gayet açık bir soruydu.

Vahap, "Ha... Ha..." diye kekeleyip muhtemelen "Hayır," demeye çalışırken koridorda büyük bir gümbürtü koptu. Kapının üstündeki dikdörtgen cam kırıldı, dışarıda yükselen haykırışlar, cam kırıklarıyla birlikte odanın içine doldu. İki polis refleksle ayağa kalkıp silahlarını kontrol ettiler. Vahap'ın gözlerindeki korku bir kat daha arttı: "Yine mi?"

"Ne yine mi?"

"Yine kavga çıktı."

Behzat Ç. ve Eda koridora çıkınca Vahap arkalarından kapıyı kapattı. Ellerinde demir çubuklar olan otuz kadar adam koridoru savaş alanına çevirmişti. Behzat Ç. ne olduğunu tam olarak anlayamadı. Biraz ötedeki bir sınıfın önünde demir çubukların ve satırların inip kalktığını görünce oraya koştu.

Yedi sekiz kadar adam yere düşmüş bir öğrencinin başına üşüşmüş, kimi tekme atıyor, kimi demirle vuruyordu. Adamlardan birini omzundan itti, diğerini kenara savurdu. Bu arada güçlü bir el omzundan çekince, arkasını döndü, bir adamla gırtlak gırtlağa geldiler. Adam elindeki satırı indirmeye hazırlanıyordu ama Behzat Ç.'yi görünce durdu. Bir an, sanki fotoğraf çektiriyormuş gibi dondular. Gözü bu şişman ve gözlüklü adamı bir yerden ısırıyordu ama o telaşta çıkaramadı. "Polis!" diye bağırdı. "Açılın lan!"

Karşısındaki satırlı geri çekilince diğerleri de onu takip etti. Yerde yatan öğrencinin biraz uzağında durdular. İçlerinden biri geri çekilirken yerde yatanın kafasına okkalı bir tekme sallamıştı. Behzat Ç., "Polis! Dağılın ulan!" diye yineledi. Kalabalığın arasından biri, "Sen bu devletin polisi değil misin?" diye bağırdı. "Teröristleri mi koruyorsun?" "Koruyun, koruyun! Ülkücüye çekin copları, teröriste insan hakları!"

Şişman ve gözlüklü adam, bağıranlardan birinin ensesine bir şaplak indirdi, arkasını dönüp koridorun ucuna doğ-

ru koşar adım uzaklaşınca diğerleri de onu takip etti. Bu esnada, üstüne gelen güruhu görüp korkuya kapılan turuncu saçlı bir kız pencereyi açıp çığlık çığlığa bağırmaya başladı. En başta giden, "Sus lan orospu," deyip bir tokat atınca, koridora düştü. Kız çığlığa devam ederken elleriyle başını kapattı, gelen tekmelerden en az hasarla kurtulmaya çalıştı.

Behzat Ç. ve Eda yerde yatanın başına eğildiler. On sekiz yaşlarında, esmer, seyrek sakallı bir çocuktu, kulağının arkasından kan geliyordu. "Bir şeyim yok," dedi. Behzat Ç. çocuğun başını kaldırıp kulağının arkasına sıkıca bastırdı. "Şu Vahap'a bak, sargı bezi gibi bir şeyler var mıymış." Eda Vahap'ın odasına gitti, kapıyı zorladı ama açamadı:

"Kilitli!"

"Ne?"

"Kapı kilitli."

Dışarıdan slogan sesleri geliyordu. Birkaç camın daha tuz buz olduğu duyuldu. Bahçeye baktı, on dakika önce kartoplarının uçtuğu yerde şimdi taşın bini bir paraydı. Elinden şıp şıp kan damlayan başka bir öğrenci daha gelip Behzat Ç.'nin yanına çömeldi.

"Sana ne oldu?"

"Elime satır geldi."

Avucunun ortasında keskin bir yarık vardı.

"Kafana gelmesinden iyidir."

Eda diğer kapılara da baktı ama bütün hocaların kapısı kilitliydi. On tane öğrenci koşarak gelip yerde yatanın çevresinde toplandı. Behzat Ç. ne olduğunu tam anlayamadığından çocuğu bir kolundan tutmuş, bırakmıyordu. Biri Behzat Ç.'yi omzundan itti: "Siktir lan faşist!" Biraz sendeleyip ayağa kalktı, ortalık iyice kalabalıklaşmıştı, kendisine küfredeni bulsa tokadı yapıştıracaktı. Kıvırcık saçlı bir kız, "Kime bakıyorsun, şerefsiz!" dedi.

"Defolun gidin!"

"Katiller!"

Başının üstünden geçen bir taş arkasındaki camı kırdı. Gelen kalabalıktan iriyarı bir tip yaralı arkadaşını sırtladı, koşar adım uzaklaştılar.

Giriş kapısının önünde Eda'nın verdiği ıslak mendille elini siliyordu. Yüz kadar çevik kuvvet polisi, gaz maskelerini takmış içeri girmeye hazırlanıyordu. Aybars da bir köşede durmuş, suratında bilgiç bir tebessümle bekliyor, telsizle birilerine talimat veriyordu. Behzat Ç.'yi görünce, "Sen burada ne arıyorsun?" dedi.

"Bilmiyorum..." Telefonu çalınca gerisini getiremedi. Ceyda arıyordu, işte o an bugünkü buluşmayı unuttuğunu hatırladı.

Okulun içine arka arkaya gaz bombaları atılmaya başlandı. Atılan bombalar, camların o ana kadar kırılmayan taraflarını da tuz buz edip bahçeye düşüyordu. Ceyda soluk almadan konuşuyordu, çevresindeki gürültü nedeniyle sadece belli belirsiz bazı sözcükleri duyuyordu:

"Nerdesin... Sorumsuzluk... Berna... Baba olmak... Fedakârlık... Biraz değiş..."

Çevik Kuvvet amiri, polislerin önünde durup herkesin duyabileceği bir sesle son talimatını verdi:

"Giriyoruz! Cama, çerçeveye, devlet malına zarar vermek yok. Sadece işinizi yapın." Polisler kapıları kırıp içeri girdi, önlerine geleni coplayarak işlerini yaptılar. Behzat Ç. telefonu kapattı.

"Amirim dikkat!"

Eda Behzat Ç.'ye aniden sarılıp kenara çekti. Böylece içeriden atılan bir taşın kafasına gelmesini önledi. Eda'nın diri göğüsleri Behzat Ç.'nin vücuduna yapışmıştı. Ayrıldılar, ikisi de gülüyordu.

"Kafayı yardırmadan gidelim."

İyi ki okul bahçesine arabayla girmemişlerdi, yoksa bu

hengâmeden arabayı çıkarmaları mümkün olmazdı.

Behzat Ç., "O satırlı adamı tanıyor muydun?" diye sordu.

"Hangisini?"

"Şişman ve gözlüklü olan. Gırtlak gırtlağa geldiğim."

"Hayır."

"Benim gözüm bir yerden ısırıyor."

11.

Eda'ya arabada beklemesini söyleyip hızla Yunus'un muayenehanesine girdi. Ceyda çoktan gitmişti. Onu göremeyince biraz bozulmuştu ama Yunus'un söyledikleriyle beyninden vuruldu:

"Ne dedin, bir daha söyle!" dedi.

"Önce otur istersen."

"Bir daha söyle, tam anlamadım!"

Yunus elindeki uyuşturucu hapları masanın önüne koydu.

"Bunları Berna'nın odasında bulduk."

Behzat Ç. masanın önündeki koltuğun ucuna oturdu, bir eli alnındayken, diğer elindeki hapları uzun uzun inceledi. Berna'nın adını, Ceyda altı aylık hamileyken rüyasında görmüştü. Rüyalara saygı gösterdiğinden, hiç itiraz etmemişti. İlk defa on iki yıl önce kayınbabasının tavsiyesiyle buraya gelmişlerdi. Ceyda bunalımlarından, korkularından bir türlü sıyrılamıyordu. Karısıyla kızını hep burada kaybettiğini düşünürdü ve bir bakıma da doğruydu. Aklında hep aynı soru vardı: "Ne zaman başladı?" Boşandıktan bir yıl sonra Ceyda Yunus'la evlenmişti.

"Profesyonel yardım alması lazım. İntihar eğilimi var."

"Ne!"

"İntihar eğilimi var."

"Saçma sapan konuşma!"

"Profesyonel yardım alması lazım."

Behzat Ç. hapları masaya bıraktı, başı hafif eğik, kaşları çatıktı. Saldırgan ve soru dolu gözlerle Yunus'a bakıyordu.

"Yani ben Berna'ya psikoterapi yapamam, aile dışından biri olması lazım."

Başını eğdi, gözünün önünden bir sıçrama halinde görüntüler geçiyordu. Bu görüntülerde Yunus'un yakasına yapışıyor, "Sen aile misin ulan!" deyip silkeliyor, alnının ortasına kafayı gömüyordu. Başını kaldırdı, derin bir nefes aldı, tuttu kendini.

"Bu hapları nereden almış?"

"Erkek arkadaşından."

"Erkek arkadaşı mı? Erkek arkadaşı mı var?"

Ellerini bacaklarının iki yanına sürttü, ne yaptığını bilmeden 216 arıyordu.

"Yirmi bir yaşına geldi, bunlar doğal şeyler."

"Beni niye çağırdınız?"

"Haberin olsun."

Behzat Ç.'nin sigortası bu söz üstüne attı, ayaklandı. "Haberin olsun ha! Haberin olsun! Şimdi mi söylüyorsun bunu!" Masanın üstünde ne varsa Yunus'a atıyordu.

"Sakin ol, sakin ol!"

Son olarak koca bir ajandayı fırlattı.

"İçimden de ona kadar sayayım mı?" Bu yöntemi hizmet içi eğitim nedeniyle girdiği psikoloji seminerinden hatırlıyordu. Kalemlik Yunus'un kafasında patladı.

"Sakin ol dostum, sakin ol!"

"Ne dostu lan puşt!"

Silahını çıkardı, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na aldırmadan emniyetini açıp kurşun sürdü. Yunus'un rengi atmıştı.

"Dur, ne yapıyorsun!"

Silahı Yunus'un kafasına dayadı. Odaya giren sekreter bir

çığlık attı, ardından koşarak uzaklaştı.

"Berna'nın kılına zarar gelirse seni vururum."

Yunus kekeliyordu.

"Anladın mı lan?"

"Anladım."

"Güzel."

Hapları cebine koyup hızla çıktı. Sekreter telefona yapışmıştı.

"Polisi mi arıyorsun?" Telefonun ahizesini sekreterin elinden aldı. "Ben yardımcı olayım." Sekreter korkudan büyümüş gözbebekleriyle tatlı bir kızdı. Bekleme odasındaki iç açıcı tablolara baktı, biraz sakinleşmişti. Aklına bir şey gelince hızla Yunus'un yanına döndü. Sekreter bir çığlık daha attı. Yunus'un yüzü hâlâ sapsarıydı.

"Erkek arkadaşı kim?"

"Alp diye bir çocuk. Aynı okuldalar."

"Bu işleri yaptığını nereden biliyorsun?"

"Berna söyledi."

"Berna mı? Onun haberi var mı hapları bulduğunuzdan?"

"Var. Biz her şeyi konuşuruz."

Arabaya döndüğünde Eda ondaki değişikliği fark etti ama durumun nazikliğini bildiğinden bir şey sormadı.

"Sen kullan," dedi. "Kafam biraz karışık."

Yer değiştirdiler. Ceptelefonundan Berna'yı aradı, yirmi sefer çaldı ama açan olmadı.

Ertesi gün Cinayet Bürosu'nda oturmuş, iki röntgencinin çektiği bar görüntülerini seyrediyorlardı. En uzunu iki dakikalık üç ayrı kayıt vardı. Görüntüleri iki sefer seyrettikten sonra VCD'yi kapattılar. Harun elindeki deftere vurdu. "Peh! Şu cümleye bakın." Betül'ün Gecelik'inden bir cümleyi yüksek sesle okudu: "Erkekler hangi statüden olurlarsa olsunlar, biraz rahat, kendi halinde bir kız gördükleri zaman

hemen sikmek istiyorlar." Odadaki erkekler güldü. Bir yandan da göz ucuyla Eda'ya bakıp onun tepkisini merak ediyorlardı. Eda bu cümleden sonra beklenildiği gibi kızarmadı. Zaten bekledikleri gibi bir kız olsa, Cinayet Masası'ndaki bunca kıllı erkeğin arasında ne işi olurdu? "Açık sözlüymüş," deyince bütün bakışlar ona döndü. Behzat Ç., Eda'nın altta kalmayan, bıçkın tavırlarını her seferinde içten içe tebrik ediyordu. Eda Harun'un elinden defteri alıp, "Bir de şu cümleye bakın," dedi. "Kişinin Sex Shop'ta Osmanlıca hocasıyla karşılaşması tuhaf bir deneyim."

"Sex Shop'a da mı gidiyormuş bu kız?"

Eda, "Evet," dedi. "Masasının üstünde de pornoyla ilgili kitaplar varmış. Şimdi sorulması gereken iki soru var. Birincisi, bu kız Sex Shop'ta ne arıyor? İkincisi orada karşılaştığı hoca kim? Gerçi ikincisinin cevabını biliyoruz."

Harun, "Kimmiş, ben bilmiyorum?" dedi. Biraz düşündü: "Vahap Hoca demeyin."

"Günaydın."

"Alalım o zaman hocayı."

Behzat Ç., "Biraz daha bekleyelim," dedi. "Adam ne ayakmış iyice anlayalım. Bir de burası hangi Sex Shop, onu da bilmek lazım. Benim garibime giden, bu kızın porno merakı. Bunun arkasında ne var? Kime soracağız bunu?" Aklına *Haylaz* dergisindeki çıplak ve parçalanmış vücut fotoğrafları geldiğinden, belki de en doğrusu Bahar'a sormak diye düşünüyordu. Madem araları o kadar iyiymiş, bu konuyu da konuşmuşlardır. Bahar'ı düşününce kalbi bir iki tempo daha hızlı atmaya başladı. Oysa bugün düşünceliydi, odadaki gülmelere bile isteksizce katılıyordu.

Harun, "Bence Migros güzeline soralım. Nasılsa bugün konuşacağız," dedi. Babası ve Tahsin devreye girip Ayşen'i çıkardıklarından beri ona bu ismi takmışlardı. "Özellikle kaldıkları yurdu çok merak ediyorum." Harun'un merakı-

nın haklı sebepleri vardı, kızların kaldıkları yurdun adı, İdeal Kız Öğrenci Yurdu'ydu. Odadaki erkekler bir daha toplu-ca güldü.

Cevdet hızla odaya dalıp boş bir sandalyeyi devirdi. Elindeki fotoğrafı uzattı. Behzat Ç. VCD'nin play tuşuna basıp ekrana yaklaştı. Az önce seyrettikleri görüntülere tekrar bakıyordu. "Bakalım, fotoğrafta iyi çıkmış mı?" Diğer polisler de ekrana yaklaştı. Harun fotoğrafa bakıp "Gözüm bu adamı bir yerden ısırıyor," deyince bütün bakışlar ona döndü.

"Nereden?"

"Bilmiyorum."

Behzat Ç. görüntüleri yeniden oynattı, koca barda otuz kişi vardı. "Bu bar niye bu kadar boş?"

"Çünkü tam yılbaşının ertesi."

İlk görüntüde Betül kendinden geçmişçesine dans ediyordu.

Harun, "Güzel dans ediyor. Stili var. Ne kadar alkol aldı acaba?" dedi.

"Otopside ortaya çıkar."

Kamera el değiştirdi. Görüntü bir an bulandı, ardından tekrar piste döndü. Behzat Ç. bir iki kare geri aldı, kamera tam el değiştirdiği an biraz çapraz da olsa bar gözüküyordu. Kumandayı Harun'a verip "Tam o anda durdursana," dedi. Harun denileni yaptı.

"Bu barda oturan çizmeli adam kim?"

Behzat Ç. odadan ses gelmeyince kendi sorusunu yanıtladı: "Yavuz. Tabii o gece başka bu tarz çizme giyen yoksa. Bir de bu kadar iriyarı olması lazım. Bu görüntünün saati belli mi?"

"Gece on ikiden önce. Bir de tam biri çeyrek geçe çekilmiş bir görüntü var. Yanlışlıkla çekmişler, barda oturan adamların sırtı gözüküyor, bir de arka tarafa açılan koridor. Oradaki adam da Yavuz herhalde, ama yanına biri gelmiş."

"Yavuz niye diğerlerinin masasında değil de barda oturuyor?"

"Çünkü bu barda masa yok. Rock bar burası, içkini ayakta içip dans edeceksin."

Behzat Ç. başını iki yana sallayıp "Gençleri anlamak zor," dedi. Gençlerin eğlenme biçiminden mi bahsediyor, yoksa genel bir hayıflanmayı mı dile getiriyor pek anlaşılamadı. Eli alnında bir süre düşünceli durdu, onun neden yazıklandığını az çok tahmin eden tek kişi Eda'ydı, "Amirim iyi misiniz?" dedi. En nefret ettiği soruydu: "Saçma sapan konuşma, diğer görüntüye geçelim."

İkinci görüntünün odağında, barda dans eden başka bir kız vardı. Kamera mini etekli kızın bacaklarına zum yaptı. "Adamlar da tam rontçuymuş ha!" Odadaki kıllı polislerden "Hi ho hahaha!" gibi sesler çıktı. Görüntünün fonunda bir adam Betül'e yaklaştı.

"İşte burada dur!" Cevdet'in getirdiği fotoğrafı ekranın yanına koydu: "Bakın bakalım, benziyor mu?"

"Daha yakışıklı çıkmış."

"Tabii, bayağı oynamışlar fotoğrafla. Bu adam o gece bekleyenler arasında yoktu, değil mi?"

Harun o akşam aldıkları kimliklerin fotokopilerine baktı.

"Hayır."

"Tabii kaçırmadıysanız."

Betül'e yaklaşan adam onun kulağına bir şeyler fısıldayınca, Betül onun yanından ayrıldı. Görüntünün sonuna doğru kamera döndü, ekranda barın ışıkları nedeniyle bulanık görüntüler belirdi.

"Şurada dur."

"Nerede?"

"Terasa çıkışın gözüktüğü yerde. Aykut değil mi şu? Erkek arkadaşıyım diyen."

"Evet."

"Yanındaki kim?"

"Ayşen galiba. Kulağına eğilmiş bir şeyler fısıldıyor."

"Fısıldama değildir, o gürültüde ancak bağırıyordur duysun diye."

Behzat Ç. barın krokisine bakıyordu:

"Şu terasın çıkış kapısı değil mi?" diye sordu. "Tam orada dur."

"Evet."

"Sizce açık mı?"

Altı polis ekrana kafalarını sokacakmış gibi yaklaştı.

"Buradan belli olmaz."

Kamera biraz daha döndü, Betül'le adamın konuştuğu yere geldi, adam yoktu.

"Bu görüntünün saati belli mi?"

"Bire doğru."

"Deminki adam nerede?"

"Yok. Betül'den sonra o da gitmiş."

Behzat Ç., fotoğrafı Harun'un önüne fırlatıp koltuğa yaslandı. Ellerini başının arkasında kavuşturmuş, tavandaki izlerden oluşturduğu futbol sahasına bakıyordu; "Tamam beyler," dedi. "Santranın yarısını geçtik. Şimdi şu adamı bulun."

"Nerede?"

"Örgütün kayıtlarına bakın. Bir de Betül'ün 'Terastayım bekliyorum,' diye mesaj çektiği numaranın sahibine bakın. Bulamazsanız o gece barda olanlara baştan danışın. Daha da bulamazsanız Google'a bakın. Evet gidiyoruz, kız yurduna gelmek isteyenler?"

Polislerin hepsi birden atıldı. Behzat Ç., "Oturun beyler!" dedi. "Hadi Eda gidiyoruz." Tam odadan çıkacakken döndü: "Özcan'ı daha alamadılar mı?"

Harun, kızlar yurduna gelemediği için biraz küskündü, "Bilmiyorum," dedi. "Hayalet bütün örgütü çökertmeye çalışıyor herhalde. Nasıl takipse bu!"

12.

Dört ay öncesine kadar Betül ve Ayşen'in beraber kaldığı kız yurdu Necatibey Caddesi'ndeydi. Behzat Ç. arabayı, oteli andıran yurdun önündeki kaldırıma çekti. Yakınlardaki marketten çıkıp karlı buzlu kaldırımda, ellerindeki torbalarla penguenler gibi yürüyen insan kalabalığına baktı. Bir adam elindeki poşetlerle kayıp sekiz çizdi.

"Şurada ikili tuvalet kâğıdı var mıdır?"

Eda "Bilmiyorum," dedi. Behzat Ç.'nin evinin yakınındaki süpermarkette en küçük tuvalet kâğıdı otuz ikiliydi, fiyat performans açısından uygun da olsa, tek başına yaşayan bir adamın eve otuz ikili tuvalet kâğıdıyla gelmesi hüzün vericiydi.

"Silahın balistik raporu gelmedi mi daha?"

"Hayır."

"Niye bu kadar gecikti?"

"Gecikmedi ki, normal süreç böyle." Eda işin içinde iş olduğunu biliyorum der gibi bakıyordu, en sonunda biraz çekinerek de olsa, "Savcı size ne dedi?" diye sordu. Uzun süredir bu soruyu sormaya çalışıyor ama fırsat bulamıyordu.

"Demek ki Harun'un ağzında bakla ıslanmıyor."

Eda yaptığı gafı anladığından, susup önüne baktı.

Behzat Ç., "Birileri 'bu işle fazla uğraşmayın' gibilerden bir laf çıtlatmış savcıya," dedi. "Savcı da yeni mezun ya, siz kimsiniz devletin savcısına kafa tutuyorsunuz diye çıkışmış hemen. Ama paranoya yapılacak bir şey yok."

İdeal Kız Öğrenci Yurdu'nda gerçekten ideal kızlar kalıyordu. Özel yurt olduğundan ortalık biraz daha derli topluydu ama koridorlar her yurtta olduğu kadar kasvet vericiydi. Bu kasvetli havayı askerî yatakhaneden hatırlıyordu. Yurt müdiresi göbeği iki karış önde, geveze bir kadındı. Te-

lefonla çağırdığı Ayşen gelene kadar yurdu ve öğrencileri övüp durdu. En sonunda Ayşen kapıyı vurup girdi, polisleri görünce yine rengi attı.

Behzat Ç. müdireye bakıp, "Mümkünse Ayşen'le yalnız görüşelim," deyince müdire ayağa kalktı: "Tabii." Polislerle Ayşen'i yandaki odaya alıp kapıyı kapattı.

"Telaşlanacak bir şey yok, formalite icabı bir iki soru soracağız."

Behzat Ç. kızın bayılmasını istemiyordu.

"O geceyi bir daha anlatır mısın? Betül'ü son gören kişi sen olduğun için önemli."

"Biraz hava almak istiyorum deyip terasa çıktı."

"Saat kaçtı?"

"Tam olarak bilmiyorum. Bire geliyordu. Bir süre sonra merak ettim, yanına gittim, terasın demirlerine yaslanmış aşağıya bakıyordu."

"Terasta başka kimse var mıydı?"

"Geçen sefer de söyledim. Yoktu."

"Elimizdeki video kayıtları öyle demiyor."

"Video mu?"

Ayşen aşırı bir tepki vermişti. Behzat Ç. bu fırsatı değerlendirdi:

"Bizden saklamana gerek yok. Betül'ün sevgilisini elinden aldığını biliyoruz."

Eda çaktırmadan, gerçekten biliyor muyuz der gibi baktı. Behzat Ç. boş atıp dolu tutmuştu. Ayşen yine ağlıyordu.

"Aykut'la bir olup Betül'ü aşağıya attığınızı düşünüyorum."

Ayşen, "Hayır, hayır, hayır..." diye bir çıkış yaptı.

"Doğru değil mi?"

"Doğru, Aykut'la bir ilişkimiz oldu. Ama Betül en yakın arkadaşımdı, niye aşağıya atayım?"

"Bilmiyorum, onu da sen söyleyeceksin."

Eda cebinden çıkardığı kâğıt mendili Ayşen'e verdi. Oda-

nın içinde işlek caddenin gürültüleri duyuluyordu. Behzat Ç. elindeki telsizi Ayşen'e doğru sallarken, "Kes artık ağlamayı," dedi. Telsizin anteni bir işaretparmağını andırıyordu. "Yeter lan! Kimin eli kimin cebinde belli değil, siz ne biçim arkadaşsınız!"

Odadan çıkmaya hazırlanırken Eda'ya döndü: "Al bu kızı gidiyoruz."

Ayşen, "Durun," deyince Behzat Ç. döndü.

"Tamam, ağlamıyorum. Sorun anlatayım. Benim sakladığım bir şey yok. Zaten Betül de biliyordu bu ilişkiyi. Ben gidip söyledim tabii. Sonradan çok pişman oldum. Çocukça bir şeydi. Betül affetti zaten, böyle şeyleri fazla önemsemezdi."

Behzat Ç. cebindeki fotoğrafı çıkardı: "Bu adamı tanıyor musun?"

Ayşen uzun uzadıya baktı fotoğrafa. "Hayır, ama gözüm bir yerden ısırıyor."

"Nereden?"

"Okuldan olabilir. Sizi yanıltmak istemem, hafızam pek iyi değildir."

"O gece gördün mü bu adamı?"

Ayşen birden hatırlamış gibi, "Ha, evet!" dedi. "Bir ara Betül'le konuşuyordu. Sonra bardan hızla çıkıp gitti."

"Saat kaçtı?"

"Hatırlamıyorum."

"Sağ ol! Çok yardımcı oldun. Zaten biliyoruz bunları. Bu adam kim, o lazım bize."

"Bilmiyorum."

"Sen ne biçim yakın arkadaşsın? Hiçbir şeyden haberin yok."

"Her zaman konuştuğu adamlardan biri zannettim."

"Kimmiş bu her zaman konuştuğu adamlar?"

"Solcular işte, onlarla ilişkisi vardı."

"Sen tanımıyor musun onları?"

"Hayır, ne işim olacak. Betül zaten değişik gruplardan arkadaşlarını birbiriyle tanıştırmazdı."

"Aynı okulun içindesiniz, küçücük bina, nasıl tanımıyorsun?"

"Yani sima olarak tanırım bir kısmını, ama muhabbet etmem. Zaten kavga edenler yüz tane serseri, onların yüzünden bütün okulun adı çıkıyor. Her hafta bir olay."

Behzat Ç. odada aşağı yukarı gidip geliyordu, durup Ayşen'e baktı.

"Senin ifadene göre, terasa çıktığında Betül'ün yanında kimse yoktu. İkinci sefer çıktığında da Betül orada yoktu, yani aşağıya atlamıştı."

"Evet."

"Niye ikinci sefer terasa çıktın?"

"Çünkü üzgün görünüyordu. 'Sen gir içeri, ben de birazdan geliyorum,' dedi. On dakika geçmesine rağmen gelmeyince merak ettim."

"Tam olarak ne konuştunuz?"

"'Üşümüyor musun?' diye sordum. 'Hayır,' dedi. 'Sen gir içeri, ben de birazdan geliyorum.' Bu kadar."

Ayşen tırnağının kenarındaki derileri yoluyordu. Behzat Ç. soğuktan çatlayan dudaklarını ısırıp açık perdeden dışarıya baktı. Mesai bitimi olduğundan cadde kalabalıklaşmış, çizgiler silikleşmiş, ortalık kararmaya başlamıştı. Birazdan sokaklarda kimse kalmazdı.

"Yurtdışında bir dostu var diye niye yalan söyledin bize?"

"Hayır, yalan söylemedim. Öyle biri var."

"Araştırdık, yokmuş."

"İyi araştırın, ben eminim bundan, bana kaç sefer söyledi bunu. Betül içine kapanık biriydi. Öyle her şeyini anlatmazdı. İşte o adam hariç. İlk sene hep ziyaretine gitti."

"Ne ziyareti?"

"Adam hapisteydi, ona gidiyordu her hafta, görüşe. Sonra

hapisten çıkınca adam yurtdışına kaçtı, ben hiç görmedim."

Gökhan konusunda yaptığı blöf de işe yaramamıştı. Ayşen, zaten bilinen şeyleri tekrarlayıp duruyordu. Behzat Ç. yeni bir şey öğrenememesinin nedeninin doğru soruları sormamak olduğu yönündeki inancını kaybedince sustu. "Tamam," dedi. "Şimdilik bu kadar ama gözümüzün önünde ol. Bir daha da babanı arayıp bizi şikâyet etme, koca kızsın!"

"Ben şikâyet etmedim ki, arayıp durumu anlattım sadece."

Behzat Ç. odanın kapısını açınca yurt müdiresi neredeyse içeri düşüyordu. Kadına ters ters bakıp, kollarını iki yana açtı. Ayşen odasına gitti. Müdireyle beraber koridorda yürümeye başladılar: "Bana soracağınız bir şey var mı komiserim?" diyen müdirenin tipinden kıllanmıştı. "Betül yurda ne zaman geldi?" diye sordu.

"İki yıl önce. Burslu olarak. Orhan Bey'in referansıyla."

"Orhan Bey?"

"Vakfımızın kurucusu."

Yurdun girişinde resepsiyonu andıran bir bölüm vardı, içerisi iyi ısıtılmıştı, Behzat Ç. elini deske yaslamış, susmak bilmeyen müdireyi dinliyordu. Müdirenin boynu öyle kalındı ki assan beş dakikadan önce ölmezdi. Gıdığındaki terleri silerken, "Her başvuranı yurda almayız," dedi. "Bizim yurda girmek için maddi durumu iyi olmak yetmez, derslerde de başarılı olmak gerekir. Yüzde otuz da burs kontenjanımız var, çok başarılı olan öğrencilerden para almıyoruz. Betül'ü de bu kontenjandan aldık. Ama işte siyasi olaylara karışınca çıkışını verdik. Orhan Bey böyle şeylerde çok titizdir."

El sıkıştılar. Mesleki bir sezgiyle kadının bu kapılara kadar refakat eden aşırı ilgisinden işkillenmişti biraz.

"Betül'ü kızımız gibi severdik, çok üzüldük. Soracağınız bir şey olursa, beni her zaman arayabilirsiniz. Merak ettiğiniz başka bir şey var mı?"

"Bu yurdun adı niye İdeal, onu merak ediyorum."

"Evet, sık sorulan bir soru. Orhan Bey, hayırsever bir işadamıdır. Kendini eğitim sektörüne adamış, bu konuda gecesini gündüzüne katmış, çok idealist biridir, o yüzden de bu lakapla anılır. Aynı zamanda Eğitim Neferleri adlı bir vakfın da kurucusudur. Bu yurdun çalışmaları sürerken ben o vakıfta çalışıyordum. Derken bina bitirildi, yurdun isminin ne olacağı tartışılıyordu. Tabii önce Orhan Bey'in ismini verelim dedik, ama çok alçakgönüllü olduğundan kabul etmedi. Bunun üzerine ben İdeal Kız Öğrenci Yurdu olsun dedim, hem sizin lakabınızı çağrıştırır hem de yurdumuzun ne kadar ideal bir yer olduğunu vurgular. Yani aklınıza yanlış bir şey gelmesin."

Müdire, ne düşündüğünüzü anladım bakışıyla ve yüzüne yayılmış bulaşık bir tebessümle, "İşte böyle," diyerek bağladı sözlerini. Behzat Ç. kadın susmuşken kendini dışarı atmanın yerinde olacağını düşündü. Kapıdan çıkarken Eda'ya yol verdi. Müdirenin Eda'yı çaktırmadan boylu boyunca süzdüğünü gördü. Bir kadının diğerini erkek gözüyle süzdüğü, hemcinslerini rakibi olarak görenlere özgü, sevimsiz bir bakıştı bu. "Acaba Betül'e de böyle mi bakıyordu?" diye sordu kendi kendine.

Motoru çalıştırıp geri vitese taktı. Eda, gözlerinin üstüne düşen saçlarını geri attı: "Buraya gelmeden önce devlet yurdunda kalıyormuş."

Sol eliyle direksiyonu tutarken sağ kolunu Eda'nın oturduğu koltuğun başlığına yaslayıp arkayı kontrol etti: "Bunu biliyorduk zaten."

"Sağ serbest."

Arabayı yola çıkardı. Ceptelefonu çalınca, belki Berna'dır diye heyecanlandı ama arayan Hayalet'ti. "Neredesin yahu?" diye sordu ona. "Bütün örgütü mü takip ediyorsun?"

"Benim de peşimde birileri var."

"Ne dedin, ne dedin!"

Arabanın içinde Eda'nın sesi çınladı: "Amirim dikkat!"

Behzat Ç. frenlere asıldı, az kalsın önündeki süpermarket kamyonuna çarpıyordu.

13.

Ertesi sabah daha ortalık aydınlanmamışken, alacakaranlığın içinde parlayan polis minibüsünün ışıklarını görünce doğru yere geldiğini anladı. Keçiören'de bir zemin katıydı, kapının girişindeki polislere selam verip geçti. Küf kokan, rutubetli bir evdi. Harun bir karış yüzüyle, konuşmadan yatak odasını işaret etti. Akbaba yatak odasının girişinde durmuş içeri bakıyordu. Behzat Ç.'yi görünce kenara çekildi. Koridordan gelen loş ışık, kalın bir iple yatak odasının tavanına asılmış bir kızın çıplak cesedini aydınlatıyordu. En fazla on üç-on dört yaşlarındaydı, bacaklarının arasından kan sızıyordu.

Akbaba, "Tecavüz," dedi. "Vajinasından kan gelmiş. Yatağın üzerinde de idrar var."

Yatağa baktı, bir hayli ıslaktı: "Niye bu kadar ıslak?"

"Muhtemelen uyandıktan hemen sonra öldürülmüş."

"Tecavüzden önce mi?"

"Olabilir. Öldürmüş, tecavüz etmiş, asmış."

Yatağın üstünde buruşturulmuş üç beş banknot vardı. Biraz daha dikkatli bakınca bol sıfırları görüp, bu banknotların tedavülden kalkmış olduğunu anladı.

"Bu paralar ne?"

"Bilmiyorum. Biz geldiğimizde yatağın üstündeydi."

Yakınlardaki cami hoparlöründen boğuk sesli bir müezzinin okumaya başladığı sabah ezanı duyuldu. Aynı anda sokak köpekleri de hep bir ağızdan havlamaya, tedirgince ulumaya başladı. Alnının ortasında bir sancı duydu,

sağ eliyle yuvarlaklar çizerek sancıyan yeri ovdu. Kalın ip, ampulün yanındaki demir çengele bağlıydı. Tavanın pürüzlü yapısı, üstünde büyüyüp küçülen gölgelerle binlerce hayalî şekil oluşturmaya müsaitti. Evin içinde yankılanan ezan ve köpek seslerine bir adamın haykırışları da eşlik etmeye başlamıştı. Uykusuz olduğundan evi istila eden bütün sesler kafasının içinde karışıyor, bir uğultu sarmalı halinde yükseliyordu. "Hayyaaalles-Salaaaaaaaah... Huuuuğğğğğğ! Hov! Kızımı indirin oradan! Huuuuğğğğğğ! Hov! İndirin! Hayyaaaalel-Felaaaaaaaaah..." Harun bütün iriyarılığına rağmen kızın babasını zar zor dışarı çıkarabildi. O arada Sıtkı, Olay Yeri İnceleme'den iki memurla içeri giriyordu.

"Neredesiniz yahu!"

Sesi çok ölçüsüz çıkmıştı. Sıtkı'nın yüzü asıldı, yatak odasına girdi, içinde her türlü ıvır zıvırın olduğu koca çantasını açmaya başladı.

"Önce şu kızı indirin!"

Ağzında bir 216 vardı ama çakmak bir türlü yanmıyordu. Evden çıkıp kapının önündeki merdivenlere oturdu. Kızın babası, kollarına girmiş iki polise rağmen kendini apartmanın önünde yerden yere vuruyor, adamın çevresinde sabah ezanına yetişmeye çalışan meraklı bir ihtiyar kalabalığı birikiyordu. Uykusu hafif olan bir iki komşu pencerelere çıkıp birbirlerine "Ne olmuş, ne olmuş!" diye sordular. Behzat Ç., "Elinizin körü olmuş," dedi içinden. "Cinayet, tecavüz. Canavarca hisle ve eziyet çektirerek!" Otomatlar sönünce bir süre karanlıkta kaldı, boğazlı kazağının yakasını sağa sola çekiştirdi, merdivenler buzhane gibi olmasına rağmen terliyordu. Yakınlardaki caminin müezzinine uzaklardan bir iki müezzin daha eklenmiş, birinin bıraktığı yerden diğeri başlayarak sabah ezanını korkutucu bir kanona dönüştürmüşlerdi. Çakmağı birkaç sefer daha denedi, yanmadığını gö-

rünce var gücüyle karşıdaki duvara fırlattı. Patlayan çakmağın parçaları sağa sola dağılmıştı.

Bir el omzuna dokununca irkildi. Hayalet'ti, onun uzattığı yanan sigarayı dudaklarına götürdü. Nikotini alınca biraz kendine geldi.

Hayalet, "Üst kattaki adamı alalım," dedi.

"Neden?"

"Oğlu ortada yok."

Binanın önünde biriken kalabalığa baktı.

"Tamam, adamı arkadaki çıkıştan alın. Bir ekip daha gelsin. İhbarı yapan kim?"

"Karşı apartmandaki ihtiyar kadın. Kömürlükten atlayan birini görüp 155'i aramış. Hırsız var diye arıyor, işte manzara bu."

"Aspirinin var mı?"

"Yok. Sıtkı'da vardır."

Hayalet evin içine yönelince, "Dur," dedi. "Ben isterim sonra." Biraz sesini alçalttı: "Seni takip edenler kimdi?"

"Tanımıyorum, zaten en çok bu gücüme gidiyor."

"Kuyruk kuyruğa olayı mı?"

"Evet. Profesyonel işi. Üç dört kişi çalışıyorlar."

"Hemen fark ettin mi?"

Hayalet elini şöyle bir sallayıp uzmanlık alanına toz kondurmadı. Behzat Ç. aklındaki soruyu sormakta tereddüt ediyordu. Hayalet sanki onun aklından geçenleri tahmin etmiş gibi, "Bizim teşkilattan olduğunu zannetmiyorum," dedi. "Ama bu çakallar yeni..."

"Yani?"

"Her şey olabilir."

"Peki, neden seni takip ediyorlar?"

"Bir bilsem."

Bir süre konuşacak bir şey kalmamış gibi bakıştılar. Sessizliği Hayalet bozdu: "Özcan'ı alırız, sorun değil. Ama sonra ne olur bilemem."

"Biraz bekleyelim. Öbür eleman da örgüttenmiş zaten."

"Hangisi?"

"Barda Betül'e yanaşan adam. Adı Muhsin Süvari, dün kaydı geldi."

"Ne işi varmış Betül'le?"

"Bilmiyorum." Betül, "Terastayım, bekliyorum," diye mesaj çekmiş buna. Bu da gelmiş, barda Betül'ün kulağına bir şey söylüyor görüntülere göre. Sonra beraber terasa çıkıyorlar herhalde. Silahın kaydı geldiğinde belki anlaşılabilir."

Behzat Ç. ayağa kalktı, sokak kapısının önüne geldi. Ceketinin cebinden Muhsin Süvari'nin fotoğrafını çıkarıp uzattı. Hayalet bir şey söylemeden aldı.

"Bununla birlikte bir iş daha var," dedi.

"Oh iyi valla!"

"Dur, önemli. Vahap Hoca'nın hangi Sex Shop'a gittiğini bul."

"Ankara'da kaç Sex Shop var biliyor musun?"

"Bilmiyorum. Sen bilmiyor musun?"

"Biliyorum. O yüzden sordum."

Behzat Ç. kapının kenarındaki izlere baktı.

"Eve zorla mı girilmiş?"

"Hayır, cesedi görünce Harun kırdı."

"İyi halt yemiş."

Sigarayı ayağının altında ezdi: "Cesedi nasıl gördünüz?"

"Yatak odasının penceresi kömürlüğe bakıyor, perde açıktı."

"Tamam, sen çık. Yukarıdaki elemanı biz alırız."

Hayalet apartmanın çıkışına doğru süzüldü. Behzat Ç., "Dikkatli ol," deyince dönüp gülümsedi.

Yere indirilen kıza bakıyordu. Yeni dolgunlaşmaya başlayan göğüsleriyle, biçimini tam bulamamış, ne çocuk ne kadın, arafta bir bedendi. "Aspirinin var mı?" Kızın tırnağını kesip poşete koyan Sıtkı, bir süre çantasının dibini karıştırdı, çıkardığı aspirini uzattı: "Su yok. Mutfaktan al."

Aspirini ağzında bıraktığı acı tada aldırmadan çiğnedi. Kızın boynunda morluklar vardı, kıvırcık saçları kulaklarının üstüne düşmüştü.

Sıtkı, "Bugün barut gibisin," dedi.

"Kusura bakma. Silahın balistik raporu çıkmadı mı daha?"

"Pazartesi çıkacakmış, Recep öyle dedi."

"Otopsi raporu?"

"O da pazartesi çıkar herhalde."

"Yapma be, daha üç gün var."

"Mektuptaki yazıyı incelemişler."

"Sonuç?"

"Betül'e ait. Yüzde doksan dokuz nokta dokuz. Niye şaşırdın?"

"Başkasının yazdığı ihtimali üzerinde duruyorduk."

Sıtkı yatağa yaklaştı, "Kendisi yazmış. Sonra da intihar etmiş herhalde," dedi. Yatağın üstündeki parayı cımbızla alıp plastik poşetin içine koydu: "Artık önümüzdeki cinayetlere bakacağız."

"Neden tedavülden kalkmış paraları bırakmış yatağın üstüne?"

"Bilmiyorum."

Sokağa çıktı. İki yanlı park etmiş arabaların üstünde bir karış kar, yerlerde ise iki karış çamur vardı. Atlaya zıplaya ekip arabasına gitti. Yeni yıkanmış kadife pantolonu çamur içinde kalmıştı. Dikiz aynasından kızın babasına baktı, elini kolunu tutan polislerin arasında çaresizce duruyordu.

Ankara Üniversitesi çalışanlarına ve öğrencilerine hizmet veren MEDİKO'daydı. Hastaneyi kalabalık bulacağını umuyordu ama koridorlardaki oturma sıralarında bekleyen tek tük öğrenciler dışında kimse yoktu. Psikiyatri bölümünde, Betül'ün doktoru Sevim Kaya'nın odasını buldu, kapıyı çal-

dı ama ses gelmedi. En sonunda asık suratlı bir hemşire kapıyı açtı: "Evet?"

"Sevim Hanım'la görüşecektim."

"Hastası var!"

Kapı yüzüne hızla kapandı. Az ötede oturan genç kız, "Asıl kendileri hasta," dedi. Sağ ayağını hızla sallayıp duruyor, Behzat Ç.'yi baştan ayağa süzen bakışlarında garip ama sevimli bir hava okunuyordu. Ona dönüp "Ne kadar sürer?" diye sordu. Kız alt dudağını dışarı büküp, iki elini açtı:

"Kim bilir..."

Kapının önünde ileri geri dolaşmaya başladı, yarıya kadar griye boyanmış duvarlar ve her yana sinmiş ilaç kokusu hüzün vericiydi. "Berna da böyle bir yerde mi profesyonel yardım alacak?" diye düşünüyordu. Ama Yunus özel üniversiteye gönderdiğine göre özel doktora gönderecek parayı da verirdi. Yunus ve onun zenginliği düşüncesi sinirini bozduğundan yüzü kasıldı, yanaklarıyla acayip mimikler yaptı.

"Polis misin?"

Ayağı durulmak bilmeyen kıza baktı.

"Nereden anladın?"

"Tipinden. Bir de sabırsızsın. Sırada ben varım, sakın benden önce girmeye kalkma. Hepimizin işi acil."

Ayağını sallamayı bırakıp saçını parmağına dolamaya başlayan kıza ne diyeceğini bilemedi, gülümsemekle yetindi. Tuvaleti gelmişti.

"Lavabo nerede?"

"Tuvalet mi?"

"Evet."

"Koridorun sonundan sola dön, sağda."

"Teşekkür ederim."

"Neden tuvalet değil de lavabo dedin?"

Baş edilebilir cinsten biri değildi, tarif edilen yöne doğru yürüdü. Tam koridorun sonundayken kız bağırdı: "Büyük mü küçük mü?" İçinden ya sabır çekti.

Tuvalet bile ilaç kokuyordu. Pisuvarın önünde fermuarını açtı, soğuktan büzüşmüştü, idrarı gelene kadar birkaç sefer sallaması gerekti. Aynanın önünde yüzüne su çarptı. Alnının iki yanından açılmaya başlayan saçlarında tek tük beyazlıklar seçiliyordu. Doktorun orada bekleyen kız biraz patavatsızdı ama bir bakıştan adamın ne bokun soyu olduğunu anlıyordu. Belki Betül'ü tanısaydı, intihar edip etmediğini de anlayabilirdi.

Koridoru döndüğünde sevimli kız daha uzaktan el etmeye başlamıştı. Yanına yaklaştığında elindeki plastik bardağı uzattı:

"Sana kahve aldım. Uykusuz görünüyorsun."

"Sağ ol."

Yanına oturdu, plastik bardaktan ve neskafeden nefret etse de itiraz etmeden içti, kafein iyi gelmişti:

"Adın ne?"

"Şule, Jale, Berna, Selma... Hangisini tercih edersin?"

"Berna kızının adı."

"Karından niye boşandın?"

Bir an hayretle baktı ama bunu anlamayacak bir şey yoktu, kaş göz hareketleriyle yüzük parmağını gösteriyordu.

"Bilmiyorum."

"Hadi canım! Niye bu kadar sıkıyorsun kendini? Yeni tanıştığın birine her şeyini anlatmaz mısın? Ben karşıma çıkan ilk insana bütün hayatımı anlatabilirim."

"Neden?"

"Nedeni yok. Yani bence yok. Doktora sorarsan, manik döneminde olduğu için der ama palavra. Ben her zaman böyleyim. Bizi samimiyetin hastalık olduğuna inandırmaya çalışıyorlar. İnanınca, herkes gibi olunca, aptallaşınca iyileşiyoruz."

Dikkatle bakınca kızın biraz da Berna'ya benzediğini fark etti. Biraz da... Evet... Sabah gördüğü cesede... bunu aklından hemen kovdu. Sözcükleri yutarcasına söylüyordu, havada uçuşan cümleler kimi zaman birbiriyle çarpışıyor, ortadan bölünüp anlamsızlaşıyordu. Bir ara nefes almak için durdu, şüpheyle baktı, bir çırpıda, "Sence insan neden intihar eder?" diye sordu.

"Çok düşmanı vardır, kendisi dahil."

"Hile yaptın, önceden hazırladığın bir cevabı verdin."

"Evet."

"Biraz daha düşün. Sence bu kadar basit mi?"

"Olmayabilir. Ama benim tanıdığım intihar etmiş insanlar böyleydi."

"Kaç tane tanıdın ki?"

"Yüze yakın, intihar süsü verilmişler dahil."

"Cinayet Masası'ndan mısın? Dedektif misin?"

Neredeyse boynuna atılacaktı:

"Bunu nasıl anlayamadın?"

"Karizman yok, sıradan bir polise benziyorsun."

Kapı açıldı, önde hiç hastaya benzemeyen bir genç, ardından da asık suratlı hemşire çıktı: "Siz sıra fişi aldınız mı?"

"Hayır, ben bir şey danışacaktım," dedi.

"Nasıl yani?"

"Polisim. Ama hanımefendinin sırasını almak istemem."

"Yok bir de almak isteseydin."

Şule, Jale, Berna ya da Selma yarısını içtiği kahvesini çöp sepetine atıp çoktan kapının önüne gitmişti. Birden döndü, koşarak Behzat Ç.'nin yanına geldi, elini onun beyazlamaya başlayan saçlarının üstünde gezdirirken, "Üzülme, biraz dikkatli bakınca, yakışıklı bile sayılabilirsin," diye fısıldadı.

Gece on ikiye doğru ekip arabasını Tunalı Hilmi'de, Güniz Sokak'ın karşısına çekip farları kapatmışlardı. Önde Ha-

run'la Narkotik'ten Osman vardı, arkada Behzat Ç.; üçü de iki apartman ötedeki barın girişine dikmişlerdi gözlerini.

Harun "Buraya kadar gelmişken Süleyman Demirel'e uğrayıp bir çay içseydik," dedi.

"Yok ben yeni içtim."

Behzat Ç. arabada oturdukları anlaşılmasın diye 216'yı avucunun içinde tutuyor, küçük ve hızlı nefesler çekiyordu. Oysa çevrede çöpleri eşeleyen bir köpek bile yoktu. Bardan yükselen müzik hafif hafif yankılanmasa, Tunalı Hilmi'den geçen tek tük arabalar, yan yana dizilmiş pasajlara girip çıkan insanlar da olmasa, bir ıssızlığın ortasında sayılırlardı. Osman'a baktı:

"Osman, sen bu herifi tanıyabilecek misin uzaktan?"

"Tanırım, üç ay önce almıştık zaten. Tutuksuz yargılanıyor, bu sefer kurtulamaz. Bir de hâkim satıcılıktan dava açarsa yandı."

Boynunu kütleten Harun'a dönüp konuyu değiştirdi:

"Dershaneye sordunuz mu?"

"Sorduk, sabah dersteymiş. Ben zaten çocuğu gördüm, öyle psikopatlık yapacak bir tip değil. Deneme sınavında üçüncü olmuş."

"Kömürlükten atlamış diyorlar."

"Ya amirim sen ne bakıyorsun o lafa. Gördüm diyen seksen yaşında bir teyze, gecenin bir vakti, kedi görse insan gördüm der. Çocuk dün gece arkadaşında kalmış."

"Arkadaşı doğruladı mı?"

"Evet."

Harun Osman'ın omzuna vurdu: "İşte böyle Osman kardeş, bizim işi görüyorsun, ne psikopatlar var. 13 yaşındaki kıza tecavüz edip tavana asmışlar. Beni de sizin bölüme alın. Zaten amirimle de geçinemiyoruz son dönemde."

Harun dikiz aynasından Behzat Ç.'ye bakıp belli belirsiz gülümsüyordu. Bu sözlerde bir gerçeklik payı da yok de-

ğildi. Geçen yılki olaydan sonra aralarına giren soğukluk, düşük yoğunluklu bir savaş gibi sürüyordu. Gerçi Behzat Ç.'nin hâlâ en güvendiği adam Harun'du ama ona karşı artık daha çabuk köpürüyordu. Buna karşılık Harun da buluttan nem kapar hale gelmiş, daha çabuk alınmaya başlamıştı. Ayrıca bu süre zarfında Harun, amirinin Eda'ya gösterdiği hoşgörüden de biraz rahatsız olmuştu ama belli etmiyordu. Konuşulamayacak konulardı bunlar.

"Psikolog nasıldı?"

"Bildiğin psikolog işte. Betül'ü ilk başta hatırlamadı. Fotoğrafını gösterince tanıdı. Defterden baktık, geçen yıl üç sefer gelmiş ama tedaviyi yarım bırakmış."

"Hastalığı neymiş?"

"Manik depresif olduğundan şüphelenmiş. Ama kesin teşhis koyamamış."

"O ne?"

"Valla çok acayip bir hastalık. Bugün bir tanesiyle tanıştım. Manik döneminde çok zinde ve neşeli oluyorsun, o dönem bitince bunalıma giriyorsun."

"Nasıl bir bunalım?"

"Bildiğimiz bunalım, bun geliyor. Çok pis sıkılıyorsun. İntihara kadar yolu var."

Barın içinden uzun boylu, deri ceketli genç bir adam çıkınca bunalım mevzusunu kapattılar. Adam yakalarını kaldırdı.

Osman, "İşte bu," dedi.

Behzat Ç., "Farları yakmadan yavaşça," dedi. "Sokağın köşesinde alalım."

Harun motoru çalıştırdı, birinci vitese takıp arabayı yavaşça kaldırdı, bomboş sokakta kış lastiğinin karda çıkardığı tok ve ritimli ses dışında bir ses duyulmuyordu. Sokağın köşesinde birden hızlanıp arabayı adamın önüne kırdı. Üç polis kapıları hızla açıp çıktılar.

"Dur, polis!"

"Ne var, ne oluyor?"

Osman kimliğini gösterirken Harun adamı arabaya yasladı, elinden kurtulmak isteyince de kolunu arkasına büküp boş eliyle kafasına bir şaplak attı. Bacaklarını açıp silahı var mı diye kabaca aradıktan sonra Osman'a teslim etti. Bu tip aramaların piri olan Osman ceketin iç cebindeki hapları hemen buldu.

"Bunlar ne Alp?"

Alp susuyordu. Gözlerinde korkudan çok, bu tip durumlara aşina olduğunu belli eden züppece bir tavır vardı.

"Gel bakalım, biraz gezintiye çıkacağız."

Behzat Ç. Alp'i arka koltuğa bindirirken, başı arabaya çarpmasın diye elini siper etti. Harun kapıları kilitledi, farları yakınca sokakta kristal taneleri gibi parlayan karları gördüler.

Osman elindeki hapları evirip çeviriyordu: "Kimden aldın bunları?"

"Onlar benim değil. Sen cebime koydun."

"Siktir lan!"

"Ben bıraktım o işleri. Tedavi görüyorum zaten, gözlem altındayım."

"Yalanını yiyeyim. Hapçılığı bıraktıysan daha beter, o zaman satıcılığa başladın demektir."

"Ne satması ya, bırak, saçmalamayın."

"İyi numara yapıyorsun ama bu sefer kurtulamayacaksın."

Harun Kuğulupark Kavşağı'ndan Cinnah Caddesi'ne doğru sürdü, araba yokuşu çok rahat çıkıyordu.

"Nereye gidiyoruz?"

Cevap vermediler. Alp polislerin tavırlarında alışılmışın dışında, garip bir şeyler olduğunu sezmişti. Tekrar, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu.

Harun arkasına yan gözle bakıp "Soru sorup durma lan!" dedi. Hiç konuşmadan hızla ilerliyorlardı. Behzat Ç. biraz

yavaşla diyecekti ama sessizliği bozmak istemedi. Harun arabayı Barış Manço Parkı'nın kuytu bir yerine çekip, farları söndürdü. Ortalıkta bir Allahın kulu yoktu. Karanlığı Behzat Ç.'nin yaktığı 216 böldü.

"Ben de bir sigara yakabilir miyim?"

Yine cevap vermediler. Behzat Ç. sigaranın yarısına geldiğinde Harun sordu:

"Berna'yı tanıyor musun?"

Alp biraz gözlerini kısıp "Ne alakası var?" dedi.

"Sorduğuma cevap ver. Berna'yı tanıyor musun?"

"Evet."

"Ne kadar iyi tanırsın?"

"Gayet iyi tanırım. Hem sınıf arkadaşım hem de..."

"Hem de ne?"

"Sevgilim. Yani sevgilimdi, ayrıldık."

"Neden ayrıldınız?"

Kısa süren bir sessizliğin arkasından Harun, "Neden ayrıldınız lan?" diye tekrarladı.

"Özel bir mevzu."

"Polisin karşısında özel olmaz. Bir şey mi yaptın kıza? Hapa mı alıştırdın?"

"Yok, hap işleri falan yok. Hamile kaldı. Kürtaj olmak istemedi. Ben 'Hazır değilim böyle bir şeye,' dedim. Çocuğu aldırdık, sonra kavga ettik. Sinirli bir anımdaydım galiba, bir tokat attım, hatırlamıyorum."

Arabaya bir sessizlik çöktü. Alp onay bekler gibi bakıyor, polislerin sessizliğine anlam vermeye çalışıyordu. Behzat Ç. sağ elindeki ASELSAN telsizi sıkıp suyunu çıkarmıştı. İnce uzun biriydi, hatta bu yüzden akademide Kürdan Behzat diye lakap bile takmışlardı, ama cüssesine bakıp da aldanmamak gerekirdi, diş karıştıran değil diş kıran bir kürdandı bu. Herhalde bunu en iyi bilen askeri liseden atılmasına sebep olan yüzbaşıydı. Gerçi aynı olayda kendi burnu da bugün-

kü şeklini almıştı ama o sırada herkes karşı tarafa çıkardığı yüklü diş hekimi faturasını konuşuyordu. Savurduğu telsiz, Alp'in çenesinde patladı. Ardından biraz gerilip yüzünün ortasına bir sol çıkardı. Solak olduğundan bu yumruk, Alp için telsizden daha kötü olmuştu. Harun ve Osman kapıları açıp Behzat Ç.'yi dışarı çıkardılar. Emniyet'e dönerken Behzat Ç. önde oturuyordu. Cinnah'tan aşağıya inerken, bir aydır kardan sisten başını kaldıramayan Ankara'nın çamurlu sokaklarını seyrettiler.

Alp'i Narkotik'e teslim edip Osman'la el sıkıştılar. Behzat Ç.'nin eli, hâlâ biraz titriyordu. Dudağı patlamış, burnundan akan kan dudaklarının üstünde donup kalmış Alp'in kindar bakışları aklından çıkmıyordu. Berna bu adamla mı? Daha yaşı başı ne? Anasının kendisini doğurduğu yaşta. Bu düşünceye kendisini alıştırmasına imkân yoktu. Ya derhal unutacak ya da kafayı yiyecekti.

Cinayet Bürosu'nda nöbetçi polislerin dışında Hayalet'i de görünce şaşırdı.

"Sen ne arıyorsun burada?"

Hayalet, odasına yönelen Behzat Ç.'yi bir köşeye çekti. Sadece onun duyabileceği bir sesle, "Özcan'ı TEM almış," dedi.

"Hangi Özcan?"

"Örgütün Ankara sorumlusu. İstihbarattan da elemanlar geldi, sorguda."

14.

Daha telefonu eline aldığında pır pır etmeye başlayan kalbi, görüşme bittikten sonra kanatlanmış, odanın içinde, boyası dökülmüş kalorifer peteklerinin, tozlu dosya dolaplarının arasında bir iki tur atıp tekrar yerine konmuştu. Yarın Bahar'la buluşacaktı. Harun içeri daldığında

cebindeki parayı ve kredi kartının kalan limitini hesaplayıp, önündeki kent rehberinden en uygun restoranı bulmaya çalışıyordu. Dün geceki konuşmalar aklına geldikçe, "Derhal unut bunları," diyerek bastırıyordu içindeki sesleri. Konuşana kadar onu fark etmedi. Harun, "Vallahi de döveceğim bu elemanı, billahi de döveceğim," diyordu.

"Ne oldu ki?"

"Sevgilisiyim diyordu. Şimdi de 'Beş ay önce ayrıldık,' diyor."

"Kim?"

"Kim olacak, Aykut."

Harun Behzat Ç.'deki değişimi fark etmiş, hatta nedenleri üstüne düşünmeye bile başlamıştı. Yıllar sonra amirinde, dudağının kıyısına yerleşmiş bir tebessüm görüyordu. Bu tebessüm sağlıklı değildi, hayra alamet olmayabilirdi.

"İyi misin?" diye sordu.

Behzat Ç., "Sinirden böyleyim," diyecekti ama bu sorudan nefret ettiği için, "Saçma sapan konuşma," demekle yetindi. Bu cevap üzerine Harun amirinde ciddi bir değişim olmadığına kanaat getirip bir nebze rahatladı. Masanın önündeki, derisi iki yerinden çatlamış koltuğa oturdu.

"Kahvaltı edelim mi?"

"Nerede?"

"Bilmem. Rumeli'ye gidelim."

"Yok, önce şu Aykut'la konuşalım. Sen fırından bir şeyler söyle."

Harun masadaki kalemlikten adi bir tükenmez almış elinde çevirirken, "Aybars amirle konuştunuz mu?" diye sordu.

"Konuştum. Özcan'ı TEM'deki sorgusu bitince göreceğiz. Sen de eve git, dinlen gel. Sinirlerine de hâkim ol, çocuk gibisin."

Harun, "Şu derginin editörü..." dedi, gerisini getirmedi.

"Evet."

"Adı Bahar'dı galiba."

"Evet. Ne oldu?"

"Onunla eskiden tanışıyor muydun amirim?"

Behzat Ç. cevap vermedi. Kazağını dirseklerine kadar sıyırıp gömleğinin yenlerini üstüne kıvırdı. Bu arada sorunun amacının ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Dirseklerini masaya koyup öne yaslandı, Harun'un üstelemeye niyeti var mı diye biraz daha bekledi. Harun sanki soruyu soran o değilmiş gibi, gözlerini çevirdiği kaleme odaklamıştı.

"Evet, tanışıyorduk. Niye sordun?"

"Hiç... Güzel kadın."

Kalem yere düştü. Behzat Ç. muhabbeti elinin tersiyle itmiş gibi arkasına yaslandı. Odanın önünden geçen Eda'yı görünce ona seslendi. Eda elindeki dosyalarla girdi. Hafif makyaj yapmış, solgun teni canlanmıştı.

"Evet amirim?"

"O iki gencin adı neydi?"

"Hangi gençler?"

"Kimliklerini bırakıp birahaneye giden salaklar."

"Kısmet'le Fedai."

Koltuğun altına kaçan kalemi alıp güçbela doğrulan Harun, "Onlar gelecekti, değil mi?" diye sordu.

"Gelmediler, o yüzden soruyorum."

Eda, "Ben raporlarına baktım, temiz. Yani sadece alkol var," dedi.

"Şu tecavüz olayında bir gelişme var mı?"

"Kızın babasının kumar borcu varmış. Zaten o gece de kumarda olduğu için kız evde yalnız kalmış."

"Güzel."

Harun ve Eda afallayan yüzlerle baktılar.

"Yani kumarbazlık güzel bir şey değil tabii. Ama ananın babanın geçmişini araştırın, ilişkilerini detaylı inceleyin. Bu işte bir intikam kokusu var."

"Neden?"

"Yatağın üstündeki para."

Harun, "Baba düşmanımız yoktu diyor," dedi.

"Var ama söylemiyor."

"Belki de bilmediğinden söyleyemiyordur."

"O da bir ihtimal, o yüzden didik didik etmek lazım."

Önündeki kent rehberini ve gazeteyi bir kenara koydu, odadan çıkmaya hazırlanan Eda'ya, "Bugün bayağı güzelleşmişsin. Yüzüne renk gelmiş," dedi. Bu söz iltifat sayılırsa, bir kadına iltifat etmeyeli dört yıl olmuştu. Eda hafif kızararak odadan çıktı. Harun'un yüzünün asıldığını görünce ona dönüp "Hepimizin hayatında bazen güzel kadınlar oluyor," dedi. "Tabii tesadüf, yoksa bize kim baksın?" Ayağa kalktı, odadan çıkarken eliyle üç işareti yaptı. Diğer elinde Betül'ün Gecelik'ini tutuyordu.

"Üç ne?"

"Çay." Eliyle birazdan bir hışımla gireceği sorgu odasını gösterdi. Odada ellerini göğsünde kavuşturmuş oturan Aykut, kapı birden açılınca irkildi. Onun önünde durdu, biraz eğilip dikkatle yüzünü inceledi. Alt dudağıyla çenesi arasındaki boşlukta üçgen sakal bırakmıştı. Buradaki sakal çenenin altındakilerle birleşip öne doğru uzuyordu.

"Ne biçim sakal bu?"

"Şimdi moda."

"Bizimle dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır."

"Kafaya mı alıyorsun?"

"Hayır."

"Taşak mı geçiyorsun?"

Aykut sustu. Gözlerindeki kendinden emin ifade yerini bir kaygı bulutuna bıraktı. Behzat Ç. öne doğru uzayan sakalı hafifçe çekti, "Senin tuttuğun fare kadar benim siktiğim kedi var," dedi. "Bu denklemi biliyor musun?"

"Bilmiyorum."

O anda elindeki tepsiyle odaya giren Harun, "Neyi bilmiyorsun lan!" dedi. "Amirim bu var ya, bize yalan söyleyip duruyor. Ne yapayım şimdi ben bunu?"

"Tut sandalyeden, aşağıya at!"

Harun tepsiyi masanın üstüne koyup Aykut'a doğru yöneldi. "Sonra ölüp üstümüze kalmasın."

"İkinci kattayız, bir bok olmaz."

"Avrupa Birliği falan."

"Yemişim Avrupa Birliği'ni, eleman bize yalan söyleyip duruyordu deriz."

Behzat Ç. odanın kuytusundaki yerini alıp, tek şeker attığı çayını karıştırmaya başladı. Bir yandan da defteri karıştırıyor, nereden başlayacağını düşünüyordu. Defterde hiç isim yoktu, Betül kimseyle ilgili doğrudan bir şey yazmamıştı. Harun Aykut'un oturduğu sandalyeyi kavramak için eğilince, "Bırak da önce çayını içsin," dedi. "Belki bu arada aklına yeni şeyler gelir."

"Yok, bunun aklına bu saatten sonra bir şey gelmez. Bin musibet bir nasihatten iyidir."

"Hayır, bir musibet bin nasihatten iyidir."

"Her neyse işte, ben bunu atıyorum aşağıya."

Ayağa kalkıp "Bir dur," dedi. Masanın üstündeki çayı alıp Aykut'a verdi. Aykut karışık duygular altında; biraz şaşkın, biraz korkulu, biraz da minnet dolu gözlerle ona bakıyordu. Behzat Ç., "Şimdi baştan başlayalım," dedi. "Betül'le ne zaman tanıştınız?"

"Üç yıl önce."

"Nerede?"

"Süpermarkette. Betül orada part time çalışıyordu."

"Ne iş yapıyordu?"

"Stantta peynir tanıtıyordu."

Harun, "Peynir mi? Çok romantik," dedi. "Yahu bu kızın

babası zengin değil miydi? Niye peynir tanıtıyor?"

Behzat Ç., "Bunlar solcu, kendi parasını kendi kazanmak ister," dedi. "Çayını içsene."

"Bu nasıl solcu? Kim kime, dum duma. Aynı anda iki sevgili."

Çayından ilk yudumunu alan Aykut, "Ben solcu değilim," dedi.

"Sana demedim lan zaten. Betül'den bahsediyorum."

"Onun da iki sevgilisi yok."

Harun fesuphanallah çekip odanın öbür ucuna yürüdü: "Amirim, ben psikopat mıyım?"

"Bilmem, niye sordun?"

"Kombine yumruklar atmak istiyorum buna." Birdenbire sesini yükseltti: "Lan iki sevgilin yoktu madem, Ayşen'le kim yattı? Betül'ün iki sevgilisi yoktu madem, Gökhan kim?"

Aykut Harun'un gözlerinin içine bakıp, aynı sertlikte cevap verdi: "Gökhan mevzusu iki yıl önce kapandı. Herif İngiltere'ye gitti, Betül'ü terk etti."

Harun cevabın içeriğiyle değil biçimiyle ilgiliydi; "Sesini yükseltme, sıçarın ağzına pezevenk!" dedi. "Sen kimsin lan Türk polisine bağırıyorsun. Küçük harflerle konuş!"

Behzat Ç. dudağının kıyısındaki 216'dan çekebileceği en derin nefesi çekti, duman kaçmasın diye sol gözünü hafif kapatmıştı. Başını Aykut'a doğru sallayıp "Dediğini yapar," dedi. "Çok sinirli biri, zapt edemiyoruz." Harun Aykut'un iki adım önünde durmuş, burnundan soluyor numarası yapıyordu. Behzat Ç., "Bu kız madem bu kadar solcu, niye sizinle takılıp duruyordu?"

"Orası üniversite, sadece bir çevreden arkadaşın olmaz, bin çeşit adam var."

Harun, "Sus lan, akıl verme!" dedi. "Biz de biliyoruz o kadarını."

Odaya dalan Cevdet elindeki poğaça paketini masanın üs-

tüne bıraktı. Harun paketi açıp "Peynirli mi, zeytinli mi?" diye sordu. Behzat Ç. için fark etmezdi.

"Senin için fark eder mi?"

Aykut soruyu anlamadığı için şaşkınca bakıyordu. Ansızın dudakları titredi, burnunu çekip salya sümük ağlamaya başladı. Poğaçadan büyükçe bir ısırık alan Harun ağzı doluyken, "Hiç yakışıyor mu? En sevmediğim şey," dedi. "Her türlü yalanı söylemene rağmen sana poğaça veriyoruz. Neden? Çünkü insanlık ölmedi. Ama sen karı gibi zırlıyorsun. Ayıp!"

Aykut yüzünü elinin tersiyle silip "Ağbi valla ben bir şey yapmadım," dedi. "Benim vatana millete polise bir yanlışım olmamıştır bugüne kadar."

Harun ağzını elinin tersiyle silip "Hep öyle derler," dedi. "Duymadığımız laf değil. Adam karıyı otuz yedi yerinden bıçaklıyor. Ondan sonra 'Benim polise bir yanlışım olmaz,' diyor. Bir de olsaydı, götün yiyorsa gel beni bıçakla. Götün yiyorsa gel beni damdan aşağıya at!"

Behzat Ç. soğuyan çayından bir yudum alıp defterin sayfalarını rasgele çevirmeye devam etti. Birkaç sayfa hariç çoğunlukla tarihler birbirini takip ediyordu. Defterin kâğıdını, sigaradan sararmış parmaklarıyla kontrol etti, pek kaliteli sayılmazdı. Harun'a, "Birer çay daha söylesene," dedi. Harun kapıyı sertçe açıp çıktı.

"Ne zaman ayrıldık demiştin?"

"Beş ay önce."

Defter sayfalarında beş ay önceye döndü. Gözüne takılan ilk cümleyi okudu: *"Öksüren adamlar gibi havlayan köpekler. Havlayan köpekler gibi öksüren adamlar. Gibiyi at, gerek yok."*

"Neden ayrıldınız?"

"Bana kötü davranmaya başlamıştı."

"Nasıl?"

"Yani her zamanki gibi değil."

"Her zaman kötü mü davranırdı?"

"Hayır. Bazen çok neşeli olurdu, bazen çok üzgün. Bana da biraz bu ruh haline göre davranırdı. Bunu anlardım. Ama bu sefer, bunalımda olduğu için böyle davranmıyordu. Bir şey kopmuştu, bunu anlamıştım."

"Beş ay önce mi oldu bu kopma?"

"Evet."

"Bunun nedeni neydi sence?"

"Bilmiyorum."

"Ama ben biliyorum. Neden acaba? Kediyle fare denkleminden ötürü olmasın?"

Defteri, önüne bakan Aykut'a doğru tuttu: "Bu defteri gördün mü hiç?"

"Evet."

"Nerede dururdu bu defter?"

"Odasında duruyordu, ama birilerinin okuduğundan şüphelendiği için bazen de çantasında taşırdı."

"Defteri gizli gizli okuyan sen miydin?"

"Hayır."

"İyi yapmışsın. Senin için pek iyi şeyler yazmıyor zaten."

"Mümkündür."

"Ne biçim konuşuyorsun? İnsan konuşurken mümkündür demez, olabilir falan der."

Çayları getiren Harun, "Bundan bir yol olmaz amirim, boşuna uğraşmayın," dedi.

Behzat Ç. Aykut'un karşısında ileri geri dolaşırken, "İki yıldır beraberdiniz, beş ay önce ayrıldınız. Doğru muyum?" diye sordu.

"Doğru."

"Neden ayrıldığınızı bilmiyorsun?"

"Yani, bitmişti."

Harun araya girdi: "Ne bitmişti lan? Şu bitmişti de, bu bitmişti de. Biten ne? İnsan sebepsiz yere ayrılır mı?"

Behzat Ç., "Ben sana söyleyeyim," dedi. "Çünkü o zaman Gökhan Türkiye'ye gelmişti. Zaten bir süredir Betül'le haberleşiyorlardı, senden artık ayrılması gerekiyordu. Doğru muyum?"

Aykut önüne bakıyordu, Harun onun kafasını kaldırdı, "Bana bak," dedi. "Sana bir şey sorulduysa cevap ver. Doğru mu?"

Aykut mırıldanır gibi, "Evet," dedi.

Behzat Ç. babacan bir ses tonuyla, "Bak evladım," dedi. "Aranızdaki aşk üçgeni beni fazla ilgilendirmez, yani sizi yargılamıyorum. Ama beni yanıltırsan, devletin memuruna boş yere mesai yaptırırsan külahları değişiriz."

Harun höpürdeterek içtiği çayını bir kenara koyup "Ne aşk üçgeni amirim, bunlarınki aşk yamuğu," deyip bir kahkaha koyverdi.

Tebessüm etmekle yetinen Behzat Ç., "Betül Sex Shop'lara gidiyormuş, bundan haberin var mı?" diye sordu.

"Yok."

"Yani bu kızın bir porno merakı olduğu ortada. Sence ne işi vardı öyle yerlerde?"

Harun gülüp Aykut'u gösterdi: "Ne işi olacak amirim, şu tipi görmüyor musun?"

Aykut erkekliğine toz kondurmayan bir havada, "Ne alakası var?" dedi. "Sandığınız gibi değil. Kadınların sorunlarıyla ilgili bir yazı hazırlıyordu dergiye. Cinsel obje olarak mı kullanıyorlarmış, sömürüyorlar mıymış ne, feminist işler, ben tam bilmiyorum. Sex Shop'a da o yüzden gitmiş olabilir, bazı şeyleri yerinde görmek için."

Harun, "Feminist miydi bu kız?" diye hayretle sordu. "Feministle mi çıktın?"

"Valla tam bilmiyorum. Ama bana karşı ayaklanmadıktan sonra feminist olmasında bir sakınca görmedim. Çok iyi kızdı."

Harun "Aferin lan," dedi. "İlk defa doğru bir şey söyledin."

Bu arada Behzat Ç. defteri Aykut'un yüzüne yaklaştırdı. Bir satırı gösterip "Şuraya bak," dedi. "Ne yazıyor?"

Aykut defteri okudu: "Peşimde biri var. Şişman ve gözlüklü."

Behzat Ç., "Kim bu adam?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Bir şeye de biliyorum de. Takip ediliyor muydu?"

"Zaman zaman takip edildiği hissine kapılırdı. Ama paranoyak sayılmazdı."

Harun, "Paranoyak olmanız takip edilmediğiniz anlamına gelmez," dedi.

Aykut, "Evet," dedi. "En sevdiği söz buydu."

O arada Behzat Ç. iki sayfanın arasında bir gariplik fark edip parmaklarıyla kontrol etti. Sayfanın kenarında alt sayfanın çıkıntıları vardı. Betül bu sayfalara intiharla ilgili düşüncelerini yazmıştı. Sayfanın tarihleri arasındaki bir günlük boşluğu da görünce, "Acaba," diye düşündü. Odadan çıkıp Recep'i aradı. "Sakın bir yere kaybolma, geliyorum!"

15.

Recep cumartesi günü başına çıkan bu işten pek memnun değildi ama Behzat Ç.'nin şüphelerini dinleyince defteri alıp Adli Tıp'ın yolunu tutmuştu. Akşam olmasına rağmen henüz bir sonuç çıkmamıştı. TEM'in yarısına kadar maviye boyanmış, bitmek tükenmek bilmeyen yarı karanlık koridorlarında yürürken Harun, "Bir günde çıkar mı?" diye sordu.

"İsterlerse çıkar."

TEM'deki sorgusu biten Özcan'ı almaya gidiyorlardı, mahkemeye sevk edilmeden önce bir de onlar sorgulayacaktı. Tahsin bu sorgunun talep kâğıdını imzalamakta biraz gö-

nülsüz davranmıştı ama Behzat Ç.'ye, "Başımıza bir iş çıkarmayın," diye haber yollayarak gerekli uyarıları yaptığını düşünüyordu.

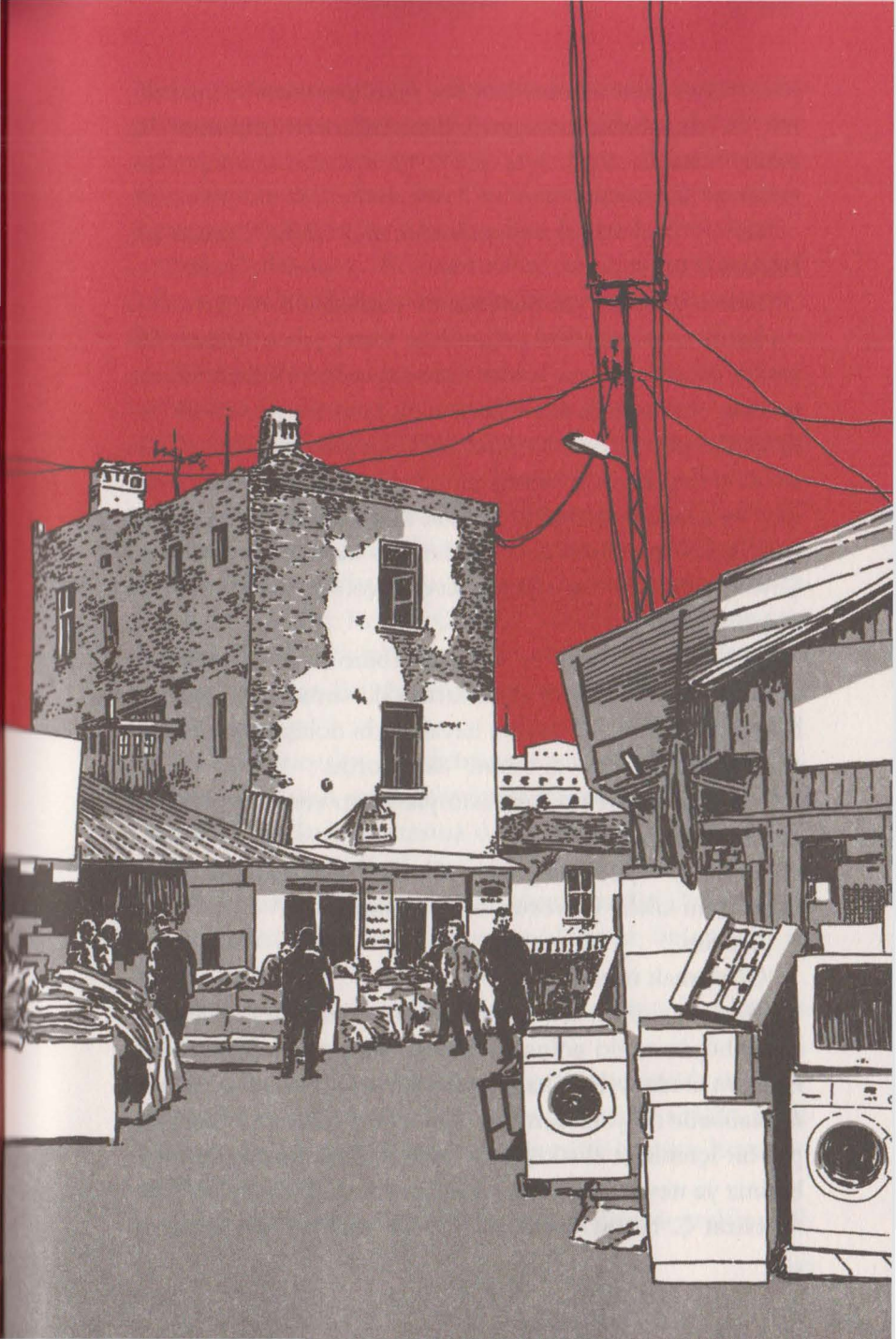
Behzat Ç., "Hangi kâğıdın hangi deftere ait olduğunu anlayabiliyorlar artık. O kadar zor bir işlem değil," dedi. "Zaten o mektupta bir gariplik olduğu ilk günden belliydi." Koridorun sonunda, tek ellerinden birbirlerine kelepçelenmiş on beş-on altı yaşlarında iki çocuk duruyordu. Başlarındaki sarkık bıyıklı polis, çocukların şaşkın bakışlarla çevreyi süzdüğünü görünce birini telsiziyle dürtüp "Duvara dönün," dedi. Çocuklar kendi eksenleri etrafında bir yay çizip duvara döndüler. Ellerini kaloriferde ısıtan polis, Behzat Ç.'yi görünce doğrulup selam verdi. Harun, "Hayrola, ne yapmış bu veletler?" diye sordu.

"Daha bu yaşta memleketi nasıl böleriz diye plan yapıyorlar."

"Yok ağbi, ne planı."

"Sus lan! Elinizde *Gündem*, çantada Şivan Perwer. Hâlâ konuşuyor." Çocukların yanlarındaki pencereden Emniyet'in bahçesine bakmaya başladığını görünce, ikisinin kafasına da birer şaplak indirdi: "Önünüze bakın, keşif mi yapıyorsunuz!"

Harun amirinin hızlı adımlarına ayak uydurmakta zorlanıyordu, Alp'in tutuklu yargılanacağı haberini saklamaya gerek duymadığı bir memnuniyetle verdi. "Savcı satıcılıktan dava açmış, en az beş yıl yatar, artık Berna'yı rahatsız edemez." Behzat Ç. cevap vermeyip, başını sallamakla yetindi. Alp'in sözlerini hatırladıkça hayalinde hâlâ sağlı sollu kroşeler çıkarıyordu gerçi. Ama Alp'in Berna'nın gözünde nasıl biri olduğunu bilmiyordu. Belki de Berna rahatsız değildi ondan, onu en çok bu ihtimal rahatsız ediyordu. "Şeytan görsün yüzlerini," dedi içinden. "Öyle deme, öyle deme. Senin kızın bu, bir hata yapmış, herkes ya-

par." "Öyle hata mı olur lan, her haltı yemişler." "Öyle deme, Ceyda hamile kaldığında daha nişanlı değildiniz." "O başka." "Başka değil, aynı şey." "En azından biz hapçı değildik." "Susun lan!"

Harun, "Ne sol çıkarmıştın amirim," dedi. "Sizden hiç beklemezdim."

"Benim yerimde sen olsaydın ne yapardın?"

Harun'un yüzündeki gülücükler yavaş yavaş silindi. Aybars'ın odasına girene kadar konuşmadılar. Odanın kapısına tam elini atmak üzereyken kapı içeriden açıldı. İlk gece barda gördüğü kır saçlı adamla yüz yüze geldiler. Adam sanki evinin kapısını açmış gibi, "Hoş geldiniz beyler," dedi. "Ve Allahaısmarladık. Malum bugünlerde işler yoğun." Giderayak ceketinin iç cebinden bir kart çıkartıp Behzat Ç.'ye uzattı. "Bir ara uğrayın da çay içelim. Şu olayı da konuşuruz."

Behzat Ç. kartı alıp bakmadan cebine koydu: "Memnun oluruz." Bir süre birbirlerini tartan iki sumo güreşçisi gibi bakıştılar. Adam, "Ortalıkta hayalet gibi dolaşan bir arkadaşınız var ya, ismi neydi onun?" diye sordu.

"Valla bilmiyorum, ona ismiyle hitap etmeyeli o kadar uzun zaman oldu ki."

"Her neyse işte, o da gelirse çok sevinirim. Kendisinin çalışmalarını takdir ediyoruz, selamlarımı iletin."

"İletirim."

"Görüşmek üzere."

Adamın çıkması için yana çekildi, odanın içinden sızan ışıkla büyüyen iki gölge koridorun duvarında çarpışıp ayrıldı. Bu arada Aybars karşılamak için ayağa kalkmış ellerini muhabbetle iki yana açmıştı, "Ooo! Hoş geldiniz," dedi. Yapay bir içtenlikle el sıkıştılar: "Sadece işiniz düştüğünde gelirsiniz ya neyse, cinayetin işi bizim işimiz."

Behzat Ç. başını vakur bir ifadeyle sallayıp "Öyle," dedi.

"Bizim işimiz sizin işiniz." Yüzünde belli belirsiz, alaycı bir gülümseme vardı. Masanın iki yanına oturdular. Aybars masanın üstündeki dosyaları çabuk ve doğal gözüken bir el hareketiyle sumenin altına itti. Oturduğu döner koltuğun kollarına avuç içleriyle hızla vurdu: "Ee! Nasılsınız bakalım?"

"İyiyiz." Behzat Ç. cebinden çıkardığı 216'nın dibine bir fiske atıp, parmaklarıyla masanın üstünde trampet çalan Aybars'a tuttu.

"Bıraktım."

"Neden?"

"Terfi bekliyorum. Biliyorsun yeni müdür sigara içenleri pek sevmiyor."

"Öyleymiş, Allah'tan benim terfi ihtimalim yok."

Aybars sigarayı bıraktıktan sonra gazetedeki resimlere sakal bıyık yapmaya başlamıştı. Şimdi de elini nereye koyacağını bilemiyordu. Behzat Ç.'nin dimağında bir cümle parlayıp söndü: *"Alışkanlıklar günlük yaşamın diktatörleri."* Bu cümleyi nereden hatırlıyorum diye düşündü.

"Ne içersiniz?"

"Bir şey içmeyelim. Şu elemanı emaneten alıp gidelim."

Aybars'ın yüzü asıldı, boynunu kaşırken gözlerini karşı duvardaki Ankara haritasına dikti. "Bunlar polis katili, şerefsiz adamlar," dedi. "Gerçi olay intihar gibi duruyor ama altından bunların örgüt çıkarsa şaşırınam. Bu Özcan sözde Ankara sorumlusu, yurtdışı bağlantıları var, bir süredir takipteydik."

"İstihbaratla beraber mi? Az önce içeriden çıkan kır saçlı arkadaşla yani..."

"Tabii koordineli çalışıyoruz. Büyük operasyon, önce beyin takımını topluyoruz. Sonra beyinsizleri alacağız, çorap söküğü gibi gelecek. Bunların şeceresine baksan, hepsi Ermeni dölü çıkar."

Aybars gözlerini Behzat Ç.'den ayırdı, diğer konukla da il-

gilenmesi gerektiğini düşünen bir evsahibi gibi Harun'a dönüp "Harun, nasılsın koçum?" diye sordu. "Bırak bu adli cinayetleri, gel seni TEM'e alalım."

Behzat Ç. babacan bir tebessümle araya girdi: "Yok, o lazım bana, vermem..."

Aybars masa trampetine ara verip "Tabii canım," dedi. "Lazım olmaz mı, Harun gibi kalıplı, kodu mu oturtan adama her şubede ihtiyaç var."

Harun zor sığdığı sandalyede ayaklarını toplayıp "Sağ ol amirim," dedi kısık bir sesle. Aybars'a söylenmişti ama esasında Behzat Ç. içindi bu söz. Son aylarda ilk defa amirinden olumlu bir söz duymuştu, belki de sahiden başka şubeye gideceğinden korkuyordu. Amirinin bu korkusundan yararlanmayı düşünmezdi gerçi, öyle hinliklere kafa yormayan, saf biriydi.

Aybars, "Hele bu devirde, Harun gibi adamlara daha da çok ihtiyaç var," diye sürdürdü konuşmasını. "Devlet bana silah vermiş, demiş ki beni koru. Ama ben devleti parçalamaya çalışan adama sıkamıyorum o silahı. Her gün yüz tane talimat geliyor sıkmayın diye. Kullandırmayacaksan niye verdin bu silahı bana? Allah bana el vermiş, tokadını Allahsıza at demiş. Bunlar niye tokat attın diye bana soruşturma açıyor, benim memuruma soruşturma açıyor. Ondan sonra memur bana surat yapıyor, taban rahatsız, ben arada kalıyorum."

Aybars sesini bir hayli alçalttı, sadece masanın önünde oturanların duyabileceği bir sesle, "Bakın aramızda kalsın," dedi. "Geçen müdüre de söyledim. Terfi tayin dönemidir demedim, kararttım gözümü. Çünkü bunalmışım artık, arada kalmışım. 'Müdürüm,' dedim, 'bu uyum yasaları CMUK'tan beter, CMUK'u öpüp alnımıza koyalım,' dedim. Bunlar polisi bitirmek için çıkarılmış yasalardır. Ne dedi biliyor musun?"

Kendisini dinleyenlerin yeterince merak ettiğine kanaat getirdiği bir suskunluktan sonra, "Ne dedi biliyor musun?" diye tekrarladı. "'Haklısın Aybarsçığım,' dedi. 'Ama konjonktür böyle, dişinizi sıkın biraz, yeri geldi mi, gereği yapılır,' dedi. Aynen böyle dedi işte, yeri geldi mi gereği yapılır, ama gel de bunu benim adamlara anlat."

Ardından sesini bütün şubenin duyabileceği bir desibele çıkarıp "Ama adamlar haklı," diye devam etti. "Burada biz savaşıyoruz, benim emrimdeki polis ölüyor. Uyum yasalarını çıkaranların çocukları yalılarda yaşıyor tabii, aydınlar yalılarda yaşıyor, hainler yalılarda yaşıyor! Onlara insan hakları, teröriste insan hakları, polis ölmüş kimin umurunda. Kimse çıkıp da bu polis de insandır, onun da hakları vardır demiyor. Neyse başınızı şişirmeyeyim."

216'nın külü düştü düşecek bir dengede duruyordu. Behzat Ç. sağa sola göz gezdirirken Aybars masanın üstündeki diyafona basıp "Bir küllük getirin," dedi.

Behzat Ç. Aybars yeni bir söyleve başlamadan lafa girdi: "Hayrettin'in sana selamı var..."

Aybars hatırlamaya çalışan gözlerle bakıyordu: "Hayrettin?"

"Betül'ün babası."

Bir an duraksayan Aybars, selamı başıyla kabul edip "Aleyküm selam," dedi. Ağır hareketlerle çenesini ve boynunu sıvazlıyordu: "Uzun süredir tanışırız, vatanını milletini seven, gariban babası biridir."

"Öyle, öyle. Metin yok mu?"

Aybars'ın yüzünden bir karartı geçti; "Çıktı, bu saate kalmaz," dedikten sonra sohbetin gidişinden sıkılmış olduğundan, "Senden bir isteğim var," cümlesiyle kontratağa kalktı. "Elinde o geceye ait bar görüntüleri varmış, onların bir kopyasını alabilir miyim?"

"Sebep?"

"Muhsin Süvari. Bardaymış o gece, bize lazım biri. Gerçi illegal kanatta gözükmüyor ama önemli."

"Biz de onun peşindeyiz. Betül'ün yanında dolaşıp duruyordu. Kır saçlıya söyle, bulurlarsa bize de haber versinler."

Odanın yarı açık duran kapısı hafifçe vuruldu, bir memur elindeki küllükle sökün etti. Behzat Ç. yarısını içtiği 216'nın külünü yere düşürmeden, az önce aklına takılan cümlenin Betül'ün Gecelik'inden olduğunu hatırladı. Aybars'ın çatık kaşları biraz daha çatıldı, aralık kapının önünde bekleyen Özcan'dı. Aybars herhangi bir duygu içermeyen kalın bir ses tonuyla, "Girin," dedi. Küllüğü getiren çıkarken başka bir memur kolundan tuttuğu Özcan'ı odaya soktu.

Özcan'ın gözleri bağlı, elleri arkadan kelepçeliydi. Orta yaşlarda, irikıyım biriydi. Yediği darbelerden balon gibi şişen kaşı, gözbağının altında bir çıkıntı yapmıştı. Bir haftalık sakalının altında ağzı yüzü yamulmuştu. Aybars Özcan'ı eliyle gösterip "Konuşmayı pek sevmez, içine kapanık biri," dedi. "Tabii işine gelince konuşur." Özcan başını hafifçe eğip sola büktü, dilini diş etlerine vururken Aybars'ı görmeye çalışıyordu.

"Çık çıklama lan çık çıklama! Ne var, bir şey mi dedin!"

Behzat Ç. kalktı, Aybars'ın elini sıktı: "Bize müsaade." Görevli memur kelepçeleri açtı, Özcan'ı ortalarına alarak odadan çıktılar. TEM'den çıktıktan sonra gözlerini açtılar.

Özcan'a temelde iki soru sordular, Betül'le ilişkiniz neydi? Muhsin Süvari ve Gökhan Biryol nerede? Yarım saat geçmesine rağmen aldıkları yanıt tekti, hatta yarımdı. "Betül'le bir ilişkimiz yok. Gökhan'ın da nerede olduğunu siz daha iyi bilirsiniz!"

"Nereden bilecekmişiz!"

"Sizin adamınız değil mi?"

Odada beş dakikadır süren tedirgin edici sessizliğin ortasında Özcan'ın başında gidip gelen Harun'un ayak seslerinden başka bir şey duyulmuyordu. Behzat Ç. gözlerini tavana dikmiş örgütün ismini bulmaya çalışıyordu ama o kadar harfi bir araya getirmek onun gibi kıdemli bir tavan okuma ustası için bile ciddi bir hayal gücü gerektiriyordu. Sorgu odasındaki üç adam da çok yorgundu, bu yorgunluğu çaktırmamak için gösterdikleri irade savaşı da ayrı bir dertti onlar için.

Harun, "Betül'le ilişkiniz yoktu madem, neden sizin eylemde gözaltına alındı?" diye sordu.

"Onu gözaltına alanlara sorun."

"Bizimle dalga mı geçiyorsun?"

"Evet. Aynı soruları sorup durmayın, bırakın bu dedektif ayaklarını."

"Senin var ya, ağzını burnunu bir de ben yamulturum."

"İstersen dene. Ben işkence tezgâhında konuşmadım, Cinayet Masası'nda mı konuşacağım?"

Harun sağa sola gitmeyi kesti, yüzünde bitkin bir gülümseme vardı. Özcan'ın hiç beklemediği bir anda sandalyenin ayağına sert bir tekme çıkardı. Özcan bir tarafa sandalye bir tarafa savruldu. Behzat Ç. diyaloğun akış biçiminden varacağı yeri tahmin etmiş, önceden kalkıp Harun'la Özcan'ın arasına girmişti. Harun'u göğsünden itip ani bir hareketle doğrulan Özcan'ı kolundan tuttu.

Harun elini kaldırıp "Ulan vatan haini!" diye bağırdı. "Liderleriniz yurtdışında villalarda yaşıyor, siz burada sürünüyorsunuz."

"Yalan! Herkesi kendiniz gibi bellemişsiniz."

"Sen Türk polisine yalancı mı diyorsun?"

Özcan kolunu kurtardı, "Yalancı olsanız iyi," dedi. "Bekçi köpeğinden betersiniz." Behzat Ç. hareketlenen

Harun'u işaretparmağıyla durdurup Özcan'a döndü. Yakasına yapışıp dosya dolabına çarptı, çarpmanın şiddetiyle dolabın üstündeki bir iki dosya üstlerine düştü. Behzat Ç.'nin yumruğu sıkılıydı ama karşısındaki suratı görünce vazgeçti. Dudak patlamış, şişen kaş sağ gözün yarısını kapatmış, yamuk duran burunsa büyük ihtimalle kırıktı. Şimdi niye kendimi tutuyorum diye düşündü, şartlar eşit olmadığı için mi? Alp'le şartlar eşit miydi? Ne zaman şartlar eşit olmuştu ki? Yüzbaşı kendi burnunu kırdığında şartlar eşit miydi?

Cevdet kapıyı açıp karşısında gırtlak gırtlağa gelmiş üç adam görünce şaşırıp kekeledi: "Am am..."

"Ne diyorsun!"

"Am-amirim. Bir avukat geldi, sizi görmek istiyor."

Behzat Ç. kapının aralığından bakan adamı gördü: "Beklesin."

"Çok önemliymiş, bekleyemezmiş."

Özcan'ın yakasını bıraktı: "Tamam. Sen burada kal." Harun'u kolundan tutup kapıyı açtı: "Çıkalım." Harun odadan çıkarken işaretparmağını Özcan'a sallayıp "Sen dur, daha işimiz bitmedi," dedi.

"Bekliyorum, buradayım."

Bu cevap üzerine iyice sinirlenen Harun kapı önünde de bağırmaya devam ediyordu: "Bekle bekle, sen göreceksin, daha bu bir şey değil." Kapıyı kapatınca burunlarının dibinde duran Ertan'la karşılaştılar ama ilk anda tanıyamadılar.

Ertan suçüstü yapmış bir yüz ifadesiyle, "İçeride ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Sen kimsin kardeşim!"

"Tanımadın mı? Avukat Ertan Cansun, müvekkilimle görüşmeye geldim."

Behzat Ç. biraz daha dikkatle bakınca avukatı tanıdı. So-

ğuk bir şekilde el sıkıştılar. "Buyurun odama geçelim."

"Hayır, önce müvekkilimle görüşeceğim."

"Görüşemezsin."

"Neden?"

"Biz bile ifadesini özel izinle alıyoruz."

"Beni ilgilendirmez. Gözaltı süresi geçmesine rağmen ne mahkemeye sevk edildi ne de müdafi olarak görüşmeme izin verildi. Hakkınızda suç duyurusunda bulunacağım."

"Gözaltına alan biz değiliz, Terörle Mücadele."

"Onlar hakkında da suç duyurusunda bulundum."

Harun, "Tamam kardeşim," dedi. "Ne duyurusunda bulunursan bulun. Bana ne?"

Odaya geçtiler. Behzat Ç. gizli tutulmak kaydıyla beş dakikalık bir görüşmeye izin vereceğini söyleyince Harun, şaşkın gözlerle amirini süzdü, bir bildiği vardır herhalde diye düşünüyordu. Belki de bu iyi niyeti gören Özcan'ın konuşacağını umuyordu. Ertan, Özcan'ın yanına girdi. Beş dakika sonra bir hışımla çıkıp "Yaptığınız bu işkencenin hesabını vereceksiniz," diyerek Cinayet Bürosu'nu hızla terk etti.

Behzat Ç.'nin "Ne işkencesi, saçma sapan konuşma," dediğini duymadı bile.

Harun avukatın arkasından ya sabır çekip bacak bacak üstüne attı: "İlk gördüğüm günden beri kılım bu adama! Biz bunun geçmişini iyice bir araştıralım, nedir yani bu adamlarla bağı?"

Behzat Ç.'nin aklı Ertan'ın ne yapmayı planladığındaydı.

"Amirim şu melodiyi değiştir artık."

"Ne melodisi?"

"Telefonun çalıyor."

Arayan Recep'ti. "Evet, sen haklısın," dedi. "İntihar mektubu Betül'ün defterinden koparılmış."

16.

Bataklık aslanı çalıların arasında pusuya yatmış, Mara Irmağı'nı geçmeye çalışan antilop sürüsünü gözlüyordu. Bata çıka ilerleyen sürünün biraz dışında kalmış üç antilobu görünce hafiften başını kaldırdı. Avı ırmaktan çıkarken gözleri büyüdü, sırtı dikleşti, ön patilerinin üstünde hafif arkaya gerilip yattığı yerden ok gibi fırladı. İki antilop sağa sola seyirtti, ortada kalan ne olduğunu anladığında iş işten geçmişti. Boğa antilobu denilen türden, güçlü kuvvetli bir hayvandı. Pusudan kurtulmak için geç kaldığından başını eğip boynuzlarıyla savunmaya geçti. İlk savunmada başarılıydı da, ama iki genç bataklık aslanı daha sökün edip çevresini sarınca, teslim bayrağını indirdi. Biri patilerini sırtına geçirdi, diğeri yere yıktı, üçüncüsü boğazını dişledi. Aslanlar pusuya yattığında kısık sesle konuşan *BBC* muhabiri, iş kesinleşince, "Genç bataklık aslanları için iyi bir av deneyimi," diye bağırdı. "Güzel bir ziyafet olacak."

Behzat Ç. antilobun son çırpınışlarını ve titremelerini izlerken çatalını masaya bıraktı. Sabah kahvaltısında çeyrek ekmek, vasati yarım kibrit kutusu büyüklüğünde beyaz peynir, üç zeytin ve bir kaşık reçel yiyip doymuştu. Pazarları fırsat bulup da *TRT*'nin *BBC*'den devşirdiği Büyük Kedilerin Günlüğü'nü izlediğinde, zaman zaman eve iş getirdiği hissine kapılırdı gerçi, ama avcının avına uzanmak üzere olduğu o en heyecanlı noktada, mesleki gözlüklerini bir yana bırakır, olayın heyecanına kaptırırdı kendini. Ne pusu kurup taammüden avlanan bataklık aslanlarını yargılar ne de hızlarına güvendiklerinden sürünün ortasına piyango misali dalan çitalara kızardı. Sonuçta hayatlarını sürdürmek için öldürüyorlardı; para hırsından, namus belasından, birikip de patlayan öfkeden, intikam alma arzusundan ya da psikopatlıktan değil. İntihar sü-

sü vermiyor, şah damardan girdiklerini saklamıyor, leşleri yemiyor, kalanı akbabalara havale ediyorlardı. Kenya'nın Masai Mara'sında Ankara'nın memur işi cinayetlerinden farklı, hesap kitap içermeyen, samimi bir tekinsizlik vardı.

Reçelin içindeki ekmek kırıntılarına bakıp bir 216 yaktı. Dün gece Özcan'ı TEM'e teslim ettikten sonra sabaha karşı eve gelmiş, deliksiz bir uyku çekip öğlen uyanmıştı. İlk iş olarak duş almış, bir asker oğlu polise pek de uygun olmayan kirli sakalından arınırken, içi içine sığmaz bir halde akşama ne giyeceğini, nerede ne yiyip ne içeceğini, gelecek hesaba parasının yetip yetmeyeceğini, en önemlisi Bahar'la neyi nasıl konuşması gerektiğini düşünmüştü. Kahvaltılıkları salona çıkarıp büyük kedilerin karşısına oturduğunda, şu çoğu zaman bir sirki andıran televizyona bakarken, gününün iyi geçeceğinden emindi. Aslanlı bölüm bitince *BBC* muhabirlerinin Amber adını taktıkları çita, bir Thomson ceylanını ayakları yerden kesilircesine kovalamaya başladı, kahvaltı sonrası nikotinirin verdiği keyfi ikiye katlayan bir seyirdi. Bu arada çalan kapıyı biraz geç duydu, kalktı ama gözü televizyondaydı. Ceylan can havliyle kaçarken zikzaklar yapıyor, Amber'in dengesini bozmaya çalışıyordu. En sonunda o da sırtında patileri hissetti, ayakları bükülüp yere kapaklandı, başını kaldırdığında çitanın iki sivri ön dişi çoktan boğazına geçmişti. Gerisini bildiğinden kapıyı açmaya gitti. Gülsün kapının önüne boş kovayı koymuş, merdivenleri siliyordu.

"Size zahmet şu kovayı doldurabilir misiniz?"

Vileda setinden bozma kovayı alıp banyoya yollandı. Lavaboya tutup musluğu sonuna kadar açtı, musluğa takılı hortum, delik yerinden kaçak yapıyordu. Üstüne sıçramasın diye musluğu biraz kıstı, kovanın içine dolan suyun sesine üst komşuda çekilen sifonun sesi karıştı. Bazen bu ses onu geceleri de rahatsız ediyor, uykusunu bölüyordu. O anda az uyumak zorunda olanların uykuya verdiği kıymetle

üst komşulara düşman oluyordu. Yine de böyle tekinsiz saatlerde birilerinin dışkılaması, yaşam belirtisi olması açısından güven vericiydi. Doğaya özgü toplu yaşamın verdiği güven işte. Üst komşular alt katta başkomiser oturuyor diye, en küçük olayda kapıyı çalmaya hazır ve huzurlu, o da çevrede yaşayanların varlığını hissetmekten memnundu. Günün beklentileriyle iyice romantik olmuştu ama bir an yoğun bir endişe kapladı benliğini, para çekmeyi planladığı ATM'de para yoksa ne yapacağını düşündü. Diğer ATM'ye gidip gelene kadar buluşma saatini kaçırabilirdi. Evden on beş dakika daha erken çıkmaya karar verdiğinde kova taşmış, eşofmanının paçaları ıslanmıştı.

Kovayı üstünden biraz boşalttı. Dökülmemesi için fazla sarsmadan taşıyıp, kapının önüne koydu: "Buyur Gülsüm." Kadın ters ters bakıyordu. Ne olduğunu anlamaya çalışırken, herhalde pazar günleri bütün apartmanın merdivenlerini silsem ben de böyle sinirli olurdum diye empati kurmaya bile çalıştı ama nafile. Gülsün kovayı aldıktan sonra, "Sağ ol Nevzat Bey," deyip arkasını dönünce meseleyi anladı. "Ya kusura bakma," demeye çalışırken Gülsün çoktan gözden kaybolmuştu. Eli kapının kolunda, "Gülsün, Gülsün," diye seslendi ama cevap alamadı.

Telafisi en güç şey dikkatsizlik sonucu kırılan kalplerdir. İş işten geçtiğinde bütün mazeretler tedavülden kalkar, kıran da kırılan da piç gibi ortada kalır. Berna'yla da böyle olmuştu, belli bir sınırı aştıktan sonra geriye dönmesi zordu. "Bırak şunu, şeytan görsün yüzünü!" "Öyle deme!"

"Gülsün, Gülsün..." diye apartmanın içini çınlattı. Sanki Berna'yla arasındaki itilaf da Gülsün'ün geri dönmesiyle çözülecekti. Ama Gülsün geri dönmedi.

Onun yerine, çevik adımlarla merdivenleri çıkan Kamber'in sesi işitildi:

"Buyur beyim, bir şey mi oldu?"

"Yahu kusura bakma, senin hanıma Gülsüm dedim yine."

"Eee, ne olmuş?"

"Yani kusura bakma, ona de ki..."

"Ya bırak beyim, ha Gülsüm, ha Gülsün ne fark eder. Yüzünün güldüğü mü var zaten, hep bir karış surat."

"Valla bilerek yapmıyorum."

"Bilerek desen ne olacak, kafayı taktığın şeye bak. Ben çekerim kulağını, bugünlerde iyice bir haller oldu zaten."

"Aman ha, sakın."

Kamber bıyığını burarken konuyu değiştirdi:

"Geçen seni televizyonda gördük, çok takdir ettik. Bir öğretmen mi ne vurulmuş, katili hemen yakalamışsınız."

"Biz yakalamadık, kendi teslim oldu."

"Bırak beyim şimdi alçakgönüllülüğü, televizyonlar bile söyledi, 'Polisin başarılı operasyonuyla yakalandı,' dedi. Tam orada sen çıkıyordun, elinde telsizle koşarken. Biz seni bilmiyor muyuz, hep övündük bizim apartmanda oturur diye."

"Öyle diyorsan öyledir, ne yapalım."

"Bakkala çıkacağım, bir isteğin var mı? Ama İddaa kuponu yatırtacaksan vakti geçti, beş dakika var maçların başlamasına."

"Yok sağ ol."

"Sağlıcakla kal o zaman."

Kamber arkasını dönüp giderken aklına geldi:

"Bulursan bana ikili tuvalet kâğıdı al," dedi. "Acelesi yok, yarın öbür gün de olur. Dur parasını vereyim."

"Gerek yok beyim, getirince verirsin."

Kamber merdivenleri inerken Amber de geyiği yiyordu. Televizyonun sesini kısıp, radyoyu maç yayınlarına başlamak üzere olan *TRT FM*'e ayarladı. Gençlerbirliği bu hafta Kayseri deplasmanındaydı. 19 Mayıs Stadı'nda çıplak gözle seyrettikleri bir yana, şifreli kanal dört büyüklerle oyna-

nanlar hariç Gençlerbirliği maçlarını vermediğinden, tuttuğu takımın hemen hemen sezonun yarısında nasıl oynadığından fazla haberi yoktu. Artık işi radyo spikerinin betimleme gücüne ve denk gelirse akşam yayınlanan üç dakikalık özetlere kalmıştı. Televizyon sessizken daha korkutucu bir aletti. Geyiğin yarısından fazlasını bitiren Amber'in karnı şişmiş, çevreye ondan arta kalacakları bekleyen akbabalar tünemişti. O an telefon çalınca, "Bu da herhalde bizim Akbaba'dır," dedi içinden. "Ama ona da haksızlık etmemek lazım, benim ondan farkım ne ki? Hepimiz cinayet esnafıyız." Kamera beş on saniyedir sabırsızlıkla sağa sola giden akbabaları gösteriyordu. İşte o da böyle, cinayet işlendikten sonra, olay yerinde sağa sola koşturarken, beş on saniye kameralara takılanlardandı. Telefonu dördüncü çalışında açtı.

Ahizenin öbür ucunda Tahsin'in hal hatır soran tok sesi duyuluyordu.

"Ne olsun, belgesel seyrediyorum," dedi.

Tahsin esasen kibar gözüküp, alttan alta fırçalama gayreti içinde olan biriydi. Önemli bir şey olmasa evden aramazdı, zaten çok bekletmeden asıl konuya giriverdi:

"Sen Özcan'ın yanına avukat mı soktun?"

"Kim söyledi?"

"Ne önemi var kimin söylediğinin? Benim iyi niyetimi suiistimal ediyorsun. Talep kâğıdını imzalarken ne dedim sana, 'Başımıza iş çıkarma,' dedim. Bu kritik zamanlarda yaptığın şeye bak."

Tahsin'in kritik zamanlardan kastı, terfi ve tayin dönemleriydi. İyice sinirlenmiş olduğundan, bunu da açık açık söylemekten çekinmedi, hatta daha bile ileri gitti.

"Yahu benim kariyerimle niye oynuyorsun? Kendin deliliğin yüzünden başkomiserlikte kaldın, beni de yaktın. Ben de senin yüzünden beş yıldır burada çakıldım kaldım."

Kusura bakma mı desin, sunturlu bir küfür mü savursun bilemediğinden suskun kalmayı tercih etti. Ama Tahsin durulacak gibi değildi:

"Bir de Narkotik'in işlerine burnunu sokmuşsun. Hadi soktun diyelim, nasılsa sicilim bozuk, battı balık yan gider diye yaşıyorsun."

TRT FM'in merkezdeki spikeri, "Şimdi Kayseri Atatürk Stadı'na bağlanıyoruz," dedi.

"Bir saniye."

Tahsin sustu. Radyodan yükselen sesleri duyduğunda anlamıştı gerçi, ama bir de spikerin teyit etmesini bekledi.

"Kayseri'den gol haberi var. Dakika altı; Kayserispor bir, Gençlerbirliği sıfır. Sağ taraftan gelişen atakta topla buluşan..."

Tahsin, "Orada mısın?" dedi.

"Evet, devam et sen."

"Hadi Narkotik'in işlerine karıştın diyelim, o çocuğun niye ağzını burnunu kırdın. Adı neydi? Alp miydi neydi?"

"Kim söyledi?"

"Kim söyledi deyip durma! Her türlü haltı ye, ondan sonra kim söyledi. Duyulmayacak mı bunlar? Vatandaşı sopala gönder devri bitti, herkes hakkını arıyor artık. Çocuğun cebine hapı siz mi koydunuz?"

"Hayır."

"Hayır deme, yaptıysan söyle, benden laf çıkmaz."

"Hap çocuğun cebinden çıktı."

"Narkotik'ten Osman yok muydu yanınızda, o sağlam pabuç değil. Belki sizden gizli koymuştur, yakmıştır çocuğun başını."

"Bilmiyorum, biz kulağını çekip bırakacaktık."

"Kulak çekeceksen yavaş çek, burnunu kırmışsın çocuğun, kafasına on dikiş atmışlar."

"İşin iç yüzünü bilmiyorsun."

"Bilsem ne olacak, öğrensem ne olacak? Bunlar Ankara'nın tanınmış, zengin aileleri. Çocuğun babası araya bir tanıdık koysa hepimizi siker atar."

Bardağı taşıran damla buydu. Zenginliğin, kendisini ve kızını sikip atacağı fikri. Tahsin'in sesini bastıran bir tonda çıkıştı:

"O zaman oğluna sahip çıksın, benim kızımı..."

Gerisini getiremedi, rahatsız eden mi dese, uyuşturucu veren mi dese, cinsel ilişkiye... Bütün kötü görüntüler kafasında uçuştu durdu.

"Lan beni delirtmesinler! Lan beni delirtmeyin!"

"Dur bir sakin ol!"

On saniyelik bir suskunluk oldu.

"İyi misin?"

"Saçma sapan konuşma."

"Neyse tamam, kendini toparla. Bunları yarın bilahare konuşuruz. Ama şunu söyleyeyim bak, bir deli kızın peşine takıldın kaldın. Bırak ya, intihar etmiş işte. Şüphen varsa çocuklardan birine söyle baksın. Yok adam takip etmeler, yok Adli Tıp, film mi çeviriyorsunuz! Başka işimiz mi yok ya! Önce Keçiören canavarını yakalayın, 13 yaşındaki kıza tecavüz etmiş, bütün gazeteler çarşaf çarşaf yazıyor, millet korkudan uyuyamıyor!"

"İntihar mektubu defterinden koparılmış."

"Ne mektubu?"

"Betül'ün cebinden çıkan intihar mektubu. Defterinden koparılmış."

"Eee?"

"E'si, başkası koparıp kızın cebine koymuş, intihar süsü vermiş."

"Belki kendisi koparmıştır, nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum, anlamaya çalışıyorum."

"Yahu manyaklık yapma Allahını kitabını seversen. Yani benden iki dönem öncesin, zamanında bana ağabeylik yaptın,

başım gözüm üstüne, Allah razı olsun. Tamam, benim sözümü dinlemek zorunda da değilsin. Deliliğin yüzünden yükselemedin, kazayla ben senin amirin oldum. Ama düşündükçe sinirim tepeme çıkıyor, bu iş yüzünden fırça yemediğim adam kalmadı. Ramazan Akyüz de sizden şikâyetçi."

"O kim?"

"Olayın olduğu barın sahibi."

"Ramazan Ağbi mi?"

"Ağbi mi dayı mı bilemem. Ama bütün Asayiş Şube'yi tanıyor, mekân sahibi adam, tanıyacak tabii. Müdüre şikâyet etmiş. Küfür mü ettiniz siz buna?"

"Hatırlamıyorum, ifadesini aldık ama öyle çok sıkıştırmadık. Adamın barından silah çıktı, susturucu çıktı, captagon çıktı."

"Ya isterse füze çıksın, roket çıksın, sana ne ya sana ne!"

"İnan ki kafam şişti."

"Benim senden daha beter şişti."

"Yarın konuşalım bunları."

"Tamam."

İki tarafta da çat diye kapatılan telefonun sesi çınladı. O an, sanki bu yetmezmiş gibi, zile basmaya tenezzül etmeyen biri, gümbür gümbür kapıyı yumrukluyordu.

17.

Kapının deliğinden baktı, Şevket... Takım elbisesinin eteklerine vuruyor, üstünü başını silkeliyordu.

"Ne oldu ağbi?"

"Çekil şöyle."

Behzat Ç.'yi göğsünden itip içeri girdi. Yürürken hafif sekiyordu.

"Allah belasını versin!"

"Ne oldu?"

"Düştüm."

"Nerede?"

"Nerede olacak, merdivenlerde. Her taraf kayıyor, temizlik terörü!"

Behzat Ç. ağbisinin omzuna dokunup, "Gel şöyle içeriye geç, bir nefes al," dedi. Şevket omzuna dokunan eli sertçe itti. Gözleri büyüdü, birden bağırmaya başladı, ellerini cenaze namazı kılar gibi iki sallayıp bir bağlıyor, eller kulakla bel arasında inip çıkarken koridor inliyordu: "Oğlum sen manyak mısın? Deli misin? Divane misin? Psikopat mısın?" Kombine sorularına cevap bekliyormuş ve hepsinin yanıtının evet olduğundan eminmiş gibi sustu. Behzat Ç. ne olduğunu anlamaya çalışırken sessizce gardını almış, bir eli portmantoda bekliyordu.

Şevket kafasını öne eğip sesini biraz alçalttı: "Yunus'a silah çekmişsin. Ceyda çıldırmış, zaten çılgındı ya, kalan aklını da kaybetti. 'Bu adam hepimizi öldürecek,' deyip duruyor. Suç duyurusunda bulunacaklardı, yalvar yakar ikna ettim."

"Ağbi bir sakin ol!"

"Ne sakin olacağım lan! Berna'nın da sevgilisini dövmüşsün. Oğlan hapse girdi diye kız yorgan döşek yatıyor. O da aklını oynattı sayende. Kedisinden başka kimseyle konuşmuyor. Oğlanın cebine hap koyup başını yakmışsınız. Kabadayı mısın sen? Mafya mı kesildin başımıza?"

"Ağbi bir sakin ol!"

Şevket'in ağzından köpükler çıkıyordu. Kolunu silkeleyip salona yürüdü: "Ne sakin olacağım ya! Ne sakin olacağım! Bizim de bir adımız var, şerefimiz var. Kırk yaşına geldin, hâlâ psikopatça hareketler, hâlâ bir sürü manyaklık. Lan hayatım senin girdiğin kavgaları ayırmakla geçti. Yeter lan, yeter! Aklını başına devşir!" Şevket ceketini çıkarıp kavgaya hazırlanır gibi gömleğinin kollarını sıvadı, ardından kendini koltuğa attı.

Bileklerini ovuyor, nefes alırken güçlük çekiyordu.

Behzat Ç. salonun kapısında durmuş, sinirden gülmeye başlamıştı.

"Gül! gül! Elâlem de bize götüyle gülüyor zaten. Sapasağlam adamdım, senin yüzünden tansiyon hastası oldum."

"Ağbi bir sakin ol. Ben sana bir su getireyim, çay demledim yeni, koyayım mı?"

Şevket içini çekip "Tamam," dedi. "Bir su getir, sakin konuşalım. Şu radyoyu da kapat."

Behzat Ç. radyonun sesini kısıp mutfağa gitti. Suyu doldururken eli titredi, bardağın dışına taşırdı biraz. Şevket'in sesi mutfağa kadar geliyordu: "Bizim de bir çevremiz var, ağırlığımız var! Gururumuz var, haysiyetimiz var! Varlıklı insanlarız. Sinirlerin kaldırmıyorsa bırak bu işi, mecbur musun milletin ağız kokusunu çekmeye? Zaten bu gidişle yine açığa alırlar seni, bu gidiş gidiş değil."

Şevket suyu bir dikişte bitirip kemerini gevşetti.

"Bir tane daha?"

"Hayır."

Şevket, "Yunus..." derken sözü yarım kaldı. İki adamın gözü de zırlamaya başlayan telefona kaydı. Behzat Ç. telefonu açıp açmamakta tereddüt ediyordu, "Bir kişiyi daha kaldıramam," diye düşünüyordu, "Bir kavgayı daha kaldıramam."

"Açsana şunu!"

Beşinci zırlamadan sonra açtı, ses vermeyip karşı tarafı bekledi.

"Amirim."

Harun'du.

"Ne var?"

"Ulus'taki boş evin eski kiracısını bulduk."

"Hangi boş ev?"

"Betül'ün çantasından çıkan adres vardı ya..."

"Ee..."

"Evi boşaltan kiracı, Resul adında biriymiş, Tuzluçayır Lisesi'nde tarih hocası. Başka bir yere taşınmış galiba."

"Bunun için mi aradın?"

"Sırf bu değil, adamın lakabını duysan..."

"Neymiş?"

"Komünist Resul."

"Ne olmuş..."

"Öyle deme amirim, bu Betül'ü biliyorsun, örgüt sempatizanı. Yurtdışından gelen Gökhan da aynı örgütten, Hayalet'in peşinde olduğu Muhsin de, TEM'den aldığımız Özcan da. Hepsi aynı bokun soyu, o zaman bu Komünist Resul de onların adamıdır."

"Tamam. Bakın o zaman adamın kaydına kuyduna. Olmadı bir ara gider, görürüz."

"Bir de Tahsin amir..."

"Biliyorum. Benimle de konuştu. Sen bırak şimdi bu Komünist Resul'ü falan, Keçiören'deki tecavüz işine bakın. Komünistlik mi kaldı artık, millet cinsi sapık korkusundan uyuyamıyor. Hayalet'e de söyle, alamayacak gibiyse Muhsin'in peşini bıraksın, fazla dolaşmasın ortalıkta."

"Bir şey mi oldu?"

"Yok bir şey."

Behzat Ç. Alp'i dövdüğü geceden aklında kalan çeşitli kareleri anımsamaya çalışırken, "O çocuğun cebine hapları Osman mı koydu?" diye sordu.

"Yok ya! Kendi cebinden çıktı. Şerefsiz götünden uyduruyor siz koydunuz diye. Ama şüphen varsa Osman'la bir daha konuşuruz."

"Tamam, kalsın."

Ahizeyi yerine koydu. Masanın üstündeki kahvaltılıklara ve ağzına kadar dolu küllüğe baktı. Çocukluğunun ve evliliğinin tıka basa doldurulmuş salonlarına inat, çok az eşyası vardı: Şevket'in oturduğu üçlü koltuk, kendi koltuğu, kat-

lanır masa, televizyon, halı. 216'dan sararmış duvarların bu bahar badanaya ihtiyacı vardı. Bir de zigon sehpa uydursa, hiçbir ihtiyacı kalmayacaktı.

"Aç mısın, tabak çatal getireyim mi?"

"Yok, sen yeni mi kahvaltı yapıyorsun?"

"Evet. Çay koyayım mı?"

Şevket tekli koltuğu gösterdi, "Bırak çayı falan, sen şuraya bir otur, sakin sakin konuşalım," dedi.

Tekli koltuğa oturup bir 216 yaktı. Televizyonda, ağacın dalına uzanmış anne leopar Kesik Kuyruk yavrularını bekliyordu.

"Bana da versene bir tane."

"Hayrola, sigaraya mı başladın?"

Şevket çektiği ilk nefesin çoğunu havaya üfleyip "Sayende," dedi. "Bak şimdi, Yunus'u ara, bir anlık sinirime geldi, kusura bakma de. Özür dile."

"Bir de terapiye gideyim istersen."

"Aslında ihtiyacın var. Bizim hanımın, çocukların gittiği bir psikiyatr var, her ay dünyanın parasını dökülüyoruz. Göndereyim istersen seni."

"Ona kendin git."

Behzat Ç. kalktı.

"Dur, nereye gidiyorsun?"

"Küllük getireceğim."

"Bırak şimdi, var ya burada." Şevket 216'yı ağzına kadar dolu küllüğün kenarına yaslayıp "Bak ağbicim," dedi. "Yapma bunları, aklını başına devşir." Behzat Ç. muhabbetin gideceği yönü anladığından kazağının yakasını çekiştirdi. Şevket ondaki rahatsızlığı görüp, gireceği konuyu erteledi.

"Yengenler seni televizyonda görmüş. Bir öğretmeni mi ne vurmuşlar?"

"Doğrudur."

Şevket sıkıntıyla bacak bacak üstüne attı, salonun ortasına kadar ayakkabılarıyla girmişti. "İyi aferin, böyle şeylerle gündeme gel. Vatandaşı koru, niye dövüyorsun? Berna üç gündür odasından çıkmıyor, benimle de konuşmadı, yemek de yemiyor."

Behzat Ç.'nin göğsüne bir ağırlık çöktü. Gözlerini kapatıp, başparmaklarıyla burun kökünü ovdu.

"Ama sevgilisini niye dövüyorsun yani, ciddi düşünüyorlarmış. Koca kız oldu, alıp turşusunu mu kuracaksın? Elbet birine varacak."

"Ya bırak ağbi, ciddi düşünüyor dediğin herif serserinin biri, hapçı."

"Hapçı değil, bırakmış. Zengin veledi ne de olsa, bir özenti alışmış, Narkotik'te iki tokat yiyince tedavi görmeye başlamış. Sen mi hap koydun cebine?"

"Ben hap falan koymadım. Cebinden çıktı. Yunus anlattı bana, 'Berna'nın odasında bu hapları bulduk,' dedi."

"Sen Yunus'un lafına ne bakıyorsun, beş para etmez herifin teki. Berna almış çocuğun elinden hapları, yeniden başlamasın diye saklamış."

"Bana öyle anlatmadılar."

"Onlar ne bilecek. Sen Berna'nın kendisiyle neden konuşmuyorsun?"

"Telefon açıyorum cevap mı veriyor..."

Şevket koltuğa yaslanıp "Kafana takma," dedi. "Gençtir, iki gün isyan eder sonra unutur, barışırsınız. Şimdi onu bırak da, eve müşteri çıktı."

Behzat Ç. alnında bütün gün yakasını bırakmayacak sancının ilk belirtilerini duydu.

"Aynı konuyu açma yine."

"Bu sefer ciddi."

"Anam nerede oturacak?"

"Evi satıp parasını yiyelim demiyorum. Yeni bir daire ala-

cağız. Üstünü ben tamamlayacağım. Emlakçı arkadaşım güzel bir takas önerdi Çayyolu'nda."

"Cebeci'deki evi satıp Allahın unuttuğu yere mi taşınacak annem?"

"O Allahın unuttuğu dediğin yerde oturuyor artık Ankara'nın bütün zenginleri."

"Bir sus."

TRT FM'in spikeri, "Şimdi Kayseri Atatürk Stadı'na bağlanıyoruz," dedi.

"Annem de olur dedi. Dökülüyor zaten Cebeci'deki ev. Sen de bırak artık şu inadı."

"Sus!"

"Kayserispor iki, Gençlerbirliği sıfır. Sol taraftan gelişen akında..."

"Sen de zaten kafa olsa, Gençler'i tutmazdın. Bak işte iki sıfır. Hayatın inat, bize inat gittin Gençler'i tuttun."

Behzat Ç. yumruklarını sıktı, pişmiş kelle gibi sırıtan Şevket'i ayaklarından kavradığı gibi koltuğun arkasına devirmeyi düşündü bir an. Böylece koltukla pencere arasına sıkışır, bir daha da oradan çıkamazdı. Bu düşünceyi derhal aklından kovamazsa, kalkıp uygulayabilirdi. Bakışlarını Şevket'in yüzünden kaçırıp ayağa kalktı: "Ben sana bir kahve yapayım!"

"Bırak şimdi, konuyu değiştirme."

Şevket'in cevabını beklemeden mutfağa varmıştı. Cezveye kahve ve su koydu. Şevket kâbus gibi peşindeydi, yakasını bırakmıyordu.

"Hayrola tıraş olmuşsun, eşkâli düzeltmişsin. Yatağın üstünde de kıyafetler var, biriyle mi buluşacaksın?"

"Az şekerli yapıyorum."

"Uyar. Kiminle buluşacaksın?"

Kahveyi karıştırırken gözleriyle kar altındaki Dikmen Vadisi'ni taradı.

"Bahar'la mı buluşacaksın? İstersen bizim küçük evin anahtarını vereyim."

Behzat Ç. yumruklarını sıktı, karın vadiye yaydığı sessizlikle kafasının içindeki gürültü arasında sıkışıp kaldı.

"Tamam tamam, kızına. Ama geçen de dedim bak, bu iş öbür türlüsüne benzemez. Kahveye bak, kahveye!"

Birden ocağın altını kapattı, taşan kahve ocağın kenarında birikmişti. Kalan kahveyi, köpüğünü tutturamadan fincana koyup mutfak masasında oturan Şevket'in önüne koydu.

Şevket, "Zaten senin kulağını çekecektim," diye bozdu sessizliği.

"Niye, ne oldu?"

"Seni o tip bir kadınla görmüşler."

"Ne tip?"

"Ne tip olacak, hayat kadını işte. Gönül diye biriymiş, gece vakti evine girip çıkıyormuşsun. Tamam, bekâr adamsın, yapma demiyorum. Ama o kadar da düşme yani."

Tezgâhın üstündeki bezle ocağın kenarını sildi. Gülsün'ün gelmesine daha bir hafta vardı. Şevket'in boğazına sarılmayı düşündü bir an. Gözü ekmek rafındaki bıçaklara takıldı. "Kanlı bir cinayet ha, ne dersin!" Yarın üçüncü sayfada yeri garantiydi: *"Cinayet Büro Amiri Behzat Ç., tartıştığı ağbisi Şevket Ç.'yi on altı yerinden bıçakladıktan sonra mesai arkadaşlarına teslim oldu. Olay dün öğlen saatlerinde..."*

Aklındaki gazeteyi yırtıp "Ne yapalım," diye bağırdı. "Metres tutacak paramız yok!" Şevket'in daha fazla konuşmasını önlemek için aspiratörü açtı. Ama Şevket'in gür sesi aspiratörü bastıracak cinstendi. Höpürdeterek içtiği ilk yudumun ardından, "Ben de konuyu oraya getirecektim," dedi. "Ne düşündüm bak, seni geri hizmete versinler, ama yine kadroda gözük. O kadar yıl hizmet ettin, emekli olana kadar birkaç yıl idare etsinler. Gel otelde çalış, cebin para görsün biraz, sonra istersen bırakırsın. Çok önemli, çö-

zemedikleri bir cinayet işi olursa da gider bakarsın arada. O kadar genç çocuk var, canavar gibi. Nasıl olacak diye kafana takma, ben hallederim. Geçen gün Tahsin'le de konuştum zaten."

Behzat Ç. birden arkasını döndü: "Tahsin'le mi konuştun?"

"Evet, ne var bunda? Geçen gece otelde yemek yediler, büyük baş müdürleriniz falan da vardı. Tahsin senin için 'ben vazgeçemem ondan' falan dedi ama hikâye. Müdürlerin yanında usulden söyledi. Yoksa şundan kurtulsam da rahatlasam diye düşünüyor. Haklı, senin yüzünden adam da terfi edemiyor. Giderken bir köşeye çekti, 'Siz nasıl uygun görürseniz,' dedi, bir yolunu buluruz."

Behzat Ç. cezveyi var gücüyle ocağa vurdu. Cezvenin dibinde kalan kahve mutfağın dört yanına sıçradı.

"Benim hayatımı düzenlemeyi bırak!"

Şevket gömleğine sıçrayan kahveyi silkeledi.

"Ne oluyor lan, ne oluyor! Bana da mı el kaldıracaksın?! Ayağımın altına alırım ulan seni! Biz senin iyiliğin için uğraşıyoruz."

"Uğraşma benim iyiliğim için."

"Uğraşmam! Çok meraklıydım zaten. Çok sikimdeydin. Ulan, ulan ben olmasaydım..."

"Ne olacakmış sen olmasaydın?"

"Sen şimdi ya Siirt'teydin ya Bayburt'taydın, nankör! Çoktan sürerlerdi seni. Kaç sefer araya girdik. Ulan Reşat bile işi gücü bıraktı, koca Reşat lan bu, bizim Reşat, senin için müdüre çıktı! Reşat lan bu Reşat! Şaka değil! Gerektiğinde başbakanla aynı kafilede uçağa binen Reşat! İşte bu adam senin için, 'O da bizim bir kardeşimizdir,' dedi, 'Canımızdır ciğerimizdir,' dedi, müdürlerinize çıktı."

"Ben mi dedim çıksın diye? Ben mi dedim beni koruyun diye!"

"Bundan sonra bir şey yapmıyorum zaten. Ne halin varsa gör. Senin yüzünden Reşat'a da rezil olduk!"

"Yeter be yeter! İki lafından biri Reşat. Allah da o Reşat'ın belasını versin! Kaçak otodan, naylon faturadan köşeyi dönmüş adam. Dünün hırsızları, bugün başımıza Allah oldular."

Şevket mutfağın kapısına kadar gitmişken, birden geri döndü ve çıldırdı: "Bu lafları, bu iftiraları var ya! Bu iftiraları var ya! Başka yerde ağzından kaçırma, o zaman seni ben bile kurtaramam! Kimse kurtaramaz! Reşat adamı siker! Senin yüzünden de çoluğu çocuğu var demez, önce beni siker! Hepimizi yakarsın! Senden zaten bir bok olmaz. Başımıza ne geldiyse senin manyaklığın yüzünden, psikopatlığın yüzünden, inadın yüzünden geldi. İnadın yüzünden..." Şevket sustu, yıllardır söylemek istediği ama söyleyemediği bir şeyin acısıyla kıvrandı. Behzat Ç. bunu anladı, ikisinin de aklından geçen ama konuşulmayacak, yıllardır konuşulmaması gerektiğine inanılan bir konuydu.

"Söyle," dedi. "Söyle. Ne olmuş inadım yüzünden?"

Şevket konuşmak için hızlı bir nefes alıp sustu, gerisini getiremiyor olmanın kızgınlığıyla başını iki yana salladı. Boğanın matadora baktığı gibi bakıyordu. Arkasını dönüp gidecekken Behzat Ç. yakasına yapıştı. "Söyle ağbi, söyle. İçinde kalmasın. Ne olmuş inadım yüzünden. Söyle ne olmuş?"

Şevket yakasındaki elleri var gücüyle itip silkindi ve matadorun böğrüne ölümcül darbeyi geçirdi. "Ne söyleyeceğimi bilmiyor musun sanki! Babam da senin yüzünden kalp hastası oldu. Senin yüzünden öldü. Rahat bir emeklilik yüzü görmedi. Koca Rahmet Albay'ın adı unutuldu, diş kıranın babası oldu. Tutamadın kendini değil mi? Yüzbaşının ağzında diş kalmamış. Bir tek sen isyankârsın, bir tek senin onurun var. Lan babam araya girmese askerî hapishanede çürürdün! Yüzbaşına yumruk atmak ne demek! Yeniyetmele-

ri arabaya çekip dövmeye benzemez bu iş, askeriye bu, adamın götünden kiloyla kan alırlar! Ulan, ulan düşündükçe sinirim bozuluyor, koca Rahmet Albay, hasta haliyle gitti araya bir iki paşayı soktu yine. Yoksa nasıl girecektin akademiye? Babam tabii gururundan söylemedi bazı şeyleri, hiç karışmamış gibi yaptı. Ama akıllandın mı? Hayır, yine aynı hareketler, yine aynı psikopatlıklar..."

Behzat Ç. sandalyeye çöktü, aspiratörün sesi kafasının içinde büyüyor, derinlere doğru yılankavi bir çukur açıyordu. "Rahatladın mı?" dedi. "Şimdi defol git." Şevket cevap vermedi, kıpkırmızı olmuş suratıyla burnundan soluyordu. Arkasını döndü, bir hışımla salona gidip ceketini aldı: "Senin gibi kardeş olmaz olsun!"

Kapıyı bile çarpmadan çıkıp gitti. Behzat Ç. aspiratörü kapattı, salona geçip radyonun sesini açtı. Tekli koltuğa ottırup arkaya doğru yatırdı. Tavandaki tanıdık şekillerden bıkınca gözlerini kapattı.

"Şimdi Kayseri Atatürk Stadı'na bağlanıyoruz... Ceza alanının içinde yapılan, on kusurlu hareketten biri olunca, hakem Cüneyt Çakır tereddütsüz penaltı noktasını gösterdi. Gençlerbirliği için beraberlik şansı."

Demek ki o ağbisiyle arenada cebelleşirken Gençler bir gol atmış, şimdi de penaltı kazanmıştı. Omzuna bir el dokununca yerinden sıçradı. Bir an tanıyamadı, tanıdığındaysa gerçekliğinden şüphe etti. Karşısında ağlamaktan şişmiş gözleriyle Berna duruyordu.

"Maçın kader anı. Mehmet Çakır topu penaltı noktasına koydu."

Behzat Ç. radyonun fişini çekti. Karşısındaki görüntünün gerçekliğinden emin olmuştu ama elleriyle yoklama ihtiyacı da duydu. Omuzlarına dokunan elleri iten Berna sözlerine, "Hayatımı mahvettin," diyerek başladı.

18.

Herkesin hayatını mahveden adam, Mülkiyelilerin karşısındaki büfenin önünde beklerken paltosunun yakalarını kaldırdı, belli belirsiz gülümsedi. Gerçi biraz melankolik biriydi, hüzün de iyi gelirdi kimi zaman ama büsbütün de kara düşüncelere dalmak ona göre değildi. Hele böyle bir zamanda. Saatine baktı, Bahar on dakika gecikmişti. "Şimdi," dedi. "Randevuya geciken bir kadın ne zaman aranmalı? On beş dakika sonra, yarım saat, ertesi gün?"

Büfeci sürgülü camı açtı, pos bıyıklı, istese Kırkpınar'da başaltına güreşebilecek cüssedeydi, "Bir şey mi istedin?" dedi.

"Hayır, kendi kendime konuşuyorum."

"Deli misin?"

"Polisim."

Pehlivanın yüzü değişti, "Çekil git lan büfenin önünden," demeye niyetlenmişken, "Kusura bakmayın," demek zorunda kaldı. Yüksel'de, teneke kutuların içinde ateş yakmış işportacılar ısınmak için yerlerinde zıplıyor, rüzgâr iri kar taneleri savuruyordu. Tekrar saatine bakıp, olumsuz hava şartlarında on beş dakika sonra aramanın uygun olacağı kanaatine vardı. Telefon uzun uzun çaldı... Böyle anlarda insanın içini kemiren, belirsizliktir. "Dünkü çocuk musun?" dedi içinden. "Kalbin niye böyle küt küt..." Hani, kesin bir dille reddedilmek bile bu belirsizliğin neden olduğu sıkıntıdan iyiydi. Yedinci çalıştan sonra kapattı.

"Geç kalan bir kadının telefonu en fazla kaç sefer çaldırılmalı? Yedi, dokuz, yüz dokuz..."

Büfenin camını tıklattı.

"Bir naneli şeker ver."

"Hangisinden olsun?"

"Naneli olsun!"

Cebindeki bozuklukları büfenin tezgâhına koyup "Yeter mi?" diye sordu. "Bütün gün 216 içiyoruz, ağzımız kokmasın."

Şekeri uzatan büfeci, "Yeter ağbi," deyip, paranın bir kısmını geri verdi.

Donma tehlikesi geçiren kulaklarını ovuşturdu ama kaskatı kesilen ayakları için şu an yapabileceği bir şey yoktu.

"Şimdi bir deneme daha yapabiliriz."

Bu sefer ikinci çalışın sonuna gelmeden açıldı telefon. Havanın soğuğundan ayrı, göğsünden saç diplerine yükselen bir ürperti duydu.

"Merhaba," dedi. "Benim... Gelmiyor musun?"

"Gelmezsem ne yapacaksın? Bana da mı işkence yapacaksın?"

"Anlamadım..."

Aslında çok iyi anlamıştı ya, ilk şaşkınlıkla böyle demişti. Demek ki Ertan hemen yetiştirmişti Özcan'la ilgili vaziyeti. "İyi de," dedi. "Ben bir şey yapmadım ki..." Bahar çoktan kapatmıştı telefonu. Göğsünün hemen altında bir alan donuverdi, sonra da bu kaygan zemin ortasından çatlayıp tuz buz oldu. Herkesin hayatını mahveden adam, o kadar duygusal biri değildi. Orada daha fazla beklemenin anlamsız olacağını düşündüğünden, içindeki kırıkları topladı. Serseri mayın gibi yollara vurdu kendini; "İki buçuğa sinema," diye çığıran korsan CD satıcılarının, kemercilerin, ışıldaklı oyuncakçıların yanından geçti, birileri ona çarptı, o başkalarına tosladı.

"Başının gözünün sadakası olsun!"

Dönüp baktı; yere serdiği kartona, kucağında çocuğuyla oturmuş, avurtları çökük, esmer bir kadındı. Dilenci mafyası Ekrem, yolda yürüyenlerde korku ve acıma duyguları yaratmak için elemanlarına karşı da iyice Allahsız olmuştu.

"Kalk," dedi. "Çocuğu hasta edeceksin, kapalı üstgeçitte bekleyin." Elini cüzdanına atıp 10 YTL çıkardı. Nasılsa bu akşamın tahminî bütçesi, bir hayli fazla verecekti. "O Ekrem'e de söyle, zabıtaya benzemem, ayaklarını kırarım."

"Ekrem bıraktı o işleri ağbi, şimdi Halis bakıyor."

"Hangi Halis? Bizim Piç Halis mi?"

Kadın 10 YTL'yi göğsünden içeri atıp "He ya, o!" dedi. "Allah razı olsun ağbim, bizim polise karşı bir yanlışımız, kusurumuz olduysa..."

"Tamam, tamam!"

Nereye gittiğini bilmeden, ayaklarının götürdüğü istikamete yol aldı. Gerçi gideceği yeri belli belirsiz seziyordu ya, yine de kesin bir rota çizmeden, buralarda bütün yan sokakların bir ana caddeye açılmak amacıyla var olduğunu bilerek, çıkmaz sokağı olmayan bir kentin verdiği kahredici huzurla, palas pandıras yürüyordu. Sonuçta dönüp dolaşıp geleceği yer de sayılıydı, hele ki bir vaka üstündeyse. Yirmi bir yıl meslek hayatında, kendi evinde cinayet işleyenler hariç, olay yerine dönen katil görmemişti. "Ama ben dönerim," dedi içinden. "Polis döner, işimiz bu."

En üst kata çıktı. Barın kapısı mühürlüydü, en azından daha bir ay da öyle kalacaktı. Bardan onca mühimmat çıktıktan sonra bir ayla kurtarsalar gene iyiydi. Bir kat daha çıkıp terasın kapısını açtı. Terasın üstü açık bölümü, ayak izleriyle kirlenmemiş bir karış karla kaplıydı. Yazdan atılma, bir iki kırık sandalyenin dışında bir şey yoktu. Tam Betül'ün atladığı ya da atıldığı yerden kar altındaki Sakarya'yı seyretti bir süre. Teras Bar'ın hemen yanında başka bir kafe vardı. Araya lastikler konulduğuna göre, terası ortadan ikiye bölmüş, beraber kullanıyorlardı. Oraya doğru yürüyüp kafenin içine göz gezdirdi. Şubat Kafe, ne biçim isim.

Tekrar geri dönüp terasa açılan kapıyı yokladı. Kilitliydi. Arkadan dolaştı, bardan terasa açılan depoyla tuvaletin

küçük penceresi yan yanaydı. Sonuçta, terasa girip çıkmak için barın kapısından başka dört yol daha vardı. Üst kattaki ana kapı, yandaki kafe, depo, bir de şu küçük pencere. Duvarın dibine dayanmış boş bira fıçılarının üstüne çıkıp tuvalet penceresini zorladı ama açamadı. Cebinden kredi kartını çıkarıp pencerenin dilinde gezdirdi. Dili yerinden oynatabilmek için kartı biraz daha sokup zorlaması gerekiyordu. Biraz daha zorladı, önce tık diye bir ses geldi, ardından da "Kütürt!" Kart ortadan ikiye ayrılmış, yarısı elinde kalmıştı ama pencere sağlamdı. Kartın elinde kalan tarafına baktı: "Behzat Ç..." Adının kalan kısmı pencerenin arasına sıkışmıştı. Böylece ister istemez, kredi kartı illetinden de kurtulmuş oluyordu.

Şubat Kafe'ye gidip camı tıklatınca, cam kenarındaki masalarda oturan bir iki müşteri kendisine baktı. Onlara eliyle, az ötede duran garsonu gösterdi. Garson pencereyi açtı.

"Evet?"

"Rakı var mı?"

"Yok. Burası içkisiz."

"Levye var mı?"

"Manyak mısın?"

Kimliğini gösterdi.

"Çok konuşma. İnce demir falan da olur. Yan tarafa gireceğiz, araştırma yapıyoruz."

"Sahibini arasaydık."

"Sen tanıyor musun sahibini?"

"Evet, kel kafalı, sakallı biriydi galiba."

Garson levye bulup getirene kadar bir 216 yaktı. Garson levyeyi verirken; "Yardım lazım mı ağbi?" diye sordu.

"Lazım değil. Ağzını sıkı tut, yeter."

"Tamamdır ağbi, levye kalabilir."

"Bu sizin kafe kaçta kapanıyor?"

"Onda."

"O kızın intihar ettiği gece burada mıydın sen?"

"Evet, her gün buradayız. Duyduk, üzüldük. Allah anasına babasına sabır versin."

Levyeyi elinde tarttı, sağlamdı, şimdi bu mühürlü yere girmek için onca başvuruya ne gerek var, kâğıda, kırtasiye masrafına yazık. Levyeyle dikdörtgen tuvalet penceresinin dilini gevşetti, ittirince küt diye açıldı. Bira fıçısının üstüne bir fıçı daha koyup pencereden kurbağalama stiliyle yavaşça girdi, içeride sırtüstüne geçti, pervazı tuttu, klozet kapağına doğru çivileme atladı. İçerisi koyu karanlıktı. Dip tarafında küçük bir fener olan çakmağını ararken büyüyen gözbebekleri karanlığa alışmaya başlamıştı. Burası sifonundan silah ve susturucu çıkan kadınlar tuvaletiydi.

Tuvaletten çıktı, feneri sağa sola tutup duvarları rock gruplarının afişleriyle kaplı dar koridorda yürüdü. Koridorun sonu bara açılıyor, bar tezgâhının biraz ilerisinde dans pisti başlıyordu. Tezgâhın üstünde yarım mumlar duruyordu. "Allah Allah, bunların ne işi var burada!" Barın önünde Yavuz'un o akşam oturduğu tabureye oturup çakmağıyla tezgâhın üstündeki mumları yaktı. Buradan dans pisti gözüküyordu ama terasa açılan kapı görüş açısının dışındaydı. Röntgencilerin görüntüleri çektikleri yer hemen çaprazdaki kiriş olmalıydı. Dans pistini ve sahneyi görmek açısından merkezî bir yerdi, kendilerini yuvarlak kirişin garantisine alıp istedikleri görüntüleri çekmişlerdi.

Ellerini oynatınca barın içinde adam boyu gölgeler oynuyordu. Mum ışığının loş aydınlığında barın arkasındaki aynaya baktı, içki şişelerinin arasından bulanık, korkunç bir surat gördü, kendi suratı. Aklında Berna'nın sözleri uçuşuyor, sinirden elleri titriyordu.

"Yakama yapıştın... Hayalet gibisin..."

"Evet, hayalet. Hayalet gibiyim..."

"Yaşatmıyorsun... Rahat bırak artık..."

"Doğrudur, yaşatmayız, cinayet esnafıyız."

Bir 216 yakıp sağ eliyle duvarda yürüyen örümcek gölgesi çıkardı. Elektrik kesintileriyle büyümekten kaynaklanan, çocuksu bir alışkanlık.

"Kendimi bildim bileli, senin yüzünden acı çekiyorum. Senden nefret ediyorum."

"Ne zamandan beri?"

"Uzun zaman oldu. Bizi terk ettin. Beni terk ettin."

"Doğrudur, yapmışımdır."

"Zaten hiç umursamadın... Hiç ciddiye alınadın beni... Hep işin vardı... Tamam, şimdi işini yap o zaman... Beni rahat bırak!"

"Rahat bıraktık zaten, rahat bıraktık da ne oldu? Her haltı yemişsin."

"Yerim, istediğim haltı yerim. Sen bana ne verdin ki ne bekliyorsun? Sana ne! Sen kimsin!"

"Çat!"

Berna yüzünü tuttu.

"Sana bunun hesabını soracağım. Her şeyin hesabını soracağım."

"Sor!"

"Soracağım. Göreceksin o zaman. Hiç beklemediğin bir tokat atacağım sana, beni ciddiye alınamayı göreceksin!"

Elim kırılsaydı da... Çok mu ileri gitmişti?

"Kim, ben mi?" dedi kendi kendine. "Ben mi ileri gittim, o mu? İstediğim haltı yerim ne demek, hem de babaya karşı. Taş olursun taş! Biz Rahmet Albay'ın karşısında otururken bile izin isterdik ama şimdiki nesil..." Gözü aynalı camın önündeki Yeni Rakı'daydı. Buradan çıkınca Hüseyin'in oraya gitmeye karar verdi, zaten yılbaşında da sözünü tutamamıştı.

Bir tıkırtı duydu. Fare mi? Kış günü ne faresi? Bir tıkır-

tı daha, daha tok bir ses, ne tıkırtısı, düpedüz ayak sesi. Nereden geliyor, tuvaletten ya da deponun içinden olabilir. Eli beline gitti, tabureden yavaşça kalkıp 216'yı yerde ezdi. Sessiz adımlarla, nefes almadan, barın karanlık köşesine doğru yürüdü. Depodaki şahıs duymasın diye yavaş hareketlerle namluya kurşun sürdü. Silahı depo çıkışına yönelterek, bir adım atıp, bir adım bekleyerek koridora doğru yaklaştı. Dar koridordan deponun kapısı gözüküyordu. Kapının kolu inince, kendini geri çekip, koridorun dönemecinde, duvara yaslandı. Birinin içeri girdiğinden emin olunca, üçe kadar saydı, sağ eliyle feneri, sol eliyle silahı doğrultup hızla döndü. "Polis! Yere Yat!"

İçeri giren adam, korkudan ödü bokuna karışmış bir halde, "Ah!" diye bağırdı. Ellerini kaldırıp, "Ateş etme," dedi.

"Yere yat! Yat yere! Yat lan!"

Yere yatan adamın yanına temkinli adımlarla yaklaşıp başında durdu: "Kıpırdama! Sakın kıpırdama!" Adam kıpırdayınca ayağının dışıyla dalağına doğru öyle bir tekme çıkardı ki, adam top olsa gol olmakla kalmaz, ağları da yırtar, vuranı da efsane yapardı.

"Kafanı kaldırma! Sakın kafanı kaldırma!"

Belini ve paçalarını yokladı, temizdi. Silahı beline koydu, adamı ensesinden tutup kaldırdı, mum ışıklarının kılavuzluğunda bara doğru sürükledi.

"Benim yahu benim!"

Adamı bara çarpıp yüzünü çevirdi.

"Allah belanı versin Ramazan Ağbi! Ne işin var burada!"

Ramazan Ağbi eli belinde inlerken, "Diğer barda viski bitmişti," dedi. "Depodan almaya geldim."

"Buraya niye girdin? Depodan alıp çıksaydın."

Ramazan Ağbi kekeleyip sakalını sıvazladı.

"Depoda yoktu, bardan alacaktım."

"İyi, gir al! "

Ramazan Ağbi tezgâhın ortasındaki Teksas barlarını andıran küçük kapıdan girip barın arkasına geçti. Camlı bölmeden bir şişe Jack Daniels aldı. Yeni aymış gibi, çevreyi süzüyordu. "Siz burada... Amirim..." gibi sözler döküldü dudağından.

"Burada ne mi arıyorum?"

"Şey... Evet."

"Sana ne lan Ramazan Ağbi, sana ne? Polis değil miyim, vaka üstündeyim. Kızı aşağıya attığınız yetmiyormuş gibi, bir de soru soruyorsun!"

"Estağfurullah!"

"Estağfurullah deme, sinirleniyorum. Sen buraya bir bak bakayım."

Ramazan Ağbi, ellerini tezgâha yaslayıp Behzat Ç.'ye yaklaştı.

"Sen bizi şikâyet mi ettin?"

"Yok amirim, o ne kelime."

"Sus! Bana yalan söyleme. Bu mumlar ne arıyor burada?"

"Bilmiyorum, bizim çocukları göndermiştim bir iki. Herhalde onlar oturdu, âlem yapmış şerefsizler."

"Mühürlü mekâna adam sokuyorsun! Sen dur, ben sana yapacağımı biliyorum."

"Yok amirim, depoya gönderdim, öbür tarafta içki bitiyor diye. Bu akşam gelin, misafirim olun. Öbür mekânımız öyle gürültülü bir yer değil, fasıl yapıyoruz, komple Türk müziği."

"Kalsın, yürü çıkalım."

Depoya önden Ramazan Ağbi girdi, Behzat Ç. yan yatırılmış şaraplara, raflardaki şişelere göz gezdirdi.

"E burada viski varmış ya!"

Ramazan Ağbi, elindeki Jack Daniels'ı kaldırıp, "Bundan yoktu," dedi.

Behzat Ç. raftaki Jack Daniels'ı gösterdi: "Bu ne!"

"Bu boyundan yoktu amirim! 100'lük olandan."

"Yürü hadi yürü, senin kadar yalancı adam görmedim."

"Çok şüphecisin amirim."

"Düzgün konuş, ağzını burunu kırmayayım."

Ramazan Ağbi, deponun kapısını kilitledi. Behzat Ç. terasa çıkınca biraz ferahladı; soğuk, kuru havayı çekti kararmış ciğerlerine.

19.

Meyhaneci Hüseyin, meyhanesine benzeyen bir adamdı. Kırık dökük ama temiz bir surat, sessiz, ağır ağbi. Behzat Ç. alçak kapıdan başını eğip girerken, "Aç!" diye seslendi ona. "Rakının gözüne vurulacak akşamdır." Çiçek desenli muşamba örtülere dirseklerini dayamış yorgun sarhoşlardan "Sen buraya düşer miydin" temalı, birbirine benzeyen boğuk cümleler yükseldi. İçeride on bir kişi varsa, onunu tanıyordu; anason kokulu daimi kadro, bir sakatlık olmadığı sürece değişmezdi.

Eskiden çay ocağı olan Küçük Meyhane, kaldırım hizasının biraz altındaydı. Cam kenarındaki en manzaralı iki masası, Sakarya'dan geçenleri ayak hizasından görmeye müsaitti. Yan masadaki Bahri, başıyla hafif eğilerek selam verdi, kelini arkadan öne taradığı saçlarıyla kapatmış, sazını masaya yaslamıştı. O masada her gece on ikiye doğru, kiraz kabuğundan mızrabını kırık sazına vurarak hep aynı türküleri söylerdi. Program dahilinde değil, yeterince demlendikten sonra ekstra bir güzellik olsun diye. İndirim kabul etmez, veresiye içmez, hesabını ödeyip giderdi. O gittikten sonra boş sandalyeler masaların üstüne çevrilir, herkes bardağındakini bitirirken, "Hadi beyler kapatıyoruz," demeye gerek kalmazdı.

Hüseyin 70'lik Yeni Rakı'yı açıp bardaklara usulünce koydu. Mavi damarları belli olan elleriyle suyunu da ilave edince, rakının rengi süte döndü: "Hadi gözüm!" Bardaklar aynı hizada birbirini bulup sessizce çarpıştı.

"Ne o, yüzünden düşen bin parça..."

Hüseyin anlardı. Rahatsız etmeden, yaraları deşmeden, anlatma isteği yaratarak da sorardı. Ses tonuyla, feleğin çemberinden geçmiş bakışlarıyla güven telkin ediyordu.

Behzat Ç., "En iyisini sen yaptın," dedi. "Daha en başından bıraktın."

"En başından değil, üç yıl sonra."

Akademide aynı sınıftaydılar, Hüseyin de üç yıl polislik yapmış, sonra bir gün sessiz sedasız, birdenbire istifa etmişti. "Bak," dedi. "Emekliliğine az kalmış, biraz daha dişini sık diyeyim istersen. Ama bunu benim demem doğru olmaz. Cinayet minayet derken, iyice için karardı, erken çöktün. Sen böyle değildin, yine kavgacıydın ama neşeli bir adamdın, tabii hatırladığım kadarıyla, seni gülerken görmeyeli uzun zaman oldu."

"Ne yapayım?"

"Ne bileyim. Bizim Necip Başkan antrenör arıyormuş, istersen söyleyeyim. Sonuçta vaktinde formasını giydiğin camia, senden iyi hoca mı bulacaklar?"

"Ya bırak Allahını seversen, dalga mı geçiyorsun?"

"Niye dalga geçeyim, amatör antrenörlük sertifikan da var. Boşuna mı aldın o sertifikayı?"

"Emeklilik günleri için aldık."

"Necip Başkan için senden iyisi can sağlığı. Şimdi kazandığın kadar olmasa da bir şeyler verecekler. 1. Amatör çok değişti, öyle eskisi gibi bir krampon bir formayla adam transfer edilmiyor. En önemlisi kafanı dinlersin."

"Hiç tecrübem yok."

"Bırak ya tecrübeyi, Arsenal'i mi çalıştıracaksın? Takım

Amatör Küme'de. Zaten böyle giderse 2. Amatör'e düşecekler."

"Yapabilir miyim?"

"Yaparsın tabii. İdman Ocağı'nda duran toplara senden iyi vuran adam yoktu."

Hüseyin birdenbire, "Vururrr! İyi vururrr!" diye bağırınca bütün bakışlar onlara döndü. "Hatırlıyor musun?"*

"Hatırlamam mı?"

"İsteseydin Şekerspor'a giderdin. Topçuluğu bıraktın, vatandaşı tekmelemeye başladın. Tuttun bir de evlendin."

"Hata ettim."

"Öyle deme. Sevdin de evlendin, evlat sahibi oldun, çoluğa çocuğa karıştın."

Behzat Ç. kasvetle gülümsedi.

Hüseyin, "Bu işi düşün," dedi. "Acelesi yok ama Necip Başkan birileriyle görüşmeye başladı önümüzdeki sezon için. Ama sen istedikten sonra, gerisi kolay, anlaşırsınız."

"Olacak iş değil ya, bakarız. Zaten Tahsin de ayağını kaydıracak herhalde."

"Bırak o götvereni, hiç değişmemiş. Ben şu köftelere bakıp geleyim."

Hüseyin kalkıp tezgâhın arkasına geçti. İçini serinleten rakının da etkisiyle, bu keyif veren teklifi tarttı kafasında. Yapabilir miyim diye sordu kendine; tribünden, televizyondan seyretmeye benzemez bu iş. Teknik hadiselere bir daha göz atmak lazım. Hemen kafasında bir oyun düzeni kurdu, toplu savunma, toplu hücum, gerektiğinde tekmeye kafa uzatan, çok koşan genç bir takım. Gerçi o zaman 216'yı bırakması ya da bir hayli azaltması gerekecekti, ağızda bu meretle idmana çıkılmaz. Sanki yarın bırakmak zorundaymış gibi biraz mesafeli ve derin bir nefes çekti eski dostundan. Meyhanenin kapısı, içeriyi kaplayan sigara dumanı yüzünden biraz zor, ağır ağır açıldı.

(*) Erkan Gologlu'na teşekkürler (bkz. teşekkür metni s. 299).

Peşinden getirdiği soğuk hava dalgasıyla beraber, eşikten geçerken iki büklüm olmuş, elektrik direği ebatında, ense kulak sağlam bir adam girdi. Telsiz sesini duyunca başını o yana çevirdi, Harun'du. Onu görünce, nedenini bilmeksizin sevindi.

Harun masaya oturup iç geçirdi, bir süre konuşmadılar. ÖSS sınavında barajı geçemeyen esmer komi, masaya iki rakı bardağı daha koydu. Behzat Ç. Harun'un önüne dolu bardağı uzatırken, "Hayrola," dedi.

"Yok bir şey amirim, biraz kafam bozuk."

"Ne oldu?"

"Babam."

Behzat Ç.'nin içi cız etti, yerinden kalkacakmış gibi doğruldu.

"Bir şey mi oldu?"

"Yok, iyi. Belediyenin garajından otobüs kaçırmış, işi gücü bıraktım, iki saattir onun peşindeyim. Bir de kaydırmış, bariyere sürtmüş. Bu kar kıyamette yapılacak iş mi? Madem emekli oldun, otur evinde bulmaca çöz, ne bileyim çiçek sula. Yaptığını çocuk yapmaz, oyuncak mı bu, otobüs. Nereden baksan iki binlik masraf çıkar sanayide."

"Kendisinde bir şey yok ya?"

"Yok."

"İyi. Boş ver, cana gelen mala gelsin. Hadi gözüm!"

Bardaklar havada buluştu. Behzat Ç. bir an kendi emekliliğini düşündü, "Ya ben de böyle kopamazsam?" dedi kendi kendine. "Nesinden kopamayacağım, nefret etmişim, ölüsünden dirisinden."

Harun, "Ne garip değil mi amirim," dedi. "Sanki sözleşmişiz de gelmişiz gibi."

"Öyle. Sen bu aralar çok uğruyorsun galiba. Başka bir derdin mi var?"

Harun sorudaki imayı anladı: "Yok. O konu kapandı, biliyorsun."

Behzat Ç., "Biliyorum," dedi içinden. "Çok iyi biliyorum, rakının dibini görelim de, gecenin ilerleyen saatlerinde başlarsın, 'seviyorum amirim elimde değil'lere, 'ne yapalım gönül bu'lara." Aslında daha Eda'yı ilk gördüğünde anlamıştı bu şaşkalozun ona vurulacağını ama "Hadi hayırlısı bakalım," demişti. Radyoda Neşet Ertaş, inceden inceye bir bozlağa başlayıp da yumruk oturmuş boğazından aşağıya bir bardak sıcak zift akınca, yangını rakıyla kontrol altına aldı. "Bahar... Ben de o mevzuyu kapattım."

Konudan uzaklaşmak için, vakaya ortasından girdi; "Sen bugün telefonda bir şeyler diyordun, ne iş?" diye sordu.

"Şimdi amirim, bu çantadan çıkan adres vardı ya!"

"Evet."

"Kâğıda alelacele karalanmış, herhalde ayaküstü alınmış bir adres dedik, ilk başta o kadar önemsemedik. Önce Hayalet bakmış, Ulus'un ara sokaklarında boş bir ev. Ev boş olunca ben de kıllanmadım değil. Sorduk soruşturduk, 'Yeni boşaltıtı,' dediler, öğretmen dediler. Araştırmayı derinleştirdik, Tuzluçayır Lisesi'nde, tarih hocası Resul olduğunu öğrendik. Adamın lakabı komünist. Haliyle örgütçü olabilir; alsan alınmaz, satsan satılmaz, koordineli hareket etmek lazım. Yani en azından bir konuşmak şart, nedir Betül'le ilişkisi? İstersen bir sıkıştıralım."

Hüseyin dumanı tüten köfteleri, közde kor olmuş biberleri masaya koydu. Şişenin yarısını görmüşlerdi. "Yavaş," dedi. "Bu meret böyle içilmez. Ben de şu sıcakları bitireyim, geliyorum birazdan."

Harun dirseğini masaya dayayıp çenesini sıvazladı, gözleri köftedeydi: "Yani beni asıl düşündüren..."

Behzat Ç., "Biliyorum," dedi. "Gökhan eski örgütçü, kız sempatizan, Resul'ün lakabı komünist. Aralarında bir ilişki var mutlaka diyorsun."

"Tam üstüne bastın."

"Öyledir, köfteleri soğutma. Şimdi yine baştan alacağız. En baştan, yoksa benim aklım karışıyor. Betül, Gökhan'la cezaevinde tanıştı, ziyaretine gide gele âşık oldu. Aradan bir yıl geçti, Gökhan'ı şartlı salıverdiler, hakkında açılan yeni davalardan tekrar içeri girme tehlikesi vardı. Ya İngiltere'ye iltica edecekti ya da gençliğini içeride geçirecekti. Örgüt işlerini falan da bıraktı, gitti. Doğru muyum?"

"Doğru..."

"Neden İngiltere'ye gitmiş? İngilizler kolay adam almaz."

"Belki bir akrabası falan vardır İngiltere'de."

"Güzel, araştırın."

Harun bir bütün köfteyi ağzına atıp "Hah ho ha!" gibi sesler çıkardı, ağzını açıp elleriyle yelpazeledi. "Çok sıcakmış."

"Yavaş ye biraz. Her neyse, Gökhan gidince, haliyle Betül'le ayrıldılar. Küs mü ayrıldılar yoksa dostça mı?"

"Bilmiyorum, küsmüşlerdir herhalde."

"Olabilir, büyük ihtimalle o zaman bitti bu hadise. Ama birkaç yıl sabredip o da İngiltere'ye gitmeyi planlıyordu belki."

"Nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum. Ama bu kız, eylemde gözaltına alındıktan sonra, Hayrettin gelip de 'Seni okuldan alacağım,' dediğinde

ne cevap verdi. 'Seneye öğretmen çıkıp geleceğim.' Seneye öğretmen çıkıp İngiltere'ye gidecekti belki. Çünkü son aylarda Gökhan'la yazışmaya başlamışlardı."

"Zaten o zaman Aykut'tan da ayrılmış. Ama ben şunu anlamıyorum, madem ayrıldılar, yılbaşı akşamı neden beraberdiler?"

"İşlerin karıştığı yer de burası zaten. O gün Gökhan da Türkiye'deydi. Buradaysa neden ortalarda yok?"

"Çünkü Siyasi Şube peşinde."

"Olabilir. Ama o kadar yol gelmiş adam, son dönemde de yazışıyorlardı madem, Betül'le de mutlaka görüşmesi gerekirdi. Belki de görüştü ve araları bir daha bozuldu. Gençlik işte, olur böyle şeyler."

Harun, "Yani şunu mu demek istiyorsun amirim," dedi, közlenmiş biberi dişlerken. "Betül, Gökhan'la Aykut arasında gidip geliyor, hangisiyle arası bozulursa diğerine yakınlaşıyor."

"Kabaca evet, ama detayları bilmiyoruz. Zaten Betül gibi bir kızın Aykut'la uzun vadeli bir şey düşüneceğini zannetmiyorum. Mutlaka başka bir şeyler de oldu. Burada, peşindeki adam kimdi diye sormak lazım. Ya da defterinden sayfayı kim kopardı? Bu ölümden kimin çıkarı var?"

"Vahap'ın çıkarı var. Neden dersen, birincisi o adama sinir oluyorum, tam tokatlık bir tip. İkincisi, kızı taciz etmiş. Elle mi, kolla mı, sözle mi bilemem. Ama taciz ettiği kesin, Betül avukata gitmiş, taciz hakkında danışmış. Belki de dava açacaktı. Dava açsa ne olur, adamın kariyeri mahvolur. Betül'ü zaten o akşam bir kişi telefonla aramış, kim diye sor?"

"Kim?"

"Vahap Hoca."

"Bir de Muhsin Süvari'ye mesaj çektiğini unutma. 'Terastayım, bekliyorum.' Muhsin'in bara geldiği görüntülerle de sabit zaten. Bu kız niye terasta Muhsin'i bekliyor? Bu ara-

da son ayın telefon kayıtları çıktı mı? Her kimle görüştüyse bilmemiz lazım, bu Gökhan'ın izini falan da ancak öyle buluruz."

"Daha çıkmadı. Her şey o kadar yavaş ilerliyor ki, anlayamadım. İki günlük iş, bir hafta geçti. Birileri müdahale edip yavaşlatıyorsa, bu iş bizi aşıyor demektir. Öyleyse hiç kafa yormaya gerek yok, kapatalım meseleyi." Harun bu noktada sesini alçalttı: "Bir de işin içine İstihbarat karıştıysa, zaten çözdürmezler. Kapat dosyayı, ver savcıya, rafa dizsin."

Behzat Ç. buğulanmış cama beş parmak yapıp "Orada dur," dedi. "Aslında bu mesele o kadar karışık olmayabilir. İstihbarat'ın bu işe bir yerinden bulaştığı belli, silahla susturucunun kayıtları gelince anlaşılır."

"Tabii gelirse."

"Benim aklım almıyor, bir üniversite öğrencisi, iki tane örgüt sempatizanı, istihbaratın başka işi gücü mü yok ya! Aybars büyük operasyon, örgüt çökertiyoruz diyor ama hikâye. Küçük bir operasyon yapalım dediler, ellerinde patladı, alakaları ortaya çıkmasın diye işi karıştırıyorlar şimdi. Aslında bu cinayet de planlı değil."

"Yapma amirim, bu da planlı değilse."

"Değil. Planlı cinayet bu kadar karışık olmaz. Kimin ne plan yapacağı bellidir; bir adamın kaç düşmanı olur? On tane mi, yüz tane mi, hepsini çekersin bir kenara sorarsın, soruşturursun. Olay anına dönelim, biri kızı tuttu, attı aşağıya. Bu rasgele biri olabilir mi? Olamaz. Barda otuz tane adam var zaten, en yakınlarından başla soruşturmaya. Bu kadar basit."

"Ya dışarıdan gelen biri atıp gittiyse?"

"Olay saati ne zaman?"

"Büfeciye göre tam biri on geçe. Biri saati sormuş, sonra kız çakılmış."

"Elimizde üç görüntü var. İkisi saat birden önce, üçüncüsü tam biri çeyrek geçe. Üçüncü görüntüde dans pistini, teras kapısını falan görsek, zaten meseleyi çoktan çözerdik. Ama üçüncü görüntüde sadece bar var."

"Herkesin ortasında nasıl aşağıya attı peki? Nasıl girip çıktı içeri? Sadece iki yol var. Biri teras kapısı, diğeri depo. Depo o akşam kilitliymiş, tabii şerefsiz Ramazan Ağbi yalan söylemiyorsa."

"İki yol yok, beş yol var. Gittim bugün bir daha baktım."

"Beş yol mu? İçeri nasıl girdin, mühürlü değil mi?"

"Dur anlatayım. İlk ikisi bildiğimiz yollar, terasa açılan kapıyla depo. Üçüncü yol üst kattan açılan kapı. Ama oradan çıksan barın bodyguardları falan görür, sakat. Dördüncüsü yandaki kafe, oradan da terasa çıkmak mümkün. Beşincisi kadınlar tuvaletinin penceresi, girip çıkması biraz akrobatik hareketler gerektiriyor ama mümkün. Bizzat test ettim. Zaten ben sizin aklınızı... Kendiminkini de tabii... Silahla susturucuyu kadınlar tuvaletinde bulmadık mı, oradan girip çıkacağını nasıl hesaba katmadık."

"Katil kadın o zaman."

"Valla kadın mı, erkek mi bilemem. Ama bir ara kadınlar tuvaletine uğradığı kesin. Vur gözüne!"

Rakıları tazeledi. Yan masada at yarışı muhabbeti vardı. Adamlar birbirini dinlemeden, hararetle tartışıyor, Bahri biraz uzakta kalmış, hiç oralı olmuyordu. Behzat Ç.'ye, "Tabelada ne gelir komiserim?" diye sordular.

"Beygir miyim ben, ne bileyim," dedi.

Harun, "Örgütçülerin olayla ilgisi ne?" diye sordu.

"Şimdi onları da tek tek ele alalım. Betül sempatizan, ölü. Gökhan eski üye, kayıp. Muhsin legal gözüken bir adam, kayıp. Avukat Ertan sempatizan, ortalıkta dolaşıyor. Komünist Resul diye biri de var, ama bunların örgütten mi belli değil. Özcan Ankara sorumlusu, çok pis dövmüşler."

"Sence Özcan'ı çok pis dövmeleri de garip değil mi? Yani işte biz bu adamı dövdük der gibi."

"Evet, ben de bunu düşünüyorum. Vatandaşı pata küte indir devri bitti, artık gözaltı süresi on gün değil ki iyileşince doktora çıkarasın. Yirmi yıl önce bile iz bırakmadan yaparlardı yapacaklarını."

Harun, "Yani," dedi. "Yoksa bizim üstümüze mi yıkmaya çalışıyorlar işi?"

"Yok canım, o kadar da değil. Gözaltına alan TEM zaten."

"TEM ama en son sorgulayan da biziz. Şimdi adama bir şey olsa, en son Cinayet Masası aldı derler, biz gideriz göt altına. Valla ben fiske vurmadım, derlerse ki siz bu adama işkence yaptınız, savunma falan yapmam. Kendimi kaybederim, basarım küfrü. Bizi bitirmek için yaptıkları işlere bak. Asıl şimdi vur gözüne!"

"Yavaş. İçtikçe paranoyak oluyorsun."

"Ben sana bir şey diyeyim mi amirim, bu olaya bir de dergi açısından bakalım. Betül'le Gökhan aynı dergide yazmıyorlar mı?"

"Evet."

"Derginin editörünü de biliyoruz, Bahar."

Behzat Ç. konunun bu noktaya gelmesinden rahatsızdı ama sakince dinledi.

"Avukat Ertan'ın da Bahar'ın eski eşi olduğunu biliyoruz. Solcular falan yazıyor ama dergi örgütün yayın organı değil. Bahar'ı araştırdık, öğretmenlik yaptığı dönemde Eğitim-Sen üyesiymiş. Ama bütün solcu hocalar Eğitim-Sen üyesidir zaten, normal bir şey."

Behzat Ç., "Bu konuyu kapatalım," dedi. "Bahar hakkında da bir daha bana sormadan araştırma yapma."

Hüseyin masaya bir tabak haydari koyarken, uzun süredir baş başa vermiş konuşan iki polise, "Yeter," dedi. "Burada iş konuşulmaz." Dershane parasını çıkarmak için çalışan

esmer komi küllüğü boşaltırken Harun, "Deneme sınavında kaçıncı oldun, canavar?" diye sordu.

"Kırk altıncı."

"Kaç kişi girdi."

"Elli iki."

"Aferin, gelişme var."

"Ama sayısalı kaydırmışım. Kaydırmasaydım ilk ona girerdim."

Bahri, "Vaktidir," deyip sazı eline aldı. Boğazını temizleyip, saza ayar verdi. İçli bir taksimin ardından, en olmayacak yerden girdi:

"Ne ağlarsın, benim zülfü siyahım."

Behzat Ç. rakı bardağının dibini masaya vurup kalanı fondipledi.

"Hadi kalkalım."

Harun kapıyı açtı, Behzat Ç. çıkarken dönüp bir perde yukarıdan alan Bahri'ye baktı, meyhaneden taşan tiz ses onlarla birlikte Sakarya'ya çıktı:

"Ne de olsa kışın sonu bahardır / Bu da gelir, bu da geçer..."

Ne kadar geçtiğini bilmiyordu ama uyandığında sabah olmuştu. Gönül her zaman yaptığı gibi Behzat Ç.'nin üşüyen ayaklarını baldırlarının arasına almıştı. Onu uyandırmadan ayaklarını çekip kalktı, mutfağa gidip iki bardak su içti. Üçüncü bardağı doldururken salonda telefon çalmaya başladı. Salona doğru gitti ama açmadı, Gönül sabahlığıyla gelip altıncı çalışında açtı.

"Alo, evet." Ahizeyi Behzat Ç.'ye uzattı. "Sana."

"Nasıl yani, herhalde buraya geldiğimi bilen Harun arıyordur," diye düşündü ama telefonun öbür ucunda Eda vardı.

Eda, "Önemli bir şey olmasa aramazdım," diyerek başladı söze. "Betül'ün otopsi raporu geldi. Hamileymiş."

20.

Ağzı çöl kurusu, gözleri ufalmış, yüzü nakavtlık boksör gibi şiş, "Hay bu rakıyı icat edenin," diyerek söylendi. Böyle giderse başının çatlayıp ortadan ikiye ayrılacağını, omuzlarının üzerinde iki yarım kafa taşımak zorunda kalacağını hissediyordu. Duştan yeni çıktığı için ceptelefonunu kulağına biraz uzak tuttu.

"Ne var?"

"Hamileymiş..."

"Kaç aylık?"

"Altı hafta galiba, bir buçuk aylık. Ne yapalım?"

"Ne bileyim ben. Çevresindeki bütün erkekleri toplayın, çocuğun babasını bulun!"

"Amirim, istersen bugün izin yap sen!"

"Başlatma amirinden. Sana mı soracağım ne zaman izin yapacağımı."

Bir an durdu ve kan beynine sıçradı.

"Buranın telefonundan niye aratıyorsun beni?"

Eğer aklından geçen şey yüzündense Harun'u bir temiz dövmesi gerekecekti. Allahı var, çam yarması gibi; ani, beklenmedik kroşeler çıkarması lazımdı, yoksa tutar atar.

"Ceptelefonun kapalıydı amirim, ne yapayım?"

"Harun! Delirtme beni! O zaman niye sen aramıyorsun?"

"Kusura bakma. Ben evdeydim, olayın ne olduğunu tam bilmiyordum."

"Tamam, tamam... Ben gelirim bir iki saate."

Burada ilk defa bütün gece kalmıştı, çatallı sesiyle, "Günaydın," deyip kahvaltı masasına oturdu. Çayına tek şeker atıp, bir 216 yaktı.

"Kahvaltıdan sonra içseydin."

"Sonra da içerim."

Gönül Behzat Ç.'deki garipliği sezmiş, geceki hallerinden bunun bir gönül kırıklığı olduğunu da anlamıştı ya, görmüş geçirmiş kadındı, "Kendi anlatmadıktan sonra ne sorsam boş," dedi içinden, sessizce kahvaltı ettiler.

Harun, Vahap Hoca'nın başında gidip gelirken, Behzat Ç. aynalı odanın öbür tarafından seyrediyordu.

"Sen mi hamile bıraktın kızı?"

"Hayır... Hayır..."

Vahap ellerini ovuşturuyor, tedirgince yüzünde gezdiriyordu. Behzat Ç. gözlerini kapatıp aspirini ağır ağır çiğnedi. Kapı açıldı, Cevdet içeriye bir bardak su ve iki metre boyunda bir adam getirdi.

"Sen kimsin?"

"Bodyguardım."

"Belli oluyor. Teras Bar'ın mı?"

"Evet."

"Şu adama bir bak bakalım."

Bodyguard aynanın gerisinden Vahap Hoca'ya baktı.

"Kızın atladığı akşam bara geldi mi bu?"

"Bilmiyorum."

"Nasıl bilmiyorsun? Kapıda durmuyor musun sen?"

"Bizim oraya gelenin bini bir para. Hangisinin yüzü aklımda kalsın."

"Ama o akşam fazla kişi yoktu barda. Yılbaşı ertesi."

Bodyguard ellerini iki yana kepçe gibi açtı, "Hatırlamıyorum," dedi. "Gelmiştir belki, hatırlamıyorum. Yoksa söylerim, tohumuna para mı saydım, kim bu lavuk? Devlete karşı yanlış bir hareket yaptıysa, isterseniz gördüm diyeyim, imzalayayım bir kâğıt. Yok, öyle değilse, hatırlamadım, gerek yok yani. Hani masumdur falan, kanına girmeyelim."

"Tamam, bize işimizi öğretme. Şimdi git, ortadan kaybol-

ma ama. Ramazan Ağbi'ye de söyle, o da kaybolmasın. Lazımsınız bize."

Bodyguard çıkarken orta yaşlı, göbek salmış, kel bir adam girdi içeri.

"Sen kimsin?"

"Mehtap Fantezi'nin sahibiyim."

"Mehtap kim?"

"Mehtap Fantezi Ürünleri, Sex Shop, Adakale Sokak'ta, Meşrutiyet'in arkası."

Behzat Ç. aralık kapıdan bakan Cevdet'e boş bardağı sallayıp bir bardak su daha istedi.

"Bak bakalım şu adama, sizin dükkâna gelen bu mu?"

Adam cama yaklaşıp uzun uzun baktı.

"Niye öyle baktın?"

"Uzak gözlüklerim yanımda değil, karıştırmayayım diye."

"Madem gözün bozuk, niye gözlüksüz geliyorsun?"

"Ne yapayım amirim, apar topar getirdi arkadaşlar."

"Hiç mi göremiyorsun?"

"İki adam görüyorum, biri iriyarı galiba, gidip geliyor. İsterseniz eve kadar bir koşu gideyim, alayım gözlüklerimi."

"Evin nerede?"

"Çayyolu'nda."

"Nasıl koşacaksın lan otobüsün iki saatte gittiği yolu."

Behzat Ç. aynalı teşhis odasının yapıldığı güne sitem eden içten bir "Uff" çekti. Kararsızdı, adamın gözlüklerini getirseler, iki saatten fazla sürerdi. Vahap Hoca'yı ifadesine başvurmak için zoraki bir davete icabet ettirdiklerinden, o kadar tutmaları zordu. Dersi falan vardır adamın, savcıdan gözaltı için izin istemek lazım, ama hangi sebeple?

"Gir, içeriden bak o zaman."

Cevdet adamı aynalı odaya soktu. Adam Vahap Hoca'ya yaklaştı, eğilip yüzüne baktı. Tekrar Behzat Ç.'nin yanına geldi.

"Tanıdın mı?"

"Tanıdım, iyi müşterimizdir."

"Ne zamandan beri?"

"Uzun zamandır müşterimiz."

"Neler alır?"

"Suni vajina, geciktirici sprey, deri kelepçe, film, dergi. Her çeşitten alır."

"Ne iş yaptığını biliyor musun?"

"Manav esnafıymış, öyle dedi."

"Manav mı dedin?"

"Evet. Polatlı'da dükkânı varmış. Yakın olsa gider, uğrardık. Sonuçta biz de esnafız."

Behzat Ç. ikinci bardak suyu içerken, "Ulan Vahap Hoca," dedi içinden. "Ben sana sorarım." Cebinden Betül'ün resmini çıkarıp Mehtap Fantezi'nin sahibine gösterdi.

"Şuna bak bakalım, bu kız geldi mi hiç sizin dükkâna?"

Adam resmin içine düştü.

"Yakını da mı göremiyorsun?"

"Yok, yakını biraz görürüm. Yani insan gördüm mü tanırım ama fotoğrafta zorlanıyorum biraz. Ben dedim arkadaşlara, üst kattan gözlüğümü alayım, dinlemediler. Affedersiniz amirim ama pantolonu giyerken bile yanımda bir memur... Yani ben niye kaçayım, bizim devlete bugüne kadar ne yanlışımız olmuş? Stopajı, KDV'si, bütün vergileri vaktinde ödüyoruz."

"Tamam kardeşim, bırak gevezeliği, resme bak."

Adam resmi göz hizasından yukarı kaldırıp, bir de aşağıdan yukarıya alıcı gözüyle baktı.

"Evet," dedi. "Hatırlıyorum. Birkaç kere geldi. Bizim oraya fazla kadın müşteri gelmez, oysa çağdaş, medeni bir işletmeyiz. Kadınlarla daha çok sipariş üstünden çalışıyoruz. Bu da kapalı bir toplum olmamızdan kaynaklanıyor."

"Senin adın ne?"

"Necmettin. Mehtap Fantezi'nin sahibiyim."

İçinden, "Hay senin mehtaplarını sikeyim," dedikten sonra yüksek sesle devam etti: "Necmettin! Sadece sorulana cevap ver! Bu kız geldi dedin, ne zaman geldi, ne aldı, ne yaptı?"

"Birkaç ay oldu. Fazla bir şey almadı, öyle rafları gezdi. Bir iki film aldı, klasiklerden, fazla satmayan, sanatsal erotik. Bir de bol bol broşür aldı, gitti."

"Allah Allah, bu işin de mi klasiği, sanatsalı var?"

"Olmaz mı amirim. *Emmanuelle*, *Dokuz Buçuk Hafta* bir, iki. İstersen sana bir set yapayım, müesseseden."

"Kalsın. Şimdi iyi düşün bakalım, bu kızla şu manav esnafı, sizin dükkânda karşılaştılar mı? İkisi aynı anda dükkâna geldi mi?"

"Vallahi o kadarını hatırlayamayacağım amirim."

"Dükkânda hep sen mi duruyorsun, bir tezgâhtarın falan yok mu?"

"Yok, hep ben dururum. Bayramlarda, bir de pazar günleri kapatırım. Elin adamına mal emanet edilmez, bu işler öyle yürümez. Şimdi diyeceksin ki, sen de biraz geri kafalısın Necmettin, ama ne yapalım, yetiştiğimiz çevre, sosyal şartlar..."

"Tamam, tamam... Şimdi git, telefonunu bırak. Aradığım zaman burada olacaksın."

"Tamam amirim. Teşekkür ederim."

Necmettin'in ardından o da çıktı, arka arkaya götürdüğü sular, bir de akşam alınan rakının etkisiyle küçüklü büyüklü karışık bir hacet ihtiyacı baş göstermişti. Karşıdan elindeki kâğıdı sallayarak gelen Eda'yı gördü. Eda yüzündeki garip tebessümle:

"Silahın raporu çıkmış amirim," dedi. "Temiz."

"Öyledir, öyledir..."

Rapora şöyle bir göz attı: *Yapılan balistik incelemesinde herhangi bir kayda rastlanmamıştır, tarih, imza, bilmem kim.*

"Bunun altında Recep'in imzası yok."

"Orasını bilemem."

Eda, Behzat Ç.'yi şöyle bir alıcı gözüyle süzdükten sonra, "Bugün çok şıksınız," dedi. Behzat Ç. sözdeki imayı sezerek gülümsedi. Buruk bir gülüştü bu. Dünden kalan kıyafetleri ve tıraşlı yüzüyle büroda biraz garip karşılanmış, hatta bazı fısıldaşmalara neden olmuş, buna da çaktırmadan sinirlenmişti. Geçip gidecekken, "Bir de Hayalet aradı," dedi Eda. "Muhsin'in izini yarın bulacakmış."

"Nasıl yani, bugün ne yapıyormuş?"

"Ben de sordum, kendisini Muhsin'e götürecek adamın peşindeymiş."

"İyi. Telefon kayıtlarından Muhsin'in ev adresini buldunuz, değil mi?"

"Evet."

"Tamam, bana adresi getir. Odaya geçin, konuşalım."

Eda, "Bir de..." dedi.

Yeter, altıma yapacağım denmez ki şimdi bu kıza.

"Eee!" dedi mecburen.

"Bir de Nazlı diye bir kızla konuşmuş bizim Selim, Betül'ün arkadaşı. Bir ses-kayıt işi varmış ama ne olduğunu bilmiyorum."

"Ses-kayıt mı? Alıp getirsinler kızı o zaman."

"Getirmişler zaten, yan odada. Ama biraz şey!"

"Yeter! Ney?"

Eda, "Değil zurna," dedi içinden. "Biraz hırçın."

"Başlatmasın hırçınlığından, geliyorum..."

Eda'nın bir şeyler daha söylemeye hazırlandığını görünce, hiç bakmadan hızla yürüdü. Tuvaletin kapısına yapıştı, doluydu. Silahını çıkarıp kapının koluna iki el ateş etti, anlık bir sıçramayla, hayalinde...

Koltuğuna oturup ellerini başının arkasında kenetledi,

tavana göz atarken, "Bırakın gitsin!" dedi. Harun dirseğini masaya dayayıp yaklaştı: "Nasıl yani, bırakmayalım, niye bırakıyoruz!"

"Adamı neyle suçlayacağız, suni vajina aldı diye mi?"

"Amirim yapma, adam elimizde. Belli ki kıza bir şey yapmış. Hadi kendisi aşağıya atmadı diyelim, başkasını azmettirmiştir."

"Öyledir muhtemelen. Suçlu elde ama kanıt yok. O zaman ne yaparsın, adamı bırakırsın, düşersin peşine, seni kanıta götürür. Götürmüyor mu? Takip altında yaşamaktan bıkar, itiraf eder."

Eda önünde kavuşturduğu ellerini açtı, konuşmaya hazırlandığı belliydi, "Bu hocanın belki istihbaratla da bir bağı vardır, araştıralım derim," deyince, odaya soğuk bir sessizlik çöktü. Behzat Ç., "Bakın," dedi en babacan ses tonuyla. "İkinize de söylüyorum, ne yaparsanız yapın, istihbaratın alanına girmeyin. Daha gençsiniz, bu yaştan sicilinizi bozmayın. Bu Resul ne oldu?"

Harun, "Komünist Resul mü?" diye sordu.

"Evet."

"Okulu aradım. On beş günlük rapor almış, ortada yok. Ama okulun müdürüyle konuştum, 'İyi bir insan, nerede olduğunu öğrenirsem sizi ararım,' dedi."

Cevdet odaya uzun boylu, narin yapılı bir kızı sokunca bütün bakışlar ona döndü. Behzat Ç., "Sen kimsin?" dedi. Kız cevap vermeyip odadakileri süzdü, en sonunda, "Siz kimsiniz?" dedi. Behzat Ç. ister istemez gülümsedi, bu kızı, Betül'ün sütannesi Hafize'ye gittiği sabahtan hatırlıyordu, arama izni soran güzel, Nazlı.

"Ben tanık mıyım, yoksa gözaltında mıyım?"

"Tanıksın, ifadeni alacağız."

"Böyle ifade alınmaz. Beni sabahın köründe evimden alıp savcının izni olmadan buraya getiremezsiniz."

Harun, "Ya ne olacak," dedi. "Devlet mi senin ayağına gelecek?"

"Devlet kim, sen misin?"

Harun bir an bocaladı, yardım isteyen gözlerle amirine ve Eda'ya baktı. Onlar da aynı gözlerle Harun'a bakıyordu. En sonunda nereden aklına geldiyse, "Ben devlet değilim," dedi. "Devleti temsil ediyorum."

"Sen kamu görevlisisin, devleti temsil edemezsin. Devleti cumhurbaşkanı temsil eder. Yurtdışında da büyükelçiler. Başka kimse devleti temsil edemez."

"Ne çok biliyorsun sen ya! Vatandaşlık Bilgisi kitabı gibisin."

Nazlı saçlarını savurdu, yüzü ateş saçıyordu, "Siz alay edin," dedi. "Alışmışsınız işlerinizi böyle yürütmeye, ne hukuk tanıyorsunuz, ne kitap."

Behzat Ç. müzmin sancıyı savuşturmak için alnını karışladı. Vücut dilini kullanması gereken zamanlardan birinde olduğunu anladı. Elini göğsüne götürüp açarken, "Bir otur, soluk al," dedi. "Biz burada senin arkadaşın için mesai yapıyoruz." Eda ikili kanepede biraz yana kayıp ona yer gösterdi ama Nazlı oturmadı. "Seni, ifadene başvurmak üzere buraya davet ettik. Nedir bu seskayıt işi, anlat bize."

"Anlatmıyorum. Sabahın köründe kapıyı yumruklayan silahlı polisler, böyle davet olmaz. Zaten polisle muhabbet etmeyi sevmem. Karşınızda çocuk yok, korkmuyorum sizden!"

"Seni korkutacak bir şey yaptıysak özür dileriz."

"Yapamazsınız zaten! Çözmeye çalışıyor gibi görünüyorsunuz, ama bu işin arkasından siz çıkarsanız hiç şaşmam."

Harun yerinde doğrulup "Orada dur bakalım," dedi. "Ne diyorsun sen?"

Nazlı hiç oralı olmadan, tekrar Behzat Ç.'ye döndü: "Gözaltında mıyım ben, şüpheli miyim, zanlı mıyım, hangi sıfat-

la getirdiniz beni buraya?" Cevap alamayıp da odaya bir sessizlik çökünce, bağırmayla çığlık karışımı bir ses tonunda sordu: "Neyim ben!"

Behzat Ç., "Hiçbir şey değilsin," dedi. "İstediğin zaman gidebilirsin."

"Gidiyorum o zaman."

Kapıyı çarpıp çıktı. Cevdet de ya sabır çekip arkasından çıktı. Harun kalemlikten kalem almış çevirirken, "Al sana bir deli daha," dedi. "Zaten akıllı adam bulmaz ki bizi."

"Delilik yapıyorsa bir sebebi var."

Bakışlar Eda'ya döndü.

"Neymiş?"

"Bu kızın babası sendikacıymış, hangisi bilmiyorum. 1991'de gözaltına alınmış, bizim Birinci Şube galiba, gözaltında intihar etmiş. Şüpheli..." Behzat Ç.'ye döndü: "Bilirsin."

Behzat Ç., "Bilirim," dedi. Birinci Şube'nin, namı diğer DAL'ın icraatlarından biriydi. İş mahkemeye, basına yansıyınca bir süre konuşulmuş, unutulunca failler, yani iş arkadaşları, yanlış hatırlamıyorsa biri de Aybars'tı, hiç ceza almamış, hatta terfi etmişlerdi. O yıllarda vakayı adiyedendi bu işler, neler gördü, neler işitti. Hafize de söylemişti zaten, yetimdir bu kız diye...

"Amirim daldın..."

Başını kaldırdı: "Ne dedin?"

"Daldın yine."

"Yok... Bu ses-kayıt işi ciddi. Siz karışmayın, ben bu kızla konuşurum. Bunlara alıştırın kendinizi. Kimse öyle höt deyince konuşmuyor artık."

Harun'la Eda kalktı, onlar çıkarken Cevdet girdi.

"Yine ne var?"

"Amirim, biri seni görmek istiyor. Kim dersen, bilemeyeceğim."

"Nasıl yani?"

"Valla, ben de 'Kimsin?' dedim. Şule, Jale... Bir ton isim saydı, biraz kafadan kontak galiba. Eli kolu rahat durmuyor."

"Tamam, gelsin."

Harun'la Eda soru dolu ve alaysı gözlerle bakarken; en son hastanede gördüğü Şule, Jale, Berna ya da Selma onların arasından koşarak geçip odaya daldı. Behzat Ç.'nin boynuna sarılıp "Kışın en güzel tarafı ne biliyor musun?" dedi. "Mandalina yiyebilmek."

21.

Behzat Ç. boynundaki ellerden kurtuldu: "Geç otur şöyle!"

Şule, Jale, Berna ya da Selma masanın önündeki derisi çatlak koltuğa otururken, biraz küskün, "Dün gece iyi içmişsin, kokusu buraya kadar geliyor," dedi. "Dişlerini fırçalayamadığına göre de kim bilir kimin yanında sabahladın. Dikkat et, belli bir yaştan sonra bu tip bir yaşam..."

"Tamam, patavatsızlığı kes. Senin adın neydi? Şule mi?"

"Öyle demek istiyorsan."

"İyi, sekiz tane ismi aklımda tutamam. Ne işin var burada?"

"Hey, sert dedektif... Bugün Philip Marlowe gibisin."

"O kim?"

"Hah ha!"

Şule'nin yarım kahkahası büronun içinde çınladı.

"O da aynı soruyu Marcel Proust için sormuştu," dedi. "Neyse..."

Çantasını hallaç pamuğu gibi atıyor, bir şeyler bulmaya çalışıyordu. En sonunda bir kutu hap çıkardı.

"Her gün tok karnına, bir tane!"

"O ne?"

"Vitamin. Sesin bugün daha pürüzlü çıkıyor, hasta olacaksın."

"Deli misin sen?"

"Bilmiyorum, belki. Yani bazı psikolojik sorunların var ama... Neyse, asıl konuya gireyim, seni meşgul etmeyeyim. Beni öldürecekler, peşime adam taktılar, buraya gelirken bile takipteydi."

"Kim?"

"Bilmiyorum, bilsem burada ne işim var. Sen şimdi bu kız benimle kafa yapıyor diyeceksin tabii, ama öyle değil. Tehdit mesajı da aldım."

"Nasıl bir mesaj aldın?"

"Net bir mesaj!"

Şule bir es verince Behzat Ç. sözünü kesti: "Niye yalan söylüyorsun?"

"Nereden anladın?"

"Hadi bakalım, çocuk eğlendirmiyoruz burada."

Şule kalktı: "Çok kabasın."

"Evet, öyleyim. Maalesef."

Behzat Ç. telefonu kaldırdı: "Senin saçma sapan sözlerinle uğraşamam. Görüyorsun, işimiz var."

Şule masadaki çantasını hızla çekip tekrar karıştırdı, bir mandalina çıkarıp masaya koydu, "Ben sadece sohbet etmeye gelmiştim," dedi.

"Öyle deseydin o zaman. Niye yalan söylüyorsun?"

"Sohbete renk katmak için. Buna yalan denmez. Ama nerede sende o anlayış, her şeyi o kadar ciddiye alıyorsun ki..."

Kriminal laboratuvarın numarasını tuşladı. Şule dışarı çıkmışken dönüp kafasını kapıdan içeri uzattı: "Yine de sana düşman değilim. Vitaminleri içmeyi unutma!"

"Hey! Al bu ilacı."

Şule çoktan çıkmıştı.

"Alo, Recep."

"Evet..."

Vitamin kutusunu elinde evirip çevirdi.

"Bu silah raporunda senin imzan yok."

Bir sessizlik oldu.

"Orada mısın?"

"Sesini alamadım. Ha, evet. Öğleden sonra bir çayını, içerim."

Recep'in telefonda konuşmak istemediğini anlayınca "Tamam, Suluhan'a gel. Dört iyi mi?" dedi.

"İyi."

Telefonu kapatıp vitamin kutusunu paslı çekmecenin içine attı. Mandalinayı soyarken odanın önünden geçen Cevdet'i görüp seslendi: "Aykut nerede? Bütün erkekleri topladınız, bir o yok!"

"Evine uğradık, yoktu."

"Gel buraya."

Mandalinanın yarısını Cevdet'e verip, diğer yarısını yerken mantar panonun üstüne tutturulmuş eğreti kâğıtlardan Aykut'un telefonunu buldu.

"Aradığınız kişiye şu anda ulaşılamıyor. Lütfen daha sonra..."

Arabayı Cebeci Camii'nin arkasında, Süngü Bayırı'na bırakmış, tanıdık sokaklarda olmanın rahatlığıyla yürüyordu; elindeki adrese bir daha baktı, annesi iki sokak ötede oturuyordu. Vakit olursa, bir uğramak lazım...

Kapıyı, tanımadığı genç bir çocuk açtı:

"Yavuz evde yok mu?"

"Kim arıyordu?"

"Polis."

Genç, kapıyı bir karış aralık bırakıp, içeriye rüzgâr gibi seslendi: "Yavuzz! Yavuzzzz!"

Yavuz'un yüzünde ilk dikkatini çeken, sol gözün çevresindeki şişkinlikti. Gözün hemen altına kan oturmuş, çev-

resi morarmıştı. Yavuz bir an, tanımaya çalışan bir ifadeyle Behzat Ç.'ye baktı, telsiz cızırtısı üzerine gerekli bağlantıları kurdu:

"Ha siz miydiniz? Buyurun, içeri girin!"

Salona geçtiler. Birbirini tutmayan koltuk takımı, üst üste atılmış kıyafetler, küllük olarak da hizmet vermiş bira şişeleri... Tipik bir öğrenci eviydi.

Yavuz "Tanıştırayım," dedi. "Arkadaşım Ömer, aynı okuldan."

"Hangi okul?"

"Siyasal."

"Güzel, yakın yerde ev bulmuşsunuz."

Ömer, söze girsem mi girmesem mi kararsızlığında, "Bu evi bulana kadar bayağı dolaştık," dedi.

"Hangi bölümdesiniz?"

Yavuz, "Ben maliyedeyim, son sınıf. Arkadaş iktisatta."

"Ben de son sınıftayım ama alttan çok dersim var, bizimki uzayacak herhalde."

Zaten evin pasaklı tipinin de Ömer olduğu anlaşılıyordu. Onlar otururken çay koyma bahanesiyle çıktı. Behzat Ç. muhabbetin bir sorgu havasında geçmesini istemediğinden, kendi hayatından da bir şeyler anlatma ihtiyacı duyup "Ben bu mahallede büyüdüm," dedi. "Bizim ev iki sokak aşağıda."

"Öyle mi? Ne güzel. Komşuyuz demek."

"Yok, annem oturuyor şu an. Ben Dikmen'deyim. Sen niye maliyeye girdin?"

"İlk başta babamlar istedi. Çiftliğin işleri falan, vergiden, işletmeden anlayan adam lazım diye."

"Başka bölüm mü istiyordun?"

"Yani bölüm denemez. Güzel sanatlar falan olurdu belki, resim falan. Ben bir şeyler çizerdim hep, yeteneğin var falan derlerdi. Ne yapalım, hayatın gerçekleri."

Behzat Ç.'nin gözü, kapı aralığında duran valizlere takıldı. Yavuz anladı bunu.

"Urfa'dan yeni geldim. Cenaze işleri falan."

"Anlıyorum. Gözüne ne oldu?"

"Düştüm."

"Nerede?"

"Evde. Burada işte. Son günler malum, biraz alkol de aldık."

"Neyse, fazla dağıtma kendini. Betül'ün yerine de oku, ailene milletine faydalı biri ol! Onunla ilişkiniz nasıldı? Bazı kuzenler vardır hiç birbirini tanımaz, ondan sordum."

"Yani biz beraber büyüdük. Beraber çok zaman geçirdik. Her şeyi konuşurduk. Tabii ergenlik çağı gelince, biraz uzaklaştığımız oldu, her şeyi konuşamaz olduk. Bizim orada amca çocuğun da olsa kadınla pek samimi olamazsın. Laf çıkar. Allah'tan bizim ailemiz öyle tutucu değildir, okumuş adam çok. O yüzden yine konuşur, dertleşirdik hep. Aramızda bir yaş var, zaten benden sonraki yıl da o kazandı Ankara'yı."

"Betül'ün hamile olduğunu biliyor muydun?"

Yavuz'un gözleri açıldı, bir süre afallamış bir yüz ifadesiyle baktı. Belki de daha doğmamış bir akrabayı kaybetmenin üzgünlüğüydü bu. Çok kısık, "Hayır," diyebildi. "Ben şu çayın altına bir bakayım."

Behzat Ç., "Otur," dedi. "Bu mesele ciddi, biraz serinkanlı olalım. Baştan düşün, Betül'ü tehdit eden kimse var mıydı?"

"Bilmiyorum, bana bir şey söylemedi."

"Son dönemde seni tehdit eden biri oldu mu?"

"Hayır."

"Bak!"

Yavuz'un gözü, türlü lekelerin bulunduğu halıdaydı.

"Bana bak bana! Bana yalan söyleme. O gözünü kim morarttı?"

"Kimse... Düştüm ben!"

Behzat Ç. bir perde alttan aldı, tatlı sert bir ifadeyle, "Korkmana gerek yok," dedi. "Sizi kim tehdit ediyorsa söyle. Seni koruruz, yani elimizden geldiğince. Adamlar kuzenini öldürmüş yahu, biraz erkek ol! Böyle mi öğrettiler sana!"

"Olsa söylerim, niye söylemeyeyim."

"Betül'ün silahı var mıydı?"

"Bilmiyorum."

"22 kalibrelik Beretta, ucunda susturucu için kılavuz açılmış."

"Bilmiyorum, silahtan anlamam. Hiç elime almadım."

Ömer elinde tepsi ve dumanı tüten çaylarla odaya girdi.

Behzat Ç. kalktı, "Bana müsaade. Malum yoğunuz," dedi.

Bir an, tam kapıdan çıkarken mi dönüp söylesem, yoksa şimdi mi diye tarttı kafasında. Kapı girişindeki gazete kâğıtlarının üstüne yığılmış bebek mezarı ebatındaki çizmelerle Yavuz'un ayaklarını karşılaştırdı, göz kararıyla tutuyordu. Kendisini geçiren Yavuz'un omzuna koydu elini, "Bak evladım," dedi. "İyi düşün, ben yine uğrarım."

Arabayı Süngü Bayırı'ndan çıkarıp, Dikimevi kavşağından Cebeci Postanesi tarafına saptı. Kâğıda not ettiği adresten, Muhsin Süvari'nin oturduğu sokağı buldu. Az biraz onunla da komşu sayılırdı. Apartmanın zillerine göz gezdirdi, adres doğruydu ama Muhsin Süvari'nin adının yazması gereken 12 numara boş gözüküyordu. Apartman Görevlisi Muharrem Kara yazan zile bastı. Otomata basan yoktu, en sonunda zeminin altındaki merdivenden çıkan bir adam gözüktü. Giriş kapısını açıp "Evet?" dedi.

"Muhsin Süvari bu apartmanda mı oturuyor?"

"Evet."

"Nerede şimdi?"

"Bilmiyorum, bir haftadır yok."

"En son ne zaman gördün?"

"Yılbaşının ertesi. Polis misin amirim?"

"Nereden anladın?"

Adam kapıyı sonuna kadar açıp Behzat Ç.'yi içeri soktu: "Yirmi yıldır kapıcılık yapıyorum ben, anlarım. Kusura bakma, kapıyı birden açamayız. Satıcısı olur, hırsızı olur. Muhsin'i soruyorsan, polislik işi olur mu bilmem. Efendi çocuktu, her türlü hal hatır sorardı. Bizim oğlanı sağ olsun, hastaneye yetiştirdi. Apandisit ameliyatına."

"Arabası mı vardı?"

"Yok, araba onun değilmiş, derneğinmiş."

"Ne derneği?"

"O kadarını bilemeyeceğim. Böyle içinde acayip acayip fırfırlı kâğıtlar vardı, duvara yapıştırmalık. Kova vardı, fırça vardı, onları bagaja koyduk oğlanı yerleştirdik. O zaman anladım."

"Neyi?"

"Yani bir işler var dedim. Kapıcıysak o kadar da cahil değiliz, ortanın sonundan bıraktım. Amma velakin iyi çocuktu, bir anarşistliğini, uğursuzluğunu görmedik."

"Oturduğu evin anahtarı var mı?"

"Yöneticide vardır."

Asansöre binip yöneticinin oturduğu beşinci kata çıktılar. Behzat Ç.'nin gözü yöneticiyi pek tutmamıştı, "İsterseniz beraber bakalım memur bey," önerisini geri çevirdi, Muharrem'le beraber ikinci kata indiler. Muharrem kapıyı açtı, evin bir süredir havalandırılmadığı belli oluyordu. Muharrem iki oda bir salon evi gezdirirken, "Görüyorsun, derli toplu çocuk," dedi. "Amma velakin, ne de olsa bekâr evi, kadın eli değmediği belli oluyor. İşte burası çalışma odası. Kitapları görüyorsun, okumuş adam."

Odada kitaptan adım atacak yer yoktu. Raflara sığmayanlar yerlere dizilmişti.

Muharrem konuşması için soru sormaya gerek bırakmayan adamlardandı; "Bizim kız İngilizceden kaldı ortanın birinde," diye devam etti. "Kız zorlanınca, ona İngilizce öğretti yazın. Ben baştan karşı çıktım, kız on üçünde, şu an ortanın ikisine gidiyor, amma velakin bekâr adam, içi temiz olsa da belli olmaz, nefis bu. 'O zaman anası da gelsin yanında otursun,' dedi. Hanıma da öğretmiş bir şeyler. Ben tabii bunun üzerine dövmek zorunda kaldım hanımı biraz, çocuklarla benden gizli dil konuşuyor."

"Giren çıkan olur muydu?"

"Tabii giren çıkan çok olurdu, gözümün tutmadığı tipler vardı. Karılar kızlar vardı. Arada Muhsin olduğundan bir şey diyemedik. Yönetici çok kızdı, orospular geldi, fuhuş yapıyorlar diye. Ama yok, fuhuş yoktu, ben yirmi yıllık kapıcıyım, kim fuhuş yapar, kim zina eyler, kim harama uçkur çözer anlarım. Bunlar o tip değildi."

Behzat Ç. Betül'ün fotoğrafını çıkardı: "Şuna bir bak bakalım, bu kız da gelir miydi?"

"Valla çıkaramadım. Bir de hanıma sorayım."

Muharrem fotoğrafı alıp, çevik adımlarla evden çıktı. Behzat Ç. yatak odasına girdi; arkalıksız bir yatak, bir de kumaştan yapılmış portatif dolap vardı. Dolabı açtı, içinde üç beş kazak, bir iki pantolon, bir iki nevresim takımı ve temiz iç çamaşırları vardı. Yatağın ucuna oturup, otel odasına yeni girmiş müşteri gibi, yatağın yaylarını kontrol etti. 216'dan ilk nefesini çektiğinde Muharrem dönmüştü, "Valla, hanım da çıkaramadı amirim," dedi.

Behzat Ç. külünü silkecek yer ararken, "Bak Muharrem," dedi. "Sen bu çocuk iyidir, hoştur diyorsun ama, biz de buraya boşuna gelmedik. Sen anlamışsındır yani. Gördüysen bir yanlışını söyle."

"Valla amirim, iki yıldır bu evde oturuyor. Şimdi ne desem bilmiyorum. Üç ay önce bir gece sarhoş geldi, kaldırı-

ma düştü, sırtladım. Derdi neydi bilmiyorum, âşık olmuş galiba..."

"Kime âşık olmuş?"

"Bilmiyorum, ben kendiliğimden tahmin ettim. Fazla soramadım, bir büyük rakı açtık, ben de çakırkeyif olduğumdan üstelemedim. Bunun dışında bir sarhoşluğunu, ayyaşlığını, içip içip sapıtmalığını görmedik. Bir gün de kavga etmiş, dayak yemiş biraz, karakolluk olmuş herhalde. Öyle geldi, hanımla pansuman yaptık. Demirle vurmuşlar, kafası yarılmış. Biraz kendine gelince dedim 'Muhsin, iyi ıslatmışlar seni.' 'Bir de sen karşı tarafı gör,' dedi."

"Neden kavga etmişler?"

"Bilmiyorum, sorduk söylemedi. Gençlik işte..."

"Seni kafalamaya çalıştı mı? Örgüt propagandası yaptı mı?"

"Yok, ara sıra konuşurduk ama örgütçülüğünü görmedik."

"Ne konuşurdunuz?"

"Zamlar olsun, pahalılık olsun, iş güç işte, ekmek derdi. Aklınıza başka bir şey gelmesin. 'Sigortasız çalıştırıyorlar seni,' dedi birkaç sefer. Çıktık yöneticiye, bize faydası oldu."

"Sigortanı mı yaptılar?"

"Yok, elli lira zam yaptılar, sigortadan vazgeçtik. Bu devirde elli lira deyip geçme, iyi para. Benim zaten arkam sağlam, kimse çıkaramaz beni buradan, hep bizim hemşeriler bakar bu mahalleye. Benim sigortam onlar. Yeşil kartım kendiliğinden var zaten."

"Son bir haftadır arayıp soran oldu mu?"

"Geçen gün geldiler, böyle yine sivil. Onlara da aynısını söyledim. 'Gelirse haber ver,' dediler, telefon bıraktılar. Yani bir işler çevirdiyse bilemem, kız meselesi de olabilir. Ötesini bilemem. Biz bir zararını görmedik, faydasını gördük ailecek. Amma velakin bizim için önce devlet gelir, devlete kafa tutmayacaksın, bu bir. Her işe burnunu sokmayacaksın, bu iki. Ekmek yediğin kaba pislemeyeceksin, bu da üç. Muh-

sin'e de anlattım bunları. Amma velakin okumuş adamdır, ben akıl veremem."

Suluhan şimdi tenhaydı ama bir saat sonra mesai bitiminde iğne atsan yere düşmezdi.

"Yeter, beni daha fazla karıştırma bu işe!"

Behzat Ç., "Tamam," dedi. "O zaman karıştığın kadarını anlat."

Tepeden aşağıya var gücüyle yanan elektrikli ısıtıcı yüzünden gömleğinin yakasını çekiştirdi. Söz sırasının karşı tarafta olduğunu belli eden bir suskunlukla, çayına attığı tek şekeri ağır ağır karıştırdı.

Recep, "Silahı biz inceledik," deyip çevreye, dolu olan bir iki masaya göz gezdirdi.

"Eee?"

"Ama raporu yazan biz değiliz, aldılar elimizden. Neden bilmiyorum. Hani bu silah, bilirsin, bir ara teşkilatta da kullanılırdı tek tük. Başta ondan şüphelendim, yani bizim teşkilatın malıdır dedim ama öyle olsa numarası, kaydı olur, bellidir."

"Kayıtsız silahlar da var."

"Kayıtsız olsa, zaten bize hiç gelmezdi."

"Kimin bu silah?"

"Örgütün."

"Kimin!"

"Bağırma, yavaş. Bu, kızın karıştığı örgütün silahı. Bak bunların hiçbirini benden duymadın, sonra tanıklık falan etmem. Önce bir kuyumcu soygununda kullanılmış. Beş yıl önce de Bahçelievler'de bir çatışmada kullanmışlar, kullanan eleman polisin elinden kaçmış. Baskını yapan bir memuru da bacağından vurmuş. Yani polisin bacağından çıkan kurşun, bu silahtan atıldı, buna şüphe yok."

"Susturucu?"

"Susturucu mu?"

"Evet, silaha takılı bir de susturucu vardı."

"O hiç gelmedi elimize."

"Nasıl yani? Geldi! Ben tuttum kaydını, sana verdim."

"Karıştırma işte. Aldılar elimizden. Beni daha fazla konuşturma."

Recep kalktı, masanın üstüne para bırakmak için davranınca Behzat Ç., "Ben hallederim, koy o parayı cebine," dedi.

Recep'in aklı parada değildi, "Zaten şu defter sayfası yüzünden yeterince başım belaya girdi," dedi. "Diken üstünde oturuyorum. Soruşturma ha geldi ha gelecek diye bekliyorum. Hadi eyvallah..."

"Dur! Vurulan polis kim? Kaçan eleman kim? Hangi olay bu?"

Recep kıçının kıyısıyla, her an kalkacakmış gibi oturup "Seni aşar, hiç uğraşma," dedi. "Adamlar her şeyi göz göre göre yapıyorlar işte, bir balistik raporu yazmışlar, altındaki imzaların hiçbiri balistikçi değil, resmen dalga geçiyorlar. Bir tane yeni mezun savcıyla, iki tane deli polisle çözülecek iş değil bunlar. Aptal numarası yapmayı bırak, Don Kişot ayağı çekme bana, adamlar devlet olmuş yahu! Biz kimiz?"

22.

Anahtar kapının kilidinde iki sefer döndü. Mide bulantısı, baş ağrısı, halsizlik, ateş otuz yedi buçuktan otuz sekiz... Hastanın öyküsü buydu. Karşı daireden gelen yemek kokusu mide bulantısını artırırken içeri girdi. Çıplak duvarlarıyla can sıkan uzun koridoru yürüyüp yatak odasına geçti. Ceketini çıkarıp kendini yatağın üstüne attı, gözlerini kapadı. Biz kimiz? Rahat bir nefes alamadan, soyunup dökünemeden daha, kapı çaldı. Şimdi kim kalkıp açacak. Mecburen o.

Kamber, elindeki büyük market poşetini uzattı.

"Bu ne?"

"Tuvalet kâğıdı. Geçen gün istemiştin."

Baktı, otuz ikili. Kâbus, kurtuluş yok...

"İkilisi yok muydu bunun?"

"Kampanyada bunlar, sudan ucuz! Aile boyu..."

"Ne kadar?"

"Beş lira."

Cebini yoklayıp verdi. Aynı koridoru tekrar arşınlarken, poşeti yol üstündeki, kapısı yarı açık duran banyoya fırlattı. Gömleğini, pantolonunu çıkardı. Yatağın kenarına oturup çoraplarını da çıkardı. Uzanıp gözlerini kapadı, biz kimiz? Rahat bir nefes alamadan, soyunup dökünmüşken ama, salonda telefon çalmaya başladı. Şimdi kim kalkıp açacak. Mecburen o.

"Alo."

"Merhaba. Söz vermiştin, gelmedin?"

"Sen kimsin?"

Karşı taraftan bir hayret ünlemi duyuldu: "Aaaa!" Adam kendini tanıttı, ilk gece barda sonra da Aybars'ın yanında gördüğü kır saçlıydı. Küçük bir sessizlik oldu.

"Ha merhaba," dedi. "Gelemedik işte, iş güç."

"Olmaz ama. Bu hafta bir uğra. Şu meseleyi de konuşuruz."

"Konuşuruz."

"Sizin arkadaş nasıl? Hayalet miydi?"

"Evet, iyi."

"Ona da çok selamımı söyle. O da gelsin bir çayımızı içsin mutlaka."

Adam daha ne desin, açık şekilde ortalıkta dolaşmayın mesajı veriyor. Kafasında tilkiler uçuşurken telefonu kapattı. "İyi de, benim evin telefonunu nereden..." Güldü, biz kimiz? Ben kimim?

Behzat Ç. Cinayet Büro Amirliği'nde başkomiserdi, hayata karşı işlenen suçlar uzmanı. İdman Ocağı'nda stoperken duran toplara ondan iyi vuran yoktu, sonradan topçuluğu bırakıp vatandaşı tekmelemeye başladı; bu arada evlendi, boşandı, bir kız babası oldu. Puslu, karanlık bir yolda yürüyordu. Gökyüzünde ilaç için tek yıldız yoktu, çarptığı yeri kesen bir ayaz, tam cinayet havası. Çalıların arasından bir hışırtı duyunca eli beline gitti.

"Sen kimsin?"

"Benim yahu! Tanımadın mı?"

Harun'du. "Görünüşe göre aynı izin üzerindeyiz," dedi.

Şeytan diyordu ki, arka arkaya, kombine tokatlar at, sayamasın.

"Ulan ben sana demedim mi, bana sormadan bu konuda bir şey yapma diye."

"Yavaş amirim, sessiz biraz, duyacaklar."

"Duysunlar! Alsınlar elimizden bu silahı, kimliği zaten. Biz kimiz? Yeter!"

Harun koca eliyle ağzına yapışınca boğuluyorum zannetti, sonra sakinleşti biraz. Öfkesinin geçtiğini gözleriyle işaret edince, ağzındaki eller çekildi.

Harun, "Bir ekip daha geldi, evi sardık," dedi.

Behzat Ç. öne bir iki adım attı: "Tamam, adamları alıp işi bitirelim. Önden ben giriyorum, kimse ateş etmeyecek, sakın!"

Uzaktan ışıkları gözüken eve ulaşmak için küçük bir koruluğu aşmak gerekiyordu. Ay ışığının puslu aydınlığında, karanlık ağaç diplerini yoklaya yoklaya, sessiz ve seri adımlarla yürüdü. Koruluğun ortasında, piknik alanı gibi bir açıklığa gelince, etrafta kimsenin olmadığından emin olmak için durdu. Birdenbire bir el koluna yapışınca, korkudan aklı çıktı, silahını çekti. Ceyda.

"Sen ne arıyorsun burada?"

"Berna benim de kızım!"

Ceyda, bir ağaç kütüğüne oturup için için ağlamaya başlamıştı.

"Başımıza ne geldiyse senin yüzünden geldi."

"Berna da bu hallere benim yüzümden mi düştü?"

"Senin yüzünden tabii. Silah çektin, tokat attın, evleneceği adamın ağzını burnunu kırdın, cebine hap koydun, haksız yere hapse attırdın. Bir öldürmediğin kaldı. Öldür kızı, rahatla."

"Adam gibi koca bulsun o zaman."

Ceyda'yı teskin edecek hali yoktu, hele böyle bir zamanda. Saatine baktı. Evlilikleri boyunca bu kadının döktüğü gözyaşları, bir su deposunu rahat doldururdu.

Behzat Ç., "Sevdik de evlendik," dedi. "İsteseydin, yeniden beraber olabilirdik."

Ceyda gözlerini karanlığa dikip öfkeyle bağırdı: "Seninle beraber olunmaz, sana maruz kalınır."

"Sus, duyacaklar!"

"Duysunlar, sen savaşacaksın, kadın sana cephane taşıyacak. Beraberlikten anladığın bu!

"Sus!"

"Sen kadına orospu gibi davranırsın! Kadına ihtiyacın yok senin, orospu lazım sana. Mutlu musun şimdi orospularla! Mutlu musun?!"

Mecburen ağzını kapattı. Ceyda silahı da gördüğünden, sanki ömrünün son anlarını yaşıyormuş gibi, çırpınmaya başladı. Sakinleşmesi biraz uzun sürdü. Behzat Ç. onun yüzüne bakarken, "Sevdiğim kadın bu muydu?" diye sordu kendine. Muhtemelen benzer bir soru ona bakan Ceyda'nın da aklından geçiyordu.

Bir süre sonra Ceyda'nın gözleri oynadı, ileride gördüğü bir şeyleri işaret etmeye çalıştı. Bir kükreme duyduğunda ellerinin arasındaki ağzı serbest bırakıp "Bu neydi?" diye sordu.

"Aslan, bataklık aslanları dolaşıyor."

"Hadi canım, Ankara'da bataklık aslanı ne gezer! Hep *BBC*'nin işleri bunlar."

"Atatürk Orman Çiftliği'nden kaçmıştır."

Piknik alanında bir karaltı dolaştı. Ceyda, "Bak, bak," dedi. "Biri dolaşıyor orada."

"Kim?"

"Kim olacak, Berna. Buraya niye geldik?"

Hızla o tarafa yürüdü. Berna değil, Betül'dü bu. "Sen ölmedin mi lan yoksa, intihar etmiş numarası mı yapıyordun?" Bataklık aslanları pusudan fırlamış, Betül'ün çevresini sarmıştı. Tetiğe yüklendi ama silah tutukluk yaptı. "Ulan *BBC* Allah belanı versin!" Yeniden kurşun sürdü. Dan! Dan! Iska. "Kızı vurduk, aslanlar kaçtı." Vurulan kızın yanına gitti, ortalık kan gölüydü. Yüzünü çevirdi, Berna. "Bunu ben mi yaptım? Nasıl yaptım? Şimdi ne yapmalı? Polis gelmeden izleri yok etmeli. Polis geldi bile. Biz kimiz?" Yerlere bakıp mermi kovanlarını aradı, birini buldu, cebine attı. Diğeri kayıptı.

"Ne yapıyorsun sen?"

Döndü, Akbaba'ydı.

"Hiç," dedi.

"O zaman bir 216 ver de ciğerlerimiz bayram etsin."

216'yı verdi, yakarken fark etti, Akbaba değildi bu, tünediği ağacın dalından inen Kesik Kuyruk'tu. Anne Leopar'ın gözleri gecenin içinde parlıyordu, gerilip birdenbire üstüne atladı, omuzlarındaki patileri hissetti. Yırtılan etinin acısını duyduğunda, iki sivri diş çoktan boğazına geçmişti. Kan.

Sıçradı. Boynunu tutuyordu, kendine gelmesi hayli zaman aldı. Garip bir zamandı bu, geçmişle geleceğin iç içe geçtiği, her geçen anla kâbusun bittiğini kanıtlayan güzel, buruk bir şimdi. Yaşıyordu. Berna da yaşıyordu. Katil değildi, cina-

yet izlerini yok etmenin utancını da duymasına gerek yoktu. Hepsi geçti işte.

Midesinde bir sıkıntı duyunca, koşar adım banyoya yöneldi. Kamber'in getirdiği otuz ikili tuvalet kâğıdı, çamaşır makinesinin önünde duruyordu. Elinde evirip çevirdi biraz, "Al bunu sehpa yap... İhtiyacın vardı zaten..." Zihninden, uyku halinden yeni kurtulmanın etkisiyle bulanık sorular geçiyordu: "Susturucuyu aldılar, eyvallah. Ama silah örgütünse, raporu neden çarpıttılar? Başa saralım, Betül'ün öldüğü gece TEM'den Metin'in olay yerinde ne işi vardı?" Ve daha önce sorması gereken bir soru: "Metin niye bilgi sızdırıyor? Yoksa kendi aralarında bir çatışma mı?"

Tuvalet kâğıdını açarken, kafasına birdenbire dank etti, meselenin büyük bölümünü o an çözdü. Bu durumda derhal Gökhan'ı ve Aykut'u bulması gerekiyordu, ayrıca Muhsin'i. Yoksa ölü sayısı artabilirdi. "İşte Türk'ün aklı," dedi içinden. "Tuvalet kâğıdını açarken..."

Ertesi sabah, büronun içini kudurgan ve sabırsız adımlarla arşınlıyordu. Hayalet'e kızmıştı. Sabahın köründe, Harun'u da yanına alıp Muhsin'i yakalayacak baskını yapmak için nereye gittiğini söylemeden ortadan kaybolmuştu.

Soru sormaya "Yahu biz burada eşekbaşı mıyız?" diye başladı. "Bu adamlar bizi takmıyor mu?" diye devam edip, "Niye benden habersiz gidiyorlar?"la bağladı. Akbaba ve Eda'yı bunaltmıştı. "Telefonları da kapalı, kim bilir neredeler?"

En sonunda Behzat Ç.'ye bir pinpon maçını seyreder gibi bakmak zorunda kalan Akbaba, "Yaşlandık artık," dedi. "Aksiyon olunca bizi atlatıyor gençler."

"Saçma sapan konuşma Allahını seversen."

Eda konuyu değiştirip ortamı yumuşatmak için, "Betül'ün Muhsin'i niye bara çağırdığını söyleyeyim," dedi. "Yardım istemek için."

"Kime karşı?"

"Orasını Muhsin'i getirdiklerinde öğreneceğiz."

"Tabii, sağ salim gelebilirlerse."

Haber merkezinden bir yaralama ihbarı geçince, Akbaba telsizini aldı, sessiz sedasız çıktı. Behzat Ç. zangırdayan telefonu bekletmeden kaldırdı.

"Neredesin sen?"

Hayalet çok kısık konuşuyordu. "Muhsin'i bulduk, ama almamız zor."

"Harun yanında değil mi? Kafa göz girin alın!"

"Bildiğin gibi değil."

"Nasıl, neredesin sen! Tam mevki bildir."

"Kızılcahamam tarafı... Hop! Hooop! Ne oluyor!"

Telefon düştü, ahizenin ötesinden lambur lumbur sesler geldi.

"Alo! Alo!"

Bağrış çağrışın arasında Harun'un, "Dağılın lan, dağılın!" diyen tok sesini ayırt etti bir an. Bu kargaşa otuz saniye kadar sürdü. En sonunda telefonu biri kaldırdı, herhalde ankesörlü bir telefondu. Çocuksu, tiz bir sesti.

"O yavşak başkomiser sen misin?"

"Sen kimsin lan!"

"Lanlı konuşma, senin ecdadının, sülaleni... ... ..."

Behzat Ç. çıldırdı. Bir iki kısa küfürle karşılık da verdi ama karşıdaki tiz sesin sahibi yakası açılmadık küfürlerle kendinden geçtiği için bunları işitmemişti. Küfrü bitiren adam, en sonunda durup derin bir nefes aldı.

"Şimdi sor bakalım sen kimsin diye," dedi. "Ben var ya ben, istesem seni beş dakikada bitirecek adamım."

"Yok ya!"

"Gör bakalım o zaman, saatine bak!"

Telefon çat diye kapandı. Öfkeden nabzı şakaklarında atıyordu. Soran gözlerle bakan Eda'ya hiçbir şey söyle-

medi, eliyle çıkmasını işaret etti.

Eda çıkınca, odanın içinde delirmiş bir sinek gibi uçmaya başladı. Bu arada gözü ister istemez duvardaki saate konuyordu. Tam beş dakika sonra odanın kapısı bir hışımla açıldı. En son öğretmen cinayetinde gördüğü emniyet müdür yardımcısı, öfkeden kıpkırmızı olmuş suratıyla karşısına dikildi.

"Sen ne yaptığını zannediyorsun!"

"Ne olmuş, ne yapmışız?"

"Bir de soru soruyor. Muhsin Süvari'yi senin elemanlar takip etmemiş mi?"

"Evet, ettiler. Bir vakayla ilgili, kilit bir adam."

"İşte o adamı İstihbarat almış. Sen de İstihbarat'ın elinden adam almaya kalkıyorsun."

"Ben ne bileyim İstihbarat'ın aldığını."

"Bırak şimdi! İşinize gelince her şeyi bilirsiniz. Biz tam aramızı yeni düzelttik adamlarla, senin yediğin naneye bak! Ben sana bunun hesabını sorarım. Götü boklu Cinayet Masası, İstihbarat'a karşı operasyon yapıyor. Sen kimsin! Sen kimsin lan Behzat Ç.! Kimsin!"

Behzat Ç. yumruklarını sıktı, eli uyuşana, suyu çıkana kadar. Olgunlaşmak böyle bir şeydi herhalde, dişlerini döktüğü yüzbaşı bile bu kadar bağırmamıştı o gün. Emniyet müdür yardımcısı bütün Cinayet Bürosu'nu inletti, sonra da çıkıp gitti. Onun ardından Tahsin girdi odaya.

"Sakın bir şey söyleme, sakın!"

Tahsin, "Tamam," dedi. "Sen şimdi git, on beş gün izin yap. Ortalarda gözükme. Ben halledeceğim."

"Önce birilerini ara da, bizim çocukları al adamların elinden."

"Onu hallettik. Çocuklar bizde."

Tahsin gittikten sonra masasına oturup, gözlerini saate dikti. Sadece on dakika geçmişti. Önüne beyaz bir kâğıt çekti, kalemlikten tükenmezi alıp bir süre düşündü. Yazmak için

biraz eğildi ama tükenmez yazmıyordu. Kalemlikten bir tükenmez daha aldı, o da yazmıyordu. Ceplerini hızla karıştırdı. Çekmeceleri açıp kapatırken bir an gözükarardı. Kalemi, kalemliği, masanın üstünde eline ne geçerse artık, duvara fırlatmaya başladı. Duvardaki saat düşüp kırılmıştı.

Eda kapıdan başını uzatıp "İyi misiniz?" diye sordu.

"Saçma sapan konuşma."

Eda bir şey söylemeye hazırlandı ama tereddüt ediyordu.

"Ne söyleyeceksen söyle, bekleme orada."

Eda, "Çocuklar Aykut'u getirmiş. Ne yapalım?" diye sordu.

"Hiçbir bok yapmayın, kapatın bu dosyayı!"

Ceketini alıp çıktı.

23.

Hastanın öyküsü... Salondaki kanepede on bir gündür yorgan döşek yatıyor, ateşi otuz sekiz buçuktan otuz dokuz. Çoğu zaman uyudu, ufak tefek yorgunluklar birleşip büyük bir rehavet halinde çökmüştü omuzlarına. Kamber iki karton 216 bıraktı geçen hafta, Gülsün çorba yapmış dün, onu içti. Arada, başka insanların yüzünü görmek için televizyona baktı. Hasta olmanın en kötü yanı 216'nın gerçek tadını alamamak. İzin mi yapıyor, açığa mı alındı belli değil. Ama her şey birden kötü gitmez, hayatın bir dengesi var. Geçen hafta Berna'yla barıştı, kızı kendisini anladı nihayet. Birbirlerini bir yerinden anlamaya başlamaları gerekiyordu sonuçta. Zaten insanı en yakınlarının dışında kim anlar! Onlarla sürekli küs kalamazsın, hayatından çıkaramazsın, bunu yapmak için çok gözükara ve güçlü olmak lazım, belki de bir hayli acımasız; kan çeker nihayetinde.

Berna mutfakta nane limon kaynatırken, "Sende ne marifetler varmış," demek geldi içinden. "Elim kırılsaydı da o

tokadı atmasaydım," gibi arabesk bir cümle de kuracaktı az daha, vazgeçti; "Ben çok kaba bir adamım," demekle yetindi, gerisini sen anla. Berna da kabul etti yanlışlarını. "Bu memlekette babasından tokat yemeyen var mı zaten..." "Koca kıza da vurulmaz ki ama." Mazereti hazır, "İstediğim haltı yerim," dediğinde kafasından geçen kötü görüntüler olmasa, tutardı kendini. "Müdürün karşısında nasıl tuttun ama, ne yapalım herkes gücü yettiğine vuruyor işte, götün yiyorsa dayak yiyeceğini bildiğin kavgaya gir." "Bekâretini koruyor mu diye düşündüğün kız kürtaj masasına yatmış çoktan..." "İyileşmek için bunları unutmak lazım..."

Unuttu hemen. Şimdi ne zaman telefon açsa daha iki sefer çalmadan bakınıyor mu Berna, iki sefer de ziyaretine geldi, daha ne olsun, bundan büyük mutluluk olamaz. Her konudan konuştular, Betül'ün şüpheli intiharından bile. Berna çok üzüldü, ilk defa ilgilendi Behzat Ç.'nin uğraştığı bir vakayla. Bir sürü soru sordu, hatta intihar mektubunun fotokopisini okuyup ağladı. Behzat Ç. açıkladı hemen, "Defterinden koparıp cebine koymuşlar, kendisi yazmamış." Berna, "Çöz bu işi mutlaka," dedi. "Ama beni de ihmal etme tabii ki." Bu sefer ihmal etmeyecek, "Doğum günü 28'i, unutan şerefsizdir." Berna şimdi tatilde, arkadaşlarıyla Uludağ'a çıkmış, kafasını dinliyor. "Dinlesin, hakkı." 28'inde dönecek, on iki yıl sonra ilk defa doğum gününü beraber kutlayacaklar. Alacağı hediyeye de karar verdi, paraya kıyması lazım ama... Maaşı yatmış mıdır acaba... "Maaş yetmez, annemden alırım o zaman, vardır onda. Yine de biraz uygun fiyatlısını bulmak lazım..." "Alsam kullanır mı?" "Temiz, sağlam olursa neden kullanmasın. Bir de kırmızısını bulursam. Olmadı boyatırız." Böylece o günün de uğursuzluğu ortadan kalkacak. Sanki iyi kötü her şey, dönüp dolaşıp o günü buluyor. Babasının ölümü, boşanmaları, Berna'nın doğumu.

İlk başlarda pek inanamadı ama Betül'le de arasını düzeltti bu sayede. İnsan bir ölüyle arasını nasıl düzeltir, bu da onun işi. Kimi maktul vardır hiç çekilmez, yaşarken her türlü puştluğu yapmış. Yani işi bu olmasa, "Bana ne, iyi ki ölmüş," deyip geçeceği adamlar. Betül öyle değildi gerçi, ama aralarında bir soğukluk da vardı. Gecelik'i, mesleki gözlüklerini bir yana bırakarak, kim şüpheli, kim tehdit etmiş demeden okudu ilk defa. Ona da hak verdi, bu ne biçim dünya! En sevdiği cümle: "Çocuğun ellerinden kaçan uçan balon, fotoğrafı çekilebilecek en hüzünlü an." Doğru, güzel yazmış, herkes anlar bunu, herkesin başına gelmiştir çünkü.

Kapı çaldı. Üç dört kez, ara vermeden. Silahı arkasına gizleyerek gitti, delikten baktı. "Senin burada ne işin var, deli!" cümlesi geçti içinden. İçten içe de sevindi, insan görmeyeli uzun zaman olmuş, içinden konuşmaktan bıkmış.

Şule, "Geçmiş olsun," diyerek daldı içeri. "Sözümü dinlemezsen olacağı bu, sana ıhlamur getirdim, mutfak ne tarafta? O arkandaki ne, göster bakayım..."

Bir iki adım gerileyince, Şule koşarak çevresini dolaştı, "Çok ayıp," dedi. "Bana da mı ateş edeceksin? Çiçek vereceksin zannetmiştim."

"Burayı nasıl buldun?"

"Annenden öğrendim."

"Annemden mi? Annemi nasıl buldun?"

"Her şeyi sorup durma, açık istihbarat diye bir şey var."

Şule çoktan mutfağı bulmuş, "Bu ocak nereden yanıyor?" diye bağırıyordu. "Karnın aç mı? Çorba yapayım istersen akşama, yersin. Ooo! Buzdolabında çorban varmış zaten, kim yaptı? Kapıcının karısı mı? Yeni tanıştık, merdiven silmekten bunalıma girmiş, çok hüzünlü biri, adı Gülsün ama herkes Gülsüm diyormuş."

Behzat Ç. mutfağa girip, "Bir sus," dedi. "Teker teker konuşalım."

"Tamam."

"Annemi nasıl buldun?"

"Google'dan."

"Google'dan mı?"

"Google'dan senin ismini arayınca, bir kulübün üyesi olduğun ortaya çıkıyor. Kulüp Cebeci'de bir semt takımı, insan semt takımına niye üye olur, orada doğup büyümediyse? Gittim kulübe, telefonunu bilmiyorlar ama orta yaşın üstündekiler seni iyi tanıyor. Duran toplara senden iyi vuran yokmuş bir vakitler, tekmeye kafa uzatan bir stopermişsin. Batak oynayanlardan biri 'Hayırsız çıktı, hiç uğramıyor artık,' dedi. Takım da İkinci Amatör'e düşermiş bu gidişle. Eski evinizi biliyormuş, baban kalp krizinden ölmüş, başın sağ olsun... Gittim, az biraz dökülüyor ama güzel bir ev, karakteri var, içimde memur oturuyor diyor... Annen kabak dolması yapmış, arada bir uğra, kadın çok yalnız, sohbet edecek arkadaşa ihtiyacı var, sadece telefonla olmaz... Bu arada annen beni çok beğendi, bir ara sana almayı bile düşündü herhalde ki yaşımı sordu, ama söyleyince vazgeçti, zaten hiç niyetlenme senin için çok küçüğüm, kızın yaşındayım. Berna nasıl? Uludağ'a gitmiş."

Kaynayan ıhlamurun kokusu bütün mutfağı kaplamıştı, bu kokuyla beraber salona geçtiler. Üçlü koltuğa uzanıp bir yudum aldı, iyi geldi, gerçekten iyi. Şule bir hap uzatıp "Şunu da iç," dedi.

"İçmem, aspirin içtim."

"Olsun, bundan da iç. Soğuk algınlığına birebir."

"İçmem."

"Niye?"

"Aspirin içtim."

"Aspirin neymiş ya! Başka ilaç kullanmaz mısın?"

"Kullanmam."

"Senin ihtiyarlığın hiç çekilmez."

Şule tekli koltuğa oturup arkasına yaslandı. "Rahatına da düşkünsün bakıyorum," dedi. "Bu ne? Günlük mü tutuyorsun?" Elindeki defteri evirip çevirdi. "İsme bak Gecelik, ne komik. Özel mi? Sen mi yazdın bunları?"

"Hayır."

Şule ilk sayfayı okudu: "*Burası bizim değil, bizi öldürmek isteyenlerin ülkesi. T.Ö.*" "A bu, şeyin sözü," deyince Behzat Ç. doğruldu.

"Kimin?"

"Niye heyecanlandın? Tezer Özlü'nün. T.Ö. işte, kısaltmış."

"O kim?"

"Hüzünlü bir yazar, genç yaşta öldü. Ben bütün kitaplarını okudum, insanın içini acıtıyor, çok dokunaklı. Bu cümle, büyük ihtimalle *Leyla Erbil'e Mektuplar*'ından birinden alınmış. Tabii ya, evet. 1977 1 Mayısı'ndan sonra böyle yazıyordu Leyla Erbil'e. Ben o zamanlar babamın karnında portakal suyuydum tabii, bilmiyorum ama beş yüz bin kişi katılmış. Ben siyaseti sevmem, Özal kuşağıyım. Özal geldi de hepimizin evine telefon bağlandı edebiyatıyla büyüdüm. Solcular da samimi olmuyor zaten."

"Neden?"

"Sözlerinden çabuk dönüyorlar. 1977 1 Mayısı'na beş yüz bin kişi katılmış, İstanbul'da 12 Eylül Anayasası'na ret oyu verenlerin sayısı iki yüz doksan beş bin. Nereye gitti bu insanlar? Ölenlere asılanlara bir şey denmez tabii de, yaşayanlara ne oldu? O günlerden kalan solcular dincilerden daha muhafazakâr, deliliğe tahammülleri yok. Hep aynı şeyleri söylüyorlar, eşitlik. Herkes eşit olursa benim ne özelliğim kalır? Tabii sen devlet memurusun, bu konularda konuşamazsın."

Behzat Ç. esnedi.

"Uykunu mu getirdim, kusura bakma. Seni açığa mı aldılar, kovdular mı?"

"Hayır izindeyim."

"Ne zaman bitiyor iznin?"

"Dört gün sonra."

"Yarın kaçta alıyorsun beni?"

"Ne?"

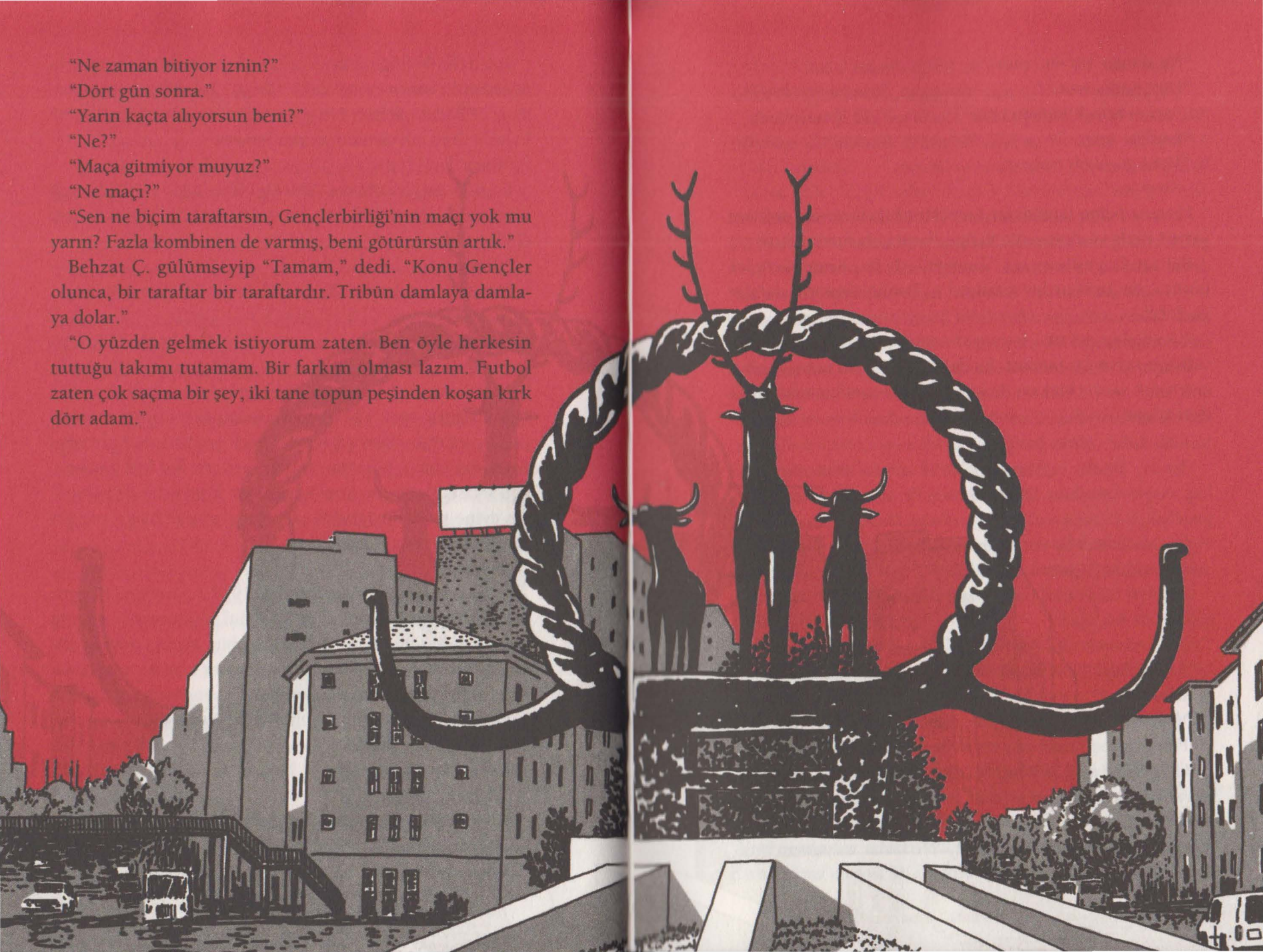
"Maça gitmiyor muyuz?"

"Ne maçı?"

"Sen ne biçim taraftarsın, Gençlerbirliği'nin maçı yok mu yarın? Fazla kombinen de varmış, beni götürürsün artık."

Behzat Ç. gülümseyip "Tamam," dedi. "Konu Gençler olunca, bir taraftar bir taraftardır. Tribün damlaya damlaya dolar."

"O yüzden gelmek istiyorum zaten. Ben öyle herkesin tuttuğu takımı tutamam. Bir farkım olması lazım. Futbol zaten çok saçma bir şey, iki tane topun peşinden koşan kırk dört adam."

"Nasıl yani, bir top, yirmi iki adam olması lazım."

"Hayatımda bir sefer maç seyrettim. Arkadaşın evindeydik, anten bozuk olduğundan televizyon çift gösteriyordu."

Duvarlar hüzünle çınladı. Behzat Ç. bu salonda içten bir kahkaha atmayalı uzun zaman olmuştu.

Ertesi gün Harun'la beraber OSTİM'deki açık oto pazarını geziyordu. Uzun aramalardan sonra nihayet bir Vosvos buldular, hem de kırmızı, tam istediği renk. Harun arabayı şöyle alıcı gözüyle süzüp "Amirim, ne yapacaksın Vosvos'u?" dedi. "Gel sana uygun fiyatlı bir Şahin alalım, bunun parçasını bulamazsın."

Behzat Ç., "Sen ona bakma da, araba sağlam mı, temiz mi ona bak," dedi. "Akıl ver diye çağırmadık seni buraya." Yandaki arabaların başında bekleyen adamlara Vosvos'un sahibini sordular, "Birazdan gelecek," dendi.

Harun, "Bunlar sağlam arabalardır ama iyi bakarsan," dedi kaportaya vururken. "Zaten istesen de deviremezsin, şu yapıya bak, o yüzden tosbağa diyorlar ya. Bir ara bu arabayı devirene bir tane daha veriyoruz diyorlardı. Bunlar kış arabasıdır aslında, soğuğa çok dayanıklı."

Gençten bir çocuk yanlarına yaklaşıp "Öyledir ağbi, yağ soğutmalı bu," dedi.

"Sen arabanın sahibi misin?"

"Araba değil ağbi, Engin diyeceksin. Yoksa alınır."

"İsim mi taktın arabaya?"

"Vosvoslara isim takılır, âdettendir."

"Peki, sen ne kadar istiyorsun bu Engin'e?"

"Öyle deme ağbi, ihtiyaçtan ötürü elden çıkarıyoruz. Bunları alması kolaydır da satması zordur. Az yakar, karizması yeter zaten."

Behzat Ç. en ciddi ses tonuyla, "Ne kadar istiyorsun birader?" diye sordu.

"Dört bin."

"Dört milyar mı?"

"Evet, dört bin YTL."

Behzat Ç. Harun'a baktı. Harun başını etmez anlamında yukarı kaldırdı.

Genç, "Çok değil ağbi," dedi. "Çok istemiyoruz, piyasası bu. Gelin bir motora bakın, iki tur atalım, öyle karar verin." Behzat Ç. ön tarafa doğru hareketlenince, "Gel ağbi gel," dedi. "Bunların motoru arkadadır." Genç, elini kolunu sallayarak açıklamaya koyuldu. "Sen de Vosvos almaya niyetlenmişsin ama bu konuyu pek bilmiyorsun galiba. Almaya niyetliysen bir ara konuşalım, Vosvos sahibi olmanın bazı kuralları vardır. Başka bir Vosvos gördün mü selektör yapacaksın falan."

Behzat Ç., "O kadarını da biliyoruz," dedi. Tam arka kaputu açmışlarken Hayalet bitti yanı başlarında. "Ooo! Araba mı alıyorsunuz," dedi. "Kime?"

"Amirime alıyoruz, ekip arabasından sıkılmış."

"Saçma sapan konuşma."

Hayalet, kaputu açmak için eğilmiş araba sahibine ensesinden bir şaplak atıp "Ne haber lan Samet," dedi. "Arabayı mı satıyorsun?"

"Evet ağbi, ihtiyaçtan."

"Siz tanışıyor musunuz?"

Hayalet, "Tanışmaz mıyız," dedi. "Bizim mahallenin çocuğudur Samet."

Harun, "Sizin mahallenin çocuğu ama bizden dört bin istiyor," dedi.

Hayalet yalandan yüzünü ekşitip "Yok," dedi. "Siz bakın, beğenirseniz üç bin beş yüze veririz. Değil mi Samet?"

Samet biraz mahcup "Üç bin beş yüz olmaz ağbi," dedi. "Yani arada sen varsın, başım gözüm üstüne, alın götürün derim. Ama en son üç altı yüz elli olur."

Harun, "Niye üç altı yüz elli," dedi. "Neyle ölçtün?"

"Kredi kartı borcum var, acilen üç altı yüz elli ödemem lazım, yoksa haciz geliyor."

Üç polisten birden anlayışlı bir "Haaa!" ünlemi duyuldu. Behzat Ç. Samet'in telefonunu alıp "Ben seni birkaç güne kadar ararım," dedi. "Ben aramadan sakın elden çıkarma."

Vosvos'un yanından ayrılınca Hayalet iki polisin ortasına geçip kollarına girdi. "Bakın," dedi. "Şimdilik açığa almayı düşünmüyorlar bizi. Ama bir disiplin cezası verileceği muhakkak. Özcan'ın meselesini de herhalde duruma göre kullanacaklar."

Harun, "Ben şunu anlamıyorum," dedi. "Bir şey yapmayacaklarsa niye uğraşıyorlar bizimle?"

"Çünkü işe kıyısından köşesinden bulaşmışlar. Vaka onların değil, bir kısmını çözün gerisine karışmayın diyorlar. Belki de kızın babasının yüzündendir, sözü geçen bir adam, onun hatırına kapatamıyorlar dosyayı?"

"Sonuçta biz göt altına gidiyoruz."

Behzat Ç., "Eh, öyle olması doğal," diye yanıtladı Harun'u. "Güçleri bize yetiyor. İki polisi açığa alırsın, bir savcıyı ihraç edersin mesele kapanır. Muhsin ne oldu?"

"Muhsin'i Kızılcahamam'daki gizli merkezlerine götürdüler, en son biz gördük. Herhalde bayağı bir sorguladılar. Sonra ne oldu bilmiyorum. Ailesi gelip Kayıp Bürosu'na başvurmuş. Bize saldıranların da, başlarındaki adam hariç resmî bir kimliği yok zaten, taşeron çalışıyorlar. Kimisi eski JİTEM'ci, kimisi tetikçi."

Maraton'a ayaz tam cepheden vuruyor, maçı ayakta izleyen taraftarın üstüne kar taneleri savuruyordu. Behzat Ç. takım dizilişlerini, maçın içinde yapılan taktik değişiklikleri anlamaya çalışırken Şule yerinde zıplıyordu. Gözü topta değildi, ya yan hakeme bakıyordu ya da karşı kalede yalnız ba-

şına bekleyen kaleciye. Gençler bir gol yiyince stadyumdaki çoğunluğa uyarak ellerini çırptı, kendisine dönen bakışları görünce, "Aaa! Biz mi yedik?" diyerek üzüldü. Maç yeniden başlayınca taraftarın arasından güçlü bir "Haaaaayyydi Gençler!" sesi duyuldu. Yetmişli yıllardan kalma bu naif tezahüratı adam başına üç kişilik bağırarak tekrarladılar. Karşı tribünlerden yoğun bir ıslık ve uğultu yükseldi.

Şule, "Kimi yuhluyorlar?" diye sordu.

"Bizi."

"Niye?"

Behzat Ç. bilmiyorum der gibi ellerini açtı. Devre arasında büfeden iki bardak sallama çay alıp geldi. Şule sıcak çaya iki eliyle sarıldı, bir kuşun su içişi gibi yudumladı.

"Üşüdün mü?"

"Hem de nasıl."

Behzat Ç. kendi hastalığını unutmuştu. Gençler ikinci yarıya golle başlayınca ne baş ağrısı kaldı ne ateş. "Şimdi maç güzelleşecek," dedi.

"Neden?"

"Çünkü Gençler kapanmaz, bir puana yatmaz."

Dediği gibi de oldu, Galatasaray da ikinci gol için yüklenince kora kor bir mücadele yaşandı. Sağ çaprazdan ceza alanına giren Mehmet Çakır ikinci golü atınca, Maraton bayram namazı sonrasının cami önlerine döndü, herkes birbirini kucakladı, sevinç yumağı oldular.

"Çak Çak Çak Çakır..."

"Bu ne?"

"Mehmet Çakır gol attı mı böyle bağrılır."

Maçın sonuna doğru karşı tribünlerden; "Yönetim istifa! Yönetim istifa!" sesleri yükseldi, ilk defa maça gelmiş bir insanın heyecanıyla doksan dakikada yüz seksen soru soran Şule bunu da es geçmedi:

"Niye yönetim istifa diye bağırıyorlar?"

"Çünkü Gençler'e yenilmeyi skandal sayıyorlar hâlâ. Alışmaları lazım artık."

Stadyumdan güle oynaya çıktılar. Rüzgârlı Çıkışı'nda Şule Behzat Ç.'nin koluna girip çekiştirdi: "Gel!"

"Nereye?"

"Kaleye çıkalım."

"Deli misin, bu havada."

"Ne varmış havada, maça geldik ya. Karnım acıktı, mantı yeriz." Behzat Ç., "Takıldık bir delinin peşine, hadi hayırlısı," diye mırıldandı. İç kalenin, labirenti andıran sokaklarında düşe kalka yürürken, ışıksız dönemeçlerde sağa mı sola mı diye düşünüyorlardı.

Behzat Ç., "Sen gideceğin yeri bildiğinden emin misin?" dedi.

"Eminim. Seni biraz gezdireyim dedim. Yorgun musun?"

Camında ev mantısı yazan küçük bir dükkândan içeri girip dik bir merdiveni tırmandılar. Şule, "İşte budur!" dedi. Cam kenarındaki bir masaya oturdular, bütün Ankara ışıklarını yakmış, patlamış bir havai fişek fabrikası gibiydi.

Şule, "Ankara'ya herkes gri der ama bak işte rengârenk," dedi.

"Öyle. Bu sene en azından yüz cinayet işlenecek burada."

"Eh, buna sevinmen lazım. Millet birbirini öldürmese işsiz kalırdın, çok canın sıkılırdı."

"Aslında şuraya güzel bir sistem kursalar, kimin kimi öldürdüğü görülebilse, cinayetler azalırdı belki."

"Başına da seni oturturlardı, bütün gün milleti röntgenlerdin."

Behzat Ç. bir an durdu. "Haklısın. O bizim işimiz değil," dedi. "Biz ancak katilin, psikopatın peşinden koşarız, tam birini yakalamışken, başka cinayet işlenir."

"Sisyphos gibisin!"

"O ne?"

"Mitolojik kahraman. Tanrılar tarafından, bir kayayı dik bir yamaca çıkarmakla cezalandırılmış. Tam tepeye çıkardığında kaya geri düşüyor, inip tekrar omuzluyor kayayı, sonsuza kadar böyle sürüyor bu. Aslında absürd bir tip, sana benziyor."

"Ben öyle değilim. Sonsuza kadar böyle sürmeyecek bu. Yakında emekli oluyorum."

Mantıcının sahibi gelip masaya çatal kaşık koydu, siparişleri aldı.

"Emekli olunca ne yapacaksın?"

"Bilmem. Antrenörlük yaparım belki. Berna'yı da yanıma alırım o zaman. Annesinin yanında o da bunalıma girdi."

"Koca kız, nasıl yanına alacaksın?"

"Koca kız olduğuna bakma, çocuktur o. Hem zaten barıştık."

"Nasıl barıştınız?"

"Bilmem, birdenbire oldu. Barışmamız gerekiyordu artık."

"Dikkat et. O yaşta kızlar birdenbire değişmez. Çocuk kalanlar hiç değişmez."

Aklından Berna'nın sözleri geçti. Herkesle kapıştığı o uğursuz pazar günü Berna'nın, ağlamaktan şişmiş gözleriyle karşısına dikildiğini hatırladı, "Sana bunun hesabını soracağım, her şeyin hesabını soracağım," demişti. "Hiç beklemediğin bir tokat atacağım sana, beni ciddiye almamayı göreceksin!" Aman canım, ne önemi var şimdi bu sözlerin. O anki kızgınlıkla söylenmiş şeyler, kapandı bu mevzu, artık barıştık. Bu Şule de zaten; iyiydi, güzeldi ama arada öyle bir laf ediyordu ki, Behzat Ç.'nin bütün keyfini kaçırıyordu. Gençlik işte. Burnunun ucu soğuktan hafif kızarmış, kâkülleri alnına düşmüş, dudakları kor, gözler buğulu. Behzat Ç. bizden geçti artık diyen bir ruh haliyle, gençliğin ve güzelliğin hakkını vermek için baktı şöyle bir.

"Hey, bana öyle bakma! Niyeti mi bozdun?"

"Yok canım! Biraz da sen anlat. Okulu bitirince ne olacaksın?"

"Konuşacağım. Felsefe bölümünü bitirince başka ne yapılır."

"Baban ne iş yapıyor?"

"Nerden aklına geliyor bu ortaokul soruları. Yapıyor işte bir şeyler, rızkımızı karşılıyor."

"Aranız pek iyi değil galiba."

Şule sinirlenmişti; "İyi değil," diye bağırınca çevredeki bakışlar onlara yöneldi. "Nefret ediyorum babamdan. İnsan babasından nefret etti mi, bütün dünyaya posta atabilir." Masaya vurunca bardaklar yerinden oynadı.

"Yavaş biraz, tamam anladım."

"Kendimi bildim bileli babamı öldürme planları yapıyorum. Seninle de bu yüzden samimiyet kurdum zaten. Onu öldürürsem beni yakalamazsın değil mi? Yaparsın bir torpil. İzleri ortadan kaldırırız."

"Abartmana gerek yok, anladım."

Mantılar geldi, iştahla kaşıkladılar. Behzat Ç. tabağındaki bütün mantıyı bitirince, kendi yemek yeme rekorunu egale ettiğinden şaşkındı biraz. Bir 216 yakıp dumanını Ankara manzarasına doğru üfledi. Şule, "Şarap içelim. Çok güzel bir meyhane var aşağıda," dedi.

"Başka zaman. Eve gidip çalışmam lazım."

"Ne çalışacaksın, izinde değil misin?"

"Mecburen izindeyim. Yoksa bizim işimiz bitmez."

Şule ellerini Behzat Ç.'nin beyazlamaya başlayan saçlarında gezdirdi:

"Niye polis oldun sen?"

Behzat Ç. cevap vermedi, saçlarında gezen ellerin temasından garip bir haz duymuş, sonra da bu hazdan rahatsız olmuştu.

"Soru sorduk yahu, niye polis oldun? 'Baban ne iş

yapıyor?'dan iyi bir sorudur. Hani filmlerde olur ya, adamın çok sevdiği birini öldürürler, o da bütün katilleri yakalamak için dedektif olur. Tabii sonradan ortaya çıkar bu bilgi, karaktere derinlik katmak için. Sen de o yüzden mi polis oldun?"

"Hayır, asker olamadığım için polis oldum."

"Nasıl yani? Ya asker ya polis, başka bir ihtimal yok muydu?"

"Bizim aile böyle. Egemen sınıfların çıkarını korumak için yaratılmışız."

"Bu senin cümlen değil. İçine başka biri girmiş, o konuştu."

"Öyle... Biri böyle demişti vaktinde."

Şule ellerini çekip arkasına yaslandı.

"Bahar mı?"

"Onu nereden biliyorsun? Google'dan buldum deme."

"Hayır, annen anlattı. Polis olacaksın diye bırakmış seni."

"Bıraktı denemez, beraber karar verdik."

"Çok mu sevmiştin?"

"Bilmem. Ben sevmesini bilmiyorum herhalde. Kimi sevdiysem bana düşman oldu. Hadi kalkalım..."

24.

Bilgisayarı açmayalı uzun zaman olmuştu. "Ya bismillah," deyip açma tuşuna bastı. *Explorer*'ın üstüne tıklayıp paket programla internete bağlandı. Eda'nın geçen yıl yaptığı "Amirim sana ADSL bağlayalım, sınırsız ulaşırsın," önerisini, "Her şeyin bir ölçüsü var," diyerek reddetmişti. Google'da, örgütün ismini yazıp ara tuşuna bastı, 192.400 sonuç. Adamlar sanal âlemi ele geçirmiş. Beş sayfayı taradıktan sonra sıkıldı, "Bu böyle bulunmaz," diyerek cepten Şule'yi aradı.

"Alo! Nasılsın?"

Şule'nin sesi uykuluydu, "Mevsim normallerinin altındayım," dedi.

"Uyandırdım mı?"

"Bu saatte telefon mu açılır?"

"Kusura bakma."

"Duyan da aramızda bir şey var zannedecek."

"Saçma sapan konuşma!"

"İyi o zaman."

Çat! Şule telefonu kapatmıştı, baştan aradı.

"Ya kusura bakma. Google'dan bir şey arıyorum da, bulamıyorum."

"Normaldir."

"Dalga geçme. Beş yıl önceki bir çatışma haberini arıyorum. Örgütün ismini yazdım ama çıkmadı."

"Sana ne? Sen Cinayet Masası değil misin?"

"Öyle de, olayın bizle alakası var."

"Çatışma nerede çıkmış?"

"Bahçelievler'de."

"Tamam. Tırnak içinde örgütün ismini yaz, sonra başka bir tırnak içinde 'Bahçelievler'de Çatışma' yaz, beraber ara. Olmadıysa, örgütün yanına sadece 'Bahçelievler' yaz, 'çatışma' yaz, tarayacağın ihtimaller azalır. Orada bir önbellek butonu vardır, ona da basarsan aradıklarının altı çizili olarak çıkar."

"Sağ ol."

"Dostlar sağ olsun!"

Şule'nin dediği gibi arayınca haberlere ulaştı. Kriminalci Recep'in bahsettiği çatışma doğruydu. Bir örgüt elemanı "ölü ele geçirilmiş", bir polis de bacağından vurulup Numune Hastanesi'ne kaldırılmıştı. Ama bir örgüt elemanının da kaçtığına dair herhangi bir bilgi yoktu. Polisin ismini not etmedi, Özel Harekât'ın tanınmış simalarından biriydi. Belki kaçandan bahseden olmuştur diye diğer gazeteleri de taradı ama bir şey bulamadı. Bütün gazeteler polis bül-

tenine benziyordu zaten, herhalde "Birini 'ölü ele geçirdik' diğerini de kaçırdık," diye haber yazmayı uygun görmemişlerdi, ya da...

Ceptelefonu çalmaya başladı. Numarayı tanımıyordu. Açtı, kirpi bıyıklı savcı. Hal hatır sorma faslının ardından, asıl mevzuya yumuşak bir geçiş oldu.

"İznin yarın bitiyormuş."

"Evet."

"Bu dosyayı kapatmıyoruz. Silahın balistik incelemesini baştan yaptıracağız."

"Silahın kime ait olduğunu biliyorum."

"Nereden buldun? Kime ait?"

"Boş ver, bu iş bizi aşar. Sen de yaz artık şu intiharda şüphe olmadığına dair raporu da, takipsizlik kararı mı ne veriyorsanız verin, sen de kurtul, biz de kurtulalım, kızı aşağı atanlar da kurtulsun."

Savcı açtı ağzını yumdu gözünü, hararetle konuşuyor, genç ve gür sesi Behzat Ç.'nin kulağında çınlıyordu. Hukuk devletinden girdi, AB uyum yasalarından çıktı. Devlet içinde çeteleşenlere karşı alınan önlemlerden, haktan, adaletten, Cumhuriyet'in temel niteliklerinden falan bahsetti.

Bir ara soluklanmak için durunca Behzat Ç., "Sen hayal âleminde mi yaşıyorsun?" diye sordu. "'Birileri otopsi yapılsın istemiyor,' dedin, 'bu işle fazla uğraşmayın diye haber gönderdiler,' dedin, soktun bizi bu işin içine, şimdi çıkamıyoruz. Beni fiilen açığa aldılar, yediğimiz küfürleri saymıyorum. Adamlar kriminal laboratuvardan susturucuyu çıkardı yahu! İstersen sana bu olayla doğrudan ilgili iki isim vereyim, bakalım yazabilecek misin gözaltı emrini? Hadi bir delilik yaptın, yazdın diyelim, bu sefer de biz adamları alamayız, seni de bir aya kalmadan meslekten ihraç ederler. Cinayet Bürosu'nu aşar bu işler; biz gece vakti cinnet geçirip kocasını baltalayan kadınlara bakalım."

Savcı, "Bu söylediklerini duymamış olayım," dedi. "Bana akıl verme. Sen bana bağlı çalışıyorsun, ben sana değil. Önümdeki kitap ne yazıyorsa o yapılacak. Ben bu dosya kapandı demeden bu iş bitmez."

"Bu işi niye bana vermeye çalışıyorsun? Organize Suçlar'a ver, canavar gibi gençler var orada."

"Bu işi senden başka yapacak adam yok. Bana üstlerinin baskısıyla hareket etmeyen adam lazım. Artık ne gerekiyorsa yapacağız, ben sonuna kadar arkandayım. Kimse bu devletin savcısına kafa tutamaz, o kadar uzun boylu değil."

Telefonu "Çocuk eğlendiriyoruz burada," diye mırıldanarak kapatıp, Betül'ün son bir aya ait telefon dökümlerini aldı önüne. Olayın olduğu gün üç sefer Kale Market diye bir yerden aranmış. "Bu Kale Market'i nereden hatırlıyorum?" diye düşündü. Sonuna gelen 216 parmağını yakınca hatırladı, Şule'yle Kaleiçi'nde gezerken girdikleri marketti bu.

Behzat Ç. Cinayet Bürosu'nda büyük bir sevinçle karşılanınca morali yerine geldi. Onun yokluğunda işlere doğrudan karışma zorunluluğu duyan Tahsin, milleti canından bezdirmişti. Akbaba, "Burası Cinayet Bürosu," dedi. "Burada okul gibi yoklama alınmaz. En az çalışan zaten on iki saat iş üstünde. Ben yaralının başında bekliyorum ölecek mi diye, kaç sefer aradı, 'Neredesin, gel,' diyor. Ne yapayım ben, dizinin dibinde mi oturayım?"

Harun, "Şu Keçiören'deki tecavüz olayını da az kalsın tüysüz çocuğun üstüne yıkacaktı," dedi.

"Tüysüz kim?"

"Hani şu deneme sınavında üçüncü olan. Yaşlı kadın kömürlükten atlarken görmüş güya. Kadın seksen üç yaşında, uzak yakın bir yeri göremiyor. Tamam, hepimizin anneannesi, babaannesi var, saygı duyuyoruz ama çocuğun başı-

nı niye yakmaya kalkıyorsun? Israrla gördüm diyor. Madem öyle dedim, aldım bizim çocukları bir de bu tüysüzü, girdim teşhis odasına, göstersin diye. Beni göstermiş."

Eda, "Ben ölen kızın babasından şüpheleniyorum," deyince Harun, "Nasıl yani?" dedi. Selim, "Bırak da anlatsın," diye müdahale edince odada bir soğuk hava dalgası esti.

Behzat Ç., "Susun," deyip Eda'ya döndü: "Nesinden şüpheleniyorsun?"

"Şimdi, bu kızın babasının daha önce bir tecavüz olayı olmuş. Yani sadece böyle bir iddia var, mağdur sokak çocuğu muymuş neymiş, ergenlik çağında bir kız, dava açılmış ama sonuç yok."

Harun, "Yani insan kendi kızına tecavüz de eder, neler gördük," dedi. "Ama tutup da kendi kızını boğmaz, boğsa bile tavana asmaz."

Behzat Ç., "Anlıyorum," deyip bir süre sustu, bütün bakışlar ona döndü. "Gecikmiş bir intikam olabilir. Adam kime tecavüz ettiyse bulun, çevresini araştırın."

Cevdet çayları bırakıp şekeri getirmek için çıkınca Harun arkasından "Kaşıkları unutma," diye seslendi. Çayları karıştırırken Behzat Ç., "Şimdi, asıl konuya girelim," dedi. "Cevdet kapıyı kapat, sen de otur."

Cevdet oturdu, bütün bakışlar Behzat Ç.'de odaklandı.

"Dün savcıyla konuştum. Şu intihar meselesi, 'Sonuna kadar arkanızdayım,' diyor."

"Hep öyle derler."

"Tamam, ben de biliyorum. Vakayı bırakın demiyorlar ama üstünde de doğru düzgün çalıştırmıyorlar. Bu boka batacağımız kadar battık, artık azı çoğu yok, gittiği yere kadar gidecek. Baştan işbölümü yapacağız, ama herkesin attığı her adımdan haberim olacak. Dur dediğim yerde duracaksınız, sicil bozucu yerlere benle Hayalet girecek. Biz bugün varız yarın yokuz, siz daha gençsiniz."

Akbaba, "Ben de mi gencim?" diye sordu. "Kıçımdaki kıllar kadayıf oldu."

"Senin uzmanlık alanın başka, o yüzden gençlerle beraber çalışacaksın. Cevdet'i de yanına al, hastanelerin kadın doğum servislerini gezin. Bak bakalım Betül kürtaj için bir yere başvurmuş mu?"

Parmağıyla Eda ve Selim'i gösterip "Siz de," dedi. "O akşamın bar kayıtlarına geçmiş herkesle baştan konuşun, özellikle saat on ikiden sonra dakika dakika kimin nerede olduğunu tespit etmeye bakın. Ayrıca bununla alakası yok ama şu Keçiören'deki tecavüz olayı da sizin. Geçmişte kızın babası kime tecavüz ettiyse bulun mutlaka. İş çözülürse, oradan çözülür."

Harun bu iş bölümünden, özellikle Selim ve Eda'nın aynı ekipte oluşundan pek memnun değildi, "E, ben ne olacağım?" dedi.

"Sen benimle geleceksin. Gökhan'ı bulacağız. Bu arada Hayalet nerede?"

"Vahap Hoca'nın dibinden ayrılmıyor, bir açık versin diye."

"Güzel, ayrılmasın. Elinizi çabuk tutun, fazla vaktimiz yok, üç gün sonra bu iş bitmeli."

"Neden üç gün?"

"28'inde kızım gelecek Uludağ'dan. Doğum gününü kutlayacağız.

Kalenin buz tutmuş, dar sokaklarında kaymamak için kimi zaman Harun'dan destek alarak yürüyordu. Küçük pencereli evlerin önünde küme küme birikmiş çocuklar kartopu oynuyordu. Bir iki kartopundan nasibini alan Harun, "Atmayın lan," deyince gülerken ağzı kulaklarına varan çocuklara eğlence çıktı, üç beş tane kartopu daha yediler. Bir dönemeçte durdular: "Sağ mı sol mu?"

"Amirim, sen gideceğimiz yeri bildiğinden emin misin?"

"Eminim, daha geçen gün buradaydım."

Eski bir Ford kamyonetin açık kaputundan içeri eğilmiş, yüzü gözü siyahlar içinde bir genç başını kaldırdı, "Birine mi baktınız birader?" dedi.

"Baktık, sana ne?"

"Yardımımız dokunur diye sordum."

Behzat Ç. bu tip mahallelerdeki tekinsizliği bildiğinden, araya girdi.

"Tamam," dedi. "Söyle bakalım, Kale Market nerede?"

"Bilmiyorum."

Genç tekrar kaputa eğildi. Harun'u kolundan çekip yandaki sokağa daldı. Kale Market on beş adım ilerideydi. Marketin önünde de ayrı bir çocuk kümesi koşturup duruyordu. Dükkân, market olduğu iddiasındaydı ama içerisi beş metrekare ya vardı, ya yoktu.

"Selâmünaleyküm."

Tezgâhın arkasında duran adam, gözlerini okuduğu gazeteden biraz geç ayırdı:

"Aleykümselâm!"

Behzat Ç. Gökhan Biryol'un resmini tezgâhın üstüne koydu.

"Bu kişiyi tanıyor musun?"

Adam resme göz ucuyla baktıktan sonra "Tanımıyorum," dedi.

Harun marketin kapısını kapattı: "İçerisi soğumasın." Marketin önünde biriken çocuklar, camlardan içeri bakmaya başlamışlardı.

Behzat Ç., "Tanımadığından emin misin?" dedi. "Buradan gelip telefon açmış."

"Olabilir, her gün bir sürü adam geliyor."

"Bak, Gökhan burada doğmuş büyümüş, bu mahallenin çocuğu. Tanıyorsan söyle..."

"Tanımıyorum. Tanısam ne olacak, mahallenin çocuğunu polise mi vereyim? Bunu yapsam beni burada barındırmazlar. Zaten yapmam da..."

Camlardan bakan meraklı gözlerin sayısı bir hayli artmıştı. Çoğu çocuk gözü de değildi artık. Behzat Ç. Harun'u kolundan çekip "Hadi gidelim," dedi. Dışarı çıkıp, meraklı ve içten içe öfkeli kalabalığı ortadan ikiye yararak yürüdüler. Kaleden çıkana kadar, üç beş kişi arkalarından geldi.

Behzat Ç. anahtarı arabanın kapısına soktu, kapı soğuk havadan ötürü bir hayli nazlanarak açıldıktan sonra Harun'un ceptelefonu çalmaya başladı.

"Kim arıyor?"

"Bilmiyorum."

Harun telefonu açıp bir süre sonra "Ha merhaba," dedi. "Teşekkür ederim, tabii tabii, hemen geliyoruz."

Behzat Ç. dikiz aynasından sokağı kontrol ederken, "Ne oldu?" diye sordu.

"Tuzluçayır Lisesi'nin müdürü aradı, Komünist Resul okula dönmüş. Raporu bitti herhalde. Helal olsun şu müdüre, ben size haber veririm demişti."

Okul müdürü polisleri kapıda karşılayıp hemen odasına götürdü. Sıkı bir geometrik düzenle çakılı düğmelerin olduğu, baklava dilimli kapitone panonun önündeki makam koltuğuna oturdu. Behzat Ç. masaya göz gezdirdi; sumen, dolmakalemlik, minyatür Türk bayrağı, altın yaldızlı isimlik, üstünde de müdür bilmem kim yazıyordu. Kendi masası bunun yanında çocuk oyuncağı gibi kalırdı. Hizmetli çayları dağıttıktan sonra, saygılı bir ses tonuyla söze giren müdür, "Biz de memnun değiliz zaten kendisinden," dedi. "Hakkında pek çok şikâyet aldık velilerden."

Behzat Ç., "Mahsuru yok değil mi?" dedikten sonra cevap beklemeden bir 216 yaktı: "Nasıl şikâyetler?"

Müdür sır verir gibi biraz öne eğilip "Beyin yıkıyormuş," dedi. "Yani siz daha iyi bilirsiniz, hep aynı teraneler. Bölücülük falan da yapmış olabilir. Bir de tarih hoca-

sı olacaksın, önce sen kendi tarihini oku. Hepimiz Atatürkçüyüz, hepimiz laikiz. Hepimiz elhamdülillah Müslümanız yeri geldiğinde. Hepimiz vizyon sahibi insanlarız. Bilmiyorum yani. Zaten tayini çıktı, kurtulduk. Haftaya Bayburt'a gidiyor. Bu yüzden rapor aldı. Evi boşaltmış, eşyalarını göndermiş önden diye duyduk. Ama gittiği yerde hiç barınamaz. Ben siciline işlenmesi için gerekli raporu yazdım."

Çayına henüz ağız sürmemiş müdür, "Ben çağırayım kendisini," diyerek ayağa kalktı. "Merak etmeyin, kaçmasın diye bir iki hizmetliye de talimat vermiştim."

Müdür çıkınca konuşmadan çaylarını içtiler. Üç dakika sonra odaya giren Komünist Resul; ufak tefek, eli kolu rahat durmayan, hafif sıçrayarak yürüyen, hiperaktif görünüşlü, kelleşen saçlarına kır düşmüş ama yüzü haylaz bir ortaokul çocuğunu andıran bir adamdı. Bıyıkları tam ağzının içine gireceği hizadan kesilmişti.

Kapının önünden bir uğultu yükselince, müdür koşarak çıktı. Koridorda biriken öğrencileri, "Dağılın lan, gidin sınıfta oturun," diye fırçaladı. Öğrencilerin pek takmadığını görünce öfkeden kudurup bir ikisini yakasından tuttu, elinden geldiğince uzaklaştırmaya çalıştı. Komünist Resul, "Bir saniye," deyip kapının önüne çıktı. "Tamam gençler, bir şey yok, siz girin sınıfa ben geliyorum birazdan."

İçeri girdiklerinde Müdür hâlâ "Terbiyesizler," diye söyleniyordu.

Odada dört adam yerini alıp, gerekli sükûnet sağlanınca Harun girizgâha gerek duymadan konuya girdi, "Betül Gülsoy'un çantasından sizin adres çıkmış, hayrola?" dedi.

"Niye soruyorsun?"

"Bu kızı tanıyor musun?"

"Evet. Ne oldu?"

"Öldü."

Adamın biraz kendine gelmesini bekledikten sonra Behzat Ç., "Gökhan Biryol'u tanıyor musun?" diye sordu.

"Evet, elimde büyüdü."

"Nerede şimdi?"

"Bilmiyorum."

Harun, "Yeme bizi," dedi.

"Yerim sizi!"

Müdür hemen araya girip "Aman Resul Hoca, Resul Hoca! Düzgün kon..."

"Sen karışma müdür!"

Müdür sustu.

Harun, "Aranan adamı evinde saklamışsın!" diye gürledi.

"Ben komünistim kardeşim, saklarım."*

Komünist Resul ayağa kalkıp elini kolunu sallarken, "Var mı başka sorunuz?" diye sordu.

Odadaki bütün bakışlar Behzat Ç.'ye dönmüştü. Behzat Ç. kafasındaki ihtimalleri tartmak için verdiği sessizliğin ardından "Yok," dedi.

Komünist Resul hoplaya zıplaya yürüyerek çıkıp gitti.

Harun, "Amirim alsaydık şimdi," dedi. "Gözaltı iznini hallederdik bir şekilde, sorun değil."

Behzat Ç. cevap vermedi. Müdür kendisinin de konuşması gerektiğini düşündüğünden olsa gerek, "Valla komiserim, çok üzgünüm," dedi. "Şahsen özür dilerim o meymenetsiz adına. Tabii uyum paketleri falan derken sizin de elinizi kolunuzu bağladılar. Eskiden söyleyecek ki bu lafları, lan sen kimsin devletin polisine 'Ben komünistim!' diye bağırıyorsun. Ama kendi reklamını yapıyor, başka bir şey değil. Komünistlik mi kaldı artık. Ceketini çıkarıp öğrencilerle maç yapan adam, insan bir gün de öğretmenler odasında oturur yahu! Biraz ağır ol da molla desinler. Sırf reklam, başka bir şey değil. İşi gücü reklam."

(*) Reha Mağden'e teşekkürler (bkz. teşekkür metni s. 299).

Behzat Ç. müdür söylevine devam ederken ayaklanmıştı, telefonunun çaldığını duyunca, "Bir saniye," diyerek onu susturdu.

Arayan Hayalet'ti. "Bil bakalım Vahap Hoca'nın yanında kim var?" diye sordu.

"Kim?"

"Kısmet'le Fedai."

"Kısmet'le Fedai mi? Hani şu geleceğiz deyip de hâlâ gelmeyenler mi?"

"Evet. Üşüdük diye yandaki birahaneye giren salaklar."

"Neredesiniz?"

"Atakule'de. Pizza Hut'ta buluştular. Oturuyorlar şu an."

"Tamam, bekle, biz geliyoruz."

Okulun önüne çıkınca anahtarları Harun'a atıp "Sen kullan," dedi. "Biraz çabuk gidelim."

Harun kontağı üçüncü çevirişinde motoru çalıştırdı, boğmadan gaz verdi, seri kalktılar. Tuzluçayır'dan kaptırdı, üç dakika sonra Kızılay'a inmişlerdi. Behzat Ç., "Çabuk dediysek, bokunu çıkarma," dedi. "Sağ salim gidelim."

Atakule'nin önünde, Botanik Bahçesi civarında bekleyen Hayalet'i görünce ilerideki kavşaktan u dönüşü yapıp yanına vardılar. Behzat Ç., "Sen niye içeride değilsin?" dedi.

"Niye olacak, görüp de kıllanmasınlar diye. Şimdi şu parmağımı tuttuğum doğrultudan dikkatli bakın, hâlâ Pizza Hut'ta oturuyorlar."

Hayalet'in gösterdiği doğrultudan bakıp, birilerini gördüler ama bu kadar uzaktan kim olduklarını, dürbünsüz ayırt etmenin imkânı yoktu. Hayalet, "Gözleriniz çok zayıfmış," dedi.

"Tamam, gidip alalım şu adamları. Gürültü patırtı yok. Ancak kaçmaya kalkarlarsa. Telsizler cebe, seslerini kısın."

Pizza Hut'ın kapısından girdiler, içerisi çok kalabalık olmadığından, daha ilk adımlarında kabak gibi fark edildiler.

Vahap Hoca, Kısmet ve Fedai ile dipteki masalardan birinde oturuyordu. Polisleri görünce ayaklandılar.

Behzat Ç. öteden eliyle işaret edip "Oturun oturun," dedi. "Sohbet etmeye geldik." Harun koşar adım yanlarında bitmişti, Kısmet ve Fedai'yi omuzlarından itip oturttu. Giyim kuşamından restoranın müdürü olduğu anlaşılan bir adam koşarak geldi: "Ne oluyor?"

Behzat Ç. kimliğini gösterdi: "Polis, paniğe gerek yok. Arkadaşları alıp gideceğiz birazdan, hesap neyse ödeyecekler." Adam uzaklaşınca üç polis de masaya oturdu. Harun masanın üstündeki poşetlere el koyup içine baktı. Birinde ses kayıt cihazı, diğerinde para vardı.

"Bunlar ne?"

Fedai, "Ağbi, valla bizim bir alakamız yok," dedi. "Pizza yemeye geldik, bu adam geldi yanımıza oturdu."

"Siz hani Emniyet'e gelecektiniz? Delikanlılığa sığar mı bu yaptığınız?"

Kısmet ve Fedai aynı anda konuşmaya başladılar:

"Ağbi valla gelecektik, bu dedi ki 'Gitmeyelim, bir şey olmaz.'"

"Asıl bu dedi."

Harun, "Susun lan, höyt!" deyince ikisi birden sustu. "Amirim bir karışık pizza söyle de yiyelim, karnım çok acıktı."

25.

– Yanlış anladın sen beni...

–Neyi yanlış anladım! Az önce kapıyı kilitleyelim istersen diyen sen değil miydin? İki ay önce yine bu odada üstüme çullanmadın mı?

– Bağırma, biraz yavaş... Ne yapacaksın, ne istiyorsun?

– Şikâyet edeceğim seni...

– Şikâyet etsen ne olacak... Eline ne geçecek? Hiçbir şeyi kanıtlayamazsın...

– Sen öyle san, hepsini kaydettim bu konuşmanın...

– Ne? Neyi kaydettin!

– Az önce bütün söylediklerini kaydettim! İşte burada!

– Ver onu bana, ver!

– Çekil, şerefsiz!"

Ses kaydı burada sona eriyordu. Behzat Ç. kaseti geri sararken "İyi duydun mu Manav Vahap?" diye sordu. "Bir daha dinlemek ister misin?" On dakika süren kaseti üçüncü dinleyişleriydi. Vahap Hoca önceki ifadesini yineledi: "O kasetteki ses bana ait değil!"

"İyi o zaman bir daha dinleyelim."

Vahap alnında biriken terleri silip "O ses bana ait değil dedim, niye aynı şeyi dinletip duruyorsun?" diye sordu.

"Para karşılığında bu kaseti almaya çalıştın."

"O adamları tanımıyorum, komplo bu."

"Madem öyle, tanımadığın adamlara niye beş bin YTL veriyorsun!"

Behzat Ç. 216'yı küllüğe bastırıp, yüzünde sevimli bir tebessümle, "Paran çok galiba?" diyerek zarf attı. "O zaman bize de ver bir beş binlik, kapatalım bu meseleyi. Biz de sıkıntı içindeyiz, ayın on beşini zor getiriyoruz..."

Vahap'ın yüzü bir an ışıldadı ama Behzat Ç.'nin ciddi olup olmadığını tam bilmediğinden kesik kesik yanıtladı.

"Yani... Eğer... İsterseniz..."

"Valla güzel olur. Sonuçta ahlâk polisi de değiliz. Öyle değil mi?"

"Evet, öyle."

"Ahlâk polisi olsaydık, yok 'Niye suni vajina aldın?' Yok, 'Niye kelepçe aldın?' gibi sorular sorardık. Bunları sorduk mu hiç?"

"Hayır."

"Senin cinsel yaşamın bizi ilgilendirmez. Şu kaset işine gelince, yani bir tane kızı odanda sıkıştırmışsın, birazcık orasını burasını ellemişsin. Çoğunu da uyduruyordur, sınavdan zayıf aldığı için senden intikam almaya çalışıyordur. Zaten kuyruk sallamasa sen de yapmazdın böyle bir şey, bir an şeytana uydun. Allah bilir, ilk o gelip sürtünmüştür sana. Karı milleti işte, hepsi bir. Haksız mıyım? Biz Cinayet Masası'yız, bize ne. Bu meseleyi kapatıyoruz. Kısmet'le Fedai'ye verdiğin paraları hiç kayda geçmedik zaten, onlar küçük bir hediye olarak bizde kalacak! Tamam mı? Anlaştık mı?"

Vahap hemcins dayanışmasına inanan, minnet dolu gözlerle susuyordu. Bir mırıltı halinde "Anlaştık..." dedi.

"Seni pezevenk seni!"

Behzat Ç.'nin elleri Vahap'ın omuzlarını iki pençe gibi kavradı, sandalyeden kaldırdığında adamın kışlık ceketini dikiş yerlerinden sökmüştü. Elleri arasındaki cüsseyi odanın karşı köşesindeki dosya dolabına fırlattı. Vahap bayağı ağır olduğundan, yangında ilk kurtarılacak dolabın kapağını yamultup büyük gürültü çıkarmıştı. Onu düştüğü yerden kaldırıp geldiği istikamete geri gönderdi, bu sefer de gittiği köşeye yarı yolda takıldığı masayı sürüklemişti. Behzat Ç. gözlüğü kırılıp kaşı açılan hocayı masanın üstünden aldı, yüzünü çevirdi, yumruğunu sıktı, tepesine çıkan cinleri kol kola girmiş "Vur vur vur vur vur..." diye uğulduyordu. Cevdet elinde telsiz telefonla odaya daldı, manzarayı görünce kekelemeye başladı: "Am am amirim..."

"Hay amını amirini sikeyim, ne var?"

"Savcı arıyor."

Behzat Ç. sağ eli Vahap'ın yakasındayken, yumruk halindeki sol elini açıp telefonu aldı. Cevdet'e, "Sen niye buradasın?" diye sordu. "Ben sana Akbaba'yla beraber hastaneleri dolaş demedim mi?"

Cevdet bir an bocaladı, ne diyeceğini tarttığı belliydi, en sonunda küskün bir çocuk gibi, "Beni yanında istemedi," deyiverdi.

"Neden?"

"Yalnız çalışmaya alışmış. İki kişi gezerken kafası karışıyormuş."

Savcı, "Ne oluyor orada?" diye sordu. "Dosya hazır mı? Nöbetçi mahkemeye sevk edeceğiz adamları."

"Bugüne yetişmez, çalışıyoruz."

"Olmaz! Yok öyle, adamı al iki gün çalış devri bitti. Dosyalarıyla beraber çabuk bana gönder. Kısmet'le Fedai nöbetçi mahkemeye çıkacak, hırsızlıktan ve şantajdan ötürü," deyip derin bir nefes aldı: "Vahap'ı bırakacağız..."

Behzat Ç.'nin siniri tepesine vurdu, Vahap'ın yakasını bırakıp sorgu odasından çıktı: "Nasıl yani? Kızı taciz etmiş işte!"

"Nereden biliyorsun?"

"Ses kaydı var on dakikalık. Hemen takipsizlik verme, en azından bir dava aç, tutuksuz yargılansın..."

"Hangi kanıtla, neye dayanarak dava açacağım?"

"Ses kaydı var dedik ya..."

"O yasal bir kanıt değil, gizlice kaydedilmiş. Adam hakkında şikâyetçi olan mı var? Bu işler böyle yürümez."

Behzat Ç. güçlü bir "Ama..."yla çıkış yaptı: "Vahap Hoca, Betül'ün 'Beni takip ediyorlar,' dediği eşkâle uygun. Belli ki bu iki salağı tutup attırdı kızı aşağıya."

"Bunların hepsi varsayım. Elde bir şey yok. Sürekli atıp tutuyorsunuz!"

"Biz mi atıp tutuyoruz! Biz mi atıp tutuyoruz!"

Behzat Ç.'nin sesi, iki kat aşağıda Asayiş Şube'nin girişinden duyuluyordu. Savcının onu bastıran sesiyse muhtemelen Ankara Adliyesi'nin önündeki simitçilere kadar ulaşmıştı: "Bana bağırma, yakarım seni! Sen kimsin devletin

savcısına bağırıyorsun! Bana kanıt getirin. Adamın ağzını yüzünü yamultup itiraf etti demeyin!"

"Kanıt mı istiyorsun? Ben sana bulacağım şimdi! Bekle!"

Telsiz telefonu Cevdet'e fırlatıp, Kısmet'le Fedai'nin olduğu odaya yöneldi. Tam kapıyı açarken, koridorda beliren Tahsin, "Bu ne gürültü yahu!" diye bağırdı. "Küçük harflerle konuşun!" Gireceği odanın kapısını açmışken eliyle sus işareti yaptı Tahsin'e. Önce Fedai'ye sonra da Kısmet'e orta şiddette bir tokat attı. Tokattan fazla etkilenmeyen Fedai'nin, Kısmet'in iki katından beş kilo fazla olduğunu görünce, ona bir tokat daha çıkardı.

"Niye attınız lan kızı aşağıya!"

"Ağbi valla biz bir şey yapmadık; ekmek musaf, Allah kitap belamızı versin, Kuran çarpsın..."

Askılarını şaklatan Harun, "Bunlardan bir yol olmaz amirim," dedi. "Ben sana en baştan söylemiştim." Kısmet'le Fedai'nin başına eğilip "Ulan Allahsızlar, hamile kızı aşağıya attınız, bir değil iki cinayet, müebbet yiyeceksiniz," diye bağırdı. "İdam cezası kalkmasaydı, ilk sizi asarlardı. Ama durun, onlar asmasa ben asacağım sizi."

Kısmet elinin tersiyle sümüğünü silip "Bizi niye asıyorsunuz ağbi?" dedi. "Gidin Apo'yu asın, biz ne yaptık!"

"Daha ne yapacaksınız lan! Daha ne yapacaksınız!"

Sözü Fedai aldı: "Ağbi adam geldi bize dedi ki, 'Bir kız var, benim sesimi kaydetti şantaj yapıyor, çantasındaki ses kayıt cihazını alın!' Zorladı bizi, tehdit etti."

"Bırak şimdi. Zorlama falan yok. Ne kadar aldınız?"

"Bin lira aldık."

"Kiralık kapkaççı mısınız? Yeni meslek mi bu? Bu işin de haysiyetini iki paralık ettiniz."

"Yok ağbi, kapkaçtı, cepçilikti bizim işimiz olmaz, hepimiz Ankara çocuğuyuz. Adam geldi, zordayım, dardayım dedi, insanlık için..."

Behzat Ç. yüzünü elleriyle kapatıp, odanın boğucu havasında sinirli ve derin nefesler aldı.

"Kaseti aldıktan sonra niye vermediniz, o gece niye ortalıktan kayboldunuz?"

Fedai, "Amirim bu dedi ki..."

Behzat Ç. işaretparmağını sallayarak Fedai'nin üstüne yürüdü: "Bu dedi, şu dedi yok! Delikanlı olacaksın, biz yaptık diyeceksin."

"Amirim işte bu, yani biz, kız kendini intihar edince, yaptığımız işten kıllandık. Zaten üşümüştük, yandaki birahaneye girdik, kaseti sakladık. Ertesi gün gidip aldık, dinleyince bu dedi ki, yani biz dedik, işin içinde iş var."

"O zaman hocaya şantaj yapalım, bin lira alacağımıza beş bin alalım, biraz daha yolumuzu bulalım dediniz. Peki üç gün sonra benim yanıma gelin demiştim, niye gelmediniz?"

"Yani, şu kaset işini bitirelim, parayı alalım, sonra gideriz dedik."

"Vahap Hoca'yla nasıl tanıştınız?"

"Bizim saygıdeğer bir ağbimiz var, Recep Ağbi... O dedi böyle bir hoca var, kızın biri kaset doldurmuş, şantaj yapıyormuş, gidin tanışın, işini görün, insanlık için."

"Hangi gün?"

"Tam yılbaşının ertesi. Zaten kız da hocanın yanına o gün gitmiş, kaseti doldurmuş. Recep Ağbimiz sağ olsun kızı takip etmiş, bir bara girdiğini öğrenmiş. Hoca bizi aradı, 'Aman gözüm,' dedi, 'işi bu gece bitireceğiz.' İki yüz elli lira verdi, 'Yediğiniz içtiğiniz sizin olsun, bunlar vereceğim bin liradan ayrıdır, girin bara alın kaseti,' dedi."

"Bara nasıl girdiniz sap sap?"

"Bizim Hülya Abla var, Recep Ağbimiz dolayısıyla biraz da yengemiz olur, onu da yanımıza aldık."

"Kaseti nasıl çaldınız çantadan?"

"Bunun elleri çok incedir. İki parmakla çekti aldı, barda zaten kim kime dum duma."

Kısmet, "Hiç de bilem amirim," diyerek suçlamayı reddeden bir çıkış yapmak istedi ama Behzat Ç. onun cepçilikten kalma bir alışkanlıkla işaretparmağıyla orta parmağını birbirine bitişik tutmasını aleyhinde bir delil olarak değerlendirip "Sus lan şerefsiz!" dedi. "Soru sormadan konuşma." Fedai'ye döndü: "Kaçta çaldı bu kaseti?"

"On bir, on ikiye doğruydu. Tam hatırlamıyorum, biraz alkol de var tabii malum."

"Kaseti aldıktan sonra niye çıkmadınız bardan?"

"Orada suç biraz benim. Yani ortam güzel, hatunlar cıbır cıbır, ha şu birayı da içelim, ha bunu da bitirelim derken geciktik. Sonra da işte olay oldu, polisler geldi."

"Yanınızdaki kadın ne oldu?"

"O önceden gitti, işi çıkmış."

"Polisin arasından nasıl kaçtınız yandaki birahaneye?"

Fedai Kısmet'in omzuna vurdu, "Bu ibne ufak tefek bir şey, görüyorsun," dedi. "Verdim kaseti, arkadan yavaş yavaş kaybol, her zaman takıldığımız bir birahane var, oraya git dedim. Zaten bizi, bardan çıkan otuz kişiyi diktiler bir köşeye, başımıza bir memur koydular, onun da gözü başka taraftaydı."

"Sen nasıl kaçtın?"

"Bir ara kargaşa oldu. Dombilinin biri bağırdı çağırdı polise, itiş kakış, kar kıyamet derken, aradan sıvıştım. Sonra birahaneye gittim, bir saat sonra bir adam geldi yanımıza, ince zayıf bir şey, yüzü beyaz, hayalet gibi. Ama muhabbeti sağlamdı, oturduk bir bira içtik, meğer polismiş, tuttu bizi getirdi. Burasını biliyorsunuz zaten."

"Peki, hiç düşünmediniz mi? Bizim kimliğimiz polisin elinde, şimdi kaçarsak bizden şüphelenirler demediniz mi?"

"Dedik de amirim, kaseti bulsaydınız daha mı iyiydi?" Fedai tekrar Kısmet'in omzuna vurdu: "Hem de zaten bunu gö-

rüyorsunuz, salak tipi var biraz. Üşüdük gittik dersek inanırlar dedim."

Behzat Ç., "Güzel öykü, bir de kızı nasıl aşağıya attığınızı söylerseniz tam olacak," deyip odadan çıktı. Fedai arkasından çırpınıyordu: "Amirim ölümü öp, Allah belamızı versin ki..." Araya Kısmet de girip "Allah kitap, ekmek musaf..." diye başlayınca yine ortaya karışık bir ant içtiler.

Harun da odanın önüne çıkmıştı; "Ne yapalım?" dedi.

"Bu adamların Recep Ağbisini ve Hülya'yı alın, öyküyü doğrulatın. Akşam altı olmadan hepsini beraber savcıya yollayın, kaç sefer aradı nerede bu adamlar diye, alsın bunları ne yapacaksa yapsın."

Harun, "Manyak mı bu savcı yahu?" dedi.

"Manyak değil, yeni müktesebat böyle. Alışın artık, biraz hızlı çalışın, bu kafayla AB'ye nah girersiniz!"

Behzat Ç. nah derken elini Tahsin'in odasına doğru sallıyordu, Harun amirinin kafayı iyice sıyırdığını düşünürken o çoktan Eda'nın odasına girmişti. Eda'yla Selim baş başa vermiş konuşuyorlardı, Behzat Ç.'yi görünce toparlandılar. "Selim'in eli Eda'nın saçında mıydı?" "Yok canım ben yanlış gördüm," dedi içinden.

"Şu Nazlı'nın getirdiği kaset var ya, onunla bire bir aynı mı bu kaset?"

Eda saçını toplayıp "Evet," dedi.

"Yok canım, saçındaydı eli. Ulan bu Selim var ya, tam dayaklık ha! Bari teşkilatın içinde yapma!" Aklından bunlar geçerken Eda'nın ne söylediğini tam anlayamadı.

"Ne dedin?"

"Betül kaseti almış, eve gidip kopyalamış. Sonra da kopyayı Nazlı'ya vermiş."

"Nazlı'daki kopya niye büyük kasette, böyle ufak değil."

"Herhalde ses kayıt cihazını çalıştırıp, normal kasetçalarda kaydetti."

Selim eli şakağında, bir jön gibi döndü. "Nazlı bu kaseti daha önce neden getirmemiş o zaman?" diye sordu.

"Adam gibi istemezseniz getirmez tabii," dedi. "Sabahın köründe kapısına dayanmışsınız. Vatandaşa insan gibi davranın, geçti artık öyle lambur lumbur dönemler." Bu arada parmağındaki kanı görüp, çaktırmadan pantolonuna sildi, herhalde kaşı patlayan Vahap Hoca'dan bulaşmıştı. İster istemez ironik bir gülümseme belirdi dudaklarında.

"Bardaki herkesle görüştünüz mü? Bir gelişme var mı, Muhsin Süvari bardan kaçta ayrılmış?"

"Bir kişi hariç, herkesle görüştük. Bildiğimiz şeyler, Muhsin Süvari bardan biri çeyrek geçe ayrılıyor. Tam cinayet saati, onu bulduk mu işi büyük oranda çözeriz ama kayıp..."

"Görüşemediğiniz adam kim?"

"Halis Tokgöz diye biri. Bir sefer aradık, açtı. Sonra 'Sesinizi alamıyorum,' deyip kapattı telefonu. Bir gündür ulaşılamıyor."

Eda Halis Tokgöz'ün kimlik fotokopisini uzattı.

"Bu niye renkli?"

"Kimliklerin bir de renkli fotokopisini almışlar o gün, sonradan gelmeyen olursa eşkâl çıkarmak kolay olsun diye."

Kimlikteki toraman yüz, Behzat Ç.'ye hiç yabancı gelmiyordu.

"Aferin," dedi. "Kırk yılda bir de olsa kafanız çalışıyor. Kimmiş bu adam? Ne iş yapıyor?"

"Bilmiyoruz. Ama o gece barda kadınlar tuvaletinin önünde birileriyle tartışmış."

"Kadınlar tuvaleti mi? Saat kaçta? Konu neymiş?"

"Saatini bilmiyorum, ama içeride kız arkadaşım var diyerek bir iki kadını içeri sokmamış."

"Şimdi anlaşıldı mesele! O bir iki kadını bulun hemen."

"Ne oldu ki?"

"Elinizin körü oldu. Betül'ü aşağıya atan, büyük ihtimalle

kadınlar tuvaletinin penceresinden girip çıktı terasa. Bu da içeride kız arkadaşım var ayağına tuvaletin önünde erketeye yatmış... Siz burada ne yapıyorsunuz?"

Eda mahcup mu yoksa kızgın mı olduğu belirsiz bir sesle, "Röntgencilerin çektiği görüntüleri izliyorduk," dedi. "Üçüncü görüntüde bir gariplik var."

"Hangi görüntü bu? Ne garipliği?"

"Tam biri çeyrek geçe, Betül atladıktan beş dakika sonra yanlışlıkla çekilen görüntü bu. Sadece bar tezgâhı gözüküyor, ama arkalarındaki koridordan biri geliyor. Kim olduğu tam belli değil. O koridor nereye açılıyor?"

"Nereye açılacak, kadınlar tuvaletine açılıyor. Tak bakayım şu görüntüyü baştan."

Behzat Ç. masanın önündeki sandalyeye oturdu, elini alnına koyup kafasını toplamaya çalıştı. Eda görüntüyü baştan oynatıp, tam adamın gözüktüğü noktada dondurunca kafasını bilgisayar ekranın içine sokacakmış gibi yaklaştı.

"Çok küçük, erkek mi kadın mı o bile belli değil."

"Bu görüntüyü büyütüp netlik ayarı yapabilirler, yani en azından bir eşkâl çıkacak kadar. Foto-film bürosuna götürmek lazım. Tabii laboratuvarla aramız şu silah işinden ötürü bozuk olduğundan biraz vakit alabilir."

Behzat Ç. önüne bir kâğıt kalem alıp "Şimdi biraz sakin düşünelim," dedi. Görüntüyü kroki halinde kâğıda çizdi. "Şu düz çizgi bar tezgâhı, şu iki paralel çizgi koridor. Doğru muyum?"

"Evet."

"Barda iki kişi oturuyor, sırtları dönük. Biri daha önceki görüntülerde de tespit ettiğimiz gibi Yavuz. Diğerinin kim olduğunu bilmiyoruz, ufak tefek biri, gelmiş Yavuz'un yanına oturmuş. Bu koridorun sonu kadınlar tuvaletine ve depoya açılıyor. Erkekler tuvaleti öbür tarafta olduğuna göre, buradaki adam ya depodan geliyor ya da kadınlar tuvaletinden. İki nok-

tadan da terasa çıkmak mümkün. Tam biri çeyrek geçe, intihardan beş dakika sonra oradan biri geliyor. İhtimal ne?"

"Bu Betül'ü atıp geri dönen kişi ya da..."

"Ya da tuvaletin önünde erketeye yatan. Güzel, ver şu CD'yi bana."

CD'yi alıp koşar adım çıktı bürodan. Arkasından "Nereye?" diye seslendiklerini duymadı. Kriminal laboratuvara da aynı hızla girip, selam veren bir iki kişiyi görmedi, doğru Recep'in odasına daldı, boştu. Yan odadakilere sordu, "Bilmiyoruz," dediler. Koridorun sonunda, müdürün odasından çıkan Recep'i gördüğünde kalbi küt küt atıyordu. Recep'in yüzünden düşen bin parçaydı "Sağ ol," dedi. "Senin yüzünden soruşturma yedim. Savunmamı okumak ister misin?"

"Takma kafana, bir şey çıkmaz."

"Nah çıkmaz!"

Recep öfkeli çık çıklar çıkara çıkara yürürken, Behzat Ç. gölgesi gibi peşindeydi. Koridorun sonundaki yangın köşesinde durdular. İçi boş kovalara, baltalara, süngülere baktılar.

Recep, "Bir 216 ver de sigaraya başlayayım," dedi. 216'nın dumanını savururken de sordu: "Yine ne istiyorsun?"

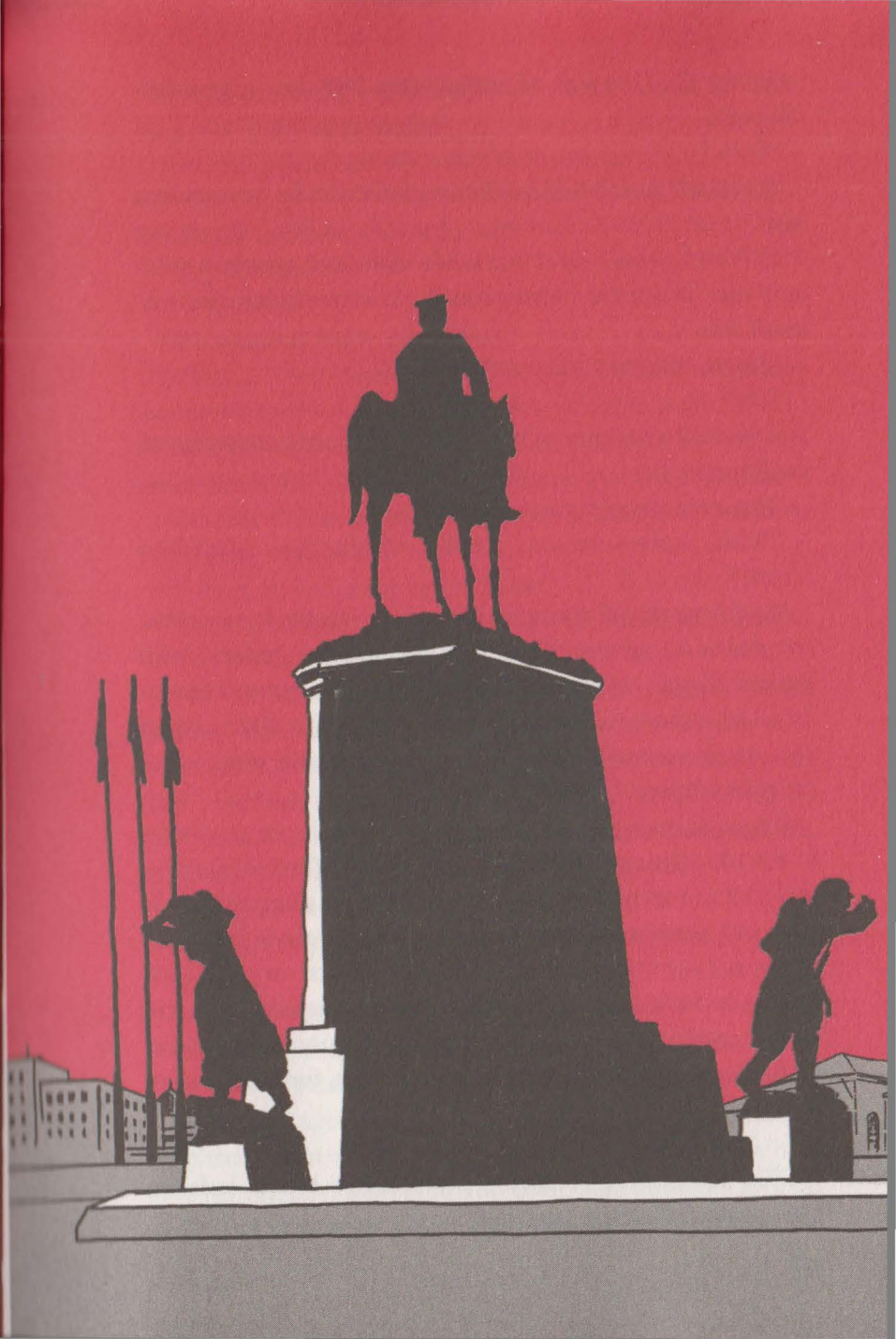
"Şu CD'de bir görüntü var, netlik ayarı yapılması lazım. En azından bir eşkâl çıkarmak için."

"Benim işim değil, foto-film bürosuna götür!"

"Acil lazım. Orada sallarlar bizi, yazıydı, kâğıttı derken tonla kırtasiye masrafı, bir haftadan önce çıkmaz. Sen götür, yarın alalım."

Recep, "Tamam, gel benimle," deyince Behzat Ç.'nin içini sevinç kapladı. Foto-film bürosunda, bilgisayarın başındaki eleman biraz mırın kırın etti ama sonunda iki gün sonra vermek kaydıyla aldı CD'yi.

Laboratuvardan çıkarken Recep Behzat Ç.'nin koluna girip "Senden bir ricam var," dedi. "Şimdi bu soruşturma işi ciddi, terfi tayin dönemi de yakın biliyorsun."

Behzat Ç., "İnşallah aklımdaki şey değildir," diye düşünüyordu.

"Evet."

"Yani ağbine falan bir çıtlatsan da benim bu soruşturma işini, bizim müdürle görüşse. Olmadı Reşat Bey falan da var, sizin büyük ortak. Gerçi ona böyle ufak tefek işler için gidilmez ama bir sözüne bakar sonuçta. Emniyet'in bir sürü ihalesini aldı."

"Bunun için mi yardım ettin bana?"

"Ne?"

Kolunu Recep'ten kurtardı: "Bırak! Az önce bunun için mi yardım ettin?"

"Hayır canım, nereden çıkardın?"

"Bırak, senin yalanını... Tövbe estağfurullah... Yazıklar olsun!"

"Asıl sana yazıklar olsun! Biz senin o kadar işini yaptık. Ne olacak ki, ağbine iki satır laf edeceksin o kadar! Şimdi beni ya Yozgat'a sürerler ya Erzurum'a. Senin tuzun kuru tabii, elini kolunu sallaya sallaya dolaş, istediğin kabadayılığı yap, nasılsa arkan sağlam. Ağbin gelir kurtarır, olmadı Reşat gelir kurtarır."

Behzat Ç. yakasına yapıştığı Recep'i koridorun sonundaki küçük odaya sürükleyip içeriye fırlattı. Temizlik malzemelerinin ortasına düşen adamın iki gömlek düğmesi elinde kalmıştı. Yerden kaldırıp duvara çarptı, sağ eliyle boynunu tutup, sol yumruğunu sıktı. "Vur vur vur vur vur..." Recep'i birden bıraktı, arkasını dönüp gözlerini yumdu, dişlerini kanatırcasına sıktı, yumruğunu tepesinde uğuldayan cinlere vurdu, susmadıkları için bir daha vurdu, bir daha vurdu, hızla odadan çıktı.

TEM'de Aybars'ın odasının önünden geçerken, kafasını içeri uzattı. "Hayrettin nerede?"

Aybars şaşkındı; "Ne bileyim, Urfa'dadır herhalde," dedi. "Gel otur, hayrola ne oldu?"

"Önemli gelişmeler var, söyle beni arasın!"

Aybars doğrulup "Tamam, söylerim," dedi. "Yahu niye kapıda duruyorsun, gelip otursana."

"Yok, bir işim var."

"Ne işin var?"

"Bir arkadaşa bakıp çıkacağım."

Behzat Ç. Özel Harekât Şubesi'ne girdi, bakacağı arkadaşın masasına oturdu. Arkadaş, "Ooo, hoş gelmişsin ağbi," dedi.

"Sana bir şey soracağım. Beş yıl önce Bahçelievler'de bir çatışma olmuş. Bir hücre evini basmışsınız. Hatırlıyor musun?"

Arkadaş, "Tabii, hatırlıyorum," deyip bacağına vurarak da pekiştirdi: "Hatırlamam mı?"

"Aybars da katıldı mı operasyona?"

"Evet. Aybars Amir yönetti operasyonu, biz de içeri girdik."

"Çatışmada biri ölmüş."

"Ha evet, vurduk şerefsizi. Kafasına kafasına sıktım. Bunlar vatanını milletini satmış; babası Ermeni, annesi Yahudi, sünnetsiz, polis katili orospu çocukları. Bir el ateş etti, bacağımızdaki komünist kurşunu yüzünden iki sefer ameliyat olduk. Hâlâ biraz aksama var. İşte böyle masa başına çakılıp kaldık, millet operasyona giderken arkalarından bakıyoruz."

"Biri ölmüş ama öbürü kaçmış..."

"Kim kaçmış, kimse kaçmadı. Evde bir kişi vardı, girdik temizledik."

"Silah ne oldu?"

Masanın üstündeki telefon acı acı öterken Behzat Ç. bir daha sordu: "Silah ne oldu?"

"Bir saniye ağbi. Alo. Ha, öyle mi? Anladım, anladım..."

Behzat Ç. yerinden sıçrayıp sarkık bıyıklı arkadaşın bileğine yapıştı, telefonun ahizesini çekip aldı elinden. Önce bir süre sustu, sonra "Alo, alo," dedi ama karşı taraf çoktan ka-

patmıştı. "Kimdi o?!" diye bağırdı. Sesi duyan bir iki polis kapının önünde durup içeri bakmaya başladılar.

"Ağbi yanlış oluyor ama... Böyle telefonlara yapışıyorsun! Gel otur, hoş gelmişsin, sohbetimizi edelim. Sana bir çay söyleyeyim, ne içersin?"

Arkadaş elini kapının önündeki polislere salladı: "Siz de gidin bakayım, bakmayın oradan, bir şey yok. Çay söyleyin bize."

"Silah ne oldu?"

"Silah falan yok, ne silahı? Bunları geçelim ağbi, olan olmuş, gereği yapılmış, bitmiş kapanmış mevzular. Ne yapıldıysa bu devlet için yapıldı. Yani seni severiz, adını duyduk, ama devletin çıkarları varsa, her şey konuşulmaz. Sen de bizim bir ağbimizsin.."

"Bana ağbi deme, beş para etmez bir adamsın!"

"Ne diyorsun lan ağbi sen?"

Arkadaş ayağa kalktı, sinirden elleri titriyordu. İlkinden daha güçlü yineledi: "Ne diyorsun lan ağbi sen!"

"Sen ne diyorsun şerefsiz!"

Gırtlak gırtlağa geldiler. Odaya giren beş polis üstlerine çullanıp ayırmasa, ikisinin de eli bellerine gitmişti.

Behzat Ç. Özel Harekât'tan çıkarken yüzü kıpkırmızıydı. Kalbi gümbür gümbür atıyordu. Ceptelefonunun çaldığını bir hayli geç duydu. Arayan Tahsin'di; "Çabuk büroya gel," dedi. Az önceki mesele nedeniyle olduğunu zannediyordu ama yine de sordu:

"Ne var, ne oldu?"

"Adamların büronun ortasında yine kavga ediyor! Yıktılar ortalığı."

"Kim?"

"Kim olacak, Harun'la Selim. Sana dedim şu karıyı almayalım büroya diye, yine ortalığı karıştırdı. Cinayet Bürosu'na bunca abazanın arasına kadın polis sokarsan olacağı bu."

26.

Ceptelefonunu fırlattı elinden. Cinayet Bürosu'na kapıyı tekmeleyip girmemek için zor tuttu kendini. O girince ortalığa bir sessizlik çöktü, koridorda ters dönmüş bir iki sandalye vardı, girişteki telsiz odasının camı kırılmıştı. Sol eliyle Harun'un yakasına yapıştı, sağ eliyle Selim'in, ikisini birden sorgu odasına doğru sürükledi, kapıyı açıp içeri fırlattı. Gözleri Eda'yı arıyordu, bir köşede yüzünü ellerinin arasına alıp ağladığını görünce, "Sen de buraya gel!" diye bağırdı. "Herkes işinin başına. Dağılın!" Eda da sorgu odasına girince kapıyı kapattı.

"Ne oluyor lan! Ne oluyor!"

Kimse cevap vermiyordu. Behzat Ç. kendisine bakan gözler arasında iki şaşkın göz daha gördü. Vahap'ın gözleriydi bu, onun burada olduğunu unutmuştu.

"Sen ne arıyorsun burada, çık dışarı!" dedi. "Git benim odamda otur, aklın varsa pencereden atlayıp kaçarsın!"

Sessizlik Vahap çıktıktan sonra da sürdü.

Selim'e baktı: "Anlat ne oldu?"

Saçlarını sıvazlayan Selim, "Bir şey olduğu yok," dedi. "Odaya girdi, üstüme saldırdı."

Harun parmağını Selim'e doğru salladı: "Lan adi. Teşkilatın içinde yapma bari bu hareketleri."

Selim Harun'un üstüne yürüdü: "Ne yapmışız!"

Behzat Ç. ikisini birden köşelerine itti.

Harun, "O elin ne geziyordu orada?" dedi.

"Yok öyle bir şey. Gezse ne olacak, sana ne? Sana mı kaldı? Biz ciddi düşünüyoruz, nişanlanacağız."

Behzat Ç. Eda'ya bakıp "Öyle mi?" diye sordu.

Eda başını eğip, hafif kızarık gözlerle, "Yani düşünüyoruz bir şeyler," dedi.

Behzat Ç. birkaç saniye sustu. Aile kurumunun temelinin "ciddi düşünmeye" başlayarak atıldığını bildiğinden ters bir söz etmek istemedi. Bir 216 götürdü ağzına ama eli titrediği için yakamadı, çakmağı duvara fırlattı. 216'yı Selim yakınca, art arda bir iki nefes çekip "Tamam, hayırlısı olsun o zaman," dedi. "Ama bundan sonra biraz daha mesafeli durun, buranın devlet dairesi olduğunu unutmayın. Çıkın şimdi."

Onlar çıktıktan sonra sandalyeye oturup, karşısında duran Harun'a bakmaya başladı: "Hani bu meseleyi kapatmıştın!"

Harun'un gözleri doluydu, "Seviyorum amirim, elimde değil," dedi dokunsan ağlayacak bir ses tonuyla. "Selim'i benden iyi bilirsin, o nişanlanacak adam mı, kızı kandırıyor, oyalıyor."

"Sana ne, sana mı kalmış kandırması, oyalaması. Herkes kendinden sorumludur. Lise mi lan burası, kız meselesi yüzünden, kıskançlıktan kavga çıkıyor!" 216'yı küllüğü delmeye çalışır gibi bastırdı, hırsını alamayınca küllüğü tutup duvara fırlattı. "Ulan, ulan," dedi sesini biraz alçaltarak. "Benden bile kıskandın, daha ne yapacaksın?"

"Ne alakası var amirim?"

"Bırak şimdi. Gönül'de kaldığını bildiğin sabah niye Eda'ya telefon açtırdın? Ben sana o yüzden mi verdim o numarayı, çok acil bir durumda ara diye verdik. Ama aklınız ancak puşt luğa çalışıyor. Lan Eda benim kızım sayılır, utan!"

Kafası patlatılmış şüpheli bir paket gibiydi, sağa sola dağılan tilkilerin bini bir paraydı. Derin bir nefes alıp "Şimdi iki ihtimal var," diyerek bozdu sessizliği. "Birincisi bu işi unutursun. İkincisi siktir olup gidersin. Artık gece nöbetine mi, başka büroya mı sen karar ver."

Harun iki parmağıyla burun köküne bastırıp kendini toparladı, "Tamam amirim," dedi. "Ben siktir olup giderim. Sorun değil." Kapıyı çarpıp çıktı. Kapının çarpma sesi kafasının içinde yankılandı bir süre. Dirseklerini masaya yasla-

yıp elleriyle yüzünü kapattı. Bugün olanları düşünmeye çalışıyordu ama nafile. Zihninde, bir sıçrama halinde arka arkaya geçen görüntülerden başka bir şey yoktu. Hep kavga dövüş, "Bize vereceksin adamı biz dövüşeceğiz, kafamız çalışsa burada ne işimiz var." "Öyle deme," dedi içinden başka bir ses, "çok zeki olmayabilirsin ama senin de kafan çalışıyor, o kadar cinayet aydınlattın." "Neyi aydınlattım, bize vereceksin baltayla parçalanmış adamı, biz karısı yapmıştır diyeceğiz, o deyyusu karısından başka kim öldürür?" "Kapı çalıyor, kapı çalıyor!" "Ne... Ne!" Sahiden de biri sorgu odasının kapısını ufak ufak tıklatıyordu, "Evet," dedi. Cevdet kapı aralığından bakıp elindeki telsiz telefonu salladı, biraz küskün, "Amirim, Akbaba..." dedi.

Telefonu alıp yekten, "Niye cepten aramıyorsun?" diye sordu.

"Yarım saattir arıyorum, cevap vermiyorsun."

Bütün ceplerini yokladı ama telefonu yoktu.

"Bir saniye," deyip Cevdet'i çağırdı. "Özel Harekât'a git, girişe, koridorlara falan bak. Ben herhalde sinirle orada bir yere fırlattım telefonu."

Tekrar Akbaba'ya yoğunlaşıp "Cevdet'i niye yanından kovuyorsun," diye çıkıştı. "Bu çocuk ne zaman iş öğrenecek?"

"Benden iş öğrense ne olur öğrenmese ne olur, sizin yanınızda dursun daha iyi..."

"İyi tamam, ne oldu?"

"Betül'ün başvurduğu hastaneyi buldum. Zekai Tahir Burak Doğumevi. Hamilelik için test yaptırmış."

"Ne testi, her eczanede satılmıyor mu o?"

"Öyle idrar testi değil, kan testi bu, kesin sonuç."

"E, ne olmuş? Kürtaj için gün mü almış?"

"Hayır, devlet hastanesi burası, bekâr kadına kürtaj yapmaz. Herhalde buradan sonucu alıp özel bir hastaneye, polikliniğe falan gitti. Ama burada bir gariplik olmuş."

"Olmasaydı şaşardım zaten, ne olmuş?"

"Test sonucu kaybolmuş, bir daha yapmak zorunda kalmışlar!"

"İyi, güzel. Kim söyledi testin kaybolduğunu?"

"Bir odacıyla iki hemşire."

"Tamam, sen şimdi silahını çıkar. Odacıyla iki hemşirenin başına daya, ben on dakikaya oradayım."

"Hacettepe'nin arkasından sapacaksın."

"Biliyorum."

Asayiş'in çıkışında Cevdet'le karşılaştılar, Cevdet üç parça halindeki telefonu uzatıp "Amirim, artık bundan hayır gelmez," dedi. "Ama sim kartını çıkardım, başka telefona takarsın."

"İyi güzel, ben de zaten değiştirecektim telefonu. Şimdi sen o kartı kendi telefonuna tak, benimle gel."

"Nereye gidiyoruz?"

"Hastaneye. Sen de iş öğreneceksin artık, getir götür işleriyle olmaz. Akademili değilsin diye ezdirme kendini, hakkını ara, ayakçı mısın sen!"

Cevdet, ekip arabasına binerken, "Haklısınız amirim," dedi.

Behzat Ç. kontağı çevirdi ama motoru uzun süre çalıştıramadı. Çalışınca bire taktı, motorun ısınmasını beklemedi, verdi gazı, verdi gazı... Otoparktan çıkarken hafif kaydı araba, bir polis minibüsüne tampondan çarptı, bariyere bindirmek üzereyken zor topladı. Minibüsün tamponu düşmüştü, içindeki polis indi, "Amirim, ne yaptın ya!" dedi.

Behzat Ç. el frenini çekip indi. "Düzgün konuş! Otopark çıkışına niye koyuyorsun minibüsü? Tamam, fazla bir şey yok zaten. Park ederken sürttüm dersin. Bizim işimiz acele."

Behzat Ç. dikiz aynasını düzeltip yoluna devam ederken, "Bak şimdi," dedi. "Hastaneye girince, patron sensin. Bir odacı, iki de hemşire var. 'Hanginiz çaldı lan raporu?' diye bağıracaksın. Kayboldu falan diyeceklerdir ama

hikâye, hiç alttan alma. Mühim olan ilk caydırmadır, adam suçlu olduğunu anlayacak, elim kırılsaydı da yapmasaydım diyecek, gözlerinden okursun bunu. Bu arada dikkat et, doktorlara bağırma. Sonra raporu çalanı alıp getireceğiz. Tamam mı?"

"Tamam amirim."

Hastaneye girdiler, Cevdet danışmanın önündeki adamı yakasından kavrayıp "Ra Ra Rapor nerede lan?" diye bağırdı.

Adam omzuyla hafif dönüp, barajda top bekleyen oyuncu gibi bir elini taşaklarına götürdü: "Ne raporu kardeşim, sen kimsin?"

Hemen meraklı bir kalabalık toplandı başlarına.

"Po Po Polis! Raporu ne yaptınız? Kayboldu deme, numara yapma bana."

Adam elindeki dosyayı uzatıp, "Bizim bütün raporlarımız burada," dedi. "Buyurun bakın, bir yanlışımız olduysa... Hasta yakınıyız, hanım doğum yaptı, çıkışını alıyoruz."

Behzat Ç. araya girip adamı Cevdet'in elinden aldı, "Allah bağışlasın kardeşim," dedi. Çevrede artan kalabalığı "Bir şey yok, toplanmayın," diyerek yatıştırdı. Adamı bırakıp yürüdüler, bu arada Cevdet arkasını dönüp "Kaybetme o raporları, mühim onlar," diye seslenince onu kolundan tutup sürükledi, kulağına, "Senin Allah belanı versin," diye fısıldadı. "Bir sakin dur. Önce Akbaba'yı bulalım."

Akbaba az öteden el ediyordu, en fazla üç metrekare olan küçük bir odaya girdiler. Camın önünde irikıyım bir hasta bakıcı duruyordu, iki yanında da birer hemşire. Cevdet, "Raporu siz mi çaldınız lan?" diye bağırınca Akbaba, Behzat Ç.'ye baktı. Behzat Ç. ona hafif göz kırpıp "Şu ortadaki çalmıştır amirim, gözüm pek tutmadı," dedi Cevdet'e.

Cevdet, "Sen karışma," diye azarladı Behzat Ç.'yi. "Soruşturmayı ben yürütüyorum." İşaretparmağını sağdaki hemşireye doğrulttu: "Sen söyle bakalım, rapor nasıl çalındı?"

Hemşire söze girmeye hazırlanıyordu ama Cevdet, "Cevap versene!" diye bağırınca korkarak elini burnuna götürdü, ağlamaklı oldu.

"Komiserim," dedi ortadaki hasta bakıcı. "Hepimiz bu devletin memuruyuz, niye hırsızlık yapalım, rapor çalalım? Bütün raporlar elimizin altında zaten, niye çalalım!"

"Sen sus! Parmak kaldırmadan da konuşma! Sen de ağlamayı kes, biz senin huzurun için çalışıyoruz, polis vatandaş el ele. Cevap ver şimdi."

Hemşire, "Çalındı mı bilmiyorum," dedi. "Bana rapor kayboldu dediler, ben baştan kan aldım test için."

"Ne kadar kan aldın?"

"İki üç damla."

"Güzel. Şimdi söyleyin bakalım, bu raporları hanginiz çıkarıyor?"

"Laboratuvarda çıkar," diye yanıtladı öbür hemşire. "Ben raporları alıp servisin önündeki danışmaya koyarım, sahipleri gelip alır imza karşılığında."

"Betül'ün raporunu da sen mi koydun danışmaya?"

"Evet."

"Laboratuvardan aldığın raporlar arasında Betül'ünki de var mıydı?"

"Vardı."

"Nereden biliyorsun?"

"Testleri listeyle götürüp, listeyle alırız. Kontrol ettim, hepsi çıkmıştı o gün."

Akbaba soruların gidişinden memnundu, Behzat Ç., "Bak görüyor musun bizim canavarı," gibilerden, başını hafif öne eğerek bir jest yaptı Akbaba'ya.

"Peki," diye devam etti Cevdet. "Sen aldın, danışmaya koydun raporları. O gün danışmada kim vardı?"

"Ben vardım," dedi ortadaki hasta bakıcı, parmağı havadaydı.

"Bu işin içinde sen olmasaydın şaşardım zaten. Sen mi çaldın raporu?"

"Hayır. Kayboldu."

"Nasıl kayboldu, havaya mı uçtu?"

"Vallaha bilmiyorum, işte o kız geldi öğleden sonra, adı Betül herhalde, raporlara baktık, bulamadık. Hemşire hanıma sordum, 'Ben getirdim,' dedi. Laboratuvara sordum, 'Bizden çıktı,' dediler. Baştan çıkarın dedim, çıkaramayız dediler. Mecburen yeni test yaptık. Ertesi gün gelip aldı."

"Raporlar nerede duruyor?"

"Danışmanın çekmecesinde."

"Kilitli mi o çekmece?"

"Hayır."

"Sen ayrılıyor musun hiç danışmadan?"

"Yani bir iş çıkarsa ayrılırız. Bazen başhekim gelir, arabasını park etsin diye kapının önündeki bidonu çekeriz."

"Peki kimseden şüphelendin mi o gün? İşi olmayan biri dolaştı mı ortalıkta?"

"Şimdi komiserim kimseyi zan altında bırakmak istemem ama burası kadın doğum hastanesi olduğundan genellikle kadınlar gelir. Arada hasta yakını erkekler de vardır tabii ama elleri kolları böyle dosyalarla dolu, sağa sola koştururlar. Gide gele zaten adamlarla da ahbap oluruz, kimin hangi hastanın yakını olduğu bellidir. O gün böyle toraman yüzlü, böyle topluca, böyle şişman bir adam geldi."

Hasta bakıcıda "Böyle," derken olayı canlandırma hastalığı vardı.

"Baktım eli kolu boş, böyle ortalıkta dolaşıyor. 'Sen kimsin birader?' diye sordum, sonuçta burası kadın doğum, kapı aralığından bakar, bir şey yapar, rahatsız eder. 'Bir hastaya bakıyorum,' dedi, uydurma bir isim söyledi, bulamadık tabii ama adam gitmedi. Kapının önünde durdu, böyle danışmayı gözledi bir iki. Yani ondan biraz şüphelendim, güvenliğe de

söyleyecektim de vazgeçtim, milleti lambur lumbur dışarı çıkarıyorlar, ondan sonra böyle bir ton olay çıkıyor."

Behzat Ç. cebinden Halis Tokgöz'ün kimliğini çıkardı. Elini ismin üstüne koyup, sadece fotoğrafı gösterdi hasta bakıcıya.

Hasta bakıcı, "Evet, ta kendisi," dedi.

"Görsen teşhis edebilirsin değil mi?"

"Ederim, niye etmeyeyim."

"Tamam, teşekkür ederiz."

Behzat Ç. ve Akbaba odadan çıkmak için hamle yaptılar, Cevdet'i de kolundan çektiler ama Cevdet bağırmaya devam ediyordu: "Bakın, yine geleceğim. Sakın raporlar kaybolmasın bundan sonra."

Behzat Ç. koridorda Cevdet'in yüzünü okşayıp "Aferin lan," dedi. "Öğreniyorsun bu işi."

"Sağ olun amirim, sizin sorgularınızı seyrede seyrede kaptık bir şeyler."

"İyi kapmışsın. Ama bir daha milletin önünde beni fırçalamaya kalkma, alırın ayağımın altına. Şimdi Hayalet'i ara."

Akbaba, "Hayrola, senin telefona ne oldu?" diye sordu.

"Kırıldı."

"O gösterdiğin kimlikteki adam kim?"

"İşte Betül'ü takip eden şişman bu! Kızı aşağıya atarlarken bu herif erketeye yatmış. Belki de o planladı bu cinayeti."

Behzat Ç. Cevdet'in uzattığı telefonu alıp "Ne haber?" dedi.

"Ceptelefonunda da mı sekreter kullanmaya başladın?"

"Ya sorma, kırdık bizim aleti. Şimdi sana bir isim, bir de kimlik fotokopisinden fotoğraf vereceğim. Acil bulacaksın bu adamı."

Hayalet, "Sen bana isim verme de buraya gel," dedi. "Gökhan'ın izini buldum."

"Ne! Nerede?"

Behzat Ç. adresi not etti.

"Yahu ben bu adresi bir yerden hatırlıyorum."

"Hatırlaman doğal, Betül'ün çantasından çıkan adres."

"Şu Komünist Resul'ün boşalttığı ev mi?"

"Gelince konuşuruz."

Üç polis hızla Hayalet'in yanına vardılar.

Hayalet, "Ne yaptın ağbi sen?" dedi Behzat Ç.'ye. "Bütün şubeyi getirseydin."

Behzat Ç., "Şimdi gider bunlar bir yaralama ihbarı çıkınca," dedi. Hava kararmıştı, yarım saat geçmeden bir yaralama ihbarı geldi, Hayalet'le baş başa kaldılar. Arabayı boş evin karşısındaki köşeye çekmişlerdi.

Behzat Ç., "Buraya geleceğinden emin misin?" diye sordu.

"Gelecek."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü Komünist Resul gelip eve girdi. Muhtemelen bir şey bıraktı, Gökhan gelip alacak. Burayı aracı adres olarak kullanıyorlar."

"Adam gelmiş, kendi evine girmiş, ne var bunda. Belki taşınırken bir şey unutmuştur."

"Bu ev onun değil ki. Tuzluçayır Lisesi'nde çalışan adam niye Ulus'tan ev tutsun? Oralarda evler hem daha ucuzdur hem de daha yakın."

"Kafamı bozma Hayalet. Sen demedin mi bu ev hocanın evi diye?"

"Ben dedim, hoca gelmiş kendi oturacakmış gibi evi tutmuş. Ama bana sorarsan evi Gökhan için tuttu."

"Olabilir. Girip içeride bekleyelim o zaman, bakalım ne bırakmış?"

"Gökhan gelince gireriz. Riske gerek yok, bir taşla iki kuş vururuz."

Behzat Ç., "Dur, dur," dedi. "Niye ikiyle yetinelim, Gökhan'ı takip eder, üçüncüyü de vururuz."

"Üçüncü kim?"

"Gökhan'ın bizi götüreceği kişi. Tamam, sen şimdi git, şu Halis Tokgöz'ü bul. Ben buradayım."

"Yalnız kalmasaydın, Harun'u çağıralım."

"Gerek yok, onu gönderdik artık, onunla işimiz olmaz."

"Yine Selim'le mi kapıştılar?"

"Evet."

Hayalet kucağındaki kasketi Behzat Ç.'ye verip arabadan çıktı.

Behzat Ç., "Bu ne?" diye seslendi arkasından.

"Lazım olur."

Saatler saatleri kovaladı ama Gökhan gelmedi. "Bu gece gelmeye de bilir," diye düşündü. "Belki yarın, belki öbür gün, belki hiç." Arabanın dandik kliması çare olmadı. Kulakları soğuktan uyuşmuşsa da asıl şikâyeti donma tehlikesi geçiren ayaklarıydı. Birkaç sefer su geçiren botunu çıkarıp elleriyle ayaklarını ovdu. Şafak sökmeden önce, sokağın ucunda, alacakaranlığın içinde bir adam belirdi. Arabanın koltuğuna iyice yaslanıp nefesini tuttu. Gökhan'dı bu. "Nihayet," dedi içinden.

27.

Pavyonların neon ışıkları söndü. İlkin küfürbaz sarhoş naraları duyuldu uzaktan, sonra çorbacılardan çıkan müzisyenler ve konsomatrisler döküldü sokaklara. Gökhan evden bir türlü çıkmıyordu. Işıkları yakmamış, içeride fenerle hareket ediyordu. Yaklaşık on saattir arabada oturmaktan; her tarafı uyuşmuş, kaskatı kesilmişti. Gözlerini evin penceresinden ayırmadan; başıyla, omuzlarıyla kültürfizik hareketleri yapıyor, bacaklarına hafif yumruklar atıyordu arada bir. Yürümeye ilk başladığında bayağı zorlanacağı açıktı, tabii Gökhan evden çıkarsa.

Bir saat daha geçti; belediyenin yol bakım kamyonu geldi ağır ağır, yüzü ayazdan pancar gibi kızarmış bir işçi, küreğiyle tuz savurdu yollara. Bir saat daha geçti; işine yetişmeye çalışan memurlar çıktı evlerinden, yüzleri atkıyla kaplı, başları önde, koşar adım otobüs duraklarına gittiler. Kıyı kentlerinden Ankara'ya tayini yeni çıkanlar, tuzlamaya rağmen kayıp düşerek hemen belli ettiler doğum yerlerini. Bir saat daha geçti, nihayet...

Gökhan elinde bir Migros poşetiyle çıktı evden, artık sakalı vardı. Üç saatte bu kadar uzayamayacağına göre... Ayaklarını apartmanın girişindeki paspasa vurdu, otuz metre öteden parlayan, kaliteli, rugan bir ayakkabısı vardı. Herkesin sırtında görülebilecek siyah bir palto giymişti, kendisini ayırt etmeyi kolaylaştırabilecek bir dış görünüme sahip olmadığından, hedefi gözden kaybetmemek için çok dikkatli olmak gerekiyordu. Sokağın ucuna yaklaşınca, Behzat Ç. Hayalet'in bıraktığı kasketi başına geçirip arabadan çıktı, sabah ayazı dişlerini göstermişti hemen, sessiz adımlarla yürümeye başladı. Hedef, sokağın köşesinden dönünce, mesafe fazla açılmasın diye adımlarını sıklaştırdı. Meydana açılan sokakta, karşı kaldırıma geçip takibi sürdürdü, dükkân camekânlarına fazla yaklaşmıyor, kapı aralıklarında daha dikkatli atıyordu adımlarını.

Ulus Meydanı'na çıktılar. Hedef, heykelin önünde bir süre durup, atına heybetle kurulmuş Mustafa Kemal'e baktı. Aşağıda, kaidenin arka tarafında; cepheye sırtında obüs taşıyan kadın ve önde iki asker vardı. Biri mavzersiz elini alnına siper etmiş çevrede düşman arıyor, diğerinin eli havada, yamuk yapan biri olursa ensesine şaplağı indirmeye hazır, bakanda güven hissiyle karışık bir korku uyandırarak, kaskatı duruyorlar. Taş gibi... Hedef, gözlerini heykelden ayırıp yaya geçidinden karşıya geçmeye karar verince, Behzat Ç. aynı istikamete giden çıtı pıtı bir kızı kendine siper ederek yak-

laştı. Yeşil yanınca yola çıktılar, öndeki kız sendeledi ama düşmedi. Hedef, Ilk Meclis'in önünde de durup namlusunu karşıdan karşıya geçenlere çevirmiş topa bakmaya başladı. Behzat Ç. durursa dikkat çekeceğinden siperinden ayrılmayarak yürümeye devam etti, aralarında neredeyse on metre kalmıştı, "Hadi artık ayrıl şuradan," diyordu içinden. "Bu ne yakın tarih merakı böyle." Hedef "Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 1923'te bu binada kuruldu," diyen tabelayı okurken aradığı fırsat kucağına düştü. Öndeki kız kaydı; ayakları yerden kesilirken, Behzat Ç. ani bir hamle yapıp iki koluna birden yapışmıştı. Yere kapaklanmaktan son anda kurtulan çıtı pıtı kız, bu karda kıyamette Behzat Ç. gibi atletik bir centilmenin eline düşmekten memnundu. Henüz ilk şaşkınlığı atamamış gözlerinden, "Ben buraların yabancısıyım," diyen hüzünlü bir ifade de okunuyordu.

Behzat Ç., "Üzülmeyin bayan," dedi. "Düşmez kalkmaz bir Allah."

"Teşekkür ederim."

"Önemli değil."

Hedef, Meclis'in önünden ayrılırken beraber yürümeye başladılar. Fark edilmemek için güzel bir fırsattı.

Behzat Ç., "İzmirli misiniz?" diye sordu.

"Hayır, Antalya."

"Ne güzeldir şimdi oraların turunçgil kokusu."

"Evet, burnumda tütüyor. Buralar hep kar kıyamet, asfalt ve egzoz kokusundan başka bir şey yok."

"Öyle demeyin. Yaza doğru ıhlamurlar çiçek açar burada. Sayıları tek tük olsa da, altında bekleyenlere güzel kokar."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

Behzat Ç.'nin gözü 19 Mayıs Stadı'na doğru inen hedefteydi, aklındaki ihtimalleri tarttı. Memur, Kasap, Çiçekçi.

"Antrenörüm," dedi. "Futbol antrenörü."

Kız ilgilendi: "Öyle mi? Hangi takım?"

"Cebeci İdman Ocağı."

"Hiç duymadım, Birinci Lig'de mi?"

"Hayır, Birinci Amatör'de."

"Ee, takımın durumu nasıl bari?"

"Küme düşüyoruz."

Küçük Tiyatro tarafına saparken "Ben buradan ayrılayım," dedi kıza. Kasketini çıkarıp selamladı: "İyi günler." Hedef İtfaiye Meydanı'ndaki kavşakta arkasını kontrol etmek için durunca hemen bir büfeye yanaşıp gazete aldı. Opera'nın önündeki otobüs duraklarında beklemeye başladılar. Behzat Ç. cüzdanını karıştırıp otobüs kartı aradı. Kavaklıdere otobüsü geldiğinde polis olduğu belli olmasın diye kimliğini göstermedi, normal vatandaş gibi kartını basıp, hedefin iki koltuk arkasına oturdu. Otobüse son binen tıknaz adamı gözü tutmamıştı ya, "Hadi bakalım, hayırlısı," deyip gazetenin spor sayfasına göz atmaya başladı. Koca bir sayfayı, köşe yazarından haberine kadar Galatasaray'ın Gençler'e yenilme sebepleriyle doldurmuşlardı. Hakem hataları, teknik direktörün oyunu okuyamaması, yönetimin içinde bulunduğu mali kriz. Gençler'in iyi oynadığına dair tek satır olmayınca siniri bozuldu, lazım olacağını bilmese gazeteyi elinden atardı çoktan.

Kuğulupark durağında indiler, hedef parka girip bir banka oturunca, o da bankın çaprazında kalan çay bahçesine girdi. Cam kenarında bankı gören bir masaya oturup garsona el etti: "Evladım, çabuk bir çay getir." Çay gelince parasını peşin ödedi, içi ısındı bir an, o kadar da iyi demlenmiş olmamasına rağmen son aylarda içtiği en keyif verici çaydı. Bu arada çay bahçesine giren iki kişiyi pek gözü tutmadı ama fazla üzerlerinde duramadı. Hedef, donma tehlikesi geçiren kuğulara bakarken ikide bir saatini kontrol ediyor, tedirginçe ayağını sallıyordu. Birini beklediği belliydi. Beklenen çok gecikmedi, elinde hedefin elindeki poşetin aynısından var-

dı. Yanına oturup kendi poşetini diğerinin yanına koydu, konuşmadılar, bir süre sonra hedef, adamın getirdiği poşeti alıp kalktı, kendi poşetini bıraktı.

Hedef kalkınca, çay bahçesine sonradan giren iki adam da kalktılar birden, Behzat Ç. daha ilk gördüğünde kıllanmıştı ya, bu hareketleri üzerine onların da hedefi takip ettiklerini anladı. Onlar çay bahçesinden çıktıktan sonra kalktı. Adamlar üç kişi çalışıyordu. Birincisi hedefi takip ediyor, ikincisi birinciyi, üçüncü de ilk ikisini. Bu arada görülmemek için sırayla yer değiştiriyorlardı, profesyonel işi. Behzat Ç. de onların peşine takıldı, gözü artık hedefte değil hedefin arkasındaki kişideydi, kuyruk kuyruğa, İran Caddesi'ne girdiler. Hedefin hemen arkasındaki tıknaz adamı gözü bir yerden ısırıyordu, tanımakta da fazla gecikmedi, az önce Kavaklıdere otobüsünde görmüştü ve bir de... Evet, daha ilk gece barda silkelediği tıknaz adam, Teşkilat'tan.

Hedef, arada bir arkasını kolluyordu ama takip edilmediğinden emindi. Ta ki o tıknaz salak, caddenin köşesinde araya bir minibüs girip de hedefi gözden kaçırdıklarında panikle sağa sola seğirtinceye kadar. Oysa hedef yol üstündeki bir kuruyemişçiye girip, muhtemelen naneli şeker ya da sigara almak istemişti. Sokakta panikle sağa sola giden adamı görünce takip edildiğini anladı, kuruyemişçiden çıkıp aşağıdan gelen bir taksiye el etti. Taksi zınk diye durdu önünde. Behzat Ç. yolun karşı tarafındaydı, dikkatli adımlarla karşıya geçip, aşağıdan gelen başka bir taksiye çaktırmadan el etti. Hedefin bindiği taksi kalkarken, Behzat Ç.'nin önünde de zınk diye başka bir taksi durmuştu. Kapıyı açıp bindi.

"Nereye ağbi?"

"Bir saniye bekle."

İran Caddesi'ne hızla giren siyah Volvo, takipçilerin önünde acı bir fren yaptı, üçü birden doluştular arkalarındaki arabaya.

Behzat Ç., "Arkadaki arabayı takip et," dedi.

Taksicinin suratında gevrek bir gülüş peydahlandı. "Öndeki araba olmayacak mıydı ağbi o cümle?"

Behzat Ç. kimliğini gösterip "Çeneni kapa, söyleneni yap," dedi. "Film çevirmiyoruz burada."

Arkadaki araba önlerine geçince peşine takıldılar.

Behzat Ç., "Arabayı sakın kaybedeyim deme, önemli bir görevdeyiz," diye uyardı. Taksici arkaya dönüp gözlerini sonuna kadar açtı; "Bak ağbi bak," dedi. "O arabayı kaybedecek göz var mı bende? On yıldır bu caddelerde direksiyon sallıyorum ben." Çankaya'ya doğru önde hedef taksi, arkada takipçilerin siyah Volvosu, onun arkasında da Behzat Ç.'nin bindiği taksi, tampon tampona çıkıyorlardı. Öndeki koltuğu kendine siper ederek "Çok yaklaşma," dedi. "Araya başka araba girsin, kendini belli etme."

Bir kırmızı ışıkta araya başka arabanın girmesine müsaade ettiler. Hedef taksi daha ışık sarıdayken fırlayıp yasak bir U dönüşü yaptı, siyah Volvo da döndü ama sıra kendilerine geldiğinde karşıdaki trafik polisi parmağını iki yana sallayarak uyarıyordu.

Behzat Ç., "Çabuk dön," dedi.

"Ağbi ceza yemeyelim."

"Lan dön dedim, ne cezası!"

Hızla döndüler, böylece motorlu trafik polisi de sirenlerini öttürerek üçlünün peşine takıldı. Taksinin yanında sürüp sağa çekmelerini işaret ediyordu.

"Ağbi ne yapayım?"

Behzat Ç. elleriyle yüzünü kapayıp "Çek sağa," dedi.

Polis ağır hareketlerle motordan indi, elini kolunu sallayarak gelip taksinin ön camına bir yumruk savurdu. Siyah gözlüklerini alnına çıkarırken "Çılgın mısın lan sen?" diye sordu. Taksici iki elini açmış Behzat Ç.'ye bakıyordu. Behzat Ç. öndeki arabaların uzaklaştığını görünce arabadan in-

di, kimliğini polisin gözüne sokarken "Çılgınız amına koyayım çılgınız!" diye bağırdı. "Görevdeyiz pezevenk!"

"Kusura bakmayın amirim. Nereden bileyim görevde olduğunuzu."

"Önden Volvo geçerken öyle bakıyorsun mal mal. Gariban bir taksi gördün mü üstüne çullan!" Behzat Ç. polisi kolundan itti: "Siktir git şimdi!" Arabaya tekrar binip "Çabuk," dedi. Polisin yüzü allak bullak olmuştu. Taksici gazladı, vitesi üçe takarken arkaya dönüp, ağzını kulaklarına kadar açarak sırıttı: "Sende de ne taşak varmış amirim. Ben de normal memur zannetmiştim."

"Yürü çabuk yürü, zaten adamları kaybettik."

"Öyle bir şey söz konusu olamaz, ben on yıldır direksiyon sallıyorum bu caddelerde, şu gözlere bak gözlere..."

Taksicinin gözleri önündeki yoldan başka her tarafa bakıyordu. Siyah Volvo'yu Nene Hatun Caddesi'nde yeni açılan bir mağazanın önünde gördüler. Mağazanın önü çelenklerle doluydu, ses tesisatından yükselen kötü müzik kulakları sağır ederken, animasyon için çağrılmış palyaçolar sağa sola koşturuyordu.

Behzat Ç., "Az ileride sağa çek," dedi.

Taksici sağa çekti.

"Borcumuz ne?"

"Taksimetreyi açmadım ki amirim, vatana millete bizim de bir hayrımız dokunsun."

Behzat Ç. elini cebine atıp ilk gelen parayı çıkardı, az olduğunu görünce aynısından bir tane daha çıkardı. Taksici paralardan birini alıp "Bu yeter ağbi," dedi. "İstersen bekleyeyim."

"Gerek yok, sen devam et."

Ne sattığı ilk başta anlaşılmayan, iki katlı, acayip bir mağazaydı. Alt katta giyim kuşam ürünleri vardı, üst katta kitap-müzik reyonları. Yüzünü televizyondan tanıdığı ama

adını bilmediği bir şarkıcı mağazanın girişinde kasetini imzalarken, araya konulmuş bariyerleri zorlayan on beş-on altı yaşındaki kızlar çığlık çığlığa bağırıyorlardı. Ara sıra korumaların ölçülü gafletinden sıyrılıp şarkıcının boynuna sarılmayı başaran bir kız olursa fotoğraf çektirdikten sonra kendinden geçip bayılıyor, bir köşede ayılınca tekrar bağırmaya başlıyordu. "Akıllı hedefmiş, tam yerinde inmiş," dedi içinden.

Önce hedefi takip edenleri aradı, tıknaz adamı mağazanın arka kapısında, içeriden çıkanlara bakarken gördü. Onun çaprazında durup beklemeye başladı. Mağazanın arka kapısından saniyede on kişi girip çıkıyordu. Behzat Ç.'nin gözleri beş dakikadır içeriden çıkan ayakkabıları tararken, tıknaz salak ikide bir elini kulağına götürüp diğer elemanlarla haberleşiyordu. Bir ara mağazanın önünde ortalık karıştı, genç kızlar bariyeri yıkıp şarkıcının üstüne çullandılar, korumalar, mağaza güvenliği, kameramanlar derken, herkes birbirine girdi.

Siyahlar giymiş, çift kapılı buzdolabı ebatındaki iki koruma, ana haber bültenindeki yerini garantileyen şarkıcının iki koluna ayaklarını yerden kesercesine girip, önlerine geleni yıkarak arka çıkışa yöneldiler. Şarkıcıyı çıkarıp arka kapıya yanaşan bir cipin içine attılar, kameramanlar ve çılgın kızlar peşlerindeydi. Behzat Ç. "Şimdi tam zamanı," dedi içinden. Yirmi metre öteden parlayan, siyah rugan ayakkabıyı gördü, gözlerini ondan ayırmayarak yaklaştı. Görüş açısını bozan bir iki kişiyi sağa sola itti. Tıknaz yine panikleyip koşturmaya başlamıştı. Diğer iki adam da içeriden çıkıp tıknazın yanına geldiler, onlar telaşla ne yapacaklarını tartışırken Behzat Ç. siyah ruganın peşinde kaldırımda yürümeye başlamıştı. İçeriye giren siyah paltolu, sakallı hedef; içeriden koyu yeşil montlu, sakalsız ve başında bir bereyle çıkmıştı. Nene Hatun'dan, Noktalı Sokak'a sapıp Karum'a

doğru yürüdüler. Öğlen tatili olduğu için sokaklar kalabalıklaşmıştı, Behzat Ç. mesafeyi de uzak tutarak bu avantajı değerlendirdi, hedef takip edilmediğinden emin olunca daha rahat yürümeye başlamıştı. Tam Karum'un önüne gelmişken birden dönüp arkasını son kez kontrol etme ihtiyacı duydu. Ama o daha yarım dönmeden Behzat Ç. karşıdan gelen adamı kolundan çekip kendine siper etmişti: "Ateşin var mı birader?"

"Ağzındaki yanıyor ya!"

"Ha öyle mi, kusura bakma. Buralarda kiralık ev bakıyorum, var mı bildiğin?"

Adam Karum'u gösterip "Al bir tane var," dedi. "Manyak mısın?"

Hedefin ilerlediğini görünce, kasketini çıkarıp cebine koydu. "Sağ ol birader," deyip ayrıldı adamın yanından. İkisi de on beş metre aralıkla durup, Karum'un önünde birisini bekliyor numarası yapmaya başladılar. Belki de hedef sahiden birini bekliyordu ama burada gerçekleşecek bir buluşma da pek aklına yatmıyordu Behzat Ç.'nin.

Göz ucuyla ona baktı; ikide bir saatini kontrol ediyordu, elinde de poşet yoktu artık. "Poşetin içinde ne vardı ki?" diye sordu kendine ve olayları zaman sırasına göre değerlendirmeye çalıştı. "Evden bir poşet aldı, Kuğulupark'ta buluşacağı adamın elinde de aynı poşetten vardı, demek ki birbirlerini tanımıyorlardı, böyle haberleştiler ve poşetleri değiştiler. Sonuçta hedef bir şey verip bir şey aldı. Takip edildiğini anlayınca mağazaya girdi, kılığını değiştirdi. Benden kaçabildi mi, kaçamaz. Şimdi başka biriyle buluşacak, parktan aldığını ona verecek. İşte tam o zaman el koymak lazım duruma, ama İstihbarat bize bırakmaz bunları, gittiği yere kadar artık. Destek istemek lazım..." Eli beline gitti. Hedef hareketlenince bir süre bekledi, önce gözleriyle takip etti, sonra yavaş adımlarla.

Hedef Hilton Oteli'nin karşısındaki Tekel bayisine girmiş, şaraplara bakıyordu. Hilton'un çaprazında durup taksicilerle sohbet eden Behzat Ç.'nin görüş açısındaydı. Tekel'deki müşteri çıkınca dükkânın sahibine yanaştı, bir süre konuştular. Başka bir müşteri girince hedef tekrar şarapların arasına döndü, bir gözüyle devamlı otelin önünü kolluyordu. O müşteri de çıktı, tekrar dükkân sahibiyle konuşmaya başladı, "Yoksa buluşacağı adam bu muydu?" diye sordu içinden. O zaman niye Karum'un önünde bekledi ki, doğru buraya gelseydi? Otelin önüne siyah bir Mercedes yanaşıp giriş kapısının önündeki rampayı çıkmaya başlayınca hedef elini yeşil montunun içine sokup Tekel'den hızla çıktı. Behzat Ç. küçük adımlarla Mercedes'e yaklaşırken, "İşte buluşacağı adam," dedi içinden. "Beni görmeleri güzel bir sürpriz olacak." Mercedes'in şoförü indi ama otelin önündeki bellboy ondan önce davranıp açtı kapıyı. İyi de Hilton'da buluşacaklarsa niye lobide beklemiyor? Mercedes'ten çıkan Hayrettin'i görünce gözleri açıldı. Eli beline gitti derhal, koştu ama geç kalmıştı.

Gökhan'ın başındaki bere ikiye katlanmış bir kar maskesiydi, yaklaşırken yüzüne geçirdi. Silahını çıkarıp iki el ateş etti çaprazdan. Aynı zamanda korumalık yapan şoför koşarak Hayrettin'in üstüne kapaklandı. Tam o anda Behzat Ç. acı bir fren sesi duydu, kendini bir arabanın kaportasında buldu. Omzunun üstünde dönüp kaportadan indi, silahını şoföre sallarken "Senin Allah belanı versin," dedi. Şoför yanındaki kadına, "Burayı eşkıyalar basmış hanım," diyerek verdi gazı, hızla uzaklaştılar otelin önünden.

Gökhan Hilton'un önünden aşağı doğru koşarken, şoför eğilip arkasından nişan almıştı. Behzat Ç. ateş etmesine fırsat vermeden ensesine bir yarım vole çıkardı şoförün: "Kıpırdama, polis!" Hayrettin omzundan vurulmuştu. Göz göze geldiler, Hayrettin eliyle Gökhan'ın kaçtığı yeri işaret et-

ti. Behzat Ç. hızla o yöne doğru koştu, az ileride yardımsever bir vatandaş, Behzat Ç.'nin polis olduğunu bilmemesine rağmen Gökhan'ın Tahran Caddesi'nin sağ tarafına saptığını gösterdi.

Behzat Ç. Gökhan'ın gittiği yönden emin olunca çapraza koşup, karşı evin bahçesine girdi, bir duvardan atlayıp otoparkın içinden geçti. Kestirmeden Tahran Caddesi'nin Bülten Sokak'la birleştiği köşeye çıktı, bir arabayı kendine siper edip Gökhan'ın gelmesini bekledi. Kalbi küt küt atıyordu; Gökhan az sonra iki sokağın birleştiği köşede belirince, "Biz de yirmi yıldır bu caddelerde adam kovalıyoruz," dedi içinden.

Gökhan yaklaşınca Behzat Ç., "Vaktidir," deyip emaneti çekti: "Silahını at, polis!" Behzat Ç.'nin namlusu Gökhan'ın kalbine, Gökhan'ınki yere bakıyordu. En ufak bir harekette tetiğe basmaya hazırdı, ama Gökhan birden arkasını dönüp geldiği istikamete kaçmaya başlayınca, ne yapacağını bilemedi, tetikteki eli kasıldı. Havaya ateş etmek için silahı doğrulttu ama Gökhan üç dört adım koşup durmuştu. Çünkü sokağın öbür ucundan da "At silahını, polis!" diyen başka bir ses duyulmuştu. Behzat Ç. kafasını eğip baktı, Hayalet.

28.

Gökhan silahını atıp yere yattı. Hayalet yerdeki silahı alırken Behzat Ç. koşarak geldi, üstünü aramadan önce ayağının içiyle orta karar bir plase çıkardı Gökhan'a. "Kafanı kaldırma, sakın kafanı kaldırma!" Gökhan'ın üstünü ararken, uzaktan polis sirenleri duyuluyordu. Hayalet'e, "Git, bir taksi çevir," dedi.

"Taksi mi?"

"Soru sorma, çabuk."

"Niye taksi, arabayı getireyim."

"Ulus'ta bıraktım onu."

"Ben aldım oradan, merak etme."

Behzat Ç. Gökhan'ı ensesinden kavrayıp kaldırımın kenarındaki çöp konteynırının arkasına sürükledi.

"Sakın kafanı kaldırayım deme!"

Hayalet arabayı hızla çekti. Behzat Ç. arka kapıyı açıp Gökhan'ı içeri bindirdi, silahının namlusu ona dönükken "Çabuk," dedi Hayalete.

"Nereye?"

"Tepe lambasını tak, tenha bir yere çek."

Hayalet camı açıp mavi tepe lambasını taktı. Sirenleri çalıştırıp, konsoloslukların önünde yolları tutmuş bir iki ekibin arasından hızla geçtiler.

Gökhan, "Siz kimsiniz?" diye sordu.

Cevap vermediler.

"Nereye gidiyoruz?"

"Çok konuşma!"

Hayalet arabayı Çiftlik tarafında, muhtemelen kendisinden başka kimsenin bilmediği bir tenhaya çekti. Çalan cep telefonunu uzattı: "Akbaba arıyor."

Behzat Ç. gözü Gökhan'da, sol eli tetikteyken, sağ eliyle telefonu kulağına götürdü. Akbaba, "Bil bakalım, kimi vurdular?" diye sordu.

"Hayrettin'i mi?"

"Nereden biliyorsun?"

"Boş ver şimdi! Durumu nasıl?"

"İyi, ölmez. Omzundan bir kurşun yemiş, ameliyata aldılar. Ama mesele bizden çıktı, bütün İstihbarat, Özel Harekât, Terörle Mücadele doldu buraya."

"Tamam, sen ayrılma hastaneden. Benden haber bekle."

Behzat Ç. silahını indirip beline koydu. Gökhan'a dönüp bir 216 uzattı: "Seninki yaşıyor."

Gökhan 216'dan bir iki derin nefes çektikten sonra Behzat Ç., "E hadi, anlat bakalım," dedi.

Gökhan susuyordu. Behzat Ç. Gökhan'ın arka pantolon cebine yapışıp çekti, cep söküldü ama cüzdan da elindeydi. Cüzdanın içinden kimliği çıkardı, fotoğraf tutsa da isim başkaydı. "İyi çalışmışlar, kim çıkardı bu sahte kimliği?"

Gökhan, "Siz kimsiniz?" sorusunu yineleyince Behzat Ç. cüzdanını çıkarıp kimliğini gösterdi. Dikiz aynasından bakan Hayalet'e bir göz işareti yapınca, o da çıkarıp gösterdi kimliğini.

"Görüyorsun, Cinayet Bürosu."

"Beni niye buraya getirdiniz?"

"Bir bildiğimiz vardır. Hayrettin'i neden vurduğunu bildiğimiz gibi. Şimdi sana adam öldürmeye tam teşebbüsten altı yıl verirler. Şartlı salıverildiğin için önceden kalanı da yatarsın. Nereden baksan on yıl. Ama Betül'ün işini de sana yıkarlarsa müebbet yersin muhtemelen. Önce intihar süsü verip kızını öldüren, sonra da saygıdeğer iş adamının kendisini vuran örgüt üyesi diye kapak olursun. Dolayısıyla, o iş de senin üstüne kalmadan anlatmaya başla ki, vakayı çözelim."

Gökhan, "Siz niye bu kadar uğraşıyorsunuz bu meseleyle?" diye sordu.

"İlgileneceğiz tabii, işimiz bu. Ayrıca bir yerinden bulaştık bu boka, gittiği yere kadar gideceğiz."

"Bir yere gidemezsiniz, harcarlar sizi."

Behzat Ç., "Yahu bari sen yapma," diyerek cama vurdu. "Sen yapma bari şu sizi harcarlar edebiyatını!" Elinin tersiyle vurmasına rağmen cam neredeyse çatlıyordu.

Gökhan, "Anlatayım da," dedi. "Neresinden başlayacağım?"

Behzat Ç., "Sondan başlayalım," dedi. "Evdeki poşette ne vardı? Bankta yanına oturan adamla ne değiştin?"

"Evdeki poşette para vardı. Banktaki adamdan silahı aldım. Poşetleri birbirimizi tanımak için kullandık."

"Kim o adam?"

"Bilmiyorum. Bu silah işini yapanlardan biri. Parasını verince silahı getiriyor."

"Parayı kim verdi?"

"Bunun önemi yok. Ben tetikçi değilim, kendi intikamımı aldım. Almaya çalıştım en azından. Silahla, tüfekle aramız pek iyi değildir, teorik olarak biliyoruz bazı işleri. Ancak omzundan vurabildik. Mesele benim meselem. Siz de biliyorsunuz nedenini. En azından tahmin etmişsinizdir."

"Silahın parasını Komünist Resul'ün verdiğini biliyoruz."

"Destekli atın. Öğretmen adam o kadar parayı nasıl versin?"

"Sizin örgütten almıştır."

"Resul Hoca örgütçü değil."

"Yok ya, külahıma anlat. Neci o zaman?"

"Resul Hoca babamın arkadaşıydı. TÖB-DER'de beraber çalışmışlar, bizim örgütle alakası yok. Başımın sıkıştığını duyunca beni sakladı."

"Parayı kim verdi o zaman?"

"Parayı amcam gönderdi, Resul Hoca'nın hesabına. O da çekip eve bıraktı."

"Bu amca, şartlı salıverildikten sonra seni İngiltere'ye sokan amca mı?"

"Evet, parayı oradan gönderdi."

"Ne iş yapıyor?"

"Bir finans şirketinde, önemli bir mevkide diyelim."

"Yavuz'un gözünü sen mi morattın?"

"Hayır, tanımıyorum onu."

"Muhsin'in olayla alakası ne?"

"Bilmiyorum. Ama onu ortadan kaldırmayı düşünüyorlardı zaten, çok etkin bir adamdı, göze batmaya başlamıştı, bu olay bahane oldu, alıp götürdüler. Kim bilir hangi çukura attılar? Olayı da çözmüştü zaten, fazla şey bilen bir adamdı."

"Betül'ün öldüğünü o mu haber verdi sana?"

"Evet. O aradığında ben İngiltere'ye dönmeye hazırlanıyordum. Öyle olunca kaldık."

"Şimdi en baştan alalım. Betül'le ilişkiniz..."

Gökhan sustu, 216'yı kapının küllüğüne bastırdı. Behzat Ç., "O zaman ben sana anlatayım," dedi. "Yanlış yaptığım yerde uyarırsın. Betül Ankara'ya geldiğinde sen hapisteydin, ziyarette tanıştınız, âşık oldunuz? Doğru muyum?"

"Kabaca evet."

"Ertesi yıl seni şartlı salıverdiler, yurtdışına çıktın çünkü yeniden hapse girme tehliken vardı. İngiltere'ye iltica ettin. Belki önce başka bir ülkeye gittin, oradan İngiltere'ye geçtin, detayları bilemem. Muhtemelen amcan nüfuzunu kullandı."

"İyi araştırmışsınız."

"Bir tercih yapman gerekiyordu, Betül'le ayrıldınız..."

"Geçici olarak."

"Evet, geçici olarak. Betül de okulu bitirdikten sonra yanına gelecekti. Peki, sen bu arada maddi yardımda bulunmadın mı kıza? Süpermarkette peynir tanıtıyormuş."

"Bulunmak istedim ama kabul etmedi."

"Tam bu noktada Aykut girdi devreye, aşkınız üçgene döndü."

"Bu konuda birbirimizi özgür bıraktık. Yani araya geçici ilişkiler girebilir, ama ne olursa olsun ileride beraber olacaktık. Tabii bunu anlayamazsınız..."

Behzat Ç. gülümsedi. "Sizin aşk hayatınız beni ilgilendirmez," dedi. "Aykut'a da söyledim bunu. Ben vakayla ilgili kısmına bakıyorum. Sonuçta işler planladığınız gibi gitmedi, Betül bir eylemde gözaltına alındı, Hayrettin gelip okuldan almak istedi onu."

"Evet."

"Sen de o zaman Türkiye'ye geldin, dört ay önce. Neden?"

"Merak ettim."

"Amacın onu da alıp İngiltere'ye mi dönmekti?"

"Evet, ama buna gerek kalmadı. Betül babasını ikna etmiş okulu bitirmek için."

"Tabii asıl amacı okulu bitirip senin yanına gelmekti."

"Evet."

"Türkiye'ye nasıl girdin? Aranan bir adamdın."

"Parasını verince istediğin yere girersin. Sahte kimlik, pasaport, gerekirse yeni bir surat bile yaparlar adama. İşte böyle, Betül'ün eylemde gözaltına alındığını öğrendim, üç gün haber alamadım. Acilen Türkiye'ye dönmem gerekiyordu."

"Neden?"

"Neden deyip durma. Bilmiyor musun sanki. DAL'ın otoparkından gelen sesleri duymadın mı hiç? Görmedin mi hiçbir şey?"

Behzat Ç. duymuştu, görmüştü.

"Kış günü milleti çırılçıplak soyup tazyikli su sıkma... En hafifi bu, cop sokma, tecavüz, Filistin askısı, elektrik. İki arkadaşımı yanımda öldürdünüz! Kayıtlara intihar diye geçti."

"Biz bir şey yapmadık."

"Bırak şimdi. Masum polis numarası yapma. Çarkın içine girmişsiniz, bizim dişlinin bir suçu yok diyorsunuz. Benim gözüm bantlıydı, katilleri kokusundan tanıyorum. Bu arabada da var aynı koku."

"Konuyu değiştirme, bunlar eskiden olmuş bitmiş mevzular. Artık yok."

"Ya öyle, yok! Eskiden göz önünde yapıyordunuz, şimdi yeraltına indiniz. Sağda solda işkence depoları kurdunuz. Muhsin'e yaptıkları ne!"

"Konuyu dağıtma dedim. Türkiye'ye gelince nerede kaldın?"

"Ulus'taki evi biliyorsun. Resul Hoca ayarladı, iki ay kaldım, sonra döndüm. Betül de eve çıkmıştı, keyfi yerindeydi."

"Niye Resul'ün yanında kalmadın?"

"Hocayı riske atmak istemedim. Bir de zaten adamın adı çıkmış, yardım ve yataklık uzmanı diye..."

"Betül'le beraberken takip eden oldu mu?"

"Oldu. Şişman, gözlüklü bir şeydi. Bu işleri fazla bilmeyen, acemi biri, ben buradayım diye bağırıyordu adeta. Ya da takip ettiğini belli etmek için bilerek yapıyordu."

Behzat Ç. Hayalet'in omzuna dokunup "Şu fotoğrafı göster," dedi.

Hayalet, Halis Tokgöz'ün fotoğrafını gösterdi.

"Bu mu?"

"Evet. Beni takip ediyor zannediyordum ama meğer Betül'ün peşindeymiş. Sonradan kafama dank etti."

"Bu kaldığın ikinci ayın sonu, kasım ayına denk geliyordu değil mi?"

"Evet."

"Çocuk da o zaman rahme düştü."

Gökhan derin bir nefes alıp "Evet," dedi.

Behzat Ç. eliyle alnının sancıyan bölgelerinde yuvarlaklar çizerken, "Kusura bakma, sizin cinsel yaşamınız beni ilgilendirmez ama," diyerek babacan bir girizgâh aradı dilinin ucundaki soruya. En sonunda, "Eşek kadar adamsın, nasıl korunacağını bilmiyor musun?" diye sordu.

"Biliyoruz tabii, çocuk değiliz. Betül doğum kontrol hapı kullanıyormuş, 'Başka bir şeye gerek yok,' dedi."

"Hamileliği ne zaman öğrendin?"

"Döndükten sonra, ertesi hafta. Kan testi yaptırmış."

"Betül çocuk sahibi mi olmak istiyordu yani? Doğum kontrol hapı kullanmıyor muymuş?"

"Bilmiyorum, olabilir. Ama bu da zayıf bir ihtimal. Kusu-

ra bakma sen de eşek kadar adamsın, her sevişmede hamile mi kalınır zannediyorsun?"

"Çok konuşma. Daha önce konuştunuz mu çocuk sahibi olmayı?"

"Yani, ileride düşünüyorduk bir kız, bir oğlan, sözün gelişi tabii. Ama o günlerde böyle bir planımız yoktu."

"Hamile olduğunu nasıl söyledi? Telaşlı mıydı, üzgün müydü, sevinçli miydi?

"Telefonda konuştuk, sesi öyle üzgün değildi, ben de ilk başta şaşırdım tabii ama sevindim, 'Atla gel, burada bir okula devam edersin,' dedim."

"Niye gelmedi?"

Gökhan sustu.

Behzat Ç., "Ajan olduğun ortaya çıktığı için mi?" diye sorunca Gökhan onun yakasına yapıştı. Hayalet Gökhan'ın ellerini zor ayırdı Behzat Ç.'nin yakasından.

Gökhan, "Bunların hepsi iftira," dedi. "Örgütten ayrıldık ama o kadar da alçalmadık. Ajan olduğum söylentisi kulaktan kulağa yayılmış. Ajan olmasam elimi kolumu sallayarak giremezmişim Türkiye'ye. İstese MİT beni alırmış, ikili çalışıyormuşum, örgüt elemanlarının yerini ben ihbar etmişim falan filan, öyle laflar ki ben bile kendimden nefret ettim. Sonra da ayrıldık işte, Betül de çocuğu aldırmaya karar verdi."

"Söylentileri yayan kim?"

"Onu sizin adamlarınıza sormak lazım, ben ne bileyim. Çamura ucundan bulaşmak diye bir şey yok, biraz bulaşınan yeter, gerisi geliyor kendiliğinden."

"Betül'ün intihar ettiği gün neden Türkiye'ye geldin?"

"İntihar değil."

"Biliyorum."

"Konuşur ikna ederim, belki beraber döneriz diye doğum gününden önce geldim. 3 Ocak'ta kürtaj için gün almıştı, kırgındım ama geldim. Son bir kez şansımı deneyeyim de-

dim. Olmadı. Geri dönmeye karar verdim, olayı öğrenince vazgeçtim. Gerisini biliyorsunuz."

"İntikam almak için, amcandan yardım aldın."

"Evet aldım, yine olsa yine alırım."

"Ulus'taki evi boşaltmıştınız. Bu arada nerede kaldın? Kale'de mi?"

"Evet. Eski arkadaşlar sağ olsun, büyüdüğümüz mahalle, siyasi bir kimlikleri yok ama hepsi delikanlı çocuklar, polise adam vermezler."

"Vahap Hoca'nın Betül'ü taciz ettiğini biliyor musun?"

"Vahap Hoca mı? Vahap Sarı mı? Ne tacizi?"

"Önemli değil, bu konuyu kapatalım."

Gökhan kendi oturduğu taraftaki camı kırıyordu az daha. "Hayır! Konuşacağız! Ne tacizi!"

"Vahap odasında Betül'ü taciz etmiş. Betül de gizlice bir ses kaydı alıp bunu ispatlamış."

Gökhan, "Şerefsiz," dedi dudaklarının kenarından. Bir süre eli yanaklarında arabanın tavanını seyretti.

Behzat Ç., "Örgütün kuyumcu soygununda kullandığı bir silah vardı," diyerek bozdu sessizliği. "Sonra bir polisi bacağından vurmuşsunuz. Sizin eleman ölmüş çatışmada."

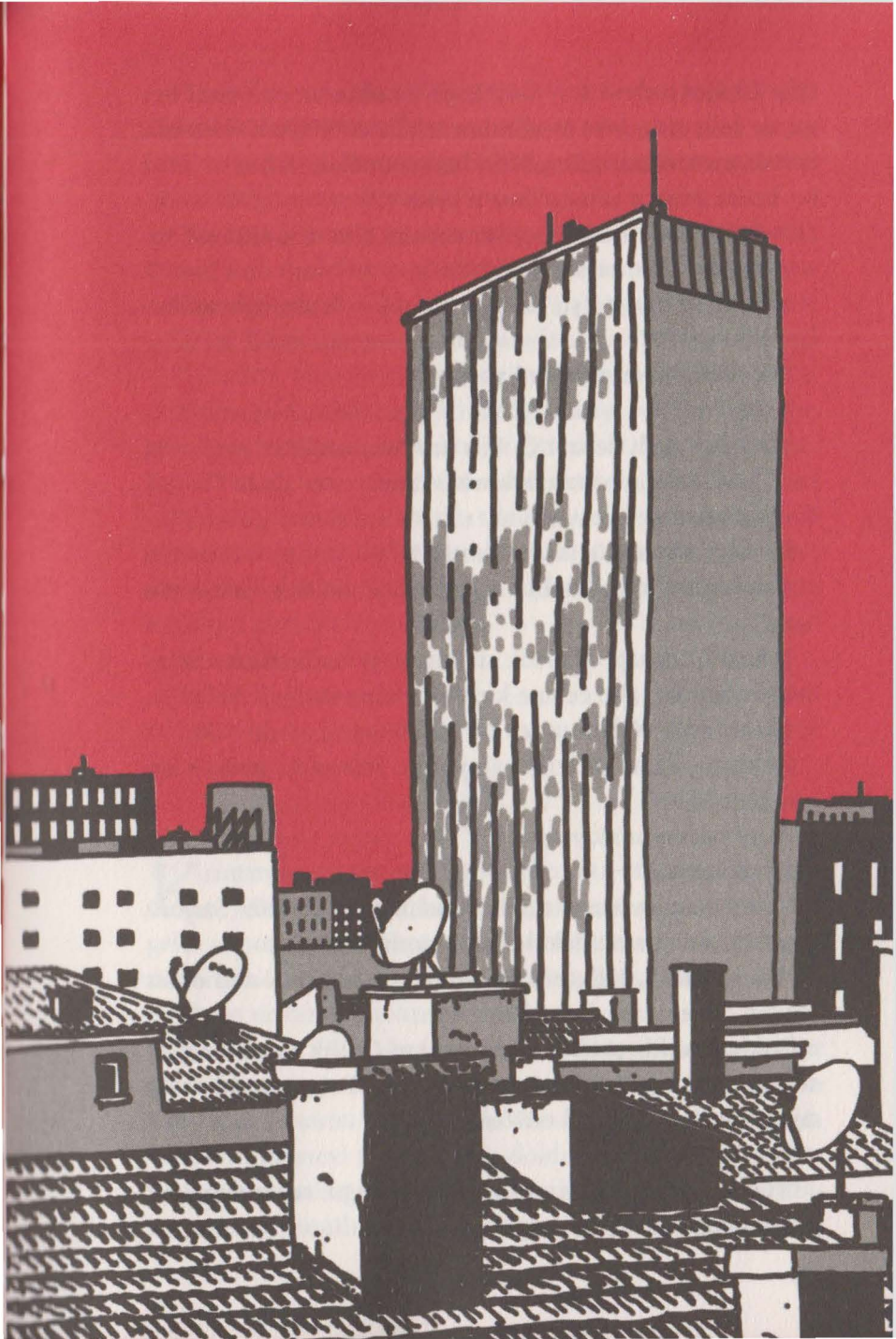
"Evet, beş yıl önce oldu öyle bir çatışma. Yiğit bir kardeşimizdi, elli beş kurşun çıktı vücudundan. Yargısız infaz."

"Bak burası mühim, olayı aydınlatırsak ancak buradan aydınlatırız. Evde başka kimse var mıydı? O silah ne oldu?"

"Evde bir kişi vardı. Silahı bilmiyorum, operasyonu yapanlara sorun!"

Behzat Ç. gözlerini kapatıp burun kökünü ovdu bir süre. Arabanın camını açtı, içeriye giren soğuk havayı çekti ciğerlerine. "Betül'ün katilerini nereden biliyordun? Kim söyledi sana? Betül mü?" diye kombine sorular sordu.

Gökhan gülümsedi, acı bir gülümsemeydi bu. "Bunu bilmek için dâhi olmaya gerek yok," dedi. "Burası Türkiye, kaç

tane cinayet nedeni var? Gazete de mi okumuyorsunuz? Betül de biliyordu kim tarafından tehdit edildiğini. Esasında ben de o yüzden geldim. Belki korurum diye, olmadı... Ama bu kadar puştça yapacaklarını beklemiyordum. 'Burası bizim değil, bizi öldürmek isteyenlerin ülkesi.' Betül sık sık söylerdi bu sözü, eskiden burun kıvırıyordum ama öyleymiş sahiden. Bu gidişle de öyle kalacak. Benim gibi adamlar oldukça..."

"Kendinden nefret mi ediyorsun?"

"Evet."

"Ben de," dedi Behzat Ç. "En azından ortak bir yönümüz var." Hayalet'in omzuna dokunup "Silahı ver," dedi. "Torpido gözünden de bezi ver."

Hayalet, Hayrettin'in vurulduğu silahı uzattı. Gökhan'ın yüzünden tedirgin bir bulut geçti: "Ne o? Vuracak mısın beni?"

Behzat Ç. cevap vermedi, silahın şarjörünü çıkarttı, içindeki kurşunları alıp cebine koydu. Silahın üstünde kalan izleri bezle sildi. Kabzasından tutup Gökhan'a verdi: "Git."

Gökhan şaşkın gözlerle bakıyordu. Behzat Ç. uzanıp kapıyı açtı: "Git!"

"Beni neden bırakıyorsun?"

"Soru sorma!"

Gökhan arabadan çıktı, bir iki adım atıp döndü; "Şarjörü boşalttın ama namludaki kurşunu unuttun," dedi.

"Unutmadım. Yakalanırsan kafana sıkarsın. Tabii onlar senden önce sıkmazlarsa..."

Gökhan karda ayak izlerini bırakıp Çiftlik'in içinde gözden kaybolunca Hayalet arkaya döndü, "Rugan ayakkabılar sayesinde buldun değil mi?" diye sordu.

"Ne?"

"Hani bu adam mağazaya girip kalabalığın arasından çıktı ya. Orada gözün ayaklardaydı değil mi?"

"Evet. Ben sana Halis Tokgöz'ü bul demedim mi? Niye bizim peşimize takıldın?"

"Onu buldum. Her zaman takıldığı bir birahane var Sakarya'da. Bu gece orada olacak."

"Tamam. Ben onu almaya gidiyorum, sen de şu Damdaki Fare'yi bul. Ama benden habersiz almayın."

"Damdaki Fare mi?"

"Evet. Daha çözemedin mi Damdaki Fare'yi?"

"Çözdüm, yani Damdaki Fare kadınlar tuvaletinin penceresinden çıktı, defterden kopardığı yazıyı intihar süsü vermek için Betül'ün cebine koydu. Sonra da onu aşağıya attı. Buraya kadar tamam da, silahın bunlarla ilgisi ne?"

"Çünkü Damdaki Fare'nin silahla tüfekle arası pek iyi değildi. Çok da zeki olduğunu düşündüğünden asıl planı bozup kendi planını yaptı. Silah asıl planın, Damdaki Fare'nin bozduğu planın bir parçasıydı."

"Nasıl yani?"

"Şöyle..."

29.

Kızarmış patates geldiğinde, biranın yarısını bitirmişti. Midesi yanınca, hayli uzun süredir yemek yemediği geldi aklına. Halis Tokgöz birahanenin arka tarafında arkadaşlarıyla oturuyor, masaya yeni gelen olursa kafaları, mütemadiyen de biraları tokuşturuyorlardı.

Pencereden baktı, her yer dona çekmişti. Kar, kaçan bir golün tekrarı gibi ağır çekimde yağıyordu; sessiz, uyuşuk ve kahredici. Dışarısı ne kadar sakinse içerisi o kadar gürültülüydü. Birahaneyi tıklım tıklım doldurmuş adamları seyretti. Ancak mesai bitimlerinden sonra iki kadeh içince gülebilen mermer suratlı adamlar... Yorgunluk sınırını aştığından,

biranın da etkisiyle kendini yeniden zinde hissediyordu. Yüzünde kendinden emin bir tebessüm vardı, bitkin ama dünyayı anlamış... Halis Tokgöz göbeğini kaşırken birahanenin kapısından içeri Harun girdi. Onu görünce yüzü asıldı ama çaktırmadı.

"Sen ne arıyorsun burada?"

"Hayalet söyledi. Yardıma ihtiyacın olur diye geldim."

Beş dakika boyunca hiç konuşmadılar, sonra birden sarıldılar. Harun, "Kusura bakma amirim," dedi. "Kapattım o mevzuyu ben, bu sefer sahiden kapattım." Behzat Ç. Harun'a bir bira söyleyip Damdaki Fare'nin asıl planı bozduğundan bahsedince, Harun da aynı soruyu sordu: "Nasıl yani?"

"Şöyle. O tuvaletten çıkan örgüte ait silah var ya! O silahı Aybars'ın yönettiği operasyonda ele geçirdiler ama kaydını tutmadılar. Silah Aybars'taydı, örgütün üstüne başka bir işi yıkmak istedikleri zaman kullanacaklardı."

Harun, "Hadi canım," dedi inanmaz gözlerle.

"Şarjörü boşaltılan silahları duymadın mı hiç?"

"Duydum da bununla ne alakası var?"

"Çok alakası var. Yöntem şu: Adamın üstünde bir silah yakalarsın, gider açık arazide bir şarjör mermi boşaltıp kovanları toplarsın. Sonra o kovanlarla istediğin olayı o adamın üstüne yıkabilirsin. Verirsin savcıya, olay yerinde bu kovanları bulduk dersin, işte silah, işte fail, kimse de aksini ispatlayamaz."

"İyi de burada boşaltılan şarjör yok ki!"

"Burada daha ince bir iş var. Silahın kaydını hiç tutmamışlar, kayıp gözüküyor. Ama önceden örgüt tarafından bir kuyumcu soygununda kullanılmış bu silah. Şimdi bu silahı kim kullanırsa kullansın örgüte kalır o iş."

"Yani bu olayı örgütün üstüne mi yıkmak istediler?"

"Evet. Örgütten de Muhsin'in. Plan şuydu: Damdaki Fare Betül'ü vuracak, silahı olay yerinde bırakıp tuvaletin pen-

ceresinden bara dönecekti. Böylece örgüt içi infaz olarak gözükecekti olay. Muhsin'i o yüzden çağırdılar bara. Betül'ün telefonundan mesaj çektiler. O telefonu bir daha incelemek lazım, belki üstünde parmak izi buluruz."

"Aybars mı planladı bu işi? Neden Betül'ü ortadan kaldırmak istesin ki?"

"Sadece Aybars değil... Aybars'la Hayrettin planladılar."

"Hayrettin mi? Kendi kızını mı öldürttü? Neden?"

"Sence neden? Bir baba hamile kızını neden öldürtür?"

"Doğru ya! Namus meselesi... İyi de böyle töre cinayeti mi olur, çekip vursalardı yolun ortasında, işleri neden bu kadar karıştırıyorlar?"

"Çünkü Betül'ü vurması gereken Damdaki Fare, gelecek vaat eden biriydi. Yeni ceza kanununa göre, en azından otuz yıl hapis yatacak biri değildi, harcayamazlardı onu. Aybars dedi ki, 'Sizin fare gelecek vaat ediyor, harcamayalım onu, bizdeki silahla vurun, arada bir tane de vatan hainini atalım hapse, hem töreniz yürüsün hem de vatana millete bir hayrınız dokunsun.' Yani planı Aybars'la Hayrettin yaptılar, uygulayanlar da Halis Tokgöz'le Damdaki Fare."

"Vay şerefsizler... İyi de, bu plan niye gerçekleşmedi?"

"Çünkü Damdaki Fare'nin silahla arası pek iyi değildi, aklındaki planın daha tehlikesiz ve zekice olduğunu düşünüp asıl planı bozdu. Bunu da kimseye söylemedi. Terasa çıktığında ne olur ne olmaz diye silah da cebindeydi zaten, ama defterden kopardığı intihar mektubu da cebindeydi. Betül'ü tutup aşağıya attı. Bu durumda silahı ortada bırakmasının bir anlamı yoktu. Geri verip, 'Kendi yöntemimle hallettim,' diyecekti."

"Neden geri vermedi silahı? Neden sifona sakladı?"

"Çünkü kadınlar tuvaletinden içeri girdiğinde, tuvaletin önünde ortalık karışmıştı. Şu karşıda gördüğün dombili erketeye yatmış, içeriye kimseyi sokmuyordu. Beş dakika sonra Sa-

karya'da devriye gezen ekip, olayı görüp bara girdi. Damdaki Fare polisin geldiğini anlayınca, silahla çıkamadı içeriden, sifona gizledi. Tuvaletten çıktığında da röntgencilerin kamerasına yakalandı. Foto-film bürosundan o görüntünün büyütülmüş halini aldığımızda, elimizde güçlü bir kanıt olacak."

Harun nihayet anlamıştı. "Demek Gökhan da intikam almak için Hayrettin'i vurmaya kalktı," dedi. Ardından gözleriyle Halis'i işaret etti: "Amirim, ben sana bu dombiliyi daha o ilk gece alalım demiştim."

Behzat Ç. neşeyle birasını yudumlayan Halis Tokgöz'e baktı; zihninde arka arkaya görüntüler çakıyordu. İlk gece barın önünde soğuktan şikâyet eden şişman, ardından Dil-Tarih'te gırtlak gırtlağa geldiği satırlı, iki görüntü üst üste çakıştı.

Harun, "Kim bu adam?" diye sordu.

"Aybars'ın pis işlerini yapan bir muhbir. Arada İstihbarat için de taşeron çalışıyor. Provokasyon yaratmak istediklerinde salıyorlar meydana."

"E hadi, kafa göz girip alalım."

"Şimdi değil, buradan çıkınca. Sen arabayı barın önüne çekeceksin."

"Cevdet burada, söyleriz çeker."

"İyi."

Harun birasından derin bir yudum çekip "Amirim," dedi. "Töre cinayeti falan diyorlar, tamam eyvallah. Ama bir baba kızına nasıl kıyar? Benim aklım almıyor. Yani senin de..." Harun sustu.

"Söyle, söyle. Senin de kızın hamile kaldı diyeceksin."

"Yok estağfurullah."

"Öyle, öyle."

Uzun bir sessizlik oldu.

Behzat Ç., "İnsan olan kızına kıyamaz," dedi. "Büroya girdiğim günden beri yılda ortalama yüz cinayetten, iki binden

fazla cinayet gördüm ben. Aklım almıyor. Hayrettin en başından beri Betül'ün Ankara'da okumasına karşıydı zaten. O gün bize yalan söyledi. O kadar toprağınız, paranız var, kızı niye devlet yurduna gönderiyorsun? Adam morgda öyle bir ağladı ki, bunu sormadık işte, biz de göremedik bazı şeyleri. Çünkü adam samimiydi kahrolurken. Hem kızı öldüğü için hem de bunu kendi yaptırdığı için üzgündü."

"Sen ne zaman anladın bu işin iç yüzünü?"

"Otuz ikili tuvalet kâğıdını açarken. Zorunlu izinde olduğum bir gece, canımı zor kurtardığım, acayip bir kâbus görmüştüm. Kâbustan sonra zihnim açıldı, az önce sorduğun soruyu sordum kendime. Bir baba kızını nasıl öldürür?"

"Ama burada bir zamanlama hatası var. Kızı ne zaman öldürmeye karar verdiler?"

"Şu dombili hamilelik işini açığa çıkarınca. Hayrettin, Betül gözaltına alındıktan sonra pişman oldu aslında, kızla ilgilenmedik kötü yola saptı diye düşündü. Babalık görevimizi yapalım, sahip çıkalım dedi. Eve çıkarıp, yanına sütannesini getirmesi o yüzdendi. Betül bir daha o işlere bulaşmayacağım dediğinde ona güvenemedi. Gözü arkada kalmasın diye peşine birini takmaya karar verdi. Aybars'tan yardım istedi, o kimi önerdi?"

"Şu karşıdakini. Ben bunun var ya..."

"Hişt! Sakın."

"Bu dombili de işte kızı takip etmekle kalmadı, kadın doğum hastanesine girdiğini görünce raporu da çaldı, işini fazlasıyla yapmak için. Hayrettin'i Ankara'ya çağırdılar, infaz kararını aldılar. Ne yapacağız bu Hayrettin'i biz?"

"Önce şu elemanı alalım. Sonra Damdaki Fare'yi. İş açığa çıkınca savcıdan gözaltı kararı isteyeceğiz. Akbaba da hastanede başında bekliyor."

Harun boş bardağı garsona sallarken, "Bir şey daha var," dedi. "Susturucu kimin?"

"O İstihbarat'ın, emaneten aldılar. Cinayet gürültüsüz olsun diye."

"Kendi ellerinde yok mu ki?"

"Vardır, ama o zaman çok dikkat çekerdi. İstihbarat gelip alır kendi emanetini. Üstünü de kapatır, kimse bir şey diyemez. Nasıl çıkardılar laboratuvardan susturucuyu?"

"İlk gece bardaki istihbaratçılar bu yüzden mi oradaydılar?"

"Tabii, emaneti almaya geldiler. Plan tutsaydı, hepsi oraya damlayacak, 'Cinayet siyasidir,' deyip bizden alacaklardı soruşturmayı. Çok kolay, garanti işti. Ama kızın yere çakıldığını görünce geride durdular, daha intihar mı cinayet mi belli değil, size ne oluyor derler adama. Şüphe çekmemek için geride durdular. Ama kır saçlı istihbaratçı akıllı bir adam, 'Bana ne,' dedi, girdi bara, susturucuyu arıyordu."

"Niye bulamadı? Sifon o kadar da gizli bir yer değil."

"Çünkü ben o zaman barın girişinde adamını silkeliyordum. Hayalet'le Sıtkı da oradaydı, hepimizin ortasında çekip alamazdı silahı susturucuyu. Mecburen gitti."

"Hepsi geride dururken, TEM'den Metin niye oradaydı?"

"O kendi aralarındaki bir kavga. Terfi tayin dönemleri yaklaştı biliyorsun."

"Metin, Gökhan hakkındaki bilgileri o yüzden mi sızdırdı? Yani Aybars'ın olayla alakası açığa çıksın, onun yerine kendi terfi etsin... Vay be!"

"Aynen öyle."

"Peki Özcan'ın bu olayla alakası ne?"

"Bir alakası yok, Özcan'ı yem olarak kullandılar. Çünkü Muhsin'in yerini öğrenmek için Özcan'ın peşine düşeceğimizi biliyorlardı. Başlarına bir iş açacak gibi olursak, işkenceden açığa alacaklardı bizi. Yoksa TEM'in, Cinayet'e adam verdiği görülmüş mü? 'Çok lazımsa gelin burada sorgulayın,' derler. Zaten bir adam hakkında iki ayrı soruşturma yürümez, dosyaları birleştirirler."

Harun elini yumruğuna vurdu, "İşte bunları düşünemedik," dedi. "Aldık adamı getirdik."

"Bir kısmını düşündüm. Avukat Ertan'ı niye soktuk Özcan'ın yanına?"

"Yani TEM'de işkence gördüğünü söylesin diye mi?"

"Evet."

"Ama adam bize bağırdı çağırdı."

"Adam kimi görürse ona bağırır, hepimiz polisiz sonuçta. Gökhan'ın dediği gibi, aynı çarkın içindeyiz."

"Gökhan'ı niye bıraktın?"

"Onu alsaydık, bu işi bize bırakmazlardı."

Behzat Ç. 216'yı küllüğe bastırırken, "Sonuçta her cinayetin çözümü bir cümledir," dedi. "Betül'ün hamile olduğunu öğrenen Hayrettin, Aybars'la anlaşıp kızını Yavuz'a öldürttü."

Harun, "Bunu öğrenen Gökhan da intikam almak için Hayrettin'i vurmaya kalktı," diye tamamladı.

"Aynen öyle, vur gözüne."

Bira bardakları havada buluştu. Behzat Ç. alt dudağını sildikten sonra, "Şimdi önümüzdeki cinayetlere bakalım," dedi. "Keçiören Canavarı'ndan ne haber?"

"Valla ölen kızın babası tecavüzcü çıkmış ya..."

"Eee..."

"O bağlantıyı zorlayınca bir şeyler bulmuşlar. Tam bilmiyorum, bir iki şüpheli var, Tahsin Amir de koşturup duruyor, eli kulağında, akşama sabaha getirirler. Zaten bulamazsak topa tutarlar bizi. Yani bu pezevengin, öldürdüğü kızı üşenmeyip tavana asması, bunun intikam olduğunu gösteriyor. Ama o yatağın üstündeki tedavülden kalkmış paralar ne? Onu bir türlü anlayamadım."

"O paranın anlamını da işte bir tek o pezevenk biliyor."

Halis'in kalkmaya niyeti yoktu, birer bira daha söylediler.

Harun, "Amirim," dedi. "Sana bir şey soracağım ama yan-

lış anlama. Hani senin yanında dolaşan kafadan kontak bir kız vardı ya, o ne oldu?"

"Şule mi?"

"Evet."

"Depresif dönemine girmiştir herhalde, bilmiyorum. Birkaç sefer aradım cevap vermedi. Zaten sen ona ulaşamazsın, eğer istiyorsa o seni bulur, yapısı böyle."

"Güzel kızdı ama..."

"Öyle, ne yapalım bizden geçti."

"Tam bana göre..."

Behzat Ç. en babacan ses tonuyla, "Harun," dedi. "Kırmayayım kafanı."

Birahanenin kapanmasına yakın Halis Tokgöz'ün masasındaki kafa sayısı üçe düşmüştü. Garsona eliyle hesap işareti yapınca, Behzat Ç., "Cevdet'e söyle, arabayı çeksin," dedi. "Dışarıya çıktığında alacağız, içeride olay yok." Halis Tokgöz ve iki arkadaşı birahaneden çıkarken, onlar da kalktılar. Birahanenin önünde Halis Tokgöz'ün iki koluna girdiler. Behzat Ç., "Polis," dedi. "Sesini çıkarma, arabaya yürü."

Halis Tokgöz'ün yanındaki adamlar, "Ne oluyor?" deyip hareketlenince Harun birine sert bir tokat çıkardı. Adam kayıp yeri öperken diğerine işaretparmağını salladı: "Sakın ha, uzak dur!"

Halis Tokgöz kendini sıkı sıkıya tutmuş kollardan kurtulmaya çalışıp "Siz kimsiniz lan beni gözaltına alacak!" diye bağırdı.

Harun işaretparmağını dudağına götürüp "Hişşşş!" diye ünledi. "Düzgün konuş, arabaya bin, tek laf daha edersen ecdadını sikerim."

"Küfretme lan puşt!"

Harun cebinden çıkardığı ASELSAN telsizi Halis Tokgöz'ün kafasına geçirdi. Kafadan sızmaya başlayan kan, arabaya bindiğinde tombul yanaklardan damlıyordu.

"Yandınız siz, bittiniz, İstihbarat'ım ben!"

"Oldu canım!"

Cevdet hızla sürdü. Trafiğe kapalı Sakarya'dan rahatlıkla çıktıktan sonra Behzat Ç. Cevdet'e dönüp "Amirim," dedi. "Hastaneden raporu çalan adam işte bu." Cevdet frenlere asılıp arkaya döndü, yumruğunu sallarken, "Sen misin lan o?" dedi. "Senin yüzünden kaç kişiyi sorguladık. Ben sana soracağım." Harun'la Behzat Ç.'nin tebessüm ettiklerini görünce, "Siz de öyle sırıtmayın," dedi. "Getirin hasta bakıcılarla hemşireleri, yüzleştireceğiz."

Halis Tokgöz sorgusunda, bütün iddiaları soğukkanlılıkla reddetti. "Hepsi söylediğiniz gibi olmuş olsa bile ne olacak?" diye sordu en sonunda. "Ne yapacaksınız? Ben bunları yaptım desem ne olacak? Siz beni sorgulayamazsınız. Çok lazım olursa Teşkilat gelip alır beni, sizin de amınıza koyar."

Behzat Ç. bir sol çıkardı, yumruğunu açtığında, parmak kemiğine yapışan bir diş düştü yere. Savcı Damdaki Fare için gözaltı emri vermişti ama sabaha karşı gelen Hayalet, "Fare'yi kaybettik," dedi. "Yerinde yok." Behzat Ç. tam alnının ortasında çok ani bir sancı duydu. Kime olduğu belirsiz küfürler savurmaya başladı, bir iki sandalyeyi duvara çarpıp parçaladı. Kendine geldiğinde odası savaş alanına dönmüştü. Eda'ya, "Bütün uçak şirketlerine bakın," dedi. "Çabuk."

Eda Damdaki Fare'nin adına düzenlenmiş herhangi bir bilet bulamadı.

"Bir de Muhsin Süvari adına bak. Onu ortadan kaldırıp kimliğini bizim fareye vermişlerdir."

Eda, "Evet!" diye bağırdı. "THY'den 7.15 Berlin uçağı. Muhsin Süvari adına alınmış bir bilet var."

Behzat Ç. saatine baktı, altı. Harun'u omzundan kavradı: "Yarım saat içinde, Esenboğa'da olacağız, tek parça halinde, anlaştık mı?"

Harun, "Tamam," dedi.

Harun emniyet şeridi dahil yolun ve aracın bütün imkânlarını seferber ederek, otuz beş dakika sonra vardı havaalanına. Behzat Ç. bütün ekibe, "Fare'nin eşkâlini biliyorsunuz, kimlik Muhsin Süvari adına. Giden yolcu terminalinde gözünüzü dört açın," talimatını verdi.

Aradığı iriyarılıkta birini, daha otuz metreden gözüne kestirmişti. Bebek mezarı büyüklüğünde çizmeleri de tanıyınca, adamın omzuna dokundu. "Merhaba Yavuz," dedi. "Buraya kadar."

Adam ne olduğunu anlamaya çalışan gözlerle bakıyordu. Sol gözünün altındaki morartıyı kapatmak için fondöten sürmüştü. Behzat Ç. tereddüt etmedi, adamın başındaki peruğu çekip aldı: "Kelepçe mi takalım, erkek gibi mi gelirsin?"

Yavuz, "Gidelim," dedi.

Beraber yürüdüler. Arabaya binerken Behzat Ç. Yavuz'un kafası döşemeye çarpmasın diye elini siper etti. "Gözünü kim morarttı, o tıknaz salak mı?"

"Evet, susturucunun parasını istedi."

Yola çıktıktan sonra Yavuz, "Niye bu kadar geciktiniz?" diye sordu. "Niye son anda geldiniz?"

Behzat Ç., "Biz planlı cinayeti çözeriz," dedi. "Bizim işimiz bu, ama sen planı bozdun, bu yüzden geciktik. Akıllılık etmekle hata ettin, onların dediğini yapacaktın. İstediğin kadar kurnaz ol, fark etmez. Onlara hiçbir şey olmaz, bir şekilde yırtarlar ama sen yanarsın. Ne yapalım, hayatın gerçekleri."

Öğlene doğru foto-film bürosundan büyütülmüş görüntü geldi. Tam cinayet saatinin ardından tuvaletten çıkıp koridorda yürüyen adamın Yavuz olduğu anlaşılmıştı. Ayrıca Yavuz'un parmak izleri de Betül'ün ceptelefonundaki yabancı izlerle uyuşuyordu. Eda röntgencilerin çektiği üçüncü gö-

rüntüyü baştan takıp "Peki bu barda oturan adam kim o zaman?" diye sordu.

Behzat Ç., "O Fedai," dedi. "Yanındaki ufak tefek eleman da Kısmet. Biz Fedai'yi Yavuz zannettik, iriyarılığına ve parlayan çizmelerine aldandık. Olur böyle hatalar, biz de robot değiliz, o kadar fazla mesai yapıyoruz."

Yavuz'un olayı inkâr etmeye niyeti yoktu. "Ben tetikçiyim," dedi. "Bana yapacaksın dediler, mecburen yaptım. Erkek kardeşi olmadığı için benim üstüme kaldı."

"Betül ailesi tarafından tehdit edildiğini biliyordu. Niye seninle bara gitti?"

"Betül'le bir husumetimiz yok, iyi geçinirdik, iyi arkadaştık. Benden böyle bir şey beklemezdi, ben de beklemezdim kendimden. Yapamam dedim zaten, ben elime silah almış adam değilim, yapacaksın dediler, yoksa çiftliklerin başına geçemezsin."

"Defterdeki yazıyı nasıl kopardın?"

"Sık sık görüşürdük, Hafize Ana da geldiğinde yemeğe davet ederdi hep. Tuttuğu defterleri daha önce de gizli gizli okumuştum. İntiharla ilgili yazdığı satırları görünce, aklıma bu plan geldi. Zaten bunalımdaydı, psikolojik yardım da alıyordu. Tuttum attım, biraz klişe olacak ama pişmanım, gerçekten pişmanım."

Behzat Ç. Yavuz'un bu ifadesi üzerine Hayrettin için gözaltı emri istedi, savcı kararın akşam çıkacağını söyledi. Behzat Ç., "Büroda kim kalıyor bugün?" deyince Selim elini kaldırdı. "İyi, savcıdan gözaltı kararını alınca, Hayrettin'i getirin. Beni ararsınız, evde olacağım, biraz uyumam lazım. Yarın sabah bu mahkemeye çıkarma işi bitsin, akşam kızım gelecek, doğum gününü kutlayacağız."

Bürodan çıkacakken, Harun koluna girip "Amirim, Berna nerede?" diye sordu.

"Uludağ'da. Sömestre tatilinde."

"Hayalet Sincan'da görmüş, size bir şey söylemedi mi?"

"Hayır, ne işi varmış Sincan'da?"

"Cezaevinde, Alp'i ziyarete gitmiş."

"Ne!"

"Alp'i ziyarete gitmiş. Hep Osman'ın yüzünden."

"Hapları o koymuş cebine değil mi?"

"Evet. Boş ver ama, serserinin tekiydi zaten, yatsın üç beş yıl."

Behzat Ç.'nin aklında yine o uğursuz pazardan kalma sözler uçuştu: "Alp'in cebine hapları sen koydun! Hayatımı mahvettin, hayatımızı mahvettin."

Hemen Hayalet'i aradı.

Hayalet, "Ben görmedim," dedi. "Bir gardiyan görmüş, bana söyledi. Ama öyle güvenilir bir adam değil, büyük ihtimalle karıştırmıştır. Ben emin olsam öyle bir şeyden zaten söylerdim sana."

Behzat Ç., "Tamam," deyip Berna'yı aradı hemen. Daha iki sefer çalmadan açıldı telefon. Berna Uludağ'daydı. Güzel güzel konuştular, "Artık hangi şerefsiz gardiyan attıysa bu yalanı, Allahından bulsun," dedi içinden. Ama yine de içi içini kemirirken sordu: "Sen Alp'i ziyarete gittin mi hiç?"

"Hayır babacık, kapandı o mevzu, biliyorsun."

Berna yarın geleceğini yineledi, Betül meselesini çözüp çözmediğini sorunca Behzat Ç., "O iş tamam," dedi. "Biraz vaktimizi aldı ama çözdük. Yarın buluşalım, çok hoşuna gidecek bir sürprizim var."

Buluşacakları yeri ve saati tekrar konuştular. Behzat Ç. telefonu kapatınca Harun'a çıkıştı: "Bilip bilmeden konuşmayın, her dedikoduya inanmayın!"

Harun biraz mahcup, özür diledi. Kapının önünde bir itiş kakış olunca, "Hah geldi," deyip fırladı yerinden.

"Kim?"

"Keçiören Canavarı. On üç yaşındaki kıza tecavüz edip asan şerefsiz."

Harun kapıdan girer girmez bir tekme, iki tane de tokat savurdu canavara. Behzat Ç. canavarı polislerin elinden alıp sorgu odasına soktu. Yirmi beş yaşlarında, esmer, zayıf bir çocuktu.

"Niye yaptın bunu?" diye sordu.

"İntikam."

"Biliyoruz... Kimden?"

"Kızın babasından."

"Ne intikamı?"

"Ben sokakta büyüdüm. O adam Yeter'e tecavüz etti."

"Yeter kim?"

"Sevdiğim kız. O da sokakta büyüyenlerdendi. O adam tecavüz ettiğinde on üç yaşındaydı."

"Sen de onun kızına mı tecavüz etmeye karar verdin bunun üzerine?"

"Evet, ama on üç yaşına gelmesini bekledim."

"Peki, niye öldürdün? Niye astın?"

"Çünkü Yeter intihar etti o tecavüzden sonra. Kendini astı!"

Behzat Ç. sustu, kan çanağına dönmüş gözlerini ovdu bir süre, "Peki," dedi. "Yatağın üstündeki tedavülden kalkmış paralar neydi?"

"O adam, olay ortaya çıktıktan sonra para verdi hepimize, mahkemede konuşmayalım diye. Olayı görenlerden kimse konuşmadı, ben de konuşmadım, verdiği parayı sakladım. İşte yatağın üstündeki para o."

Behzat Ç. kapıyı çarpıp çıktı. Odaya girmeye çalışan Harun'u da kolundan tutup sürükledi dışarı.

Biri, "Sebep neymiş amirim?" diye sordu arkalarından.

Behzat Ç. dönüp "Ölen kızın babasına sorun," dedi.

30.

Her aşk kendini yaşar
Çaldığın kapı kapanır sonunda
İçinde bir sen bulursun
Büyümüş, anlamış, yorgun...

Ezginin Günlüğü, "Küçüğüm"

Tekel birasını bitirdikten sonra televizyonu kapattı. Tekli koltuğunu arkaya yatırıp derin, huzurlu bir uykuya daldı. Daha birkaç saniye geçmeden son aylarda gördüğü en güzel rüyaya dalmıştı ama zangır zangır bir telefon sesi rüyanın ortasında çınladı. Gözlerini açtığında hava kararmıştı. Telefonun çalmaya devam ettiğini duyunca ahizeyi kaldırdı. Akbaba'ydı.

"Ne oldu, aldınız mı Hayrettin'i?" diye sordu hemen.

"Hayrettin'i hastaneden kaçırdılar."

Kim diye sormadı, telefonu kapatıp savcıyı aradı, ulaşılamıyordu. Beş dakika sonra tekrar çaldı telefon. Eda'ydı.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Halis Tokgöz'ü alıp götürdüler. Kimin aldığını bilmiyoruz. Burası çok karışık."

"Yavuz nerede?"

"Nezarette."

"Tamam. Harun'u ara, o da gelsin. Çekin silahı, oturun Yavuz'un yanında."

Behzat Ç. arabaya atlayıp Dikmen'den inerken birkaç kaza tehlikesi geçirdikten sonra Emniyet'e vardı. Yavuz'u Asayiş Şube'nin nezaretinden alıp bürodaki sorgu odasına soktu. Harun kendisinden önce gelmişti.

"Bana beyaz kâğıtla, yazan bir tükenmez getir," dedi.

Harun denileni yaptı.

"Şimdi bir sandalye çek, şu kapının önüne otur. İçeriye kimseyi sokmayacaksın!"

İçeri girince Yavuz, "Ne oldu?" diye sordu.

"Bir şey yok, mahkemeye kadar beraberiz."

Belinden kelepçesini çıkardı, bir parçayı Yavuz'un sol eline taktı, diğer parçayı da kendi sağ eline. Anahtarı cebine koydu. İki sandalyeye yan yana oturdular. Kalemi sol eline alıp, beyaz kâğıdı doldurmaya hazırlanıyordu ki, ceptelefonu çalmaya başladı. Numarayı tanımıyordu, açtı ama bir şey söylemedi.

"Yahu senin kadar vefasız adam görmedim," dedi kır saçlı istihbaratçı. "Hani gelecektin, çayımızı içecektin, o kadar söz verdin ama gelmedin. Baktım senin geleceğin yok, ben uğrayayım dedim, bu sefer de seni bulamadık."

"Halis Tokgöz'ü siz mi aldınız?"

Karşı taraf güldükten sonra, "Yo," dedi. "O kim?"

"Susturucu sende mi?"

Bir sessizlik oldu. "Susturucu bende değil," dedi karşı taraf. "Susturucunun kendisi benim! Hadi eyvallah, ben sana uğrarım yine."

Ertesi gün mahkemeye giderken, Yavuz'la arabanın arka koltuğunda yine yan yana oturuyordu. Mahkeme salonuna girerken Harun kelepçeyi açıp Yavuz'u Behzat Ç.'den ayırdı.

Mahkemeden sonra kirpi bıyıklı genç savcıyla göz göze geldiler. Herhalde bu bıyığı büyük göstersin diye bırakmıştı. İnsan yüzünden anlayan birilerinin ona, bu bıyıkla daha genç gösterdiğini söylemesi gerekirdi. El sıkıştıktan sonra savcı kulağına eğilip "Sen haklıydın," dedi. "Biz hayal âleminde yaşıyoruz." Yavuz'u Sincan'a bıraktıktan sonra, büroya döndü. Doğru Tahsin'in odasına girdi, bir süre konuşmadan birbirlerini süzdüler.

Tahsin, "Çok inatçısın," dedi. "Yine de fena iş çıkarmadın."

Behzat Ç. masanın üstüne kimliğini, silahını ve ekip arabasının anahtarlarını koydu.

"Bunlar ne?"

Cevap vermedi. Son olarak akşam doldurduğu beyaz kâğıdı koydu masaya. Tahsin kâğıdı okuyup "İstifa dilekçesine gerek yok," dedi. "Seni resmen emekli etmeyi düşünüyorlar."

Bir şey söylemeden kalktı. Cinayet Bürosu'ndan çıkarken arkasına dönüp baktı son kez. Tam dışarıya adımını atmıştı ki, haber merkezinden Bahçeli'de bir silahlı yaralama olduğu ihbarı geçti. Kapı aralığından kendisine bakan Eda'ya, "Duydunuz," dedi. "Bir ekip intikal etsin hemen." Kapıyı çekip çıktı.

İdman Ocağı'nın dökülen kulüp binasına girdiğinde, Necip Başkan kapıda karşıladı, yüzü gülüyordu, "Bu takıma, senin gibi, camianın içinden yetişmiş bir adam lazımdı," dedi. "Hayırlı olsun!" Kendisini İdman Ocağı'nın renklerine bağlayan iki yıllık mukaveleyi imzalarken, cebindeki telsiz cızırdadı, "Kusura bakmayın, unutmuşum," dedi. Yerel bir gazetenin muhabiri gelip Necip Başkan'la beraber bir iki fotoğraflarını çektikten sonra, "Ne söylemek istersiniz?" diye sorunca, eli ayağına dolaştı.

"Yani mutluyum," dedi. "Ben bu semtte doğdum büyüdüm, bu takımda beş yıl stoperlik yaptım. Şimdi evime döndüm."

"Önümüzdeki sezon için hedefiniz ne?"

"Küme düşmemek."

Gazeteci çıkınca Necip Başkan'ın odasına geçip tebrikleri kabul ettiler. Bir ara koluna girip "Necip Başkan," dedi. "Senden bir ricam var."

"Emret!"

"Estağfurullah. Daha ilk günden olmaz ama, bana acil bir avans verebilir misin?"

Necip Başkan elini cebine attı: "Ne kadar?"

"Üç bin altı yüz elli YTL."

"Hımm! Dur bakalım, ayarlamaya çalışırız."

Kulübün çaycısını çağırıp bankaya gönderdi. Tebrikler bitince karşılıklı oturdular. Çaycı bankadan çektiği parayla, iki bardak çayı beraber getirdi. Necip Başkan zarfı uzatırken, "Sen bizim kardeşimizsin," dedi. "İstediğin avans burada. Daha fazla vermek isterdik ama kulübün durumu malum. Herhalde önümüzdeki sezona kadar da başka para veremeyiz. Sen bu arada gel, takımı seyret, ufaktan idmanlara gir. İkinci, Üçüncü Amatör'den beğendiğin topçu olursa söyle, anlaşalım. Artık bu sezonu unuttuk, ama önümüzdeki sezon canavar gibi bir takım istiyorum. Aynı sizin zamanınızda olduğu gibi; sen, Kazma Selami, İnceci Hasan, Birinci Amatör'ün tozunu attıran o efsane takımı görmek istiyoruz."

Necip Başkan birden, "Vururrr!" diye bağırdı. "İyi vururrr! Hatırlıyor musun?"

"Hatırlamam mı, topu daha rakip yarı sahaya yeni sokmuşken, tribünü 'Vurur!' diye inletirdin. 'İyi vurur!' Senin verdiğin gazla otuz kırk metreden şut çekmeyi öğrendik, çoğu üstten aut."

Kulüpten çıkınca Samet'i arayıp "Satmadın değil mi Engin'i?" diye sordu.

"Yok ağbi, senden haber bekliyordum, satar mıyım?"

"İyi o zaman getir, paran hazır."

Samet Engin'i bıraktıktan sonra, kaportasına eğilip bir şeyler fısıldadı. Samet doğrulunca Behzat Ç., "Ne dedin?" diye sordu.

"O aramızda kalsın. İstersen adını değiştirebilirsin ama iyi bak ona. Sürerken sohbet et, hatrını sor her sabah."

"Merak etme, aklın arkada kalmasın, onu çok sevecek birine vereceğim."

"Sen Engin'i kendine alınadın mı?"

"Hayır, kızıma aldım. Doğum günü hediyesi."

Kırmızı Vosvos karlı yollara kan gibi aktı. Behzat Ç. saati-

ne baktı; Berna'yla buluşmasına yarım saat kalmıştı, geç kalmamak için biraz hızlandı. Direksiyona hafifçe vurup "E! Engin," dedi. "Nasılsın bakalım? Berna seni beğenecek mi dersin?" Engin motorundan gelen kızgın bir homurtuyla cevap verdi hemen. "Tabii canım, neden beğenmesin? Çocukluğu Vosvos falı tutmakla geçti... Galiba gündüz doksan dokuz tane kırmızı Vosvos sayıp, gece de yatmadan on tane yıldız sayarsan dileğin gerçekleşiyormuş. Ne acayip bir fal, şimdi kimse tutamaz, kırmızıyı geç, o kadar Vosvos yok yollarda. Bir gün ailecek yaptığımız bir tatil dönüşü, eski karım o zaman henüz delirmemişti, Berna bütün yol boyunca Vosvosları saydı, artık kırmızıydı, siyahtı ayırt etmeden, Ankara'nın girişinde doksan dokuzuncuyu da görmüştük. Ama yağmurlu, pis bir hava vardı. Yatmadan önce o kadar havaya baktık, bir tane yıldız göremedik. Çocukluk işte, dileğim gerçekleşmeyecek diye sabaha kadar ağladı durdu. Artık ne dilediyse..."

Bir süre konuşmadan gittiler. Kızılay'a doğru Engin'den canının sıkıldığını belirten sesler yükseldi. Kırmızı ışıklarda altmıştan geriye doğru azalan saniyelere bakarken Behzat Ç., "Sıkıldıysan sana son durumu anlatayım," dedi. "Halis'le Hayrettin'i kaçırdılar. Bundan sonra da arandıkları adreste bulunamazlar. Aybars önümüzdeki ay terfi edecek, onun yaptıkları iddianameye bile girmedi. Muhsin'i kim bilir hangi çukura attılar, Allah rahmet eylesin. Gökhan bu sefer de kaçmayı başarırsa kurtarır kendini. Bir tek Damdaki Fare'yi yakalayabildik, onu da zaten gözden çıkarmışlardı artık, o yüzden kaçırmadılar. Nitelikli adam öldürmeden müebbette kadar yolu var. Ben istifa edip İdman Ocağı'na döndüm. Yarın öbür gün, 'Gel sana emekli maaşı bağlayalım,' derlerse ne diyeceğimi bilemiyorum, sonuçta İdman Ocağı'nın durumu malum, bu da benim hakkım sayılır, yirmi bir yılımı verdim Cinayet Bürosu'na, içim kararardı. Bahar'ı arayıp, 'Sen

haklıymışsın,' diyeceğim, yanlış bir hayat doğru yaşanmaz. Artık bu söz kime aitse o daha iyi bilir, tornalı, pornolu bir adı vardı. İşte bıraktım. Kendi dişlimi alıp bu çarktan ayrıldım. Bahar olur derse, Berna'yı da yanıma alırım. Gönül anlayışla karşılar bunu, görmüş geçirmiş kadın, üzerimde büyük emeği var. Gülme. Aklına kötü bir şey gelmesin, ben ne öğrendiysem Gönül'den öğrendim."

Behzat Ç. dikiz aynasından suretine baktı. Yüzünde kendinden emin bir tebessüm vardı, hayli yorgun, gururlu ama kibirsiz, dünyayı anlamış... Yeşilin yanmasına on saniye kala telsizden cızırtılar yükselince, "Görüyor musun Engin," dedi. "Her şeyi bıraktık, bu telsiz yine cebimizde kaldı." Tam telsizi kapatmak üzereyken haber merkezinden geçen intihar ihbarını duydu. Yeşil yanıp da vitesi bire takmışken Harun, "Amirim, Mithat Paşa Caddesi Sakarya girişindeki intihar ihbarını aldınız mı? Tamam," dedi.

"Bu çocuk benim istifa ettiğimi bilmiyor mu? Kimseye söylemedik ki nereden bilsin."

"Aldım," dedi. "Hemen olay yerine intikal edin! Tamam." Cevabı biliyordu ama yine de sordu: "Yanında kim var?"

Akbaba, "Kim olacak, ben," dedi. "Biz olay yerine varmak üzereyiz. Sen gelmiyor musun? Tamam."

"Ben kızımla buluşacağım. Siz gidin. Tamam."

Kızım... Zihni bulutlandı, şimşekler çaktı art arda. Yine o uğursuz pazar, Berna'nın yüzü ateşler saçıyordu.

"Yakama yapıştın... Hayalet gibisin..."

"Evet, hayalet gibiyim."

"Yaşatmıyorsun... Rahat bırak artık..."

"Doğrudur, yaşatmayız, cinayet esnafıyız."

"Kendimi bildim bileli senin yüzünden acı çekiyorum. Senden nefret ediyorum."

"Ne zamandan beri?"

"Uzun zaman oldu. Bizi terk ettin. Beni terk ettin."

"Doğrudur, yapmışımdır."

"Zaten hiç umursamadın... Hiç ciddiye alınadın beni... Hep işin vardı... Tamam, şimdi işini yap o zaman... Beni rahat bırak!"

"Rahat bıraktık zaten, rahat bıraktık da ne oldu? Her haltı yemişsin."

"Yerim, istediğim haltı yerim. Sen bana ne verdin ki ne bekliyorsun? Sana ne! Sen kimsin!"

Çat!

Engin'i sağa çekti. Tam Berna'yla buluşacakları yerde bir kalabalık toplanmıştı. Akbaba kordonu çekmiş, yaklaşmak isteyenleri bakışlarıyla uzaklaştırıyordu. Meraklı kalabalığı sağa sola ittirerek ilerlemeye çalıştı.

"Hayır canım, hayır," diye düşündü. "Olmaz öyle bir şey. Yunus uyduruyordu, beni korkutmak için, intihar eğilimi falan yoktu, olamaz öyle bir şey. Peki Betül'ün meselesiyle neden o kadar ilgilendi? Mektubu okuduktan sonra; 'Doğum gününde mi intihar etmiş?' diye neden sordu? Şule ne demişti: 'O yaşta kızlar birdenbire değişmez, çocuk kalanlar hiç değişmez.' Biz barışmadık mı, intikam almak için mi geldi yanıma?"

Uğursuz pazarın sözleri yakasını bırakmıyordu: "Alp'in cebine hapları sen koydun! Hayatımı mahvettin, hayatımızı mahvettin." Cezaevinde ziyaretine gitmiş. Hayır, gardiyan uyduruyor, hepsi saçmalık.

"Sen bana ne verdin ki ne bekliyorsun? Sana ne! Sen kimsin!"

Çat!

Berna yüzünü tuttu.

"Sana bunun hesabını soracağım. Her şeyin hesabını soracağım."

"Sor!"

"Soracağım. Göreceksin o zaman. Hiç beklemediğin bir

tokat atacağım sana, beni ciddiye almamayı göreceksin!"

Elim kırılsaydı da... Çok mu ileri gittim? "Kim, ben mi?" dedi kendi kendine. "Ben mi ileri gittim, o mu? İstediğim haltı yerim ne demek, hem de babaya karşı. Taş olursun taş!"

Akbaba kordonun içinden çıkıp geldi, sıkı sıkı koluna girip "Gel," dedi. "Şöyle arabaya geçelim." Kolunu kurtardı ama kendisini kurtaramadı. Akbaba omuzlarına asılmış bırakmıyordu. Onu savurduktan sonra karşısına çıkan Harun'u da yıktı. Yerde yatan şahsın yanına gitti. Üstündeki gazeteyi kaldırıp yüzünü çevirdi. O... Eli beline gitti, boşluk... Taş oldu. Olay yerinin çevresinde, yağan karı değdiği yerde çamura çeviren meraklı bir kalabalık birikmişti.

"Ben görmedim, şu binadan atlamış," dedi bir ses.

"Neden atlamış?"

"Bunalımdan herhalde tam bilmiyorum."

"İnsan doğum gününde intihar eder mi ya?"

"Gençleri anlamak zor. Nereden atlamış?"

"Ben gördüm, birdenbire çakıldı."

"Evet, küt diye! Kemik seslerini duydum."

Kırmızı Vosvos az ötede duruyordu. Gökyüzünde tek yıldız yoktu.

2006 / Ankara

TEŞEKKÜR

Kılı kırk yararak ilk okumaları yapan Gökçen Tongut, Eren Buğlalılar ve Ayşegül Turan'a;

Aşağıdaki betimlemesinden esinlendiğim "tüpgazcı ağbimiz" Erkan Gologlu'na:

> Sadece halı sahada değil, Amatör Küme'de de yarı sahayı iki üç metre geçen rakip saha topçusunu gaza getirmek için "Vururrr!" derdik, "İyi vururrr". Saflığından yararlandığımız iyi niyetli topçular da olurdu, vururlardı harbiden.
>
> *Söyleyince Yine Ben Kötü Oluyorum,*
> İletişim Yayınları, 2006, s. 69

12 Eylül'den sonra aranan birilerini evinde saklayıp polise, "Ben komünistim kardeşim, saklarım," diyerek tek cümlelik bir ifade veren Reha Mağden'e ve bu anekdotu aktaran Adnan Bostancıoğlu'na;

Ekşi Sözlük'te "99 Adet Kırmızı Vosvos" başlığı altına entry girip beni Vosvos falından haberdar eden; *portakal*, *jacqueline wilson* ve *ceydil* nickiyle maruf yazarlara;

Değerli eleştiri ve önerileri için A. Ömer Türkeş'e;

Ve "tabii" Tanıl Bora'ya;

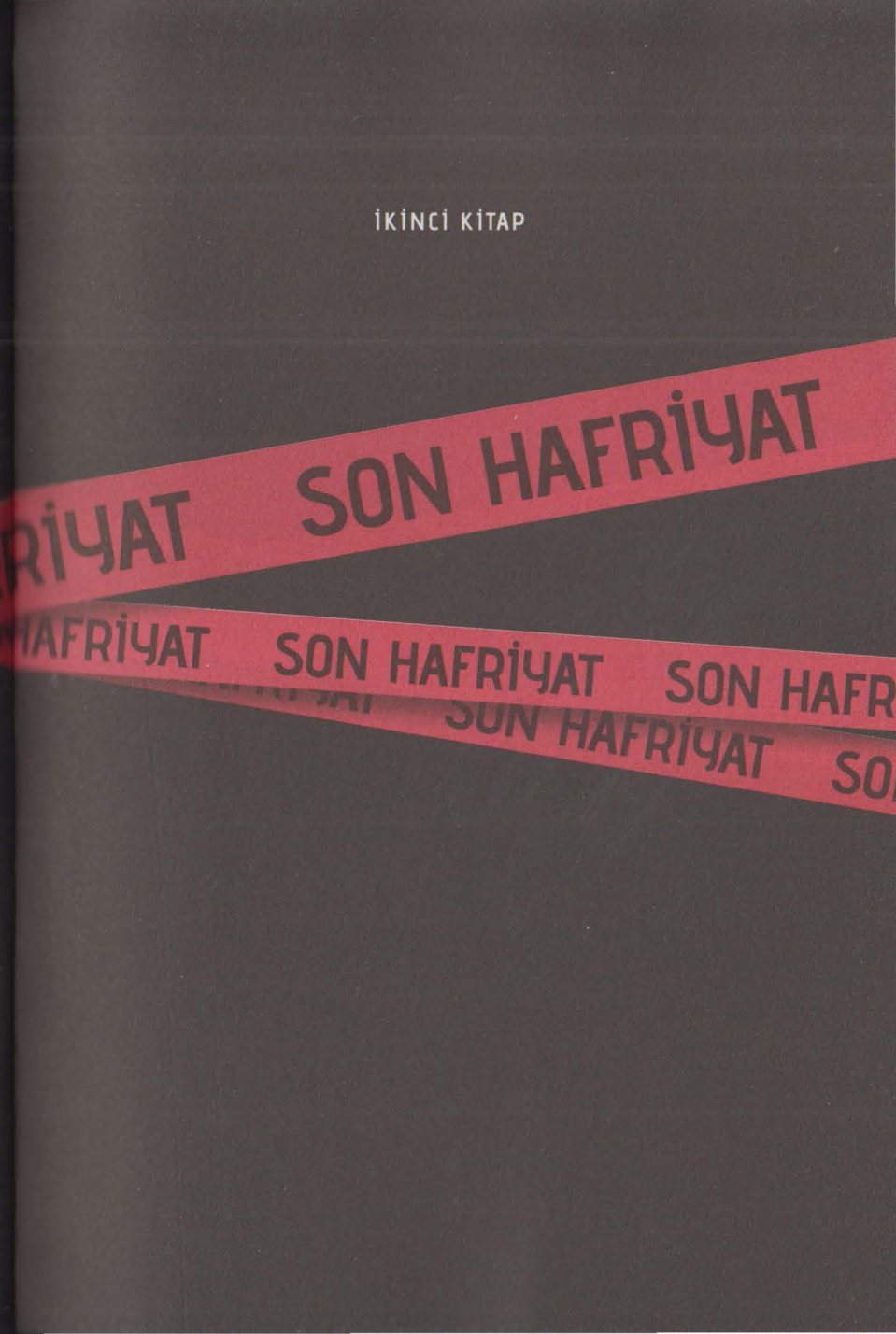
Çok teşekkür ederim.

Hakkınız ödenmez, helal edin.

Emrah

İKİNCİ KİTAP

Babam Sinan Serbes'in anısına...
ve minik Arda'ya, ömrümüze hoş geldin...

"Bir bebekten bir katil yaratan karanlığı sorgulamadan hiçbir şey yapılamaz kardeşlerim."

RAKEL DINK

23 Ocak 2007, Hrant Dink'e Veda Konuşması'ndan

1.

Çatışma ihbarını aldıklarında TED Koleji'nin önünden Kurtuluş'a çıkmak üzereydiler. Harun "Şu ihbar bir gün de doğru istikametteyken gelsin arkadaş," diye söylendi. Sevgililer Günü'ydü ve sulu kar yağıyordu.

Behzat Ç., *Posta*'nın arka sayfasına sarılı Tekel birasının dibinde kalanı fondipledi. İki parmağıyla çevirdiği şişenin bir yanında göğüslerini koluyla kapatmış manken, diğer yanında küresel ısınma nedeniyle zor günler geçiren kutup ayıları vardı. Ayılarla ilgili habere göz gezdirip şişeyi ayaklarının arasına koydu. Harun'un vites küçültmeden, akıllara ziyan bir U dönüşü yapmaya hazırlandığını anlayınca, camın üstündeki viraj tutamağına yapıştı. Saate baktı: 23.15.

Harun gazı kökleyip Renault Toros'un burnunu dönüş yapacağı yere kırdı ve birden el frenine asıldı. Arka taraf merkezkaç kuvvetiyle savrulunca, spin atmamak için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirip şık bir kontra çekti. U'dan çok V'yi andıran bir dönüştü. Güçbela topladı, başkası olsa arka koltuğu orada bırakırdı.

Behzat Ç. normal şartlar altında –NŞA– "Biraz yavaş!" ya da en azından "Dikkatli!" diyebilirdi ama demedi. Çünkü bir yılı aşkın süredir kimseyle konuşmuyordu. Çok gerekirse kendi kendine ses talimleri yapıyor, o anlarda da zamanlamayı tutturamayan bir dublaj sanatçısı gibi hissediyordu kendini. Yolu düzleyip Kızılay tarafına gittiklerinden emin olunca camı açtı, mavi tepe lambasını zarif bir turnikeyle bıraktı Toros'un üstüne. Karla yağmur arasında bocalayan karaktersiz hava, ıslak ve buzlu nefesini üflemeye başlamıştı yarı açık camdan içeri. Ambulansa yol vermeyen olabilir, ama arkadan gelen polisse, biraz sıkar.

Trafiğe kapalı Sakarya Caddesi'ne SSK İşhanı çiçekçiler tarafından girdiler. Harun, önüne çıkan çöp kamyonunu sollayıp direksiyonu toplamaya çalışırken, sallantıya dayanamayan tepe lambası düştü, sağ ön jant fırladı. Seyyar satıcı taifesi, üstlerine zikzaklarla gelen Toros'u görünce, ışıldaklı oyuncakları, dil çıkaran ördekleri ve bilumum zerzevatı toplayıp zabıta baskınından kaçar gibi sağa sola dağıldı. Mal canın yongasıdır diyen bir iki çiçekçi gül demetlerini içeri aldı. Sarhoşun biri yuvarlanan jantı yakalayıp "Hey koçum benim be!" diye bağırdı Toros'un arkasından. "FBI mısınız?" İşte ancak ondan sonra Harun, ayaklarının arasında bir fren pedalı da olduğunu hatırladı. Asılınca arka tekerler kilitlendi, bir süre kaydılar ve tam yerinde durdular. Çatışmanın ortasında. Behzat Ç. saate baktı: 23.19.

Harun, geri vitese takmaya uğraşırken –bir Toros'un en nazik yeridir, şefkat ister– "Ahlâk Büro bile Megane'a geçti, biz hâlâ bu dandik Toroslarla," diye söyleniyordu. "Hah! Akbaba da gelmiş."

Akbaba, Hosta Piknik'le çiçekçiler arasında kalan, yanına yöresine Ankaragüçlülerin sprey boyayla yazılar karaladığı acayip heykeli kendine siper almıştı. Olay yerine ondan önce varmanın imkânı yoktu; bir adama durup dururken

Akbaba demezler. Harun'a el edip "Gelin, gelin!" diye bağırdı. Ardından havaya iki el ateş etti: "At silahını! Polis!" Ama siyah ceketli adamlar silahlarını atmaya niyetli değildi. Balık tezgâhlarının arkasına konuşlanmış, SSK'nın girişine doğru saydırıyorlardı.

Harun, Toros'u heykelin önüne çekti. Arabadan çıktılar. Behzat Ç. boş Tekel şişesini çöpe atarken olay yerini kokladı. Çürümüş çiçek, taze çöp, köfte, kokoreç, döner ve mermilerden yayılan barut gazı kokusunun iç içe geçtiği kaotik bir karışımdı. Akbaba, iki büklüm dursa da kabak gibi meydandaydı ve taştan tasarruf eden heykeltıraş Finlandiyalıydı.

Harun, Akbaba'ya "Mesele ne?" diye sordu.

"Haraç kavgası."

"Öbür grup nerede?"

"SSK'nın önündeki bankamatik var ya, ikisi orada. Bir adam da bira fıçılarının arkasında."

"Hah! Hayalet de geldi."

Hayalet, yüz derisi kemiklerine yapışmış, gözleri içe çökük, bembeyaz ve incecik bir adamdı. Üstünde yazlık bir ceket, ceketin içinde yüz yıldır giydiği küf yeşili, kısa kollu gömleği vardı. Zabıta Noktası'nın önünden süzülüp geldi; görünmeyen bir raylı sistemin üzerinde ilerliyordu sanki.

Behzat Ç. işaretparmağını karşıya diktikten sonra bir çengel işareti yaptı. Harun, bir gözü amirinde, telsizi aldı, "45 32 - Merkez," dedi.

"Merkez dinliyor 45 32."

"Biz heykel tarafını tuttuk, öbür ekip havuzun oradan gelsin. Tamam."

"Hangi havuzun?"

"Ya bu milletin oturup bira içtiği havuz yok mu?"

"Havuz mu kaldı, doldurdular orayı."

"Ya uzatma Merkez! Oradan gelsinler işte."

"Anlaşıldı tamam."

Behzat Ç., Harun'un verdiği talimatı başıyla onayladıktan sonra bir 216 götürdü dudağının kıyısına. Eli titrediği için ateşle tütünün kucaklaşması gecikti biraz. Daha duman ciğerlerine varmadan, minik bir elin kadife ceketinin eteklerine asıldığını hissetti. Döndü, altı yaşında bir velet.

"Selpak lazım mı?"

Elindeki kâğıt mendili kaldırabildiği kadar yukarı kaldırmıştı. Sümüğü akmış, dudağının üstünde kurumuştu. O anda vızıldayarak gelen bir kurşun Behzat Ç.'nin gölgesini kalbinden vurdu.

Harun, "Amirim biraz geride dur!" dedi.

Behzat Ç., koltuk altlarından kavradığı selpakçı çocuğu bir çırpıda kokoreç tezgâhının arkasına kondurdu. İşaretparmağını sallamak suretiyle oradan ayrılmamasını tembihledi. Geri döndüğünde üç polis de aynı yere bakıyordu. Doldurulmuş havuzun önünden koşarak gelen kırmızı paltolu bir kız, silah seslerinden kaçayım derken tam çatışmanın ortasında bulmuştu kendini.

Harun "Yere yaaat!" diye bağırdı. "Yere yaaaat!"

Kız, iki elini yana açmış kıpırtısız duruyordu.

Behzat Ç. kırmızı paltolu kıza baktı ve O'nu gördü. Gözlerini kapadı. Şakakları zonkluyordu. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Silah kılıfının çıtçıtını açtı, 14'lüyü çekip yürümeye başladı. Üç adım sonra farkında olmadan koşuyordu. Harun "Amirim, dur!" diye bağırdı arkasından.

Bira fıçısının arkasından çıkan el tetiğe bastığında, kırmızı paltolu kız sarsıldı. Denize yavaş yavaş, su soğukluğuna alışa alışa girmek isteyenleri sırtından ıslatırsan sarsılır, bir an kasılıp kalırlar ya, O da öyle kaldı. Ardından Behzat Ç.'ye doğru iki adım attı, üçüncüde yıkıldı.

Karşıdan gelen ekip de sıkıştırınca, siyah ceketli adamlar

NET Piknik'in önünden yıkım çalışmaları süren Yeni Sahne'ye doğru tabana kuvvet kaçmaya başladılar. Harun, bira fıçısının arkasından ateş eden adamın peşinden SSK'ya daldı.

Behzat Ç., O'nun yanında kaldı. Yavaş yavaş meraklı bir kalabalık birikti başlarında. Ceptelefonları kayda başladı.

"Çek ağbi çek, Youtube'a koyarız."

Akbaba, telefon kamerasıyla amatör felaket muhabirliği yapan adamı itti elinin tersiyle. Adam "Ne itiyorsun kardeşim!" diye diklendi.

"Siktir git! Kırmayayım o telefonu."

İş işten geçince O'nun üstüne *Posta*'nın spor sayfasını örttüler. Uçmasın diye de bir taş koydular.

Bir görgü tanığı "Neredesiniz siz!" diye çıkıştı polislere. "Teksas mı burası?"

Yanındaki arkadaşı "Bunlara polis ne yapsın? Adamlar mafya," dedi.

"Sen sus lan pısırık!" diye azarladı onu görgü tanığı. Ortak bir arkadaşları, sinirli tanığın koluna girip "Bahattin Ağbi'ye öyle deme," dedi. "Özünde iyi bir insandır."

Kokoreççi, huzur ve güven ortamının sağlandığına kanaat getirince tezgâhının başına geçti "Senin ananı avradını," diyerek oraya sinen selpakçı çocuğu tekmeledi ilk iş olarak. Ardından, satırla, her zamanki 2/4'lük ritmini tutturmaya başladı tahtada. Tık tıkı tık tık... Tık tıkı tık tık...

Behzat Ç. kesik kesik havlayan Uyuz 3'ün yanına eğildi. Uyuz 3, havlamasını Behzat Ç.'den başka kimsenin umursamadığını görünce yere çöktü, patisiyle sırtını kaşıdı. Sulu karı yiyince ıslanıp ağırlaşmış, vasıfsız sokak köpeğiydi. Kulağında Veteriner Müdürlüğü'nün çaktığı mavi bir küpe vardı. Adını köşedeki büfeci koymuştu.

Omzuna minik bir el dokundu.

"Selpak lazım mı?"

Behzat Ç.'nin boş gözleri hâlâ Uyuz 3'e dikiliydi. Selpakçı

çocuk, bir iki sefer daha ısrar ettikten sonra sinirlenmiş olacak ki "Senin ananı avradını," diyerek kaçtı. Doktor Köftecisi'nin önünde durdu, Behzat Ç.'nin peşinden gelmediğini görünce rahatladı. Sümüğünü yenlerine silip başka bir müşteri aramaya başladı.

Şiddetlenerek gelen ambulans sireni, önce kokoreççinin tık tıklarını bastırdı, ardından diğer sesleri. O'nun üstüne örtülü spor sayfası rüzgârdan açılıp kapanıyordu. Yirmi, bilemedin yirmi bir yaşındaydı. Yüzünde, heyecanlanınca güzelleşen genç kızlara özgü bir ifade vardı. Küçük bir burun, ucu soğuktan kızarmış. İnce dudaklar, gülümser gibi, hafif aralık. Serseri kurşun, ense kıvrımından, tam sevgilisinin öpmesi gereken yerden girmişti. Behzat Ç. elini yaraya bastırdı. Cıvık kar kanı emerken, O'nun bakışları on metre ötedeki belediye levhasına çakılı kalmıştı: "Ankara Bir Başka Güzel Şimdi."

Behzat Ç., Cinayet Büro Amirliği'nde başkomiser, hayata karşı işlenen suçlar uzmanı, cıvık karda mürekkep lekesi gibi büyüyen kana baktı ve yine O'nu gördü. Gözlerini kapadı. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Sağ elinin ayasıyla 14'lünün şarjörünü yuvasına itti. Havaya iki el ateş etti. O'nu vuran adamı bulmak için SSK'ya doğru yürüdü.

2.

hayri baba'nın japon balıkları

Red Kit, otuz yaşına bastığı gün büyük arayışına son verdi ve Tunalı Hilmi'deki meşhur terapistin kapısında aldı soluğu. Kapıyı Selma açtı. Uyarı levhası gibi hatundu, "Burada sigara içilmez," dedi.

"İçen kim!"

Selma, Red Kit'in dudağının kıyısından sarkan Maltepe'nin yanmadığını fark etti. "Randevunuz dörtteydi değil mi?" diye sordu.

"Galiba."

"Daha yirmi dakika var."

"Olabilir."

"Randevularınıza hep böyle erken mi gelirsiniz?"

"Hep böyle çok mu sorarsın?"

Selma holdeki masasına kinli bir tebessümle döndü. Sekreterdi herhalde. Red Kit saten boyalı bekleme odasında kaldı. Üçlü koltuğun köşesine oturdu, siyah yeleğinin düğmesini açtı, sarı gömleğinin yakasını düzeltti. Birbirlerinin görüş alanına girmeleri için oturdukları yerde iki büklüm olmaları gerekiyordu artık. Bir süre sonra eğilen Selma oldu, yanağı masaya değmek üzereyken sordu. "Nescafe içer misiniz?"

"Her sabah içerim."

Selma iki nescafe söyledi, biri kafeinsiz. Akşam Refik'le –sevgilisi olur– buluşacaktı. Profesör erken çıkmasına izin verir miydi acaba? Selma'ya kalsa Sevgililer Günü'nü resmî tatil ilan ederdi.

Bu arada Red Kit, ruh sağlığını bozan bir iki bekleme odası tablosuna baktı. Pencerenin önündeki kafesten caddeyi izleyen yeşil-sarı muhabbetkuşunun kulak tırmalayan cikciklerini dinledi. Eğilmeden sordu: "Bu kuşun adı Egocan mı?"

"Hayır, Zıpır."

Vakit geçsin diye cam sehpanın üstündeki *Cosmopolitan*'ı aldı eline. Önce tarttı, bir buçuk kilo çekerdi, yüzde yetmiş beşi reklam. *Erkeğinizi nasıl elinizde tutarsınız? Daha önce denemediğiniz 14 seks önerisi. Bu yıl kırmızı moda. Sapsız çantalar çok şık.*

Harbi nescafeyle –kafeinli– profesör aynı anda geldiler.

Red Kit bir eliyle fincanı tutarken, boştakiyle profesörün elini sıktı. Profesörün gözlüğü yoktu, kravatı da yoktu ve hatta saçı sakalı da ağarmamıştı. Profesörün odasına geçtiklerinde, gözleri arkaya yatan koltuk aradı. Onu da göremeyince profesörün profesör olduğuna yönelik şüpheleri iyice arttı. Oturacak yer arıyormuş gibi yaparak duvardaki diplomayı kontrol etti. Ardından, masanın önündeki deri koltuğa oturdu. Profesör de geldi tam karşısına oturdu. "Sigara mı içmek istiyorsun?" diye sordu.

"Hayır, bıraktım."

"Ne zaman?"

"Bugün. Ağzımın kenarından sarkması rahatsız mı ediyor?"

"Hayır. Anlıyorum."

"Neyi anlıyorsun?"

"Ben de bayağı zorlanmıştım bırakırken."

"Buraya gelmemi bir arkadaşım tavsiye etti. Şimdi çocukluğumu mu anlatmam gerekiyor?"

Profesör ilk tanısını koymuştu: "Biraz agresif. Korkusunu espri yaparak dengeliyor."

Red Kit de ilk tanıyı koymuştu: "Yumuşak başlı bir tip. Espriden pek anlamıyor."

Profesör "Çocukluğun nerede geçti?" diye sordu.

"Yetiştirme yurdunda. Yani yedi yaşından sonrası. Ne oldu? Hemşeri mi çıktık?"

"Nerelisin?"

Red Kit güldü. "Ben bir yalnız kovboyum, yuvamdan uzaktayım."

* * *

Yurt müdürü Hayri Baba'nın odasına temizlik malzemeleriyle girdiler. Red Kit, Pembo ve Gorbaçov Hasan. Hizmetli Rakım Efendi kapıyı kapatırken, "Müdür bey gelene kadar pırıl pırıl olacak burası!" dedi. Red Kit toz almaya,

yangında ilk kurtarılacak dolabın üstündeki Atatürk büstünden başladı. Pembo paspası aldı. Paspasın sapı kendi boyundan uzundu.

Ortak yapılan işlerdeki kişisel ense yapma payını hesaplayan Gorbaçov Hasan, bunu değerlendirmeye karar verdi. Zaten dokuz yaşındaydı, diğerlerinin ağbisi sayılırdı. Masanın arkasındaki akvaryuma yaklaştı, yüzünü dayadığı camda burnu yassılaştı. Sağa sola giden Japon balıklarını seyretmeye koyuldu.

Red Kit, büstün tozunu aldıktan sonra merakını yenemedi, ters çevirip içine bakmak istedi. Bir hayli zorlandı, zira yedi buçuk yaşındaydı. Az kalsın, üstüne çıktığı sandalyeden Ata'nın büstüyle beraber yere kapaklanacak ve böylece okkalı bir dayak yemeyi garantileyecekti. Ne aradığını bilmiyordu ama büstün içinin boş olduğunu görünce hayal kırıklığına uğradı biraz.

Dışarıda sağanak vardı. Damlaların tıpırtısı panjurda büyürken Gorbaçov Hasan yüzünü akvaryumdan ayırıp Red Kit'e döndü, "Senin anan baban teröristmiş," dedi. Red Kit, büstü ona atmayı düşündü bir an, yetiştiremeyeceğini anlayınca omuz silkmekle yetindi. Pembo da paspası bırakmış bakıyordu. Sakızdan şişirdiği balonu patlatıp yüzüne yapışan kısmı ayırdıktan sonra "Derörest ne?" diye sordu. Gorbaçov Hasan belki Red Kit konuşma ihtiyacı duyar diye hemen cevap vermedi. Pembo tekrar sordu "Dürorast ne?"

Gorbaçov Hasan "Dürorast değil, terörist," dedi. "Silahla adam öldüren teröriste terörist denir," diyerek de TDK sözlüğüne taş çıkaran bir tanım yaptı. Altı buçuk yaşındaki Pembo'nun kafası karışmıştı. Zihnindeki ihtimalleri tarttı. Tommiks'le Ten Ten'i eleyip "Yani Red Kit gibi mi?" diye sordu.

"Lan salak oğlu salak," dedi Gorbaçov Hasan. "Red Kit adam öldürür mü hiç?" Pembo düşünürmüş pozlarında

kafasını kaşıyordu, "Öldürmez," dedi mecburen. Daha okula başlamadığından çizgi kahramanları resimlerinden, biraz da *Milliyet Çocuk* okuyanların anlattıklarından biliyordu. Gorbaçov Hasan konunun uzmanı edasıyla "Öldürmez tabii," diye devam etti. "*Teksas Postası*'nı okumadın mı? Red Kit, adamlar çok kaşınırsa ateş eder, o zaman da silahlarından vurur. Ama terörist öyle değil, öldürür."

"Kimi öldürür?"

"Bebekleri öldürür. Askerleri öldürür."

Pembo iyice düşünüp taşındıktan sonra "Daltonlar gibi mi?" diye sordu.

"Eh, ona yakın."

Pembo üzüldü. Hüzünle Red Kit'e baktı, severdi onu. 23 Nisan'da Çokomel dağıttıklarında boyu yetişemediğinden alamamıştı, iki tane alan Red Kit, birini ona vermişti. Ranzaları da yan yana olduğundan, stratejik ortak olarak gördüğü bu arkadaşıyla arasını bozmak istemezdi. Daha fazla üstelemedi.

Red Kit ise bu terörle mücadele muhabbeti esnasında bir iki sefer Gorbaçov Hasan'a düşmanca bakmakla yetinmişti. Gerçi bir ara "Sen önce alnındaki lekeye bak," demeyi düşünmüştü ama sonra nedense vazgeçmişti. Zaten Hasan'a da Gorbaçov lakabının takılmasına daha çok uzun zaman vardı, şimdilik, yetiştirme yurdu ortamlarında umumiyetle Piç Hasan olarak biliniyordu.

Red Kit, pencere kenarındaki saksının tozunu almaya başladı. Saksının yanında unutulmuş su bardağını gördü, evirip çevirdi. Kahvelerde duble çay isteyince gelen milli su bardağıydı, Paşabahçe Palaks.

Gorbaçov Hasan tekrar balıklara dönüp "Bunların yemi nerede?" diye sordu. Sorunun yanıtını akvaryumun altındaki dolabı karıştırmaya başladığında buldu. Elindeki yem

paketini salladı sevinçle. Böylece üç çocuk, akvaryumun içinde dolanan üç Japon balığının çevresinde toplandı.

* * *

Yurt Müdürü Hayri Baba'nın hayatta sevdiği üç şey vardı: Zilli, Hafız ve Yangider. Bu üçlüyü bir soyutlamayla aynı potada eritip "Hayri Baba hayatta en çok Japon balıklarını severdi," demenin âlemi yoktu. Zira Hayri Baba, her balığının kendine özgü bir mizacı olduğunu bilirdi. Örneğin Hafız hiçbir şeyi unutmazdı. Yangider'in zaten adı üstündeydi. "Bunlar havaya uçmadı ya evladım!" diye bağırdı.

Üç çocuk Hayri Baba'nın çevresine dizilmişti. Akvaryumda Japon balığı yoktu. Hizmetli Rakım Efendi "Hanginiz aldı lan! Çabuk söyleyin!" diye diklendi. Hayri Baba onu bir el işaretiyle yatıştırdı. Bu muammayı çözmek için pedagojik inceliklerden faydalanması gerektiğini anlamıştı. "Bakın evladım," dedi en şefkatli sesiyle. "Korkmanıza gerek yok. Nereye koyduysanız söyleyin. Size tıpkısının aynısından böyle bir akvaryum alacağım. İçine de üç tane Japon balığı koyacağım."

Gorbaçov Hasan'la Pembo bu vaat üstüne sevindiler. Yüzlerine şapşal bir tebessüm yayıldı. İkisi de Red Kit'ten şüpheleniyordu. Gorbaçov Hasan onu göstererek "Bu almıştır Hayri Baba," dedi. "Söylesene lan, sen aldın değil mi? Bak şimdi Hayri Baba'cım, ben Pembo'yla tuvalete gittim, bu yalnız kaldı odada. O zaman almıştır. Anası babası terörist değil mi zaten? Kesin bu aldı."

Hayri Baba "Sen nereden duydun bakayım bu terörist laflarını?" dedi.

"Siz konuşurken duydum Hayri Baba. Geçen akşam..."

Hayri Baba sert bir tokat çıkardı. "Sen bizi mi dinliyorsun len gizli gizli!"

Gorbaçov Hasan yanağını tuttu. "Yok Hayri Baba!"

Boyu paspasa yetişmeyen Pembo, "Balıklara da yem vermişti kaybolmadan önce," diyerek fişteklendi.

Hayri Baba "Yemi nereden buldun len?" diye sordu.

Pembo parmağıyla dolabı gösterip "Orayı karıştırdı," dedi. Hayri Baba bir tokat daha yapıştırdı. "Gizli gizli odayı mı karıştırıyorsun len!"

Gorbaçov Hasan ağlamaya başlamıştı. Burnunu sildiği elini Pembo'ya sallayıp "Lan salak oğlu salak," dedi. "Ben senin en iyi arkadaşın değil miyim?"

Hayri Baba, dengeyi sağlamak için Pembo ve Red Kit'e de birer tokat attı. "Nerede len bu balıklar? Hanginiz aldı!"

Pembo kızarmış yanağını tutup "Ne vuruyorsun buşt!" dedi ve müdürün kaval kemiğini yirmi sekiz numara ayakkabısının ucuyla tepikledi. Odaya bir sessizlik çöktü, Hayri Baba ve Rakım Efendi şaşkın gözlerle Pembo'ya baktılar. Hayri Baba elinin dışıyla pantolonunu silkeledi.

Pembo esasen uysal bir çocuktu ama meşru müdafaa hakkına büyük önem verirdi. Hayatında bir kez gördüğü babası –geçen yıl bayram ziyaretine gelmişti– "Hiçbir şeyden korkma," demişti. "Biri sana küfrederse küfret, ne olursa olsun kavgadan kaçma." Bunu o zamandan beri hayat felsefesi haline getirmişti ve bu yüzden bir yıldır yemediği dayak kalmamıştı. Gorbaçov'un "Salak oğlu salak," demesi dışında, –ama o zaten herkese böyle hitap ederdi– hiçbir küfre ve fiilî saldırıya tahammülü yoktu. Elindeki bütün imkânlarla âlınında misilleme arayışına giriyordu. Hayri Baba arka arkaya üç tokat atınca neye uğradığını şaşırdı.

Gorbaçov Hasan, Pembo'ya sarılıp "Valla billa biz almadık Hayri Baba," dedi. "Ekmek kuran nimet çarpsın!" Red Kit sustu. Hayri Baba, Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu kolundan itti, "Siz çıkın dışarıda bekleyin!"

Red Kit'le baş başa kaldıklarında masanın üstünden Maltepe'sini aldı. Paketi kontrol etse eksilen sigaraları da fark

edebilirdi. Eli çakmağa gitmeden Rakım Efendi yetişip yaktı. Nikotini alınca biraz sakinleşti. "Sen aldıysan söyle bak," dedi. "Valla kızmayacağım. Konuşsana oğlum. Ben de senin bir baban sayılırım."

Red Kit yine omzunu silkince Hayri Baba'nın şalteri attı. Dudağının kenarındaki Maltepe'nin dumanı tüterken, onu yakasından kavrayıp silkelemeye başladı "Susma len it! Nereye koydun balıkları! Konuşsana len! Susma len! Konuş len!"

3.

Behzat Ç. ellerini başının arkasında kenetlemiş, dikkatle tavanı inceliyordu. Odası saten boyayla kaplandığından beri, pürüzsüz tavanda şekil oluşturmak için ciddi bir hayal gücü gerekiyordu. Selim kapıyı tıklatıp "Müfettişler geldi amirim," dedi. Behzat Ç. ona bakmadan başını ileri geri salladı.

Selim'in sırtında deri ceket vardı, saçını lastikle toplamıştı. Harun, elindeki meyveli top kekin ambalajını açarken öfkeyle baktı onun arkasından; "Bu adam karı gibi saçını uzatıyor. Niye kimse bir şey demiyor!" Bir gözüyle amirini süzdü. Behzat Ç. oralı olmadı, tavana yoğunlaştı, bir köşede taç çizgisi gibi bir şeyler vardı.

Harun'un karşısında oturan Cevdet, "Polisin yeni imajı bu," dedi.

Harun "Sokarım öyle imaja," dedikten sonra Cevdet'e doğru eğildi. "Karı gibi saç uzatacaksa Narkotik'e gitsin, Cinayet'te işi ne!"

"Niye? Cinayet'te saç uzatılmaz diye bir kural mı var?"

"Var anasını satayım. Lan bu bizim mahalleden geçse, ağzını burnunu eline verirler. Polis olduğunu söylese bir daha döverler, sen ne biçim polissin diye."

Behzat Ç. kazağının yakasını sağa sola çekiştirdi. Göğsüne bir ağırlık çöktü, nefes almakta güçlük çekiyordu. Taç çizgisinden umudu kesip kalktı, otoparka bakan gri pencereyi açtı. Ilık hava vurdu yüzüne.

Cevdet iç çekip "Yazdan kalma bir gün," dedi Çehov oyunlarından fırlamış bir edayla. "İki gün önce sulu kar yağıyordu. Şimdi havaya bak. Küresel..." Harun muhabbetin gideceği istikameti anlayıp "Küresel ısınma hiç umurumda değil!" cümlesini Cevdet'in önüne kırdı. Ardından bir süredir seyrettiği top keki bütün olarak attı ağzına. Keki çiğnerken "Kutup ayıları düşünsün," diye homurdandı.

Cevdet umutsuz bir yüz ifadesiyle baktı Harun'a. Bir insanın nasıl bu kadar duyarsız olabileceğini anlayamıyordu. Cinayet bürosuna, işsiz üniversite mezunlarına polis olma hakkı tanıyan yasadan faydalanıp geldiği için, fikirlerinin ciddiye alınmamasına alışkındı. Ama az çok uzmanı sayıldığı böyle bir konuda da –ziraat mühendisiydi esasen– susmaya niyetli değildi. Sera etkisinden, sıcaklık istatistiklerinden, velev ki Harun onlardan anlamazsa, Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışının yaşandığından bahsetmeye kararlıydı.

Harun, daha Cevdet sözlerine başlamadan "Kes!" dedi. "Zaten müfettişler gelmiş, kafam bozuk." Top kekin ambalajını çöp kutusuna atıp ıskaladıktan sonra "On yıl önce ozon delik diyordunuz," diye devam etti. "Şimdi onu diktiniz, küresel ısınma çıktı başımıza."

Cinayet ve Gasp'tan Sorumlu Asayiş Şube Müdür Yardımcısı Tahsin, yanında Hayalet'le beraber odaya girdi. Daha doğrusu önce Tahsin'in göbeği girdi, bir süre sonra yanında Hayalet'in de olduğu anlaşıldı. Cevdet'e baktılar. Cevdet özel bir konunun konuşulacağını anladığından, birden kalktı. Kalkarken sandalyeyi ve telsiz telefonu devir-

mişti. Harun "Yavaş," dedi. "Yavaş! Götünle dağları devirdin. Ondan sonra yok küresel, yok kutup ayısı."

Cevdet küskün çıktı, kapıyı kapatırken Tahsin "Çay var mı?" diye sordu. Cevdet koridorda "Yeter ya!" diye isyan etti. Selim yanına seğirtip ne olduğunu sordu. Cevdet "Boş ver birader," diyerek içine attı.

Tahsin, önceki gün çizdiği krokiyi Behzat Ç.'nin masasına sermişti. "Bu iş mühim. Bakın buraya!" Dört polis krokinin üstüne eğildiler. Behzat Ç. 216 paketini sıradan uzattı. Hayalet aldı, Harun iki günde üç sigara içtiğinden almadı, Tahsin "Bıraktım," dedi. Behzat Ç.'nin hayatta anlayamadığı iki insan tipi vardı: biri çocuk katilleri, diğeri sigarayı bırakanlar. Gerçi ilkini meslekî tecrübelerinden ötürü anlayabiliyordu biraz. Tahsin'e ters ters bakarken Harun'un "İki günde müfettiş mi gelirmiş?" diye sorduğunu duymadı.

Tahsin "Artık böyle," dedi. "Hemen müdahale. Şu Ermeni vurulduktan sonra işler karıştı, müdürleri bile bir günde harcıyorlar artık. Yani ben sizden daha beter durumdayım şu an." Tahsin, müdür yardımcısı olarak, izinde olan asayiş şube müdürüne vekâlet ettiği için, kendisini de müdürler cemaatinde görmeye başlamıştı. "Şimdi," dedi. "Burası SSK İşhanı. Burası da olayın olduğu umumi tuvaletin önü..." Telefon zırıltısı böldü sözünü.

Harun açtı. "Alo. Kim dedin? Kim!" Harun bir es verdi, gülümseyip devam etti, "Memnun oldum, ben de Fantom. Söyle canım." Her zamanki alışkanlıkla üç tane tükenmez aldı kalemlikten, biri yazmasa öbürü yazardı. Başparmağıyla elindeki tükenmezin dibine bastırdı. Tahsin'in krokisini önüne çekti, kenarına not almaya başladı. "Neresi? Kuğulupark. Köpek mi? Ne köpeği? Kutu mu? Niye köpeği kutuya koydun? Ne yaptın! Gömdün. NE YAPTIN! Yani, gömdüm diyorsun." Harun iki buçuk saniye düşündü, yüzündeki tebessüm silindi.

Polisler merakla bakıyordu. Harun davudi sesiyle "Oğlum senin var ya," diye gürledi. "Numaradan yerini tespit ederim, kim olduğunu bulurum, sonra da gelir tokat delisi yaparım. Telefon sapıklığı yapacaksan git 112'yi ara. Hadi bakayım, akıllı ol şimdi."

Harun telefonu kapatırken Tahsin'le Hayalet "Kim o ya!" diye düet yaptılar.

"Red Kit."

"Red Kit mi?"

"Kendine Red Kit diyen bir telefon sapığı. 'Kuğulupark'a bir kutu gömdüm, kutunun içinde bir köpek var,' diyor."

Hayalet solo olarak "Niye Cinayet'i aramış?" diye sordu.

"Ne bileyim."

Harun, Tahsin'e dönüp "Amirim," dedi. Tahsin bozuldu biraz, müdürüm denmesini tercih ederdi. "Şu 155'teki kızlara söyleyin. Her isteyene cinayetin telefonunu vermesinler."

Hayalet "Numaraya bakalım mı?" diye sordu.

Tahsin "Gerek yok," dedi. "Olmadı Akbaba'ya söyleyin, civara bir göz atsın. O nerede?"

"Nerede olacak, Numune'de."

"Ne yapıyor?"

"Ne yapsın, yaralama ihbarına gitti."

Tahsin "Neyse tamam, bırakın bunları," dedi. Krokiyi önüne çekti. Sigarayı bıraktıktan sonra taşımaya başladığı tespihin imamesiyle vura vura herkese yerini gösterdi. "Bu büyük kare SSK İşhanı'nın avlusu. Burası olayın olduğu umumi tuvaletin önü. Şimdi herkes anlasın yerini. Sen buradasın. Sen onun arkasında. İki sefer dur ihtarında bulundunuz. Adamın SSK'dan çıkıp kalabalığa karışma ihtimali vardı." Hayalet'e döndü: "Sen ortada yoktun. Bir şey görmedin."

"Tamam," dediler. Kırk sefer anlatmıştı zaten.

Tahsin "Şimdi Harun sen dikkat et," dedi. "Müfettişler,

savcıya verdiğin ifade öyle değil, diyebilir. 'Adamı elimden kaçırdım,' diyeceksin."

Hayalet, Harun'u süzüp "Bu cüsseyle nasıl kaçırdın derler," dedi. Harun ters ters baktı Hayalet'e. İki Hayalet'i yan yana ve üst üste koyunca bir buçuk Harun etmezdi.

Tahsin "Abartmayın," dedi. "Adamlar alt tarafı müfettiş. Öyle ince düşünmezler."

Harun, tek müfettişin karşısına çıkacağını umduğundan telaşlandı. "Kaç tane müfettiş var ya?" diye sordu.

Tahsin "İki," dedi. "Biri polis müfettişi, diğeri mülkiye. Polis müfettişi seni kollayacak zaten, fazla üstüne gelmez. Ama mülkiye müfettişine dikkat et! Çatlak bir karıymış diye duydum. Sakın ola ters bir cevap vereyim deme."

Harun "Neden benim ifademi alıyorlar ki?" diyerek dudak büktü.

Hayalet "Sırf senin değil," dedi. "Önce üçümüzün ifadesini alacaklar."

"Üçüncü kim?"

"Akbaba. Olayı üçümüz gördük. Bir de umumi tuvalet sahibi."

Tahsin "Haaaağğğ!" diye girdi araya. "Tuvaletçiyle konuştunuz mu?"

Harun "Makul bir dille konuştum," dedi. "Hiçbir şey görmediğine yemin edecek durumda."

Hayalet "Adamlar savcılıktan beter çalışıyor," dedi. "Önce görgü tanıklarıyla konuşacaklar. Bütün bilgileri topladıktan sonra..." Bir es verdi, başıyla Behzat Ç.'yi gösterip "Ondan sonra üstüne gidecekler," diye tamamladı.

Tahsin, Behzat Ç.'ye "Susma hakkını kullanmasaydın iyi olurdu," dedi. "Şimdi şüpheleri daha beter çektin üstüne." Tahsin, cevap vermesini bekler gibi Behzat Ç.'ye baktı, "Normalde seni açığa almaları gerekirdi," diye devam etti. Behzat Ç.'nin ağbisi Şevket, bakanlıktan birilerini sokmuş-

tu araya; hayatta bildiği en iyi iş araya adam sokmaktı. Belızat Ç. açık camın önüne hava tebdiline gitti, bir iki derin nefes çekti içine. İkinci kattan otoparka atlamayı, sonra da arkasına bakmadan Şereflikoçhisar'a doğru koşarak uzaklaşmayı düşündü bir an.

Kapı hafifçe tekmelendi. Harun açtı. Cevdet iki eliyle sıkı sıkı sarıldığı çay tepsisiyle girdi. Döke saça çayları dağıttı, çıkarken Harun'a dönüp "Geç- geç- geçen yıl," diye kekeledi. "Suudi Arabistan'a kar yağdı. Kar!"

Harun "Kes," dedi. "Zaten iki gündür fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk." Odayı çay kaşıklarının çıngırtısı kapladı bir süre. Sonra ilk yudumlar höpürdetildi. Hayalet, Harun'a "O kaşığı çıkar, gözüne girecek," dedi. Harun pek umursamadı, kendini bildi bileli çayı böyle içerdi. Birden aklına bir şey gelmiş gibi kalktı, odanın kapısını açıp Cevdet'e "Ulan Allah'ın Arap'ından sana ne!" diye bağırdı. "Pilavı elle yiyen bir millet!"

Tahsin, "Küçük harflerle konuşun lan!" diye bağırdı. "Ne oluyor anasını satayım!"

Harun, küçük harflerle "Yok bir şey amirim," dedi. "Küresel ısınma muhabbeti."

"Her şeyiniz tamam da bir küresel ısınma muhabbetiniz eksikti."

Harun, konunun kendisiyle uzaktan yakından alakası yokmuş gibi Cevdet'i gösterdi. "Allah'ın ziraat mühendisinden polis yaparsan olacağı bu!"

Tahsin yüzünü buruşturup gözlerini kıstı, konuyla uzaktan yakından alakası olmayan bir şeyi hatırlamıştı. "O Toros'un hali ne!" diye çıkıştı.

"Ne olmuş amirim. Tepe lambası düştü, bir de sol ön jant fırladı."

Tahsin, "Sol değil, sağ," dedi. En küçük ayrıntıda bile haklı olma isteği duyardı. Sanki o ayrıntıda yanılsa, bütün

yanılgıları çorap söküğü gibi gelecekti. Harun muhabbetin uzun süredir konuşmak istediği bir mecraya akmasından memnundu. "Müdürüm," diyerek damardan girdi. "Asayiş Şube'ye yeni Megane alınacakmış. Birini bizim Cinayet'e şey yapalım."

Tahsin "Siz nereden duydunuz?" diye yalandan sitem etti. Aklı müdürüm sıfatında olduğundan yüzündeki tebessümü gizleyemedi.

"Duyarız biz müdürüm, bunlar konuşulan şeyler. Bu dandik Toroslarla adam kovalanmıyor artık."

"Öyle deme, Toros iyi arabadır. Kullanırken anasını ağlatıyorsunuz, bana mısın demiyor. Size Megane versek, iki günde parçalarsınız."

Harun "Zaten ne gelse, en son Cinayet'e gelir," diye homurdandı. "Allah'ın Ahlâk Bürosu bile CZ 75'e geçti, bize gelince depoda kalmadı dediniz, hâlâ standart 14'lüyle dolaşıyoruz."

Tahsin, "CZ 75 alın da sıkın milletin kafasına," dedi.

Bir sessizlik oldu. Behzat Ç. dudağına götürdüğü tek şekerli çayı içmeden durdu. Elindeki bardak titriyordu. Sıcak çay, bardağı tuttuğu iki parmağına döküldü biraz. Elindeki çayı Tahsin'in suratına fırlatmaktan korkuyordu. Bu düşünceyi kafasından kovmaya çalışırken bardak iyice titremeye başladı. Hayalet sezdi bunu, birden yaklaştı, Behzat Ç.'nin elindeki bardağı aldı.

Tahsin gerginliği sezip "14'lü iyi silahtır," diye toplamaya çalıştı. "Emniyetlidir. Her şeyi en son Cinayet'e vermiyoruz. İki ay önce ilk buradan başlamadık mı saten boya yapmaya."

Tahsin işaretparmağını pürüzsüz duvara sürttü. Parmağına boya bulaşmadığını görünce tebessüm etti ve ikinci kez "Haaaağğğ!" dedi. Zaten telaşlı biriydi, her şeyi son dakikada hatırladıkça iyice telaşlanıyordu. "Müfettişler atış mesafesini sorarsa," dedi Harun'a. "'O hengâmede göremedim,'

diyeceksin. Çok sıkıştırırlarsa on metre de olabilir, on beş metre de olabilir de. Hatta yirmi de."

Harun "Neden?" diye sordu.

Tahsin "Vurulan adamın gömleğinden atış mesafesini tespit ettirebilirler," diye açıkladı. "Onu yaparlarsa 'Koşup yakalayabileceğiniz adama niye ateş ettiniz?' falan derler. Sen muğlak bir ifade verirsen, anlattığımız hikâye çökmez. 'Görmedim, bilmiyorum, hengâme,' diyeceksin. Akbaba'ya söyleyin, o da 'Tam göremedim,' diyecek."

Tahsin, Hayalet'e döndü, "Sen zaten 'Olay yerinde değildim,' diyeceğinden," dedi. "Kafadan bilmiyorum diyeceksin. İfadeleriniz arasında çelişki olmasın."

Hayalet "E, iyi de," dedi. "Hiçbiriniz mi görmediniz bu olayı demeyecekler mi?"

Tahsin "Desinler," dedi. "Orası mühim değil. Başka görgü tanığı yok." Birden Harun'a döndü. "Senin kravatın nerede?" diye sordu.

"Ne kravatı ya!"

"Kravatsız olmaz. Müfettiş bunlar, taşaklı adamlar, biraz şeklinize şemalinize dikkat edin."

Harun "Biz de karı gibi saç mı uzatalım yani?" dedi.

Tahsin bu laf üzerine vekâleten müdür olduğunu duydu bütün benliğinde. Sağa sola emirler yağdırmak, kırıp geçirmek isteği duydu. "Bu kafayı değiştirin," diye bağırdı. "Ben öyle salaş, tipsiz adam istemem şubede. Kravat diyorsam kravat!" Gözü Behzat Ç.'nin yüzde kırk beşi beyazlamış sakalındaydı. "Sen de kes artık şunu," diyecekti ama vazgeçti. Akademiye Behzat Ç.'den iki dönem sonra girmişti. Behzat Ç. soruşturma üstüne soruşturma geçirip haliyle kıdem tenzili üstüne kıdem tenzili alırken, Tahsin terfi basamaklarını ağır ve kararlı adımlarla çıkmıştı.

Behzat Ç. paslı çekmeceyi açıp acil durumlar için bulundurduğu gri çizgili kravatı uzattı Harun'a. Harun güçbela

bağladı, kısa geldi. Boyu tam olsun diye tekrar bağladı, bu sefer de ip gibi durdu. Hayalet güldü. Harun "Gül, gül," dedi. "Nasılsa sen de bağlayacaksın bu mereti. Bak müdürüm, bunlar da takacak. Yoksa ben de bağlamam."

Tahsin "Tamam," dedi.

Selim kapıyı açtı: "Müfettişler hazır. Bekliyorlar."

Harun birden heyecanlandı, karnından göğsüne doğru bir ürperti yükseldi. Kurtuluş Lisesi'nde disiplin kurulunun karşısına çıktığı günleri anımsadı. Tahsin, Harun'un peşinden kalktı, koluna girdi, "FBI örneğini vermeyi unutma," dedi. "Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi."

Tahsin'in bir lafı kırk sefer söylemesinden fenalık gelmişti Harun'a. "Tamam amirim, tamam," dedi.

4.

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BMBM– "İhbarın geldiği gece beraber miydiniz?" diye sordu. Harun'un gözü, mikrofonu kendisine dönük ses kayıt cihazındaydı; "O alet çalışacak mı sürekli?"

Yanındaki adam Barni Moloztaş'a benzediğinden, kendisi de biraz Betty Moloztaş'ı andıran müfettiş "Evet," dedi. "Buna göre rapor tutacağız." Eteği tam diz boyuydu. Üstünde dar kesim, gri bir ceket vardı.

"Çatışma ihbarının geldiği akşam, yani iki gün önce, beraber miydiniz?"

"Evet. TED Kolej'in önündeydik."

"Hangi TED Kolej?"

"Kaç tane Kolej var. Kolej'deki Kolej işte."

"Orayı belediye aldı. Koleji İncek'e taşıdılar."

"Teferruatı bilemem. Biz Kolej'in önünden Kurtuluş istikametine gidiyorduk."

"Saat kaçtı?"

"23.15 suları."

"Olay yerine kaçta intikal ettiniz?"

"23.19 olması lazım. O çöp kamyonu önümüzü kesmeseydi, daha erken varırdık."

Betty göz kırptı. "Usta bir şoförsünüz galiba, dört dakikada olay yerine vardığınıza göre."

Harun, annesi hastaneye yetiştirilmeye çalışılırken arka koltukta dünyaya gelmişti. Şu hayatta gördüğü ilk şey bir Renault'nun ön konsoluydu, motorlu taşıtları bilinçaltıyla bile idare edebilirdi. Ama bunları anlatma lüzumu görmedi, alçakgönüllü bir edayla "Fena sayılmam," dedi. "Babam belediyeden emekli şofördür. Dört yaşından beri otobüs kullanırım."

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BM x 2– atağın yönünü değiştirdi: "Ne kadar süredir beraber çalışıyorsunuz?"

"Amirimle mi?"

"Evet."

"Sekiz yıldır."

Betty, "Şiddet eğilimi var mı?" diye sorunca, Harun onu boylu boyunca süzdü; "Şiddet derken?"

"Bildiğimiz şiddet, orantısız güç kullanımı."

"Gerekmedikçe kimseye yumruk attığını görmedim."

"Hangi durumlarda gerekiyor?"

"Şimdi, adam ayak yapıyor olabilir. Yalan söylüyor olabilir, bir şeyi biliyor ama söylemek istemiyor olabilir. Ne bileyim küfreder, rüşvet teklif eder falan. Böyle durumlarda..."

"Böyle durumlarda yumruk mu atıyor?"

"Bazen tokat da atar. Ama gerekmedikçe kimseye vurmaz."

Betty "Sık sık gerekir mi?" diye sordu. Harun'un gözleri Betty'nin dizkapaklarına takıldı bir an. Hemen kaçırdı bakışlarını. Barni Moloztaş kılıklı adamla –kısaca Birleşmiş Millet-

ler'in karesi– baş edebilirdi, ama bu kadın hiç tekin değildi ona göre. "Bakın," dedi. "Ben burada samimi olmaya çalışıyorum. Bunları tongaya getirmek için mi soruyorsunuz?"

Barni, "Düzgün konuş!" diye uyardı.

"Düzgün konuşuyorum! Adam gelip polise terbiyesizlik yaparsa, devlete millete küfrederse, bizim de elimiz armut toplamaz! Doğal bir şey bu. Sizce doğal değil mi?"

Betty pabuç bırakmadı: "Değil!"

"Neden?"

Barni girdi araya, "Bırak da soruları biz soralım..."

Harun duymamış gibi devam etti "Yani efendi takılana, devletini milletini sevene biz niye vuralım. Psikopat mıyız? Hepimiz Türk'üz sonuçta, soyunda dönme olmayan özbeöz Türk evladıyız."

Bu sefer konuyu değiştiren Betty oldu. "Birkaç ay önce, Ulus'ta bir seyyar satıcı olayı olmuş. O gün beraber miydiniz?"

Harun, konunun çevresinde dönüp durmalarından rahatsız olmuştu. "Bu soruşturma iki gün önceki olayla ilgili değil mi?" diye sordu.

Betty, "Her şey birbiriyle ilgilidir," dedi yüzünde cin fikirli bir tebessümle. "O yüzden şu seyyar satıcı olayını konuşalım biraz."

"O özel bir durum!"

"Nasıl özel?"

"Adam terbiyesizlik yaptı."

Barni "Ne terbiyesizliği?" diye sertleşti. "Adam işini yapıyormuş. Bildiğimiz seyyar satıcı. Oyuncak satıyormuş."

"Oyuncak değil. Şu mıknatıslı taşlar var ya! Havaya atıyorsun, birbirini çekiyor cız cız diye."

Betty belli belirsiz bir yüz ekşitmeyle, "Evet, hatırlıyorum," dedi. "Bir ara her köşe başında satılıyordu. Sinir bozucu bir sesi var."

"Aynen öyle. İşte o yüzden!"

Barni "Anlamadım," dedi.

"Acayip bir ses çıkarıyor ya bunlar, cız cız. Biz önünden geçerken bu terbiyesiz, neredeyse amirimin üstüne doğru attı tuttu taşları. Amirim durdu. Ben adama yapma etme dedim. Dinlemedi, yine attı tuttu. Bunun üzerine amirim bir sille attı adama."

"Sille?"

"Bildiğimiz sille! Tokattan ağır, yumruktan hafif el darbesi olarak tabir edebiliriz. Sonra satıcının hemşerileri gelince olaylar büyüdü biraz."

"Yani sırf taş attı tuttu diye mi?"

"Sırf atma tutma değil, neredeyse önüne attı diyorum."

Betty "Benim de neredeyse önüme attılar o taştan, ama kimseye vurmadım," diye cırladı.

"Az önce sinir bozucu diyordunuz?"

Cinayet bürosunda çalışan birine çelişkili ifade vermenin güçlüğünü kavrayan Betty, "O kadar kolay mı siniri bozuluyor?" diye topladı.

Barni, "Pet Shop sahibi Selami Kartal," diyerek atağa kalktı.

Harun "Haydaaa!" diye defansa koştu. "Bu soruşturma neden yapılıyor? Ben amirimin hayatındaki her şeyi bilemem ki. Selami Kartal olayından haberim yok. Yani talihsiz bir kaza olmuş diye duydum, masrafı neyse ödendi diye biliyorum."

"Alkollü araç kullanırken dükkâna dalmış arabayla. Sonra da tehdit etmişsiniz."

Betty "Çok içer mi?" diye sordu.

"İçmez, rakıyı bıraktı."

"Rakıyı bırakmış ama içmeye devam ediyor galiba."

"Bir adam rakıyı bıraktığı zaman içkiyi bırakmış sayılır. En azından bizim muhitte böyle bilinir."

"Sizin muhit neresi?"

"Cebeci Dörtyol."

Betty alnına düşen saçlarını düzeltip "En iyisi şöyle sorayım," dedi. "Görev başındayken içer mi? Ya da en iyisi şöyle sorayım, iki gün önceki olayda alkollü müydü?"

"Hayır."

"Bir tanık, ekip arabasından gazeteye sarılı bira şişesiyle çıktığını görmüş."

"Kim gördüyse yanlış görmüş. Ayrıca gazeteye sarılıysa bira şişesi olduğunu nereden biliyor?"

Betty "Neyse," dedi. "Asıl meseleye gelelim. Olayı kısaca anlatın."

"Sakarya Caddesi'ndeki çatışmanın ihbarını aldık. İlk ekip olarak olay yerine intikal ettik. İki grup çatışıyordu. Oradaki acayip heykeli siper aldık, havuzun önünden gelecek ekibi beklemeye başladık."

"Hangi havuz?"

"Ya bu Sakarya'nın ortasındaki havuz yok mu? Millet akşam toplanıp bira içerdi. Şimdi doldurdular."

"Anladım, devam edin."

"Sonra işte o şahıs bira fıçısının arkasından ateş etti. Ortada kalan kız boynundan vuruldu. Sonra vuran şahıs kaçtı."

"Kaçan şahsın ardından SSK İşhanı'na ilk siz mi girdiniz?"

"Evet."

"O sırada amiriniz neredeydi?"

"Tam bilmiyorum, herhalde öbür grubu kovalıyordu Yeni Sahne'ye doğru."

"Hangi Yeni Sahne?"

"Ya bu yıkılan Yeni Sahne yok mu? Eski Ormancılar Lokali'nin altı."

"Siz şahsı nerede yakaladınız?"

"İşhanının dibinde, umumi tuvaletin önünde yakaladım. Silahını aldım, kafa göz indirdim."

Betty, Harun'u boylu boyunca süzdü. "Kafa göz indirmek derken?"

"Etkisiz hale getirdim diyelim."

Betty bir es verdi, ardından en önemli sorusu olduğunu belli eden bir tavırla, "Amiriniz şahsa silah doğrulttuğunda siz neredeydiniz?" dedi.

"Arkasındaydım."

"Şahsın arkasında mı?"

"Hayır, amirimin."

"Nasıl yani? Az önce ben yakaladım diyordunuz. Savcıya verdiğiniz ifadede zanlıyı ilk yakalayanın siz olduğunu söylemişsiniz."

Polis Müfettişi Barni "Şahsı bırakıp amirinizin arkasına mı geçtiniz?" diye sorarak Harun'a yardımcı oldu. Mülkiye Müfettişi Betty meslektaşına yiyecekmiş gibi baktı.

Harun "Evet," dedi. "Şahıs elimden kaçtı. Ben de amirimin arkasına geçtim."

Tedirgin edici bir sessizlik oldu. Betty, "Sizin boyunuz kaç?" diye bozdu bu sessizliği.

"Bir doksan dört."

"Kilonuz?"

"Bu ne şimdi?"

"Lütfen soruya cevap verin. Kilonuz kaç?"

"Bilmiyorum. Yüzden fazla, yarım tondan az."

"Maşallah. Elinizden kaçırdığınız şahsın boyu bir altmış beş, kilosu altmış yedi. Neredeyse yarınız kadar bir adam."

"Eee?"

"Elinizden nasıl kaçtı?"

Harun, gri çizgili kravatı gevşetme ihtiyacı duydu. "Kelepçe çıkarırken..."

"Amiriniz ne zaman silahını doğrulttu?"

"Şahıs kaçınca."

"Şahsın arkasından dur ihtarında bulundunuz mu?"

"Evet."

"Kaç sefer?"

"İki."

"Şahıs koşup yakalayamayacağınız bir mesafede miydi?"

"SSK'dan çıkıp kalabalığın arasına karışma ihtimali vardı."

"Atış mesafesi ne kadardı?"

Harun "Bilmiyorum," dedi. "O hengâmede göremedim."

Betty hayret etti: "Nasıl yani? Nasıl göremediniz?"

"Göremedim dedim. O kargaşada durup atış mesafesini mi ölçecektim?"

"Takriben bir şey söyleyebilir misiniz?"

Harun "Şimdi," dedi. "Ne söylesem yalan olur. On metre de olabilir, yirmi metre de. Otuz metre bile olabilir."

Betty önündeki kâğıtlara gömüldü, kafasını kaldırmadan, "Komiser Sabri Özay da olay yerinde miydi o sırada?" diye sordu.

"O kim?"

"Yıllardır beraber çalıştığınız arkadaşınızı tanımıyor musunuz?"

"Anlamadım. Bizim Hayalet'i mi diyorsunuz?"

"Evet. Hayalet lakabıyla biliniyor galiba."

"Onun adı Sabri miymiş? Ben Sami zannediyordum."

"O da olay yerinde miydi?"

"Evet."

"Neredeydi?"

"Son gördüğümde ekip arabasının yanındaydı. SSK'ya filan girmedi."

Betty başını kâğıtlardan kaldırdı. "Ben SSK'ya filan girdi mi diye sormadım ki," dedi. Harun, Betty'ye hasmane gözlerle baktı. Bir es verdi, yakasını gevşetti. Barni'ye dönüp "Bakın," diye gürledi hayli yüksek desibelde. "Şerefsizin biri, yirmi yaşında bir kızı vuruyor. Siz burada bizi yargılıyorsunuz."

Barni gözlerini kâğıt yığınından ayırdı, tepesindeki bir

tutam sarı saçı düzelttikten sonra hiç beklenmedik bir anda ayağa kalktı. Betty'ye "Bir saniye müsaade eder misiniz?" diye sorduktan sonra cevabı beklemeden Harun'un koluna girdi. Kapı önüne çıktılar. Barni net bir dille "Akıllı ol," dedi. "Senin belanı sikerim." Harun afalladı. Barni, "Sen kiminle konuştuğunun farkında mısın?" diye devam etti. "Karı mülkiye müfettişi, istese şu an açığa alır hepinizi. Sen böyle konuşursan ben seni nasıl kollayayım?"

İçeri girdiklerinde Betty, "Öncelikle şunu söyleyeyim," dedi Harun'a. "Biz kimseyi yargılamıyoruz. İdari bir soruşturma bu. Son bir yılda üst üste gelen olaylar var. Yani amiriniz ondan önce bir süre idari izinli sayılmış. Emekli etmeyi düşünmüşler ama etmemişler nedense."

Harun "Evet, öyle bir şeyler oldu," dedi. Sesi biraz kısılmıştı.

Betty, "Bazı mevkilerde hatırlı dostları var anladığım kadarıyla," diye devam etti. "Ama bu sefer dostlarının faydasını göremeyecek. Tamam, daha önce de bazı soruşturmalar geçmiş başından, ama bu son olay..."

Harun, "Siz baştan kararınızı vermişsiniz," diye kesti Betty'nin sözünü. Barni yüzünü sıvazlayıp küfreder gibi Harun'a baktı. Harun el kol hareketleriyle açıklamaya çalıştı: "Yani siz bilmiyorsunuz müfettiş hanım. Büyük bir hadise yaşadı."

Betty "Biliyorum," dedi. "Haberim var."

"Yani psikolojikman kötü etkilendi biraz. Yoksa özünde iyi bir insandır. İnsanı hemen harcamamak lazım, bunları da göz önünde bulundurmak lazım. Biz burada her yıl kaç cinayet çözüyoruz. Bizim başarı oranımız FBI'dan yüksektir. Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi. Bunu biliyor muydunuz?"

Barni "Biliyorum," dedi. "On yıl önceki istatistikler bunlar."

"Ben de o yüzden söyledim zaten. On yıl önce de bu büronun başında o vardı."

Betty, "Ama Ankara'da fazla planlı cinayet işlenmiyor ki," diyerek pislik yaptı.

"Planlı plansız fark etmez. Cinayet cinayettir. Yani bu büronun başarısı FBI'dan yüksekse, bu büronun amirini de harcamamak gerekir."

Betty yerinden kalktı. "Seni anlıyorum," diyerek Harun'un omzuna koydu elini. Harun bu samimiyetten ziyadesiyle işkillendi hemen.

Betty, "Bana doğruyu söyle," dedi. "O tuvaletin önünde ne oldu?" Gözlerini süzüp "Daha çok gençsin," diyerek fısıldadı. Az önceki soğuk müfettiş gitmiş, yerine hararetli bir hatun kişi gelmişti. "Biliyorsun terfi tayin dönemi yaklaştı," dedi baştan çıkarıcı bir edayla. "Birkaç aya kadar komiser olacaksın. Önün açık. Yalan söylersen, kendi meslek hayatını da tehlikeye atarsın."

Harun iki buçuk saniye düşündükten sonra "Ben yalan söylemeyi sevmem," dedi.

5.

Behzat Ç. müfettişlerin geldiği günün akşamı, Toros'u Güzel Sanatlar Lisesi'nin sokağına çekmiş, Hoşdere Caddesi'nden geçen arabaların uğultusunu dinliyordu. Rutin uğultunun arasından bağrı yanık minibüs motorlarının feryadını ayırt etmek mümkündü. Mesai bitiminde tıkanan trafiği klaksonlarıyla açmaya çalışan sinirli şoförleri de. Harun'a göre Barni Moloztaş kılıklı adamla baş etmek mümkündü, ama raporu o hatun kişi yazacaksa işleri zordu.

Müfettişler Behzat Ç.'nin umurunda değildi. Gözlerini elli metre ötedeki anaokuluna dikmişti. Bahar az önce gir-

mişti içeri. Birazdan altı yaşlarında bir çocukla çıkacaktı. Adını bilmiyordu bu çocuğun, henüz o kadar yaklaşamamıştı Bahar'a. Sanki her an biri ön camı tıklatacak, "Altı yaşında çocuğu olan dul bir kadını takip etmeye utanmıyor musun?" diyecekti. Suçluluk duygusuyla karışık bir kasvet çökmüştü içine. Yoldan geçen herkes kendisine bakıyormuş gibi geliyordu.

Daha önce birkaç sefer Bahar'a yaklaşmayı düşünmüş ama hemen vazgeçmişti. Yaklaşıp ne diyecekti ki? Zaten bunun için önce konuşmaya başlaması lazımdı. O da ayrı bir dertti. Şimdilik uzaktan uzağa seyretmekle yetiniyordu. Belki de altı aydır bir tesadüfün peşindeydi, karşılaşmaları hem kaçınılmaz ve doğal olsun hem de konuşmasına gerek kalmasın. Örneğin bir kapkaççı Bahar'ın çantasına asılsa, o da olayı gören bir polis gibi koşsa hemen. Her kırk saniyede cana ve mala yönelik bir saldırının olduğu güzel memleketimizde, olmayacak iş de değildi hani.

Bir oldu mu da artık hiç kimse tutamazdı onu, kapkaççıya bir kafa, bir yumruk, sonra serbest stilde tekme tokat, telsiz... Ama böyle olmaz. Romantik ortamı zedelemeyecek babacan bir tokat yeterli. Hadi olmadı bir de sille. Ardından "Benim yerimde hangi başkomiser olsa yapardı bunu" anlamına gelecek jest ve mimiklerle uzatırdı kapkaççıdan aldığı çantayı. Bahar "Sağ olun memur bey," derdi. Memur beyin Behzat Ç. olduğunu görünce de kalbinden vururdu yine. "Bende kafa olsa zaten senden ayrılmazdım yirmi küsur yıl önce," derdi. "Hadiseyi duydum, çok üzüldüm. Başın sağ olsun," derdi. Sonra da boynuna sarılıp "Eee! Nerede kalmıştık..."

Kriminal bir tip camı tıklattı. Behzat Ç.'nin yüreği ağzına geldi bir an. Adamın tipini görünce rahatladı. Yan camı açmak için kolu çevirdi.

"Beş lira alayım ağbicim, park ücreti."

Adamın şapşal suratına dikti gözlerini. İşaretparmağıyla sakalını kaşırken anlamaya çalışıyordu. Ciddi miydi yoksa şaka mı yapıyordu?

"Öyle ters ters bakma. Beş lira alayım!"

Adamı, sağ eliyle yakasından kavrayıp hızla kendine çekti, soluyla ritmik ve sersemletici tokatlar atmaya başladı. Adam, Behzat Ç.'den kurtulmak için debelenirken, bir kriminal tip daha koşarak geldi. Behzat Ç.'yi yakadan ayırmaya çalışan kolların sayısı dörde çıktı.

Elli metre ötede Bahar, elinden tuttuğu çocukla çıkmıştı anaokulundan. Onu görünce yakayı bıraktı. Sonradan gelen "Kusura bakmayın amirim," dedi. Behzat Ç. elinin tersiyle uzaklaşmalarını işaret etti. Bahar'ın böyle bir olayla kendisini fark etmesini istemiyordu.

Sonradan gelen, yakası büzülenin ensesine bir tokat attı, "Görmüyor musun lan polis arabası olduğunu!"

"Nereden bileyim Bahattin Ağbi. Sivil araç."

"Lan şaşkın ördek! Polisten başka beyaz Toros kullanan mı kaldı?"

* * *

İki gün sonra, 18 Şubat Pazar akşamı, anahtar kilitte iki sefer döndü. Behzat Ç. eve girince holün ışığını yaktı. Pazar günleri işlenen aile içi cinayetlerin haddi hesabı olmadığından yorgundu biraz. Kafayı sıyıran bir memur, iş günleri başlamadan çoluğunu çocuğunu doğramaya kalkmıştı yine.

Botlarını çıkarıp terliklerini giydi. Hoppa üç ayağıyla zıplayarak geldi hemen, ön ayaklarından biri içe dönüktü. Zıplarken topallıyor, dengesini sağlamakta güçlük çekiyordu. Behzat Ç. ona bakmadan mutfağa yürüdü, dolabı açtı, Tekel biralarını buzluğa koydu. Marul bitmişti, iki salatalık soydu. Hoppa, Behzat Ç.'yi görünce yemek saatinin geldiğini anlamıştı. Yemek kabının önünde beklerken kabın altın-

daki kartonu kemiriyordu sabırsızca. Önüne koyulan salatalıkları yemeye kabuklarından başladı. Kabuklar bitince "başka yok mu" gibilerden baktı, olmadığını görünce mecburen salatalıklara yumuldu.

Behzat Ç., Hoppa'nın kabuklara olan ilgisini anlayınca tekrar dolabı açtı. Sebzelikte üç tane taze fasulye buldu, içlerini çıkarıp kabuklarını uzattı. Hoppa salatalıkları bir yana bırakıp fasulye kabuklarını dişledi hemen. Behzat Ç. şaşırdı, her geçen gün başka bir huyunu öğreniyordu Hoppa'nın. İlk şaşkınlığı, havuç sevmediğini öğrenince yaşamıştı. Hoppa havuca burun kıvırıyordu, ama gördüğü bütün yeşilliklere saldırıyordu. Yeşil kazağını bile kemirmişti.

Pimapenle kaplı mutfak balkonuna çıktı, burası Hoppa'nın evi olmuştu. Manav sandığından bozma eğreti bir kulübesi bile vardı. Kulübe evin en manzaralı yerindeydi, dikkatli bakınca iki apartmanın arasından Dikmen Vadisi'ni görmek mümkündü. Kulübenin yanındaki plastik tuvalet kutusunu aldı, banyoya gitti, Hoppa'nın çişini döktü, sonra kendi işedi, sifonu çekti. Balkona dönüp tuvalet kutusunu yerine koydu. Kutunun zeminine *Posta*'nın baş sayfasını serdi. Boşalan su kabını doldurdu.

Hoppa önündekileri yedikten sonra kulaklarını V şeklinde uzatıp yüzünü eğmiş, süzgün kırmızı gözleriyle en sevimli ifadesini takınmıştı. Behzat Ç. dolabı açıp iki avuç kuru mama aldı, yemek tasına koydu. Hoppa, ön dişleriyle mamaya saldırdı. Şule'ye göre bir buçuk avuçtan fazla kuru mama vermek zararlıydı. Hoppa ismini de Şule bulmuştu zaten.

Behzat Ç., yemek sırası kendisine gelince çeyrek ekmeğin arasına Çiftlik kaşarı koyup tost makinesine bastı. Hoppa aç gözlerle bakmaya devam ediyordu. Geldi, Behzat Ç.'nin ayaklarına sürtündü. Behzat Ç. ayağının dışıyla ittirdi Hoppa'yı. Hoppa küstü hemen, homurdandı biraz, topal olduğunu vurgulamaya dikkat ederek balkon kapısına gitti.

Gri beyaz tüylerle kaplı sırtını Behzat Ç.'ye döndü, arada kafasını çevirip bakıyor mu acaba diye kontrol ediyordu.

Behzat Ç. ömrü boyunca evcil hayvan beslememişti. Hayvanlar âlemiyle ilişkisi *TRT*'nin *BBC*'den devşirdiği Büyük Kedilerin Günlüğü'nü seyretmekle sınırlıydı. Tercihini sorsalar çita yavrusu falan beslemek isterdi herhalde. Bir de, O çocukken henüz, ara sıra Çiftlik'in hayvanat bahçesine giderlerdi. Kaplanlara bakarken kâğıt helvasını dişlerdi O. Bu görüntüyü kovdu hemen aklından.

Altı ay önce, gece yarısı bir büyüğü devirip Selami Kartal'ın Bestekâr Sokak'taki Pet Shop'ına Toros'un burnuyla göbekten dalınca, bu Hoppa da girivermişti hayatına. Böylece hayatında, Şule'nin ifadesiyle "Yeni Rakı'ya Veda Hoppa'ya Merhaba" dönemi başlamıştı. Kazanın ertesi günü, takribi camekân parasını güçbela denkleştirip Pet Shop'a gitmişlerdi. Selami Kartal parayı kabul etmemişti, dava açmaya kararlıydı. Ancak Harun, makul bir dille, dava açmamasının kendisi için daha hayırlı olacağını anlatınca vazgeçmiş, parayı almıştı.

Polisler dükkândan çıkmaya hazırlanırken Hoppa'yı ensesinden kaldırıp "Peki bu tavşanı ne yapayım?" demişti Selami Kartal. "Hayvan sakat kaldı. Atsan atılmaz, satsan satılmaz." Kazada Hoppa'nın sol ayağı kafese sıkışmıştı.

Behzat Ç.'nin karar vermesi iki buçuk saniye sürmüş, adamın elinden Hoppa'yı alıp ceketinin cebine atmıştı. O zaman parmak kadar bir şeydi, şimdiki gibi bir kilo çekmiyordu. Yirmi lira verince Selami Kartal kaşlarını kaldırıp ellerini açmıştı. "Olur mu yani? Cins tavşan bu." Yirmi lira daha vermiş, sonra biraz düşünüp on lirasını geri almıştı.

Çeyrek tostu makineden alıp kahvaltı tabağına koydu. Dolaptan Tekel birasını çıkarıp çakmağının tersiyle açtı. Tam mutfak ışığını kapatmak üzereydi ki Hoppa'nın balkon kapısı önünde hâlâ aynı küsme pozisyonunda durduğunu

gördü. Döndü, buzdolabını karıştırmaya başladı. Sebzelikte bir tane yeşil elma buldu. Şule'ye göre elma da zararlıydı, ishal olabilirdi. İki negatif değer arasında sıkışmıştı, en sonunda tercihini c şıkkından yana kullandı: "Aç kalacağına ishal olsun!" Elmanın kabuklarını soydu, ince ince dilimledi. Hoppa yanaştı hemen, sevinçle yamuk yumuk hopladı. Burnunu Behzat Ç.'nin baldırlarına sürttü. Elma önüne konduğunda yine kabuklardan başlamıştı kemirmeye.

Behzat Ç. salona gitti. Tekli koltuğuna oturdu, televizyonu açtı, sesini kapattı. *NTV*'de Real Madrid maçı vardı. Çeyrek tostun yarısını yiyip kalanını sehpanın üstüne koydu. Koltuğunu biraz arkaya yatırıp bir 216 yaktı, sonra da Tekel birasına yüklendi. O bitince ikinciye yüklendi. İkinci bitince üçüncüye yüklendi. Üçüncü bitince iki Tekel'le döndü geri, git gel zor oluyordu. Karnını doyuran Hoppa da mutfaktan gelmiş, üçlü koltuğun önüne yüzüstü uzanmıştı, keyfi yerindeydi.

Behzat Ç. beşinci Tekel'i açarken Roberto Carlos'a taç çizgisinin önünde taban girdiler. Hakem, sağlık görevlilerini sahaya davet etti. Roberto Carlos, eliyle sedyeye gerek olmadığını işaret etti, tek ayağının üstünde seke seke taç çizgisinin dışına çıktı. Hoppa, hakemin vereceği kartın rengini merak ediyormuş gibi başını kaldırmıştı. Sonra aynen taban yemiş Roberto Carlos gibi seke seke ilerledi. Televizyon kablosunun önünde durdu, birden kemirmeye başladı. Behzat Ç., Hoppa'nın ne yaptığını görünce ellerini çırptı hızla. Hoppa korkup viyk viyk etti. Dikkati dağılmış, kabloyu bırakmıştı. Tekrar kabloya eğilince, Behzat Ç. 216 paketini aldı, içini boşaltıp paketin dışındaki naylonu sıyırdı. Boş paketi Hoppa'nın kafasına fırlattı. Hoppa sevinçle kendi çevresinde dönmeye çalıştı. Kemirmeyi en çok sevdiği şey 216 paketiydi, televizyon kablosunu bıraktı.

Behzat Ç. maç biterken altıncı Tekel'i açtı, el titremesi

azalmıştı. Tavana dikti gözlerini. Bir süre sonra tavandaki çizgiler çıldırıp sağa sola koşmaya başladılar. Sonra da birleşip üstüne yürüdüler. Doğruldu, nefes alamıyordu. Duvarlar yassılaşıp üstüne gelince, eşyalar da şeklini kaybetti, baktığı her şey bir girdap olup yakasından çekmeye başladı.

Otoparka bakan pencereye gitti yalpalayarak. Hızlı nefeslerle soğuk havayı çekti ciğerlerine. Ay bulutların arasından göz kırpınca kendine gelir gibi oldu, tuvalete gidip elli dört saniye işedi. Ellerini yıkarken aynaya baktı. Eşkâli görünce korktu biraz. Saçın sakalın yüzde kırk beşi ağarmış, alkol 215 promil, vaziyet bombok. Havluya uzanırken ayağı kaydı, çamaşır makinesinin önüne serildi. Kaldı öyle, içinden kalkmak gelmiyordu. Gözlerini makinenin alt kapağındaki yazıya dikmişti: "DİKKAT! MAKİNENİZİ BU KAPAĞIN ALTINDAN TUTARAK KALDIRMAYINIZ".

Ne kadar süre orada yattığını hatırlamıyordu. Salonda telefon çalmaya başlayınca yerde yattığının farkına vardı. Hoppa, korkulu viyk viykler ve dengesiz sekişlerle geldi, tam gözünün önünde durdu, burnunu sakallarına sürttü. Telefon çalmaya devam ediyordu. Behzat Ç. elleriyle fayansa abanıp kalktı, salona döndü. Banyoda yalnız kalan Hoppa ağlamaklı gözlerle baktı arkasından.

Ahizeyi kulağına götürdü.

"Alo. Bahattin Ağbi... Sesim geliyor mu? Bahattin Ağbi!"

Sevimsiz bir erkek sesiydi. Mola yerlerindeki kafeteryalarda, gecenin bir vakti, tezgâhın arkasındaki elemana "Dört çay çek!" diye bağıran tiz sesli garsonları hatırlatıyordu. Telefonu kapatıp yedinci Tekel'i açtı. Daha ilk yudumu çekmeden telefon tekrar çalmaya başladı.

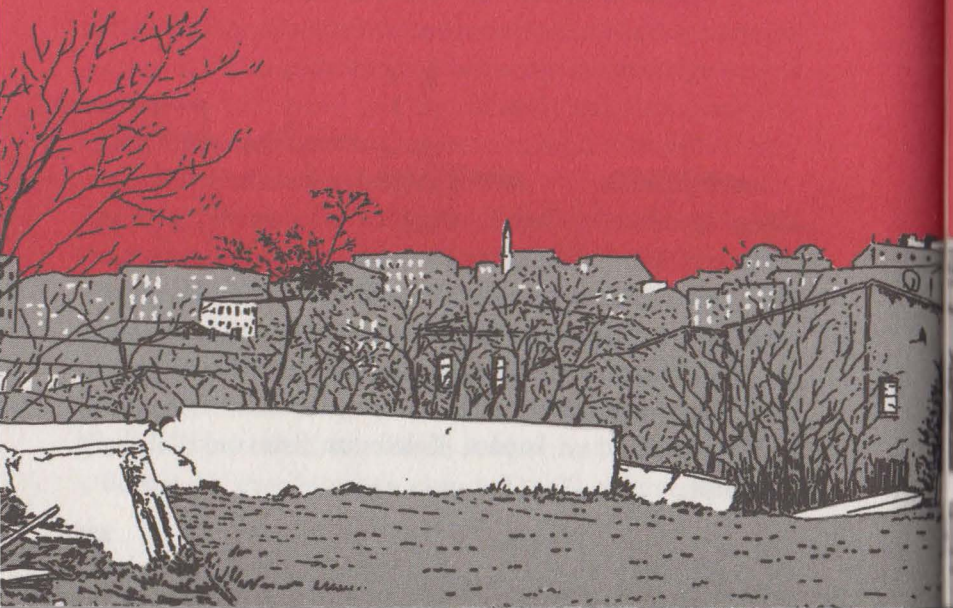
"Alo. Bahattin Ağbi'yle görüşebilir miyim? Sesim geliyor mu? Bahattin Ağbi!"

Behzat Ç. ahizeyi kapattı. Telefonun fişini çekti. Tekel'e yüklendi.

*

Kucağındaki şişeyle uyuyakalmıştı. Son yaktığı 216 yere düşmüş, halıda net bir delik açmıştı. Sokak kapısından ses gelince gözlerini açtı birden. İki ihtimal vardı, ya kapı çalma huyu olmayan Hayalet ya da yedek anahtar sahibi Şule.

Dokuz adımlık salonda Alkolize Ekipler Amirliği yazacak kadar boş şişe vardı. *NTV*'de Mustafa Varuy haftanın ilk iş gününün İMKB endeksini yorumluyor, her zaman olduğu gibi tarifsiz bir melankoliyle bakıyordu. Başkomiserin de ondan aşağı kalır yanı yoktu, bütün birikimini az önce borsada batırmış bir müflis gibi bakıyordu. Pek haksız da sayılmazdı; maaşını üç gün önce çekmiş, ev kirası, mutat faturalar ve kredi kartları derken cebinde doğru düzgün para kalmamıştı.

Şule, "Hâlâ 'Hangi Hasan? Florhasan' diye espri yapmaya çalışan adamlar var bu ülkede," diyerek daldı salona. Ionesco oyunlarından fırlamış bir edayla Hoppa'yı kucağına alıp üçlü koltuğun çevresinde iki tur attı. Beş Tekel şişesini devirdikten sonra perdeyi ve pencereyi açtı. Önce temiz hava girdi içeri. Sonra ışık, biraz daha ışık.

Şule, Hoppa'yı burnundan öpüp "Hâlâ fotoğraf çekilirken tavşan yapan adamlar var," diyerek sürdürdü repliğini. "Daha da korkuncu bunun komik olduğunu düşünenler var." Yine bir şeylere kızmıştı. O kadar karışık bir öykü anlattı ki Behzat Ç. hiçbir şey anlamadı. Çünkü öyküyü anlatmaya her yerinden birden başlamıştı. Gelirken yolda birileri fotoğraflarını çekmesini istemişti herhalde. Sonra karışıyordu iş. Behzat Ç. dünden kalan çeyrek tost yarısı-

nın yarısını yedi. Telefonun fişini taktı. İki aydır ortalarda gözükmeyen Şule'yi gördüğüne çaktırmadan sevinmişti.

Gıdığı okşanınca Hoppa gevşedi hemen, yüzüne huzurlu bir ifade yayıldı. Şule sırtını kanepenin kolçağına yaslayıp bacaklarını sırt koyacak yere uzattı. Behzat Ç. onun herhangi bir kanepeye ya da sandalyeye düzgün oturduğunu görmemişti.

Şule "Merak etme," dedi. "Senin için gelmedim. Hoppa'nın parazit aşısı olması lazım. İki ay geçti."

Şule birtakım tehlikeli entrikalar çevirdikten sonra, varlığını zorla kabul ettirmişti Behzat Ç.'ye. Başkomiser ara sıra gıcık olsa da seviyordu onu. Konuşmaya zorlamıyordu en azından. Soru sormuyor, sorsa bile cevabını kendi veriyordu. Başkası söylese kavga nedeni olabilecek sözler onun ağzında tatlı bir patavatsızlık olarak kalıyordu. Herhangi bir düzenle gelmiyordu, bazen iki ay ortalarda gözükmüyor, bazen üç gün kanepeye yerleşiyordu.

Şule, Hoppa'yı göğsüne bastırıp "Tavşanlar sosyal hayvanlardır," dedi. "Yalnız kalırlarsa bunalıma girerler. Hem de dişilerden uzak kalmış bir erkek tavşandan bahsediyoruz burada." Hoppa, Şule'nin iki bukle saç düşmüş yanağını yaladı. Behzat Ç., Hoppa'ya pis pis baktı.

"Eee! Nasıl gidiyor takip işleri!"

Behzat Ç. kaşlarını çatıp zihnindeki ihtimalleri tarttı. Biraz da utandı. Bu deli nereden biliyor Bahar'ı takip ettiğimi? Yoksa...

Şule, Hoppa'yı halıya bıraktı. Telefon çalmaya başladı. Hoppa'nın hayatta en çok korktuğu şey telefon zırıltısıydı, viyk viykleyerek üçlü koltuğun arkasına saklandı.

"Açsana şu telefonu."

Ahizeyi kaldırdı. Yoksa... Bu deli de beni mi takip ediyor?

Ahizeyi kulağına götürdü. Harun'du.

"Hemen Gençlik Parkı'na gel amirim!"

Sessizlik. "Eeee! Ne oldu?" demekti.

"Kendine Red Kit diyen bir telefon sapığı vardı ya. Hani müfettişler geldiği gün aramıştı."

Sessizlik. "Hatırladım. Bekleme yapma, devam et."

"Telefon sapığı değilmiş, harbi sapıkmış. Gençlik Parkı'na bir tabut gömmüş. 'Tabutun içinde bir kadın var,' diyor."

Telefonu kapattı. Tozlu sehpanın üstünden bir aspirin alıp çiğnedi.

"Şu aspirini suyla içsene, çiğnemek zararlı."

Ağzındaki acı tadı gidermek için şişenin dibinde kalanı fondipledi. Daha beter bir tat yayıldı ağzına. Eskiden içtiği harbi Tekel biralarını hatırlayıp Özelleştirme İdaresi'ne ana avrat düz gitti içinden.

6.

hayri baba'nın japon balıklarının ıstırabı

Profesör deri koltuktan kalkıp dürülülü eden telefonun başına gitti. Ahizeyi kaldırıp bir süre dinledikten sonra, aceleyle "Tamam! Sen çık," dedi. Herhalde, Sevgililer Günü nedeniyle sevgilisiyle buluşmaya hazırlanan Selma aramıştı. Red Kit anlattığı öykü boyunca elinde evirip çevirdiği Maltepe'yi tekrar dudağının kıyısına koymuştu.

Profesör, elini kapattığı telefondan ayırmadan, merakla sordu: "Eee! Balıkları sen mi almıştın?"

* * *

Red Kit şartlarını söyleyince, Hayri Baba önce sinirli bir kahkaha atmış, sonra kahkahası delişmen bir sırıtmaya dönmüştü. Sırıtması kaş çatmaya dönerken yaklaşmış, onunla aynı hizaya gelmek için eğilmişti.

Az önce söylenenleri tam olarak kavrayamadığından, onaylatma ihtiyacı duydu.

"Balıkları sakladım diyorsun?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Yurdun içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömürleri kalmadı?"

Baş onayı.

"Biz arayıp bulacağız?"

Onay.

"Senin amını yolunu sikerim orospunun evladı!"

Hayri Baba, iki kombine tokat ve yeşil sahalarda plase olarak tabir edilen, sert bir ayak içi çıkardı. Hırsını alamadı taban girdi. Sonra boş akvaryumun önüne gitti, gözlerini kapayıp iki parmağıyla burun kökünü ovarken bu boku çıkan muammaya bir anlam vermeye çalıştı. Yedi buçuk yaşında bir velet, hayatta en çok sevdiği o üç varlığı, güzelim Japon balıklarını, akvaryumdan alıp saklamıştı. Nereye, neden? Hayri Baba düşünmeye ara verip iki tokat daha attı. "Susma len! Konuş len! Nereye koydun balıkları?"

Hayri Baba'nın ardından hizmetli Rakım Efendi ve bir bakıcı –sanki Red Kit kendilerinin atacağı tokadı bekliyor da o yüzden konuşmuyormuş gibi– sıraya girip şanslarını denediler.

On beş dakika sonra Hayri Baba, baktı olmayacak, bütün yurdu ayağa kaldırdı. Dört katlı yurtta dört koldan, hummalı bir Japon balığı arama tarama faaliyeti başladı. Gorbaçov Hasan ve Pembo dahil olmak üzere yurtta kalan bütün çocuklarla, çekirdekten yetişme hizmetlisinden pedagojik formasyon almış bakıcısına kadar bütün sözleşmeli ve kadrolu personel yurdu didik didik ettiler. Arada Hayri Baba odasına dönüyor, Maltepe'sinden yer gibi nefesler çekerken Red Kit'e iki tokat aşk ediyor, sonra yine çalışmalara katılı-

yordu. Gün battığında Japon balıklarının izine rastlayan olmamıştı. Ama bu vesileyle, yurttaki pek çok zula patlamış; yirmi dört paket sigara, on şişe şarap, bir ufak rakı ve çeşitli ebatta elli dört parçalık kesici ve delici alet koleksiyonu ele geçirilmişti.

Hayri Baba, Red Kit'i dövmekten yorulunca taktik değiştirdi; en şefkatli pozlarını takındı, alttan aldı, bütün çokomelleri "Al ye len," diyerek önüne sürdü. Bütün *Milliyet Çocuk*'ları "Al oku len," diyerek önüne dizdi, hatta kimseye çaktırmadan yalvardı yakardı. Utanmasa ağlayacaktı. En sonunda "Madem öyle," dedi. "Sen balıkları sakladın, ben de seni saklarım."

Red Kit'i yurdun bodrumundaki karanlık odaya kapattılar. Çocukların kendi aralarında mezarlık adını taktıkları bu odaya kapatılmak yurttaki en ağır cezaydı. Red Kit, hakkında türlü rivayetler uydurulan bu odanın düşüncesinden bile ürkerdi. Işıksız, penceresiz odaya girince daha kapı üstüne kapatılmadan, korkudan kafayı sıyıracak gibi oldu. Kapı kapanıp da koyu karanlığın içinde kalınca ağladı, bağırdı, duvarları yumrukladı. Bir saat sonra Rakım Efendi kapıyı aralayıp "Söyleyecek misin?" dedi. Red Kit, Rakım Efendi'nin loş ışıkta parçalı bulutlu gözüken korkunç suratına kinle baktı, dilini ısırdı.

* * *

Rakım Efendi bir hafta sonra, 10 Kasım sabahı, Hayri Baba'nın odasındaki Atatürk büstünü tören için yerinden kaldırınca muamma çözüldü. Büstün içinde, kahvelerde duble çay isteyince gelen milli su bardağını gördü önce – Paşabahçe Palaks–, sonra, yarısına kadar su dolu bardağın içinde cansız yatan üç Japon balığını.

Hayri Baba balıklarını o halde görünce odasının kapısını kilitleyip gizli gizli ağladı. Balıkların bulunmasına içten içe

de sevinmişti. En azından muamma sona ermişti, öldüler mi, yaşıyorlar mı, neredeler gibi sorular cevaplarını bulmuştu.

Günler geçti. Hayri Baba yeni balıklar aldı kendine. Hatta birinin adını, en sevdiği balığını onda yaşatmak için Hafız 2 koydu. Red Kit ceza olarak, gündüzleri bütün yurdu paspaslıyor, geceleri mezarlıkta yatıyordu. Hâsılı, bir yandan canı çıkıyor, diğer yandan korkudan ödü bokuna karışıyordu. Öyle ki Gorbaçov Hasan bile acıdı kendisine, paspasa gizlice yardım etti. Pembo da iki tane Pembo sakızı verdi dayanışma duygularını göstermek için.

* * *

Profesör "Bu ceza ne kadar sürdü?" diye sordu.

"Bir yıla yakın."

"Sonra ne oldu? Hayri Baba insafa mı geldi?"

"Hayır, tayini çıktı."

"O yaşta çocuk için çok ağır bir ceza."

Red Kit gözlerini odanın içinde gezdirirken, "Temizlik alışkanlığı iyidir," dedi. "Hiçbir şey öğretmese, arkanda gereksiz iz bırakmamayı öğretir."

Profesör bu temizlik obsesyonunu aklının bir köşesine not etti. Red Kit, "Karanlık da iyidir," dedi. "Neden bilmiyorum ama iyidir."

Profesör randevu defterini açıp "Anlıyorum," dedi.

"Neyi?"

Profesör dirseğini masaya dayadı. "Efendim?"

"Neyi anlıyorsun?"

"Yani bir çocuğun karanlıktan korkmamayı öğrenmesi iyidir. Bunu demek istiyordun."

"Hayır, ben sadece karanlık iyidir," dedim. "Ondan korkup korkmamak ayrı bir konu."

Profesör gülümserken, "Öbür randevuyu ne zaman yapa-

lım?" dedi. "Beş gün sonra, 19 Şubat uygun mu?"

"O gün pazartesi değil mi?"

"Evet."

"O gün bir işim var. Eğer uygunsa ertesi gün yapalım."

7.

Pazartesi trafiği korkunçtu. Behzat Ç. Dikmen'den inerken tepe lambasını taktı ama nafile; Kuğulu Kavşağı'ndaki çalışma nedeniyle ortalık öyle bir kördüğüm olmuştu ki polise bile yol verecek yer kalmamıştı. Sıhhiye'ye kadar hız ibresi on beş kilometreyi geçmedi. Çinko renkli, hafif sisli, ayazı kulak kızartan standart bir Ankara sabahıydı. Toros'u kaldırımın ortasında bırakıp Gençlik Parkı'na ana kapıdan girdi. Solmaz Kılıçtepe Karakolu'nun önünde nöbet tutan polis, işaretparmağıyla ekibin olduğu yeri gösterdi. Behzat Ç. gözünü parkın içinde gezdirdi ama çay bahçelerine balyoz indiren işçilerden başka kimseyi göremedi. Nöbetçi, "Nikâh salonunun arkasındalar," diye bağırdı.

Suyu çekilmiş, beton zemininde deniz bisikletlerinin dizili durduğu absürt gölete doğru yürüdü. Her yerde öbek öbek moloz yığınları vardı. Kemerli köprünün üstünden geçip nikâh salonuna saptı. Yine kimseyi göremedi. En sonunda lunaparkın önünden el eden Hayalet'i gördü. Salaş piknik masalarının olduğu lunapark duvarının önündeki açıklık alanda bir kepçe, bir operatör ve yarısından fazlası üniformalı on beş polis vardı. Kendi bürosundaki elemanları otuz metreden tanıdı, diğerleri şenlik var diye olay yerine akın eden Solmaz Kılıçtepe Karakolu polisleriydi herhalde.

Akbaba yere çömelmiş, elleriyle toprağı yokluyordu.

Harun, "Sen emin misin burada olduğundan?" diye sordu.

"Eminim."

"Nereden biliyorsun?"

Akbaba kırmızıya çalan korkunç suratıyla Harun'a baktı: "Biliyorum!"

Cevdet de onun yanına eğilip toprağı yokladı: "Burada kazma izini andıran şeyler var."

Hayalet, "İndirin o zaman kepçeyi," dedi. "Herif kafa bulmuyorsa, tabutun içindeki hâlâ yaşıyor olabilir."

Harun, "Allah'tan parkı yıkıyorlar da kepçeyi hazır bulduk," deyince güldüler. Ne kadar uğraşsalar da olayı ciddiye almakta zorluk çekiyorlardı.

Operatör kepçenin başına geçti. Tam kepçeyi indirmek üzereyken Selim koşarak geldi. Saçları sağa sola sallanırken "Durun!" diye bağırdı. "Red Kit denen herif aradı, yeri söyledi. Lunapark duvarının oraya gömmüş."

Harun "Lan zaten lunapark duvarının oradayız," dedi.

"Siz nereden biliyorsunuz burada olduğunu?"

Hep beraber Akbaba'ya baktılar. Akbaba başını öne arkaya sallayıp sırıttı. Selim, Akbaba'nın olduğu yeri gösterip "Ama orada değil," dedi. "Çarpışan arabaların hizasındaymış. 'Bu sefer de ciddiye almazsanız ben daha ne yapayım,' diyor."

Selim'in çarpışan arabaların hizası dediği yer, Akbaba'nın gösterdiği yerin yirmi metre ötesindeydi. Yirmi hektarlık parkta yirmi metrelik sapma payı doğaldı. Behzat Ç., Selim'in gösterdiği yere gitti. Önce belli belirsiz kazma izlerini gördü, sonra da hafif bir kümbet. Kamufle etmek için çalışıldığı belliydi. Elini mangal yeller gibi hızla sallayıp kepçe operatörünü çağırdı. Behzat Ç.'nin bu el işaretinden sonra, olayın ciddiyeti üzerindeki son şüphe kırıntıları da silindi. Kepçe mekanik homurtular çıkararak yaklaştı.

Akbaba, "Çok derinden girme," dedi. "Hadi, çabuk!"

Tam kepçe toprağa değmek üzereyken nikâh salonunun önünden "Duruuuğğğğğnn! Duruuuuğğğğğğnnn!" diye bir haykırış yükseldi.

Kepçe operatörü, kıyılmak üzere olan nikâha son anda bir itiraz gelmiş gibi durdu. İtirazın sahibi, otuz metreden dikkatli bakınca Temel Reis'i andırıyordu. Koşarak yaklaştı, önlerinde durdu.

Harun yüzünü ekşitip "Sen kimsin kardeşim?" dedi.

"Ankara Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Başkanlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü..." Temel Reis'in sıfatı bitmek bilmiyordu.

Harun "Kes," dedi. "Zaten beş gündür fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk."

Akbaba "Ne istiyorsun?" diye sordu.

Temel Reis bir süre soluklandıktan sonra kollarını göğsünde kavuşturup "Burayı kazamazsınız," dedi.

Harun, "Kazarım arkadaş, ihbar var!" diye çıkıştı.

"Kazamazsın! Başkandan kâğıt gelmesi lazım."

"Ulan siz üç yıldır kazmadık yerini bırakmadınız parkın. Biraz da biz kazalım ne olacak!"

"Düzgün konuş!"

"Düzgün konuşmazsam ne olur?"

Kabasakal'a benzeyen iki-üç belediye görevlisi daha gelip Temel Reis'in arkasında durdu. Temel Reis onları görünce ıspanak yemiş gibi cesaretlendi, pazılarını şişirdi, kepçe operatörüne "Sen in bakayım oradan," dedi. "Polis molis dinlemem, başkandan kâğıt gelmeden kazamazsınız!"

Harun, Temel Reis'i kendine çevirip "O başkanın var ya," diye başladı. "Ta amına koyarım! Senin de aklını alırım! Sen kimsin lan polise molis diyorsun!" Arkadaki Kabasakallardan biri "Hişşş! Terbiyesizlik..." Muhtemelen, "yapma" gibi bir fiille bitirecekti cümlesini ama diyaframına Behzat Ç.'nin solunu yiyince nefesi kesildi, cümle yarım kaldı. Kabasakal ilk şaşkınlığı üstünden atamadan Behzat Ç. ASELSAN telsizi çenesine geçirmişti.

Cinayet mahallinde Behzat Ç., kayıp yakınlarını coplayan

on Robocop gücündedir derler. Kabasakal yere düşünce ayağının dışıyla öyle bir tekme çıkardı ki, görenler Hami Mandıralı'nın attığı frikikleri hatırladılar ister istemez. Kabasakal kendi ekseni etrafında dönüp kıvranırken Behzat Ç., Temel Reis'i aramaya başladı. Temel Reis kaçıyordu, peşine düştü, nikâh salonuna doğru otuz metre kovaladı, iş acil olmasa daha da kovalardı. En sonunda Cevdet'e işaret etti yakalaması için. Aynı hızla kepçe operatörünün yanına dönüp işaretparmağıyla kazması gereken yeri gösterdi. Operatör başıyla onaylayıp hiç duraksamadan kepçeyi toprağa daldırdı.

Bir metrelik derinliğe inildikten sonra tak diye bir ses geldi. Kepçe durdu. Akbaba'yla Hayalet çukura atlayıp toprağı eşelediler. Akbaba "Tabut," diye bağırdı. "Hepiniz buraya yüklenmeyin, kürek bulun."

Polisler "Kürek! Küreeeeğğk!" diye parka dağıldılar.

"Kürek yok, balyoz var!"

Tabutun kapağına ulaştıklarında Akbaba, Hayalet'e, "Sen çık," dedi. "Şuradan moloz parçaları getirin!" Akbaba, moloz parçalarını çökme olmasın diye çukurun bir yanına dizdi. Molozların üstünden uzanıp tabutun kapağını açtı.

* * *

Kış günü, terk edilmiş bir lunapark. Üst üste yığılmış çarpışan arabalar, pas tutmuş Gondol, kollarını açmış Balerina, anlamsız bir dönmedolap. Behzat Ç. gözünü lunaparkın kasvetinden ayırıp da bir türlü elindeki kimliğe yoğunlaşamıyordu. Yine O'nu gördü. Yerinde sayan atlıkarıncanın üstünde, kırmızı paltosuyla oturmuş, sevinçle el sallıyordu. Bu görüntüyü kendisinin uydurduğunu hissediyordu ama aklından kovacak gücü yoktu. Gözlerini kapayınca bir matkabın şakağını oyduğunu hissetti. Boğazına bir yumru oturdu, başını lunapark demirliklerine yasladı. Koş-

mak istiyordu ama parmağını oynatacak gücü yoktu.

Hayalet koluna girip "Gel ağbi şöyle," dedi. Bir şişe şaşal uzattı. Behzat Ç. suyun yarısını içti, kalanıyla yüzünü yıkadı. Tabuttan çıkan cesedin yanına yürüdüler.

Ambulans ve Olay Yeri İnceleme gelmiş, Akbaba çoktan kordonu çekmişti. Behzat Ç. kimliği okudu: Necmiye Karapınar. 1937, Ankara. İsmi bir yerden hatırlıyordu, ama yerde yatan, ismin sahibi yaşlı kadın hiç tanıdık değildi.

Olay Yeri İnceleme'yle gelen uzman personel Sıtkı, kadının başına eğilmiş, siyah çantasını karıştırıyordu. Necmiye Karapınar'ın elleri ayakları koli bandıyla bağlanmıştı, boyu normalden uzundu.

Harun Coco Star'ın ambalajını açarken, Sıtkı'ya, "Ne iş birader?" diye sordu.

"Asfiksi."

"O ne ki?"

"Havasızlıktan ölmüş. Dudaklarda ve yüzde morarma. Çene düşük, dil dışarıda."

"Yani canlıyken mi gömmüş?"

"Şimdilik öyle gözüküyor."

Sıtkı kadının gözünden bir doku aldı.

Harun yine, "O ne ki?" diye sordu.

"Çevresinde kızarıklık var. Göz yaşartıcı sprey olabilir."

Cevdet, "Herhalde etkisiz hale getirmek için sıkılmış," dedi.

Harun Coco Star'ı çiğnerken elindeki ambalajı Cevdet'e fırlatıp "Lan lahana mühendisi," dedi. "Yetmiş yaşındaki kadının nesini etkisiz hale getireceksin?" Cevdet, bu lahana mühendisi lafına içerledi, biraz uzaklaşıp Harun'la bir daha konuşmamaya karar verdi. Sonra birden vazgeçti, "Top- top- toprak," diye kekeledi. "Toprak donmuş. Kazmak için kompresör kullanılmış olabilir. 'Ses duyan var mı?' diye soralım."

Harun ikinci Coco Star'ı açarken "Aferin!" dedi. "Senin bu lahana bilgin ilk defa bir işe yaradı."

Cevdet bir şey söyleyecek gibi oldu, anlamsız bir iki hece kekeledi, sonra vazgeçip içine attı yine. Yapay göletin çevresindeki çay bahçelerine doğru yürüdüler. Harun, kepçenin yıkamadığı, ölü noktada kalmış bir duvar parçasına balyoz indiren işçinin başında durup "Kolay gelsin," dedi. İşçi, başıyla soğuk bir selam verdi, balyozu duvara geçirdi. Sıvanın altında, çatlayan tuğladan tok bir ses çıktı.

"Bu sabah kompresör sesi duydun mu buralarda?"

Balyoz tekrar duvara indi, az önce darbe alan tuğla un ufak oldu. İşçi, boştaki eliyle, az ötede yaktıkları ateşin çevresinde toplanmış domates ekmek yiyen sınıf kardeşlerini gösterdi. Onların yanına doğru yürüdüler. Taşeron işçilerin başındaki yıkım ekibi şefi ellerini ovuşturarak yaklaştı, "Buyurun amirim?"

"Bu sabah lunaparkın oradan kompresör sesi duydunuz mu?"

"Valla komiserim biz burada birbirimizi zor duyuyoruz."

Behzat Ç., Selim'e kimlikteki ismi yazdırıp tabutun çıktığı yere geri döndü. Necmiye Karapınar'ı ceset torbasına koymuşlardı, Sıtkı fermuarı çekti. Behzat Ç. gözlerini kapatıp iki parmağıyla burun kökünü ovdu. Bu hengâmede görgü tanığı bulmak zordu. Dakikada altmış balyoz inip kalkıyordu. Akıl yürütmeye en basit soruyla başladı. Tabut parka nereden girdi? Lunapark duvarının dibinden en yakın çıkışa doğru kıyın kıyın yürüdü. Harun da peşine takılmıştı.

Talat Paşa Caddesi'ne bakan otoparka çıktılar. Buradan tabutun olduğu yer yüz-yüz elli metre kadardı. Parka araba girişi olmadığına göre buradan taşınması akla yakın bir ihtimaldi. Hatta bu yakınlarda bir görgü tanığı da bulunabilirdi. Behzat Ç.'nin düşündüğünü on beş dakika önce düşü-

nen Hayalet, otuz metre öteden el etti. Yanında bir seyyar satıcı vardı. Onlara doğru yürüdüler. Hayalet, "Şimdi," dedi. "Adamlar, muhtemelen Celal Bayar Bulvarı'ndan, Havagazı Fabrikası'nın önünden geldiler."

"Hangi Havagazı Fabrikası?"

"Ya bu yıktıkları Havagazı Fabrikası yok mu?"

"Ha, tamam."

"İşte oradan gelip arabayı bu otoparka bıraktılar, buradan tabutu taşıdılar."

Harun çoğul ekini soru eki gibi kullanarak "Adamlar?" dedi.

"Bir kişinin yapacağı iş değil bu."

Polisler konuşurken seyyar satıcı mütemadiyen elindeki ördeğin kafasına basıyor, kafasına basıldıkça viyk viykleyen yeşil ördek, kırmızı dilini çıkarıyordu.

Harun "Kolay gelsin," dedi.

Ördekçi şaşı olduğundan Behzat Ç.'ye baktı, başıyla gönülsüz bir selam verdi: "Viyk viyk."

"Sen ne zamandır buradasın?"

"Sabah sekizden beri. Viyk viyk."

"Buralarda şüpheli bir araç gördün mü?"

"Şüpheli derken, viyk viyk."

"Ne bileyim, şöyle içinden tabut çıkan, çevresinde kazma kürekli adamlar olan."

Ördekçi "Valla amirim," dedi. "Saat dokuza doğru böyle panelvan gibi mi desem, viyk viyk... Kamyonet gibi mi desem, viyk viyk... Böyle nakliye kamyonu gibi bir şeydi, viyk viyk... Öyle bir yarım saat durdu, sonra gitti."

Behzat Ç.'nin gözleri ördeğe kilitlenmişti. Harun onun gerildiğini görünce, ikinci bir seyyar satıcı muharebesi yaşanmaması için, "Şunu şöyle yapmadan konuş," dedi.

"Nasıl yani? Viyk viyk."

"Şu ördeği diyorum, viyk viykletmeden konuş."

"İyi de komiserim, ördek viyk viyklemezse olmaz. Bizim müşterimiz sese bakar. Üç ay önce de böyle mıknatıslı taşlar vardı. Cız cız atıp tutuyorduk. İyi iş yapmıştık."

"Tamam kardeşim! İki dakika öttürmeyiver, bir şey olmaz."

Çarşı izninde olduğunu saç tıraşıyla belli eden bir asker yanaşıp "Ördekler ne kadar?" diye sordu. Polisleri de ördek için biriken müşteriler sanmıştı herhalde.

"İki lira."

"İki tanesi üç lira olur mu?"

"Olmaz. Üç buçuk olur. Viyk viyk..."

Beraber gezdiği devre arkadaşı on metre öteden, "Gelsene lan," dedi. "Ördeği ne yapacaksın yarraam?"

Asker "Kalsın," diyerek uzaklaştı. Seyyar satıcının yüzü asıldı.

Hayalet "Nasıl bir kamyonetti bu?" diye sordu. Ördekçi, Behzat Ç.'ye bakıp "Valla orta boy bir kamyonetti," diye açıklamaya başladı. "Nakliye kamyonları var ya, öyle bir şey. Ama resmî araçtı, özel değil."

"Nasıl resmî?"

"Valla Su İşleri gibi mi desem, viyk viyk... Doğalgaz gibi mi desem, viyk viyk... Belediye gibi mi desem, viyk viyk... Karayolları gibi mi desem..."

Harun, Behzat Ç. seyyar satıcının boğazına sarılmadan hemen önce davranıp çekti aldı ördeği. Ördekçi korkuyla Hayalet'e baktı.

Hayalet, "Kamyonetin içindekileri gördün mü?" diye sordu.

İşin ciddiye bindiğini gören ördekçi, "Görmedim," dedi. "İşimdeyim gücümdeyim, o kadar dikkat etmedim."

Selim koşarak yaklaştı. Sağa sola savrulan saçları gören Harun, öfkeyle boynunu kütletti. Selim, polisleri bir köşeye çekti, "Kadın, bizim TEM'den emekli Memduh Ağbi'nin annesiymiş," dedi. "Memduh Karapınar."

Behzat Ç. ve Hayalet bir an göz göze geldiler. Hayalet ikisinin aklından geçen soruyu sordu: "Bizim Avarel Memduh mu?"

"Evet."

Harun ördekçiyi dirseğinden tutup "Sen biraz gel bakalım," dedi. "Ne gördüm demiştin?"

"Viyk viyk..."

8.

Eskişehir Yolu'ndan Balgat'a saptılar. Necmiye Karapınar'ın evi Dostlar Sitesi'ndeydi: Sayıştay'ın karşısı. Basık bulutlar, beton ve araba yığını. Bir süredir telefonla konuşan Harun, tek eliyle direksiyonu idare ederken Behzat Ç.'ye döndü, "'Dün aldığımız ördekçiyi ne yapalım, bırakalım mı?' diyorlar," diye sordu. Behzat Ç. elini bilek ekseninde sağa sola çevirip, ne bırakın ne bırakmayın anlamına gelebilecek muğlak bir hareket yaptı. Harun telefona "Bırakın," dedi. "Ama irtibatı kesmeyin. İleride lazım olabilir."

Behzat Ç. torpido gözünden aspirin kutusunu çıkardı, titreyen parmaklarla açması zor oldu biraz. Aspirini çiğnemeye başladığında evin kapısına gelmişlerdi. Kapıyı açan emekli polisi gözü bir yerden ısırıyordu.

"Hatırladın mı Cenk Ağbi'ni?"

TEM'den emekli ağbiyi hatırlamıştı, el sıkıştılar. Cenk Ağbi vurgulamaya dikkat ettiği bir kederle, "Coşkun Ağbi de geldi, içeride," dedi. Terörle Mücadele'den emekli bütün ağbiler eve dolmuştu. Salona geçtiler. Coşkun Ağbi iki kolunu açıp yaklaştı, Behzat Ç.'yi yanaklarından öptü. "Sen Cinayet'te miydin hâlâ, ayrıldın diye duyduk," dedi.

Harun, "Kısa bir ara verdi, sonra döndü," diye açıkladı.

Coşkun, Behzat Ç.'nin sırtına babacan bir tokat atıp "İyi, iyi," dedi. "Senin gibi Cinayetçi kolay yetişmez."

Harun, "Memduh Ağbi burada mı?" diye sordu.

"Mutfak balkonunda, sigara içiyor. Burada içilmiyormuş."

Bakışlar, Behzat Ç.'nin elindeki 216'ya kilitlendi. Behzat Ç., derin bir nefes çektikten sonra, en yakın saksının toprağına bastırdı eski dostunu.

Coşkun, "Sizin Hayalet de buradaydı az önce," dedi. "Eksilen eşyaları sordu."

"Eksilen eşyalar?"

"Dünkü hengâmede söylemeyi unutmuşlar. Eve giren orospunun evlatları, oturma odası takımını almışlar, koltuklar falan. Bir de büfenin üst kısmını."

Cenk, "Necmiye Teyze'yle beraber koltukları da götürmüşler," dedi. "Yani aldıkları ne tutar ki, iki koltuk, bir büfe. Hırsızlık süsü falan mı vermek istediler?"

Harun "Yok," dedi. "Hırsızlık süsü vereceksen, ortalığı dağıtırsın, ziynet eşyalarını falan alırsın."

Coşkun "Tabii canım," dedi. "Koltukları yüklenmezsin, büfeyi taşımazsın. Başka bir şey var bunda."

Behzat Ç. pencereyi açtı, bir iki derin nefes çekip beton avluda minyatür kale top oynayan gençlere baktı. Takımın biri, üçüncü korneri yaptırıp penaltı kazanmaya çalışıyordu. Coşkun, arkasından seslenip "Sen ne diyorsun bu işe?" deyince bir şey demedi. Bunca emekli polisin arasında tarif edilemez bir sıkıntı çökmüştü içine.

Cenk, "Ağbi bana sorarsan," dedi Coşkun'a bakarak. "Biraz Hizbullah işine benziyor bu. Hani bunların bir ara mezar evleri falan vardı ya!"

Coşkun, "Şeklen benziyor ama olamaz," dedi. "Hizbullah, yetmiş yaşında, dini bütün kadını niye gömsün?"

Duvardaki guguklu saat 10'u gösterince, mekanik bir kuş, kafasını uzatıp ötmeye başladı. Hep beraber kuşa odaklandı-

lar. Cenk, kuşun onuncu ötüşünden sonra, "Biz vaktinde bir Hizbullah operasyonu yapmıştık," dedi. "Hatırlıyor musun?"

"Eee..."

"Yani onun için falan..."

Salon kapısının camı buzluydu. Arkasında bir karartı belirdi, Ahlâk Büro Amiri Ekrem, bir eli kapı kolundayken, "Hizbullah'ın tarzı değil bu," dedi. "Eylem pratiklerinde de böyle bir şey yok zaten."

Coşkun, "Her yerde belli edeceksin eski Terörcü olduğunu ha!" dedi. "O kadar biliyordun da niye Ahlâk'a geçtin?" Ekrem, bir cenaze evinde edilebileceği kadar tebessüm etti. Coşkun, Harun'a dönüp Ekrem'i tanıtma ihtiyacı duydu. "Benim yanımda başladı bu. Sonra baktı kurşunlar havada uçuşuyor, bize küstü, Ahlâkçı oldu."

Harun, hazır Ahlâk Büro Amiri'ni yakalamışken, "Memnun musunuz Meganelardan?" diye sordu.

Ekrem, bileğine düşen kol saatini gömlek kolundan içeri soktuktan sonra "Memnunuz," dedi. "Size vermediler mi daha?"

"Bakalım, bu ay bekliyoruz."

Coşkun yüz altmış santimetre civarında bir adamdı, Harun'la arasında bir kulaca yakın boy farkı vardı. Sessizce yaklaştı, şık bir jestle Cinayetçileri salonun bir köşesine çekti: "Var mı bir ihtiyacınız? Bizim çocuklara söyleyeyim mi?"

Harun "Yok ağbi, sağ ol," dedi.

Coşkun, Behzat Ç.'yi dikkatle süzerek "Sen niye konuşmuyorsun?" diye sordu.

Harun, "Ses tellerinde bir sorun var," dedi. "Konuşması yasak."

"Geçmiş olsun."

Coşkun sesini alçaltıp "Kulağıma bir köpek gömülme hadisesi geldi ama," dedi. "Olayla alakası var mı onun?"

"Araştırıyoruz ağbi, bir gelişme olursa bildiririm."

Coşkun'un kaşları çatıldı, Harun'un koluna girdi. "Bak şimdi Harun'cuğum," dedi. "Sen daha gençsin. Kaç yıldır Cinayet'tesin?"

"Sekiz."

"Sekiz çok değil, bize göre daha dün başladın sayılır. O yüzden böyle, bir gelişme olursa bildiririm falan, yapma bize. Bir gelişme olursa, biz zaten duyarız."

"Haklısın ağbi. Özür dilerim."

Coşkun gözlerini Behzat Ç.'ye dikmişti. "Memduh'a yapılmış iş, bize yapılmıştır. Biz birbirimizin sırtını kolladık yıllarca, bu devlet için savaştık." Arkasına döndü, "Ekrem de bizleydi," dedi. "Değil mi Ekrem?"

Ekrem, "Evet ağbi," diyerek onayladı.

Harun, "Aynen," dedi. "Hepimize yapılmıştır."

Mutfağa yöneldiler. Avarel Memduh onları görünce döndü, ağlamaktan kızaran gözlerini ovuşturdu. Tedirgin edici bir sessizlik oldu. Behzat Ç.'nin sessizliği bozmaya niyeti yoktu ama Harun ne diyeceğini şaşırmıştı. Avarel Memduh, Hanımeller bisküvisi –çokodamlalı– yiyordu. Paketin dibinde kalan iki bisküviyi polislere uzattı, Harun dışında alan olmadı. Avarel son bisküviyi ağzına attıktan sonra boş paketi buruştururken Behzat Ç.'ye, "Vaka senin mi?" diye sordu. Başkomiser başıyla onayladı.

Nikotin ihtiyacı dolayısıyla beton avluya bakan balkona çıktılar. Pimapenle kaplı balkonun bir köşesinde gürül gürül çalışan bir kombi vardı. Gençlerin, üç kornerden kazandıkları penaltıyla gelen gol sevinci, kombi gürültüsüne karıştı.

Avarel Memduh, "Dört kardeşiz," dedi. "Annem en çok beni severdi. Babam öldükten sonra 'Gel bizde kal,' dedim, 'Yok,' dedi. Burası bizim baba evimiz."

Behzat Ç. bir 216 yaktı. "Bu iş çok uzar mı?" diye sorulunca, başını "hayır" manasında yukarı kaldırdı. Avarel

Memduh, Behzat Ç.'yi ceket yakasından tuttu: "Niye bir şey söylemiyorsun?"

Harun, "Nodülü var," dedi. "Yasak."

Avarel, "Nodül ne ki?" diye sordu.

Evden çıkarlarken Ahlâkçı Ekrem, Behzat Ç.'nin koluna girip, "Bana uğra bir ara," dedi. "Konuşmak istediğim şeyler var."

Adımını eşikten dışarı atınca rahat bir nefes aldı. Bu konuşma muhabbetinden fenalık gelmişti. Harun, "Eee, nereden başlıyoruz?" diye sordu. Behzat Ç. başparmağıyla alt katı gösterdi. Her katta iki daire vardı. Necmiye Teyze'nin evi ikinci kattaydı. Bir alt kata indiler. İki daire de boştu.

Bir üst kata çıktılar. Harun'un dizlerine gelen, dört yaşlarında bir çocuk kapıyı sonuna kadar açtıktan sonra, "Kim OOOO?" diye bağırdı. Harun, çocuk kendisini görsün diye eğildi. "Baban evde mi?"

"Yok."

"Annen?"

"Bakkala gitti."

"Evde kimse var mı?"

"Ablam var."

"İyi, çağır ablanı."

Çocuk içeri koşturdu. Ablası kendisinden üç santim uzun ve taş çatlasa bir yaş büyüktü. El ele tutuşup geldiler.

Harun, "Ne yapıyorsunuz içeride?" diye sordu.

"Ninja Kalbumbağları seyrediyoruz."

"İyi, kapıyı annenizden başkasına açmayın."

Dördüncü katın ikinci dairesindeki kapı da sonuna kadar açıldı, ağzı kulaklarına varmış yedi yaşlarında bir çocuk çılgınca baktı, "Ben Çelik, Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?"

Harun, "Polis," dedi. "Baban evde mi?"

"İşte."

"Annen?"

Çocuk kıyameti kopardı: "Anneeee! Anneeee!"

Elindeki bulaşık köpüğünü önlüğüne silen bir kadın yanaştı. "Evet?"

Harun, "Polis," dedi, başka bir şey söylemeye fırsat bulamadı. Kadın "Dün sabah işte," diye anlatmaya başladı. "Bir nakliye kamyonu geldi apartmanın önüne. Mutfakta kahvaltı hazırlarken gördüm, çocuğu okula gönderirken. Bir şeyleri yükleyip götürdüler."

Çocuk, "İkiye geçtim ben!" diye bağırdı.

Harun çocuğun yara bantlı alnını okşayıp "Aferin," dedikten sonra kadına "ne götürdüler?" diye sordu.

"Koltuk falan. Anlattım ama bunları?"

"Kime anlattın?"

"Bugün bir polis daha geldi."

"Kim? Hayalet mi?"

"Yok, normal sivil polis. Ufak tefek bir şeydi."

"Anlıyorum. Nasıl bir kamyondu bu?"

"Orta boy, nakliye kamyonu."

"Ne renk? Markası ne?"

"Markadan anlamam. Rengi de, sizi yanıltmayayım, beyaz olabilir."

"Taşıyanlar kaç kişiydi?"

"O kadar dikkatli bakmadım. Böyle normal taşınma işlemi işte. Hamallar falan."

"Apartmanın içinde bir ses duydun mu?"

"Yok, ben zaten karşı apartmandan birileri taşınıyor zannettim."

"Bu apartmanda başka kimse yok mu?"

"Gündüz vakti herkes işinde gücünde, çocuklar okulda falan."

Çocuk, Behzat Ç.'nin ceketine asılıp "Bizim örtmenimiz hastalandı!" diye haykırdı. "Biz tatil olduk bugün." Behzat Ç. çocuğun başını okşadı.

Harun, "Neyse," dedi. "Biz uğrarız yine." Kadının telefonunu not ettikten sonra, "Şu Hayalet de yani," dedi. "Bir gün de koordineli çalışalım demedi adam!"

* * *

Kuğulupark'taki kuğu ve ördek popülasyonu tedirgindi. Havuzun ortasındaki kulübelerine çekilmiş, korkulu gözlerle sağı solu kolaçan ediyorlardı. Çevredeki kavşak çalışması nedeniyle ortalık toz dumandı. Akbaba, taksi durağı tarafındaki çalıların arasına eğilmiş, avuç içleriyle toprağı yokluyordu.

Harun, "Sen emin misin burada olduğundan?" diye sordu.

Akbaba cevap vermedi. Bu gösterdiği sekizinci yerdi. Arkasında bir kepçe, bir operatör ve irili ufaklı yedi çukur vardı.

Harun, Behzat Ç.'ye dönüp "Köpeği de çıkarmayalım o zaman," dedi. "Ne yapalım yani?"

Cevdet, "Olur mu?" dedi en bilmiş haliyle. "O da bir kanıt."

Harun, "Sen bir sus," diye susturdu onu. "Git şu büfeden Panço al, midem kazındı."

İş ciddiye bindiğinden Tahsin de parka gelmişti. Sigaranın yerine koyamadığı tespihi, sinirle Harun'a sallayıp "Asıl sen sus!" dedi. "Senin yüzünden oluyor bunlar. Telefon sapığı diye hemen fırçalamasaydın herifi, bir dinleseydin, meseleyi anlasaydın."

Harun elini savurup "Yeter ya!" dedi. Havuzun önündeki minyatür çitlere doğru yürüdü, paytak adımlarla labada lubada gezinen ördeklere dikti gözlerini.

Cevdet öteden bağırdı: "Doritos Alaturka mı olsun?"

Harun, "Ya bildiğin Panço işte," dedi. "Üstüme gelmeyin!"

Tahsin, Cevdet'in arkasından "Bana da bir milyonluk çekirdek al," diye seslendi.

Akbaba bütün bu tartışmaya kulaklarını tıkamış, dikkatini toprak üstünde yoğunlaştırmıştı. Eğilip kalkmaktan pantolonu ceketi çamur içinde kalmıştı.

Tahsin, "Sen bulabilecek misin bu köpeği?" diye sordu.

Akbaba, "Bulurum, bulurum da," dedi. "Gömüleli dört gün geçmiş, biraz vakit alacak." Kepçe operatörüne son yokladığı noktayı gösterip "Buradan gir," dedi. "Çok derin olmasın."

Kepçe toprağa değmek üzereyken adamın biri, Tunalı Hilmi Bey'in heykelinin önünden "Kazın kazın!" diye bağırdı.

Karısı, adamı kolundan çekiştirdi, "Sen karışma Tuncay, sus!"

Operatör umursamadı, alışınıştı artık tam kepçe toprağa değmek üzereyken gelen seslere. Toprağa yaklaştı, karnın yardı kepçeyinen belinen.

Tuncay'ın susmaya niyeti yoktu, "Kazın, kazın," diye yineledi. "Zaten şu Ankara'ya kazma vurmayan bir polis kalmıştı. Siz de kazın."

Harun çitin oradan dönüp "Sus lan!" diye bağırdı ona.

Tuncay altta kalmadı, daha bas bariton bir yaklaşımla "Sen bana lan diyemezsin," diye cevapladı. "Benim ödediğim vergilerle maaş alıyorsun."

Harun, "Kes lan," dedi.

"Düzgün konuş! Sen bana lan diyemezsin."

Harun'un gözleri karardı, eli kolu titredi. "Lan diyorum lan, ne var lan," diye korkutucu bir tekerleme tutturarak heykele doğru yürümeye başladı.

"Tuncay sus lütfen!"

Tuncay karısının elinden kurtuldu, desibelden tasarruf etmeye niyeti yoktu. "Diyemezsin kardeşim! Senin paranı ben veriyorum. Benim ödediğim vergilerle maaş alıyorsun."

Harun, uzun süredir ilk defa kendi sesinden daha gür bir

ses duyuyordu, adamı yakasından kavradı, "Ödemeseydin lan o zaman vergi!"

Tuncay'ın karısı alto bir çığlık attı, yankısı Buğday Sokak'a kadar ulaştı. Tahsin yetişip Harun'u çekti, geldiği yere itti. Tuncay'a dönüp "Sen de küçük harflerle konuş kardeşim," diye bağırdı.

"Sen bana küçük harflerle konuş diyemezsin."

Kadının gözleri dolmuştu: "Tuncay, Allah'ını seversen sus!"

Tahsin, iki eliyle iki hayalî basket topunu sektirmeye başladı, vücut diline göre sakinleşelim anlamına geliyordu herhalde. "Tamam. Tepkini dile getirdin. Yeter!"

"Ne yeter!"

Tuncay'ın çevresinde hak verici bir kitle birikmişti.

Tahsin, "Tamam kardeşim," dedi. "İhbar var, kazıyoruz. Daha fazla konuşma."

"Konuşurum."

Hak verici kitleden "Konuş! Konuşur!" benzeri sesler yükseldi.

"Konuşurum! Bu parkı kazamazsınız, sit alanıdır."

"Bir sus lan!"

"Susmuyorum!"

Tahsin basket toplarını potaya atıp "İyi," dedi. "Alın bunu!"

Kadın bir çığlık daha attı. Cevdet, Panço paketini Harun'a atıp adamı yakasından çekti. Selim geldi, kolunu kıvırdı. Kadın önlerine atlayıp kocasını kurtarmaya çalışırken Cevdet'in yüzünü yırttı tırnağınan elinen. Tahsin, "Bunu da alın," dedi. Onu da aldılar. Harun çevredekileri itip "Siz de dağılın lan!" deyince hak vericiler dağıldı.

Tahsin kepçenin yanına dönüp bütün bu hengâmeye ortak olmayan Behzat Ç.'nin yanında durdu. Eli kolu rahat durmayan bir adam, Tahsin'e yanaşıp elini uzattı. Tahsin de elini gayri ihtiyari uzatınca tokalaştılar. Adam, "Merhaba ağbi, ben Ahmet," deyip manyakça sırıttı. Ardından Beh-

zat Ç.'yle de tokalaştı. "Merhaba ağbi, ben Ahmet." Arkasına bakmadan, geldiği gibi, hızlı ve sarsak adımlarla uzaklaştı. Kuru soğukta hasır şapkayla dolaşıyordu.

Tahsin adamın arkasından, "Deliye bak!" dedi. "Zaten bir tane akıllı adam yok şu memlekette!" Tam memleketin ruh sağlığına dair bir şeyler daha söyleyecekken, telefonu çalmaya başladı. Açmadan önce tespihi cebine attı, öksürerek ses ayarı yaptı.

"Evet müdürüm. Kazıyoruz. Yok. Ördekçiden bir şey çıkmadı. Adam şaşı. Bir gözü Anya'ya bakıyor bir gözü Konya'ya. Ne gördüğü belli değil. Oldu müdürüm. Tamam müdürüm. Emredersiniz." Telefonu kapatıp "Ben size dedim," diye bağırdı. "Ercü'ye kadar gitti işte mesele. Herif ilk telefonu açtığında gelip bakacaktınız."

Behzat Ç. ters ters baktı Tahsin'e. Konuşmayı bırakmış olmasa, "Sen değil miydin lan 'Neyse boş verin,' diyen," diyecekti.

Selim, yaklaştı. Gerginliği sezip söylemeye hazırlandığı şeyi erteledi.

Tahsin, "Bu Red Kit pezevenginin ihbarları yaptığı kulübeyi tespit ettiniz mi?" diye sordu.

Selim, "Ettik," dedi. "Ulus'ta bir kulübe."

"Çevresinde güvenlik kamerası var mı?"

"Yok."

"Hayalet nerede?"

"Az önce konuştuk, Gençlik Parkı'ndan çıkan tabutun peşindeymiş. Nereden alındığını bulmaya çalışıyor."

"İyi. İçinizde kafası çalışan bir tane adam var bari. Sen ne diyeceksin?"

"Bu aldıklarımız..."

"Eee?"

"Karı koca opera sanatçısıymışlar, ne yapalım?"

"Çıkan sesten belliydi zaten."

Cevdet boydan boya tırnak izli yanağını gösterip "Kadın çok pis cırmaladı," dedi.

Tahsin, "Tamam," dedi. "Biraz korkutup bırakın. Bir de onlarla uğraşmayalım. Çekirdeği aldın mı?"

"Ne çekirdeği? Ha unuttum, alırım şimdi."

Tahsin elini cebine atıp "Ya bırak çekirdeği falan," dedi. "Sen bana bir uzun Marlboro al."

Cevdet, "Yok amirim," dedi. "Başlama yine. Ben sana alırım çekirdek."

Kepçe operatörü çıkardığı toprakları bir yana yığıp "Daha ineyim mi?" diye sordu. Akbaba çukurun başına eğildi. Başını ellerinin arasına aldı, "Yok," dedi. "Burada değil."

Polisler, gömülü köpekten umudu kesip boş çukurların başına oturdular. Behzat Ç. uzun süre, Atatürk Bulvarı'ndan geçen, camına kadar çamura batmış, tıklım tıklım dolu otobüsleri seyretti. Bütün gün hiç görünmeyen güneş, batmak üzereydi. Günbatımı tarafındaki çinko bulutlarda, ancak dikkatli gözlerin görebileceği hafif bir kızartı vardı. Hayal gücü kıt biri, renkleri silip yerine kuru soğuk üflemişti.

Tahsin çekirdek çitlediği çukurun başında, "Yeraltındaki bir kutuyu nasıl bulabiliriz?" diye sordu ortaya. "Buna uygun bir cihaz falan yok mu?"

Kepçe operatörüne başka bir yeri göstermeye hazırlanan Akbaba, bu söz üstüne alındı biraz. Güvercinler Tahsin'in attığı çekirdek kabuklarını gagalıyordu.

Cevdet, "Belki defineciler bilir bunu," dedi.

Harun "Saçmalama," dedi öteden. Yere düşürdüğü Panço tanesi yüzünden beş-altı güvercin kafa göz birbirine girmişti. Hengâmeden faydalanan minik bir serçe Panço'yu kaptı ve ardına bakmadan uzaklaştı.

Akbaba ve Tahsin aynı anda Behzat Ç.'ye baktılar. Onlar bakınca, diğerleri de bir bok varmış gibi başkomiserin

yüzüne bakmaya başladılar. Behzat Ç.'nin DSİ'den emekli amcası Rasim, uzun yıllar definecilik yapmıştı.

9.

Harun cepten arayıp "Neredesin Rasim Ağbi?" diye sordu.

"Platin Ekspres'teyim."

"O nerede ağbi?"

"Sakarya'daki Öğütler'i biliyor musun?"

"Hangisi?"

"Mithat Paşa'daki değil, iç taraftaki. Üstünde Beyin Fırtınası Dershanesi var."

"Ne fırtınası?"

"Ya bu yanında İddaa bayisi olan."

"Ha biliyorum orayı."

"İşte tam onun karşısında."

Yedi dakika sonra oradaydılar. Harun, Toros'u Akbank'ın önündeki "Park Yasaktır" levhasının tam önüne park etti. Rasim akşam rakısına oturmuştu. Behzat Ç.'ye bakkaldan Tekel birası aldırmaya karar verdiler.

Harun, "Ben bir şey almayayım," dedi. Sonra fikir değiştirdi, topsakallı garson çıkmak üzereyken "Gitmişken bana da BELSO'dan portakal suyu al," diye seslendi.

"Tamam komiserim."

Rasim, herkesin bir şeyler danışma ihtiyacı duyduğu insanlardandı. Yan masadan *Tempocu* bültenini uzatıp "Şu üçüncü ayağa iki at yazsana Rasim Ağbi," dediler. Rasim, boynunda duran ipli gözlüğünü burun üstüne aldı. Galopları inceledikten sonra iki at çizip uzattı.

"Sağ ol Rasim Ağbi."

Harun durumu açıklayınca, Rasim rakısından ince bir

yudum alıp "Sizin aradığınız alet definecilerde olmaz," dedi. Sudan da aynı oranda bir yudum alıp bir çentik beyaz peynir yedi. "Ama şimdi yeni bir alet çıktı. Yüzeyaltı Tomografi Sistemi. Türk icadı."

"Türk icadı mı? Ağbi dalga geçmiyorsun değil mi?"

Rasim mendiliyle kafasını silip "Ne dalgası," dedi. "Bu memlekette yeraltı yerüstünden daha karışık. Bu alet, yeraltındaki kabloları, bir ton boku püsürü tespit etmek için. Sağı solu kazıp doğalgaz borularını patlatmasınlar diye TÜBİTAK MAM geliştirdi."

"TÜBİTAK ne?"

"MAM. Marmara Araştırma Merkezi. Ama alet piyasada yok. Arayın, isteyin."

Behzat Ç. aletin ismini 216 paketine not etti. Platin Ekspres, toplam dokuz adımlık bir yerdi. Kişi başına düşen oksijen oranı, kızartma siparişlerinin artmasıyla birlikte gitgide azalmıştı. Akşamcıların uğultusu tabak çanak tangırtısıyla yarışıyor, alttan alta, çok dikkatli kulaklar için, Neşet Ertaş çalınıyordu.

Başkomiser, sırtını duvara yaslayıp bir 216 yaktı, sonra da Tekel'e yüklendi. O bitince ikinciye yüklendi. İkinci bitince üçüncüye yüklendi. Üçüncü bitince, topsakallı garson iki Tekel'le döndü geri, git gel zor oluyordu. Nevaleyi masaya koyduktan sonra Rasim'in kulağına eğilip "O bizim haritaya bakabildin mi ağbi?" diye sordu.

"Baktım, ondan bir şey çıkmaz."

"Ne yapalım?"

"İddaa'ya yüklenin."

Rasim, garson gittikten sonra, "Rakı içseydin bari," dedi. Kaşları taranacak kadar gürdü, sandalye uzak olmasına rağmen göbeği masaya değiyordu.

Harun üçüncü portakal suyunu içerken "Bıraktı," dedi.

"Rakıyı mı? Neden?"

"Kazadan sonra tövbe etti."

Behzat Ç. ters ters baktı Harun'a. İçki masasında konuşma mezesi olmaktan canı sıkılmıştı.

"Hayrola, ne kazası?"

"Bestekâr'da Pet Shop'a daldı bizim Toros'la."

"Geçmiş olsun."

Behzat Ç. altıncı Tekel'i söyleyip söylememekte kararsızlık yaşıyordu. Neşet Ertaş, Ayaş Yolları'na başlayınca topsakallı garsona boş şişeyi salladı.

Rasim mavi damarlı ellerini Behzat Ç.'nin elleri üstüne koyup "Şevket bana uğradı geçen," dedi. "Morali bozuktu biraz, para mı batırmış ne!" Behzat Ç. bakışlarını kaçırdı, işaretparmağıyla camın buğusuna bir çarpı yaptı. Çarpının kenarından, bir damla su, yavaş yavaş pencerenin pervazına süzüldü.

Rasim elini çekmemişti. "Muhabbeti kesme," dedi. "Ne de olsa ağbindir. Yine senin için araya adam sokmuş, soruşturma işleri falan feşmekân diye bir şeyler anlattı, ama kafam iyiydi tam anlamadım. Birini mi vurdun sen?"

Harun, "Sen dert etme Rasim Ağbi," dedi. "Şerefsizin biriydi zaten."

Rasim terli eliyle Behzat Ç.'nin çenesini kavrayıp "Bak," dedi. "Bak!" Behzat Ç. ister istemez baktı.

"Ben de senin bir baban sayılırım. Bunu biliyorsun değil mi?"

Behzat Ç. oralı olmadı. Rasim, Harun'a dönüp "Sen Rahmet Albay'ı bilir misin?" diye sordu. Behzat Ç. amcasına düşmanca baktı.

Harun, "Tanışmadık ama biliyorum," dedi. "Nur içinde yatsın."

"Bunun babası, benim de ağbimdi. Aksi adamdı. Benim bu gömü işleri falan feşmekân derken küslük girdi araya. On yıl konuşmadık. Sonra bir gün telefon geldi, kalpten git-

miş, ver elini Karşıyaka Mezarlığı. İşte o zaman 'Allah'ım,' dedim, 'bir gün daha yaşasaydı da şöyle doya doya muhabbet etseydik, eski günlerdeki gibi.'"

Rasim'in gözleri doldu. Behzat Ç. boğulacak gibi oldu. Tuvalete hava tebdiline gitti. Daha beter bir halde döndü geri. Masadaki adisyonu alıp hesabı ödemek için kasaya gitti. Kredi kartıyla verecekti ama bakkaldan aldıkları için, ayıp olmasın diye vazgeçti.

Rasim ayrılırken ikisinin de yanaklarından öptü. Behzat Ç.'nin kulağına eğilip "Bir elli lira çıkabilir misin bana?" dedi. "Aybaşında veririm." Behzat Ç. çaktırmadan uzattı elli lirayı. Bütçesinde onulmaz bir yara daha açılmıştı.

Temiz havaya çıkınca Harun, "Seni eve bırakayım mı amirim?" diye sordu. Başkomiser kaşlarını yukarı kaldırmak suretiyle reddetti bu teklifi. Sakarya'nın göbeğine, ışıkların ve gürültünün arasına doğru, yalnız ve gururlu adımlarla yürüdü.

* * *

Babacan Çayevi'yle Otlangaç'ın arasında durdu. Dönüp arkasına bakmaktan korkuyordu. Gözlerini o uğursuz çatıya dikmekten, çatının ucundan sarkan O'nu görmekten korkuyordu. Döndü, önce afişleri okudu tek tek: Her Gece Canlı Müzik. Horon Şöleni. Adres Cafe Bar. El titremesi azalmıştı, 14'lüyü kafasına dayayabilirdi, tam O'nun düştüğü yerde. Eli kılıfa gitti.

Uyuz 3 sarsak adımlarla yanaştı, gelip yanında durdu. Kanlı gözlerini aynı çatıya dikti. Behzat Ç., Uyuz 3'ün başını okşayıp Ziya Gökalp Caddesi'ne doğru yürüdü. Uyuz 3 bir süre takip etti, sonra vazgeçti. Yeni açılan D&R'ın önünde bir kedi gördü. Kovalasam mı, diye düşündü, ondan da vazgeçti. Olduğu yere çöküp patisiyle sırtını kaşıdı.

Behzat Ç., Tavukçu'nun karşısındaki apartmanın bahçe

duvarına yaslandı. Paltosunun cebindeki Tekel'i yudumluyordu hafiften. Bahar, salı günleri arkadaşlarıyla buluşuyordu Tavukçu'da. Tam anlayamadığı bir Salı Toplantıları geleneği vardı. Bu bahçe duvarını iyi bulmuştu, durduğu yerden içeriyi görmek mümkündü, ama görülmesine imkân yoktu.

Her zaman Bahar'ın yanına oturmaya dikkat eden kırçıl sakallı bir adam vardı; sürekli pipo içiyor, arada gözlüğünü düzeltiyordu. Adamı araştırmış, profesör olduğunu öğrenmişti, bir sürü kitabı vardı. Bu gece de Bahar'ın yanına konuşlanmıştı. Akademik kariyerine saygı duymasa fena benzetecekti adamı.

"Selpak lazım mı?"

Çocuğun dudağının üstünde kurumuş sümüğe baktı. Ceplerini karıştırdı, bozuklukları verdi, Selpak'ı almadı.

"Bira alayım mı büfeden?"

Beş lira uzatıp iki parmağıyla tuttuğu Tekel birasını gösterdi. Bu haliyle, sessiz sinema dönemi bittikten sonra iş bulamayan alkolik aktörlere benziyordu biraz.

Selpakçı çocuk beş lirayı aldı, "İki Tekel mi? Ha, tamam," diyerek uzaklaştı.

Biralar gelene kadar, apartmanın arka bahçesindeki Megane'ın tekerine işedi. Dönüşte kendine engel olamadı, iyice yaklaştı Tavukçu'ya. Altı aydır ilk defa bu kadar yaklaşıyordu Bahar'a. Dünyaya küsüp, dilini yutup ölmek için Toros'u Pet Shop'a sürdüğü akşam, iki yüz kalmıştı aklında. Biri O'nun yüzü, biri de Bahar'ın. Ondan sonra başlamıştı takip etmeye. Kapının önüne kadar gitti, camdan içeriye baktı, belki de artık görülmek istediğinden bu kadar yaklaşmıştı. "Hadi hadi hadi," diyordu içinden bir ses. Yeşille kahverengi arasında gidip gelen gözleri gördü önce, oradaydı işte. Göz göze geldiler. Beni gördü. Hayır. Evet. Bahar masadan kalkmıştı. Evet, gördü. Eli ayağına dolaştı. Arkasını dönüp yürümeye başladı.

Cinayet mahallinde Behzat Ç.'nin yürüyüşü, hafif tempolu bir koşu gibidir derler. Arkasından Bahar'ın seslendiğini duydu, dönüp bakmadı. Kaçıyordu resmen. Ziya Gökalp'e çıktı, karşıdan gelen taksinin önüne atladı, kaportasına vurdu. Ön kapıyı açıp bindi.

"Nereye ağbi?"

İleriyi gösterdi. Elini domates dilimler gibi hızla sallayarak. Selpakçı çocuk taksinin yanında koşuyordu. Siyah poşeti açık camdan içeri uzattı, "Tekel yoktu," diye bağırdı. "Kırmızı Tuborg aldım."

* * *

Taksiden Gönül'ün evinin önünde indi. Gönül'ün oturduğu ev Demetevler'deydi. Artık hangi yaratıcı zihnin ürünüyse, apartmanın adını Demet koymuştu. Dış kapı açıktı. İki kat çıktı. Bir kapı aralandı, sırtında sinsi bir göz hissetti. Dönünce kapı kapandı hemen. Aklına kapı numarasını not etti: sekiz.

Aynı anda ışıklar söndü, Behzat Ç. otomatı aradı, bir türlü bulamadı. Gönül bir üst katta oturuyordu. Çakmağının dibindeki feneri yakıp merdivenleri aheste ve tedirgin adımlarla çıktı.

Gönül'ün zilini çaldı.

"Kim o?"

Sessizlik. "Ne olur aç," demekti.

Gönül kapı deliğinden bakıp tanısın diye otomatı yaktı. Kapının demir kilidi kalktı, yavaşça açıldı.

Gönül, başını biraz geri atıp tanımak ister gibi baktı. Buraya yolu düşmeyeli uzun zaman olmuştu başkomiserin. Tanıyınca, ceketinden nazikçe tutarak içeri çekti. Gönül'ün sırtı duvara yaslıydı. Bir soluk mesafesinde durdular. Saniyeler elle tutulabilirmiş gibi uzadı, hissedilir oldu, yoğunlaştı, hatta birkaçı ansızın donuverdi. Behzat Ç., donmuş saniyeleri kırıp

Gönül'ü boynundan öptü, yüzünü ense kıvrımına yasladı, kokusunu uzun uzun çekti içine. Tabutun kapağı açılmış da aylar sonra nefes almış gibi bir his. Eliyle belini kavradı. Diğer el, omuzdan geceliği sıyırdı, dolgun göğsü avuçladı. Soluklar birbirine karıştı, dudaklar birleşti, olaylar gelişti.

Sabah...

Gönül Behzat Ç.'ye, Behzat Ç. tavana bakıyordu.

Uyanıp da Gönül'ün yatak odasının tavanını görünce, eski bir dostu görmüş gibi sevinmişti. Tavanda yelkenli yapmak kolaydır, üç noktayı birleştirmek kâfidir çünkü. Okyanus yapmak kolaydır, alakasız yerlerdeki beş-altı noktayı birleştirmek yeter. Bir kalp içinse ciddi hayal gücü gerekir.

"Aç mısın, bir şeyler hazırlayayım mı?"

Gönül, elini Behzat Ç.'nin alnında gezdiriyordu.

"Kimseyle konuşmuyor musun hâlâ?"

Gönül iki parmağıyla alındaki çiziği ovaladı.

"Kazada mı oldu bu çizik?"

Burun kırığına indi.

"Burayı da yüzbaşı mı kırmıştı?"

Boynuna indi.

"Aaa! Bunu yeni gördüm. Cam kırığı mı bu? Bu da mı kazada oldu? Tavşan ne yapıyor?"

Behzat Ç. vicdan azabı duydu. Hoppa açlıktan koltukları kemiriyordu herhalde, Şule'ye mesaj çekmeye karar verdi. İşi yoksa, doyursun hayvanı. Allah belanı versin Selami Kartal.

Gönül'ün eli, yüzde kırk beşi beyazlamış sakala indi.

"Kes şunları artık, çok uzamış."

Gönül, kulağını Behzat Ç.'nin göğsüne yaslayıp uzaklardan esen bir rüzgârı andıran hırıltıları dinledi. "Şu 216'yı azalt biraz."

El daha aşağıya indi. Behzat Ç. gözlerini tavandan ayırıp Gönül'e döndü. Olaylar gelişmek üzereyken telefon çaldı.

"Alo amirim! Ne yapıyorsun?"

Sessizlik. "Allah belanı versin" demekti.

"Hemen Kuğulu'ya gel, köpeği bulduk."

Telefonu kapattı. Gönül'e sarıldı, kollarında sıktı biraz, boynuna dökülen saçlarını okşadı. Yataktan kalkıp pantolonunu giydi.

* * *

Kuğulupark delik deşikti. Akbaba'nın arkasında, bir kepçe ve irili ufaklı kırk çukur vardı. Harun, "Kepçe operatörü isyan edip gitmiş," dedi. "Akbaba, kavşak inşaatından ışık çekip sabaha kadar kazmış. Bulunca bizi aradı."

Akbaba, ölü Alman kurdunun yanına çömelmiş sigara içiyordu. Üstü başı çamur içindeydi, kırmızıya çalan korkunç suratında, dünyayı anlamış, huzurlu bir ifade vardı. Bir kulağı telsizdeydi. Behzat Ç., Alman kurdunun yanındaki büyük deterjan kolisine baktı.

Harun çubuk kraker paketini açarken "Köpek bu deterjan kolisinin içinden çıktı," dedi. "Şu tahtaları da çökme olmasın diye içine yerleştirmişler. Bir tür ilkel tabut yapmış adamlar."

Behzat Ç. deterjan kolisinin başına eğildi.

Harun, "Barkodu yok," dedi. "Yırtmışlar. Ama üretim tarihinden nereye gönderildiğine bakıyoruz." Hüzünlü bir es verdi. "Eda araştırıyor."

Behzat Ç., uzun zaman sonra büroda bir de kadın polis olduğunu hatırladı. Eda'nın, Selim nişanı attıktan sonra aldığı bir aylık izin yeni sona ermişti.

Akbaba sigara izmaritini ayağının altında ezip "Ben gidiyorum," dedi. Kalktı, Tunalı Hilmi çıkışına doğru sarsak adımlarla yürümeye başladı.

Tahsin, arkasından "Nereye?" diye bağırdı.

"Nereye olacak, Numune'ye."

"Neden?"

"Neden olacak, yaralama ihbarı."

"Ölürse haber ver."

Akbaba, işine karışılmasını sevmediğini belli eden bir tonla "Tamam," dedi.

Tahsin, "Haağğğ," diye bağırdı arkasından. "Buraya bak!"

Akbaba döndü.

"Öğleden sonra büroya uğra. Müfettişlere ifade vereceksin."

"Biraz daha bağır, bütün Ankara duysun."

"Ne dedin!"

"Tamam, uğrarım."

Tahsin köpeğin başında durup "Ne oluyor ya?" dedi. "Bu ne biçim iş!"

Sustular.

Eli kolu rahat durmayan adam geldi, punduna getirip Tahsin'in elini sıktı yine. "Merhaba ağbi, ben Ahmet."

Hasır şapkasını düzeltip elini Harun'a uzattı.

"Merhaba ağbi, ben Ahmet."

Harun adamın eline vurup "Tamam lan anladık," dedi. "İki gündür ben Ahmet, ben Ahmet! Bir siktir git, işimizi yapalım."

Adam biraz uzaklaşıp ceptelefonuyla bağıra çağıra konuşmaya başladı.

"Alo. Ben Ahmet. Buyurun. Ahmet'im ben, Süleyman yok. Yanlış numara. Yanlış numara dedim kardeşim! Şerefsiz oğlu şerefsiz! Süleyman değilim ben. Ahmet'im." Telefonu kapattı. Kafasını sallayıp "Hayret bir şey ya," dedi.

Tahsin, "Sen bir gel bakayım buraya," dedi.

Adam yaklaşıp elini uzattı, "Evet ağbi, ben Ahmet."

"İndir elini!"

Adam elini indirmedi.

"Sen her gün burada mısın?"

"Buradayım ben ağbi, Ahmet."

Çay bahçesindeki sandalyeleri taşıyan komi, "Ne haber lan Süleyman?" diye bağırdı öteden.

Adam çıldırdı.

"Ahmet'im ben. Ahmet'im lan ben! Sensin Süleyman, şerefsiz!"

Masaları düzelten garson, kominin ensesine bir tokat attı. "Dalga geçmeyin lan şu adamla, günahtır."

Çıldırmış adam garsona dönüp "Sen ne karışıyorsun lan!" diye bağırdı. "Ahmet'im ben! Sana diyorum, baksana lan buraya şerefsiz, sensin Süleyman!"

Garson, "Hadi lan oradan," diyerek hemen saf değiştirdi. "Herkes biliyor Süleyman olduğunu."

Adam nüfus cüzdanını çıkarıp sallamaya başladı, bir yandan kafasını kavak ağacına vuruyordu.

"Ahmet'im lan ben. Ahmet'im lan! Şerefsiz, sensin Süleyman."

Harun yaklaştı. Adamın elinden nüfus cüzdanını aldı. Baktı, "Süleyman yazıyor lan burada," dedi.

Kendini Ahmet Sanan Süleyman zıplayarak nüfus cüzdanını almaya çalışıyordu.

Harun, "Bir dur, yersin tokadı," dedi.

"Ahmet'im lan ben!"

Harun nüfus cüzdanını verdi, garsonu çağırdı.

"Nedir bunun olayı?"

Garson, "Şimdi komiserim bu deli var ya," dedi. "Kendine Ahmet'im deyip duruyor."

"Anladık o kadarını."

"Ama asıl adı Süleyman. 'Ahmet'im ben, Süleyman değilim,' deyip duruyor."

"Neden?"

"Bilmiyorum. Ama zararsızdır. Süleyman'sın deyince kafasını ağaçlara falan vuruyor. Ahmet'sin deyince seviniyor. Arada ceptelefonuyla konuşuyor yalandan, yine aynı

muhabbet. Kendi halinde bir deli işte. Suyuna gitmek lazım."

Kendini Ahmet Sanan Süleyman kavak ağacına vura vura alnını kanatmıştı.

Harun, "Ahmet," diye bağırdı. "Ahmet kardeş! Bir bak bakalım buraya. Kafa atıp durma, kavağın amına koydun!"

Kendini Ahmet Sanan Süleyman, "Buyur ağbi, ben Ahmet," diyerek yaklaştı. Kafa atmak için çıkardığı hasır şapkayı tekrar başına geçirdi. "Evet. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sen her gün buralarda mısın?"

"Evet ben Ahmet, her gün buradayım."

"Buralarda bir kamyonet gördün mü? Çukur kazan adamlar gördün mü?"

"Ben bir şey görmedim. Ben Ahmet. Bombayı Süleyman attı kaçtı. Kaçarken de, 'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. Benim olayla bir alakam yok."

"Ne bombası?"

Kendini Ahmet Sanan Süleyman koşarak uzaklaştı. Cevdet peşine düştü. Tahsin "Bırakın Allah'ın delisini," deyince, Cevdet kovalamayı bıraktı.

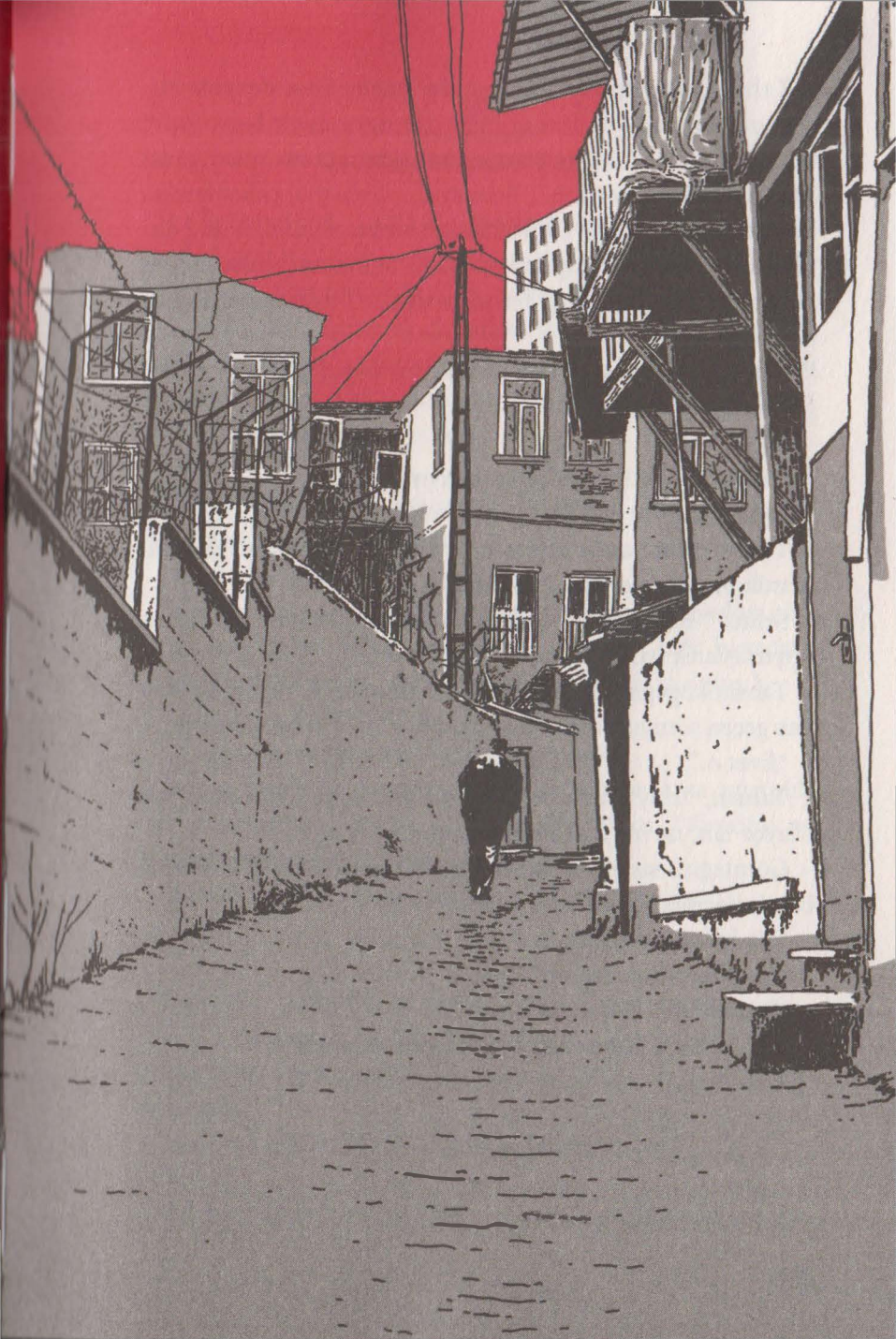
Tahsin, Behzat Ç.'ye dönüp alçak sesle "Deli demişken," dedi. "Senin de bir doktora görünmen lazım. 'Psikolojik sorunu yoktur' diye rapor alacaksın. Yoksa bu müfettişler harcayacak seni!"

Behzat Ç. bir 216 yaktı, kazağının yakasını sağa sola çekiştirdi.

"Şevket ağbin doktoru ayarladı, sen sadece gidip görüneceksin!"

Behzat Ç. pis pis baktı.

Tahsin "Yan yan bakma öyle!" diye bağırdı. "Sinirimi bozma benim! Gideceksin, doktor seni görecek, imzayı atacak! Konuşmana gerek yok."

Tahsin, köpeğin yanına eğilip bağırmaya devam etti, "Hayret bir şey ya! Hangi birinizle uğraşayım ben! İyilik de yaramıyor. Lan benim Şevket gibi ağbim olsa, gider her gün elini öperdim." Behzat Ç., Tahsin'i çukurlardan birine atıp üstünü toprakla örtmeyi düşündü bir an. Harun gerginliği sezip araya girdi. Selim saçlarını savura savura geldi, Tahsin'in başında durdu. Yüzünden düşen bin parçaydı.

Tahsin, "Konuşsana lan," dedi. "Ne oldu?"

"Bu köpek var ya."

"Eee?"

"Bizim Çevik Kuvvet'in köpeğiymiş."

"Ne! NE!"

Tahsin, "Bir yanlış olmasın," dedi. "Bu köpek bir deri bir kemik bir şey, neresi Çevik Kuvvet."

Selim, "Yaşlanınca Moral Eğitim Merkezi'nin bahçesine koymuşlardı ya," dedi.

Tahsin köpeğin siyah burnuna dokunurken, hepsinin aklından geçen soruyu sordu: "Bu bizim Rin Tin Tin mi yoksa?"

"Evet o."

Tahsin, "Hay Allah belasını versin," diyerek kalktı. "Ne oluyor lan, ne oluyor! Bu ne biçim iş!"

Gömleğini sıyırıp kolunu Cevdet'e gösterdi. "Bu nikotin bandı kaç saatte bir değişiyordu?"

"Ne bileyim amirim."

"Alırken sormadın mı?"

"Sormadım. Etkisi geçti mi?"

"Bir etkisini görmedim ki geçtiğini anlayayım."

10.

yüzbaşı tommiks'in kedisi

20 Şubat Salı... Red Kit, profesörün bekleme odasında yere eğilmiş, sehpanın ayağını inceliyordu. Selma içeri girince birden doğruldu. Selma korktu, elindeki nescafe fincanını düşürecek gibi oldu. Red Kit, yere düşürdüğü minik hoparlörü, ayağını üstüne koyarak kapattı, Selma'nın elindeki fincanı teskin edici bir tavırla aldı. "*Teksas Postası*'nı okudun mu?" diye sordu.

"O ne?"

"Benim önemli bir maceram. Vaktinde *Milliyet* gazetesi salı ekleri arasında vermişti."

"Hayır, okumadım."

"İşte orada, sabah kendime kahve koyarken bir yılan gördüm. Ateş ettim, yılan öldüğünde çaydanlık hâlâ havadaydı, çaydanlığı tuttum, kahvemi koymaya devam ettim."

"Ama bu mümkün değil."

"Gölgenden hızlı ateş edersen mümkün."

Selma yüzündeki alaycı tebessümle masasına yürüdü, tam oturacakken döndü, kafasını eğip baktı. "Kendini ne zamandan beri Red Kit sanıyorsun?"

"Sen kendini ne zamandan beri Selma sanıyorsun?"

* * *

Profesör, "Askerliği ne olarak yaptın?" diye sordu.

Red Kit arkasına yaslanırken tedirgin oldu, bu deri koltuğa bir türlü alışamamıştı. "Jandarma," dedi. "Niye bu konuya girdik?"

"Geçen hafta bir kedi olayından bahsetmiştin?"

"Evet."

Profesörün gözleri ışıldadı, sakalı beyazlatmamıştı ama

görmüş geçirmiş adamdı, neyin gerçek neyin fantezi olduğunu şıp diye anlardı. "Nerede jandarmaydın?" diye sordu.

"Merkez Cezaevi, Ulucanlar."

"Hangi Ulucanlar?"

Red Kit, "Kaç tane Ulucanlar var?" dedi. Sonra hatırladı. "Doğru ya, orayı da taşıdılar şimdi."

Profesör, "Nereyi taşımadılar ki," diye hak verdi. "Sürekli inşaat halindeyiz. Şehir değil, şantiye."

Red Kit iç çekip "Doğru," dedi. "Kimin nereyi kazdığı belli değil."

* * *

Ulucanlar Cezaevi'nin caddeye bakan ana kapısında iki jandarma nöbet tutuyordu. Biri Red Kit, diğeri Ayaşlı. Gece, soğuk. Nöbetçi kulübesinin çinko damında yağmur tıpırtısı. Pas tutmuş demir kapıdan süzülen sular. Yağmur şiddetini artırdığından beri nöbetçilerin başları hafif eğikti. G3'leri, ıslanmasın diye kamuflajın içine almışlardı.

Napolyon, nöbetçi kulübesinin içinde, elektrik sobasının karşısına uzanmış, sıcaktan mayışmış, aheste aheste yalanıyordu. Yüzbaşının kedisi olduğundan karışanı görüşeni yoktu, istediği gibi dolaşıyordu. Red Kit'in bir gözü az ötedeki çöp tenekesinin yanındaki boş deterjan kolisindeydi, diğer gözü Napolyon'da.

Ayaşlı, "Sivilde ne yapacaksın?" diye bağırdı.

Red Kit kapının öbür ucundan, "Dolaşacağım," diye yanıtladı.

"Ne!"

Red Kit, "Dolaşacağım," diye bağırdı.

"Öyle demiyorum, iş olarak?"

"Yaparız bir şeyler. Sen?"

Ayaşlı cevap vermedi, sağı solu kolaçan edip ağır adımlarla yaklaştı. Kare çeneli, parlak gözlü, tipi kayık, ruhu temiz,

soğukkanlı ve samimi bir delikanlıydı. "Kanlımı vuracağım," diye bağırdı kulağındaki işitme cihazını düzeltirken.

"Kanlı?"

Ayaşlı anasının, babasının ve kardeşinin öldürüldüğünü anlattı. "Bir Maltepe olsaydı keşke," dedi. Nöbeti devretmelerine yarım saat vardı. Bir elini Red Kit'in omzuna koydu. "Seni sevdim, yoksa anlatmazdım," dedi. "Normalde kısa dönemden senin gibi adam çıkmaz, sen benim bir can yoldaşımsın bundan sonra."

Napolyon, nöbetçi kulübesinin camını tırmalıyordu.

Ayaşlı, "Şu kediye var ya, ifrit oluyorum," dedi. "Biz bir haftadır pırasa yiyoruz, ciğere burun kıvırıyor şerefsiz."

Red Kit deterjan kolisine alıcı gözle baktı, "Mamaya alıştıysa ciğer yemeyebilir," dedi.

Ayaşlı, "Sen hiç hayvan besledin mi?" diye sordu.

"Bir köpeğimiz vardı."

"Adı neydi?"

"Rin Tin Tin."

"Öldü mü?"

"Öldü."

"Ne zaman."

"Uzun zaman oldu."

* * *

Üç saat sonra bütün nöbetçiler kulübede toplanmıştı. Uzman Çavuş nöbetçileri tek tek süzüp cep konyağından sıkı bir yudum aldı. "Oğlum nerede bu Tommiks'in kedisi?" dedi. "Gördüyseniz söyleyin." Kimseden ses çıkmadı. Cezaevi doktoru, elektrik ocağının üstünde kaynayan sütü karıştırıyordu. Çay kaşığından düşen bir damla süt, ocağın üstünde cız etti.

Uzman Çavuş, "Oğlum bu adam kediye hasta," diye ikinci bir giriş yaptı. "Bütün cezaevini ayağa kaldıracak." Dört

nöbetçi sırayla, "Görmedik valla," dediler. Red Kit ve Ayaşlı konuşmadı.

Doktor, Uzman Çavuş'a, "Kedi de bir şeye benzese gam yemeyeceğim," dedi. "Şu konyaktan bir fırt versene." Doktor konyağa asılınca Uzman Çavuş'un da yüzü asıldı. Doktor konyağın yarısını halletmişti. Uzman Çavuş konyağı alınca sinirle yüklendi, dibinde kalanı bitirdi, adı konyakçıya çıkmıştı, Red Kit'in koluna girdi. Pencerenin önünde, "Oğlum bak," dedi. "Bu cahiller laftan anlamaz, sen üniversite bitirmiş adamsın, gördüysen söyle." Red Kit ifadesiz baktı.

Uzman Çavuş diğerlerine dönüp "Kediye bir şey mi yaptınız lan yoksa?" dedi.

Askerin biri, "Yok komutanım," dedi. "Kulübede duruyordu işte."

Yüzbaşı Tommiks'in, albayın kızı Suzan'dan sonra, hayatta sevdiği tek şey vardı, kedisi Napolyon. Kulübeye girdi, her sözcüğü vurgulamaya dikkat ederek, "Bu gece görevli olan, amına kodumun nöbetçileri siz misiniz?" diye bağırdı.

Jandarmalar hep beraber yanıtladı: "Biziz komutanım!"

"Napolyon nerede?"

"Görmedik komutanım."

"Nasıl görmediniz lan!"

Red Kit dışındaki bütün nöbetçiler sırayla yemin billah etti. Ayaşlı sert bir ifadeyle, "Görmedim komutanım," diye bağırdı. Dürüst biri olarak bilindiğinden, yemin etmemesi şüpheyle karşılanmamıştı. Red Kit susuyordu, bütün bakışlar ona döndü. Yüzbaşı, alnına düşen kâkülleri eliyle yana ayırdı. Kendisine Tommiks lakabının takılmasında bu kâkküllerin rolü büyüktü. Sakinleşmek için, doktorun uzattığı ılık sütü bir dikişte içti. Elinin dışıyla dudağının kenarını sildi, Red Kit'in önünde durdu, düşmanca bakıyordu. "Sen niye konuşmuyorsun mühendis?" diye sordu.

Üç saniyelik gergin sessizlikten sonra cezveden dökülen iki damla süt elektrik ocağında cızcızladı. Yüzbaşı Tommiks kendini daha fazla tutamadı, Red Kit'in yakasına yapıştı, silkelemeye başladı. "Niye susuyorsun lan! Gördün mü? Görmedin mi? Sen mi aldın lan Napolyon'u? Konuşsana lan! Susma lan!"

11.

Rin Tin Tin'in bulunduğu günün öğleden sonrası, Behzat Ç. odasındaki masanın üstüne çıkmış, elindeki sopayla tavan boyasını kazıyordu. On beş dakika boyunca, pürüzsüz tavanda, umutsuz bir çabayla; bir köpek, bir deterjan kutusu, bir yaşlı kadın ve bir tabut bulmaya uğraşmıştı. Kapı birden açıldı. Tahsin'de astlarının kapısını çalma huyu yoktu.

"Ne yapıyorsun orada?"

Tahsin masanın önündeki, iki yerinden çatlamış deri taklidi koltuğa oturdu. Ağzının kenarındaki kürdanı yedi yerinden dişlemişti, önce tavana, sonra Behzat Ç.'ye baktı. "Ne yapıyordun orada?" diye yineledi. "Daha yeni boyatmadık mı?"

Behzat Ç. cevap vermedi, masadan indi, ayakkabılarını giydi, koltuğuna oturdu. Normal şartlar altında da –NŞA– konuşkan biri sayılmazdı, hatta konuşmayı bıraktığı zaman, iki haftaya yakın bir süre anlaşılmamıştı bu durum.

"Akbaba nerede?"

Tahsin'de idrak problemi vardı. Cevap alamayacağını bildiği halde aynı dakika içinde dördüncü sorusunu sormuştu. Ağzındaki kürdanı sekizinci noktadan dişledi. Behzat Ç. ellerini yüz seksen derece açtı. "Ne bileyim," anlamına geliyordu herhalde.

Harun, "Gelir birazdan," diyerek odaya daldı.

"Müfettişler neredeyse gelecek yahu, nerede bu adam?"

Harun sanki Akbaba'yı arıyormuş gibi ceplerini karıştırmaya başlamıştı, balık kraker paketini çıkardı. "Gelir birazdan," diye tekrarladı. Behzat Ç., Harun'u görünce rahat bir nefes almıştı. Yanında, Tahsin'in sorularına cevap verecek biri olması iyiydi. Harun aklına bir şey gelmiş gibi birden döndü, açık kapıya doğru gidip koridordaki Cevdet'e "Yemişim sera etkisini!" diye bağırdı. "Yemişim Kiyoto'sunu!"

Tahsin "Küçük harflerle konuşun lan," dedikten sonra, odanın önünden geçen Eda'yı görür görmez, "Eda!" diye haykırdı. "Bu köpeği koydukları deterjan kolisi var ya, nereden alındığını buldunuz mu?"

Eda odaya girdi. "Ayaş'tan," dedi. Saçını atkuyruğu yapmıştı. Yüzünde dingin bir tebessüm vardı. Uzun süre ağladıktan sonra birden gülmeye başlamış gibi, hafif dalgın, bir parça hüzünlü, garip bir karışım.

"Ayaş'ta nereden?"

"Belli değil. Kolinin üstündeki barkodu yırtmışlar. Firmayı aradım, üretim tarihinden baktılar, o tarihte üretilenleri Ayaş'a göndermişler."

Harun ağzına on tane balık kraker atıp "İyi de Ayaş'ta kırk tane yer vardır o deterjanı satan," diye homurdandı. Gözleri Eda'nın siyah kazağına takıldı. Göğüslerin kazağa mukavemet ettiği bölgeye odaklandı bir an, sonra hemen kaçırdı bakışlarını.

Tahsin, "Kırk tane yer varsa gidin dolaşın hepsini," dedi. "Hayret bir şey ya!"

Harun, "İyi de," dedi. "Deterjanı satanı değil, kutuyu alanı bulmamız lazım."

"Hele bir satanı bulun, onu da bulursunuz."

Hayalet girdi, yazlık ceketini çıkarıp masanın önündeki koltuğun arkasına astı. Telsizinin sesini kıstı. Yüz yıldır giydiği küf yeşili gömleğinin yakasını silkti. Bir çizgi film-

den fırlamış gibiydi, odanın solgun atmosferine hiç uymuyordu. Tahsin, "Tabuttan bir şey çıktı mı?" diye sorunca, "Çıkmadı," dedi. "Bildiğin, dört kollu, standart tabut. Alınıp satılan bir şey değil, cenazen varsa mezarlıklar müdürlüğü veriyor bir tane, işin bitince iade ediyorsun. Tabii, yakınların iade ediyor."

"Bir yerden çalınmış olabilir mi?"

"Olabilir, ama samanlıkta iğne aramak gibi bir şey."

"Ne zaman bulursun?"

"Ne bileyim."

Hayalet gömleğinin üstündeki tüyü alıp "Onu bırakın da," dedi. "Bu parklardaki çukurlar çok düzgün açılmış."

"Nasıl yani?"

"İki metre uzunluk, bir on derinlik. Jilet gibi. Standart mezar."

"Eee?"

"E'si, artık kim kazdıysa daha önce bu işi yapmış olabilir."

Tahsin, "Hımmm," dedi. "Mezarlıkları gezerken, mezarcılarla da konuş o zaman."

Harun, "Peki," dedi. "Bu Necmiye Teyze'nin evinden eksilen eşyalar ne?"

Hayalet, "Aklıma bir şey geliyor ama olacak iş değil," dedi.

"Ne?"

"Bir ara Birlik Mahallesi'ni soyanlar vardı ya. Hacılama nakliyat."

Tahsin kemerini gevşetip "O ne ya?" diye sordu.

"Ev sahipleri dışarıdayken dayıyorlar kamyonu evin önüne. Taşınıyormuş gibi evi toparlayıp götürüyorlar. Gündüz vakti..."

Harun odadakilere balık kraker ikram ederken büyük bir sırra o an vâkıf olmuş gibi, "Haaaağğ," dedi. "Hatırlıyorum. Gorbaçov Hasan diye biri vardı, bu Birlik Mahallesi'ni soyan o değil miydi?"

Hayalet, "Evet," dedi. "*Posta*'ya kapak olmuşlardı. Bir de sürekli sakız çiğneyen bir ekürisi vardı bunun. Pembo."

"Yani koltukları, vitrini falan o yüzden mi götürmüşler diyorsun. Taşınma süsü vermek için."

"Olabilir."

"Hiç şüphelenen olmaz mı ya?"

"Olmaz, kim kimi tanıyor bu devirde?"

"O zaman Hırsızlık Büro'ya git, bu Pembo'yla Gorbaçov Hasan'ı, bir de bu işi yapan ne kadar adam varsa toplayıp getir."

"Kaç kişiyle?"

"Ne bileyim. Cevdet'i falan al yanına."

Tahsin, "Cevdettt!" diye ünledi. "Gel buraya!" Behzat Ç. iki dakika içinde bütün ekibin odasına dolmasından rahatsız olmuştu. Yarım saat de olsa, kafasını toplayıp tavana bakarak vakayı şekillendirmeyi düşünüyordu.

Cevdet girerken kapı önündeki sandalyeyi devirdi, onu düzelteyim derken duvardaki takvimi düşürdü. Harun'a, "Sen öyle diyorsun ama," dedi. "Kyoto Protokolü çok mühim bir şey." Harun, vereceği cevabı düşünürken Tahsin "Çay var mı?" diye sordu.

Cevdet, "Yeni demledim, beş dakikaya olur," dedi. "Endüstriyel gazlar var ya, atmosferi örtü gibi kaplıyor, o yüzden ısınıyor ortalık, güneş ışınları geri yansımıyor."

Harun, "Hadi lan oradan," dedi. "Ben mi salıyorum gazı, önce Amerika imzalasın."

Tahsin, "Oğlum ne oluyor lan," dedi. "Ne oluyor anasını satayım!"

Harun, "Yok bir şey amirim," dedi. "Kiyoto Protokolü'nü tartışıyoruz."

"O ne?"

"Ne bileyim, anlatıyor sabahtan beri. Yok atmosfer, yok karbondioksit oranı, yok bilmem ne! Kafamı sikti."

Tahsin net bir dille, "Allah belanızı versin," dedi. "Bırakın bu gereksiz muhabbetleri. Cevdet!"

"Evet müdürüm."

"Sen şimdi Hırsızlık'a git, bu hacılama nakliyat yapanların eşkâlini, adresini al." Tahsin, Harun'a döndü: "Sen de şaşı olsun, ev hanımı olsun, deli olsun fark etmez, bu olayla ilgili ne kadar görgü tanığı varsa topla gel."

"Kaç kişiyle?"

"Bütün ekiple git anasını satayım!"

"Tamam oldu."

"Kes."

"Ama bizim önce Rin Tin Tin için bir Moral Eğitim'e uğramamız lazım."

"Tamam, önce oraya uğrayın, sonra görgü tanıklarını toplayın."

Harun of çekti.

Tahsin, "Hiç oflama," dedi. "Baştan efelendiniz, biz hallederiz dediniz, ihbar ilk bize geldi, iş bizim dediniz, ben de TEM'i karıştırmadım işe. Şimdi çözeceksiniz. Varsa bir ihtiyacınız söyleyin."

"Megane istiyoruz."

"Onu geç."

Behzat Ç. ceketinin iç cebinden buruşuk bir 216 paketi çıkarıp Tahsin'e uzattı. Tahsin paketin üstündeki acayip sayılara baktı. "Bu ne?" dedi.

Harun yaklaştı, "Yüzeyaltı Tomografi Sistemi," dedi. "Rasim Ağbi söylemişti."

"O ne?"

"Şimdi müdürüm, bu alet yeraltındaki kabloları, boruları, bir ton boku püsürü tespit etmek için. Türk icadı."

"Hadi len, kafa bulmayın."

"TÜBİTAK MAM geliştirdi."

"TÜBİTAK ne?"

"Ne bileyim, araştırma soruşturma merkezi işte. Bildiğin tomografi cihazı var ya, onun yeraltına uyarlanmışını düşün!"

"Eee... Bana ne faydası var?"

"Yeraltındaki tabutu, kutuyu bulmak için işte. Sen sormadın mı yeraltındaki bir kutuyu nasıl buluruz diye."

"İyi de köpeği bulmadınız mı? Bunu niye istiyorsunuz?"

Hayalet, Tahsin'in koluna girdi. "Sen yine bir istet bunu müdürüm," dedi. "Bakarsın ileride lazım olur."

Tahsin "Tamam," dedi. "Bir bakarız." Kapının önünden geçen Selim'i gördü. "Selimmmm!" diye ıkındı. Selim, Eda'nın odada olduğunu görünce duymazlıktan geldi. Tahsin, "Alooo!" diye gürledi. "Kime diyorum!" Selim girdi, telsizi deri ceketinin cebine attı, saçındaki lastiği düzeltti. Eda, Selim'le göz göze gelmemek için pencereye döndü hafif, otoparkta gerisingeri park etmeye çalışan minibüsü seyretmeye başladı. Harun hüzünle iç çekti, öfkeyle boynunu kütletti.

Harun, Eda'ya âşıktı, kendi ifadesiyle, "seviyorum amirim, elimde değil"di. Eda nişanlanana kadar her yolu denemiş ama onunla yakınlaşmayı bir türlü başaramamıştı. Şimdilerde "ben demiştim size modu"nda geziyordu. Cevdet'in odaya girerken devirdiği sandalyeyi gözüne kestirdi. Selim ters bir laf ederse kafasına geçirmeyi planlıyordu. Hayalet sandalyeyle Harun arasındaki mesafeyi hesaplayıp ona göre konum aldı çaktırmadan. Tahsin hariç odadaki bütün polisler Harun, Eda ve Selim arasındaki gerilim üçgenin farkındaydılar. Herkesin bildiği ama konuşulmaması gereken şeyler vardır.

Selim, Tahsin'e bakıp titrek bir sesle "Evet müdürüm," dedi.

"Şu Kuğulupark ve Gençlik Parkı civarındaki bankaların falan güvenlik kameralarına baktınız mı?"

"Baktık, bir şey yok."

"Bir daha bakın. Beyaz kamyonet gördünüz mü durun, baştan seyredin. Müfettişler geldi mi?"

"Beş on dakikaya gelirler."

Tahsin ayağa kalktı, elini masaya vurdu: "Nerede bu adam ya! Gidin bulun şu Akbaba'yı."

Harun, "Gelir birazdan," dedikten sonra balık kraker paketini dürüp çöp tenekesine attı, paket çöp tenekesinin kenarında sekti, ribaundu odaya giren Akbaba aldı.

"Neredesin sen!"

Akbaba cevap vermedi. Üstü başı hâlâ toz toprak içindeydi. Kapının yanındaki, Cevdet'in devirdiği, Harun'un yakın dövüş silahı olarak kullanmayı düşündüğü sandalyeye oturdu, ceketinin düğmesini açtı.

Harun pencere önündeki saksıyı gözüne kestirip "Numune'deki yaralama ihbarı ne oldu?" diye sordu.

"Yarına kaldı."

"Neden?"

"Adamı ameliyata aldılar, yarına kadar anca ölür."

Tahsin, Akbaba'ya döndü, sinirli bir tonda, "Bir baksaydın ne iş diye," dedi.

Akbaba, "Bölge karakolu baksın," dedi. "Ölmeyen adamla işim ne?"

Hayalet, Harun'la Selim ve onlarla saksı arasındaki mesafeyi hesaplayıp odanın içindeki konumunu değiştirdi.

Tahsin, "Neyse tamam," dedi. Cebinden SSK krokisini çıkarıp Behzat Ç.'nın masasına serdi. "En kritik zamanda, bir de soruşturma işi çıkardınız başımıza!" Selim ve Eda, özel bir konunun konuşulacağını anladıklarından çıktılar. Kapının önünde birbirlerine bakmadan, ayrı yönlere yürüdüler.

Beş polis krokinin başına eğildi. Behzat Ç. 216 paketini sıradan uzattı. Akbaba ve Hayalet aldı, Harun iki günde üç sigara içtiğinden kararsızdı, aklına Eda'nın solgun yüzü ve bilhassa yaprak yeşili gözleri gelince bir tane tellendirmeye

karar verdi. Tahsin dudağının kıyısındaki kürdanı dokuzuncu yerinden dişledi, bir elindeki tespihe, bir kolundaki nikotin bandına baktı, polisler merakla vereceği kararı bekliyordu.

"Olur olmaz yerde uzatma şunu! Bıraktığımı biliyorsun."

Behzat Ç. 216'yı yakmadan önce titrek parmaklarında tuttu bir süre, dudağının kenarına koydu. Tahsin'in yüzündeki pişmanlığı görebiliyordu. Hayatta anlayamadığı iki insan tipinden biriydi Tahsin.

Akbaba'nın bir kulağı hâlâ telsizdeydi, susmak bilmeyen üçüncü kanaldan genel asayişi dinliyordu. Tahsin, "Kapat şunu," dedi. Akbaba biraz kıstı ama kapatmadı. Bir süre gergin bakıştılar.

Tahsin tespihin imamesiyle krokiye vura vura, "Bakın buraya," dedi. "Burası SSK İşhanı, burası olayın olduğu umumi tuvaletin önü."

"Tamam amirim, yeter, kırk sefer anlattın."

"Sözümü bölmeyin."

Tahsin, Akbaba'ya dönüp "Bak," dedi. "Sen buradasın."

Akbaba, "İyi de ben orada değildim ki," dedi. Krokiye iyice sokuldu, işaretparmağıyla olay esnasında durduğu yeri gösterdi. "Şuradaydım işte."

"Oradaydım dersen bir çuval inciri berbat edersin."

"Neden?"

"Orası SSK'nın çıkışı, adam oraya doğru kaçıyordu dedik. Sen, 'Ben çıkış kapısında duruyordum,' dersen, 'O zaman niye arkasından ateş ettiniz?' derler."

Akbaba, Harun'a dönüp salondaki vazoyu kırmış suçlu bir çocuk gibi, "Müfettişler ne soruyor?" dedi.

Harun konunun uzmanı edasıyla, "Ne sorsunlar," dedi. "Dur ihtarında bulundunuz mu? Niye koşup yakalamadınız? Atış mesafesi, falan."

Tahsin, Akbaba'ya her sözcüğün üstüne basa basa

"'SSK'dan çıkıp kalabalığın arasına karışma ihtimali vardı,' diyeceksin," dedi. "Atış mesafesini sorarlarsa, 'Bilmiyorum, görmedim, o hengâmede onu mu ölçecektim,' diyeceksin."

Harun, "Ben de öyle söyledim," dedi.

Hayalet, "Ezberlemiş gibi aynı ifadeyi vermesin," dedi.

Tahsin oturduğu yerde bir kümbet oluşturan göbeğini toplayıp hafif alaycı, "Ne desin?" dedi. "Zevkten mi vurduk diyecek?"

Behzat Ç. kalkıp pencereyi açtı. Kuru soğuğu çekti ciğerlerine. Basık tavanlı havasız odalarda, 216 üstüne 216 yakarak geçen yirmi iki yılı düşündü. Bin beş yüz ölü, iki bini ağır üç bin yaralı görmüştü. Arkasına bakmadan koşarak uzaklaşmak istiyordu ama gidecek yeri yoktu. Bilanço biraz ağır da olsa hayatta bildiği tek iş cinayetti.

Tahsin birden Akbaba'ya döndü. "Kravatın nerede senin?"

"Ne kravatı?"

Hep beraber Akbaba'ya döndüler, boylu boyunca süzdüler. Üstü başı toz toprak içinde, saç sakal birbirine karışmış, ayakkabılar çamurlu.

Tahsin "Bu halde mi çıkacaksın müfettişlerin karşısına?" diye ayıpladı. "Bu ne biçim devlet memuru demeyecekler mi?"

Akbaba, "Desinler," dedi. "Anasını siktiğimin yerinde sabaha kadar kırk tane çukur kazdık."

Tahsin, "Yeter ya," diyerek isyan etti. "Yeter ya!" Ceketini çıkarıp Akbaba'ya verdi. "Al şunu giy. Sen de şu kravatı ver."

Behzat Ç. paslı çekmeceyi açıp gri çizgili acil durum kravatını uzattı. Akbaba, Sarar'dan altı taksitle alınmış ceketi giydi, bol gelmesine rağmen "Güzelmiş, istersen değişelim," dedi. Tahsin nah işareti yaptı.

Akbaba kravatı aldı. "Nasıl bağlanıyor bu?"

"Bilmiyor musun?"

Kravatı Harun bağladı, ip gibi durdu. Tekrar bağladı, kısa

geldi. Hayalet güldü. Akbaba, "Gül gül," dedi. "Nasılsa sen de bağlayacaksın bu mereti."

Selim kapıyı tıklattı.

"Müfettişler hazır, bekliyorlar."

Akbaba bir kusur işlemiş gibi vicdan azabı duydu. Tahsin koluna girdi, "Heyecanlanma," dedi. "Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi."

Harun, "Ben de onu söyledim, on yıl önceninki dediler," dedi. "Hem Ankara'da planlı cinayet işlenmiyor diye pislik yaptılar."

Tahsin, "Olsun," dedi. "Cinayet cinayettir. Nesi plansız? 'Burada millet birbirini gömüyor, sabaha kadar çukur kazdık,' de."

Akbaba hafif küskün, "Müfettişlerin de çok umurundaydı sanki," dedi. Heyecandan eli ayağına dolaşmıştı, telsizin sesini kısayım derken iyice açtı.

Tahsin, "Kapat şunu," dedi, anasını ağlattığı kürdanı çöp tenekesine atıp ıskaladı, Akbaba'nın kulağına eğildi. Ceplerinde yeni bir kürdan ararken, "İki müfettiş var, biri kadın," dedi. "Erkek olan polis müfettişi, bizden. Seni kollayacak. Kadına dikkat et, mülkiye müfettişi. Ters bir laf edersen belanı siker. Bir imza attı mı açıktasın. Tamam mı?"

Akbaba, "Tamam," dedi.

Behzat Ç. ve Harun da kapıya yöneldiler. Tahsin dönüp "Siz nereye?" diye sordu.

"Moral Eğitim'e. Rin Tin Tin'e bakacağız."

Tahsin, "İyi," dedi. "Çok belli etmeyin, suhuletle konuşun."

"Suhulet ne amirim?"

"Ortalığı ayağa kaldırmayın yani. Küçük harflerle konuşun."

Tahsin giderayak gömlek cebinden dörde katlanmış bir kâğıt çıkarıp Behzat Ç.'nin avcuna sıkıştırdı. Behzat Ç. kâğıdı açıp ne yazıyor diye bakmak yerine Tahsin'in tom-

bik yüzüne bakmayı tercih etti. Tahsin de inat olsun diye ya da sen susarsan ben hiç konuşmam mesajını vermek istediğinden, bir şey demedi. On saniye kadar bakıştılar. Behzat Ç. idmanlıydı, suskunluğa son veren Tahsin oldu: "Sakın ihmal etme," dedi. "Yoksa bu müfettişler seni harcayacak. İş büyürse bizi de harcayacaklar senin yüzünden."

* * *

Toros'a binince dörde katlanmış kâğıdı açtı. Tahsin'in, ortaokulda düzenli takdir belgesi getiren bir kız öğrencininkine benzeyen yazısını hemen tanıdı.

"Tunalı Hilmi 40/8.
23 Şubat Cuma 14.00
Adam profesör, seni görüp imza atacak.
Sakın ihmal etme!"

Moral Eğitim Merkezi, Ankara'nın Dikmen'indeydi. Behzat Ç.'nin evinin iki sokak aşağısında. Sıkıntılı bir yolculuk oldu, Behzat Ç. her kasiste tavşan gibi hopladı, genzinde zift tadı vardı. Üstelik fanilasının etiketi boynuna batıyordu. İki sefer düzeltti, Moral Eğitim'e girerken kopardı. Haliyle hiç konuşmadılar: Suskunluk bulaşıcıdır.

Rin Tin Tin'in gömülme ihbarı müfettişlerin geldiği 16 Şubat'ta alındığına göre, bir önceki akşam ya da o gün kaçırılmış olabilirdi. Harun kendi kendine, "Bu herifler ana kapıdan girmediğine göre, Moral Eğitim'in bahçesine nereden girebilirler?" diye sordu. Behzat Ç. Dikmen Vadisi tarafındaki kapıyı gösterdi. Oranın gece bekçisi Çağdaşımız Ruknettin'e danışmaya karar verdiler.

Harun, Çağdaşımız Ruknettin'e suhuletle yanaşıp kafeteryaya davet etti. Çağdaşımız, bir deri bir kemik, sesi bağırdığı zaman bile güç duyulan biriydi. En centilmen İngiliz'den bile daha centilmendi ama kimi zaman da sağı

solu belirsiz, arıza bir adamdı. Kendisine neden Çağdaşımız dendiği konusunda kimsenin en ufak bir fikri yoktu. Hırsızlık Büro'da komiserdi vaktiyle. Bir akşam tepesinin tası atınca balkona çıkmış, beylik tabancasıyla sağa sola ateş edip ikisi ağır üç kişiyi yaralamıştı. Olayı örtbas edip Moral Eğitim'e gece bekçisi yapmışlardı. Mütemadiyen arka kapıda durduğundan Moral Eğitim'in bütün girdisini çıktısını bilirdi.

Çaylar geldi. Behzat Ç. tek, Harun iki, Çağdaşımız üç şeker attı.

"Rin Tin Tin bağlı mıydı ağbi?"

Çağdaşımız, "Değildi canım," dedi. "Nesini bağlayacaksın, bahçede dolaşırdı hayvancağız."

Çağdaşımız, beş gün öncesi sorulunca, sanki beş yüzyıl öncesi sorulmuş gibi yüzünü ekşitti. İlk afallamayı üstünden atmak için "Bugün günlerden ne canım?" diye somut bir soru sordu.

"21 Şubat Çarşamba."

"Sen hangi gün diyordun canım?"

"16 Şubat, Cuma. O gece ekstra bir durum oldu mu?"

Çağdaşımız düşündü taşındı, Behzat Ç.'nin ikram ettiği 216'yı yaktı, dumanını havaya üfledi, yakasını gevşetti, gerindi, çayın yarısını içti, en sonunda, "Valla böyle gece on ikiye doğru canım," dedi. "Panelvan gibi mi desem, böyle kamyonet gibi mi desem, beyaz bir araç yanaştı. 'Deterjan getirdik,' deyip girdiler."

Harun'un kulakları dikildi, Behzat Ç.'nin kaşları çatıldı.

"Deterjan mı?"

"Evet."

"Nereye getirmişler?"

"Çamaşırhaneye."

"Çamaşırhane sorumlusu kim?"

Çaylar bitene kadar başka bir şey konuşmadılar ya da

Çağdaşımız bir şeyler söylediyse de duyulmadı. Çamaşırhane sorumlusu geldi, "Deterjanımızı kendimiz alırız, kimse getirmez," dedi.

Çağdaşımıza dönüp adamların eşkâlini ister gibi baktılar.

"İki kişiydiler canım," dedi Çağdaşımız. "Direksiyonun başındaki, böyle kare çeneli, tipi kayık biriydi."

"Öbürü?"

"Göremedim, karanlıktaydı canım."

* * *

Harun, Toros'u Sıhhiye Köprüaltı Fazilet Piknik'e çekti. Tüm ekmek tavuk döner artı ayran iki lira yirmi beş kuruştu. Harun döneri dişledi, ayranı salladı. Behzat Ç., *Posta*'ya sarılı Tekel birasını yudumladı. İki beyaz leblebi yedi. Hava kararmak üzereydi, köprünün üstünden, trafik uğultusuna mekanik bir gurultuyla karşılık veren banliyö treni geçiyordu. Basık bulutlar, ömürlerinde hiç gülmemiş gibi bakan kireç yüzlü adamlar. Kayaş yönüne doğru, sisleri yararak giden trenin arkasından baktılar.

Harun, metronun Sıhhiye girişindeki korsan CD'ciye el edip, "Karayip Korsanları İki var mı?" diye bağırdı. Korsancı, Karayip Korsanları'nı getirdi, tırstığı için uzatılan parayı almadı, "Müesseseden," dedi.

Cebeci Dörtyol'a geldiler. Behzat Ç.'nin gözleri, Uyuz 3'ten beter kan çanağıydı. Kırmızı ışıklarda sallantı azalınca Tekel'i fondipledi, boş şişeyi torpido gözüne koydu. Tam postanenin önünde, saat iki yönünden kırmızı paltolu bir kız geçti. Behzat Ç. Toros hareket halindeyken, kızı görebilmek için kafasını saat beş yönüne kadar çevirdi. Şakakları zonkladı. Bir anda, şakağına iki beton çivisi çakıldı, boynundan soğuk terler aktı. Gözlerini kapadı. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Kapıyı açtı.

"Amirim dur!"

Palas pandıras atladı Toros'tan. Asfaltta omzu üstünden döndü, doğruldu. Toros'un arkasından gelen Volvo acı bir fren yaptı, kaydı, tam Behzat Ç.'nin burnunun ucunda durdu. Volvo'nun yanından geçti, postaneye doğru koşmaya başladı. Harun el frenini çekip indi, "Amirim nereye..."

Kırmızı Paltolu Kız, postanenin önünden Ulus Siteler minibüsüne binmişti. Behzat Ç. minibüsü kovalamaya başladı. Yirmi metre sonra omzunda iki güçlü kol hissetti, daha fazla ilerleyemedi. Harun, Behzat Ç.'yi iki koluyla omuzlarından kavrayıp güç zapt etti. İki buçuk saniye boyunca, otomatik kilit sistemi olan Meganeları düşündü. Behzat Ç.'nin hareket halindeki arabadan atladığı ikinci vakaydı bu.

12.

İki marul, iki yüz elli gram beyaz leblebi ve altı Tekel birasıyla, "Yük Taşımak Yasaktır" levhalı asansörün önünde bekliyordu. Apartmanın kapıcısı Kamber, elindeki boş çöp kovasıyla geldi. Son kattan başlayıp alt katlara doğru çöpleri toplayacaktı. Başıyla soğuk bir selam verdi, küskündü başkomisere. Bir sene öncesine kadar karısı Gülsün –herkes Gülsüm derdi– on beş günde bir temizliğe giderdi ona. Behzat Ç. o üzücü hadiseden sonra eve kapanıp bırak kapıyı, perdeleri bile açmadan Yeni Rakı'yla terapiye başlayınca, bu temizlik seansları da son bulmuştu. Bu durumun Kamber'e maliyeti ayda seksen liraydı. "Kabini Görmeden Binmeyiniz." Kabini görünce dördüncü katın düğmesine bastı, asansörün kirli aynasına bakmamaya özen gösterdi. Kamber'le aralarında çöp kovası olduğundan, kabinin köşelerine iyice sıkışmışlardı. Asansör ağır ağır çıkmaya başladı.

Soruşturmada ilerleyen şeylerin özeti, hemen hemen hiç.

Eldeki veriler... Kendini Red Kit sanan biri. Canlı canlı gömülen bir köpek ve bir kadın. Eve gelen beyaz nakliye kamyonu. Bir deterjan kolisi. Standart bir tabut. Çığırından çıkmış bir dünya. Boğularak ölmek, karanlığın içinde. Belki de asıl sorulması gereken soru diğerlerinin arasında kaybolmuştu. "Neden gömüyor?"

İkinci katla üçüncü kat arasındayken asansör zangırdadı, sarsıldı ve tak diye durdu. Karanlık. Asansörde kalanları kurtarma görevi –NŞA– Kamber'e aitti. Şimdi iş Gülsün'e düşüyordu. Kamber elinin içiyle demir kapıya vurdu art arda. "Gülsün lan Gülsün!" diye seslendi. Behzat Ç.'nin tanımadığı bir iki komşu, asansör önüne geldiler. Kamber, asansör kapısını açacak anahtarı, nereye takıp hangi yöne nasıl çevirmeleri gerektiğini anlattı uzun uzun.

Gülsün anahtarı taktı, takır tukur sesler geldi, asansör sarsıldı.

Kamber, "Lan Allah seni davul etsin karı!" dedi. "Yavaş yavaş çevir şunu!"

"Kim kalmış içeride?"

"Kamber'le on altı numaradaki polis."

Gülsün anahtarı zorladı.

"Açılmıyor!"

Meraklı bir komşu, "Ne olmuş, ne olmuş?" diye sordu.

"Asansörde mahsur kalmışlar."

O âna kadar Behzat Ç. için bu olay, beş on dakika içinde son bulacak sıradan bir talihsizlikti. Ancak bu mahsur kalma sözü yakasına yapıştı. Asansör kabininden bir daha hiç çıkamayacağı saplantısına kapıldı. Bir tür kapana kısılmışlık hali, kabir azabı. Uğultu. Kalp atışları hızlandı. Boğularak ölmek, karanlığın içinde. Nefes alamadığını düşündüğü için bir süre sonra sahiden nefes alamamaya başladı. Asansörün buzlu camına bir yumruk attı. Cam sağlamdı.

Kamber, "Amirim sakin ol," dedi.

Art arda iki yumruk attı. Cam çatırdadı. Dördüncü yumruğu sert bir sol kroşeydi, cam üç yerinden çatladı, eli dört yerinden kesildi. Tam iki kat arasında kalmışlardı. Sanki üstünde tonlarca toprak vardı. Bir karabasan, yukarıda hayat akarken aşağıda kimsenin duymadığı haykırışlar. 14'lünün çıtçıtını açınca Kamber sıkı sıkı sarıldı ona: "Sakın ha amirim, sakın ha! İkimizi de öldürürsün."

Asansör kapısı beş dakika sonra açıldığında, Kamber hâlâ Behzat Ç.'ye sarılı vaziyette duruyordu. Kapıyı açanlar aşağıdan onlara bakıyordu. Açılan asansör kapısıyla zemin arasında bir buçuk-iki metreye yakın bir boşluk vardı. Meraklı komşu "Koş bir sandalye getir çocuğum," dedi. Behzat Ç. sandalyeyi beklemedi, elindeki nevaleyle, aradaki boşluktan dangıl dungul atladı. Yüzüstü yere kapaklanmamak için bir iki adım yalpaladı. Derin bir nefes aldı. Arkasından "Geçmiş olsun," dediler, bakmadı.

* * *

Koridorda terliklerini giydi. Hoppa ortalıkta yoktu. Tekelleri buzluğa koydu. Elini soğuk suyla yıkadı. Temiz bir fanilayı yırtıp ilkel bir bandaj yaptı. Hoppa kulübesinde de yoktu. Uzun ve dar koridoru yürüyüp yol üstündeki banyoya girdi. Sararmış küvete, çamaşır sepetinin içine ve klozetin arkasına baktı, yoktu. Bitmiş tuvalet kâğıdının silindir kartonunu ceketinin cebine koydu. Mutfağa dönünce çöpe atmayı planlıyordu. Yatak odasına girdi. Kapağı açık dolaptaki giysileri eşeledi. Başköşeye koyduğu, sırtında Mehmet Çakır yazan 10 numaralı Gençler formasının altına bile baktı, yoktu. Yatağın altına eğildi. Ara sıra buraya saklanmayı severdi. Yok. Heyecanlandı biraz. Kapıyı çekip gitmiş miydi yoksa? Salona girdi. Üçlü koltuğun arkasında gördü Hoppa'yı, duvarın köşesine büzülmüştü. Başkomiseri görünce öfkeyle homurdandı, başını öbür tarafa çevirdi. Küsmüştü.

Mutfağa gidip marulları yıkadı. Tekel'i açarken elindeki acıyı fark etti. Hoppa'nın tuvalet kabı boştu, suyunu da içmemişti. Salona döndü. Marulu ve suyu önüne koydu. Tekli koltuğuna oturup televizyonu açtı. Sesini kıstı. Hoppa marulla suya bakmamıştı bile. Zaping yaparken Tekel'e yüklendi. Yeşil bir saha görünce durdu, golf maçı olduğunu anlayınca değiştirdi. *NTV*'de tekrar durdu, hayvani bir belgesel vardı. Daldan dala atlayan çam sansarlarıyla alakalı bir şeydi. Sincaplarla ve kuş yumurtalarıyla beslenen bir hayvandı. Büyük Kedilerin Günlüğü'nde olduğu gibi kovalama, gırtlaktan dişleme, mideye indirme gibi aksiyonlar olmadığı için pek sarmadı. Ama yine de diğer programlardan iyiydi işte. Bir duvar yazısında dendiği gibi, insanları tanıdıkça hayvanları daha çok seviyordu.

Halıya uzandı, yüzünü Hoppa'ya döndü. İlgi gösterirse, Hoppa'nın marulları yiyeceğini zannediyordu. Tekel birasına yüklendi. O bitince ikinciyi almak için mutfağa gitti. Mutfakta, "bir şey daha yapacaktım ama unuttum" hissine kapıldı. Kırmızı gözlü beyaz şeytan, Behzat Ç.'nin bira almaya gittiğini görünce yemek kabına yanaştı, marulları kemirdi biraz. Selami Kartal'ın Pet Shopu'ndaki arkadaşlarını düşündü. Yan kafeste kalan şerefsiz bir İguana yavrusu vardı, gece olunca dilini uzatır, korkuturdu kendisini. Yine de buradaki yalnızlığından iyiydi işte.

Behzat Ç. kendi yokluğunda Hoppa'nın marulları kemirdiğini anlamamıştı. Yaktığı 216 dudağına yapışmış, ince bir deri koparmıştı. Naylonunu sıyırdığı paketi Hoppa'nın önüne koydu. Hoppa 216 paketine de burun kıvırdı. Telefon çalmaya başladı. Behzat Ç.'ye kalsa, önemli bir şey olsa cepten ararlar felsefesiyle hareket eder, kulaklarını tıkar, telefonu açmazdı. Hoppa korkup viyk viyk etmeye başlayınca ahizeyi kaldırdı.

"Alo! Bahattin Ağbi! Alo!"

Yine o sinir bozucu tiz ses.

"Bak böyle olmuyor, benim de ödemelerim var. Zor durumdayım Bahattin Ağbi."

Ahizeyi hırsla çarptı. Sadece elleri değil, gördükleri de titriyordu biraz. Eşyalar çizgilerini kaybetmesin diye Tekel'e yüklendi. Sürekli bir felaket beklentisiyle yaşıyordu. Sanki her an dünya başına yıkılabilirmiş gibi, en çok da kapı ve telefon çalışlarında hissediyordu bunu. Telefon tekrar çalmaya başladı. Bu sefer hiç bekletmeden açtı. Karşı taraf yılmamıştı.

"Alo. Neden konuşmuyorsun Bahattin Ağbi?"

Sessizlik. "Allah belanı versin" demekti.

Ahizenin öbür ucundaki tiz ses isyan etti: "Allah belanı versin Bahattin Ağbi! Batırdın beni! Haram zıkkım olsun o para!"

Küfretmek üzereyken dilini ısırdı. Sen konuşma konuşma, ondan sonra yanlış telefona cevap ver. Ahizeyi kapatıp telefonun fişini çekti. Aynı anda kapı zili çaldı.

Sarhoş polisle topal tavşan, yattıkları yerden, korkuyla birbirlerine baktılar.

* * *

Bir gözünü nişan alır gibi kapatıp diğerini kapı deliğine yasladı. Bahar. İnanamadı, bir daha baktı. Kapıyı aralamadan önce tereddüt etti. Bahar zili bir daha çaldı. Kapı aralandı. Eşiğin iki yanından birbirlerine baktılar. Bu o kadar eski bir öyküydü ki yeni sayılırdı. Yirmi beş küsur yıl önce, Behzat Ç. polis akademisine girdiğinde ayrılmışlardı. Sonra ikisi de evlenmiş, boşanmış, arada da çocuk sahibi olmuşlardı.

Bahar'ın girmesi için kenara çekildi. Kapı yarı aralıktı, salondan gelen ışıkla apartman boşluğundan gelen ışık koridorda tuhaf bir ortalamayla birleşiyor, duvarlarda boylarından büyük gölgeleri çıkıyordu.

Bahar, "Beni neden takip ediyorsun?" diye sordu.

Hoppa salondan topallayarak çıkınca Behzat Ç. ona pis pis baktı. Hayvanda özel hayata saygı diye bir şey yoktu.

"Tavşan mı besliyorsun?"

Behzat Ç. yutkundu, öksürdü. Çok hazırlıksız yakalanmıştı. Geleceğini bilse ses talimi falan yapardı. Bahar'ın adresini nasıl bulduğu konusunda hiçbir fikri yoktu.

"Kendini zorlamana gerek yok. Konuşmadığını biliyorum."

Nereden biliyorsun, nasıl, kim söyledi... Kulağın arkasında, tokadan kurtulan saça baktı. Yanağa düşen perçeme, hafif çatılmış ince kaşlara. Hatta ense kıvrımına dokunmak istedi bir an, güç zapt etti titrek ellerini. Aynı anda keder duydu ve sevindi. Bahar elini uzattı, başkomiserin yüzünde gezdirmeye başladı. Burun kırığında durdu biraz, ortak geçmişin ağırlığıyla, sevgiyle; hile hurda yok. El, alnındaki çizikte durdu.

"Takip etmeyi bırak lütfen."

Bahar, gitmek için bir adım geriledi, eli kapı kolundaydı. Bir nefes kadar yakın ama dokunması imkânsız olduğunda, tam giderayak, bir kadının birdenbire güzelleşivermesi, başkomiser bunun da bir nevi cinayet olduğunu anladı. Bahar gittikten sonra şöyle bir çevresine göz attı. Aylar sonra ilk defa evi bok götürdüğünün ayrımına vardı.

* * *

Koltuğunda uyuyakalmıştı. Anahtar kilitte iki sefer dönünce gözlerini açtı. Salonda, Tekel'in Yozgat'taki bira fabrikasına yetecek kadar boş şişe vardı. Şule, "Dersimiz kasvet konumuz Ankara," diyerek daldı salona. "Ayrancı, aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılan bir semtimizdir. Burada temiz kalpli, munis insanlar yaşar."

Hoppa'yı kucağına alıp üçlü koltuğun çevresinde iki tur attı. Perdeyi çekti, pencereyi açtı.

"Aşağı olsun yukarı olsun, bütün Ayrancılılar telefon faturalarını vaktinde yatırır, askerlikten kaçmak için açıköğretime yazılmaz ve kesinlikle ironiden anlamazlar."

Şule, Behzat Ç.'nin kendisine düşmanca baktığını görünce, "Tamam," dedi. "Öyle ters ters bakınana gerek yok. Bahar'a adresini ben verdim."

Behzat Ç. telefonun fişini geri taktı.

"Ben süreci hızlandırdım sadece. Sana kalsa daha on yıl takip ederdin. Bak, medeni insanlar birbirini gizlice takip etmez tamam mı? Oturup konuşurlar."

Şule üçlü koltuğa uzanıp bacaklarını kolçaktan aşağı uzattı, her zamanki gibi, nefes almadan, makineli tüfek üslubuyla konuşuyordu.

"Ama sen diyeceksin ki, ben konuşmuyorum. Eyvallah. Ona göre bir yöntem geliştireceksin o zaman, mesaj çekeceksin, mektup yazacaksın. Ayrıca suskunluğunu da bir avantaja çevirebilirsin. Her şeyden önce gizemli bir hava katıyor sana. Yani bir parça gizem ve makul düzeyde acayiplik her zaman hoşuna gider kadınların."

Şule konuşurken bir yandan da Hoppa'yı havaya atıp tutuyordu. Behzat Ç. ona karşı nasıl bir tavır takınması gerektiğini kestiremiyordu. Bir hastane koridorunda tesadüfen tanıştıkları günden beri de hiç kestirememişti zaten.

Yaklaşık bir yıl önce, o üzücü hadiseden sonra, Yeni Rakı terapisinin sürdüğü dönemlerde yani, Şule birkaç sefer kapıya gelmiş, Behzat Ç. açmamıştı. Son gelişinde kapıyı tekmeleyip bütün apartmanı ayağa kaldırmıştı. Kamber'i kırdığı Tekel şişesiyle kovalayana kadar açılmamıştı kapı. Şule, cinayet teşebbüsünde bulunursa Behzat Ç.'nin kapıyı açacağını biliyordu.

Behzat Ç., onun bütün bunları neden yaptığını anlayamıyordu. Neden ilgileniyordu kendisiyle, ne istiyordu? Ayrıca

salak değildi yani, Şule kendisine kadınca bir ilgiyle –hadi orta yaşlı erkeklerden hoşlanan bir genç kızın safiyane hisleriyle diyelim– yaklaşsaydı, anlardı bunu.

Şule yaklaştı, Behzat Ç.'nin boynundaki cam kırığına dokundu. *"Umutsuz durumda olmayan hiçbir şeye ilgi duyamıyorum,"* dedi. "Paul Auster, *Şans Müziği*, sayfa 29." Sevdiği yazarların kitaplarını ezberlemek gibi bir huyu vardı. Hâlâ böyle insanlar vardı yani. Muadili olmayan insanlar. Yaptığı iyiliği karşı tarafın gözüne sokmaya çalışmayan insanlar.

Behzat Ç.'nin hayatında çoğu insan bir başkasının yerini tutabilirdi. Harun'la Cevdet yer değiştirebilirdi mesela. Ya da ağbisi Şevket'le Tahsin yer değiştirse, hemen hemen hiçbir şey değişmemiş olurdu. Ama Şule giderse, biri sahiden gitmiş olurdu. Maçın ilk dakikalarında on kişi kalmak gibi bir şey, akşam Tekel bayisinde 216 bulamamak gibi bir şey. Ya da hiç beklemediği bir anda, O'nun bir apartman tepesine çıkıp kendini boşluğa bırakması gibi bir şey. Betonda kan izi, çevrede meraklı kalabalık. Ve hâlâ nefes almak, ay sonunu düşünmek, rakıyı bırakıp biraya yüklenmek, elin arada bir 14'lüye gitmesi, eski bir aşkın izini sürmek, konuşma isteksizliği, sağır olma isteği, damarlarda dolaşan yedi kilo kan, iki kilometre sinir, yaşamak aşağı yukarı böyle bir şeydi herhalde. Zırıl da zırıl... Zırıl da zırıl...

"Baksana şu telefona."

Behzat Ç.'nin ahizeyi kaldırmasıyla indirmesi bir oldu. Yüzü asılmıştı. Telefon tekrar çalınca Şule'ye açması için işaret etti. Şule, Hoppa'yı halının üstüne bırakıp ahizeyi kaldırdı. "Alo," dedi. Biraz dinledi. "Bahattin Ağbi mi?" diye sordu.

Şule, Behzat Ç.'ye baktı, olayı anlamaya çalışıyordu. "Burada öyle biri yok," dedi. "Yanlış numara. Kaç gündür aradığını bilemem. Hayır, yok dedim. Kimseyle konuşma-

yan alkolik bir başkomiser oturuyor burada. İki bine yakın ceset görmüş. Topal bir tavşanı var, adı Hoppa. İsmi ben buldum, nasıl? Aslında erkek. Ama tavşanlar yavruyken cinsiyetleri pek belli olmuyor. Benim kim olduğum seni hiç ilgilendirmez. Şule, Jale, Berna ya da Selma, ne fark eder?"

Eliyle ahizeyi kapatıp Behzat Ç.'ye döndü. "Konuşmayacaksan niye telefonu açıyormuşsun?" Tekrar telefona döndü. "Bak, tavşan telefon sesinden korkuyor, anlıyor musun? Evet, bazen yanlış numara demek bu kadar zordur. Adam kimseyle konuşmuyor diyorum, kafayı sıyırmış psikopatın teki. Yerinde olsam bir daha aramazdım. Onu bilemem. Baştan düşünecektin. Ben ismi Bahattin olanlara borç vermemekten yanayım."

Şule ahizeyi küt diye kapattı, Behzat Ç.'ye dönüp "Ayrıca şunu söyleyeyim," dedi. "Bu Bahar mevzusunda fazla umutlanma. Çocuklu kadınlar, kocaları ölmemiş de boşanmak suretiyle dul kalmışlarsa, eski kocalarına dönerler genellikle. Buna çocuklu dul kadınlar teoremi denir."

Telefon tekrar çalmaya başlayınca, "Ulan sen ne laftan anlamaz adammışsın," diye aldı ahizeyi. "Ha, pardon. İsmi Bahattin olan birine borç vermiş salak bir adamla karıştırdım seni. Ben mi? Tanıyamadın mı? Şule, Jale, Berna ya da Selma, ne fark eder. Evet, o benim, hatırladın mı? Ooooo! 'Unutmak mümkün mü,' diyor. Bana kur mu yapıyorsun? Hani sizin orada bir polis kız vardı ya, ondan hoşlanmıyor muydun sen? Adı Eda mıydı? Öyleyimdir ben, hiçbir şeyi unutmam. Eda'ya ne oldu? Sana yüz vermiyor mu? E, doğal. Selim senden daha yakışıklı. Kafana takma. Kadınlar öyledir, kendilerini sevmeyen erkeklere 'Seni seviyorum,' dedirtmeye bayılırlar. Tamam, burada. Veriyorum."

Şule, "Harun," diyerek uzattı telefonu.

Harun, "Alo amirim," dedi. "Ya bu deli kız geçen yıl bir sefer büroya geldi. Her şeyi hatırlıyor valla."

Sessizlik. "Bu konuları geç" demekti. Behzat Ç.'nin kırk yedi ayrı sessizlik türü vardı. Harun bunların otuz kadarını biliyordu. "Amirim," dedi. "Hani bu Kendini Ahmet Sanan Süleyman vardı ya. Kuğulupark'ın delisi."

Sessizlik no 2: "Bekleme yapma, devam et."

"Valla bu köpeği gömen elemanları görmüş. Bir şeyler geveliyor ama anlamadık."

Sessizlik no 3: "Tamam geliyorum."

Ahizeyi kapattı. Sehpanın üstünden aspirin alıp çiğnedi. Şişenin dibinde kalan birayı gözüne kestirdi ama içmedi.

Şule, "Şimdi ne bok yiyeceğim diye kaygılanmana gerek yok," dedi. "Telefonunu Bahar'a verdim. Bugünlerde arar seni."

Behzat Ç. çaktırmadan rahatladı, kapıya doğru yürüdü. Bir an durdu, konuşmayı bırakmış olmasa, "Cebi mi verdin, evi mi?" diye sorardı.

Şule, "İkisini de verdim," diye bağırdı arkasından. "Bari bir tıraş ol! Robinson gibi çıkma hatunun karşısına. Kamber'e de otuz lira ver, asarısörün camını taktıracakmış. Olur olmaz yerde camı çerçeveyi indiriyorsun, ondan sonra ay sonu gelmeden paran bitiyor."

13.

Behzat Ç. sorgu odasının kapısını hızla açtı. Kapı Tahsin'e çarpınca, "kusura bakma" der gibilerden sırtını sıvazladı müdür vekilinin. Kendini Ahmet Sanan Süleyman –kısaca KASS– dikdörtgen masanın arkasında oturuyordu. Üstünde kirli bir kot pantolon vardı, hasır şapkası boynuna bağlıydı. Behzat Ç. telefonuna göz attı, arayan soran yoktu henüz.

Harun bir tokat atınca KASS, "Bombayı Süleyman attı, benim olayla bir alakam yok," dedi.

"Ne bombası?"

KASS nefes nefeseydi, abartılı el kol hareketleri ve gözlerindeki delice pırıltıyla açıklamaya çalıştı: "Ben gördüm sadece ağbi. Ben Ahmet'im. Bombayı Süleyman attı kaçtı. Kaçarken 'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. Süleyman; DHKP-C, TDKP, TKPML/TİKKO ve MLKP/FESK üyesidir. Hizbullah sempatizanıdır. Hamas'a hayrandır. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştı. Arkadaşlarının etkisinde kaldı."

Tahsin daha fazla dayanamadı, çığırından çıkmış bir polis tutanağı gibi konuşan KASS'ı gösterip "Bu mu lan tanık dediğiniz!" diye fırçaladı odadakileri. Harun işaretparmağını tehdit eder gibi Cevdet'e salladı. KASS'ı, her şeyi görüp bildiği iddiasıyla getiren oydu. Heyecanlandığı zamanlarda olduğu gibi "Va- va- valla," diye kekeledi Cevdet. "Valla konuşuyordu. Olayı anlatıyordu. Köpeği nasıl gömdüklerini falan."

Cevdet, bir kulağı telsizdeki Akbaba'ya döndü, "Ağbi sen de duymuştun," dedi. "Şöyle gömdüler, böyle gömdüler diye anlatmıyor muydu?"

Akbaba, "Ben bir şey duymadım," dedi.

Cevdet, Akbaba'dan da beklediği desteği göremeyince bozguna uğradı, "Na- na- nasıl yani," diye söylenmeye başladı. İşsizlikten bunalıp da polis olmak için sınava girdiği güne lanet etti. Şu bürodaki herkes kendi aleyhine çalışıyordu sanki.

Sorgu odasında her kafadan bir ses çıkmaya başlayınca Akbaba telsizin sesini açtı biraz. Behzat Ç.'ye telefonu titriyormuş gibi geldi bir an, cebinden çıkarıp baktı, titremiyordu. O arada sinirden eli kolu titreyen Cevdet, KASS'ın yakasına yapıştı, "Konuşsana lan, hani gördüm diyordun, hani dört kişiler diyordun!"

KASS, "Bir saniye ağbi," dedi. "Ben Ahmet."

"Hay sikeyim Ahmet'ini!"

Ama KASS, "16 Şubat Cuma günü, sabah dokuzda," diye başlayınca bütün bakışlar ona döndü. "Kuğulupark'a Tunalı Hilmi girişinden beyaz bir kamyonet yanaştı." Odada çıt çıkmıyordu. Akbaba aylar sonra ilk defa telsizini kapattı. Cevdet'in içine su serpildi.

KASS, "Beyaz kamyonetin içinden dört kişi çıktı," diye sürdürdü. "Birinin ağzının kenarında yanmayan bir sigara vardı. Liderleri oydu. Birinin alnında kırmızı bir leke vardı, Gorbaçov gibi. Biri sürekli sakız çiğniyordu, ona Pembo diyorlar. Birini de Ayaşlı diye çağırıyorlar. Arabanın önüne 'Çevreye Verdiğimiz Rahatsızlıktan Ötürü Özür Dileriz' yazan bir levha koydular. Çukur önceden kazılmıştı. Büyük bir deterjan kolisini çukura yerleştirdiler. Kamyonetle üstünü düzlediler belli olmasın diye."

KASS anlatmayı kesip hasır şapkasının lifleriyle oynamaya başladı. Behzat Ç. unutmamak için, KASS'ın söylediklerinin belli başlı noktalarını 216 paketinin üstüne not aldı. Harun ve Tahsin KASS'ın başına çöktüler.

"Anlat lan! Sonra?"

"Sen adamlarla konuştun mu?"

"Görsen tanır mısın?"

"Çevrede başka kimse var mıydı?"

"Kamyonetin plakasını aldın mı?"

"Markası ne?"

"Anlat lan! Başka?"

KASS, sanki bütün bunlar kendisine sorulmuyormuş gibi susuyordu. Harun yakasından tutup kaldırdı, ayakları yerden kesilen KASS, tokalaşmak için elini Tahsin'e uzattı.

"Ben gördüm sadece ağbi, ben Ahmet'im. Bombayı üç kişi hazırladılar. Fünyeyi pastanenin tuvaletinde Süleyman taktı."

Tahsin, KASS'ın eline vurup "Başlayacağım lan bombana," dedi. "Bırak bombayı, kamyoneti anlat. Dört kişi dedin, birine Ayaşlı diyorlar."

KASS, "Hepsini anlatacağım ağbi, sen merak etme," dedi. Sonra da "Süleyman kaçarken," diye başladı. "'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştı. Arkadaşlarının etkisinde kaldı. Önce MLSPB üyesi oldu. Sonra Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği'ne katıldı. Aynı zamanda ESP Tuzluçayır sorumlusuydu. Oradan ayrılıp İBDA-C'yi kurdu. Sonra Liberal Demokrat Parti'ye geçti, ofsaytın kaldırılması için mücadele etti. Ben Ahmet'im. Evet. Süleyman yaptı."

* * *

Harun kontak anahtarını çevirince, koltuklar dahil, Toros'un bütün aksamı titredi. Behzat Ç. telefonu titriyor zannetti yine, baktı, hâlâ arayan soran yoktu. Hacılama nakliyat işinin duayenleri Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu bulmaya gidiyorlardı. KASS'ın ifadesinin akla mantığa uygun kısımlarından anlaşılan onların da bu olaya karıştık-

larıydı. Harun geri vitese takıp emniyetin otoparkından çıkarken, arka koltukta oturan Hayalet'le göz göze geldi. "Bu Kendini Ahmet Sanan Süleyman da," dedi. "Çeşit midir, cins midir? Nedir bunun olayı? Sen bilirsin..."

Hayalet'in Ankara il sınırları içinde, kendi ifadesiyle bir milyona yakın tanıdığı vardı. "Benim bildiğim," dedi. "Bunu yedi-sekiz sene önce bir bombalama olayından sonra TEM almış. Bizim Avarel Memduh'la, Coşkun Ağbilerin ekip yanılmıyorsam. O zamanlar aradıkları bir Ahmet varmış. 'Bombayı beraber attınız, nerede bu Ahmet?' diye yüklenmişler buna. Bu da, 'Ahmet'i tanımam,' diye ısrar etmiş. Yüklemişler elektriği, copu. Gözaltı süresinin uzun olduğu zamanlar... Bu da kafayı sıyırmış, 'Ahmet benim, ben Ahmet'im,' demeye başlamış. Mahkemede beraat etmiş ama bir daha düzelememiş. Kendi halinde bir adam, herhangi bir siyasi geçmişi yok."

"Bütün örgüt isimlerini nasıl biliyor?"

"TEM'de seni de sorgulasalar bir hafta, sen de öğrenirsin hepsini!"

Behzat Ç. pencere kolunu çevirdi. 216'nın uzamış külüne baktı, gökyüzü de aynı renkteydi. Toros'un içinden bir soğuk hava dalgası geçti. Harun, "Fenerbahçe Roberto Carlos'la prensipte anlaşmış," diyerek değiştirdi konuyu. Elleri direksiyondayken Behzat Ç.'ye döndü, "Cavcav da Çakır'ı satacakmış," dedi.

Hayalet yazlık ceketinin düğmesini açıp "Hadi ya," dedi arkadan. "Kime satacakmış?"

Harun, "Valla," dedi. "AZ Alkmaar, Beşiktaş, bir de Trabzon'un adı geçiyor."

"Üçüne birden mi satacakmış?"

"Cavcav bu, onu da yapar!"

Behzat Ç. derinden sarsıldı. Oğlu gibi severdi Mehmet Çakır'ı. Hatta bir maçtan sonra sahaya inmiş, insanlarla

öpüşme âdeti olmamasına rağmen, Çakır'ı yanaklarından öpmüştü. Çakır da terden ağırlaşmış 10 numaralı formasını çıkarıp vermişti başkomisere.

Harun, "Bu Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu hemen bulabilecek miyiz?" diye sordu.

Hayalet, "Sen Bitpazarı'na çek," dedi. "Gerisini bana bırak."

Adam bulma uzmanı Hayalet olduğu için, Harun Bitpazarı'na kadar başka bir şey demedi. Sadece, İtfaiye Meydanı civarında trafik sıkışınca küfretti biraz. Samanpazarı'nda, ikinci el mobilya satan dükkânların arasından geçtiler. Bitpazarı daracık iki sokağın arasında kurulmuş, boks eldiveninden teleskop kapağına kadar envaiçeşit ıvır zıvırın alınıp satıldığı bir yerdi. Korsancılar, beyaz Toros'un yaklaştığını görünce konulu konusuz ayrımı yapmadan bütün porno CD'leri tezgâh altına sakladılar. Hayalet camı açtı, tezgâhların arasında dolaşan korsancıbaşına el edip "Cafer," diye bağırdı. "Bir bak bakayım buraya."

Ankara il sınırları içinde satılan her korsan CD'den haberi olan Cafer elini kolunu sallayıp "Amirim valla porno değil, erotik," diyerek yaklaştı. "Gelin bakın isterseniz."

Harun, "Kes lan," dedi. "Sana sorulana cevap ver şerefsiz!"

"Niye kızıyorsun ki! Ben ne yaptım?"

"Senin bir eleman var ya, Sıhhiye Köprüaltı'nda çalışıyor."

"Piç Rauf mu?"

"Piç midir, orospu evladı mıdır bilemem ama bana bir Karayip Korsanları sattı, ikinci CD'si çalışmıyor. Takılıp durdu, sinir etti akşam beni."

"Sorun değil komiserim, hemen değiştirelim."

"Yanımda değil ama."

"Hiç önemli değil."

Cafer tezgâh tarafına dönüp "Muhittin! Lan Muhittin," diye bağırdı. "Oradan bir Karayip getir." Harun'a dönüp "Bir mi, iki mi?" diye sordu.

Harun "İki," dedi.

Cafer, Muhittin'e zafer işareti yaptı. "Var mı başka bir ihtiyacınız? Bütün vizyon filmleri var."

Hayalet, "Sen onu bırak da," dedi. "Bu Hasan nerede?"

"Hangi Hasan?"

"Gorbaçov Hasan. Hacılama nakliyatçı. Bir de ekürisi var ya bunun, Pembo."

Cafer aynı zamanda gayriresmî polis muhbiriydi, "Valla onlar *Posta*'ya kapak olmuşlardı biliyorsun," dedi.

"Evet."

"Bir iki yıl yatıp afla çıktılar ama pek itibarları kalmadı, ortamlardan çekildiler. Birkaç ay önce Pembo'yu gördüm. Yolsuz kalmış, tezgâh istedi, vermedim. Bana psikopat ayağı çekti. Tezgâha tekme atmalar falan... Bizim çocuklar dövmek zorunda kaldı. Hırsızla arsızla işimiz olmaz."

"Nerede gördün?"

"Bu müzisyenler kahvesi civarında."

"Nerede takılıyor bunlar?"

"Bentderesi'ne, Çinçin'e bakacaksın. Akşamları Ulus'a inerler."

"Pavyona mı?"

"Yok, birahanelere falan."

"Bunlar Ankaragüçlüymüş diye duydum ben. Maçta bulamaz mıyız?"

"Evet, bunlar Ankaragüçlü de, bu hırsızlık olayı duyulunca Gecekondu'da ağızlarını burunlarını kırmışlar, tribünden atmışlar diye duydum."

Hayalet, "Bunların cebi var mı sende?" diye sordu.

"Valla bende yok. Ama bir bakayım."

"Sen bir bak. Bulursan bana mesaj çek."

Behzat Ç., üstüne not aldığı 216 paketini Hayalet'e uzattı. Hayalet pakete bakıp "Haağ aklıma gelmişken," dedi. "Red Kit diye birini duydun mu ortamlarda?"

"Bir Red Kitçi Sedat var ama cinayetlik işi olur mu bilmem!"

Harun, "Niye Red Kitçi diyorlar?" diye sordu.

"Bu Cebeci Dörtyol'daki Red Kit birahanesi yok mu? Adı değişti, Köyüm Red Kit oldu."

"O neredeydi ya?"

Cafer, "Ya bu Kaderim Gazinosu yok mu," dedi. "Onun yanında. Can Dostlar Pavyon'un tam karşısı. Salon Başkent'in orlarda..."

Harun, "Tamam lan uzatma, anladık," dedi. "Biz de Dörtyol çocuğuyuz."

"İşte bu Sedat oraya takılırdı, babadan kalma bir işhanıyla üç tane apartman dairesini yedi orlarda konslarla orospularla..."

Harun ve Hayalet aynı anda "Haaa," diyerek olayı idrak ettiler.

Cafer bıyığını çekiştirip "Ama dedim," dedi. "Cinayetlik işi olur mu bilmem, günahını almayayım, Narkotik belki. Bir de Polatlı'da Red Kit Birahanesi var ama oranın insanı üşengeçtir, cinayet işlemez."

Hayalet, "Ayaşlı denen birini duydun mu?" diye sordu.

"Valla tanıdık bir iki Ayaşlı var ama. Direktman o sıfatla çağrılan birini bilmiyorum."

Cafer, Muhittin'in getirdiği Karayip Korsanları'nı Harun'a verdi. Harun paketten çıkardığı CD'yi evirip çevirdi. "Bu da bozuk çıkarsa dağıtırım tezgâhınızı ha," dedi.

Cafer, "Yok," dedi. "Bizim ürünlerimizde hata payı binde birdir."

"Hata payı binde bir, o da hep bize denk geliyor!"

Cafer gidince camları kapattılar.

Harun, "Bu ne cins bir iştir ben anlamadım," dedi.

Hayalet, "Şimdi bakın," dedi. "Adamların yöntemi çok açık. Necmiye Teyze'yi evden nasıl kaçırdıkları ortada."

"Nasıl?"

"Kamyoneti dayamışlar evin önüne. Taşınıyormuş ayağına kadını paketleyip götürmüşler. Gömme yöntemleri de ortada. Tadilatta ya da inşaat halinde olan yerlere gidiyorlar, kazı çalışması süsü verip işlerini görüyorlar."

Harun, "Her şeyi anlıyorum da ağbi," dedi. "Neden gömüyorlar? Onu anlamıyorum."

Hayalet, "İlginçtir ama," dedi. "Ben de anlayamadım henüz. Ama merak etme, kokusu çıkar yakında."

Harun, 45 32 anonsunu duyunca telsizin sesini açtı.

Akbaba "45 34 Merkez 45 32," dedi.

Merkez, Harun'a "Duydun mu 45 32?" diye sordu.

Harun "Duydum Merkez," diye teyit etti. "45 32 dinlemede."

Akbaba irtibatı kurduğunu anlayınca, "üçüncü kanaldan çık, hemen altıya geç," dedi.

Üçüncü kanal, bütün teşkilatın ve polis muhabirlerinin dinlediği genel asayişti. Altıncı kanalsa Asayiş Şube'nin özel kanalıydı. "Gelirken sigara al," ya da "Nerede kaldınız lan adiler?" gibi şube içi özel görüşmeler yapılacağında bu kanalı kullanırlardı. Harun Altıncı kanala geçince Akbaba, "Red Kit denen herif aradı," dedi. "Kurtuluş Parkı'na bir tabut gömmüş, 'İçinde bir adam var,' diyor."

"Sen neredesin?"

"Nerede olacağım, Kurtuluş Parkı'ndayım."

Polisler birbirine baktı. Harun kontağı çevirdi, fazla gaz verince stop ettiler. Bir Toros'u kaldırırken dikkat edilmesi gereken hususların başında boğmadan gaz vermek gelir. Behzat Ç., Toros titreyerek durunca telefonuna baktı, arayan soran yoktu. Telefon ekranının tarih kısmında 22 Şubat Perşembe yazıyordu.

14.

yüzbaşı tommiks'in kedisinin ıstırabı

Red Kit, anlattığı öykü boyunca elinde evirip çevirdiği Maltepe'yi tekrar dudağının kıyısına koydu. Profesörün gözleri parlıyordu. "Eee, sen mi almıştın Napolyon'u?" diye sordu.

* * *

Red Kit şartlarını söyledikçe Yüzbaşı Tommiks'in kaşları çatıldı, burun delikleri büyüdü. Hadiseye tam olarak vâkıf olamadığından emir tekrarlatır gibi başına dikildi.

"Napolyon'u sakladım diyorsun?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Cezaevinin içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömrü kalmadı?"

Baş onayı.

"Biz arayıp bulacağız?"

Onay.

Yüzbaşı Tommiks iki buçuk saniye düşündü, hadiseyi tüm boyutlarıyla anladığına kanaat getirince Konyakçı Başçavuş'a, her sözcüğü ve bilhassa odunu vurgulayarak "İki tane odun kap gel," dedi.

Konyakçı Başçavuş iki odunla geldi, birini yüzbaşına verdi. İşin boka sardığını anlayan Red Kit'in sırtından soğuk bir ürperti geçti. Yüzbaşı Tommiks aslında bu tip işlerle uğraşmazdı, ama konu Napolyon olunca bizzat odunu eline alma ihtiyacı duymuştu. Odunu Red Kit'in kafasına, omzuna ve kaba etlerine indirirken, arada duruyor, kâküllerini düzeltiyor, mütemadiyen "Nereye sakladın lan Napolyon'u?" diye soruyordu. On tutuklunun demir

çubuklarla dövülerek öldürüldüğü Ulucanlar Katliamı'nda gösterdiği üstün hizmetlerden sonra yüzbaşılığa terfi ettirilmişti.

"Konuş lan! Susma lan!"

Red Kit odunları yerken, bütün tedirginliğinin dayak başlayana kadar olduğunu anladı. Artık, öldür Allah söylemezdi. On beş dakikalık odunlu seansın ardından Yüzbaşı Tommiks, baktı olmayacak, bütün cezaevini ayağa kaldırdı. Cezaevi bloklarında, dört koldan, yüzbaşının kedisi Napolyon'u arama tarama faaliyeti başladı. Ayaşlı da dahil olmak üzere bir bölük jandarma, koğuşların, havasız hücrelerin, karanlık dehlizlerin, ucu bucağı belirsiz ürkütücü koridorların arasında dolanmaya başladı. O gece nöbetçi olan jandarmalardan biri, "Askerliğini yaktı eleman. Yazık," dedi.

Gecenin köründe, tatlı uykusundan uyandırıldığı için sinirlenmiş başka bir jandarma, "Kısa dönem değil mi? Götü kalkmış ibnenin," dedi.

Ayaşlı, uyku sersemi jandarmanın üstüne yürüyüp "Sus lan," dedi. Götü boklu bir kedi için Red Kit'in ağzının burnunun kırılmasını içine sindiremiyordu. Ayaşlı'yı ve uyku sersemi jandarmayı ayırdılar.

Ayaşlı, "Bence iyi yaptı arkadaş," diye bağırdı. Sesi loş koridorda yankılandı. "Biz pırasa yerken, siktiğimin kedisi ciğere burun kıvırıyordu."

Jandarmanın biri çevreye göz atıp "Biraz yavaş konuş," diyerek itidal çağrısında bulundu.

"Evet," dediler. "Hepimizin başını yakacaksın."

Ayaşlı "Yansın," dedi. "Ders olsun Tommiks'e de. Askerin anasını ağlatıyor, kediyi yere göğe koyamıyor." Koridorun ucunda cezaevi doktoru görünmüştü. Jandarmalar Ayaşlı'nın üstüne atlayıp "Sus lan sus," dediler. Ağzını kapadılar. Doktor'la yüzbaşının arasından su sızmazdı.

* * *

Bir hafta sonra cezaevi kantincisi, deterjanları rafa yerleştirirken, kolinin birini içine sıçan girmiş iddiasıyla elinden fırlatıverdi. İlk başta tanıyamadılar boylu boyunca yatan Napolyon'u. Yüzünde katı bir ifade vardı, gözlerindeki ışık sönmüştü. Yüzbaşı Tommiks kolinin kenarındaki tırmık izlerini görünce, hayatta en sevdiği ikinci varlığın –birincisi albayın kızı Suzan'dı tabii– canlı canlı paketlendiğini anladı. "Madem öyle," dedi. "Ben de seni paketlerim."

Tommiks, en yakın arkadaşları Doktor ve Konyakçı Başçavuş'la uzun süre en karanlık, en havasız ve en pis hücrenin hangisi olduğunu tartıştı. Red Kit'i oraya kapattılar, dört ay boyunca ışık görmedi.

Bazı geceler Ayaşlı, elinde yarım bir mumla Red Kit'in yattığı hücreye iniyor, tel örgüyle sağlamlaştırılmış mazgalların arasından Maltepe paketi geçmediği için, yaktığı sigaraları atıyordu tek tek. Red Kit karanlığa alışkındı gerçi, ama kol kadar sıçanlarla mücadele etmesi biraz zor oluyordu. Gerçi onlara da alıştı bir süre sonra, hatta sıçanlar gelse de dövüşsek diye bekler oldu. Hem yaşadığına dair bir belirtiydi sıçanlar hem de meşgale oluyordu işte; tetikte durmasını sağlıyor, kendini koyvermesini engelliyordu.

Bir gece gardiyanlar, yandaki hücreye iki kişi getirdi. Beş dakika sonra on kadar jandarma gelip ellerindeki hortumlarla adamlara girişti. Jandarmalar gittikten sonra Red Kit "Geçmiş olsun," dedi. Adamlar cevap vermeyince öldüklerini düşündü bir an. Ama esasen ilk şaşkınlığı üstlerinden atamadıkları için cevap vermemişlerdi.

Red Kit, "Yaşıyorsanız ses verin," deyince, yan hücreden iniltiyle karışık bir "Sağ ol birader," nidası yükseldi. Red Kit'in kulağı iyiydi, bu sesin sahibini bir yerden hatırlıyordu. "Siyasi misiniz?" diye sordu.

"Siyasetle işimiz olmaz," dedi yan hücredeki. "İftiradan geldik."

"Kim iftira attı?"

"*Posta* gazetesi."

Hücredeki öbür eleman, sakızlı bir ağızdan çıktığı belli olan boğuk sesiyle "Biz esasen nakliyatçıyız ağbi," dedi. "Taşıdığımız evin sahibi ortalıktan kayboldu. Hırsızlık yapıyorsunuz diye iftira attılar."

Red Kit, "Lan Pembo," dedi. "Sen misin yoksa?"

"Vay Red Kit!"

İşte yıllar sonra böyle karşılaştılar. Arada duvarlar olmasa uzun uzun sarılacaklardı.

Red Kit, "Öbürü de sen misin Piç Hasan?" diye sordu.

Pembo "Piç değil, Gorbaçov diyeceksin artık," dedi. "Alnındaki lekeyi görünce, *Posta* gazetesi Gorbaçov diye lakap taktı."

Gorbaçov Hasan, Pembo'ya, "Lan oğlum," dedi. "Bir daha bana Gorbaçov dersen, çok pis bozuşuruz ha!"

"Bozuşalım. Daha ne kadar bozuşacaksak. Ayrıca o elini omzumdan çek."

"Elim omzunda değil ki."

"Bu ne o zaman?"

Red Kit, "Sıçandır," dedi. "Kulağını kolla."

Pembo gayri ihtiyari bir çığlık attı. Gorbaçov Hasan, "Lan salak oğlu salak," dedi. "Benim üstüme attın sıçanı."

Sıçanı püskürttükten sonra, Red Kit'e "Sen ne yapıyorsun burada?" diye sordular.

"Askerlik."

"Bu ne biçim askerlik!"

"Uzun hikâye."

Bir hafta boyunca uzun hikâyeleri konuştular. Gorbaçov Hasan'la Pembo, arada yabancı olmadığı için, kurdukları hacılama nakliyat sistemini bütün ayrıntılarıyla anlattı.

Karşılıklı olarak adresler, telefonlar ezberlendi. Akşamları jandarmalar gelip Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu düzenli olarak hortumla dövdüler. Sekizinci gün, tam dayak saatinde jandarmalar gelmedi. Hücrede bir ölüm sessizliği vardı. Pembo demirlere vurup "Hadi lan gelecekseniz gelin," diye bağırdı. "Gelin lan!"

Gorbaçov Hasan oturduğu yerden "Lan salak oğlu salak," dedi. "İyi alıştın dayağa. Rahat mı battı!"

Pembo alnı lekeli yoldaşını duymadı, demirleri tekmelerken, belirsizliğin son bulmasını isteyen bir tutkuyla, karanlığın bağrına doğru avazı çıktığı kadar bağırıyordu: "Gelin lan adiler! Gelin lan!"

Gorbaçov Hasan ayağa kalktı, gayet sakin bir üslupla, "Askere lan deyip durma!" dedi.

"Ne diyeyim?"

"Onlar vatani görevini yapıyor."

"Vatani göreve bak! Her tarafım morardı, su topladı."

"Oğlum komutanı emrediyor, jandarmanın günahı ne!"

Pembo, "Sen bu kafayla daha çok dayak yersin," deyip oturdu. "Az bile dövüyorlar seni."

"Bak sus! Alacağım ayağımın altına ha!"

Bir gardiyan elindeki copla, karanlık koridor boyunca sıralanmış hücrelerin demirlerine vura vura yaklaştı. "Ne oluyor lan! Ne bağırıp duruyorsunuz!" dedi. Hücrenin kilidini açtı. Arkasındaki başka bir gardiyan elindeki feneri Gorbaçov'la Pembo'nun yüzüne tuttu.

"Hadi kalkın! Gidiyoruz!"

"Nereye?"

"Koğuşa!"

Pembo, Red Kit'in kaldığı hücrenin önünde durdu. Tam giderayak, "Sana bir şey soracağım," dedi. "Hayri Baba'nın balıklarını neden saklamıştın?"

"İdıman olsun diye."

"Neyin idmanı?"

Gardiyan, Pembo'yu copuyla dürtüp "Çok konuşma, yürü," dedi.

Pembo gardiyanın kaval kemiğine bir tekme atıp "Çek lan o copu puşt!" deyince ortalık karıştı. İki gardiyan aynı anda Pembo'ya girişti. Ardından beş-on gardiyan daha geldi, iki arkadaşı tekme tokat döverek götürdüler. Gorbaçov, "Yeter ya!" diye isyan etti. "Lan Pembo! Sus lan! Lan salak oğlu salak! Yine senin yüzünden dayak yiyoruz."

Red Kit yine yalnız kaldı.

* * *

Profesör, bir gözü ajandasındayken, "Ne kadar kaldın o hücrede?" diye sordu.

"Terhis olana kadar."

"Ağır bir ceza."

Red Kit, "Sen benim Petrolcüler isimli macerarımı okudun mu?" diye sordu. "Vaktinde Milliyet Yayınları basmıştı, büyük boy."

Profesör biraz şaşkın bakıyordu. "Hayır, okumadım," dedi.

"Teksas'ta henüz petrolün değerinin bilinmediği zamanlardı. Bir kasabada kazma vurulan her yerde petrol çıkıyordu. Bütün kasaba birbirine girmişti. Beni çağırdılar şerif olur musun diye? Gittim. İlk icraat olarak Bıngıl adında birini tutukladım, memura hakaretten, bir hücreye attım. Bu Bıngıl tünel kazıp kaçmaya çalışırken hücrenin altındaki topraktan da petrol fışkırdı. Kolundan tuttuğum gibi attım dışarı adamı, ama bu Bıngıl hücreden çıkmak istemiyordu. Özgür olmasına rağmen rahatsızdı, tekrar o hücreye dönmek için çeşitli suçlar işlemeye başladı. Ama ne yaparsa yapsın onu tutuklamadım. İronik değil mi?"

Profesör, "Evet," dedi. "Önümüzdeki randevuyu ne zaman yapalım. 22 Şubat Perşembe uygun mu?"

Red Kit, "O gün bir işim var," dedi. "Sana da uygunsa 23 Şubat Cuma diyelim."

Profesör ajandasına baktı. Saat 14.00'te bir polise sağlamdır raporu vermesi gerekiyordu. Hatır gönül işi olduğundan, çok uzun sürmez diye düşündü. "14.30 uyar mı?" diye sordu.

Red Kit, "Uyar," dedi.

15.

Altındağ Belediyesi'nin önünde trafik tıkanmıştı. Hayalet, "Dön, aşağıdan gidelim," deyince Harun, Toros'u Tezveren Sultan Türbesi'ne doğru gazlayıp el frenine asıldı. Merkezkaç kuvvetiyle savrulan arka taraf, türbenin önünde dua edenlerin tozunu aldı. Harun, spin atıp daha fazla günaha girmemek için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirdi. Karşı şeritten gelen körüklü otobüs şoförü aynı anda frene ve kornaya asılmasa Emniyet Teşkilatı üç şehit verecekti. Otobüs, ön koltukta oturan Behzat Ç.'nin burnunun ucunda durdu. Mavi gömleğin üstüne lacivert kravat takmış otobüs şoförü küfretmek için başını camdan çıkardı ama Toros'un içindeki kolluk kuvvetlerini görünce vazgeçti. Behzat Ç. Numune Hastanesi tarafına döndüklerinden emin olunca viraj tutamağını bıraktı.

Hayalet, "El freniyle dönüş yapacaksan vites küçült bari," diye söylendi. Harun umursamadı pek, dudağının arasından belli belirsiz bir "Gerek yok," ibaresi çıktı.

"Nasıl yok! Takla atıyorduk. Onu bırak türbeye giriyorduk. Günah."

"O türbeye bir şey olmaz, merak etme. Kavşak inşaatı için o türbeyi yıkmak isteyen kepçenin ağzı yamulmuş. Duymadın mı?"

Hayalet, "Duydum," dedi. "Kepçenin operatörü de çarpılmış diyorlar."

"O zaman niye panik yapıyorsun?"

"Türbeye bir şey olmaz olmasına da, senin yüzünden biz de çarpılacağız burada."

Kurtuluş Parkı'na, yedi dakika sonra, Vedat Dolakay Nikâh Salonu'nun önünden yanaştılar. Özel güvenlikçi koştu, demir çubuk biçimindeki bariyerin kilidini açtı. Harun parkın ortasındaki havuza doğru sürdü. İlk olarak Akbaba'yı gördüler, havuzun kenarındaki ağaçlıklı alanda, yere eğilmiş toprağı yokluyordu.

Koşu parkurunun önünden koşarak gelen Tahsin, sağa sola sallanan göbeğini toplayıp "Neredesiniz lan?" diye bağırdı.

"Buradayız."

Cinayetçilerin dışında iki kepçe, iki operatör, iki de TEM'ci vardı çevrede. Harun TEM'cileri gösterip "Biz ihbar işini altıncı kanaldan konuşmadık mı ya?" diye sordu.

"Demek ki adamlar Asayiş'in telsizini de dinliyor."

Cinayetçiler isteseler bile ikinci kanaldaki TEM'in telsizini dinleyemezlerdi. Birtakım gazetelerin polis muhabirleri de olay yerindeydi.

Harun, "Bunlar nereden duymuş?" diye sordu.

Tahsin, "Allah bilir," dedi.

Akbaba, iki kepçe operatörüne, havuz çevresinde şüphelendiği üç noktayı gösterdi. Adamlar biraz ağırdan alınca sinirlendi, "Ya çabuk şu kepçeleri çalıştırın," diye bağırdı. "Ya da inin lan aşağı ben kazacağım!" Ceketini çıkarmaya çalışan Akbaba'yı tuttular, kepçeler çalıştı.

Behzat Ç., Tahsin'e yaklaşıp 216 paketini gösterdi. Tahsin'de anlayış kıtlığı vardı, "Olur olmaz yerde tutma şunu demedim mi?" diye sordu. Behzat Ç. gömlek cebinden çıkardığı adi tükenmezle, paketin üstüne "Tomografi"

yazdı. Tahsin nihayet anlayıp "Hağğ," dedi. "Ben onu istemeyi unuttum ya! Tam adı neydi?" Cebinde Behzat Ç.'nin kendisine birkaç gün önce verdiği 216 paketini aramaya başladı. Cihazın tam adı orada yazıyordu. "Bulamıyorum yahu! Yüzeyüstü Tomografi şeysi miydi?"

Harun, "Yüzeyaltı şeysiydi," diye düzeltti.

Kepçeler Akbaba'nın gösterdiği yere yaklaşırken Safinaz'a benzeyen bir kadın, otuz metre öteden, kepçe operatörlerine "Bir durun!" diye bağırdı. Akbaba başını ellerinin arasına aldı. Safinaz yaklaştı, elini uzattı, Behzat Ç. ayıp olmasın diye sıkınca da "Ben," dedi. "Büyükşehir Belediyesi Trafik İşleri Dairesi Başkanlığı..." Akbaba, Safinaz'ın üstüne yürüdü. Behzat Ç. erkek erkeğe dövüşmek varken, kadına yönelik şiddeti pek şık bulmadığı için araya girdi. Safinaz'ı Eda'ya teslim etti.

Tahsin tespihini ısırırken, "Evet müdürüm, emredersiniz müdürüm," diyordu ceptelefonuna. "Kuğulupark'taki tanıktan bir şey çıkmadı. GBT'sinde bir bombalama olayı var ama, adam esasen deli. Cihazı acil bekliyoruz. Evet, hemen lazım." Telefonu kapatıp "Az önceki kadın kimdi?" diye sordu.

"Bilmiyoruz."

"Bilmiyorsanız niye dövmeye kalkıyorsunuz?"

Tahsin çevresindeki cinayetçileri süzdü. Behzat Ç.'ye "Tomografi cihazı helikopterle geliyor, bir saate kadar burada olur," dedi. Selim'e "Asayiş Şube'de ne kadar eleman varsa gelsin," diye bağırdı. Harun'a da, "Parkı kordon altına alın, gazetecileri atın, geri kalan herkesi toplayın," diye haykırdı. Alnındaki teri silerken "Şimdi dört ekibe ayrılıyoruz," diye devam etti. "Bütün parkı tarıyoruz, kümbet gören altıncı kanaldan haber versin." Bütün hal ve hareketleriyle müdürlüğün hakkını vermeye çalışıyordu.

Akbaba, "Bütün parka dağılmayın," diye uyardı. "Havuzun çevresine bakın yeter."

"Nereden biliyorsun burada olduğunu?"

"Biliyorum."

Tahsin, "Tamam, havuzun çevresinden başlayın, sonra bütün parka dağılın," diyerek orta yolu buldu.

"Trafiğe haber verelim mi müdürüm?"

"Vermediniz mi?"

"Verin demedin ki."

"Her şeyi ben mi söyleyeceğim? Ne kadar nakliye kamyonu varsa çevirsinler. Dört adam. Eşkâlleri biliyorsunuz. Birinin alnında kırmızı leke var. Birinin ağzında sigara, diğerinde sakız. Dördüncü adam, kare çeneli, tipi kayık."

Cevdet yanında beş tane özel güvenlik elemanıyla geldi.

"Bunlar parkın özel güvenliği mi?"

"Evet."

Hayalet, güvenlikçilere "İçinizde nakliye kamyonu gören var mı?" diye sordu.

"Yok."

"Bu sabah bir vukuat oldu mu?"

Güvenlikçilerden en uzun boylusu, "Fazla bir şey olmadı," dedi. "Bir ara ağaç altında öpüşenler vardı, kovaladık."

"Aferin. Peki, kazı yapan birilerini gördünüz mü?"

"Her gün kazıyorlar buraları."

"Kim kazıyor?"

"ASKİ, Başkent Elektrik, Karayolları, kim denk getirirse kazıyor."

"Bu sabah kazan oldu mu?"

"Başkent Elektrik olması lazım. Şu kaldırıma yeni elektrik direkleri bağlıyorlar."

Tahsin, çevrede anlamsızca gezinen dört polise, "Sen, sen, sen, bir de sen," dedi. "Elektrikçileri toplayıp getirin."

Yarım saat içinde, Hırsızlık'tan Gasp'a, Ahlâk'tan Kayıp

Şahıslar'a kadar, bütün Asayiş Şube büroları Kurtuluş Parkı'na dolmuştu.

"Parkı kordon altına aldık da, bu içeride kalan milleti ne yapalım?" dediler.

"Şu piknik masalarının olduğu yer var ya, İtfaiye'nin karşısı. Oraya toplayın. Kimlik, adres, telefon alın. Kazma kürekli adam gören varsa bırakmayın. Diğerlerinin GBT'sine bakıp bırakın. Cevdet, yanına dört eleman al."

Tahsin çevreye bakındı yine, "Sen, sen, sen, bir de sen," dedi.

On beş dakika sonra Cevdet geldi. "Mü- Mü- Müdürüm," dedi. "Şöyle bir sorun var. Kazma kürekli adam görenleri bir kenarı alıyoruz ya, millet gitmek için bir şey görmedik demeye başladı."

Tahsin, "Evet," dedi. "Sen bana şu büfeden bir uzun Marlboro al. Bu milletin de ta amına koyayım! Kimseyi bir yere bırakmayın. Beklesinler akşama kadar."

Bir saat sonra Cebeci semalarından Kurtuluş Parkı'na doğru süzülen bir helikopter gördüler. Helikopter, hafif yan dönüp havuzun kenarındaki boş alana indi. Helikopterin içinden, her an ölecekmiş gibi duran yaşlı bir bilim insanı çıktı. Pervane henüz durmadığından adam yaprak gibi titriyordu, düşmesin diye koluna girdiler.

Tahsin, "Ee, cihaz nerede hocam?" diye bağırdı.

Bilim insanı, elindeki küçük, dikdörtgen çantaya vurdu.

"İşte bu?"

"Bu mu?"

Adamın Yüzeyaltı Tomografi Cihazı dediği şey, dandik televizyon antenlerinden biraz daha halliceydi. Dış görünümüyle, aransa Bitpazarı'nda falan bulunurmuş gibi duruyordu.

"Eee, aradığınız şey nerede?"

Tahsin "Bilmem, nerede?" dedi. "Sen söyleyeceksin."

"Bütün parkı göremem bunda. Bana bir alan gösterin, orayı tarayayım."

Akbaba, koluna girip "Gel hocam şöyle," dedi. "Önce şu havuzun çevresine bak, burada."

Çantayı açtılar. Cihazı helikopterden getirdikleri laptopa bağladılar. Bilim insanına oturması için büfeden bir sandalye, laptopu koyması için de eğreti bir plastik sehpa verdiler.

Bilim insanı, "Biraz susun," dedi.

Tahsin "Susun lan susun," diye bağırdı çevredeki polislere. Susma talimatı kulaktan kulağa yayıldı. Bir süre sonra bütün park derin bir sessizliğe gömüldü. Anneler, ellerini ağlamaya yeltenen çocuklarının ağzına bastırdılar. Kuşlar çekirdek kabuklarını gagalamaz oldu. Köpekler bile sustu. Çıt çıkmıyordu. Behzat Ç. huzur duydu.

"Niye herkes sustu?"

"Sen sus demedin mi?"

"Yoo... Susmanıza gerek yok. Bu alet her türlü seste çalışır. Ben kafam karışıyor diye öyle dedim."

Tahsin, "Tövbe estağfurullah," dedi, adamın suyuna gitmesi gerektiğini düşündüğünden gerisini getirmedi. Yarım paket uzun Marlboro'yu bitirmişti. "Cihaz hazır mı hocam?" diye sordu.

"Hazır."

"Neyi bekliyoruz?"

"Bilgisayarın açılmasını. Format atmam lazım artık, çok yavaşladı."

Bilgisayar üç dakika sonra açıldı. Monitörde birtakım eğriler, doğrular, kesitler ve anlaşılması güç şekiller belirdi. Bilim insanı, "Üç yerde olabilir," dedi. "Birini kazmışsınız."

Akbaba, "Evet," dedi. "Ben kazdırdım. Su borusu çıktı."

Bilim insanı, "Hımm," diyerek Akbaba'yı süzdü. "Siz de TÜBİTAK'tan mısınız?"

Akbaba, "Yok," dedi. "Ben lise ikiden bıraktım."

Adam inanmayan gözlerle Akbaba'ya baktı. Yaşı ilerlediği için kendisiyle dalga geçildiğini zannetti. Hiçbir şey olmamış gibi devam etti:

"Şimdi, iki yerde obje var. Bir tanesi, eğer yanılmıyorsam, havuzun aydınlatılmasını sağlayan elektrik kabloları olabilir. Diğeri, kutu tarzı bir şey. Sizin aradığınız dikdörtgen prizma üstünde üçgen prizma mı?"

Tahsin, "Dikdörtgen prizma üstünde üçgen prizma aramıyoruz biz," dedi. "Tabut arıyoruz?"

"Tabut dediğiniz şey de zaten teorik olarak dikdörtgen prizma üstünde bir üçgen prizmadır."

"Ha iyi. Sen tabutu bul hocam da, teorisini bilahare yaparız."

Tahsin monitördeki prizmalara dokunup "Burada mı diyorsun?" diye sordu.

"Evet."

"Peki, şu ekrandaki yer, bu bastığımız toprakta nereye denk geliyor?"

"Biraz sessiz olun, hesaplayalım."

"Aman hocam, çabuk, gözünü seveyim!"

Bilim insanı ölçtü biçti, düşündü taşındı, çevrede iki tur atıp yerine oturdu, birtakım ince hesaplara daldı. En sonunda işaretparmağıyla oturduğu taburenin altını gösterdi.

"Burada."

"Biz deminden beri tabutun üstünde mi duruyorduk yani?"

"Evet."

Kepçe yaklaşırken Akbaba ceketini çıkardı, silahını çekip kepçe operatörünün yanına tırmandı. Meraklı kalabalığa dönüp "Şimdi burayı kazacağız," diye bağırdı. "İtirazı olan varsa şu silahı kafasına sıkarım!"

Tahsin, "Delirdi mi lan bu," dedi.

Cevdet ve Selim, kepçeye tırmanıp Akbaba'yı indirdiler

aşağı. Büfeye götürüp öfkeden patlıcan moruna dönmüş yüzünü soğuk suyla yıkadılar. Behzat Ç. solgun akasyalara baktı, kuru dalların arasında, sonbahardan kalma birkaç dirençli yaprak vardı.

16.

Behzat Ç. ölünün kimliğine baktı: Hamdullah Özdal, 1932, Ankara. Soyadı yabancı gelmiyordu. Yöntem aynıydı. Koli bandı, biber gazı, tabutlu nakliyat. Beş dakika sonra, tabuttan çıkan şahsın TEM'den emekli Coşkun Ağbi'nin babası olduğu anlaşıldı. On dakika sonra Terörle Mücadele olaya el koydu. Tahsin bu durumu, "Koordineli çalışacaksınız," diye açıkladı. Koordineli çalışmaya, Kurtuluş Parkı'ndan aldıkları, GBT'si kabarık birkaç şüpheliyi tokatlayarak başladılar ama bu aktivitenin stres atma dışında bir faydası olmadı. Bütün gece olay hakkındaki bilgileri, raporları ve ifade tutanaklarını TEM'den gelen meslektaşlarına aktardılar. Omzu kalabalık bir sürü müdür, Cinayet Bürosu'na gelip gitti. Tahsin ezilip büzüldü, Cevdet çay yetiştirmekte zorlandı.

Hamdullah Özdal, Kore gazisiydi, evi Batıkent'teydi. Harun ve Behzat Ç. ertesi gün öğlene doğru Batıkent'e girdiler. Yan yana yükselen apartmanların arasına serpiştirilmiş, salıncağı yamuk, kaydırağı kıytırık çocuk parklarının önünden geçtiler. Harun ağzını kapamadan esnedi, sonra da elinin tersiyle uykusuzluktan yaşaran gözlerini sildi. Behzat Ç. ufuk çizgisine yakın, tiftik tiftik olmuş ve merdiven basamakları gibi sıralanmış kara bulutlara baktı. Biraz hayal gücü dopingiyle Daltonlara benzetmek pekâlâ mümkündü bu kümülüsleri.

Hamdullah Özdal'ın oturduğu siteye girerken Harun kes-

kin bir direksiyon hamlesi yapmasa kapağı çalınmış logar kuyusuna giriyorlardı. Behzat Ç. torpido gözünden aspirin kutusunu çıkardı, içi boştu.

Kapı önündeki kordonu kaldırıp Hamdullah Özdal'ın evine girdiler. Küf kokusu çarptı burunlarına, yer yer isli duvarlarda, kaldırılmış çerçevelerin çivi izleri seçiliyordu. Ahlâk Büro Amiri Ekrem gelip ellerini sıktı. Salona girdiler, boştu.

Ekrem, "Ne diyorsunuz?" diye sordu.

Harun, "Aynı mantık," dedi. "Kanepeler yok, büfe yok. Hacılama nakliyat."

Duvara asılmış dikdörtgen çerçeve içindeki büyütülmüş fotoğrafa baktılar. Vaktinde gazetenin birinde yayımlanmış fotoğrafın üstünde "Kunuri Cephesi" yazıyordu. Çamura batmış sekiz asker, siperde silahlarına yaslanmış, kaygıyla bakıyordu. İçlerinden biri Hamdullah Özdal'dı herhalde.

Coşkun Ağbi geldi, öfkeden eli kolu titriyordu. Behzat Ç.'nin yakasına yapıştı.

"Konuşmuyor musun hâlâ!"

Harun araladı.

"Ağbi bir dakika, nodülü var."

"Sıçarın nodülüne!"

Behzat Ç. yakasındaki ellerden kurtuldu. Coşkun Ağbi'nin yaşına saygı göstermese tokadı yapıştıracaktı. Adam, Behzat Ç.'den otuz santim daha kısaydı, ama Harun'la Ekrem güç zapt ettiler onu. Daltonların Joe'sundan beter öfkelenen Coşkun, "Sen ne biçim cinayetçisin?" diye bağırdı. "Nefret ediyorum senden. Nefret ediyorum! Ben sana sordum o kadar, 'Bu Kuğulupark'taki köpek işi ne?' dedim. İki olay arasındaki rabıtayı kurdun ama bize söylemedin."

TEM'cilerden genç bir polis yanındakine, "Rabıta ne ağbi?" diye sordu.

Ondan daha genç olanı, "Ne bileyim lan, sözlük müyüm ben," diye yanıtladı.

Coşkun Ağbi, kendisini salondan çıkaran polislerin elinden kurtuldu, Harun'a, "Bu iş TEM'in işi, sakın daha fazla karıştırmayın ortalığı," dedi. Behzat Ç.'yle aynı rütbedeki bir TEM amiri gülümseyerek yaklaştı. Elini rütbedaşının omzuna koyup, "Sen Coşkun Ağbi'nin kusuruna bakma ağbi," dedi.

Behzat Ç. salona göz attı ama dikkatini çeken herhangi bir şey olmadı. Sokak kapısına doğru yürüdü. Harun peşindeydi. Tam çıkarken Ahlâkçı Ekrem yaklaştı, Behzat Ç.'yi kolundan tuttu, "Bu akşam bana uğrayın," dedi. "Sakın ha ihmal etme!"

Dışarı çıktıklarında nereye gitmeleri gerektiğini düşündüler. Apartmandaki bütün görgü tanıklarını TEM toplamıştı. Behzat Ç. boş aspirin kutusunu gösterince Toros'u sitenin girişindeki bakkalın önüne çektiler. Bakkalın çırağı, saçı beyazlamaya başlayan her kişiyi ihtiyar sanacak bir yaştaydı, alçak kapıdan başını eğerek giren Behzat Ç.'yi görünce "Buyur amca," diye doğruldu.

Harun telsizini tezgâha koyup "Buranın sahibi nerede?" diye sordu.

Sivilceli çırak, "Cumaya gitti," dedi. "Polis misiniz amirim?"

"Evet."

"Hep çingeneler çalıyor abi, ben size söyleyeyim."

"Neyi çalıyorlar?"

"Logar kapaklarını. Onun için gelmediniz mi?"

Harun, "Ne logar kapağı lan," dedi. "Buralarda şüpheli bir minibüs gördün mü dün? Nakliyat yapan."

"Yok."

"İyi o zaman. Bir kutu aspirin ver, bir de Tekel birası sar."

Behzat Ç. başını olumsuz manada sallayıp Tekel birası istemediğini belirtti.

Harun şaşkın nazarlarla amirini süzüp "İyi o zaman, aspirin ver sadece," dedi.

Ergenlik bunalımındaki çırak eline iki paket alıp "Normal mi? Suda eriyen mi?" diye sordu.

Harun başıyla Behzat Ç.'yi gösterip "Şu adama bir bak," dedi. "Suda eriyen aspirin içecek tip var mı?"

"Özür dilerim amirim, ben çeşit açısından sordum."

"Sorma! Çokoprensler nerede?"

"Çokosandviç mi?"

"Ne sandviçi ya! Bildiğin Çokoprens!"

"Onun adı Çokosandviç oldu amirim."

"Çok konuşma!"

Harun aspirinle beraber üç Çokoprens –üstünde harbiden Çokosandviç yazıyordu–, iki Eti Puf, bir Haylayf, ayrıca çubuk, pizza ve balık kraker aldı. Toros'u Batıkent'ten çıkarırken, nereye gideceği konusunda en ufak bir fikri yoktu. OSTİM GİMAT kavşağı civarında Çokoprensleri bitirmişti. İş çığrından çıktığından, meseleyi çözene kadar tam gün çalışacaklardı. Harun titreyen cebinden telefonu çıkarırken, Behzat Ç. de kendi telefonunu kontrol etti. Arayan soran yoktu. Bahar'ın arama ihtimali yüzünden Tekel birasından da olmuştu. Olası bir buluşmada alkollü başkomiser imajı uyandırmak istemiyordu.

Harun, "Hayalet arıyor," dedikten sonra, "Alo. Neredesin?" diye bağırdı telefona.

"Mamak Çöplüğü'ndeyim."

"Hangi Mamak Çöplüğü?"

"Kaç tane Mamak Çöplüğü var anasını satayım?"

"Çöplük mü kaldı, doldurdular orayı."

"Yahu Allah'ını seversen bir dinle!"

Harun sanki muhabbeti uzatan karşı tarafmış gibi, "Ne oldu. Çabuk söyle," dedi.

"Evden eksilen eşyaları buldum galiba."

"İyi, geliyoruz."

İstanbul Yolu'ndan İvedik'e saptılar. AOÇ'nin önünde,

trenin geçmesi için beklediler. Tren yolundaki bariyer kalkmak üzereyken Harun'a mesaj geldi. Dikiz aynasından, çaktırmadan birbirlerini süzdüler. Harun tren yolunu geçtikten sonra Toros'u sağa çekti. "Amirim," dedi ezilip büzülerek. "Seni psikoloğa götürmem lazım. Tahsin Müdür'ün kesin emri var."

Behzat Ç. yeni açtığı paketi dibinden tutup iki parmağıyla yaptığı sete vurdu, çıkan üç 216'dan en öndekini ağzının kenarıyla çekti. On iki yıl önce boşandığı karısı, ayrıldıktan altı ay sonra psikiyatrıyla evlendiğinden, ruhbilim dünyasından nefret etmek için haklı nedenleri olduğunu düşünüyordu. "Sıkıysa götür" gibilerden baktı.

"Öyle bakma amirim. Kesin emir var. Merak etme zaten, yanında ben varım, adam seni görüp imza atacak, konuşma falan olmayacak. Şevket Ağbi her şeyi ayarlamış sağ olsun. Yoksa bu müfettişler harcayacak seni. Senle beraber bütün ekibi de harcayacaklar."

Behzat Ç. önce Harun'a, sonra Kayaş istikametine doğru ağır ağır ilerleyen trene baktı. Ceketine düşen 216'nın külünü elinin dışıyla silkeledi. Yanlarından geçen okul servisindeki çocuklar, ortada hiçbir neden yokken başkomisere el sallamaya başladılar. Gözden kaybolana kadar da kimi sırıttı, kimi dil çıkardı. Hatta nah işareti yapan bile oldu. Çocuk milletinde devlet memuruna saygı diye bir şey yoktur zaten.

Harun, "Bak yanlış anlama," dedi. "Beni harcasınlar mühim değil. Açarım bir büfe, işime de gelir. Ama Akbaba var, Hayalet var. Bunların hayatı cinayet olmuş, bu adamlar başka bir iş yapamaz."

* * *

Harun ve Behzat Ç., 23 Şubat Cuma günü, profesörün bürosuna, randevularına on beş dakika geç kalarak, ikiyi

çeyrek geçe girdiler. Randevularına ortalama yirmi dakika önce gelen Red Kit de oradaydı. Onu, sandalyenin üstüne çıkmış, bekleme odasındaki perdeyle oynarken buldular. Polislerle beraber odaya giren Selma, "Ne yapıyorsun orada?" diye sordu.

Red Kit, "Perde kornişten çıkmış da onu düzeltiyordum," dedi. Behzat Ç. bunun önceden hazırlanmış bir cevap olduğunu hissetti. Aynı hisse kapılan Harun, yolun karşısındaki apartınana baktı, Red Kit'in oradan birilerini dikizlediği ihtimali üstünde duruyordu. Selma polislere dönüp "Profesör sizi birazdan kabul edecek," dedi.

Üçlü koltuğa, Red Kit'in yanına oturdular. Harun *Cosmopolitan*'ı alıp "Daha Önce Denemediğiniz 14 Seks Önerisi" isimli makaleyi büyük bir ciddiyetle okumaya başladı. Behzat Ç. yeşil-sarı muhabbet kuşunun kulak örseleyen cikciklerini dinlerken bir 216 yaktı, daha ilk duman ciğerlerine varmadan Selma koşarak geldi. 4207 Sayılı Kanun gibi hatundu, "Burada sigara içilmez!" diye bağırdı.

Behzat Ç. gözleriyle, ağzının kenarında Maltepe olan Red Kit'i gösterdi.

Selma, "Onunki yanmıyor ama," dedi.

İki polis şüpheyle baktı. Red Kit, Maltepe'yi yelek cebine atıp "Ne yapayım?" dedi. "Benim için de çok zor. Buradayken mecbur ağzının kenarında tutuyorum ara sıra."

Behzat Ç. 216'yı en yakın begonyanın toprağına basınca Selma'nın gözleri doldu. "İsteseydiniz küllük getirirdim," dedi.

İfadede çelişki yakaladığını düşünen Harun, "Sigara içilmeyen yerde küllük ne geziyor?" diye sordu.

Red Kit "Yakan olursa söndürtmek içindir," dedi.

Harun, Red Kit'e dönüp "Cin fikirli gördüm seni birader," dedi. "Meslek ne?"

"Mühendisim."

"Elektronik mi?"

"Yok, makine."

Red Kit, Harun'un elindeki telsize bakıp "Siz hangi şubedensiniz?" diye sordu.

"Asayiş."

"Cinayet mi?"

"Cinayet."

Profesör geldi. Behzat Ç.'nin elini sıktı. Eliyle odasını gösterip "Buyurun geçelim," dedi. Harun da ayağa kalkmıştı. Profesör kapı önünde durup "Siz?" dedi soru dolu gözlerle.

Harun "Ben refakat ediyorum," dedi.

"Refakate gerek yok! Biz hallederiz."

Harun, Behzat Ç.'ye baktı. Ondan onay alınca, üçlü koltuktaki Red Kit'in yanına döndü.

Odaya girince profesör masasına geçti. Çekmecelerini karıştırıp bir sigara kutusu çıkardı. "Tütünü çok sevdiğini duydum," dedi. "Bu puroları Havana'ya giden bir arkadaşım gönderdi. Denemek ister misin?"

Behzat Ç. eski dostunu Küba purosuna değişecek cinsten bir adam değildi. Gözü profesörün yeşil kazağının üstündeki tüye takıldı, uzanıp almak geçti içinden ama vazgeçti. Profesör kutuyu geri çekti, "Şevket bana senden uzun uzun bahsetti," dedi. "Durumunu biliyorum. Seni anlıyorum."

Behzat Ç. hafiften titremeye başlayan ellerine baktı, adamın tıraşlı suratına bir tokat yapıştırsa, çok net bir çat sesi elde edilebilirdi. Duvardaki diplomaya baktı, taşaklı biriydi. Kapıya baktı, hemen çekip gidebilirdi.

Profesör "Sesin sana yabancı bir deri gibi geliyor olabilir," diyerek girdi muhabbete. "Konuşmak işkence gibi geliyor olabilir. Ama bu durumu ifade etmenin yolu da, bu sorunu çözmenin yolu da konuşmaktan geçiyor. Eğer bana katılıyorsan başınla onaylayabilirsin."

Behzat Ç. başını öfkeyle çevirip "senin belanı sikerim" der gibi bakınca –kırk yedi ayrı küfürlü bakış şekli vardı– profesör daha fazla uzatmadan önündeki raporu imzaladı. "Tamam," dedi. "İmza önemli değil. Zaten atacaktım. Sadece diyalog kurmak istemiştim."

Behzat Ç. çıktıktan sonra Harun, "Bir saniye amirim," diyerek profesörün kapısına yöneldi. Selma, "Nereye," diye seslendi arkasından. "Durun!"

Harun, "İki dakika bir şey danışacağım," dedi. Selma "Ama yani nasıl," diye çırpınırken çoktan içerideydi. "Doktor bey, iki dakikanız varsa, benim de bir maruzatım olacaktı."

Profesör saatini kontrol edip "Buyurun oturun," dedi. "Sorun nedir?"

Harun, "Benim bir sorunum yok Allah'a şükür," diyerek oturdu. "Gayet normalim."

"Ben o tip ayrımlar yapmıyorum."

"Nasıl?"

"Normal-anormal gibi ayrımlar."

"Şimdi orasını bilemem hocam. Ben bir tanıdığım için danışmak istiyorum. Onun bazı sorunları var."

"Nedir?"

"Şimdi şöyle. Bu tanıdığımın kızı geçen sene intihar etti. Adı Berna, yirmi bir yaşındaydı. Tam doğum gününde, intikam alır gibi intihar etti. Tanıdığımı buluşacakları yere çağırdı, apartmanın tepesinden atladı."

"Anlıyorum. İntiharlarda zaten genel olarak bir intikam hissi vardır."

"Şimdi orasını bilemem. Bu hadiseden sonra ben bile kendimi uzun süre toplayamadım. Tanıdığım kişi bu hadiseden sonra sessize aldı, hiç kimseyle konuşmuyor. Kendini de alkoliklik derecesinde sarhoşluğa vurdu. Her gün bir büyük içti diyebilirim. İşyerinden idari izinli saydılar falan.

Hani bunlar o kadar önemli değil, sonuçta hepimiz içiyoruz üç aşağı beş yukarı. Zaten bu ağbimiz de bir trafik kazasından sonra rakıyı bıraktı, biraya döndü. Ama bunun dışında arızaları da var."

"Ne tip arızalar?"

"Yani bu ölümü kabul edemedi sanki. Hani cenazeye bile gelmedi zaten. Ben de size bu konuda danışmak istiyorum. Bu hastalığın bir çözümü var mı?"

Profesör arkasına yaslandı. "Benim uzmanlık alanım bu değil açıkçası," dedi. "Ama şu kadarını söyleyeyim. Bu tip bir kaybı kabul etmek kolay değil. Bu kaybın yarattığı davranışlara bir hastalık gözüyle bakmamak lazım. Yakınlarını kaybetmek herkeste farklı arızalara yol açabilir. Yani bu durumda keder şahsi ve muhteremdir. Kimi onu yolda gördüğünü zanneder. Kimi vurup kırar. Kimi susar."

Harun, "Valla tanıdığımda saydıklarınızın hepsi var," dedi. "Bunun dışında viyk viykleyen ördeklere de gıcık oluyor."

"Ama işte bu sadece tanıdığınıza özel bir şey değil. Kimisi de sürekli konuşmaya başlar, viyk viykleyen ördekleri sever. Ya da ne bileyim, kimisi de başkalarına kayıp duygusu yaşatmak ister. Onların evcil hayvanlarını öldürür mesela. Yani dediğim gibi, bu hastalık değil, ya da şöyle söyleyeyim, tedavisi mümkün olan bir şey değil. Hayatın kendisi bu."

"Anlıyorum hocam, anlıyorum da. Bana yine de bu ölümü kabul etmesi lazımmış gibi geliyor. Yani iki sefer hareket halindeki araçtan atladı kızını gördüğünü zannettiği için. Hayır, bizde Megane da yok. Otomatik kilit sistemi olmadığından, bir gözüm sürekli onda. Ha atladı, ha atlayacak diye sürüyorum Toros'u. Benim size sormak istediğim şu, mezarlığa falan gitse, hani mezarını falan görse, iyi gelir mi? 'Ha, demek ki ölmüş, benim sağdan soldan atlamama gerek yok,' der mi?"

"Bunu bilemem."

"Peki kötü gelir mi? Mezarını görürse falan, kafayı daha beter mi sıyırır? Onu söyleyin en azından."

"Kötü geleceğini zannetmiyorum. Söylediğin gibi bir sıyırma durumu olmaz."

"Sağ olun doktor bey. Çok teşekkür ederim."

Harun profesörün elini sıktı, çıkmak için doğruldu. Kapının önündeyken profesör, "Ben de sana bir şey sormak istiyorum," dedi. "Amirin hiç konuşamadan nasıl yürütüyor bu cinayet işlerini?"

Harun önce şüpheyle, sonra da tehditkâr bir ifadeyle baktı.

"Amirim için danıştığımı biliyorsan bu durum aramızda kalacak değil mi?"

"Evet."

"Rapora falan yansımayacak yani."

"Merak etme. Ben zaten bütün bu hadiseyi tafsilatıyla biliyorum."

"Nereden?"

"Şevket anlatmıştı."

Harun, "Doğru ya," dedi.

"Soruma cevap vermedin?"

"Ha ona mı? Bizim cinayetlerde fazla konuşmaya gerek yoktur."

17.

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BMBM– "Kaç yıldır beraber çalışıyorsunuz?" diye sordu.

"Amirimle mi?"

"Evet."

"On dört."

Behzat Ç. ve Harun psikolog karşısında terlerken, Haya-

let de müfettişlerin karşısında terliyordu. Betty, Hayalet'i boylu boyunca süzdü. "Şiddet eğilimi var mı?"

"Bir başkomiserde olması gerektiği kadar."

"Nedir bu?"

"Gerektiğinde babacan tokatlar atabilmektir."

Betty yüzünü ekşitti, bu tip laubali cevapları hoş görmediğini belli etmeye çalışıyordu. Siyah bir takım giymişti, eteği diz boyundan iki parmak yukarıdaydı. Hayalet, küf yeşili gömleğinin üstünde zevksiz ve eğreti duran gri çizgili kravatla oynuyordu.

Betty kibarlığı elden bırakmadan, ama sabrının sonunda olduğunu da vurgulamaya dikkat ederek, "Siz olayı gördünüz mü?" diye sordu. Hayalet başıyla onayladı. Kendisinden önce ifade veren Harun ve Akbaba, "Senin olayı gördüğünden şüpheleniyorlar," dedikleri için "Gördüm," dedi. "İki defa dur ihtarında bulunulmasına rağmen şahıs kaçmaya devam etti. Amirimiz gerekeni yaptı."

Betty çantasından çıkardığı krokiyi masanın üstüne açıp eliyle Hayalet'i çağırdı. Hayalet şaşırdı, kimse bundan bahsetmemişti; hayat sürprizlerle doluydu işte. Polis müfettişi Barni, Betty'ye pis pis baktı, o da ilk defa görüyordu bu krokiyi.

"Olay esnasında neredeydiniz? Krokinin üstünde gösterebilir misiniz?"

Hayalet, vurulan adamla SSK'nın en yakın çıkışı arasındaki mesafeyi ölçüp işaretparmağını ikisine en uzak noktaya koydu. Betty gülümsedi, saçını topuz yapmıştı, ya çok anasının gözüydü ya da zarf atıyordu. "Peki," dedi. "İsmet Karasu neredeydi?"

"O kim?"

"Beraber çalıştığınız arkadaşınızı tanımıyor musunuz?"

"Bizim Akbaba'yı mı diyorsunuz?"

"Evet."

"Onun adı İsmet miymiş? İnanması güç."

"O neredeydi?"

Hayalet, "Tam olarak bilmiyorum," dedi. Tahsin'in ilkel krokisinde, Akbaba'ya, "Şuradayım diyeceksin," dediği yerin bu krokide nereye denk geldiğini düşünüyordu. Bulduğuna kanaat getirince, "Tam olarak hatırlamıyorum ama şu civarda olabilir," diyerek işaretparmağını krokinin üstüne koydu. Betty bir açık yakalamış gibi, anlamlı nazarlarla süzdü Hayalet'i.

Hayalet tekrar yerine oturdu. Betty, "Bir tanığın ifadesine göre," dedikten sonra gözlüğünü takıp –inanması güç ama gözlük takıyordu– önündeki kâğıtları incelemeye başladı. "Amiriniz ikinci sefer ateş etmeye hazırlanırken, uçarak gelen bir adam son anda üstüne atlamış."

Gözlüklü kadınlar her zaman çekici gelirdi Hayalet'e. "Eee," dedi muhabbetin korktuğu yere gelmemesini umarak.

Betty sessizlikle oynamayı seviyordu.

"Böyle bir adam gördünüz mü?" diye sordu hayli bekledikten sonra.

"Nasıl bir adam?"

"Uçarak gelen."

"Ben Süpermen falan görmedim."

Betty, "O adamın sen olduğunu biliyoruz," deyince Hayalet'in sırtından soğuk bir ürperti geçti. Gri çizgili kravatı gevşetme ihtiyacı duydu. Gözleri bir an Betty'nin dizkapaklarına takıldı ama hemen kaçırdı bakışlarını. Ne dendiğini anlamamış bir salak gibi, "Hangi adamın ben olduğunu biliyorsunuz?" diye sordu.

"Uçarak gelen adamın."

"Öyle bir yeteneğim olsaydı polis olmazdım."

"Ne olurdun?"

"Bilmem... Pilot olurdum belki."

"Zaten uçabilen biri neden pilot olmak istesin ki?"

"Uçak düşerse..."

"Zeki biri olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Zeki değilim, polisim. Kafam tedbir almaya yönelik çalışır."

Betty, "Madem öyle," diyerek gülümsedi, dişleri hayalet kadar beyazdı ve meydanı hazırcevaplığa bırakma niyetinde değildi.

"Kafanız tedbir almaya yönelik çalıştığına göre, bana şunu söyleyebilir misiniz? Amiriniz, şahsı, neden bacağından vurmadı?"

"Tarz meselesi."

"Nasıl yani?"

"Amirimiz eski futbolcudur. Bacağa kurşun sıkmaz."

Betty bunun önceden hazırlanmış bir cevap olduğunu sezdi. Artık açık seçik konuşmanın zamanının geldiğini belli eden bir ses tonuyla, "Bu soruşturmadan sonra amirin meslekten ihraç edilecek," dedi. "Buna kesin gözüyle bakabilirsin. Çünkü amirinin tarzı, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'na aykırı. Silah kullanma yetkisini de hayli aşıyor. Şimdi..." Üç saniye sustu, gözlüklerini çıkardı, dirseklerini masaya koydu, avuç içlerini yanaklarına yaslayarak öne doğru eğildi. "Ya olayı olduğu gibi anlatırsın ya da seni de meslekten ihraç ederiz. Tabii seninle birlikte, bu ekipte ne kadar yalan ifade veren varsa, onlar da ihraç edilecek. Yeterince açık mı?"

Hayalet "Açık," dedi.

"Doğruyu söyleyecek misin? O tuvaletin önünde ne oldu?"

Hayalet iki buçuk saniye zarfında, ardında bıraktığı on dört yılı düşündü. "Ben," dedi. "Yalan söylemedim ki..."

* * *

Behzat Ç. ve Harun, Asayiş'in kapalı otoparkında, üçlü kanepelere bakıyordu. Tahsin, "Bir işi de doğru düzgün yapamıyorsunuz," dedi. "Ne arıyor bu koltuklar burada!"

"Ne bileyim, Hayalet getirmiş."

"O nerede?"

"Nerede olacak, müfettişlere ifade veriyor."

Behzat Ç. koltuğun başına eğildi. Açılıp açılmadığını kontrol etti. Tahsin başına dikilmişti: "Ne yapıyorsun?"

Behzat Ç., Tahsin'i yakasından kavrayıp açtığı koltuğun içine sokmak istedi. Hem böylece içine insan sığıp sığmadığını, bunun hacılama nakliyatçıların kullandığı bir yöntem olup olmadığını anlamış olacaktı. Açık koltuğun kalın mukavvadan tabanını kontrol etti. Kapattıktan sonra elini koltuğun kenarıyla kolçak arasındaki boşluğa soktu. Buraya düşürdüğü 216'lar yüzünden, çok sevdiği tekli koltuğu üç sefer yanma tehlikesi geçirmişti. Eline sert bir cisim çarptı. Ne olduğunu anlaması için çıkarıp uzun uzun bakması gerekti. Bir işitme cihazına benziyordu. Çaktırmadan cebine attı.

Tahsin, Eda'ya, "Cevdet'le Akbaba nerede?" diye sordu.

Selim, Eda'nın yanıtlamasına fırsat vermeden, "Karayolları'na gittiler," dedi. "Beyaz kamyoneti bulmaya."

"Beyaz kamyonetin Karayolları'na ait olduğu kesinleşti mi?"

"Kendini Ahmet Sanan Süleyman'ın verdiği ifadeye göre resmî araçtı, her yeri geziyorlar."

"Onu ne yaptınız?"

"Tavuk döner söyledik, büroda oturuyor."

"İyi, akşama TEM'den elemanlar gelip alacak onu."

Hava kararıyordu. Hayalet otoparkın ucunda gözüktü, rüzgârda savrulan bir kuş tüyü gibi yaklaştı.

Tahsin, "Verdin mi ifadeni?" diye sordu.

"Verdim."

"Eee, ne diyorsun?"

Hayalet "Ne diyeyim," dedi. "İfadeleri karşılaştırıp açık yakalamaya çalışıyorlar."

Hayalet, Behzat Ç. ile Harun'u, görünmez bir jestle otoparkın loş bir bölgesine çekti. "Bakın," dedi. "Müfettişler her şeyi biliyor. Biri konuşmuş. Hem de gereğinden fazla konuşmuş."

Harun çevreye bir göz attı, gözüne yangın söndürme cihazını kestirip sivri favorileriyle oynayan Selim'e ters ters baktı.

Hayalet, "Bürodan biri olduğunu zannetmiyorum," dedi. "Ya da öyle umuyorum."

Harun başını öne arkaya tulumba gibi sallayarak, "Ben kim olduğunu çok iyi biliyorum," dedi. "Benimle gelin." Toros'a bindiler. Tahsin arkalarından "Nereye?" diye seslendi.

"İşimiz var."

"Ne işi?"

"Özel!"

Tahsin, önünden geçen Toros'u kaportasına vurarak durdurdu. Camdan içeri başını uzatıp "Ayaş'taki ekiple irtibatı kesmeyin," dedi. "Deterjan kolisinin nereden alındığını bulunca sizi arayacaklar."

* * *

SSK İşhanı, kentin küçük bir kopyası gibi, her şeyin iç içe geçtiği kaotik bir harmandı. İçinde cami, otopark, umumi tuvalet, sakatatçı, baharatçı, ciğerci, manav, rock bar, türkü bar, pavyon, nüfus müdürlüğü ve çeşitli bakanlıkların saymanlıklarının yan yana durduğu, kapısında porselenciyle dönercinin komşu olduğu bir yer tasavvur edin.

Üç polis, Toros'u Sakarya girişine bırakıp işhanının kare avlusunda yürüdüler, havuzu geçtiler, amaçları umumi tuvaletçiyi bulmaktı. Çeşitli barlardan kesik kesik yükselen şarkılar, kafayı bulmuş bir DJ'nin yaptığı remiksi andırıyordu.

Harun, Hayalet'e dönüp "Olayı dört kişi gördü," dedi. "Sen, ben, Akbaba. Bir de tuvaletçi pezevenk. Biz konuşmadığımıza göre, konuşan o. Gayet açık değil mi?"

Hayalet, "Öyle ama," dedi. "Sen yine de makul bir dille konuş."

Harun makul bir dille konuşmaya tuvaletçiyi yakasından kavrayarak başladı. Adamı oturduğu kulübeden çıkararak, erkekler tuvaletinin içine fırlattı. Ayakları yerden kesilen tuvaletçi, aptes alınan boşluğa düştü, yattığı yerden "Ben valla bir şey söylemedim komiserim," dedi. "Valla söylemedim."

Harun tuvaletçiyi aptes bölgesinden alıp sürükledi, kafasını pisuvara soktu. Bir eli tuvaletçinin ensesindeyken, diğer elini o ara tuvalette işlerini görmekte olan iki gence sallayıp "Çişinizi yaptıktan sonra siktirin gidin," diye bağırdı. "Para falan da bırakmayın."

Gençler fermuarlarını kapamadan çıktılar. Onlar çıkarken umumi tuvalet mafyasından bir tip, elini kolunu sallayarak geldi, "Hooppp! Hişşşş!" diye bağırdı. "Bir durum mu var!"

Harun adamın iyice yaklaşmasını bekledikten sonra, "Seni de sikerim, durumunu da," diyerek burun köküne bir kafa attı. Adam kırılan burnunu tutup kaçarken Behzat Ç.

bir tekme savurdu arkasından ama yetiştiremedi. Peşinden koşup taban girdi. Adam yüzüstü yere kapaklandı. Elleriyle fayansa abanıp kalktı, ağzı burnu kan içinde kalmıştı, ardına bakmadan uzaklaştı. Hayalet helanın kapısını sakince kapattı, işlerini kavga gürültü çıkarmadan halletmeyi severdi, büroda yeterince kavgacı adam vardı zaten.

Tuvaletçiye döndüler.

"Sen mi konuştun lan!"

"Valla konuşmadım komiserim!"

Harun, tuvaletçinin kafasını pisuvara vurmaya başladı, bir süre sonra pisuvar yere düşüp kırıldı. Gider borusu yerinden söküldüğü için her tarafa pislik fışkırdı.

Yüzünden sidik akan tuvaletçi, "Çocuğumun ölüsünü öpeyim ben bir şey söylemedim komiserim," dedi. "'Bir şey görmedim,' dedim. Konuştuysam Allah belamı versin. Savcıya da bir şey söylemedim, sonradan gelen müfettişlere de."

"Hiç mi konuşmadın lan? Kim konuştu o zaman?"

"'Olay esnasında içerideydim, tuvaletleri temizliyordum,' dedim. Aynen sizin söyle dediğiniz gibi söyledim ben. Onun dışında bir şey söylemedim."

Hayalet, Harun'un koluna girip "Tamam bırak," dedi.

Polislerin de paçaları pislik olmuştu. Çıkışa doğru yürüdüler. Harun çıkarken döndü, "Bir iki güne kadar işin aslını öğrenip geleceğim," diye bağırdı. "Seni de bu bokun içinde boğacağım."

18.

müdürün kaplumbağası

Red Kit, Selma'nın refakatinde bekleme odasına giren polisleri görünce kendisini almaya geldiler zannetmişti. Allah'tan kısa sürmüştü bu şüphe. İriyarı olanda pek zekâ

pırıltısı yoktu gerçi ama öbüründen işkillenmişti biraz. Hatta bu oklava yutmuş gibi duran kırçıl sakallı polis, giderayak, Selma'nın önündeki randevu defterine bakıp 216 paketinin üstüne bir şeyler not etmişti.

Polisler gittikten sonra, ceptelefonuyla tuvalete giren Selma'nın, sevgilisi Refik'le konuşmaya başladığından emin olunca, –en kısa konuşmaları on beş dakika sürerdi– kalan işini tamamlamak üzere tekrar sandalyenin üstüne çıktı. Artık fazla zamanı kalmadığını hissediyordu. Cebinden çıkardığı ses kayıt cihazını yapışkanlı bölgeye yerleştirdi.

Kapı birden açıldı. Profesör, "Ne yapıyorsun orada?" diye sordu.

Cevap önceden hazırdı: "Perde kornişten çıkmış, onu düzeltiyorum."

"Böyle takıntıların da mı var senin?"

"Olmaz mı? Simetri hastalığı var bende."

Sandalyeden inip "Ayrıca," dedi. "Ters dönmüş terlik görsem hemen düzüne çeviririm." Tokalaştıktan sonra odaya girerken, profesörün yeşil kazağının üstündeki tüyü aldı.

Bugün, işinden neden ayrıldığını konuşacaklardı.

"Yine benzer bir öykü mü?" diye sordu profesör elindeki Küba purosuyla oynarken.

Red Kit, "Evet," dedi. "Bencil adamlardaki evcil hayvan tutkusu."

* * *

Müdürün ofisinde üç mühendis vardı. Biri Red Kit'ti, diğer ikisinin kayda değer bir kişiliği yoktu. Üçü de AR-GE'deydi; iki yıl önce sessiz çalışan orbital çamaşır makinesini üretmişlerdi. Kayışsız tambur sistemiyle motoru direkt kazana bağlamışlardı, böylece makine çalışırken hiç ses çıkarmıyordu neredeyse. Gerçi ev hanımları sese değil, makinenin aldığı çamaşır kapasitesine önem verdiklerin-

den, çok da büyük bir ticari başarı sağlamamıştı bu buluş. Yine de önemli bir atılımdı.

Mühendislerden biri, "Şu Maltepe'yi söndür, çok pis kokuyor," dedi.

Öbürü, Maltepe içen birinin, alelade bir sigara tiryakisi olmadığını, onun yerine başka bir sigara koyamayacağını bilmediğinden, "O kadar paran pulun var," dedi. "Neden hâlâ Maltepe içiyorsun?" Kayda değer bir kişiliği olmayan adamların kaygıları birbirine ne çok benzer.

"Eski alışkanlık," dedi Red Kit.

"Ne zaman alıştın?"

Anlamaya çalışırmış pozlarına yatıp ufaktan bir sorguya girişmişlerdi.

"Yedi-sekiz yaşında falan. Bizim yurdun müdürü Maltepe içiyordu, ondan araklarken alıştık."

Şimdi de fabrikanın müdürünü bekliyorlardı. Onun hakkında konuştular, arkasından atıp tuttular biraz. Red Kit'in gözü masanın arkasındaki su kaplumbağasındaydı. Bu kaplumbağa, ayda bir iki santim falan kıpırdayan cinsten bir şeydi.

Mühendislerden biri konuyu değiştirip "Ağbi adam bütün derdimi sıkıntımı aldı," deyince Red Kit başını kaldırdı. "Kim?" diye sordu. Bir terapistten bahsediyorlardı. "Sen de bir uğra! Sana bile iyi gelir," denilince Red Kit, önüne uzatılan kâğıttan profesörün ismini ve adresini not etti. "Tunalı Hilmi kaça kaç yazıyor burada?" diye sordu. Yazısı berbat mühendis kâğıdı eline aldı, kendi el yazısını tanımakta güçlük çektikten sonra "Kırka sekiz," dedi.

O arada müdür geldi. Elindeki minyatür robotu Red Kit'e uzatıp "Şuna bir baksana," dedi. "Şarkı söyleyemiyor. Devreleri mi bozuk ne?" Esasen kendisi de makine mühendisiydi, ama kafası fazla çalışmadığından müdür yapmışlardı.

Esas toplantı meselesine geçtiler. Müdür, "Bu proje olmayacak," dedi. Karşısındaki mühendislerin geliştirdiği, deterjansız çalışan çamaşır makinesi projesinden bahsediyordu.

Müdür ellerini birleştirip "Orta vadede deterjan firmalarıyla aramızı bozamayız," dedi. "Yine de bu işten kârlı çıkacağız, buluşun patentini deterjan firmalarına satabiliriz."

* * *

Toplantı bittiğinde, odada üç mühendis, bir müdür vardı ama kaplumbağa yoktu.

Müdür, "Tamam arkadaşlar. Güzel bir şaka," dedi. "Sosyal bir davranış, prezantabl bir hareket. Ama yeter!"

Diğer iki eleman "valla billa modu"ndaydı. Müdür, esasında onlardan şüpheleniyordu, çünkü Red Kit böyle sulu şakalar yapacak biri değildi. Ayrıca yeni üretecekleri çamaşır makinesinin kapasitesini on kiloya çıkarmak için onunla arasını bozmak istemiyordu.

Red Kit sustu, Maltepe'ye yüklendi. Sonunda müdürle baş başa kaldılar.

Müdür, "Bak," dedi. "Seni sevdiğimi bilirsin."

İkisi de bunun yalan olduğunu biliyordu.

Red Kit, "Bilirim," dedi.

"Sen mi aldın Donatello'yu? Neden susuyorsun? Konuşsana! Konuşsana lan!"

19.

Umumi tuvaletçinin ağzını burnunu kırdıkları akşam Ahlâk Büro Amiri Ekrem'i görmeye gittiler. Ekrem, Birlik Mahallesi'nde oturuyordu. Harun Toros'u apartmanın önüne çekti. Daire numarasını bilmiyorlardı. Apartmana gi-

rince Hayalet, "Balık kokusuna doğru yürüyün, buluruz," dedi. "Ekrem rakıyı açmış."

"Cepten arasaydık."

"Gerek yok."

Hayalet, kokunun yoğunlaştığı kapının önünde durdu. Ahşap süsü verilmiş kahverengi çelik kapının üstünde isim yazmıyordu. Zili çaldı. Kapıyı yirmi yaşlarında bir kâinat güzeli açtı. Ekrem'in bir kız kardeşi olduğunu biliyorlardı ama bu kadarını beklemiyorlardı. Yüz seksen santim civarında, incecik endamlı, saçları beline inen güzellik tanrıçası, Behzat Ç.'nin tam gözlerinin içine bakarak, "Ben Çelik, Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?"

Üç polis birbirine şaşkın şavalak baktı. Ekrem ellerini kurulayarak koşar adım geldi. "Gel Songül şöyle," deyip onu bir köşeye çekti. "Hani 'Kim o?' demeden kapıyı açmak yoktu!"

Songül'ün mavi gözleri hafif buğuluydu, ağlamaklı olmuştu. "Unuttum ağbi," dedi. "Özür dilerim."

Ekrem cinayetçileri salona alıp "Nerede kaldınız yahu?" dedi. "Daha erken bekliyordum."

"Özel bir iş çıktı da."

"Tamam siz oturun, nevaleyi alıp geliyorum."

Üçlü kanepeye yan yana oturdular. Ortaya oturan Hayalet, Behzat Ç.'yle Harun'un arasında çocuk gibi kalmıştı. Behzat Ç. ıslak mendille, çaktırmadan paçalarındaki pisliği temizlemeye çalıştı. Songül, pil kapağı bantlanmış televizyon kumandasıyla kanal değiştirip duruyor, sadece reklam olan kanallarda biraz soluklanıyor, sonra zapinge devam ediyordu. Robotlu Arçelik reklamını bulunca el çırpıp "Arçelik demek yenilik demek" şarkısına gönülden eşlik etmeye başladı.

Ekrem kayık tabağa yerleştirdiği tepeleme istavritle geldi, tabağı sofraya bıraktıktan sonra Songül'ün elindeki kumandayı alıp televizyonu kapattı. "Hadi yatma zamanı," dedi.

Songül biraz küskün kalktı, salon kapısında durdu, üçlü koltuktaki güvenlik güçlerine dönüp "Burası bok kokuyor," dedi. Üç polis utançla paçalarındaki pisliklere baktılar.

Ekrem, "Çok ayıp," diyerek Songül'ün ağzını kapattı.

Songül'ün kirpikleri kocamandı, kaşları titredi, yine ağlamaklı olmuştu.

"Ne yapayım, kokuyor," dedi.

"Sus!"

Ekrem, Songül'ü dirseğinden tutup arka odaya götürdü.

Hayalet, Harun'a bir dirsek attıktan sonra sessizce, "Bok mu vardı adamın kafasını pisuvara vuracak?" dedi.

Harun, "Ne yapayım," diye yanıtladı. "O öttüğü için bizi ihraç ediyorlar. Islak mendil var mı amirim?" Behzat Ç., Harun'a bir ıslak mendil verdi. Ekrem gelince sofraya geçtiler. Üç polisin de kafasında aynı soru vardı, bu Songül'ün olayı neydi acaba? Ekrem "Zekâ geriliği var," diye açıkladı. "Doğuştan. Şimdi yirmi bir yaşında ama kavrayışı altı yaşındaki bir çocuk gibi."

Ekrem, anne-babası öldükten sonra kardeşini kendi büyütmüştü, bu yüzden aşçılığı iyiydi. İstavritleri tabaklara dağıttı. Eli rakının kapağına gitti. Hayalet ve Harun, Behzat Ç.'ye baktılar. Başkomiser sıra kendi bardağına gelince, istemediğini işaret etti, çok istiyordu halbuki. Ekrem'in bozulduğunu gören Harun, "Bıraktı," dedi.

"Neden?"

"Uzun hikâye."

Harun birden kalktı, "Ben gidip sana Tekel birası alayım bari."

Behzat Ç. eliyle oturmasını işaret etti. Ayak işlerini başkasına yaptırmayı sevmezdi. Bahar'ın da arama ihtimali olmadığına göre en azından bira içmesinde bir sakınca yoktu. Ekrem, Tekel bayisinin yerini "Sola dön, elli metre yürü," diyerek tarif etti.

Behzat Ç. kapı önünde ayakkabılarını giyerken, Songül odasının kapısını yavaşça açtı, loş koridordan yaklaştı, vücut hatlarını belli eden kırmızı bir gecelik giymişti, bir eli duvardaydı ve ancak bir doğal afet bu kadar etkileyici olabilirdi. "Nereye?" diye sordu fısıldayarak.

Behzat Ç. elini kulak hizasında paralel sallamak suretiyle dışarı çıkmakta olduğunu anlatmaya çalıştı.

Songül, "Bana Çelik getirir misin?" diye sordu arkasından. Behzat Ç. döndü, iki elini açıp kafasını sağa sola sallayarak Çelik'in ne mene bir şey olduğunu sormaya çalıştı.

Songül, "Robot," dedi. "Reklamlarda çıkıyor ya, ağbim almıyor."

Behzat Ç. üzüldü, Tekel bayisinde bulabileceği bir şey olsa paraya kıyar alırdı. Ucunda bir çocuğu mutlu etmek varsa, bütçeden açılan gedikler o kadar da önemli değildi.

Behzat Ç. altı Tekel birasıyla döndüğünde Harun, "Sen bilirsin ağbi," diyordu Ekrem'e. "Nedir bu iş?"

Ekrem, "Bunlar alengirli işler," dedi. "Ben de size o yüzden uğrayın dedim. Bu ziyaret aramızda kalsın ama."

"Tabii ki de..."

"Bu Avarel Memduh'la Coşkun Ağbi'nin ortak bir düşmanı var muhtemelen. Benim anladığım o."

Harun, "Biz de öyle tahmin ediyoruz," dedi. "Ama ortak düşmanları varsa, niye analarını babalarını öldürüyor? Nasıl bir düşman ağbi bu?"

Hayalet, "Ben size söyleyeyim," dedi. "Anası babası öldürülmüş bir çocuk, şimdi büyüdü ve intikam alıyor. Anasını babasını öldürmüş polislerin anasını babasını öldürüyor. Buna intikam alan çocuk teorisi diyorum."

"Buna nereden hükmettin?"

"İhbarları yaptığında ne dedi? 'Gençlik Parkı'na bir tabut gömdüm, tabutun içinde bir anne var,' dedi."

Harun, "Hayır," dedi. "Bize gelen bilgi öyle değil. 'Tabutun içinde bir kadın var, dedi,' dediler."

"Sen telefon kayıtlarını dinledin mi?"

"Hayır."

"Ben dinledim. 'Tabutun içinde bir anne var,' diyor. İkincisinde de 'Kurtuluş Parkı'na bir tabut gömdüm. Tabutun içinde bir baba var,' diyor."

"Ses kayıtları neden bize gelmedi?"

"İkinci olaydan sonra gidip dinledim. Ama birileri 'Bu kayıtları fazla kurcalamayın,' demiş."

"Kim?"

"Söylemeyeyim şimdi, tadımız kaçmasın."

Harun, "Söyle ağbi söyle," diyerek Hayalet'in üstüne gitti.

Hayalet yüksek mevkilerden birileri olduğunu anlatmak için başparmağıyla tavanı gösterdi. Ekrem ve Harun, Hayalet'in parmağına bakarken Behzat Ç. tavana baktı.

Ekrem, "Benim tahminim de bu intikam alan çocuk teorisi yönünde," dedi. "Bu Coşkun'la Memduh'un katıldığı bir sürü operasyon var, bir sürü infaz var."

Harun, "Aklım almıyor Ekrem Ağbi," dedi. "Niye gömüyor o zaman?"

"Bilmiyorum."

"O başta gömdüğü köpek neydi?"

"Bilmiyorum. Polis köpeği ve adı Rin Tin Tin, olayla bağı bu."

"Kendine niye Red Kit diyor?"

"Bak onu tahmin edebiliyorum," dedi Ekrem. "Bu Coşkun Ağbilerin ekibi Daltonlar olarak bilinirdi."

Ekrem, Behzat Ç.'ye bir dosya uzattı. "Şuna bir bak," dedi. "Burada Coşkun Ağbi'yle Avarel Memduh hakkında açılan bazı soruşturmalar var. Bunlar arşiv dışı, polis müfettişleri dışında bir Allah'ın kulunda bulamazsın. Belki bir şey çıkar."

Behzat Ç. dosyayı ikiye katlayıp ceketinin iç cebine koydu.

Harun, "Ağbi sen bunu nereden buldun?" diye sordu Ekrem'e.

Ekrem arkasına yaslanıp "Onu sormayacaksın," dedi. "Ama şu kadarını söyleyeyim, Teşkilat içinde bir çekişme olduğu zaman bütün kirli çamaşırlar ortaya dökülür. Raporlar, sicil kayıtları, soruşturma tutanakları havada uçuşur. Öyle bir dönemden kalma diyelim. Tabii bu dosyayı benden almadınız. Hatta hiç görmediniz."

Bir süre konuşmadan içtiler. Behzat Ç. biten 216 paketini buruşturup atacakken vazgeçti, üstünde psikologda aldığı notlar vardı. İkiye katlayıp ceketinin iç cebine koydu. Rakının dibini görmeye yakın terfi tayin işlerinden, kıdemlerden, zamların maaşlara yansıma biçiminden falan söz etmeye başladılar.

Harun, "Polis olduğum günün ta amına koyayım," diyerek muhabbete son noktayı koydu, yumruğunu da masaya vurmuştu hafiften. "Ben büfe açacaktım!"

Hayalet, "Yavaş!" diye uyardı. "İçeride uyuyan var."

Ekrem, "Önemli değil," dedi. "Songül'ün uykusu ağırdır."

Harun ikisini de duymadı, bünyesi içkiyi pek kaldırmazdı. "Babama dedim ki," dedi kafayı bulmuş bir adamın kendi kendine acıyan duygusallığıyla. "Hazır elimizde üç kuruş para varken gel bir büfe açalım. Gazete-dergi olsun, Tekel kuruyemiş, tost çeşitleri, yerine göre İddaası Sayısal'ı, köşeyi dönecektik. Tam Sakarya'nın köşedeki 20 No'lu büfe var ya, Babacan'la Otlangaç'ın arasındaki, onun için ihaleye girecektik, belediyeden araya adam da sokmuştum. Hava parasını taksit taksit verecektik. İsmini Köşem Büfe koyacaktık. İsmi ben buldum, nasıl?"

"Çok güzel düşünmüşsün."

"Ama bu benim deli babam, olmaz dedi, polislik dedi, devlet kapısı dedi. Şimdi kendi delirdi, beni de delirtti."

Harun'un babası emekli belediye otobüsü şoförüydü. Kendi bırakmak istememiş, yaş haddinden emekli etmişlerdi. O da emeklilik meşgalesi olarak ara sıra belediyenin garajına gidip otobüs kaçırıyordu. Harun'un maaşının büyük bölümü, babasının sağa sola çarptığı otobüslerin masraflarına gidiyordu. Elini Ekrem'in omzuna koyup "Ekrem Ağbi," dedi büyük bir samimiyetle. "Sen niye TEM'i bırakıp Allah'ın Ahlâk Bürosu'na sürdürdün kendini? Megane var diye mi?"

Ekrem kol saatini gömlek kolundan içeri sokup "Uzun hikâye," dedi.

"Özetle ağbi."

"Özetlemesi zor."

"Anlat be ağbi. Biz dinleriz."

Ekrem salon kapısının camını gösterip "Şu buzlu cam yüzünden," dedi. Üç polis, sanki hikâye orada yazıyormuş gibi, merakla salon kapısının buzlu camına baktılar.

Hayalet, "Anlamadım," dedi. Bu fiili pek sık kullanmazdı.

Ekrem, "Sene '85," diye girdi söze. "Ben yirmi bir yaşındayım, akademiden yeni çıkmışım." Başıyla Behzat Ç.'yi gösterdi, "Bu amirinizle beraber mezun olduk."

Behzat Ç. eski günleri yâd eden bir tebessümle gözlerini kapatıp başını hafif eğdi.

Ekrem "O zaman TEM yoktu," diye devam etti. "Birinci Şube diye geçiyordu. Notlarım iyi diye beni oraya verdiler. O zaman tabii ortamlar karışık, her gün bir operasyon var. Lafı fazla uzatmayayım, bir gün bir örgüt evine girdik Abidinpaşa'nın arka taraflarında. Tecrübeli ekip önden girdi, iki teröristi vurdular. Ben arkalarını kolluyordum. Yatak odasının camı buzluydu, sonra işte birden o buzlu camın arkasında bir terörist belirdi, ateş ettim iki el. Sonra açtık kapıyı baktık, ölen altı yaşında bir kız çocuğu. Ortam loştu, gölgesi camda büyümüştü, bilmiyordum. Sonra işte

kafayı yedim biraz, yerimde duramıyorum, doğru düzgün konuşamıyorum falan, 'Beni rahat bir yere verin,' dedim, Ahlâk'a verdiler."

"Soruşturma falan açılmadı mı?"

"Bir ara müfettiş bir karı geldi, didikledi biraz. Teşkilat olayı kapattı ama vicdan azabı diye bir şey var."

Hayalet, "Pis iş," dedi.

"Evet, pis iş."

Polisler sanki öykünün kalan kısmı orada yazıyormuş gibi, salon kapısının buzlu camına döndüler yine. Camın ardında bir karartı belirdi, yaklaştıkça gölgesi büyüdü. Kapı açılınca ürktüler hafiften. Songül ayaklarını sürüyerek yaklaştı. Ağlıyordu. Ekrem kardeşinin saçlarını okşadı.

"Ne oldu Songül?"

"Asansör gördüm. Korktum."

İki damla iri gözyaşı masa örtüsüne düştü. Ekrem, Songül'e sarılıp yanaklarından öptü, başparmaklarıyla gözyaşlarını sildi, "Korkma," dedi. "Ben yanındayım." Ekrem, Behzat Ç.'ye dönüp "Geçen ay asansörde kaldık," diye fısıldadı. "Çok korktu. O günden beri hep aynı kâbusu görüyor." Behzat Ç., Songül'e hak verdi. Dört yerden kesilmiş sol eline baktı. Kamber'e otuz lira vermesi gerekiyordu.

Songül, "Burada yatabilir miyim ağbi?" diye sordu en sevimli ifadesiyle.

Ekrem, "Tamam," dedi. Çarşaf ve battaniye getirmek için içeri gidince Songül Behzat Ç.'ye, "Getirecek misin?" diye sordu. "Çelik getirecek misin?"

Behzat Ç. tam emin değildi ama başını öne arkaya sallamak suretiyle getireceğini işaret etti. Harun ve Hayalet ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Songül sevindi, yerinde zıpladı. İki eliyle Behzat Ç.'yi yanaklarından tutup "Seni çok sevdim," dedi. Behzat Ç. hafif mahcup önüne baktı.

Songül alnındaki çiziğe dokunup "Ama sen niye hiç konuşmuyorsun?" diye sordu. "Devrelerin mi bozuldu? Çelik çok güzel konuşuyor, şarkı bile söylüyor."

Elinde battaniye ve çarşafla salona giren Ekrem, "Rahat bırak ağbiyi bakalım," dedi. "Ben sana kimseden Çelik istemek yok demedim mi?"

Songül'ün çenesi titredi.

"Ama sen getirmiyorsun!"

Ekrem üçlü koltuğa yatırdığı kardeşinin yanına oturup "Tamam ağlama," dedi. "Kaç sefer bunları konuşmadık mı canım? Fabrikada yok, üretmiyorlar artık, o yüzden getiremiyorum."

Songül eliyle Behzat Ç.'yi gösterip "O getirecekmiş ama," dedi. Ekrem, Behzat Ç.'ye baktı. Başkomiser pişman oldu, herhangi bir Arçelik bayisinden Songül'ün istediği robotu alabileceğini düşünmüştü.

Cinayetçiler ayağa kalkıp "Hadi bize müsaade," dediler.

Ekrem yanlarına geldi, "Oturun yahu," dedi. "Bir büyük daha açacaktık."

"Artık başka zaman."

Tam kapıdan çıkarken, Ekrem Behzat Ç.'nin koluna girdi. "Ben her yere sordum bulamadım. O robotu sen nereden bulacaksın?" diye sordu.

Behzat Ç. iki elini açıp çok üzgün olduğunu belirtti. Hayalet, "Zaten o koca robotu nasıl alacaksınız?" diye sordu. "Çok pahalı bir şeydir o."

Ekrem, "Mevzu o şekil değil," dedi. "Songül çok isteyince ben araştırdım. Bunun minyatürünü üretmişler vaktinde. Bayilerde satılıyor, aynen konuşuyor, şarkı söylüyor falan. Ama artık yok. Üretimi durdurmuşlar. Fabrikasına kadar gittim, mühendislerle konuştum, 'Belki bir tane ayarlayabiliriz,' dediler; haber bekliyorum."

* * *

Behzat Ç., ertesi gün, Ankara il sınırlarının sonuna doğru, Ayaş'a yaklaşırken rahat bir nefes alınca anladı bunu. Aslında bütün kent, insanların diri diri gömüldüğü bir tabuttu. Farklı olan ebattı, yoksa mantık üç aşağı beş yukarı aynıydı. Senin için ayrılan hava bitince ölüyordun, bir daha gömüyorlardı.

Harun, "Tıraşı kes," dedi. Eli, deterjan kolisini şüpheli şahsa veren market çırağının omzundaydı.

"Emredersiniz komiserim."

Teşkilat'ta kafası çalışan adamlar da vardı. Eda'nın çabalarıyla üretim tarihinden koliyi takip etmişler, biraz geç de olsa çırağa ulaşmışlardı.

"Müslüman mısın?"

"Elhamdülillah."

"Türk müsün?"

"Özbeöz."

"Aferin. O zaman sorduklarıma iyice düşünüp cevap ver. Bu koliyi senden alan nasıl bir tipti?"

"Valla, tipsiz biriydi."

"Tek kişi miydi?"

"Yok, biri de arabada bekliyordu."

"Nasıl bir araba?"

"Arabayı görmedim."

"Nereden biliyorsun o zaman arabada beklediğini?"

"Bagajın kapanma sesini duydum."

"Koliyi bagaja mı koydular?"

"Öyle olabilir."

"Adam tipsiz diyorsun, başka bir özelliği yok mu bunun? Kaç yaşında? Alnında leke var mı? Sakız çiğniyor mu? Ağzında sigara var mı?"

Behzat Ç. elini ceket cebine attı, bitmiş tuvalet kâğıdının

silindir kartonunu çıkardı. Diğerleri anlamaya çalışan gözlerle ona baktılar. Kartonu geç de olsa çöp tenekesine attı. Harun hafiften güldü. Behzat Ç. elini ceket cebine tekrar daldırdı, işitme cihazını çıkarıp çırağa gösterdi.

Çırak, "Evet," dedi. "Kulağında bundan vardı. Arkasından bakınca gördüm."

Harun, "Lan oğlum," dedi. "Adamın yüzüne doğru düzgün bakmadın da giderken kıçına mı baktın?"

"Yanlış anladınız komiserim, o ara benim işim yoğundu. Mal yerleştiriyordum. Adam geldi, marketin önündeki koliyi gösterip 'Şunu alabilir miyim?' dedi. Ben de 'Al,' dedim. Giderken de arkasından baktım, hani dışarıda mallar var, bir şey araklamasın diye."

Çırağı bırakıp dar kaldırımda, yan yana yürümeye başladılar. Hayalet ortadaydı. Behzat Ç.'nin gözleri az ötedeki arsada top oynayan çocuklardaydı. Dünya Kupası, 2. Lig B Kategorisi ya da mahalle maçı fark etmezdi onun için, bir topun peşinden koşan herkese ilgiyle bakardı. Televizyonda kanal değiştirirken bile öncelikle bir yeşillik arardı gözleri. Arsadaki maçta, hep beraber atağa kalkan takım, defansa koşmaya üşenenler yüzünden kendi sahasında az adamla yakalanmıştı. Allah'tan libero cengaver çıktı, topun dibine girip taca gönderdikten sonra karşı kale önünde bekleyen arkadaşlarına ana avrat sövdü. Top Behzat Ç.'ye doğru geliyordu. Daha yere inmeden "At ağbi at at at," demeye başladılar. Behzat Ç. topu göğsünde yumuşatıp dizinde sektirdi, sonra da ayak içiyle tacı atacak elemana milimetrik bir şekilde gönderdi. Çocuklar şaşırdılar. Behzat Ç.'nin vaktiyle Birinci Amatör'ün tozunu attıran bir stoper olduğunu, hatta bir ara Şekerspor'a transferinin gündeme geldiğini bilmiyorlardı tabii. Şekerspor'un varlığından bile haberleri yoktu belki de.

Hayalet, Toros'un önüne gelince, "Üç gün," dedi.

"Ne üç gün?"

"Üç günde bir gömüyor."

"Nasıl yani?"

"Herifin gömdüğü tarihler. 16 Şubat'ta köpeği gömdü. 19 Şubat'ta Necmiye Teyze'yi. 22 Şubat'ta Hamdullah Amca'yı. Bugün 24 Şubat Cumartesi, birini daha gömecekse yarın gömecek. Buna üç gün teorisi diyorum."

Harun, Toros'un kapısını açarken, "Ama senin iki teorin birbiriyle çelişiyor," dedi Hayalet'e. "İntikam alan çocuk teorisine göre, anayı babayı gömdü, intikamı aldı. Artık kimseyi gömmeyecek."

Hayalet, "Onu yarın anlayacağız," dedi. Behzat Ç.'nin canı sıkıldı bu teoriye. Çünkü yarın Gençler'in Fener'le maçı vardı. Maç günü işlenen cinayetlerden nefret ederdi.

Harun, "Sen bu üç gün teorisini Tahsin Müdür'e anlattın mı?" diye sordu dikiz aynasını düzeltirken.

"Anlattım."

Harun kontak anahtarını çevirdi, vitesi boşa alıp hafiften gaz verdi, geri vitese takarken anladı. "Akbaba o yüzden mi parkları bahçeleri geziyor?"

"Evet."

Asayiş Şube'den on adamı ve polis kolejinden son sınıf öğrencilerini yanına alan Akbaba, parkları bahçeleri gezip açık mezar aramaya başlamıştı.

Hayalet, "Herifin yöntemlerinden biri de mezarları önceden açması," dedi. "Bunu unutmayalım."

Behzat Ç. telefonu titremeye başlayınca heyecanlandı, telaşla çıkarırken yere düşürdü, telefonu alayım derken kafasını torpido gözüne vurdu.

"Bir sakin ol amirim."

Behzat Ç. telefonu buldu. Arayanın Tahsin olduğunu görünce bakması için Harun'a uzattı.

Tahsin, "Hemen dönün," dedi. "Vaka çözüldü."

Harun, "Ne!" diye bağırdı.
"TEM'den aradılar, adam suçunu kabul etmiş."
"Kim?"
"Kendini Ahmet Sanan Süleyman."

20.

Kim olduğu ve geçmişindeki eylemler soruldu.
Cevaben:
"Yukarıda belirttiğim adreste ikamet ederim, verdiğim kimlik bilgileri bana aittir ve doğrudur. Adım Süleyman ama yaşadığım psikolojik sorunlar nedeniyle uzun süredir kendimi Ahmet sanmaktayım ve mütemadiyen o şekilde tanıtmaktayım. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştım. Arkadaşlarımın etkisinde kaldım. TKP/ML, MLKP, Dev-Sol (DHKP-C) ve PKK sempatizanı oldum. Aşırı sol fikirler yüzünden psikolojim bozuldu. 26.09.2000 tarihinde, Ulucanlar Cezaevi'nde on mahkûmun ölümüyle sonuçlanan olayları, birinci yıldönümünde protesto etmek amacıyla, Ahmet Karaman adlı, benimle aynı örgütlere sempati duyan biriyle bombalı eylem hazırlığı içine girdim. Fünyeyi pastanenin tuvaletinde Süleyman taktı (yani ben taktım). İkisi ağır üç kişinin yaralandığı eylemdeki suçumu kabul etmeme rağmen mahkemede beraat ettim," dedi.

Necmiye Karapınar ve Hamdullah Özdal'a karşı neden böyle tabutlu bir eyleme giriştiği soruldu.
Cevaben:
"26.09.2000 tarihindeki bombalı eylem olayından sonra, emniyetteki sorgum sırasında haksız yere suçlandığımı ve kötü muamele gördüğümü düşündüğüm için polis teşkilatına düşman oldum. Polis teşkilatından intikam almaya karar verdim. Uzun yıllar, bana kötü muamele yaptığını düşündüğüm

Memduh Karapınar ve Coşkun Özdal isimli polislerin izlerini sürdüm, ikamet ettikleri adresleri tespit ettim, sadece kendilerine değil, ailelerine de düşman oldum," dedi.

Suç ortağı olup olmadığı soruldu.

Cevaben:

"Suç ortağım Süleyman'dır. Ondan böyle şeyler beklenir. Soyadını bilmiyorum. Karayolları'nda şoför olduğunu biliyorum," dedi.

Eylemi nasıl gerçekleştirdikleri soruldu.

Cevaben:

"NATO biber gazıyla sersemleterek, koli bandıyla ellerini ayaklarını ağızlarını bantladık. Üçlü koltuğun içine koyduk. Taşınıyorlarmış süsü vererek koltuğu kamyonete taşıdık. Oradan kendilerini tabuta koyduk. Tabutları Cebeci Asri Mezarlığı'ndan Süleyman'la beraber çaldık. Mezar yerlerini önceden açtık. Belli olmasın diye üstünü kamyonetle ileri geri yapmak suretiyle düzledik," dedi.

Eylemi neden gömme usulüyle gerçekleştirdiği soruldu.

Cevaben:

"Sovyetler Birliği'nin dağılmasından ve komünist rejimlerin arka arkaya çökmesinden sonra iyice psikolojim bozuldu ve böyle öldürme planları yapmaya başladım," dedi.

Rin Tin Tin isimli emekli Çevik Kuvvet köpeğini neden gömdüğü soruldu?

Cevaben:

"Polis teşkilatına düşman olduğum için, deneme amacıyla Moral Eğitim Merkezi bahçesinde ikamet eden Rin Tin Tin isimli emekli Çevik Kuvvet köpeğini de gömdüm. Diğer eylemlerim için hazırlık oldu," dedi.

Gömdükten sonra neden 155 polis imdat hattına ihbarda bulunduğu soruldu.

Cevaben:

"Heyecan olsun diye," dedi.

Bu ihbarlarda neden kod adı olarak Red Kit'i kullandığı soruldu.

Cevaben:

"Red Kit okumayı çok sevdiğim için kendime kod adı olarak Red Kit'i seçtim," dedi.

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. "Yoktur," dedi. Tutanak kendisine okundu. Yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu beyan etmesi üzerine tutanak birlikte imzalandı.

İlgili tahkikat evrakıyla beraber savcılığa sevkine, imza, tarih, bok püsür.

Behzat Ç. atlaya zıplaya okuduğu ifade tutanağının kendisine verilen kopyasını buruşturup çöp tenekesine attı. Bütün bakışlar ona döndü, ıskalamamıştı. 25 Şubat Pazar günü, TEM müdürünün odasında savcıyı bekliyorlardı. Cinayet ekibi, TEM'den olaya bakan ekip ve üst düzey bir Emniyet yetkilisi vardı odada. Üst düzey Emniyet yetkilisi Behzat Ç.'nin akademiden sınıf arkadaşıydı, bu hareketi başka bir başkomiser yapsa anasını bellerdi. Tahsin'e Behzat Ç.'yi gösterip ne iş gibilerden bir el hareketi yaptı. Tahsin cevaben ellerini ovuşturdu, ezilip büzüldü, yere baktı. Savcıyla yapılacak toplantıya girmeden önce, yanındaki Cinayetçilere, "Siz konuşmayacaksınız, gerekirse ben konuşurum," demişti. Behzat Ç.'nin konuşmayacağını bildiğinden içi rahattı, ama bu hareketi beklemiyordu.

Kirpi bıyıklı genç savcı odaya girince polisler ayağa kalktı. Behzat Ç.'nin sevmediği bir tipti. Geçen yıl, şüpheli bir intihar olayında, önce çözün diye gaz vermiş, olay dallanıp budaklanınca da yarı yolda bırakmıştı kendisini. Savcı konuya kafadan girdi: "Bu adamın cezai ehliyeti var mı? Böyle gözlerini belertmiş manyak manyak bakıyor."

Üst düzey Emniyet yetkilisi, "Zamanı geldiğinde gerekli raporlar alınır," dedi. Savcının elini sıkıp karşısındaki koltuğa oturttu. Savcı pantolon paçalarını düzeltip "Bunun suç ortağım dediği adamı buldunuz mu?" diye sordu.

TEM'den olaya bakan ekibin başındaki kişi, "Bulduk savcı bey," dedi. "Karayolları'nda şoför. Resmî kamyoneti kullanmışlar."

"Onun da adı Süleyman'mış ha!"

"Evet. Zaten Karayolları'nda şoförlük yapan bir tane Süleyman var. Elimizle koymuş gibi bulduk. 'Olayla bir alakam yok,' diyor ama biraz üstüne gitmek lazım. KESK'e üyeymiş zaten. Geçmişi de var."

"İyi."

Savcı, Tahsin'e dönüp "Koordineli çalıştınız değil mi?" diye sordu.

Tahsin, "Evet savcı bey," dedi. "Bulduğumuz ipuçları aynı yönde, tahkikat dosyasına ekleyeceğiz."

"Bu adamı ilk siz almışsınız tanık olarak."

Tahsin bocaladı, "Evet savcı bey," dedi. Titreyen sesini düzeltmek için öksürüp "İlk biz almıştık tanık olarak," diye devam etti. "Ama o zaman henüz olaylar arasındaki rabıtayı kuramamıştık."

Behzat Ç. ayağa kalkınca bütün bakışlar ona döndü. Kapıya doğru yürüdü, çarpıp çıktı. Cinayet Bürosu'na girdiğinde, Cevdet arkasından başka gelen olur diye kapıyı kapatmadı, kimsenin gelmediğini görünce şaşırdı. Behzat Ç.'nin yanında koşar adım yürümeye başladı. Başkomiser

odasına girip Cevdet'in yüzüne kapattı kapıyı. Pencereyi açtı, otoparkta üst üste yığılmış gibi duran arabalara baktı. Biri el salladı gibi geldi arabaların arasında. Bir an, acaba O mu diye yüreği ağzına geldi.

On dakika sonra Tahsin hışımla daldı odaya, Behzat Ç.'nin üstüne yürüdü.

"Ulan sen kimsin!"

Hayalet ve Harun peşinden girdiler. Tahsin'i tuttular. Tahsin ceketini çıkarıp Hayalet'i göbeğiyle ekarte etti ama Harun'un iri ellerinden kurtulamadı.

"Sen kimsin lan savcının yüzüne kapıyı çarpıp çıkıyorsun! Allah'ın psikopatı! Neden beni zor durumda bırakıyorsun! Senin arkanda ben olmasam, senin gibi deliyi bu büroda kim tutar! Benim hayatımı kararttın lan! Senin yüzünden burada çakılıp kaldım lan! Kendini yaktın, beni de yaktın! Herkes müdür oldu, ben vekil kaldım! Beş yıldır terfi edemiyorum. Yeter lan!"

Tahsin'i "Sakin ol müdürüm," "Yapma müdürüm," diye diye güçbela oturttular. Tahsin'in yüzü kıpkırmızı olmuştu, kalbine inmesinden korkuyorlardı. Özel okula giden iki kızı vardı. Maaşının büyük kısmı, okulun müdürü kallavi bir iskonto yapmasına rağmen, onların okul masraflarına gidiyordu. Karısı çalışmasa boku yemişti. Tahsin biraz sakinleştikten sonra Cevdet geldi, burnuna açık bir çay dayadı. Tahsin sakarin kutusunu çıkarıp "Akbaba nerede?" diye sordu.

"Parkları geziyor, açık mezar arıyor."

"Gidin getirin o manyağı da. Ben ona geri dön demedim mi? Aramasın! Kapandı olay!"

Tahsin, hâlâ otoparka bakan Behzat Ç.'ye döndü, "Olacağı bu," dedi. "İmam osurursa cemaat sıçar. Amiri psikopat, memuru manyak. Sizin gibi Cinayet ekibi olmaz olsun. Bundan sonra sizin hakkınızda olumlu rapor yazan Tahsin'in ta Allah belasını versin!"

Harun, "O kadar sinir yapma müdürüm," dedi.

"Müdürüm deme bana. Sizin yüzünüzden müdür vekili kaldım."

"Sen şimdi onu bırak da müdürüm, bizim şu Megane işi ne oldu? Meganelar gelmiş, garajda bekliyor diye duyduk."

* * *

Behzat Ç. bürodan çıkarken duvar saatine baktı, 10.15. Akbaba'yı bulmaya gidiyorlardı, iki saattir telefona da telsize de cevap vermiyordu. Cevdet, "Ben biliyorum nerede olduğunu," diyerek peşlerine takıldı. "Altınpark'a, Seğmenler'e, sonra da Botanik Parkı'na bakalım."

Harun, "Aferin lan," dedi. "Çok iyi biliyormuşsun."

Behzat Ç. yollarda kazı çalışması yapanlara dikkatle bakıyordu. Akay Kavşağı civarında kompresörle refüjü delen birinden şüphelendi. Adam toprağı delerken yaprak gibi titriyordu, arkasında başka biri vardı, çıkan toprağı kürekle bir yana yığıyordu. Bir ara Toros'u durdurmayı düşündü ama vazgeçti. Tunus Caddesi'ne saptılar. Cevdet de Harun'a küstüğünden konuşan eden yoktu. Allah'tan Toros'un her tarafından ses geliyordu. Harun, Polis Radyosu'nu açtı. Hava durumu başladığında Cevdet birden öyle bir "Dur dur dur dur!" dedi ki Harun tüm gücüyle fren pedalına asıldı. Lastiklerin anasını ağlatarak durdular. Cevdet kapıyı açıp fırladı. Tekel&Kuruyemiş dükkânının önünde arabasını yıkayan adamın başında durup "Ne yapıyorsun sen?" diye bağırdı.

"Ne yapayım! Arabayı yıkıyorum!

"Barajlardaki dolululuk oranını biliyor musun sen?"

"Ne barajı?"

"Çubuk, Çamlıdere! Ankara'ya su veren barajlar. Hiçbirinde su kalmadı, yaz gelsin, havaya bakacaksınız."

"İyi de komiserim, oto yıkamada yirmi lira istiyorlar. Ben de ne yapayım, kendim yıkarım o zaman."

"Kendin yıkayacaksan kovayla yıka. Öyle fırçanın ucuna hortum takarak yıkanmaz."

"Fesuphanallah!"

Harun camı açıp kolunu dışarı sarkıttı, "Yıka birader yıka," dedi. "Bakma sen ona!"

Cevdet, "Sen ne biçim polissin!" diye Harun'a döndü. "Ne kadar sorumsuz bir insansın ya! Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışı yaşanıyor."

"Bin şu arabaya Cevdet. İşimiz gücümüz var."

Cevdet tekrar adama döndü.

"Kapat o hortumu!"

Adam şaşkın şaşkın bakmaktaydı. Cevdet yerden bir sopa aldı.

"Kapat lan!"

Adam musluğu kapatınca Cevdet, Toros'a döndü. Açık camdan, "Şimdi kovaya doldur, öyle yıka," diye bağırdı. Harun gaza bastığında başını camdan çıkarıp yumruğunu salladı: "Plakanı aldım, peşindeyim AFK 46! Bundan sonra peşindeyim senin! Su faturana kadar kontrol edeceğim!"

Harun biraz yavaşlayıp "Girsene oğlum içeri. Manyak mısın?" dedi. Cevdet içeri girdi, sinirden eli kolu titriyordu "Yaz gelsin, susuz kalacağız. Bidonlarla gezeceğiz. Salgın hastalıklarla boğuşacağız."

"Kızılırmak'tan su getireceklermiş."

"Oranın suyu içilmez."

Harun, "Oranın suyu içilmez, buranın suyu içilmez. Yeter ya!" diye söylendi. "Strese sokmayın adamı! Ben zaten su içmiyorum, çay içiyorum."

"Aferin."

* * *

Akbaba'yı üç saat sonra Botanik Parkı'nda buldular. Cevdet önce Seğmenler'e ve Altınpark'a bakmayı önermişti

çünkü. Akbaba bir çukurun başına eğilmiş, ne mene bir şey olduğunu anlamaya çalışıyordu. Çukurun az ötesinde –inanması güç ama– uzuneşek oynayan çocukları tasvir eden bronzdan bir heykel vardı.

Akbaba, "Doğalgaz desen değil, elektrik desen değil, bu ne çukuru Allah aşkına," dedi Behzat Ç.'ye.

Harun, "Kalk ağbi," dedi. "Olay kapandı. Tahsin Müdür çağırıyor, işimize gücümüze bakalım."

Akbaba, Atakule'nin altında ezilen puslu gökyüzüne baktı. Yüzü buruşturulmuş bir sayfa gibiydi. "Siz gidin," dedi.

Harun, "Ağbi saçmalama," dedi. "Olay kapandı. Gel gidelim."

Akbaba kalktı, üstünü başını silkeledikten sonra elini Behzat Ç.'nin omzuna koydu, "O delinin yapacağı iş değil bu, biliyorsun değil mi?" diye sordu. Behzat Ç. başıyla onayladı.

"Siz gidin! Ben daha Güvenpark'a bakacağım."

Harun, Akbaba'nın koluna girdi, "Ağbi ne Güvenpark'ı, saçmalama ya," dedi. "Olayı kapattılar diyorum sana. Savcı karışmıyor, sana ne oluyor!"

"Hangi savcı?"

"Kirpi bıyıklı olan."

Akbaba çamurlu elleriyle Behzat Ç.'nin uzattığı 216'yı aldı, yaktıktan sonra dumanını, türünü bilmediği tropik bir ağaca üfledi. "O savcının var ya," dedi. "Ebesinin kör kandilini sikeyim. Görürsen, Akbaba sana böyle böyle dedi dersin."

"Savcıya küfredemem, altı aydan başlar."

"İyi, bir şey deme o zaman. Siz gidin, ben daha Güvenpark'a bakacağım."

Harun önce boynunu sağ sol yaparak kütletti, sonra da ellerini. Sabrının sonuna geldiğini belli etmek istiyordu. "Ağbi taktın ha Güvenpark'a," dedi.

"Her yere baktım, bir oraya bakmadım."

"Orası da kalsın. Zaten oraya gömeceğine Emniyet'in bahçesine gömsün daha iyi."

Akbaba, banka oturup uzuneşek heykelini inceleyen Behzat Ç.'nin yanına çöktü, "O delinin üstüne yıktılar, kapattılar bu işi," dedi.

Harun, "Biz de anladık o kadarını," dedi. "Salak değiliz."

"Ne kadarını anladın?"

Harun telsizin dibini bankın kolçağına sürtüyordu. "Yani, devlet meselesi olunca kapanır," dedi. "Deşersin altından başka bir şey çıkar, orada dur derler, dursun, bu kadar basit."

Akbaba, "Bok çukuru," dedi.

"Ne çukuru?"

"Şu az ötedeki çukur. On metre ötesinde logar kapağı var. Salağın biri vaktinde hizayı tutturmadan kazmış. Öyle bırakmışlar."

Harun çukurun başına eğilip "Doğru," dedi. "Ama madem yanlış kazdın, insan bir kapatır ya. Çoluk çocuk oynuyor, içine düşer Allah muhafaza."

Akbaba, Behzat Ç.'yi dirseğinden tutup "Amirim," dedi. Behzat Ç. şaşırdı. Akademiden değil, çekirdekten yetişen Akbaba, kendisinden on yaş büyüktü ve bu "amirim" sıfatını hemen hemen hiç kullanmazdı. Akbaba, 216'dan derin bir nefes çekti, işaretparmağıyla burnunun ucundaki siğili kaşıyıp "Kaç yıldır yüz yüze bakıyoruz," dedi. "Ne olursa olsun, seni sevdiğimi bil. Tamam mı? Bunu unutma!" Behzat Ç.'nin sırtını sıvazladı, kalktı, telsizini sallaya sallaya, sarsak adımlarla Botanik Parkı'nın çıkışındaki merdivenlere doğru yürüdü. Behzat Ç. bu zamansız sevgi gösterisine bir anlam veremedi.

Harun, Akbaba'nın arkasından, "Ağbi nereye?" diye seslendi.

"Nereye olacak, Numune'ye."

"Telsizi açtın mı?"

"Açtım."

Harun, "Ha iyi," dedi. "Şöyle normale dönelim yahu."

Behzat Ç. saatine baktı. Vakti gelmişti. Dünya döndükçe ve Gençlerbirliği sahaya çıktıkça, Maraton Tribün'deki yerini alması gerekiyordu. Toros'u Rüzgârlı girişine bıraktı. Maraton'un önü kuyruktu. Gençler'in öyle pek fazla taraftarı yoktu ama dört giriş kapısından sadece biri açılınca, kuyruk kaçınılmaz oluyordu. Köfte ve çekirdek satışları iyiydi. Behzat Ç. kuyruğa girse maçın ilk dakikalarını kaçıracağını anladı. En yakın Çevik Kuvvet amirinin yanına gitti, Maraton'un ana çıkış kapısını açıp başkomiseri içeri aldılar. Tam içeri girecekken, Eskrim Kulübü'nün önündeki beyaz kamyoneti gördü. Çevresinde kazma kürekli adamlar vardı, biri de kompresörle betonu deliyordu. Bir an geri dönmeyi düşündü ama koca kapıya da "aç kapa artema" muamelesi yaptırmak istemiyordu.

Fener, maçın ilk yirmi dakikasında, öyle çok matah bir futbol oynamamasına rağmen art arda iki gol buldu. Çünkü Cavcav, ara transfer döneminde defansın ve orta sahanın yarısını satmıştı. Maraton'un göbeğindeki iki yüz kadar Gençler taraftarı yıllar sonra ayaklanıp isyan etti. Hep bir ağızdan "Cavcav paranın turşusunu kur!" diye tempo tutmaya başladılar.

Behzat Ç.'nin bir kulağı telsizdeydi. Maraton'un bir köşesinde, olanı biteni izliyordu. O kadar kızmıştı ki, neredeyse o da eşlik edecekti bu turşu muhabbetine. İçinde tarif edemediği bir rahatsızlık vardı, çıkış kapısına doğru yürümeye başladı, artık bir içgüdü mü, sezgi mi, kötü futbol mu, yoksa önünde oturan kırçıl sakallı adamın içtiği piponun kokusundan mı nedir bilinmez, bir aydınlanma yaşamıştı. Çevik Kuvvet amirine ana kapıyı açtırdı. Eskrim'in önündeki beyaz minibüse doğru koşup 14'lüyü çekti. Kompre-

sörlü adam delmeyi bıraktı. Kazma kürekli olanlar ellerini havaya kaldırdı. Behzat Ç. adamları tek tek kontrol etti, hiçbirinin dudağının kenarında sigara, ağzında sakız, alnında leke, kulağında işitme cihazı yoktu.

"Amirim bir yanlışlık olmasın, biz ASKİ çalışanıyız," dedi dört adamın en yaşlısı. Şoför mahalline gidip birtakım belgeler getirdi.

Behzat Ç. belgelere bakmadı. Özür dileyip vaziyeti anlatmak istiyordu ama boğazına bir yumru oturduğu için konuşamıyordu. Kaldırımın kenarına oturdu, başını ellerinin arasına aldı, yaşamaktan bıkmıştı. Bir 216 yakmak istedi ama titreyen elleriyle bir türlü çakamadı çakmağı.

Maraton'dan güçlü bir uğultu yükseldi, ardından da "Çak Çak Çak Çakır," sesleri. Gençler durumu 1-2 yapmıştı. Haliyle Mehmet Çakır çakmıştı.

21.

26 Şubat Pazartesi günü, Cinayet Büro'nun sorgu odasında, Kendini Ahmet Sanan Süleyman'ın –kısaca KASS– çevresinde oturuyorlardı. Onu savcılığa götüreceklerdi. Tavandaki yuvarlak floresan lamba yanıp sönüyor, bu arada mütemadiyen sinir bozucu bir cızırtı yayıyordu. KASS avuç içlerini, deli gibi salladığı bacaklarına sürtüyor, hasır şapkasının lifleriyle oynuyor, sakalını kaşıyor, kafasını sağa sola sallıyor, hâsılı götünde kurt varmış gibi yerinde duramıyordu. Birden durdu, "Neyi bekliyoruz?" dedi.

"Mahkemeye gideceğiz," denince sevindi, kırışık dolu yüzü aydınlandı. "Süleyman da gelecek mi ağbi?" diye sordu.

"Haa, gelecek."

"Ben yapmadım ağbi, Süleyman yaptı."

"Öyledir."

"Ben Ahmet'im ağbi, ben yapmadım."

Harun, "Tamam lan, kes!" dedi. "Yapmadım etmedim diyorsun da, yirmi sayfa ifade vermişsin TEM'de."

Tahsin, elinde iki tane polis yeleğiyle girdi, birini Selim'e, birini de Harun'a attı. Cinayet Büro'nun en irikıyım elemanları olduklarından, KASS'ı iki kolundan tutup adliyeye sokma işi onlara kalmıştı.

Selim yeleği başından geçirip "Nereden bağlanıyordu bu meret?" diye sordu. Harun bildiği halde cevap vermedi. Behzat Ç. hakkındaki soruşturmada müfettişlere ötenin Selim olduğunu düşündüğünden, ona iyice ters davranmaya başlamıştı. Hatta durup dururken attığı bir omuz yüzünden iki saat önce birbirlerine giriyorlardı. Harun, Selim'in içlerindeki ispiyoncu olduğu teorisini Hayalet'e anlatmış, ama Hayalet, Eda meselesi yüzünden işe duygusal yaklaştığını söylemiş, inanmamıştı.

Harun yeleği bağlayıp "Neden biz götürüyoruz?" diye sordu belli belirsiz bir öfkeyle. "Madem TEM yakaladı, onlar götürsün."

Tahsin, "Tek laf daha edersen seni Cinayet'ten alırım," dedi. Biraz düşünüp "Ahlâk'a veririm," diye ekledi.

Harun, "Ver!" diye bağırdı. "Bütün Meganeları Ahlâk'a verdin, beni de ver. Orospunun pezevengin peşinden koşmuyoruz ya, suçumuz Cinayetçi olmak."

Tahsin elini kalbine götürdü. "Aman müdürüm," "Sakin ol müdürüm," diyerek demir ayaklı sandalyelerden birine oturttular. Tahsin nefes nefeseydi, Harun'a "Çık git, gözüm görmesin seni," dedi. Harun "Tamam," deyip yeleği çözdü. Odadan çıkacakken Behzat Ç. bileğinden yakaladı. Harun'u geldiği yere gönderdi, Tahsin'e ters ters baktı. Herkes şimdi ne olacak diye düşünürken Cevdet, odaya bir hışımla girip elinde kalan kapı koluyla beraber yere kapaklandı. Harun, "Aferin," dedi. "Kırmadığın bir kapı kolu kalmıştı, onu da kırdın."

Cevdet yerden kalkıp elindeki kapı koluna hayretle baktı. Kolu masaya koyup üstünü başını düzeltti. Tahsin'e, "Mümü- müdürüm," dedi. "Savcılıktan aradılar, getirin diyorlar."

Tahsin, "Hadi bakalım," deyip kalktı. Tam Cinayet Büro'dan çıkarken döndü, KASS'a baktı. "Bu ne?" diye sordu.

"Ne ne?"

"Hasır şapkayla mı gidecek bu adam? Alın şu şapkayı elinden!"

Harun dişlerinin arasından, "Sıkıysa sen al," dedi. Tahsin şapkaya uzandı ama KASS iki büklüm olup içine kapandı, şapkayı vermedi. Harun ve Selim kaskatı kesilen KASS'ı açtılar. Cevdet ve Tahsin şapkaya asılıp bir süre çekiştikten sonra güçbela aldılar. KASS şapkası alınınca öyle bir çığlık atmaya başladı ki bütün Asayiş Şube'yi ayağa kaldırdı, adam boğazlasalar o kadar ses çıkmazdı.

"Lan oğlum bağırma! Bağırma lan! Sus lan!"

KASS kendinden geçmişti, hiçbir şeyi duymuyor, deli gibi bağırıyordu.

Tahsin, "Kapatın şunun ağzını," dedi. KASS ağzını kapamaya çalışan Selim'in elini ısırdı. Behzat Ç., Cevdet'in elindeki hasır şapkayı aldı, sağ eliyle duvara yaslayıp soluyla yamyassı etti. KASS'ın kazağını çıkarıp şapkayı iplerinden göğsüne bağladı. KASS susmuştu. Kazağı şapkanın üstüne giydirip Toros'a doğru yürüdüler.

Hayalet direksiyonun başına geçti. Behzat Ç. öne bindi. KASS arkada, Harun'la Selim'in arasında oturuyordu. Adliyeye yaklaşırken Ankara Radyosu'nun önünde Behzat Ç.'nin telefonu çalmaya başladı. Heyecanla çıkardı, ağbisi Şevket'in aradığını görünce sessize aldı, cebine geri koydu.

Behzat Ç. gibi Ankara'da doğup büyüyen bir adamın duyup duyabileceği bütün sıkıntıların mimari karşılığı Ankara Adliyesi'dir. Kafka burayı görseydi, "Adamlar yapmış," deyip yazarlığı bırakırdı.

Toros'tan çıkar çıkmaz basın mensupları çevrelerini sardı.

"Neden yaptın Süleyman?"

"Süleyman pişman mısın?"

"Süleyman neden gömdün?"

"Bir şey söyleyecek misin Süleyman?"

KASS basın mensuplarına dönüp "Ahmet'im lan ben!" diye bağırdı. "Ahmet'im ben! Sizsiniz Süleyman! Şerefsizler! Ahmet'im lan ben!" Harun, KASS'ın ağzını kapadı, merdivenlerden koşar adım çıktılar.

* * *

Behzat Ç. savcının odasının önünde beklerken telefonunu kontrol etti. Bahar'ın aradığını anlayınca heyecandan açamadı bir süre, öksürüp ses ayarı yaptı. Yine de konuşmasına gerek kalmamıştı. Bahar öğlen yemeği için buluşma yerini söyleyip çattadanak kapatmıştı. Behzat Ç.'nin yüzü aydınlandı. Ceplerini kontrol etti. Hayalet'in yanına gitti. Başparmağını, işaret ve ortaparmağına sürterek evrensel para isteme işaretini yaptı.

Hayalet ince cüzdanını çıkardı, elli lira verip "Yeter mi?" diye sordu.

Behzat Ç. başını yetmez anlamında yukarı kaldırdı. Hayalet bir elli lira daha verdi, boş cüzdanı gösterip "Bende de başka yok," dedi. Küf yeşili gömleğiyle adliyenin soluk koridorlarına renk katıyordu.

Behzat Ç. omuzlarından kavrayıp minnetle bakarak teşekkür etti on dört yıllık dostuna. Gerçi kredi kartının limiti vardı daha, ama yine de nakit paranın verdiği güven başkaydı. Gidecekken Hayalet kolundan tuttu. "Gorbaçov'la Pembo'yu bulayım mı?" diye sordu. Behzat Ç. elini bilek ekseninde sağa sola çevirip ne bul ne bulma anlamına gelecek muğlak bir hareket yaptı. Hayalet, "Tamam," dedi. "Bulursam haber veririm."

Behzat Ç. kirli bir cam bulup eşkâline baktı. Tıraş olma zamanı gelmişti. Adliyeye yirmi iki senedir gün aşırı gelmesine rağmen, labirenti andıran koridorlarda çıkışı bulmakta hâlâ güçlük çektiği zamanlar oluyordu. Eli ayağı birbirine dolaştığından iyice zorlandı bu sefer. Dönüp dolaşıp ana kapı önüne çıkınca rahat bir nefes aldı. Soğuk havada, tarif edemediği güzel bir koku vardı.

Adliyenin bahçesinde, iki parmağını ağzına götürüp "Bir cigaran var mı?" diye soran berduşa iki tane 216 verdi. Behzat Ç.'nin bonkörlüğüne şahit olan başka biri geldi, "Numune Hastanesi'ne nasıl gidebilirim?" diye sordu. Behzat Ç. adamı omuzlarından tutup DTCF tarafına çevirdi. Bulvarın karşısında, Tarih Kurumu'nun olduğu sokağı gösterip elini ileri geri sallamak suretiyle oradan dümdüz gitmesi gerektiğini anlattı. Dur işareti yaparak dönemeçte durmasını, elinin dışını sola bükerek de sapacağı tarafı gösterdi. Bu tariften sonra bulamazsa bütün suç adamdaydı.

Toros'a atlayıp en yakın berberin önüne çekti. Berber koltuğuna oturdu. Berberin tipini görmesiyle keyfinin kaçması bir oldu.

"Saç sakal?"

Eliyle sakalını sıvazladı.

Berber, "Nerelisiniz ağbicim?" diyerek muhabbete klasik bir giriş yapmak istedi. Behzat Ç. cevap vermeyince dudağındaki iğneyle duraksadı, boyna bağlayacağı örtüyü, matadorun pelerini tuttuğu gibi tuttu bir süre. Arkadaki ikili koltukta *Posta* okuyan emekli, aynadan Behzat Ç.'ye baktı. Hafiften tüten soba içerideki havayı büsbütün boğuyordu.

"Ne işle meşgulsünüz ağbicim?"

Çene kası gerektirdiğine inanılan meslekler vardır, berberler de bunun en sıkıcı kolunu temsil eder. Behzat Ç. telsizi çıkarıp tezgâhın üstüne koydu. Berber metal kapta sabunu köpürtürken, "Polisin işi de zor," dedi.

Behzat Ç.'nin konuşmayı bıraktıktan sonra söylemek istediği tek şey kalmıştı: "Saçma sapan konuşmayın!" Bakışlarını kaçırdı, tezgâhın üstündeki yazarkasaya, aynalı dolaba, dolabın içindeki yirmi yıllık parfümlere, ambalajı sararmış losyonlara baktı. Kaşlarını çattı, burnundan soludu. Berberin taarruzlarına karşı bütün suskunluk taktiklerini uyguladı. Berber, Behzat Ç.'den yüz bulamayınca, her gün *Posta* ve *Gözcü* okumak için dükkânına gelen emekliye anlatır gibi devam etti: "Bir tane Ermeni vuruldu diye ortalığı ayağa kaldırdılar. Tamam, doğrudur demiyorum, çok yanlış bir hareket. Her şeyden önce, keskin sirke küpüne zarar. Bu işin sorumlusu zaten internet kafeler."

Köpüklü fırçayı Behzat Ç.'nin yüzüne vururken sümüklü çırağa döndü: "Sen gitmiyorsun de mi lan internete?"

Burnunu çeken çırak, "Gitmiyorum usta, ne işim olacak," dedi. "Ercan gidiyor."

"O kim?"

"Bizim kahveci Bahattin Ağbi'nin çırağı."

"Aferin, sen gitme."

Berber ortadan ikiye kırdığı jileti usturaya taktı. İki parmağını Behzat Ç.'nin şakağına bastırıp yanağa ilk usturayı vurdu. Usturanın üstündeki kıllı köpüğü elinin dışına sildi. İyice sokuldu, Behzat Ç. berberin kirli soluğunu boynunda, kokan nefesini, askerî lisedeyken yüzbaşının kırdığı burnunda hissediyordu.

"Ama 'Hepimiz Ermeni'yiz,' demek ne demek. Çok daha büyük yanlış. Sen önce Türk'sün! Hepimiz Türk'üz! Ne çabuk unuttuk ya, bizim kaç tane konsolosumuzu vurdu Ermeniler."

Emekli bu noktada söze karışma ihtiyacı duydu, *Posta*'nın ve gözlüklerinin üstünden bakarak "Bu millet balık hafızalı kardeşim," dedi. "Hafızayı nisyan beşerle malul olur."

Berber başparmağını Behzat Ç.'nin şakağına bastırıp öbür yanağı almaya başlarken, "O laf öyle değil," dedi. "Hafızayı malul nisyanla beşer olur. Onun gibi bir şeylerdi işte. Oraya takılmayalım, beşer şaşar!"

Öğlen ezanı okunmaya başlayınca, sümüklü çırak Bağa Gel Bostana Gel türküsünün ortasında radyoyu kapattı. Berber, "Oğlum şu kapıyı da kapat," dedi. "Havalar ne güzel gidiyordu, gayet de ılımandı. Küresel ısınma var diye tutturdular. Soğudu yine. Tövbe estağfurullah. Sen Allah'ın işine ne karışıyorsun! Kaldık mı karda ayazda! Şimdi mutlu musunuz küresel ısınmacılar? Amacınıza ulaştınız mı? Favoriler nasıl olsun?"

Behzat Ç. eliyle alması gereken hizayı gösterdi. Berber favorinin birini aldı, diğeri için eğildi, bir soluk mesafesine kadar yaklaştı. Behzat Ç. ıslak nefesi duydu şakağında. Kokuyu, teri, tükürüğü.

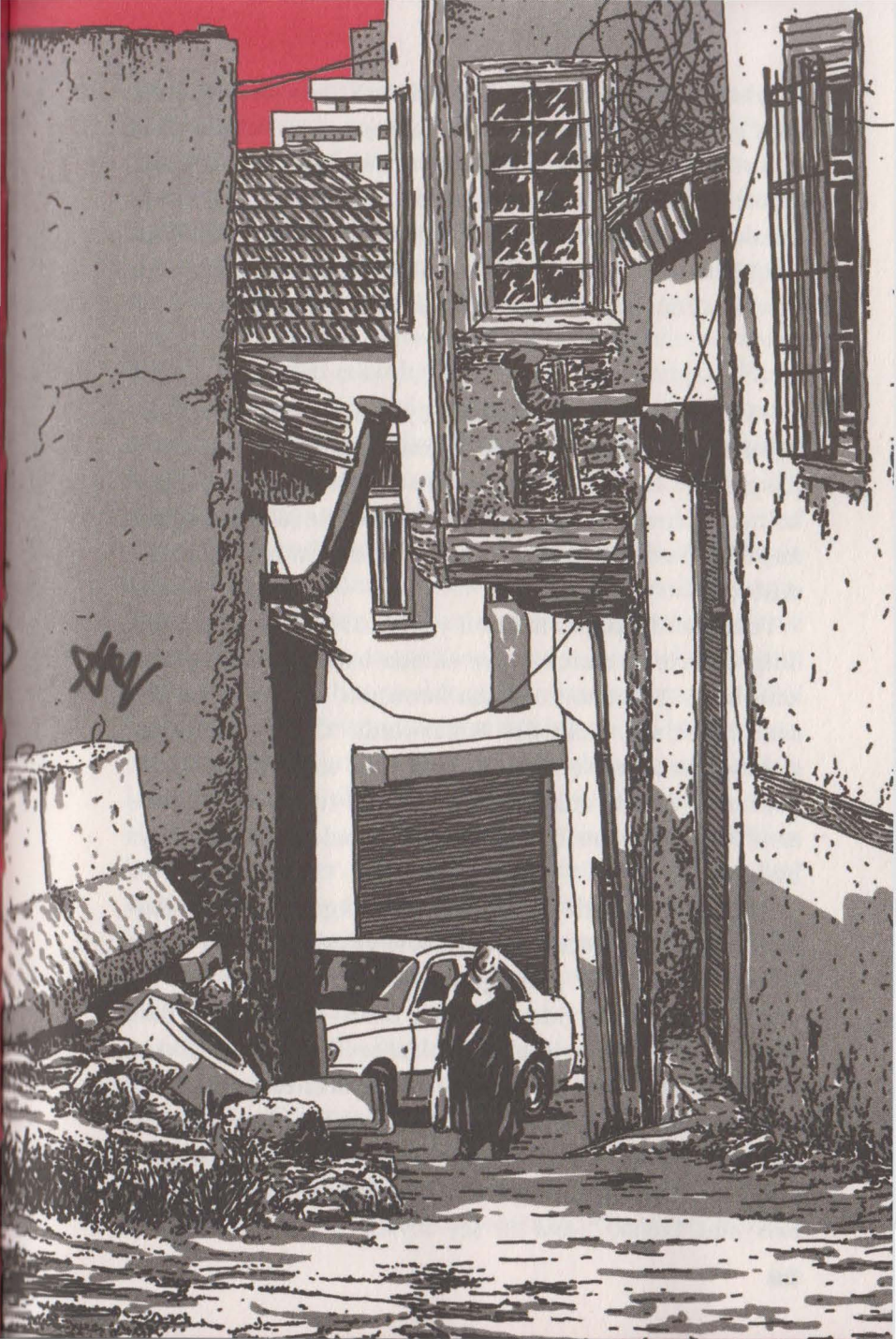
"Polisin de işi zor. Polis yakalıyor, mahkeme salıyor. Her sene bir af. Aslında var ya, hırsızlık yapanın elini, tecavüz edenin sikini keseceksin. Bu iş başka türlü çözülmez. Haksız mıyım amirim?"

Behzat Ç. nefessiz kaldı.

"İyi misin?"

Boynundaki örtüyü atıp kalktı. Berberi kemerinden ve ensesinden tutup aynaya çarptı. Kafayı yiyen ayna ortadan ikiye çatladı. Behzat Ç. havluyla yüzünde kalan köpüğü sildi, ayaklanan emekliye oturmasını işaret etti. Tezgâhın üstüne yirmi lira bıraktı. Çıkacakken durdu, aynadaki hasara bakıp bir yirmi lira daha bıraktı. Sonra biraz düşünüp on lirasını geri aldı. Kapıyı çarpıp çıktı.

Yan kahvenin sahibi Bahattin Ağbi, elini alnına siper edip berberin içine göz gezdirdikten sonra Behzat Ç.'nin arkasından, "Hopp! Hişşş!" diye seslendi. "Bir bak bakayım buraya sen!"

Behzat Ç. dönüp telsizi salladı, ıskaladı. Bir tekme savurdu, boşa gitti. Kovalamaya başladı, yaklaşınca bir tekme daha savurdu. Bahattin Ağbi iyi kaçıyordu, kıl payı kurtuldu, önüne çıkan ilk bahçenin duvarından atladı. Behzat Ç. kovalamaktan vazgeçti. Saatine baktı. Üstüne başına çeki düzen verip Toros'a doğru yürüdü. Cumhuriyet Bulvarı'ndan Tren Garı'na sürdü. Bahar'la Gar Lokantası'nda buluşacaktı.

* * *

Gar Lokantası, bir garın faniliğiyle bir meyhanenin bakiliğini harmanlamış, yüksek tavanlı ferah bir yerdi. Doğu Ekspresi ve Kuşetli İstanbul Treni yeni kalktığından masalar hemen hemen boştu. Behzat Ç. bir eliyle şakağını kapatmıştı, berberdeki kavga yüzünden favorilerin biri uzun kalmıştı çünkü.

Yolda her türlü ses talimini yapmıştı. Garson başlarında bitip de "Ne alırsınız?" diye sorana kadar da konuşmaya kararlıydı. Ama sen konuşma konuşma, ondan sonra garsona sipariş ver. Siparişleri Bahar verdi. "Öğleden sonra işe gitmiyorum, istersen bir ufak da rakı söyleyelim," dedi. Behzat Ç. başıyla onayladı, Bahar'ın iki tutam saç düşmüş zarif ense kıvrımına baktı, böyle bir günde kim olsa rakıya başlardı.

Bahar, dershanede Türkçe öğretmenliği yapıyordu. Başkomiser, takip sürecinde dershaneyi ve çevresindeki bütün yolları avcunun içi gibi öğrenmişti. Bahar başka işler de yapıyordu –bir dergide editörlük falan– ama bunlar para getiren ya da konuyla alakalı olan şeyler değildi. Garson siparişleri getirdiğinde, kısacık bir an, iki insanın birbirini anlaması için illaki konuşmanın gerekmediğini anladılar.

Sonra işte Behzat Ç. rakıya su ilave ederken, bardağın içindeki şeffaf sıvı süt beyaza döndü dönecek bir dengedeyken yani, Bahar, "Sana bir şey söylemek istiyorum," dedi.

Telefonu çaldığı için gerisini getiremedi. Telefonu kulağına götürdü, kaşlarını çattı. "Ne!" diyerek ayağa kalktı. "Neredesiniz?" Behzat Ç. de gayri ihtiyari ayağa kalkmıştı, rakı şişesi hâlâ elindeydi. Bahar titreyen elleriyle telefonu kapatıp "Oğlum," dedi. Behzat Ç. biliyordu bu afacanı.

"Anaokulundan aradılar, düşmüş. Numune'ye götürmüşler. Sen otur, ben taksiyle giderim."

Behzat Ç. başını "hayatta olmaz" manasında sağa sola salladı. Cebinden çıkardığı elli lirayı masaya bıraktı. Hayalet bu dar zamanda kredi kartını beklemekten kurtarmıştı kendisini. Talat Paşa Bulvarı'nın ve Toros'un bütün imkânlarını kullanarak, en kısa sürede Numune'ye vardı. Acil girişinin önünde acı bir fren yaptı.

Acil servis sedyelere, tekerlekli sandalyelere, tekerleksiz sandalyelere ve mümkün olan her boşluğa serilmiş hastalarla, sağa sola koşturan hemşirelerle, hastabakıcılarla ve hastalardan daha hasta gözüken hasta yakınlarıyla doluydu. Doktor haricinde her meslek grubundan insan vardı. Telefonla bağıra çağıra konuşanların uğultusundan bir şey duymanın imkânı yoktu. Başkomiser bu mahşer yerinde birbirlerini kaybetmesinler diye Bahar'ı bileğinden tuttu, diğer eliyle önünü açtı, yere atılmış serumlara, kanlı pamuklara basarak yürüdüler. Çocuğu, mavi örtüsünde kan lekeleri olan bir sedyenin üstünde buldular. Yanında gencecik bir kız vardı. İkisi de ağlıyordu. Bahar oğluna sarıldı. Oğlan bir çığlık attı, kolunu dirseğinden tutuyordu. Bahar, "Ne oldu?" diye sordu.

"Öğlen uykusunda ranzadan düştü," diye açıkladı anaokulunda çalışan gencecik kız. "Bir hastabakıcı geldi, 'Burada bekleyin,' dedi, yarım saattir bir röntgen çekemediler."

Behzat Ç. röntgen odasının kapısını tıklattı. Cevap veren yoktu, kolu zorladı, kilitliydi. Sedyede yatan bir hasta, kendi serumunu havaya kaldırmış tutarken, "İçeriden kilitli,"

dedi. "Aciliyet sırasına göre çağıracaklarmış." Behzat Ç. acil serviste aciliyet sırasının ne olduğunu tartışacak cinsten bir adam değildi. Kapıya iki yumruk attı. Röntgen çekmekten yüzü beyazlamış, radyasyon sinirlisi çılgın bir kadın kapıyı aralayıp "Ne var be, ne var!" dedi. Behzat Ç. kadını itip kapıyı açtı, duvardaki hemşire portresinde olduğu gibi "sus" işareti yaptı. Bahar'a Barış'ı –çocuğun adı buydu– getirmesini işaret etti. Barış'ı röntgen masasına yatırdılar, Behzat Ç. çılgın kadını kolundan tutup aletin başına geçirdi.

Çılgın kadın insafa geldi, "Ben röntgen çekerken sen de Hasta Müracaat'a git, çocuğun girişini yaptır," dedi. Bahar, Behzat Ç.'ye oğlunun nüfus cüzdanıyla sağlık karnesini verdi. Behzat Ç. resmî nevaleyi alıp acilin girişindeki bankoya gitti. Bankonun arkasındaki kadın, "Burası değil," diye cırladı. "Burası Hasta Yatış. Hasta Müracaat'a gideceksin." Elini bilek ekseninde çevirip oranın nerede olduğunu sordu. Kadın tam karşıyı gösterdi.

Tam karşıda doldurması için bir form verdiler. Ad, soyad, vatandaşlık numarası, adres, telefon, sağlık karnesi tarihi, bağlı olduğu kurum sigorta sicil numarası derken, başkomiserin nevri döndü, bankonun arkasındaki kadına işaretparmağını gösterip biraz beklemesini rica etti. Döndü, polis noktasındaki polislere el etti. İki polis koşarak geldi, birine doldurması gereken formu, diğerine Toros'un anahtarını verdi. Toros acilin önünü kapattığından ambulans yanaşamıyordu. Omzunda bir el hissetti. Döndü, Akbaba'ydı.

"Hayrola!"

Rahat bir nefes aldı. Akbaba'yı kolundan tutup röntgen odasına götürdü. Akbaba röntgeni ışığa tutup inceledi. Yıllardır hastanelerdeki yaralama ihbarlarına baka baka o da bir nevi tıp eğitiminden geçmiş sayılırdı. Akbaba, röntgenci kadına, "Kol kırılmış, yen içinde kalmış," dedi. "Çabuk Selçuk Bey'e haber ver."

Bahar "Selçuk Bey kim?" diye sordu.

"Ortopedi uzmanı. Buradakilerin yapacağı işi ben de yaparım. Gelsin o baksın."

Selçuk Bey, yuvarlak çerçeveli gözlükleriyle Troçki'ye benzeyen bir adamdı. Sürgünden dönmüş gibi gülümseyerek girdi röntgen odasına. Kolu alçıya aldılar. Behzat Ç.'nin formu teslim ettiği polis, "Giriş işlemlerini yaptım amirim," diyerek geldi. Akbaba, Barış'ın başını okşayıp "İyi," dedi. "Şimdi de çıkış işlemlerini yap."

* * *

Bahar mutfağa çay koymaya gitmişti. Behzat Ç. salonda, Barış'la oturuyordu. Temiz, düzenli bir evdi. Bahar defalarca teşekkür edip üstüne bir de çaya davet edince, Behzat Ç. ilk defa yaptığı mesleğin bir işe yaradığını düşünmüştü.

Bahar mutfaktayken, kırık kolunun alçısı bir bezle boynuna bağlı olan Barış, mütemadiyen "Ver ver," diye mızıldanıyordu. Behzat Ç.'nin belindeki 14'lüyü gördüğünden beri başka bir şey söylememişti zaten. Behzat Ç. gülümseyip Barış'ın başını okşadı. Barış, sağlam eliyle, kuyruğundan tuttuğu plastik ördeği başkomiserin kafasına geçirdi. "Ver!"

Kendi oğlu olsa, şarjörü çıkarıp verirdi ama Bahar'ın bunu militarist bir tavır olarak algılamasından çekiniyordu. Ceplerini karıştırıp Barış'ı oyalayacak bir şeyler aradı. Dibinde fener olan çakmağı çıkardı. Feneri yakınca Barış'ın gözleri ışıldadı, silahı unuttu, çakmağı gösterip "Ver ver," demeye başladı. Behzat Ç. çakmağı verdim kurtuldum diye düşünürken kapı çaldı. Bir misafirin başka bir misafir gelmek üzereyken duyduğu tedirginliği duydu. İçeri, on üç-on dört yaşlarında, ince uzun, çakır gözlü bir delikanlı girdi. Üstünde Iron Maiden tişörtü vardı. Ipod'dan dinlediği müzik, kulaklıklardan taşıp bütün salona yayılıyordu.

"Only the good die young
All the evil seem to live forever"

Bahar, "Tanıştırayım," dedi. "Büyük oğlum Ulaş."

Takip sürecinde hiç rastlamadığı bu delikanlı büyük bir sürpriz olmuştu Behzat Ç. için. Bahar "Siz oturun, ben çayları getireyim," diyerek mutfağa gitti. Salona bir sessizlik çöktü. Oğlu, kocası, eski kocası, babası ya da kardeşi fark etmez, sevilen bir kadının hayatındaki erkekler her zaman tedirginlik vesilesidir. Onun çöpsüz üzüm olmadığını hatırlatır, moral bozar.

Ulaş kulaklıkları çıkardı, önce kardeşinin kolundaki alçıya, sonra da Behzat Ç.'ye baktı. "Annemle yatmak mı istiyorsun?" diye sordu. Bu gereğinden fazla açıksözlü yaklaşım karşısında Behzat Ç.'nin yüzündeki tebessüm dondu, gitgide salakça bir ifadeye büründü. Barış, Behzat Ç.'yi omzundan dürtüp, "Uykun mu geldi?" diye sordu. "Benim uykum gelmiyor, zorla yatırıyorlar. Bugün ranzadan atlayıp düştüm. Geçen ay da burnuma pastel boya kaçmıştı, örtmenimiz elektrik süpürgesiyle çekip çıkardı. Herkes alkışladı."

Ulaş kalktı, salona tepsiyle giren annesine bakmadan çıktı, odasına girip kapıyı çarptı. Bahar, Barış'a, "Ne oldu?" diye sordu. Barış sağlam eliyle pötibör bisküviyi paşa çayına batırırken Behzat Ç.'yi gösterip "Uykusu gelmiş," dedi. "Yatmak istiyormuş."

Barış çayını bir dikişte bitirdikten sonra arka odaya doğru koşmaya başladı. "Dur düşeceksin," demeye kalmadan, koridorda sağlam kolunun üstüne düştü. Bahar küçük çaplı bir çığlık atıp Barış'ın peşinden koştu. Barış hiçbir şey olmamış gibi kalktı, düşünce ağlayan cinsten bir çocuk değildi. Üstüne düştüğü kolu, kırık kolun alçısına sürterek sıvazladı. Arka odadan keçeli kalemle gelip Behzat Ç.'ye uzattı. "Yaz," dedi. Behzat Ç., Barış'ın ne istediğini anlayamadı ilk başta.

Barış, "Hakan'ın kolu kırıldığında herkes yazdı, sen de yaz," deyince bunun alçıya imza atma geleneği olduğunu anladı. Kalemi aldı, biraz düşündü ama aklına bir şey gelmedi.

"Büyük Geçmiş Olsun.
Başkomiser Behzat Ç."

Yazarken başkomiser sıfatını atmaya karar verdi, çocuğun kolunu ifade tutanağına çevirmenin âlemi yoktu. Onun yerine acemi bir çiçek figürü çizdi. Olaylar o kadar seri gelişmişti ki hiçbir şey konuşmaya fırsat kalmamıştı. Ama konuşmadığı için hiç sıkıntı çekmiyordu. Bahar da, oğulları da gayet doğal bir şeymiş gibi karşılıyorlardı bu durumu. Sanki çok uzaklardan dilsiz bir akraba gelmiş gibi. Çayını bitirdikten sonra, "eh ben artık gideyim" der gibi ellerini açıp kalktı. Bahar, "Otur, bir çay daha koyayım," dedi.

Tam o anda bir yanık kokusu duydular ve Barış'ın aynı zamanda piromanyak olduğunu anladılar. Behzat Ç.'nin verdiği çakmakla perdeyi tutuşturmuştu. Behzat Ç. koştu, ceketini çıkarıp yanan perdeye vurmaya başladı. Yüzbaşını yumruklayıp askerî okuldan atıldıktan sonra Kurtuluş Lisesi'ne yazılmış, Bahar'la orada tanışmıştı. Liseden sonra polis akademisine girmeye karar verince ayrılmışlardı. Behzat Ç.'ye göre aşırı sol fikirler Bahar'ın psikolojisini bozmuştu, Bahar'a göre ise Behzat Ç. yanlış safı seçmişti. Böylece, Cebeci'de başlayan aşk Kurtuluş Parkı'nda bitmişti. Tam İtfaiye'nin karşısındaki bankların önünde. Şimdi ceketiyle yanan perdeye vururken ayrıldıkları o günü düşünüyordu. O zaman, polislikten vazgeçip itfaiyeye başvurmayı bile geçirmişti aklından. Sonra en yakın büfeye gidip "Bir sigara ver," demişti. Büfeci zamanın en pahalı sigarası olan 216'yı uzatmıştı. Amatör Küme'de stoperlik yaptığından tütün mamullerini kullanmadığı zamanlardı. Orada hava kararana kadar oturup bir paket 216'yı bitirmişti.

Kapı önünde ayakkabılarını giyerken, Bahar, Barış'tan aldığı çakmağı, hafif sitemkâr bir nazarla Behzat Ç.'ye geri verdi. "Hoşça kal," dedi. "Daha ferah bir zamanda görüşelim."

* * *

Eve gelirken Tekel birası almayı unuttu. Bu unutkanlığı hayra yordu, karaciğeri dinlendirmek için iyi bir vesileydi. Çöpleri toplamaya hazırlanan Kamber'e otuz lira verip eve girdi. Hayalet'ten aldığı yüz liranın dibine darı ekmişti. Hoppa yine kayıptı. Bakılabilecek her yere baktı. Zaman ilerledikçe endişesi arttı. Tekli koltuğuna oturup bir 216 yaktı. Hoppa'nın bir yerlerden çıkıp gelmesini beklemekten başka yapılacak bir şey yoktu.

Gözlerini tavana dikip karşı cinsle ilişkiler bilançosunu çıkarmaya çalıştı. Sağ köşede sekiz ayrı noktayı ve çeşitli çıkıntıları birleştirdikten sonra boşandığı karısı Ceyda'yı gördü. İyi bir insandı, hatayı kendisiyle evlenmekle yapmıştı. Kolay kolay baştan çıkarılabilecek bir adam olmasa da, tavanın karanlıkta kalan noktalarında, yaşadığı küçük maceraları da görmek mümkündü. Sol köşedeki düzensiz eğriler, boşandıktan sonra Gönül'le olan inişli çıkışlı cinsî münasebetini temsil ediyordu. Ama tüm bu çizgilerin, eğrilerin, karanlık köşelerin arasında Bahar, hep göz kırpıyordu kendisine. Yıllar yılı bir fikrisabit olarak yer etmişti içinde.

Anahtar kilitte döndü. Şule, "Esat, küçük ve büyük olmak üzere ikiye ayrılan, şirin bir semtimizdir," diyerek daldı salona. "Burada, aşk acısı çeken sempatik insanlar oturur. Bu semtimizin bir diğer özelliği de sınırlarının..."

Behzat Ç. kalktı, sert bir el hareketiyle Şule'nin sözünü böldü, bu sefer çok kızmıştı. Şule'nin yüzünde tedirgin bir ifade vardı, "Eee," dedi. "Nasıl gitti yıllar sonra ilk buluşma?"

Behzat Ç., Hoppa'yı Şule'den alıp göğsüne bastırdı. Topal tavşanı ilk defa kucağına alıyordu.

Şule, "Sen de herkes gibisin," dedi. "Gözünün önündeyken kıymetini bilmezsin. Bir gün de şu hayvancağızı alayım da gezmeye götüreyim demedin."

Behzat Ç. başını eğdi, haklıydı kız.

"İnsan bir gün de alır şu hayvancağızı, ne bileyim parka falan götürür. Çayırda çimende hoplamasına yardımcı olur. Aşılarını bile yaptırmadın. İki ayda bir tırnaklarının kesilmesi lazım, onu bile kesmedin. Topal bıraktığın yetmiyormuş gibi bir de evin içine hapsettin, bunalıma soktun zavallıyı. Sorumluluğunu alamayacaksan bırak ben bakayım."

Behzat Ç., gönlünce topallaması için Hoppa'yı halının üstüne bıraktı. Şule, "Kusura bakma," dedi. "Biraz sert mi oldu?" Behzat Ç. başını yukarı kaldırmak suretiyle "Hayır, önemli değil," demeye çalıştı.

Şule, Behzat Ç.'nin tıraşlı yüzünü avuç içlerine alıp, "Şimdi biraz adama benzemişsin," dedi. "*Bir insan rolü için başvursan ve şansın yaver gitse, belki bir figüranlık kapabilirsin.* Paul Auster, *Köşeye Kıstırmak*, sayfa 80. Bu arada favorinin biri niye uzun? Tıraşın sonuna kadar sabredemedin mi? Neyse, nerede kalmıştım? Bana sorarsan, Bahar'la evlensen iyi olur. Hazır iki tane çocuk da var, ayrıyeten yapmaya uğraşmazsınız. Senin de hayatın bir düzene girer, içkiyi azaltırsın, ufaktan konuşmaya başlarsın falan. Ama olacak iş değil. Çok zor."

Behzat Ç. ellerini dua eder gibi açıp "Neden?" diye sormaya çalıştı. Şule, "Nasıl desem?.." dedi. "Her şeyden önce çocuklu dul kadınlar teoremi buna engel. Bahar, çocuklarını mutlu etmek istiyorsa, babalarını, yani eski kocasını hayatından çıkaramaz. Bu arada çocuk derken, Oidipus Kompleksi'yle hiperaktifleşmiş altı yaşındaki bir zıpırdan

ve Teoman'ın on üç-on dört yaşlarındaki halinden bahsediyoruz. Iron Maiden dinleyen bir delikanlıya üvey babalık mı taslayacaksın, çocuğun hayatını bir anda Kemalettin Tuğcu romanına mı çevireceksin? Özetle Bahar, yüzde seksen altı eski kocasına döner. Bunun dışında, kadın seni polis olmadan önce sevmiş. Şimdiki haline alışması çok zor. Senin bütün davranışlarına sinmiş sorgucu bir tavır var. Polis tavrı. Konuşmana gerek yok, oturuşun, kalkışın, yürüyüşün, her şeyin polis olmuş. Bahar bunu kaldıramaz. Vaktinde içeri girmiş çıkmış, polisten jandarmadan bir ton dayak yemiş. Edebiyatta olsun, sinemada olsun, yavaş yavaş dal budak saran imkânsız bir aşk her zaman ilgi çekici bir tema olmuştur, eyvallah... Ama hayatta böyle olmuyor. Böyle bir ilişki memleketin gerçeğine aykırı. Burası İsveç değil, sen de Martin Beck değilsin. Aklını başına al, kendine apolitik birini bul. Tabii bunları da, eldeki verileri unutma diye söylüyorum, yoksa kendi bildiğini okuyacağının farkındayım."

Biri kapı zilini çılgınlar gibi çalmaya başlayınca başkomiserin eli, farkında olmadan 14'lüye gitti.

22.

müdürün kaplumbağasının ıstırabı

Red Kit kot pantolonunun paçalarını kıvırmıştı. Kemeri hafif sola eğikti. Avuç içlerini bacaklarına sürtüyordu. Profesör, "Eee," dedi. "Müdürün kaplumbağasını nereye saklamıştın?"

Red Kit elindeki Maltepe'yle perdeyi işaret etti, "Kornişin arkasına. Biliyorsun, benim bazı takıntılarım var."

* * *

Müdür müdür olalı böyle zulüm görmemişti. Kırk yıl düşünse, en güvendiği mühendislerinden birinin, canından çok sevdiği Donatello'nun hayatına kastedeceği aklına gelmezdi. Sinirden bıyıklarını çekiştiriyordu.

"Donatello'yu sakladım diyorsun?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Ofisin içinde bir yerde?"

Baş onayı.

"Fazla ömrü kalmadı?"

Onay.

"Ben arayıp bulacağım."

Müdür bıyıklarını bırakıp tombik yanaklarını sıvazlamaya başladı. Gülüyordu ama asabiyetten. "Ne biçim şaka bu?" dedi. Bazı olaylar böyledir, şaka gibi başlar, giderek karabasana döner. Fakat müdür bunu takdir edebilecek bir ruh halinde değildi. Telefonun ahizesini kaldırdı, güvenliğe haber verdi.

Güvenlik şefi, yanında en güvendiği adamıyla –insan azınanı bir tipti tabii– geldi. Esasen Red Kit'i severdi, sessiz, sakin, mülayim, burnu havada olmayan efendi bir mühendis olarak bilirdi onu. Müdür kapıyı kilitleyip jaluzileri kapattı. Baş başa kaldılar. Güvenlik şefinin olayı idrak etmesi bir beş dakika kadar sürdü. Yanında getirdiği zırhlı aracın olayı idrak etmek gibi bir kaygısı yoktu.

On dakikalık bir sorgu sual evresinden sonra güvenlik şefi, müdürün ısrarlarına daha fazla dayanamadı. "Kusura bakma ama," dedikten sonra durdu, bir tokat çıkardı. Karşılığında iki yumruk yedi. Red Kit karambolde müdüre, yeşil sahalarda plase olarak tabir edilen sert bir ayak içi çıkarmayı da ihmal etmemişti. Hatta gaza gelmişken, kaptığı demir sandalyeyi de King Kong'un kafasına geçiriverdi. Arada emir komuta zincirinin olmaması iyiydi, nispeten daha adil bir dövüş imkânı sağlıyordu ve Red Kit de gölgesinden hızlı dövüşen bir kardeşimizdi. Ama bire karşı üç, özellikle dar

alanda tehlikelidir. Burnuna bir sağ direk yiyince gözleri yaşardı. Güvenlik şefinin yanındaki insan-ı kebir, kafaya sandalye yediğinden olsa gerek, bir hayli kızmıştı.

Red Kit sustalıyı şırrak diye çekti.

"Açın o kapıyı, hepinizin belasını sikerim," dedi.

Kapıyı açtılar.

"Başka yerde de iş bulamayacaksın," diye bağırdı müdür arkasından. Ofisin her yerine baktılar ama Donatello'nun izine rastlayamadılar. Bir saat sonra orta şiddette bir patlama sesi duyuldu.

* * *

Profesör, "Nasıl yani?" dedi. "Ne patlaması? Yöntem olarak diğerlerinden farklı."

Red Kit, "Takdir edersin ki," diye açıkladı. "Bir kaplumbağayı öldürmek, söz konusu olan su kaplumbağası da olsa, öyle kolay bir iş değildir. Ama üç tane torpil, biraz barut ve zaman ayarlı bir patlayıcı düzenek bu işi görür."

Profesörün yüzünden bir bulut geçti, anlayamadığı şeyler vardı, olayın kökenine inmeye karar verdi. "Hadi Hayri Baba'nın balıklarını anladım," dedi. "Yüzbaşının kedisini de anladım. Bu adamlar bir nevi baskı figürü, onların karşısında kendini çaresiz hissettin, saldırıya geçtin diyelim. Ama fabrika müdürü, anlattığın kadarıyla öyle biri değil."

Red Kit, "Ben belki de müdürlere gıcık kapıyorum," dedi. "Nerede bir müdür görsem tokatlayasım gelir."

Dalga mı geçiyordu, yoksa ciddi miydi? Profesör işte bunu anlayamadı. Red Kit'te en başından beri anlayamadığı şeylerden biri de buydu. Dalga geçen bir adamın söylediklerini ciddiye almak kadar korkunç bir şey yoktur.

Profesör, "Peki," dedi. "Fabrikadan kovulunca ne yaptın?"

"Başka yerde iş bulamadım tabii. Müdürün çevresi hayli genişmiş. Heykel işine girdim."

"Nasıl ya? Sende güzel sanatlara da mı ilgi var?"

"Öyle değil. Ben heykel dökümü işine girdim. Zaten teknik bir iştir. Makine mühendisleri yapar."

"Bilmiyordum."

"Sadece döküm değil. Bir heykelde kritik bir çatlak olduğu zaman, aynı alaşımdan mukavemet kaynağı falan yaparsın; teknik bir iştir. Kimisinde model bellidir zaten, sen sadece döküm yaparsın. Okullarda gördüğün standart Atatürk büstleri vardır ya, onları çok iyi yaparım ben. Şimdi de Kültür Bakanlığı'yla anlaştım, önemli bir anıtın tadilatı için çalışıyorum."

Profesör, "Peki," dedi. "Sen daha en başında neden çamaşır makinesi fabrikasına girdin?" Çok da derine inmeden, yüzeydeki birtakım ayrıntıları düzene sokarak hakikate –en azından bir kısmına– ereceğini zannediyordu.

Red Kit, "Sen," dedi. "Merdaneli çamaşır makinelerini bilir misin?"

Profesör, "Evet," dedi. "Otomatik çıkmadan önce hangimiz kullanmadık ki merdaneliyi? Hangimiz kan ter içinde saatler geçirmedik onun karşısında?"

Profesör de ciddiyetle şakacılık sınırında konuşurdu bazen. Özellikle karşısındaki kendisiyle konuşurken bu taktiği kullanıyorsa. Kayda değer bir kişiliği olmayan adamlar böyledir, karşı tarafın argümanlarını ters yüz edip kullandıklarında yaratıcı bir eylem içine girdiklerini düşünürler.

Red Kit, "Merdaneli çamaşır makinesi senin hayatını kurtardı mı?" diye sordu.

"Ne! Hayır."

"Benim kurtardı."

"Ne! Nasıl?"

"İçine saklanabilecek bir yaştaydım."

"O gün mü?"

"Evet."

"O günü konuşmanın zamanı gelmedi mi?" diye sordu profesör. "Kendini böyle kapatırsan, ilerleyemeyiz."

Bu sefer saate bakan Red Kit oldu. "Vaktimiz doldu," dedi. "Öbür randevuyu ne zaman yapalım?"

Profesör not defterini açtı. "28 Şubat Çarşamba uygun mu?" diye sordu.

Red Kit "Çok güzel," dedi. "Gayet uygun."

"Hayret, o gün bir işin yok mu?"

"Var. Ama sana da uğramak istiyorum."

"Saat iki iyi mi?"

"İyi."

23.

Behzat Ç. elini kapı zilinden çekmeyen işitme engelli şahsın kim olduğunu anlamak için delikten baktı; ağbisi Şevket. Kapıyı açtı. Şevket elindeki yassı JB şişesinden hararetli bir yudum çekti, yalpalayarak içeri girdi. "Battım," dedi. "Hiçbir şeyim kalmadı." Siyah bir takım giymişti, içindeki uçuk mavi gömleğin üstten iki düğmesi kopuktu, çözük yeşil kravatı, okulu asmış bir liseli gibi gömleğinin iki yanından sarkıyordu. İçinde Tekel biraları olan siyah poşeti Behzat Ç.'ye uzatıp "Al," dedi. "Seversin. Siyah poşet kanser yapıyormuş ama sana bir bok yapamaz. Sen siyah poşeti kanser yaparsın."

Behzat Ç. poşeti alıp boştaki eliyle kendisine sarılmaya çalışan Şevket'i uzaklaştırdı. Şevket, "Sen benim bir kardeşimsin," dedi. "Severim seni. Neden böyle yapıyorsun?" Şevket düşecek gibi olunca koluna girdi, ince uzun koridorda yürüyüp salona geçtiler. Şevket'in elinde kocaman, kahverengi bir zarf vardı. Hastanelerde verilen röntgen zarflarına benziyordu.

Salona girince, üçlü koltuğun sırt koyacak yerini destek noktası yaparak amuda kalkmış Şule'yi gördüler. Şule, "Merhaba," dedi tersten gördüğü Şevket'e. "Ben Hegelciyim de, bir Marksist'in gelip beni ayaklarımın üstüne oturtmasını bekliyorum." Şevket yüzündeki şapşal sırıtışla Behzat Ç.'ye döndü. "Seni çapkın," diye fısıldadı. "Rahatsız ettiysem sonra geleyim." Behzat Ç. yumruğunu sıktı ama kendini tuttu, ne olursa olsun insanın ağbisini yumruklaması kolay bir iş değildir. Şule bir yarım perendeyle, iki ayağının üstüne basan insanlar dünyasına geri döndü, alnına düşen buklelerini düzeltip "Merak etme," dedi Şevket'e. "Yatmıyoruz. Benim cinsel hayatım yok zaten, bu dünyaya düşünce balonu olarak geldim. Aynı zamanda arkadaşın tavşan bakıcısıyım."

Şevket, Şule'nin elini sıkıp "Memnum oldum," dedi. "Ben de ağbisiyim. Bu var ya bu, elime doğdu, şu kadarcıktı." Behzat Ç. kendi konuşmadığı gibi, konuşma mezesi olmaktan da pek hazzetmezdi.

Şule, "Hadi ya, o kadar ufak mıydı?" diye sordu. "Bir zamanlar bebek olduğuna inanmak o kadar güç ki. Dünyaya elinde telsizle geldi zannediyordum."

Şevket ironiyi anlamadı. "O kadarcıktı işte," diyerek kardeşinin doğduktan sonraki boyutları hakkındaki yorumlarını el kol desteğiyle anlatmaya devam etti. Üçlü koltuğun köşesine oturmuş, JB şişesini sehpa olarak kullandığı göbeğinin üstüne koymuştu. Şişeyi, "Viski?" deyip Şule'ye uzattı. Şule şişeyi aldı, "Çok matrak bir adamsın aslında," diyerek kafasına dikti. Bardak hesabıyla bir duble kadar içtikten sonra iade etti. Yüzünü ekşitip yumruk yemiş bir panda gibi mahzun gözlerle baktı bir an. Behzat Ç. onun genç ve güzel bir kadın olduğunun ayrımına vardı aylar sonra. Bir zaman makinesi Şule'yi sabit bırakıp kendisini on beş-yirmi yıl önceye götürse, birtakım olaylar gelişebilirdi.

Şevket, Şule'yi boylu boyunca süzüp "Gençliğinin, güzelliğinin kıymetini bil," dedi. "Her şey geçici. Bak insanlar batıyor, ben battım. Yedi sülalem birleşse çıkaramaz beni düze."

Behzat Ç. ağbisine ısıracakmış gibi bakıyordu.

Şevket, "Sen de öyle bakma," dedi. "Sen benim bir kardeşimsin. Bir!" Işaretparmağını tavana dikip "Bir!" diye bağırdı yine. "Bir kardeşimsin! Severim seni."

Şule, "Neyse siz konuşun, hesaplaşın, dövüşün, ben gideyim," dedi. Hoppa'yı burnundan öptü. Tam çıkacakken aklına bir şey gelmiş gibi durdu, koşarak geldi, kulağını Şevket'in göğsüne yasladı. Bir süre dinledikten sonra, "Kendine dikkat et," dedi. "Seni iyi görmedim."

Şule koşar adım çıktı. Behzat Ç. tekli koltuğuna oturdu, gözü Tekel biralarındaydı, kendini tuttu. Elleri hafiften titremeye başlamıştı. Pil kapağı bantlanmış kumandayla, anlamsızca kanal değiştirmeye başladı. Şevket "Kim bu kız?" diye sordu. Behzat Ç. cevap vermedi. Gözleri art arda değişen kanallardaydı. Bu haliyle bir yabancıya ait, hızla çevrilen bir fotoğraf albümünü andırıyordu televizyon. O büyük kavgayı ettikleri günden beri görüşmemişlerdi. Şevket babalarının ölümünden ötürü Behzat Ç.'yi suçlamıştı. Pek haksız da sayılmazdı; babaları Rahmet Albay, Behzat Ç. yüzbaşıyı yumruklayıp askerî okuldan atıldıktan altı ay sonra kalp krizi geçirip faniler dünyasından ayrılmıştı.

Şevket, "Her şeye rağmen ben senin ağbinim," dedi. "Bunu unutma! Severim seni! Aslında gelmezdim. Ama düşündüm, dedim ki, Şevket, bu dünyada bir tane kardeşin var. Bir tane! Ne olursa olsun, o senin kardeşin. Anlıyor musun bunu? Bana bak!"

Behzat Ç. baktı. Şevket ceketini çıkarmış, terden üstüne yapışan gömleğiyle oturuyordu. Tıraşı birkaç günlüktü,

kafası kocamandı. Behzat Ç. sararmış perdeyi çekip pencereyi açtı, ay bulutların arkasındaydı, yaydığı belli belirsiz ışıkla gökyüzünü düzensizce sürülmüş bir tarlaya benzetmişti. Otoparkta da geri geri yanaşmaya çalışan bir Clio vardı.

Şevket, Behzat Ç.'yi çevirdi, "Neden benimle konuşmuyorsun?" diye sordu. "Ben ne yaptım sana! Tamam, bazı yanlışlarım oldu. Ama ben senin ağbinim, senin gelip benden özür dilemen lazım. Yine de severim seni, ben geldim. Sen hâlâ bu işi yapıyorsan benim sayemde. Senin gibi sarhoş, arıza adamı Asayiş ne yapsın? Yine ben girdim araya, sen her akşam bir büyük içerken idari izinli saydırdık. Hâlâ her ay, 'Nodülü var, konuşması yasak' diye rapor yazdırıyoruz tam teşekküllü hastaneden. Sen ne bok yesen arkandan ben temizliyorum. Reşat bile senin için kaç sefer araya girdi. Koca Reşat girdi lan."

Behzat Ç. ağbisini ittirdi, bir daha Reşat derse ağzının ortasına yumruğu vurmaya kararlıydı. Reşat büyük patrondu, Şevket'in batırdığı dört yıldızlı otelin ve bir oteller zincirinin esas sahibiydi. Otomobil işleri de yapardı. Akladığı kara parayla dört kişilik bir ailenin uzaydaki masrafları karşılanabilirdi. Clio otuz altı manevradan sonra park yerine yanaşmıştı. Behzat Ç. aşağı baktı, şoför kadındı, merakı geçti.

Şevket, "Gel bir konuşalım," diyerek eski yerine oturdu. "Ben dertleşmeye geldim. Sana öğüt vermeye gelmedim. Beni unutma diye geldim. Aklını başına topla demeye gelmedim."

Şevket bütün gelme ve gelmeme sebeplerini, yüzüne dinginlik çökmüş bir müflisin samimiyetiyle saydıktan sonra, "Ama en son öyle bir bok yedin ki," dedi. "Öyle uluorta sıkmışsın ki elin adamına, müsteşarın kulağına kadar gitti. Bunu bil." İki parmağını ağzına götürüp sigara istedi. Behzat Ç. iki tane 216 yaktı, birini Şevket'e verdi.

"Hemen açığa alacaklardı. Allah'tan Reşat girdi yine araya. 'O benim bir kardeşimdir,' dedi senin için, bitirdi işi. Sen sevmiyorsun, terbiyesizlik yapıyorsun ama Reşat sağlam adamdır. Onu üzemezler, Emniyet'in o kadar ihalesini aldı, daha yeni bir sürü Megane verdi. Teşkilat seni koruyacak. Amma velakin..."

Şevket durdu, içine çektiği 216'nın dumanını ateş çıkan ucuna üfledi. Yüzü kıpkırmızıydı, alnında boncuk boncuk biriken terleri elinin dışıyla sildi. "Bir tane manyak karı var," dedi. "Mülkiye müfettişi. Sen susma hakkını kullandın, o yüzden görmedin. Harun'a, Hayalet'e sor, onlar bilir. Karı sana takmış. Biz araya girmesek belanı sikecekti, meslekten ihracı geç, üç-dört sene de yatacaktın. Bu aralar harcayacak adam arıyorlar. Şu Ermeni bir unutulsun, bir iki aya kadar her şey normale döner. Bu soruşturmadan da hiçbir şey çıkmaz. Bir kınama cezasıyla yırtacaksın, en fazla altı ay kıdem tenzili. Manyak karı bastırmasaydı o da olmazdı. Tutturdu vurulan adamın gömleğini getirin, barut izine bakacağız, atış mesafesini tespit ettireceğiz. Sana ne lan amına kodumun karısı. Neyse ben gittim, bir sürü adamla görüştüm, gömleği kanıt dosyasından çıkardık..."

Elindeki büyük kahverengi zarfı Behzat Ç.'nin önüne attı. "Al," dedi. "Sen bize bir merhaba bile demiyorsun o ayrı." Behzat Ç. zarfın içine göz attı, kanlı bir gömlek vardı.

Şevket, "Allah'tan ekibin sağlam," dedi. "Biri ispiyonlamadığı sürece karı sana hiçbir bok yapamaz. Her şeyi kitabına uydurduk."

Şevket yassı şişeyi başına dikti, ağzına viski gelmeyince kontrol etti, bittiğini anladı. "Şuradan bana da bir Tekel açsana," dedi. Behzat Ç. çakmağının tersiyle bir Tekel açtı. Bira buz gibiydi, kararsızdı. Şevket, "Sen içmiyor musun?" diye sordu. Behzat Ç.'nin yüreğinde büyük bir meydan

muharebesi yaşanıyordu. Başını ellerinin arasına alıp düşündü. Bir tane içse arkasının geleceğini biliyordu. Vazgeçti. Ya da en azından beş dakika ertelemeye karar verdi.

Şevket, "Ben bütün gün senin için koşturuyorum," diyordu. "Severim seni, sen benim bir kardeşimsin. Biz çok acı çektik, hayatımız mahvoldu, lüzumundan fazla acı çektik. Senin kızın... Berna! Benim de kızım sayılırdı. Berna öldü, ben de öldüm biraz. Cenazeye bile gelmedin ama bu ölümü kabul etmen şart artık, başka türlü düzelemezsin. Tamam, şimdi konuşma. Sonra konuşalım, ama konuşalım... Geçen Rasim amcamla görüştüm, o da babamla küstü biliyorsun. Konuşmuyorlardı. Sonra ne oldu, babam tak gitti kalpten, artık cehennemde görüşürler. Ben de çok yanlış yaptım sana karşı. Ama ne bok yersen ye, ben senin her zaman arkandayım. Sen benim bir kardeşimsin, ben battım, benim bu dünyada senden başka kimsem yok. Bir ihtiyacın varsa söyle."

Behzat Ç. işaretparmağıyla televizyonu gösterdi. Şevket gözlerini kısıp reklamı seyretmeye başladı, "Ne?" dedi. "Çamaşır makinesi mi istiyorsun?" Behzat Ç. başını yukarı kaldırıp hayır demeye çalıştı. İki eliyle, pozisyonu avantaja bırakan bir hakem gibi Çelik'i göstermeye çalıştı.

Şevket, "Bulaşık makinesi mi? Buzdolabı mı? Neye ihtiyacın var? Sessiz sinema mı oynuyoruz? Konuşsana lan! Bu kadar zor mu? Dilini mi yuttun?" Behzat Ç. Şevket'in anlamasından umudu kesince bir kâğıda ne istediğini yazdı.

Şevket kâğıdı okuyup "Ne yapacaksın robotu?" diye sordu. "Benimle konuşmuyorsun. Robotla mı konuşacaksın?"

Şevket'e bu durumu, vücut dilini bırak, konuşarak anlatmak bile çok zordu. Şevket, "Neyse tamam, ben bir soruşturayım," dedi. "Onların müdür bizim Reşat'ın tanıdığıdır. Ellerinde varsa ayarlarız. Sen benim bir kardeşimsin. Severim seni. İstediğin robot olsun."

Şevket, Tekel'i bitirmeden üçlü koltuğa kıvrıldı. "Sen benim bir kardeşimsin," dedi yine. "Hani hatırlıyor musun? Belediye Çomar'ı zehirlediğinde sen yine böyle sessize almıştın, bir hafta kimseyle konuşmamıştın. Ama o zaman çocuktuk, artık büyüdük. Kimseyle konuşmazsan, sağda solda silah çekersen, çocuktur işte demezler, rahat bırakmazlar, kapatırlar bir tımarhaneye görürsün ebenin amını! Biz profesörden sağlamdır raporu aldırdık gerçi, ama nereye kadar!"

Şevket, "Sen benim bir kardeşimsin," diye diye sızdı. Hoppa topallayarak geldi, Şevket'in gömleğinden sarkan yeşil kravatın ucunu kemirmeye başladı. Behzat Ç.'nin gözleri siyah poşetteydi. Telefon çalmaya başlayınca Şevket birden doğruldu, Behzat Ç. eliyle sakin olmasını işaret etti. Hoppa kravatı bırakıp koltuğun arkasına saklandı. Behzat Ç. ahizeyi kaldırdı.

"Alo! Bahattin Ağbi! Alo! Geçen telefona bakan o kız kimdi ağbi? Yakışmıyor sana böyle numaralar. 'Borcum borç,' dedin, kaçtın. Ondan sonra da telefonu karıya kıza açtırıyorsun."

Ahizeyi kapatmasıyla Tekel'i açması bir oldu. Bir dikişte yarıladı. Bu berbat adamların dünyasında içkiyi bırakmak o kadar zor bir meziyetti ki. Telefon tekrar çalmaya başlayınca iki buçuk saniye düşündü; sen konuşma konuşma, ondan sonra ana avrat söv. Aslında iyi fikirdi. Konuşmaya başlamak için mükemmeldi hatta. Açtı. Hayalet'ti. "Ağbi çabuk gel," dedi. "Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu buldum."

* * *

Behzat Ç., Hayalet'in tarif ettiği birahaneye girdi. Ulus'ta, ayaküstü bira içenlerin mesken tuttuğu, geniş olduğu oranda havasız bir mekândı. Hoppa paltonun cebinden kafasını uzatmış, çakırkeyif insanları seyrediyordu, kendi keyfi de

yerindeydi. Behzat Ç., Hoppa sığsın diye paltosunun cebini dikiş yerlerinden keserek genişletmişti. Yürürken de sağ kolunu, düşmesin diye korkuluk gibi dayıyordu cebe.

Hayalet, Harun ve Cevdet, uzun masalardan birine dirseklerini yaslamış duruyorlardı. Masada iki bira, bir vişne suyu, bir de karışık çerez vardı. Harun, Cevdet'e, "Seçerek yeme lan," dedi. "Bütün Antep fıstıklarını bitirdin! Bira içtiğin de yok." Cevdet küskün baktı.

Behzat Ç. geldi, dirseğini masaya dayadı, Tekel birası aldıracak zaman yoktu, fıçı biraya talim etmek için garsonlardan birine parmağını şıklattı. Garson elindeki boş fıçı bira bardağını gösterince başkomiser başıyla onayladı. Garsonları severdi, iletişim kurması kolay insanlardı.

Önce Cevdet gördü, "Amirim cebinde tavşan var," dedi. Harun Hoppa'nın başını okşayıp "Sen bilmiyor muydun?" diye sordu. Cevdet, "Nereden bileyim?" dedi. Haklıydı, Behzat Ç. özel hayatından bahsetmeyi pek sevmezdi. Cebinde huysuzlanan Hoppa'yı çıkarıp masanın üstüne koydu.

Hayalet tedirgin gözlerle çevreyi süzüp "Getirmesen iyi olurdu," dedi.

Harun, "Amma da büyümüş ha," dedi. "Neyle besliyorsun bunu? Bunu Selami Kartal yavşağından aldığımızda var ya, parmak kadardı."

Cevdet, "Bu arada sıhhatler olsun amirim," dedi. "Favorinin biri uzun kalmış ama."

Hep beraber Behzat Ç.'ye baktılar. Sanki tıraş olduğu için konuşmaya başlamasını bekliyorlardı. Garson, Behzat Ç. için fıçı bira, Hoppa için de uzun bir bardağın içindeki suya ince ince dilimlediği standart birahane havucundan getirdi. Hoppa'nın başını okşayıp "Niyetçi mi bu?" diye sordu.

Harun "Yok," dedi. "İşsiz."

Behzat Ç. garson gittikten sonra, ellerini açıp "neyi bekliyoruz?" demeye getirdi. Hayalet, "Sekiz masa öteye, saat

dört yönünde çaprazlama bak," dedi. "Çaktırmadan." Gorbaçov Hasan ve Pembo orada oturuyordu. Kalabalık mekânda gürültü çıkmasın diye adamların hesabı ödeyip kalkmalarını bekliyorlardı.

Harun, "Nerede kalmıştım," diyerek Hayalet'e ve Cevdet'e baktı. Müfettişlere öten ispiyoncunun Selim olduğu iddiasını bütün yönleriyle ele alma gayreti içindeydi. "Her şeyden önce," dedi. "Müfettişlerin geldiği gün, biz odada konuşurken zırt pırt girip çıkıyordu."

Hayalet, "Boşa uğraşma, o değil," dedi.

Harun, "O değilse kim o zaman?" diye sordu. Cevdet'in ensesine hafif bir tokat atıp "Sen mi ispikledin lan yoksa?" dedi.

Cevdet, Harun'un elini ittirip "Ayıp oluyor ama," dedi.

Hayalet, "Yavaş olun," diye uyardı. "Ben dikkat çekmeyin diyorum, siz itişip kakışıyorsunuz. Ayrıca masada bir tavşan var."

Harun, "Ya ağbi dikkat çeksek ne olacak?" dedi. "Biraları bitirelim de gidip alalım şu yavşakları. Kalkacakları yok." Birasından büyük bir yudum alıp öfkeyle boynunu kütletti. "Selim değilse kim?" diye sordu kendi kendine. Kafayı bu olaya takmıştı, birasını bitirmek üzere olan Behzat Ç.'ye döndü. "Tahsin Müdür konuştu diyeceğim ama," dedi. "Müfettişlere uydurduğumuz öyküyü kendisi kurdu. Sana bir şey olsa o da gider. Kesin Selim. Zaten delikanlı bir adam olsa saç uzatmaz. Eda'yı da evleneceğim diye kandırdı, sikip attı. Ben size o zaman da dedim, bu adamın kulağını çekecektiniz, çekmediniz. Kendi bürosundaki arkadaşını sikip atan insan seni beni hayli hayli ihbar eder."

Cevdet, "Küfretmene gerek yok," dedi. "Eda iyi kızdır."

"Sen sus lan! Ben kötü kız mı dedim?"

Hayalet, "Hişş," diye süküneti sağladı yine. "Ayıp oluyor ama. Nişanlandılar, geçinemeyip ayrıldılar. Böyle laflara lüzum yok."

Harun, "Ya bırak ağbi," dedi. "Sen de şu Selim pezevengini kolluyorsun ya, gıcık oluyorum. Bu yavşakların da kalkacağı yok. Hadi gidip alalım."

Behzat Ç.'ye baktılar. İçkili mekânda gürültü çıkarmayı sevmezdi ama başıyla onayladı. Biranın dibinde kalanı içti. Hoppa'yı geniş cebine yerleştirdi, bardakta kalan ıslak havuçları normal cebine attı.

Hayalet, Cevdet'e, "Sen önden git, bir ateş iste adamlardan," dedi. "Gerisini bize bırak."

"İyi de ağbi ben sigara içmiyorum ki?"

Harun bir Marlboro Light uzatıp "Başla o zaman," dedi. "Ne biçim Cinayetçisin."

Cevdet sigarayı alıp "Ta- ta- tamam," dedi. Heyecandan dizleri titriyordu.

Harun, Cevdet'in sırtını sıvazlayıp "Hadi göreyim seni koçum," diye gaz verdi. "Cinayet'in yüzünü kara çıkartma! Yavşak Tavşan Operasyonu başlıyor."

* * *

Gorbaçov Hasan, "Karıda bir göğüs var ağbicim," diyordu. "Kaçak inşaat çıkmış. Safkan Rus. Saatine yüz dolar verdim ama helali hoş olsun."

Pembo, "Rusya'nın neresindenmiş?" diye sordu.

Gorbaçov Hasan dudağında kalan bira köpüğünü silip "Lan salak oğlu salak," dedi. "Ne yapacaksın neresindenmiş. Sibirya'nın içindenmiş. Nüfus kâğıdına baktım. Allah Allah! Konuyu niye dağıtıyorsun?"

Pembo, "Sen safkan Rus deyince merak ettim," dedi. "Takılma anlat."

Gorbaçov Hasan dirseğiyle masaya abanıp sır verir gibi yaklaştı, "Neyse," dedi. "Yatırdım. Ağbicim karıda bir bacak var, na şu masanın ayağını düşün ki o safhada sütun. Na şu peçeteyi düşün ki o safhada beyaz. Önce bir

el yoklaması, ondan sonra, ben tabii ufaktan başladım ayarı vermeye. Eee, bize de bu âlemde Gorbaçov diyorlar, anlıyorum karının dilinden. Ondan sonra ağbicim malı bir dayamışım. Bir dayamı..."

"Sö- sö- sözünüzü böldüm, pardon. Ateşiniz var mı?"

Gorbaçov Hasan cümlenin ortasında fotoğraf çektirir gibi durdu, Cevdet'e baktı, yanan sigarasını uzattı.

Cevdet, "Yo- yok," dedi. "Arkadaş için istiyorum. Çakmağı alayım ben."

Harun arkadan sinsi adımlarla yaklaşıp Gorbaçov Hasan'ın omzuna koymuştu elini.

"Gorbaçov Hasan sen misin?"

"Hangi Hasan?"

"Florhasan!"

Çat! Harun ikinciyi vurmak için elini kaldırdı, Gorbaçov Hasan kendini kollayıp "Vurma ağbi benim," dedi.

"Baştan söylesene. Hesabı ödeyin gidiyoruz. Sen de Pembo denen ibne misin?"

Pembo, "Pembo benim de, ibne sensin!" dedi.

Harun, halk arasında sille olarak tabir edilen, tokattan ağır yumruktan hafif bir el darbesi vurunca Pembo masayla beraber yere kapaklandı. Behzat Ç. kaçmaya yeltenen Gorbaçov'u yakasından tuttu, kendine doğru çekip Hoppa'yı düşürmemeye dikkat ederek bir tokat attı.

O arada Hayalet garsona el edip, "Koçum, bak bakayım buraya!" dedi. "Bunların hesabını al."

Hesabı dudağı patlayan Pembo ödedi. Gorbaçov Hasan birahaneden çıkarken, "Konu neydi ağbicim?" diye sordu.

"Kes!"

Dışarı çıkınca soğuk havayı çektiler ciğerlerine. Toros'a binerken Gorbaçov Hasan, "Ağbi bu gece deplasmana çıkacaktık. Ankaragücü'nün maçı var da yarın, yetişir miyiz?" diye sordu.

Harun, "Ben sana anlatacağım maçı," dedi. "Merak etme."

* * *

"Sana niye Gorbaçov diyorlar?"

Hasan iki eliyle alnını gösterip "Tamamen kafadaki lekeyle alakalı bir durum komiserim," dedi. "Komünizmayla alakası yok." Saçları alnından açılmaya başladığı için yıllar geçtikçe leke daha da belirginleşmişti. Harun sorgu odasının içinde ileri geri dolaşıyordu. Behzat Ç. standart demir sandalyede arkasına yaslanmış, elleri ceplerinde tavanı seyrediyordu.

Harun ceketini çıkarıp sandalyenin arkasına astı, Gorbaçov'un başına dikilip ellerini beline götürdü. "Peki," dedi. "Sen bu küresel ısınma işlerine ne diyorsun Hasan?"

Behzat Ç., aydınlıkla karanlık arasında bocalayan kifayetsiz floresan cızırdarken gözlerini kapattı, doğru düzgün çekmeyen bir radyoda alakasız bir gece programı dinlediğini hayal etti.

Hasan, "Valla komiserim," dedi biraz düşünüp. "Ben işimdeyim gücümdeyim. Küresel falan bunları fazla kafaya takmamak lazım."

Harun sert bir tokat çıkarıp "Lan duyarsız ibne!" diye bağırdı. "Türkiye çöl olunca ne bok yiyeceksin? Barajlarda su kalmadı lan it! Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışı yaşanıyor."

Hasan fikir değiştirdi. "Tabii komiserim," dedi. "Küresel de ciddi bir konu."

Harun ilkinden daha sert bir tokat attı.

"Sus lan! Delikanlı ol! Baştan öyle demedin."

Harun ceketinin cebinden NATO biber gazını çıkarıp sıkacakmış gibi salladı. Bir tur attı, Gorbaçov'u yakasından kavradı. "Ulan Suudi Arabistan'a kar yağdı geçen yıl."

"Yağsın amirim. Allah'ın Arap'ından bize ne! Pilavı elle yiyen bir millet."

"O senin din kardeşin değil mi Allahsız!"

"Hepimiz Müslüman'ız elhamdülillah! Ama onlar da bizi sırtımızdan vurdu Birinci Dünya Savaşı'nda." Gorbaçov Hasan başını hafif eğip inkılap tarihi dersinden kalma bir sinirle elini salladı. "Zaten Almanya yenilince biz de yenik sayıldık!"

Harun "Çok biliyorsun sen," deyip Gorbaçov'a doğru eğildi. Aralarında bir karışlık mesafe vardı. Biber gazını havaya sıkıp "Peki, söyle bakalım," dedi. "Endüstriyel gazlar yüzünden atmosferi bir tabaka kaplıyor, bir etki yaratıyor o. Ne etkisi?"

Sessizlikte floresan cızırtısı gitgide büyüyordu.

"Yaaaa... Öyle bakarsın işte. Sera etkisi, cahil it! Sera etkisi."

"Valla biz bir etkisini görmedik."

"Kiyoto Protokolü'nü duydun mu?"

"Yok amirim! Ben Atatürk milliyetçisiyim."

"Ulan madem Atatürkçüsün, niye kamyon dayayıp bütün mahalleyi soydun?"

"Bütün mahalle değil komiserim, iki tane eve girdik Birlik'te. *Posta* abarttı, bütün mahalleyi soydular diye haber yaptı. İki eve girdik biz, onlar da tatildeydi zaten."

"Sus lan! Tatildeymiş."

Harun silah askısını başparmağıyla çekip şaklattı, "Şimdi gelelim asıl meseleye," dedi. "Evet, anlat bakalım?"

Hasan, cızırdayan floresana göz atıp "Neyi anlatayım komiserim," dedi. "Anlamadım. Neyi anlatayım?"

"Sus lan! Anlat!"

"Susayım mı? Anlatayım mı?"

"Anlat."

"Ne anlatayım?"

"Sen anlat bir şeyler, ben seni yönlendiririm."

Hasan, "Valla komiserim," dedi. "Bugünü soruyorsan. Akşamüstü bizim Pembo'yla GİMA'nın önünde buluştuk."

"Hangi GİMA'nın?"

"Kızılay'daki GİMA yok mu?"

"Carrefour oldu orası."

"Neyse işte, önünde buluştuk. Ulus'ta bir iki bira atalım dedik. Bu gece biliyorsun deplasmana çıkacaktık, ama bu gidişle biraz zor gözüküyor. Yani bir şey yapmadık. Ne soruyorsun anlamadım."

Harun, "Sen bu işleri bilirsin Hasan," dedi.

"Hangi işleri?"

"Gözaltına alma, tutuklama. Girmiş çıkmış adamsın."

Hasan masum bir bebek gibi, "Tabii, iftiradan girdik çıktık ama bu işleri de öğrendik biraz mecburen," dedi.

"Ben sana yakalama tutanağı imzalattım mı?"

"Hayır."

"Burada olduğunu kimse biliyor mu?"

"Hayır."

"Şimdi ben senin gözünün çapağına şu elimde gördüğün biber gazını sıksam, elini, ayağını, ağzını koli bandıyla bağlayıp bir tabuta koysam, sonra da tabutu bir parka gömsem, ne olur? Hiçbir şey olmaz. Dünyadan senin gibi bir malak eksilir."

"Anlamadım komiserim, ne diyorsun?"

"Sen biraz daha düşün!"

Harun, "Cevdet," diye seslendi. Hasan'ı kolundan tutup ona postaladı. Cevdet iki elini açıp üstüne gelen Hasan'ı karşıladı. "Ne yapalım bunu?" diye sordu.

"Ağzını burnunu kırın! Sonra bırakın biraz düşünsün, ben gelip bir daha konuşacağım."

Gorbaçov Hasan ağlayacak gibi oldu, sesi titredi, Cevdet'in elinden kurtulmaya çalışırken, "Bir saniye dinleyin amirim beni," dedi. "Bir saniye lütfen. Ben devletçiyim,

milletçiyim. Devlet büyüttü beni! Askere polise bir yanlışım olmaz. Ermeni miyim? Rum muyum? PKK'lı mıyım?"

Cevdet Gorbaçov'u çıkarırken Hayalet odaya girdi. Küf yeşili gömleğinin yakasını düzeltip masanın üstüne oturdu. Harun, "Ağbi sana bir şey soracağım," dedi. "Niye hep bu gömleği giyiyorsun?"

Hayalet, "Yoo," dedi. "Hep aynı gömleği giymiyorum."

Harun, "Nasıl ya!" dedi hayret içinde. Behzat Ç. de konuyu merak ettiğinden gözlerini açmıştı.

"Hep bunu giyiyorsun işte. Ben sende başka gömlek görmedim."

Hayalet "Sene, '93," dedi. "Bu gömlekten on dört tane aldım. Değiştirip değiştirip giyiyorum. Daha yedi tanesini hiç açmadım."

"Niye aynı gömlekten on dört tane aldın?"

"Rengi hoşuma gitti."

Harun güldü, "Kusura bakma ağbi ama," dedi. "Sen de bir değişiksin."

Behzat Ç. kendi odasında telefonun çaldığını duyunca hızla kalktı. Hoppa, kalorifer peteğinin altına pısmış, korkulu viyk viykler çıkarıyordu. Behzat Ç. telefon ahizesini kaldırdı, kulağına götürmeden masasının üstüne koydu. Ardından kaloriferin önüne çöküp cebindeki nemli havuçları çıkardı, Hoppa'nın önüne koydu. Hoppa gönülsüzce kokladı havuçları. Ahizeden ısrarla "Alo! Alo! Ahlâk'tan..." gibi sesler yükseliyordu. Behzat Ç., önemli bir şey olsa cepten ararlar felsefesine gönül vermiş başkomiserlerden biri olarak sorgu odasına döndü. Hayalet, "Sen onu bırak da," diyordu Harun'a. "Bu adamlar dayağa şerbetli. Öyle kolay kolay, 'Tamam biz yaptık ağbi,' diyecek tarzda adamlar değil."

"Eee?"

"E'si, başka bir yöntem bulmak lazım."

"Nasıl bir yöntem?"

"Bilmiyorum. Birileri bunlara konuşmayın demiş. Belki de bu işte kullandılar, sonra ortaya bıraktılar yakalayalım diye. Yoksa bu adamları daha ilk gün tak diye bulmamız lazımdı. Benden kaçmazdı. O arada bir yerde saklamış olabilirler. Pembo'nun cebinden beş bin dolar çıktı. Öbüründen de dört bin dokuz yüz."

"Yüz doları ne yapmış?"

"Ne bileyim. Ama bu beş bin nereden gelmiş? Onun üstüne gidelim."

"Tamam."

Cevdet kapıyı omuzlayarak odaya girdi. Kolu kırdığı için açması zor oluyordu. "Öbürünü getireyim mi?" diye sordu.

"Getir."

Pembo girdi. Elinin dışını kanayan dudağına bastırmıştı. Patates burunlu yüzünde çocukça bir ifade vardı. Harun büyük boy panço paketini açtı, polislere tuttu, sonra da üç tane cipsi aynı anda attı ağzına. Biraz düşündükten sonra, canı çekmiştir diye Pembo'ya da tuttu. "Sana niye Pembo diyorlar?" diye sordu.

"Eskiden öyle bir sakız vardı. Arkadaşlar lakap taktı. Ama şimdi yok, piyasadan kaldırdılar."

"Şimdi ne çiğniyorsun?"

"Turbo'ya geçtik. Ama onun da eski tadı yok."

"Ne diyorsun bu işlere?"

"Hangi işlere?"

"Hacılama nakliyat falan."

Pembo "Vaktinde yaptık bir şeyler," dedi eski bir arkadaşına anlatır gibi rahat. "Cezamız neyse yattık çıktık. Kimseye borcumuz yok. Bitmiş kapanmış hadiseler."

"Ne yapıyordunuz birahanede?"

"Ne yapalım, bira içiyorduk. Gorbaçov bir Rus hatun indirmiş, onu anlatıyordu."

"Kaç dolara?"

"Saati yüz. Sonra böyle, Ten Ten'e benzeyen bir eleman geldi ateş istedi. Temiz bir yüzü vardı. Hani polise de benzemiyordu pek?"

Harun, "Polis değil zaten o," dedi. "Ziraat mühendisi. İş bulana kadar polislik yapıyor."

Behzat Ç. gözlerini floresana dikti, cızırtı her geçen an biraz daha yükseliyor gibi geliyordu. Başparmaklarının üstünde yükselip eliyle düzeltmeye çalıştı. Floresan yanıp söndü, biraz düzelir gibi oldu, sonra daha beter cızırdamaya başladı.

Harun çiğnediği panço yüzünden hafif homurtulu sesiyle "Anlatmak istediğin başka bir şey var mı?" diye sordu.

"Yok."

Pembo, ağzındaki fermuarı kapatır gibi yaptı: "Susma hakkımı kullanmak istiyorum."

Harun iki buçuk saniye düşündükten sonra Pembo'nun başına gitti, "Senin amına koyarım, ondan sonra karşılıklı susarız," dedi.

Pembo, "Küfretme lan puşt!" diye bağırdı. Harun panço paketini Hayalet'e attı. Pembo'yu yakasından tutup duvara fırlattı. Sektiği yerde karşılayıp tekme tokat girişti. Hırsını alamadı, demir sandalyeyi alıp sırtına indirdi. Pembo'nun kürek kemikleri çatırdadı ama gülüyordu.

"Sen kimsin lan devletin polisine küfrediyorsun!"

Pembo, "Sikeyim devletinizi de polisinizi de," dedi yattığı yerden. "Bana ne verdi lan bu devlet! Ne verdi lan amına koyayım! Ne dayaklar gördüm ben, senden mi korkacağım? Orospunun evladı."

Pembo'da dayağa doymayan, psikopatça bir yön vardı. Sanki kendi dayak yemiyor da başkasının başına gelen bir hadiseyi dışarıdan seyrediyordu. Harun sandalyeyi kafasına indirdi: "Sus lan ibne!"

"Sen sus lan puşt!"

Tahsin sorgu odasının kapısını tekmeleyerek içeri girdi. Selim de arkasındaydı. Tahsin, Selim'e yerdeki Pembo'yu gösterdi. Selim, Pembo'yu kaldırıp dirseğinden tuttu, kapı önündeki Cevdet'e teslim etti. Tahsin, "Kapıyı kapat," dedi. Selim kapıyı ittirdi, kapanmadığını görünce hafiften omuzladı. İki eliyle başını sıvazlayıp saçındaki lastiği düzeltti.

"Ne oluyor!"

Tahsin'e cevap veren yoktu. Sorgu odasında, floresandaki cızırtı dışında ses de yoktu. Tahsin ilkinden daha güçlü bağırdı: "Ne oluyor lan!"

Harun, "Olduğu şu amirim," dedi. "Adamları yakaladık. Biraz üstlerine gidip olayı çözeceğiz."

"Kim dedi size yakalayın diye?"

Harun sandalyede gözleri kapalı oturan Behzat Ç.'ye baktı. Hayalet yanağını kaşıyordu.

"Kim dedi lan?"

Hayalet öksürüp ses ayarı yaptı, "Birinin demesine gerek var mı?" diye sordu. "Olay ortada. Biz adamları aldık, bağlantıyı kuracağız, gerisini savcılık halletsin."

Tahsin, "Olay kapandı," dedi.

Harun, "Kim kapattı?" diye sordu.

"Ben kapattım amına koyayım. Var mı itirazın?"

"Var."

"Nah var. Benimle konuşurken 'Emredersin amirim,' diyeceksin. Derhal adamları bırakın, sonra da işinize gücünüze bakın."

Behzat Ç. gözlerini açıp yavaşça kalktı. Floresanın önünde durdu, parmak uçlarında yükselip bir yumruk attı. Tavana çarpan lamba tuz buz oldu, parçaları odadaki polislerin üstüne başına yağdı. Kapıyı açıp çıktı. Koridordan gelen loş ışıkta, odadaki polisler şaşkınca birbirlerine bakıyorlardı. Harun burnundan soluyordu, durdu durdu, en sonunda "Sen ne sırıtıyon lan ispiyoncu pezevenk," diyerek

Selim'in ağzının ortasına bir yumruk attı. Bir anda ortalık karıştı. Kim kime dum duma bir vaziyet oluştu. Cinayet Büro'nun sorgu odasında mübalağa cenk olundu.

Behzat Ç. kaloriferin altında, pıstığı yerde kıpırtısız duran Hoppa'yı aldı, geniş cebine attı. Hayvancağızın Cinayet Büro'dan pek hoşlandığı söylenemezdi. Titreyen telefonunu çıkardı. Bilmediği bir numara arıyordu. Hafifçe heyecanlandı. Saat gecenin üçüydü. "Alo, ben Ahlâk'tan Ekrem," dedi karşı taraftaki ses. "Bir bizim büroya kadar uğrayabilir misin? Seni tanıdığını söyleyen bir kadın var."

* * *

Behzat Ç. Ahlâk Büro Amirliği'ne girdi. Her zaman olduğu gibi önüne bakarak seri adımlarla yürüdüğünden kendisini selamlayan bir iki polisi görmedi. Ekrem'in kapısını tıklatıp açtı. Ekrem ayakta karşıladı. Masanın önünde oturan kadın Gönül'dü. Behzat Ç.'ye baktı, "Kusura bakma," dedi. Başkomiser gözlerini kapatıp başını öne eğerek önemli olmadığını belirtti.

Ekrem, Behzat Ç.'nin koluna girdi. Geniş pencerenin önüne gittiler. "Bir ihbar gelmiş, evde fuhuş yapılıyor diye. Bizim çocuklar almış ifadesine başvurmak için. Resmî mevzuat neyse o. Ben senin tanıdığın olduğunu bilseydim tabii, böyle olmazdı."

Behzat Ç. sağ gözünü kapatıp omzunu sıvazlayarak hak verdi Ekrem'e.

"Sizin iş ne oldu? Sana verdiğim dosyaya bakabildin mi?"

Dosya hâlâ ceketinin cebindeydi. Elini bilek ekseninde çevirip "şöyle bir göz attım" anlamına gelecek bir hareket yaptı.

Ekrem, "Tahmin ettiğim gibi, kapattılar işi," dedi. "Bu mesele seni aşıyor. Kafana takma, boş ver."

Behzat Ç., Gönül'ün yanına geldi, eliyle kapıyı gösterdi. Tam kapıdan çıkarken Ekrem yaklaştı, Hoppa'nın başını okşadı, "Robota bakabildin mi?" diye fısıldadı. Behzat Ç. başını eğerek konuyla ilgilendiğini belirtti. Ekrem masanın üstündeki ceptelefonu çalınca koşarak açtı. "Efendim canım," dedi. "Tamam, hemen geliyorum. Sen yat yine. Korkarsan tuşa uzun bas, otomatikten beni ara."

Ekrem, "Songül," diye açıkladı durumu. "Yine rüyasında asansör görmüş."

Gönül ve Behzat Ç. dışarı çıktıklarında, Ekrem çoktan Megane'a binip eve doğru gazlamıştı.

Toros'a binince, başkomiser iki 216 yakıp birini Gönül'e verdi. Yan camı hafif araladı, yol boyunca konuşmadılar. Demetevler'de, Demet Apartmanı'nın önünde durdular. Gönül ağlıyordu. Elindeki kâğıt mendil parça pinçik olmuştu. Behzat Ç. onu kendine çevirdi. Gözyaşlarını sildi. Daha fazla ağlamasın diye göz kenarlarındaki çizgilerden öptü.

Gönül, hafif kırık sesiyle, "Eve müşteri getiriyor muyum?" diye sordu kendi kendine. "Getirmiyorum. Sekiz numara, takip etmiş, öğrenmiş. Önce bir yanaştı, tersledim. Sonra bir iki tehdit etti. 'Orospuysam orospuyum, sana vermek zorunda mıyım şerefsiz,' dedim. Sonra işte polisi aramış, evde fuhuş var diye ihbar etmiş. Aman gözünü seveyim, beni burada bırak, sen git. Bir hadise çıkmasın. Allah'ını seversen git. Bak söz ver, gideceksin değil mi? Sakın bir hadise çıkarma, ölümü gör, hadise çıkmasın."

Sabah ezanı okunuyordu. Behzat Ç., Gönül'ün elini sıktı "dediğin olacak" manasında. Gönül torpido gözüne sinmiş, ne olduğunu anlamaya çalışan gözlerle etrafı kolaçan eden Hoppa'yı burnundan öpüp çıktı. Sarhoş polisle topal tavşan, Toros'un içinde, Gönül'ün apartmana girmesini, pencereden ışığının yanmasını beklediler. Behzat Ç., Gönül'ün perdeyi açıp baktığını görünce, kontağı çevirdi, geri vitese

taktı. İki sokak öteye çekip durdu. Sokakta, sarı gözlü bir kedi dışında canlı varlık yoktu. Çakmağın tersiyle bir Tekel birası açtı. Allah'tan evden çıkarken Şevket'in getirdiği siyah poşeti yanına almıştı. Bira bittikten sonra boş şişeyle beraber Toros'tan çıktı. Hoppa'ya sakin olmasını, birazdan döneceğini belirten bir hareket yaptı. Şişeyi çöp konteynırının yanına bıraktı. Demet Apartmanı'na girdi. Sekiz numaranın kapısını elinin dışıyla vurdu.

"Kim o?"

Cevap vermedi. Adamın kapı deliğinden baktığını görünce telsizini kaldırdı. Adam kapıyı aralayıp "Polis misiniz?" diye sordu. "Biz toprak sahibiyiz, apartman bizim; adını babam koydu. Fuhuş vardı, aradım söyledim, ekip geldi. Üst katta oturuyor. Eve erkek alıyor, fuhuş yapıyor."

Adam sır verir gibi yaklaştı: "Dışarıda da çalışıyormuş diye duyduk..."

Behzat Ç. adamı sol eliyle boğazından kavradı. Sağ eliyle ağzını kapadı. İçeri girdiler. Gözünü gözlerinin içine dikti. Bir dakikaya yakın öyle durdular. Sonra Behzat Ç. başını "ne demek istediğimi anladın mı?" manasında öne arkaya salladı. Adam anladığını beyan edince boğazını bıraktı.

Sokağa çıkınca keskin bir ayaz çarptı yüzüne. İnceden, soğuk bir yağmur çiseliyordu. Gecenin bittiği ama yeni günün başlamadığı bir vakitti, hava aydınlandıkça sokak lambalarının ışığı sönükleşiyordu. Yolun sonunda bir çöpçü, kaldırımların kenarına günün ilk süpürgesini vuruyordu. Etrafta hiç araba olmamasına rağmen trafik ışıkları kırmızıdan yeşile, yeşilden kırmızıya geçiyordu. Uzaklardan, durağa yetişmeye çalışan otobüslerin motor gürültüsü geliyordu. Caddenin ortasında yapayalnız durunca, yağmur asfalta usulca inerken, tarif etmesi güç ama, evrenin sonsuzluğu karşısında duyulan çaresizliğe benzer bir çaresizlik hissetti.

24.

Bir el, soğuktan buğulanmış camı tıklatınca gözlerini açtı. Toros'un içinde uyuyakalmıştı. Kemikli elin sahibine baktı, trafik polisiydi. Mevki'ine baktı, Güvenpark'ta anıtın önündeydi. Hoppa omzuna tırmanmış, burnunu yanağına sürtüyordu. Demetevler'den Kızılay'a nasıl geldiğini, bariyerleri aşıp trafiğe kapalı alana nasıl girdiğini hatırlamıyordu. Yorgunluk ve Tekel birası birleşince film kopmuştu.

Behzat Ç. kan çanağına dönen gözleriyle, buğulu camın ötesinde belli belirsiz gözüken anıta baktı. Tadilatta olduğundan üstüne mavi bir branda gerilmişti. Rüzgârda açılıp kapanan branda bezinin altından, dikkatli gözler için "Türk. Öğün. Çalış. Güven" talimatları seçiliyordu. Anıt, Türk ulusunun polis ve jandarmaya armağanı olduğundan, Emniyet Anıtı olarak da bilinirdi. Belki de bu yüzden Toros'u, farkında olmadan buraya sürmüştü. Sonuçta Pet Shop'a dalmaktan iyiydi, kendine geldiği yerde simgesel bir bağlantı vardı en azından.

Saatin kaç olduğunu anlamak için ceptelefonuna bakınca Hayalet'in on beş dakika önce çektiği mesajı gördü: *"Rumeliye gidiyoruz istersen gel."*

Hoppa'yı yan koltuğa koydu. Kontağı çevirdi ama motor çalışmadı. Birkaç sefer daha ısrarla denedi, Toros güçlü iniltilerin ardından titreyip duruyor, çalışacağına dair pek umut vermiyordu. Zorbela çalıştırdıktan sonra motorun ısınması için bir süre bekledi. Geri vitese takıp anıtın karşısında bir yarım daire çizdi. Birinci vitese atıp Milli Piyango İdaresi tarafına sürdü. Yaya geçidinden karşıya geçmeyi bekleyenlerin arasından yola çıktı. Ankaralı yayalar, insanlardan ziyade araçlara yol vermeye alışık olduklarından, kaldırımın ortasında yol açtılar hemen.

Sakarya'daki Rumeli İşkembecisi'nin önüne çekti. Cevdet, önündeki mercimek çorbasını üfleyip soğutmaya çalışırken, Harun kelle paçanın –beyinli– yarısını bitirmişti. Hayalet önündeki çayı karıştırıyordu, henüz onun ekmek yediğini gören bir insan evladı olmamıştı. Behzat Ç.'ye kaşarlı tost söylediler, Hoppa'ya da mevsim salata.

Hayalet, "Sen bu tavşanı yanında fazla gezdirme," dedi. "Korkudan ödü bokuna karışmış. Baksana nasıl bakıyor."

Behzat Ç., Hoppa'ya hafif sitemkâr baktı. Evde bıraksa bunalıma girer, yanına alsa korkar, Allah belanı versin Selami Kartal.

Harun'un elmacık kemiği şişmişti. Hayalet dokununca yüzünde acı bir ifade belirdi. Sinirden konuşamıyordu. Yirmi dokuz yıllık hayatında ilk defa, bir saat boyunca susmuştu. Hayalet, "Selim'in hali senden daha beter," diyerek teselli etti.

Soğutma çalışmalarını bitirip mercimekten ilk kaşığı alan Cevdet "E, şimdi ne olacak?" diye sordu.

Hayalet çayından ince bir yudum aldı, "Valla bilmiyorum," dedi. "Tahsin Müdür buna, 'Git gözüm görmesin seni,' dedi." Harun'un kolunu tuttu, "Sen bir iki gün ortalarda gözükme," diye ekledi. "Siniri geçsin, ben konuşurum. Aslında seni kovmazdı da, o karambolde galiba bir yumruk da ona sallamışsın. Ona kızdı asıl."

Hayalet, Harun'un omzunu sıvazladı. "Sakin ol artık biraz," dedi. "Topla kendini."

Harun önüne bakıp gözlerini kapatarak "tamam" demeye çalıştı.

Garson, hafif yanmış, az yağlı tostu Behzat Ç.'nin önüne koydu. "Salata kimin?" diye sordu. Behzat Ç. ceketinin iç cebindeki dosyayı çıkarmış, işaretparmağını diline dokundurup sayfaları çeviriyordu, başıyla Hoppa'yı gösterdi.

Garson, "Hayvana mı servis açacağım?" dedi.

Burnundan soluyan Harun garsona baktı, "Hayvan sensin servisi de ebene aç o salatayı da bırak siktir git ağzına sıçarım şimdi senin ha!" dedi tek nefeste. Eli kolu titrerken "Üstüme gelmeyin lan!" diye bağırdı. "Zaten iki haftadır fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk!"

Garson tabağı Hoppa'nın önüne bırakıp kaçtı.

Cevdet, "Bence ağır bir tepki gösterdin," dedi. Harun, Cevdet'i kaşlarını çatarak susturdu.

Hayalet başını iki yana sallayıp "Yanlış yaptın," dedi Harun'a. "Bu işte çok büyük yanlış yaptın."

"Nesi yanlış ağbi! Selim değilse kim?"

Harun, çorba kâsesini ittirip –ilk defa bir kelle paçayı yarım bırakıyordu– peçeteyle ağzını sildi. Cevdet'i omzundan dürttü, "Sen ispiklemedin, de mi lan!" dedi. "Biz krokinin başındayken sen de odaya girip çıkıyordun."

Cevdet ayağa kalktı, sandalyeyi ucundan tutup "Ba- babak," dedi. "Bir daha bunu söylersen, şu sandalyeyi alırım, kafana geçiririm ha!"

"Sıkar biraz!"

"Gö- gö- görürsün."

Hayalet, "Oğlum yeter lan!" diye bağırdı. "Yeter lan! Bir rahat durun!" Behzat Ç. on dört yıl sonra ilk defa Hayalet'in sesini yükselttiğini duyuyordu. Sakin bir adamın çileden çıkması, ortamlarda her zaman etkileyici bir unsurdur.

"Dakika başı bir kavga, yeter lan!"

Cevdet oturdu. Harun, "Kusura bakma ağbi," dedi. Akşamdan kalma bir iki sarhoş "ne oluyor" gibilerden baktı. Hoppa marulları dişledi.

Hayalet sağladığı otoritenin güveniyle ve hatta bu güvenden biraz da mahcup olarak, "Şimdi beni iyi dinleyin," dedi. "Bizzat bana ait olan, üç günde bir gömüyor teorisi çöktü. Anası babası öldürülmüş bir çocuk, büyüdü ve intikam aldı. Teorimiz bu."

Cevdet kaşığındaki mercimeği incelerken, "Yani olay kapandı mı?" diye sordu. "Başka kimseyi gömmeyecek mi?"

Hayalet, "Büyük ihtimalle öyle," dedi. "Zaten bu Pembo'yla Gorbaçov Hasan'ı da bu işte kullandı, sonra bıraktı. Bu ikisi yetiştirme yurdunda büyüdüğüne göre, Red Kit denen herifle ta o zamandan arkadaş olabilirler."

"Nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum, olabilir diyorum. Anası babası öldürüldüyse, yetiştirme yurduna verilmiş olabilir. Sonuçta bu adamların kaybedecek bir şeyi yok. Gorbaçov'la Pembo zaten, parayı verdin mi, her boku yerler. Gorbaçov biraz daha hesapçı ama öbürünü biliyorsun, 'Sokarım devletine,' diyor. Elimizde ne var? Şimdi bir, bunlara on bin dolar verdiğine göre bu Red Kit'in maddi durumu iyi. İki, anasını babasını öldürmüşler. Üç, yetiştirme yurdunda büyümüş. Gider yurdun kayıtlarına bakar, buluruz."

Cevdet garsona el edip "Bu mercimek süzme mi?" diye bağırdı.

Garson masaya gelmeye çekiniyordu, bir iki adım yaklaşıp "Süzme komiserim," diye yanıtladı.

Cevdet masadaki meslektaşlarının kendisine düşmanca baktıklarını görünce, "Kusura bakmayın, bir an emin olamadım da," dedi.

Harun, Hayalet'e "İyi hoş diyorsun da ağbi," dedi. "Tahsin Müdür serbest bıraktı adamları."

Hayalet, "Tahsin kim?" dedi. "Gider savcıya anlatırız. Tabii, çözmek istiyorsa."

Harun, "Ya bırak ağbi," dedi. "O kirpi bıyıklı savcıdan bir yol olmaz. Başta asarın keserim, kimse bana karışamaz diyor, zoru görünce işi kapatıyor. Geçen yıl olan şüpheli intihar olayını biliyorsun, terörcüler kızı damdan attırdı, atanı yakaladık, bağlantıyı çözmeden işi kapattı. Ondan sonra, her temas iz bırakır, nah bırakır! Bir yerden sonra bana ne! Dev-

letin savcısı bir bok yapmıyor, ben niye başıma dert alayım? Niye kapattılar bu olayı? Altında başka bir bok var. Tamam, bu Red Kit denen pezevenk bunların anasını babasını gömdü. Ama bu çocuğun anasını babasını kim öldürdü? Nerede bunların mezarı? Kim yazdı ölü kâğıtlarını? Red Kit'i bulsalar, bunları da sorgulamak gerekecek, karışacak iş. İşte bu yüzden o delinin üstüne yıktılar, kapattılar. Deliyi de kendileri delirtmiş zaten, yüklemişler kaçak elektriği, copu, adam Allah'ını şaşırmış, 'Ahmet'im Ahmet'im,' diye dolanıyor. Yarın öbür gün Red Kit'i de bulup kafasına bir tane sıktılar mı tam kapanacak iş. Planları bu. Yani biri gelip bana dese ki, 'Bu devlet meselesidir Harun'cuğum, işi kapattıysak devlet için kapattık,' tamam, eyvallah diyeceğim, ama onu da demiyorlar. Tahsin de salak değil. Her şeyin farkında. Şimdi adamların önüne taş koyarsa, ömrü billah müdür vekili olarak kalır. İnşallah bu olaydan sonra yükselir de, bizim başımızdan siktirir gider, biz de rahat ederiz."

Harun tiradını bitirdikten sonra parmağını şıklattı, "Bir bak bakayım buraya," diye seslendi garsona. "Ağzımız dilimiz kurudu, bir çay vermedin."

"Kaç tane olsun amirim?"

Harun masaya baktı, Hayalet ve Behzat Ç.'nin önünde çay vardı zaten, Hoppa da salatayla meşguldü. Cevdet'e "Sen içiyor musun?" diye sordu.

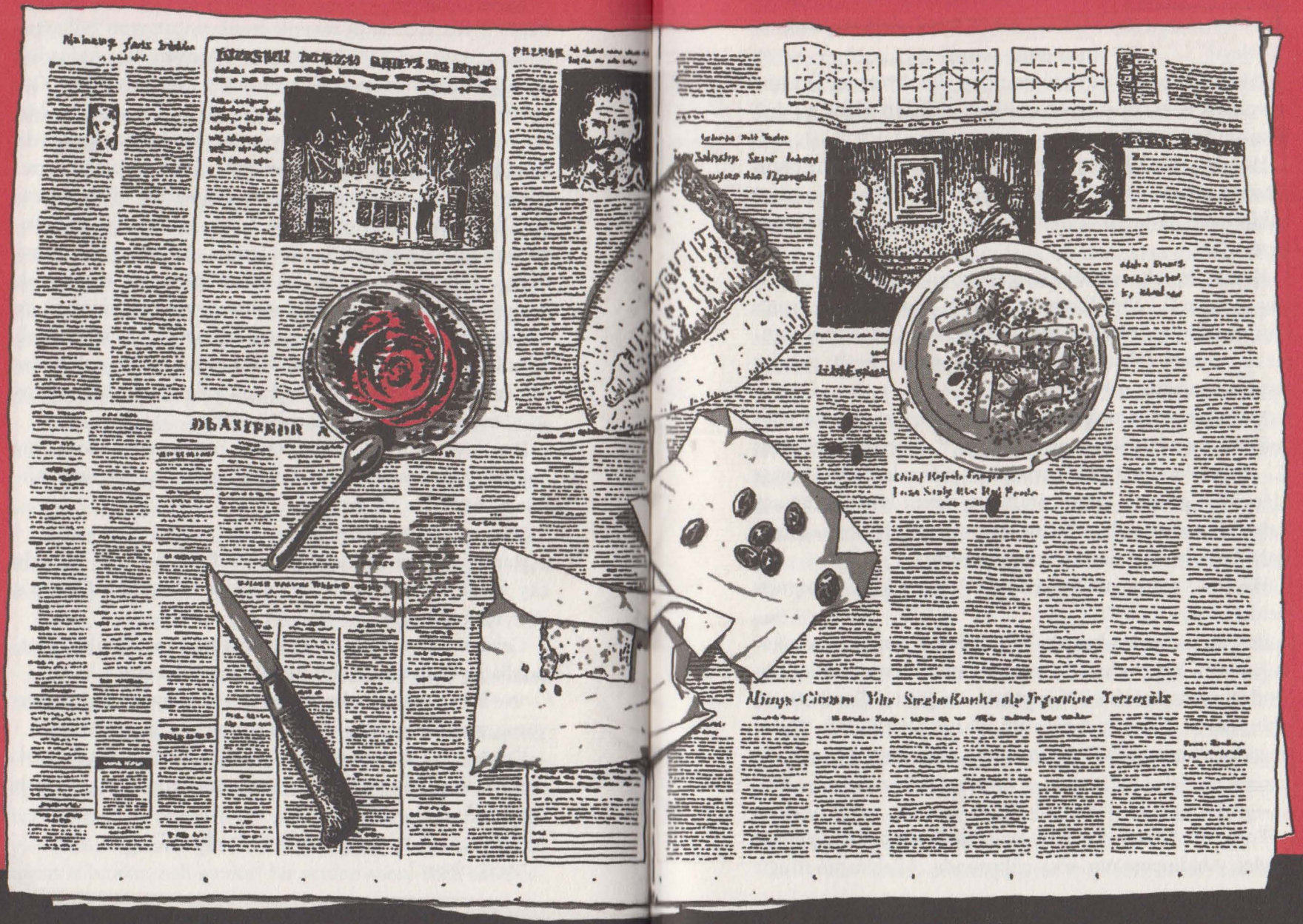
Cevdet bu soruya, "Şebeke suyuyla mı demlemişler, şaşalla mı?" diye başka bir soruyla karşılık verdi.

"Ne bileyim lan şebeke mi şaşal mı? Biz burada ne konuşuyoruz, senin derdine bak. Çorba süzme mi? Su şebeke mi?"

Cevdet, "Ya tamam uzatma," dedi. "Barajlardaki doluluk oranı azaldığından şebeke suyunda bakteri oluyor, o açıdan sordum."

"İçiyor musun onu söyle. Delirtme beni!"

"Açık olsun."

Harun, iki çay söyledi orada, biri açık. Cevdet çayın kenarındaki iki şekeri garsona iade etti ziyan olmasın diye. Çayından ilk yudumu alıp "Aklım almıyor ağbi?" dedi Hayalet'e.

"Neyi?"

"Şimdi bu çocuk büyüdü, intikam aldı diyorsun. Orasına eyvallah. Peki, operasyonu yapan polisleri nasıl buldu? Kim söyledi ona?"

Hayalet, "Güzel soru," dedi. "Ben de sekiz gündür bunu düşünüyorum. Bazı örgütler, üyelerini öldüren polisleri takip eder, bulurlarsa öldürür, şu yüzden cezalandırdık derler."

Hayalet'in sekiz gündür düşündüğünü bir haftadır düşünen Behzat Ç., elini Ekrem'in verdiği dosyadaki bir ismin üstüne koydu. Ardından ismi ve adresi 216 paketinin üstüne not etmeye çalıştı. Allah'ın unuttuğu bir adresti, paketin üstüne zor sığdı.

Masadaki memur beyler amirlerine baktı. Harun bakmakla kalmadı, "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu. Behzat Ç. önündeki tosttan bir ısırık aldı, yutmadan önce bayağı çiğnemesi gerekti. Yuttuktan sonra maçın bitiş düdüğünü çalan bir hakem gibi, ellerini iki yana açtı. "Olay kapandı, daha fazla kurcalamayın" demeye getirdi.

Hayalet, "Sen ne okuyorsun ağbi?" diye sordu. "Ekrem'in verdiği dosya mı o?"

Behzat Ç. dosyayı kapattı, başını "hayır" anlamında yukarı kaldırdı. Yarım ekmeğe yapılan tostun dörtte birini yedi. Dudağının arasına bir 216 koyup puslu günün ilk nikotinini aldı. Kalktı, Hoppa'yı cebine attı. Harun arkasından, "Nereye gidiyorsun amirim?" diye sordu. Cevap vermedi.

* * *

Toros'un içinde, hedefin evden çıkmasını bekliyordu. Hedef, Abidinpaşa'nın arka çukurunda, Allah'ın unuttuğu

bir mahallede –Misket Mahallesi–, tek katlı bir gecekonduda oturuyordu. Kentsel dönüşüm planında yıkılıp yerine otobüs durağı falan yapılması öngörüldüğünden, evin duvarında kırmızı bir çarpı işareti vardı.

Hedef üç saat sonra evden ayrıldı, yerçekimine meydan okuyan bir yokuşu tırmanıp NATO Yolu'na çıktı. Behzat Ç. peşindeydi. Otobüs durağına yaklaşmışken hedef koşmaya başladı. 334 Tuzluçayır –Kızılay otobüsünü kaçırıp arkasından gelen 339 Ege Mahallesi– Sıhhiye otobüsüne bindi. Behzat Ç. de otobüse atladı, EGO kartını, tedbirli yolcular gibi önceden hazırlamadığı için, cüzdanından çıkarıp yeşil okuma cihazına sokana kadar bayağı zaman geçti. Arkasındaki bir iki kişi homurdandı. Bedava aktarma süresi geçen adamın biri, "Senin yüzünden kırk beş dakikam doldu, kırk beş dakikam!" diye bağırdı.

Tam kartı okuttuktan sonra şoför, "Hayvanla binemezsin," deyip 'Toplu Taşıma Araçları Yönetmeliği' falan gibi bir şeyler gevelemeye başladı. Behzat Ç. "sus" işareti yaptı, hedefin başka bir tarafa baktığı ânı kolladı, hafif yan dönüp belindeki 14'lüyü gösterdi. Şoför, yönetmelik konusunda ısrar etmemeye karar verdi. Güya polis kimliğini gösterip dikkat çekmemek için kart basayım demişti. Ama kimliği gösterip polisim diye bağırsa bu kadar dikkat çekmezdi.

Hedef, Sıhhiye Köprüsü'nün üstünde, orta kapıdan inip Kızılay'a doğru yürümeye başladı. Behzat Ç. de arka kapıdan inip peşine düştü. Mithatpaşa'dan Sakarya'ya saptılar. Hedef, Karanfil'i çıkıp Konur Sokak'a döndü. Behzat Ç. Dost Kitabevi'nin önündeyken kendisinin de takip edildiğine dair paranoyakça bir hisse kapıldı. Köşede durup arkasını kontrol etti. Dost'un önüne serilmiş gitar çalan asi gençlerin dışında şüpheli şahıs yoktu.

Bu arada hedef, arkadaşlarıyla tokalaştı, İnsan Hakları

Anıtı'nın önündeki stantta oturup bir çay içti. Sonra da eline bildiri demetini alıp Yüksel'den geçenlere dağıtmaya başladı.

Behzat Ç. hedefi görebileceği, Mülkiyeliler'in duvarına paralel banklardan birine oturdu. Yüksel'deki akasyaların gölgesi puslu günü daha da kararttığından iyi bir kamufle imkânı sağlıyordu. Ve inanması güç ama, tam yanında Ankara'nın en ilginç heykellerinden biri oturuyordu. Banka oturan, omzuna şal atmış kadın heykeli yapma fikri kimin aklına geldiyse, bir akşam karşılıklı oturup iki bira içmek isterdi. Akşamüstüne doğru hedefin arkadaşları çoğaldı. İnsan Hakları Anıtı'nın önünde yüz kişilik bir grup oluştu. Behzat Ç. bunu ilk başta olağan bir basın açıklaması zannetti. Önünden iki sıra halinde elli kişilik bir Çevik Kuvvet ekibi geçti. Yüksel'in Karanfil'le birleştiği köşeyi tuttular. Zaman ilerledikçe polis sayısı arttı, toplanan grubun sayısını geçti.

Behzat Ç. gruba yaklaştı, Hoppa'yı koluyla kamufle edip yanındaki sivil meslektaşları arasında gözden kayboldu. Gözü hedefteydi. Hedef, on yıl öncesine kadar, kendi üyelerini yargısız infazla öldüren polisleri cezalandırma hazırlığı içinde olan bir örgüte üyeydi. Elinde bir isim ve adres listesi bulunmuştu. Coşkun Ağbi ve Avarel Memduh da vardı bu listenin içinde. Kendine Red Kit diyen herifin, polislerin isim ve adresini alabileceği ender kaynaklardan biri oydu.

Önce bir alkış duyuldu, ardından sloganlar yükseldi. Grup içinde, bendini çiğneyip aşmaya meyilli bir sinerji oluştu. Omzunda sarı hilalle yıldız olan dördüncü sınıf bir emniyet müdürü –her açıdan dördüncü sınıf– elindeki telsizi sallayarak yaklaştı. Grubun temsilcisini eliyle yanına çağırdı. Temsilci aynı hareketi yapıp "Sen gel," dedi. Ortada buluştular. Robocoplar grubun çevresini sardı. Ne olaca-

ğı belliydi ama müdür, çevrede bir iki basın mensubu olduğundan, âdet yerini bulsun diye, "Açıklamanızı yapın, dağılın," dedi.

"Adalet Bakanlığı'nın önünde yapacağız."

"Burada yapın."

"Hayır, orada yapacağız."

"Yapamazsın."

"Yaparız."

"Dayak mı istiyorsun?"

"Düzgün konuş!"

"Alın bunları!"

Polisle grup arasındaki pazarlık bu kadar sürdü. Dördüncü sınıf müdürün sekizinci sınıf şoförü temsilciye bir tokat attı. Karşılığında kafasına arka taraflardan, kızıl bir bayrağın tahta sopası indi. Müdürü kaçırdılar.

Ekip amirleri ellerindeki biber gazlarını gruba sıkmaya başladılar. Gazdan sonra Robocoplar, önlerini görmekte ve nefes almakta zorlanan eylemcilere coplarla girişti. Önden gidenler yere düşürene kadar copluyor, arkadan gelenler yerdekileri tekmeliyordu. Eylemci başına vasati üç Robocop çökmüştü. Erkeklere kuru dayak atıyorlardı. Saçından sürüklediklerı kadınlara, kuru dayağın yanında fırsat buldukça tacizde de bulunuyorlardı.

Konur Sokak'ta, TKP'nin ve eski Dost'un önünden durumu protesto eden sloganlar yükseldi. Ardından Yüksel çevresindeki binalardan alkışlı yuhalamalı tepkiler eklendi buna. Olaylar başladığında Turhan Kitabevi'nin üstündeki kafede spagettisini yiyen bir yorgun demokrat, bu zulme daha fazla dayanamadı, gözüne kestirdiği bir Robocop'a salçalı kaşığı fırlattı. Polislerin kafeye baktığını görünce de tuvalete kaçtı.

Yüksel'deki atmosfer polis açısından tehlike oluşturmaya başlamıştı. Bu grubu başka yerde dövseler millet alkış tutardı ama buranın ahalisi bir değişikti. Bunun üzerine

metronun önünden gelen takviye kuvvet, eylemci eylemsiz ayrımı yapmadan, önüne geleni indirerek Konur'a daldı. Elli yaşlarında bir kadın doçent, Mülkiyeliler'in duvarına çıkıp "Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı.

Dördüncü sınıf müdür, "Sus lan, gir içeri!" dedi.

"Sen bana lan diyemezsin."

"Amına bile korum! Gir lan içeri, orospu!"

Doçent öfkeden ve utançtan kızardı, "Allah belanızı versin," dedi. Öğrencileri, ağlamaklı olan kadını kolundan içeri çektiler.

Behzat Ç. cebinde bir ıslaklık duydu, Hoppa korkudan cebine işemişti. Hoppa'ya tehditkâr bir ifadeyle parmağını sallayınca hayvancağız özür diler gibi başını eğdi. Artık korkulu viyk viykler bile çıkaramıyordu, telefon sesinden korkan bir tavşan olarak bu tip çatışmaların içine girmesi psikolojisini iyice bozmuştu.

Behzat Ç.'nin gözü hedefteydi. Hedef, yere düşen bir arkadaşını kaldırmaya çalışırken kafasına bir cop yedi. Sendeledi. Ellerini Arkasında Kavuşturunuş Hafif Göbekli Kravatlı ve Hüzünlü Memur Heykeli'nin önüne serildi. Biraz tekmeleyip üstünde tepindikten sonra hedefi kaldırdılar, kolunu büküp kafasını eğdiler, polis minibüsüne doğru götürmeye başladılar. Behzat Ç. hedefi Robocop'un elinden aldı.

Robocop, "Ben götürürdüm amirim," dedi.

Behzat Ç. elinin dışıyla uzaklaşmasını işaret edince Robocop, "Tamam," dedi. Polis minibüsüne koştu, içeri girmemek için direnen bir kızı kalçasından avuçlayarak taciz etti.

Behzat Ç. hedefi kolundan sıkı sıkı tutup Selanik Caddesi'ne saptı. Adam biber gazından, tekmeden ve coplardan şaşkına dönmüştü. Bir yirmi metre kadar yürüdükten sonra yaşarmış gözlerini aralayıp Behzat Ç.'ye baktı.

"Sen kimsin?"

Behzat Ç. "sus" işareti yapıp yürümesini işaret etti. Adam

silkinip kolunu kurtardı. Behzat Ç. sağıyla Hoppa'yı tutarken soluyla bir yumruk salladı, ıskaladığı için sendeledi. Adam sıcak bir kavgadan yeni çıktığı için daha atikti, bu sendelemeden faydalanıp Behzat Ç.'nin böğrüne taban girdi, başkomiser kaldırımı öperken de Kocatepe'ye doğru kaçmaya başladı. Hoppa cepten fırlamış, "nedir bu başımıza gelenler" diyen ağlamaklı gözlerle Behzat Ç.'ye bakıyordu. Behzat Ç. kalktı, Hoppa'yı kucağına aldı, hedefin peşinden koştu, Meşrutiyet'i geçerken siyah bir Volvo tam önünde acı bir fren yaptı.

"Üstgeçidi kullansana eşşoğlueşşek!"

Behzat Ç. umursamadı, Selanik'in Meşrutiyet'ten sonraki kısmını tırmanmaya başladı. Hedef Kocatepe Camisi'ne saptı, otoparkın önünden çıkıp çay bahçelerinin arasına daldı. Behzat Ç. son bir gayretle koştu, ciğerleri ağzından çıkacakmış gibi geliyordu. Hedef de nefes nefese kalmıştı, soluklanmak için durdu. Bir çay bahçesinden tahta sandalye aldı. Kaçacak dermanı kalmadığından durup dövüşmeyi tercih ediyordu. Behzat Ç. hedefe yaklaştı, tufaya gelmemek için çevreyi dikkatle süzdü.

Sonra işte bir an, çevreyi kolaçan ederken, Kızılırmak Sineması'nın önünde O'nu gördü. Üstünde kırmızı bir palto vardı, başını yanındaki adamın omzuna yaslamıştı. Huzurlu bir ifadeyle bakıyordu. Behzat Ç. hedefi bırakıp O'na döndü. Farkında olmadan koşmaya başladı. Artık şüphesi kalmamıştı, yaşıyordu. İntihar ettiği falan yoktu. Geçen yıl baktığı şüpheli intihar olayıyla öyle içli dışlı olmuştu ki kendi kızı da intihar etti zannetmişti. O ve yanındaki adam sinemanın önünden taksiye bindiler. Behzat Ç. 14'lüyü çekti, taksinin tekerine ateş edecekti ama eli titrediği için vazgeçti. Ne olursa olsun O'nun hayatını tehlikeye atmak istemezdi. "Durun, durun," diye bağırdı ama nefes nefese kaldığı için sesi çıkmamış, çıksa

bile sadece kendi duymuştu. Yine de mutluydu, yaşadığını bilmek iyiydi. Şimdi elinden kaçırmış olabilirdi ama bugün değilse yarın mutlaka bulacaktı O'nu. İşi buydu zaten, adam bulmak. Yaptığı işle gurur duyması gerektiğini düşünürken...

Tak. Başkomiser Allah'ını şaşırdı. Biri kafasına sert bir cisimle –sanki bir ütüyle falan– vurmuştu. Sendeledikten sonra diz çöktü, Kocatepe'nin minareleri gözlerinin etrafında dönüyordu, başını ellerinin arasına aldı. Sırtına bir tekme yiyince rüküdan secdeye geçti. Bir el saçından tutup başını kaldırdı, on üç-on dört yaşlarında bir delikanlıydı, üstünde Iron Maiden tişörtü vardı, çakır gözlerini Behzat Ç.'nin gözlerine dikti, "Annemin peşini bırak," dedi.

* * *

Orada ne kadar yattığını hatırlamıyordu. Yatsı ezanı okunurken kendine geldi. Elini başına götürdü, ceviz büyüklüğünde bir şişlik vardı, parmaklarına kan bulaşmıştı. Paltosunun cebini kontrol etti, Hoppa yoktu. Kaldırımların kenarlarına baktı, çöp tenekelerine, arabaların altına, yoktu. Çıldıracak gibi oldu. Yolun ortasında, sağından solundan geçen arabalara aldırmadan, Kötü Kedi Şerafettin'in Kocatepe Şubesi gibi sırıtan kirli bir kedi başkomisere pis pis baktı. Bir an Hoppa'yı onun yemiş olabileceğini düşündü, bir tekme savurdu ama ıskaladı. Şerafettin uzaklaştı, biraz ötede durup küfreder gibi başını eğdi.

Behzat Ç. saatin kaç olduğunu anlamak için telefona bakınca Hayalet'in on beş dakika önce çektiği mesajı gördü: *"Numunedeyiz acil gel."*

Toros'u Talat Paşa Bulvarı'na çekmiş, Numune'nin acil çıkışına bakıyorlardı. Behzat Ç. arka kapıyı açıp bindi. Hayalet direksiyonda oturuyordu. Harun'un başı sargılıydı. Hayalet, durumu "Cevdet kafasına sandalye geçirdi," diye-

rek açıkladı. Ardından Harun'a döndü, "Ben sana o adamın üstüne o kadar gitme dedim," dedi. "Gözün dönmüş. Yok yere suçluyorsun herkesi."

Behzat Ç., Harun'un elinden oksijenli suyla pamuğu aldı. Pamuğa döktüğü sıvıyı kafasına bastı. Şişliğin çevresinde pıhtılaşmış kan hafiften köpürdü. Hayalet ve Harun arkaya döndüler. Hayalet, "Senin kafana ne oldu ağbi?" diye sordu. Behzat Ç. "boş ver önemli değil" manasında bir mimik yaptı. Harun, "Bende fazladan gazlı bez var," dedi. "Vereyim mi?"

Hayalet, Behzat Ç.'nin başındaki şişliği inceleyip "Hazır Numune'deyken sen de bir röntgen çektirseydin iyi olurdu," dedi. "Sandalye kırıldı ama bu taş kafalının röntgeninden bir şey çıkmadı."

Harun kafatası röntgenini Behzat Ç.'ye gösterdi, "Şuna bir bak amirim," dedi. "Tepede sanki çatlak gibi bir şey var. Doktor, 'Miden bulanırsa, başın çok şiddetli ağrırsa, gel tomografi çekelim,' dedi zaten. O Cevdet şerefsizi sandalyeyi vurdu kaçtı. Bir elime geçerse çok pis benzeteceğim." Harun sağ yumruğunu sol avuç içine vurdu, amirine biraz şüpheyle bakıp "Tavşan nerede?" diye sordu.

Behzat Ç. ellerini iki yana çaresizce açtı, başını kaygıyla salladı.

Hayalet, "İşte geliyor," dedi.

Akbaba, Numune'den çıkmıştı. Harun, "Bak ağbi," dedi Hayalet'e, "bence yanlış bir iş yapıyoruz."

Hayalet, "Çeneni kapa sinirimi bozma," dedi. "Yanlışı doğruyu şimdi göreceğiz."

Toros'u Akbaba'nın önüne kırdılar. Behzat Ç. arka kapıyı açtı. Akbaba bindi, Harun ve Hayalet'e, "Siz gitmemiş miydiniz ya?" dedi.

Hayalet, "Seni bekledik," dedi. "Konuşmak istediğimiz şeyler var."

Akbaba, "Nedir?" diye sordu.

Hayalet cevap vermedi. Toros'u Ulucanlar Caddesi'ne doğru sürdü. Tezveren Sultan Türbesi'nin önünde yolun karşısına geçmek için durunca, Akbaba iki eliyle Behzat Ç.'nin kafasındaki şişliği inceledi. "Tas sağlam," dedi. "Ama tetanos aşısı olman lazım."

Hayalet, Ulucanlar Cezaevi'nin karşısında, Akbaş Mahallesi olarak bilinen muhite saptı. Gecekonduların olduğu daracık sokakların arasında ilerleyip Allah'ın siktir ettiği bir arsada durdular. Arsada esrar çekip şarap içenler, farların yaklaştığını görünce başka bir kuytu bulmaya gittiler. Hayalet farları kapattı. Çevredeki tek ışık Behzat Ç.'nin 216'sından yükseliyordu.

Hayalet dikiz aynasının üstündeki lambayı yakıp arkaya döndü, Akbaba'ya "Bize söylemek istediğin bir şey var mı?" diye sordu.

Akbaba, "Öğrendiniz mi?" diye sordu.

Harun, "Nasıl ya!" diye bağırdı. "Ağbi böyle bir şey yapmadın değil mi? Müfettişlere o Selim yavşağı öttü, sen bir şey söylemedin."

Akbaba önüne bakıyordu.

Harun ilkinden daha güçlü, "Nasıl ya!" diye bağırdı. "Ağbi niye susuyorsun? 'Ben konuşmadım,' desene. Tuvaletçiyi boşuna mı dövdük? Elmacık kemiğim şişti, kafam yarıldı. Bu iş yüzünden kavga etmediğim adam kalmadı. Şu halime bir bak! Bir bak benim yüzüme!"

Akbaba göz ucuyla baktı.

Harun, "'Ben konuşmadım,' desene ağbi!" dedi. "Sen bunu yapacak adam değilsin, Selim yapmıştır, Tahsin Müdür yapmıştır. O Cevdet bile yapmış olabilir. İyi çocuk ama ne de olsa ziraat mühendisi, polis terbiyesiyle yetişmemiş. Ağbi niye susuyorsun! 'Ben konuşmadım,' desene!"

Akbaba'nın gözlerinden iki damla yaş süzüldü.

Harun, Akbaba'yı yakasından kavradı, "'Ben konuşma-

dım,' desene ağbi," diye silkelemeye başladı. "Yoksa sikerim böyle yaşamayı, amına korum böyle hayatın! Kaç yıldır yüz yüze bakıyoruz, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmiyor. Ulan ben anamı babamı senin kadar görmedim." Behzat Ç., Harun'un ellerini Akbaba'nın yakasından ayırdı.

Hayalet, "Neden konuştun?" diye sordu.

Akbaba burnunu çekti, "O müfettiş karı," dedi. Gerisini getiremedi.

"Eee, ne olmuş karıya?"

"'İhraç ederim,' dedi. 'Seni meslekten ihraç ederim,' dedi."

Harun, "Ya kolay mı öyle meslekten ihraç etmek," dedi. "Ortada ölen yok, kalan yok. Şerefsizin biri omzundan vuruldu."

"Müfettişler ölene kalana bakmıyor ki. 'İhraç ederim,' diyorlar."

Hayalet, "Seni çocuk gibi kandırmışlar," dedi. "Sen bir bok yapmadın ki! Seni niye ihraç etsinler?"

Akbaba, vazoyu kırmış suçlu çocuk bakışıyla, "Edemezler mi?" diye sordu.

Harun, "Edemezler!" diye bağırdı. "Hem etseler ne olacak! Bize de 'İhraç ederiz,' dediler, biz konuştuk mu?"

Akbaba, "Sizle ben bir değilim," dedi. "Siz akademilisiniz, okumuş adamlarsınız."

Harun, "Ne alakası var ya!" diye homurdandı.

Akbaba, "Çok alakası var," dedi. "Sen daha gençsin, önün açık. Bir kınama cezasıyla, bir kıdem tenziliyle yırtarsın. Hayalet zaten seni saymıyorum, seni her büroya alırlar, ne bok yersen ye Teşkilat senden vazgeçmez."

Akbaba, Behzat Ç.'ye döndü, "Seni de kollayanlar var," dedi. "Ağbin var, onun çevresi var. Benim kimsem yok. Bende cinayetten başka bir şey yok. Ben cinayet oldum artık. Anlıyor musun bunu? Benim işim değil bu, ben cinayet oldum. Cinayeti benden alırsan, ben biterim. Anlıyor

musun? 'Meslekten ihraç ederiz,' dediler. 'Konuşmazsan atarız,' dediler."

Behzat Ç., Akbaba'ya sarıldı. Sırtını sıvazladı sakinleşmesi için. Ceptelefonu titremeye başladı, konuşacak ya da dinleyecek durumda değildi. Harun'a uzattı. Harun telefonu açtı, "Evet," dedi. "Ben yardımcısıyım. Bana söyleyin. Ne! Ne dedin! Hangi hastane? Durumu nasıl? Tamam."

Harun telefonu kapattı, Behzat Ç.'ye baktı. "Şevket Ağbi kalp krizi geçirmiş," dedi. "Bayındır'a kaldırmışlar."

25.

Özel Kavaklıdere Bayındır'a girdiler. Kardiyoloji katına çıktılar. Yanlarına kıvırcık saçlı, hafif makyajlı, genç ten bir doktor geldi. "Şevket Bey'e anjiyoplasti yaptık," diye açıkladı durumu. "Şu an yoğun bakımda."

Akbaba "Stent kullandınız mı?" diye sordu.

"Evet."

"İlaçlı stent mi, dandik stent mi?"

Kıvırcık, Akbaba'yı boylu boyunca süzdü, "İlaç kaplı stent kullandık," dedi. "Meslekten misiniz?"

Akbaba, "Yok," dedi. "Ben lise ikiden terk ettim."

Harun, "Görebilir miyiz?" diye sordu.

"Stenti mi?"

"Ne stenti, Şevket Ağbi'yi."

"Şu an mümkün değil."

Behzat Ç. bir köşede oturan yeğenlerinin yanına gitti. Ne söyleyeceğini bilemiyordu, önüne baktı. Onlar da bir şey demeden, biraz ürkek, ağlamaya hazır baktılar amcalarına. O kadar uzun zamandır görmemişlerdi ki, belki de bir amcaları olduğunu bile unutmuşlardı.

Behzat Ç. hastaneden çıkıp en yakın ATM'ye gitti. Kredi

kartı limitinden çekebileceği kadar nakdi çekip içinden aldığı yüz lirayı sol cebine, kalanını sağ cebine koydu. Hastaneye girince büyük yeğenini bir köşeye çekti, sağ cebindeki parayı çaktırmadan uzattı.

Büyük yeğeni on sekiz yaşlarında bir delikanlıydı, "Gerek yok amca," dedi. "Reşat Bey annemi aramış, hastane masraflarını karşılayacakmış. Babam sıfırı tüketti ama Reşat Bey insaniyetli adam. Yarın ziyarete de gelecekmiş."

Behzat Ç. parayı yeğeninin cebine usulca koyup gözünü kırptı. Reşat Bey'inki kadar bol olmasa da, biraz nakit her zaman iyidir, ufak da olsa bir ihtiyacı görürdü. Ferah koridordaki ikili demir sandalyelerden birine oturup bir 216 yaktı. Cinayet ekibi geldi, "biz kalabalık yapmayalım, kapının önündeyiz, bir gelişme olursa çaldır kapat" babında bir şeyler geveleldiler. Oysa Numune ne kadar kalabalıksa burası o kadar boştu. Ortalık pırıl pırıldı, etrafta gezinen bir sürü doktor ve hemşire vardı ama hasta yoktu. Zenginler ya fazla hastalanmıyordu ya da bu canı kıymetli dallamaların nüfustaki oranı azalmıştı.

Elindeki metal ilaç kabını ve kıçını sallayarak yürüyen bir hemşire, 216'nın kokusunu alıp başını çevirdi, Behzat Ç.'yi gözleriyle ısırıp doktor odasına girdi. Kıvırcık saçlı doktor on beş saniye sonra odasından çıktı. Başkomiserin koluna girip "Gelin," dedi. Behzat Ç. kalp krizi geçiren kendisiymiş gibi itaat etti. Kıvırcık, doktor odasına girince, kâğıt bardakta kahveyle, metal bir kül tablası ikram etti. Gözleri TUS sınavından yeni çıkmış gibi kanlıydı, elleri önlük cebindeydi, boynundan stetoskop sarkıyordu. "Kardeşi misiniz?" diye sordu. Behzat Ç. başıyla onayladı.

"Sakinleştirici ister misiniz?"

Başını yukarı kaldırarak istemediğini belirtti. Aslında bir iki aspirin olsa fena olmaz, diye düşünüyordu, çünkü başı çatlayacakmış gibi –bir kısmı çatlamıştı zaten– ağrıyordu.

Işaretparmağıyla, sehpanın üstündeki Bayer ajandasını gösterdi. Kıvırcık, zeki biriydi, iki aspirin verdi. Tepesine damacana bağlı, bir yanında soğuk bir yanında sıcak su musluğu olan makineden kâğıt bardağa su doldurana kadar Behzat Ç. aspirinleri yemişti. Kıvırcık elindeki bardakla geldi, Behzat Ç.'nin başındaki şişliği görüp "Bir bakayım," dedi.

Behzat Ç. iki elini sağa sola sallayıp istemediğini belirtti.

Kıvırcık, "Ne zaman oldu?" diye sordu.

Unutmuştu. Her şey o kadar üst üste gelmişti ki. Üst üste de değil, iç içe. Anlaşılırlık sınırlarını aşan tuhaf bir karışım. Hatırlamaya çalıştıkça aklına parça pinçik görüntüler geliyor, mekânlar, kişiler, nesneler ve kavramlar bir girdap olup yakasından çekiyordu. Tekme, tokat, cop, biber gazı, kızıl bayrak sopası, kelle paça, mevsim salata, şebeke suyu, hedef, Şevket'in yeşil kravatı, Hoppa, Cevdet, ceket cebi, Harun'un kafasındaki sargı bezi, ihanet, Kocatepe, Kızılırmak, O, taksi, taksinin tekeri, O, Tak! Hatırladı. Boğazına bir şey düğümlendi. Hoppa'yı da kaybetmişti. Yumruğunu dişledi.

Kıvırcık, başa ve ayağa geçirilecek galoşları uzatıp "Şunları giyin," dedi. O kadar yumuşak bir ses tonuyla söylemişti ki ister istemez giyiverdi. Birtakım koridorlardan geçip bir odaya girdiler. Şevket yatakta, makinelere bağlı yatıyordu. Ağzından, burnundan, göğsünden ve her yerinden kablolar, borular, serumlar ve de ne olduğunu anlayamadığı bir tıbbi teçhizat ordusu sarkıyordu. Elini tutunca, ağbisi gözlerini açmış gibi geldi bir an. Orada ne kadar durduğunu hatırlamıyordu. Konuşmak istiyordu ama Şevket konuşacak durumda değildi.

Yoğun bakımdan çıkınca sırtını duvara yaslamış bekleyen yengesini gördü. Yanına gitti. Yengesi, "Şevket ambulanstayken sana şeyi söylememi istedi," dedi, ağlamaklı

oldu, gerisini getiremedi. Derin bir nefes alıp kendini topladı, dirayetli bir kadındı. "'Merak etmesin,' dedi, 'bir robot işi mi ne varmış, onu ayarladım, robot hazır,' dedi. Bir de şey dedi, sen onun bir kardeşiymişsin. 'Mutlaka söyle,' dedi, bir bir diye sayıklayıp durdu."

Yengesini omuzlarından tutarak sakinleştirmeye çalıştı. Yoğun bakımdan çıktı, kafasındaki ve ayağındaki galoşları çıkarıp çöpe attı, derin bir nefes aldı. Amcası Rasim, sağa sola sallanarak geldi. Behzat Ç.'yi sıkı sıkı tuttu, "Ben sana dedim!" diye bağırdı. "Ben sana dedim. Vakit varken konuşun, barışın dedim sana. Ben de babanla küstüm, baban da gitti böyle tak diye."

Behzat Ç. amcasının ağzını kapadı. Rasim salya sümük ağlıyor, bir yandan da çevreye keskin bir anason kokusu yayıyordu. Behzat Ç., sakinleşene kadar elini amcasının ağzından çekmedi. Rasim sakinleştiğini gözleriyle ifade edince elini çekti. Rasim cebinden mendilini çıkarıp ağzını, burnunu ve kafasını sildi. "Kusura bakma," dedi. "Biraz alkollüyüm galiba."

Adamın biri gelip Rasim'in önünde durdu.

"Dahiliye servisine nasıl gidebilirim acaba?" diye sordu.

Rasim ipli gözlüğünü burun üstüne alıp adama baktı. "Şuradan asansöre bin," dedi. "İki kat aşağı in, sola dön, bankoyu geç, dimdirek yürü."

Hastanenin önüne çıktılar. Kuğulu Kavşağı'ndan ağır ağır, kırmızı-sarı bir ışık seli halinde akan trafiğe baktılar. Rasim, Behzat Ç.'nin kulağına eğilip "Bana bir elli lira çıkabilir misin?" dedi. "Aybaşında veririm." Behzat Ç. sol cebindeki iki ellilikten birini çaktırmadan uzattı.

Harun geldi. Ceptelefonunu Behzat Ç.'ye geri verdi. "Bahar Hanım aradı," dedi. "Tavşan onlardaymış, 'Merak etmesin, istediği zaman gelsin alsın,' dedi."

* * *

Ayrancı, aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılan bir semtimizdir. Burada, temiz kalpli, munis insanlar yaşar. Aşağı olsun Yukarı olsun bütün Ayrancılılar telefon faturalarını vaktinde yatırır, askerlikten kaçmak için açıköğretime yazılmaz ve kesinlikle ironiden anlamazlar. Behzat Ç. Aşağı Ayrancı tarafına sapıp yukarıdan Hoşdere Caddesi'ne çıktı. Bahar'ın oturduğu apartmanın önünde durdu. Avuç içleriyle eski dostu Toros'un direksiyonuna vurdu, bu sefer konuşmaya kararlıydı. Öksürüp ses ayarı yaptı.

Kapıyı çalmadan önce, Tahsin'in yüz altmış karakter kapasitesini sonuna kadar zorlayan mesajı geldi: *"Bayindirdayim simdi duydum buyuk gecmis olsun yarin sabahtan buroya gel müfettisler seni görecek, resmi yazi geldi isler karisti sakin ihmal etme vaziyet bombok."*

Bahar kapıyı "Çok özür dilerim," diyerek açtı. "Çok özür dilerim." İçeri girmesi için bir adım geri çekilip "Kafana mı vurmuş? Neyle vurdu?" diye sordu. Başkomiserin kafasındaki ceviz büyüklüğünde şişliği görünce orta çaplı bir çığlık attı. Ardından, oğlu bir nane yemiş her anne gibi, bunu yapan benim çocuğum olamaz hissine kapıldı. Behzat Ç. gözlerini kapatarak "önemli değil" demeye çalıştı.

Sessizce mutfağa geçtiler. Çünkü Barış, Hoppa'yı çok sevmiş, sağlam koluyla sarılmış, beraber uyumuşlardı. Haliyle Hoppa için de zor bir gündü, erken yatması gerekmişti. Bahar'ın üstünde, minnacık ördek desenlerinin olduğu sevimli bir gecelik vardı. Güzelliğiyle, cinsel istekten ziyade garip bir hüzün uyandıran, şu yaşadığımız berbat dünyada değil de, bir Çehov öyküsünde falan belki, rastlanabilecek türden bir kadındı. "Bir saniye," deyip içeri gitti.

Behzat Ç. temiz, düzenli mutfağa göz attı. Gözleri tost makinesi aradı. İçeride, Bahar'ın sesinin yükseldiğini duydu. Ne dediğini çıkaramadı, ama birine bağırdığı belliy-

di. Bahar, Ulaş'la beraber döndü, sevimli geceliğin üstüne çatık kaşlı bir şal örtmüştü. Ulaş önüne bakıyordu, boğuk bir sesle, "Özür dilerim," dedi. Ardından saklamaya lüzum görmediği bir öfkeyle başkomisere baktı, annesinin zoruyla özür dilediğini belli etmek istiyordu.

Bahar, "Size kahve yapayım mı beyler?" diye sordu. Behzat Ç. tam, "Zahmet vermeyeyim," demeye kendini hazırlamış, sesi titremesin diye de bir soluk almışken... Bahar, "Bir saniye bir saniye bir saniye," deyip içeri koştu. "Ecza dolabına gidecektim, unuttum. Senin kafan şişmiş ben kahve düşünüyorum, elim ayağım birbirine dolaştı."

Behzat Ç., "Lüzum yok," demeye hazırlanırken Bahar çoktan gitmişti. Ulaş mutfak masasında Behzat Ç.'nin karşısındaki sandalyeye oturdu. Dirseğini masaya yasladı, "Annemin peşini bırakacak mısın?" diye sordu. Behzat Ç. başını eğdi, ne bırakacağım ne bırakmayacağım anlamına gelen muğlak ve hüzünlü bir ifadeye büründü.

Ulaş "Bir dahaki sefere kafana ütü yiyeceksin ama," dedi.

Başkomiser bu delikanlıda kendisine benzeyen, gözükara bir yan görüyordu, bundan memnun kaldığı için tebessüm etti. Ulaş, "Sen bayılınca," dedi. "Tavşanı alıp getirdim. Çok da umurumda değildi ama, çevrede bir sürü kedi vardı, acıdım hayvancağıza. Niye konuşmuyorsun? Konuşursan hanzonun teki olduğun mu ortaya çıkacak?"

Ulaş, Bahar'ın ayak seslerinin yaklaştığını duyunca sustu, kalktı. Annesi elindeki ilkyardım setiyle mutfağa girerken çıktı. Kulaklıklarından taşan müzik bir an mutfakta yankılandı.

"Only the good die young..."

Bahar, Behzat Ç.'nin bütün jestli mimikli itirazlarına rağmen tentürdiyotla yarayı temizledi. Bir merhem sürdü. Sargı beziyle sarmaya başladı. Florence Nightingale'in Hoşdere Şubesi gibiydi. İşini bilen, sıcak elleri vardı. Sargı

bezini kesmek için ilkyardım çantasına dönünce Behzat Ç., buna nasıl cesaret ettiğine şaşarak Bahar'a yaklaştı, üstüne iki tutam saç düşmüş ense kıvrımından öptü. Bahar birden döndü, saniyeler dondu. Bahar donmuş saniyeleri kırıp kendini geri çekti, hafif titrek bir sesle, "Yapamam," dedi. "Anla beni."

İlkyardım çantasını toplayıp çocuklu dul kadınlar teoremine uygun bir şekilde, yalnız ve gururlu adımlarla uzaklaştı. İki dakika sonra elinde Hoppa'yla döndü. Hoppa sahibini görünce hafif tedirgin baktı, başını "istemiyorum" manasında sağa sola sallamaya başladı. Sıcak bir yuvadan çıkıp kavganın gürültünün ortasına gitmek istemiyordu. Behzat Ç., Hoppa'yı kucağına alırken cebindeki telsiz dürülülü etti.

"45 36 Merkez 45 32."

Merkez "Duydun mu 45 32?" diye sordu.

45 32, Hoppa'yı masaya bıraktı, telsizi kısayım derken heyecandan iyice açtı. Telsiz sesine uyanan Barış, "Anne anneeee!" diye bağırmaya başladı. "Tavşanım yok!"

Bahar, "Barış görmeden git," dedi.

Behzat Ç., Hoppa'yı alıp sokak kapısına yürüdü. Kapının önündeyken bir an durdular. Birini kapıya kadar geçirmek ya da kapıya geçirilmek böyle bir şeydir zaten, iki tarafın da durması gereken bir nokta vardır.

Bahar, "Yanlış anlamanı istemem," dedi. "Çocuklar istemediği için değil. Ya da eski kocam yüzünden değil. Ben istemediğim için."

Behzat Ç. hafif sitemkâr baktı, bu kadarına hakkı olduğunu düşünüyordu. Konuşmayı bırakmamış olsa bile, "O zaman niye geldin? Hayatımı altüst ettin," diyecek cinsten bir adam değildi.

Bahar, "Çünkü o çılgın kız geldi, ağzımdan girdi burnumdan çıktı," dedi. "Gelmezsem, senin kendini öldüreceğini söyledi. Bak Behzat..."

Bahar, bunu o kadar içten söylemişti ki, sanki ilk defa biri kendisine ismiyle hitap ediyordu.

"Benim sevdiğim Behzat sen değilsin. Seni sevmiştim ama..."

"45 36 Merkez 45 32."

"Ama uzun zaman önceydi, bu halinle değildi. Burada kapatalım bu mevzuyu. Lütfen beni bir daha takip etme."

"Duydun mu 45 32?"

45 32, Toros'un camını açınca soğuk hava akımından yüzü yandı. Hava kar topluyordu. Ameliyattan sonra narkozun dağılmasını bekleyen bir hasta gibi, birtakım hayallerden sonra gerçeğin sıkıcılığına avdet ediyordu. Bir eli direksiyonda, diğer eli Tekel birasındayken, cebinde Hoppa'yla ve göğsünün ortasında matkapla açılmış bir yarayla, farkında olmadan Esat'a gelmişti. Çünkü Esat, küçük ve büyük olmak üzere ikiye ayrılan, şirin bir semtimizdir. Burada, aşk acısı çeken sempatik insanlar oturur. Bu semtimizin bir diğer özelliği de sınırlarının belirsiz olmasıdır. Bu yüzden pek çok Ankaralı, Esat'ta oturmadığı halde kendini Esatlı zanneder.

26.

rin tin tin'in ıstırabı

28 Şubat'taki randevusuna 13.40'ta, her zaman olduğu gibi yirmi dakika önce gelmişti. Bekleme odası loştu, ışıkları kapatınca düpedüz karanlık oldu. Selma, profesörün odasındaydı.

Cebindeki minik hoparlörü çıkardı, ruh sağlığını bozan tablonun yanına yaklaştı. Ama Selma, içeriden beklediğinden erken çıktı, gözlerinin karanlığa alışmasını beklemeden ışıkları yaktı. Red Kit'i tablonun yanında gördü.

"Ne yapıyorsun orada?"

"Çerçeve biraz eğik duruyordu, onu düzelttim. Biliyorsun, bende simetri rahatsızlığı var."

Selma'nın yüzü asıldı, tedirgin bir ifade aldı. Buradaki iki buçuk yıllık sekreterlik hayatında neler görmüş geçirmişti. Bir seferinde büroyu kundaklamaya kalkan biri bile olmuştu. Yaklaştı, Red Kit'in çehresini şüpheyle inceledi.

"Simetri rahatsızlığın varsa favorinin biri niye uzun?"

Red Kit tıraşlı yüzünü sıvazlayıp "Sorma," dedi. "Berber çok konuşuyordu, tıraşın sonuna kadar bekleyemedim."

Selma, "Benim de birazdan kuaförle randevum var," dedi. "Bizimki de çok konuşur ama muhabbeti iyidir."

"Sakal tıraşı da yapıyor mu?"

Selma güldü, biraz çapkın ama ölçüyü kaçırmayan, hatta ölçüyü kaçırmadığını belli etmeye de gayret eden bir gülüştü bu. Belki de geceleri aynanın karşısına geçiyor, çapkın ama ölçülü gülme provaları yapıyordu. Kahkaha atan kadının aynı zamanda orospu olabileceğine yönelik kolektif bilinçteki ciddi şüphe kırıntıları nedeniyle, bir terapistin sekreteri de, haliyle yer yer bu tip ölçü talimlerine mecbur kalabilir; Aşağı Ayrancılılar ayıplamayın, kınamayın.

Selma, öğleden sonra izinli olmaktan memnundu, giderayak, "Bu havada neden böyle kovboy gibi giyindin?" diye sordu.

Red Kit gölgesinden hızlı dönüp pencereden dışarı göz attı. Lapa lapa kar yağıyordu. Tunalı Hilmi Caddesi bembeyazdı. Sarı gömleğinin üstüne kırmızı bir fular bağlamıştı. Üstüne de siyah bir yelek giymişti. Mavi kotunun paçalarını kıvırmıştı. Ve inanması güç ama çizmelerinin arkasında yıldız bile vardı. Elindeyse beyaz bir kovboy şapkası.

Selma, yine biraz çapkın ve fakat "aramızda bir şeyler

yaşanmasına müsaade etmem, sana mı kaldım lan bir kere" edasıyla tebessüm etti. Bu tebessümün ardından sorulabilecek tek soru vardı: "Evli misin?"

Red Kit, Selma ve gölgesine baktı, "Bir sefer nişanlanmıştım," dedi. "Son anda kurtuldum."

"O kutuda ne var?"

Sehpanın üstünde, *Cosmopolitan*'ın yanında kırmızı bir kutu vardı.

"Küçük bir hediye..."

"Kimin için?"

"Güzel bir kız için."

Selma çıktı, profesör geldi. Kutuyu inceledi, "Bu benim için mi?" diye sordu.

Red Kit, "Hayır profesör," dedi. "Senin için başka bir hediyem var."

Odasına geçtiler. Profesör ince uzun biriydi, Lacoste gömleğinin cebine Parker marka bir dolmakalem iliştirmişti. Danışanı Red Kit'in –hastalarına danışanım demek gibi mütevazı olduğu oranda gıcık bir âdeti vardı– davranışlarını çözümleyebilmek ya da en azından onun kendisini daha iyi tanıyabilmesini sağlamak için, o travmatik güne gitmelerinin şart olduğunu iddia ediyordu.

Red Kit, "Gidelim," dedi. "Nereye gideceksek?"

Profesör her zamanki gibi alttan aldı, "Davranışlarına bir patoloji gözüyle bakmadığımı söylemiştim," dedi. Bir an durdu, Parker'ı gömlek cebinden çıkardı, İcraatın İçinden Özal pozisyonunu alıp "Yani," dedi. "Müdürün kaplumbağasından sonra başka bir hadise olmadıysa..."

"Ufak bir köpek hadisesi oldu ama o kadar önemli değil."

"Nedir?"

"Kuğulupark'a bir köpek gömmek zorunda kaldım."

"Kimin köpeği? Neden?"

"Anlatamam, boş ver."

Profesör arkasına yaslandı. "Böyle giderse, bu görüşmeleri sürdüremeyiz," dedi.

Red Kit resti görüp "İyi," dedi. "Sürdürmeyelim. Bugün son olsun."

"Yapma böyle ama, böyle ortasında yarım bırakamayız."

"Yarım kalsın, ne olacak?"

Beş on saniye kadar birbirlerini tartarak sustular.

Red Kit, "O günü anlatayım," dedi. "Sen de rahatla, ben de..."

* * *

Evleri, Abidinpaşa'nın arka çukurunda, Allah'ın unuttuğu bir mahalledeydi. Hava kirliliği zamanlarıydı, bacalardan çıkan dumandan göz gözü görmüyordu, kömür kokusu bütün mahalleye sinmişti. Bahçedeki kavak ağacına bağlı Rin Tin Tin, yoldan geçenlerden ziyade soğuktan havlarken, Red Kit ve kız kardeşi, sobanın önündeki yollukta oturuyorlardı. Red Kit önündeki kitaplara göz atmaya çalışıyordu –okumayı dört yaşında sökmüş çalışkan bir öğrenciydi kendisi– lakin kız kardeşi, kolundan çekip duruyor, mütemadiyen, "Sadık dostum yap, sadık dostum yap," diyordu. Ağbisi çok iyi Rin Tin Tin taklidi yapardı da.

Ama Red Kit'in içinden gelmiyordu. Çünkü, annesinin mutfakta ağladığını görmüştü. Daha fazla dayanamadı, belki de önündeki kitaba dönebilmek için, gözlerini açıp kafasını kaldırdı, "Sadık dostum Red Kit," diye bağırdı. Kanepeye bir plonjon çekip "Dur üstüne atlayayım da sevinsin," diye ekledi. Kız kardeşi sevinçle ellerini çırparken Red Kit yattığı yerden, golü yemiş kaleci gibi baktı. Annesinin neden ağladığını düşünüyordu. Babası iki aydır ortalıkta yoktu.

Bir ev oturması esnasında, komşu karısının kaçmış Müjde çorabına –müjde müjde size, parizyenden Müjde size– bakarken duyduğuna göre, babası kaçak yaşıyordu. Annesine

kaçak yaşamanın ne demek olduğunu sormuş, tatmin edici bir yanıt alamamıştı. Aynı gün, aşağı konduda oturan Sarhoş Ahmet Amcagilin oğlu Jetgil Servet, Japon kale maç yaparken, "Baban teröristmiş, televizyonda görmüşler," demişti. Tabii, golü yiyince pislik yapmıştı adi. Teşhir zamanlarıydı, iki ay işkence yaptıkları devrimcileri derbeder bir şekilde televizyona çıkarıp işte bu örgütü çökerttik, bunlar da çökmüş örgütün çökmüş elemanları, operasyonlar sürüyor, akıllı olun, siz de böyle çökmeyin mesajı veriliyordu her akşam.

Kız kardeşi tekrar koluna asıldı. "Petrolcüler'i anlat, Bıngıl'ı anlat," demeye başladı. Kız kardeşi henüz altı buçuk yaşında olduğundan, çizgi kahramanları resimlerden, çoğunlukla da ağbisinin anlattıklarından biliyordu.

"Petrolcüler'i anlat, Bıngıl'ı anlat!"

Küçük kızlar böyledir, bir şeyi tutturmaya görsünler. Red Kit, kız kardeşini kolundan itti ve ömrü boyunca pişman olacağı şeyi söyledi: "Git başımdan."

Kız kardeşi sessizce ağlamaya başladı. Sonradan Red Kit dersini bırakıp ne kadar "Gel anlatayım," dese de ikna edemedi. İnatçı bir kızdı. Küstü ve uyudu. Annesi, "Hadi sen de," deyince Red Kit de uyudu. Uykusu hafifti, gecenin bir vakti kapının tıklatıldığını duydu. Annesinin de uykusu tavşan uykusu gibi olduğundan hemen kapıya seğirtmişti.

Seslerden anladığına göre babası gelmişti. Kulağı iyiydi, bir duyduğu sesi bir daha unutmazdı. Babası başını okşadı. "Yat oğlum, sabah okula geç kalma," dedi. Tekrar yattı. Gözüne uyku girmiyordu. Bir ara dalar gibi oldu, sonra karıştı iş. Sonradan pek çok kez, uyumasa başına bunların gelmeyeceğini, o kâbusu görmeyeceğini düşündü. Önce Rin Tin Tin'in havlamalarını duydu, sonra bir silah sesi. Pencereden baktı, Rin Tin Tin avluda yatıyordu. Kanı, karın üstünde mürekkep lekesi gibi büyümüş, orta ölçekte bir gölcük olmuştu.

Annesi bir hışımla yattıkları odaya daldı. Kız kardeşini dolaba, elbiselerin arasına soktu. Red Kit'i de kolundan tutup iklimi Sibirya'yı aratmayan banyoya götürdü. Evin önünden sesler geliyordu. Annesinin bir şeyler düşündüğü, bir saklanma yeri aradığı belliydi. Merdaneli çamaşır makinesinin kapağını açtı. Red Kit'i koltuk altlarından tutup kaldırdı. İçeri girmek istemiyordu ama annesi zorla soktu, kapağı üstüne kapamadan önce, "Sakın ses çıkarma," dedi. "Ne olursa olsun sus!"

Kapının kırılmasını ve ilk silah seslerini duyunca, merdanelinin güvenli bir yer olduğunu düşündü. Yine de içerideki deterjan kokusu berbattı. Hatta bütün bu olanların, makinenin içindeki o berbat deterjan kokusundan kaynaklandığına dair salakça ve çocukça bir hisse kapılıp keşke şu makine deterjansız çalışabilseydi, diye düşündü. Silah seslerini acı iniltiler takip etti, bağırışlar, küfürler duydu ama ses çıkarmadı, ne olursa olsun sustu.

27.

Uykusuzluktan gözkapakları ağırlaşmıştı, elleri titriyordu. Betty, titreyen elleri dikkatle inceledi. Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –gerçi soruşturma sürecinde Barnilikten çıkmış, bu Sharon Stone'un Yenimahalle Şubesi gibi tutkulu kadının yanında yavaş yavaş silikleşmiş, Temel İçgüdü'deki aptal şişman polise benzemeye başlamıştı, o da Barni Moloztaş'tan çok Fred Çakmaktaş'a benzer ya, neyse bu muhabbet bitmez– durumu "Susma hakkınız hâlâ geçerli," diyerek açıkladı başkomisere. "Sayın mülkiye müfettişinin size söyleyecekleri var."

Betty, her sözcüğü ve bilhassa yüklemi vurgulayarak "14 Şubat'tan beri, iki haftadır bu olayla uğraşıyorum," dedi.

"Şimdi, eğer bir mahsuru yoksa dinleme hakkınızı kullanabilirsiniz. Tabii nodül raporlarınız sahte olduğundan, isterseniz cevap da verebilirsiniz."

Betty, gözlüğünü burun üstüne almış, önündeki kalın dosyanın sayfalarını çeviriyordu. Dosyayı hafif büküp Behzat Ç.'ye gösterdi. "Bu ne, merak ediyor musunuz?" diye sordu. Biraz sessizlikle oynadıktan sonra, "Sizin sicil dosyanız," diye yanıtladı kendi sorusunu. Behzat Ç. kendisini okul müdürünün odasına girmiş gibi hissetti, gri çizgili acil durum kravatını düzeltti.

"Sayfa bir, askerî lisedeyken yüzbaşına fiilî saldırı. Askerî okuldan atılmışsınız. Siciliniz Emniyet'e sizden önce gelmiş. Herhangi bir okuldan disiplin suçuyla atılanlar polis akademisine giremez. Ama babanız, emekli albay olduğundan araya hatırlı kişileri sokmuş. Kayıt dosyanıza ufak bir 'Sakıncalıdır' notu düşüp akademiye girişinizi yapmışlar. Öğrenciliğinizde ve mesleğe başladıktan sonraki ilk on senenizde fazla göze batan bir durumunuz olmamış."

Betty, işaretparmağını diline dokundurup dosyadan bir iki sayfa çevirdi. Başkomiser, Betty'nin parmağına baktı, Barni diline.

Betty, "Lakin sene '95," dedi. "Zamanın Ankara emniyet müdürü yanınıza gelip 'İyi misin?' diye sormuş, 'Saçma sapan konuşma,' demişsiniz. Savunmanız: 'O sorudan nefret ederim.' Hatırlı kişiler araya girmiş, iki yıl kıdem tenzili, iki maaş kesinti, olay kapanmış. Aynı sene, ekip aracında alkol alırken yakalanmışsınız. Savunmanız: 'Karımdan yeni boşandım.' Yine hatırlı kişiler araya girmiş, kınama cezası, yarım maaş kesinti, olay kapanmış."

Betty saçlarını geriye atıp sayfaları çevirmeye devam etti. Behzat Ç. titremelerini engelleyemediği ellerini önünde kavuşturdu. Polis Müfettişi Barni, Betty'nin saç stilini inceliyordu.

Betty "Sene '96," diye devam etti. "Dördüncü sınıf emniyet müdürüne fiilî saldırı. Savunmanız: 'Terbiyesizlik yaptı.' Yine hatırlı kişiler, bir yıl kıdem tenzili, iki maaş kesinti, olay kapanmış. Sene '97, asayiş şube müdürüne sözlü saldırı. Parantez içinden okuyorum 'Çok konuşma lan!' demişsiniz. Savunmanız: 'İşime karıştı.' Kınama cezası, iki yıl kıdem tenzili. Müdürlere gıcığınız var herhalde?"

Başkomiser cevap vermedi.

Betty "Sene '98," dedikten sonra bir an durdu, Behzat Ç.'yi alıcı gözle süzdü. "Hizmet içi eğitim kapsamında, başkomiserler arasında yapılan bir ankette," diye devam etti, "'Polis olmasaydınız ne olurdunuz?' sorusuna verdiğiniz yanıt: 'Katil olurdum.' Savunmanız: 'Hayatımda böyle saçma sapan anket görmedim.' Kınama cezası, iki yıl kıdem tenzili. Sene '99, yılbaşı gecesi bir vatandaşın işaretparmağını kırmışsınız. Savunmanız: 'Meskün mahalde ateş edecekmiş gibi bakıyordu.' Sene 2000, Gençlerbirliği idari menajerine silah çekmişsiniz. Savunmanız: 'Kapıları vaktinde açtırmadı, taraftar dışarıda kaldı.' Ve daha bir sürü sayamadığım şey. Bunlar ilk gözüme çarpanlar."

Betty'nin yanakları öfkeden ve görev heyecanından al al olmuştu. Bacak bacak üstüne atıp başkomisere yiyecekmiş gibi baktı. Behzat Ç.'nin gözleri bir an Betty'nin dizkapaklarına takıldı, hemen kaçırdı bakışlarını.

Betty, "Görev yerini terk etme ve rüşvet alma dışında, disiplin yönetmeliğindeki hemen hemen bütün suçları işlemişsiniz," dedi. "Yirmi iki yılda yirmi üç soruşturma. Toplamda on altı yıl kıdem tenzili, yirmi iki maaş kesinti, on kınama cezası, yedi sefer açığa alınma. Yüz altmış bir yıllık polis teşkilatının yetiştirdiği sicili en kabarık başkomisersiniz. Meslek hayatınız, polis koleji öğrencilerine kötü örnek olarak okutulabilir. Ve şimdi susma hakkınızı kullanıyorsunuz. Aslında geçtiğimiz yıla kadar idari soruşturmalarda

susma hakkı olmazdı. Savunma yapmak zorundaydınız. Ama yeni mevzuata göre böyle bir hakkınız var. Gerçi, kendiniz en taze haklardan yararlanırken başkalarının en temel haklarına yeterince saygı gösterdiğiniz söylenemez. Bütün bunlara bir diyeceğiniz var mı?"

Behzat Ç. "ne desem boş" gibi baktı. Haklıydı kadın. Barni öksürdü, Betty, "Gelelim son olaya," dedi. "Aslında bu olayı incelemeye bile gerek yok. Sicili böyle olan adamın yiyeceği nane budur. Ama her şeyden önce teşkilatınızdan bazı karanlık isimler sizi korudu."

Polis Müfettişi Barni, "Ehem öhöm," yaptı. Dudak arasından, "Yok canım," falan demeye çalıştı ama Betty kaşlarını çatarak susturdu onu. Behzat Ç. oralı olmadı, polis müfettişiyle mülkiye müfettişi birbirine girerse ayırmaya niyeti yoktu.

Betty, "Bu olayda ekibiniz sizi kolladı, bir kişi hariç göz göre göre yalan ifade verdiler. Görgü tanıklarını tehdit ettiniz. Kanıt dosyasından gömleği bile çaldınız. Vurduğunuz şahsın gömleği elimizde olsaydı atış mesafesini tespit edebilecektik. Ekibinizin uydurduğu öykü de açığa çıkacaktı. Şimdiki savunmanız ne olacak? Vurduğunuz şahıs işinize mi karıştı? Terbiyesizlik mi yaptı? Sevmediğiniz bir soruyu mu sordu? Taraftara kapıları mı kapattı? Sizi saçma sapan bir anket doldurmaya mı zorladı?"

Betty, "Yoksa," deyip sustu. Barni de ağzının içine bakıyordu.

"Yoksa vurduğunuz şahıs, o geceki çatışmada kızınızı mı öldürdü zannettiniz? Vurulan kızı karlar içinde görünce, kızınızın ölümünü baştan yaşayıp intikam almaya mı kalktınız? Öyle ters ters bakmayın, sizin hayatınızı sizden daha iyi biliyorum."

Betty, Behzat Ç.'nin zarfın üstünde titreyen ellerine son kez göz attı. "Şahsı neden omzundan vurduğunuzu da söy-

leyeyim," dedi. "Aslında başına nişan almıştınız, ama eliniz titrediği için omzundan vurdunuz. İkinci sefer nişan aldınız, ama o sırada Hayalet lakabıyla bilinen Sabri Özay üstünüze atladı, ikinci atışınız boşa gitti. Olay tam olarak böyle oldu. Ve ben bunu kanıtlayana kadar ne sizin ne de ekibinizin peşini bırakacağım. Şimdi size tek sorum var."

Behzat Ç. ferah odada, cızırdamadan sakin sakin aydınlatan silindir biçimindeki floresana baktı.

Betty, "Sizin göreviniz," deyip sustu yine. Arada bir susmasa, sanki devam edemeyecekmiş hissi uyandırıyordu. "Sizin göreviniz zanlıları yakalayıp adalete teslim etmek mi? Yoksa onlardan intikam almak mı?"

Behzat Ç. kalktı. İçinde kanlı gömleğin olduğu büyük kahverengi kanıt zarfını Betty'nin önüne koydu. Çıkarken floresanın önünde durup parmak uçlarında yükseldi, lambayı bir de yakından inceledi. Büroya aynısından aldırmaya karar verdi.

Betty, Behzat Ç. dışarı çıkıp kapıyı kapattıktan sonra zarfın üstüne iğneyle iliştirilmiş notu okudu. *"Ekibimin olayla ilgisi yoktur. Şahsa bilerek ateş ettim. Gereğini yapın. İmza: Başkomiser Behzat Ç."*

* * *

Büroya girdiğinde ortalıkta kimseyi göremedi. Uzun zaman sonra ilk defa büro bu kadar ıssızdı. Bir an herkesi kendisi yüzünden açığa aldılar zannetti. Eda bilgisayar ekranından başını kaldırıp "Hepsi otoparktalar," dedi.

Behzat Ç. elini bilek ekseninde çevirip "Ne iş, sen ne arıyorsun o zaman kızım burada?" demeye çalıştı. Eda cevap vermedi, ekrana geri döndü. Cinayet bürosunda, bunca kıllı adamın arasında iyice yalnız kalmıştı. Selim yüzüğü attıktan sonra muhabbet edebileceği tek adam vardı, o da maalesef konuşmayı bırakmıştı.

Behzat Ç. otoparka indi. Akbaba ve Hayalet hariç bütün ekip pırıl pırıl iki Megane'ın başında toplanmıştı. Tahsin başıyla Harun'a Selim'i gösterdi.

Harun öksürüp ses ayarı yaptıktan sonra Selim'den ziyade yere bakarak dudak arasından, "Özür dilerim," dedi. Ardından Selim'e baktı, müdürün zoruyla özür dilediğini belli etti. Tahsin başıyla Selim'e Harun'u gösterdi. Selim öksürüp ses ayarı yaptıktan sonra Harun'dan ziyade yere bakarak "Önemli değil," dedi. Ardından Harun'a baktı, müdürün zoruyla önemli değil dediğini belli etti.

Tahsin, "E hadi, öpüşün barışın o zaman," dedi.

İkisi birden, "bari bunu yapma" gibilerden Tahsin'e baktı. Zoraki öpüşüp barıştılar. Barışma faslının ardından Tahsin elindeki anahtarlardan birini Harun'a, diğerini Selim'e verdi. Anahtarları verirken üstündeki düğmeyi gösterdi. "Bakın," dedi. "Burada otomatik kilit sisteminin düğmesi var. Araçtan çıktıktan sonra buna mutlaka basın, kilitleyin. Nasılsa polis arabası, nasılsa kimse çalmaz diye düşünmeyin. Ne de olsa sivil araç, acemi bir hırsız gelir götürür. Teybini bile çalsalar, büyük para."

Harun kontağı çevirdi, gaza yüklenip hızlı bir deneme kalkışı yaptı.

Tahsin arkasından, "Yavaş yavaş! Öküz gibi kaldırma öyle!" diye bağırdı. "Bunlar nazik araçlar. Bak ikinize birden söylüyorum: Dikkatli sürün, çukura girmeyin, kasislerden önce yavaşlayın, kaportayı çizdirmeyin, altını sürttürmeyin, hor kullanmayın. Bunlar Toros değil, insan gibi kullanın. Hadi bakayım, bu kıyağımı da unutmayın."

Behzat Ç. bir Meganelara baktı, bir de az ötede duran emektar Toros'a, içi acıdı. Her tarafından ses gelirdi, basık tavanlıydı, havasızdı, dandik kliması soğuğa çare olmazdı, sabahları çalışmamak için nazlanırdı, ama bir kere çalıştıktan sonra yolda bırakmazdı. Çıtkırıldım arabalar gibi, bir

çukura girince hemen şaftı kaymazdı. Hayatının üçte biri bizzat onun içinde, ihbardan ihbara giderken geçmişti. Vosvos'tan sonra en sevdiği arabaydı.

Tahsin koluna girip "Ne haber?" dedi. "Ne dedi müfettişler?"

Behzat Ç. eliyle bir eğri çizdi, "koy götüne rahvan gitsin" anlamına gelebilecek bir hareket yaptı. Otoparktan çıkıp Asayiş Şube'nin karanlık merdivenlerini çıkmaya başladılar.

Tahsin, "Onu gönderdik," dedi.

Behzat Ç. basamakta durdu, "Kimi?" der gibi baktı.

Tahsin "Akbaba'yı," dedi. "İspiyoncu adama bu büroda yer yok. Müdürün kulağına kadar gitti ispiyonculuğu. Müdür küplere bindi, trafiğe verdirecekti de yine ben girdim araya, 'Ahlâk'a verelim,' dedim. Ahlâk Büro'da orospunun, pezevengin, porno CD'cinin peşinde takılsın biraz. Geldi bana çok ağladı, 'Ben cinayet oldum,' falan diye saçmaladı, ama gönderdim. Bakmam gözünün yaşına. Top zaten benden de çıkmıştı, müdürün kulağına gitmiş bir kere. Sen kendi götünü kurtarmak için Teşkilat'ı hiçe sayarsan Teşkilat da gereğini yapar. Gerçi iyi çalışıyordu, onun yokluğunda bu hastane işlerini nasıl yapacağız bilmiyorum. Numune'ye Cevdet'i verelim diyorum. O da ziraat mühendisi sonuçta, eli yüzü düzgün, hemşiresiyle doktoruyla muhatap olabilir. Sen ne dersin?"

Behzat Ç. bir şey demedi. Tahsin'in odasına girdiler. Tahsin masasının üstündeki kutuyu Behzat Ç.'ye uzatıp "Al," dedi. "Şevket ağbin göndermiş. İçinde robot mu ne var? Ne yapacaksın sen robotu?"

Behzat Ç. kutuyu açtı, robotu incelerken Tahsin, "Şevket Ağbi'nin de durumu iyiye gidiyormuş," dedi.

İki çay geldi, biri açık. Tahsin açık olana sakarin atıp karıştırdı.

Tahsin, "Aslında çok şanslı bir adamsın," dedi. "Şevket

benim ağbim olsaydı, şimdiye emniyet müdürü olmuştum. Şevket ağbin olsun, Reşat Bey olsun, bunlar nüfuzlu adamlar. İnsaniyetli adamlar. Reşat Bey'le az önce konuştum, müsteşarla görüşmüş, müfettiş karıyı bu soruşturmadan aldırmış, daha o manyak karının bile haberi yok ama biz biliyoruz. Yerine daha makul bir müfettiş verecekler. Yeni müfettiş, soruşturma bitene kadar seni bir ay açığa alacak, o arada tatil yaparsın biraz. Sonra döneceksin, bir yıl kıdem tenzili, iki maaş kesinti verecekler. Ben de bir kınama yazısı yazacağım. Yani hiçbir şey. Yükselme ihtimalin olmadığına göre kıdem tenzili vermek, ceza vermek anlamına gelmiyor. Maaş kesintisini de dert etme. On iki taksitte azar azar alacaklar. Başkomiser geldin, başkomiser gideceksin. Bu işi atlattık. Sen bir tuğlaydın, seni çekseler bütün duvar yıkılırdı. Ben de giderdim. Otur, daha çayını içmedin..."

Başkomiser kutuyu alıp çıkmıştı. Seri adımlarla Ahlâk Büro'ya girdi. Ekrem yerinde yoktu. Bir polis, "Bitpazarı'na, porno CD operasyonuna gittiler," dedi. Behzat Ç. kararsızdı, robotu orada bırakmak istemiyordu.

Polis, "İsmet Ağbi'yi bizim büroya vermişler diye duyduk," dedi.

Behzat Ç., "O kim?" gibilerden baktı.

Polis "Sizin Akbaba," dedi.

Behzat Ç. hafif kanlı gözleriyle, büronun içinde Akbaba'yı aradı.

Polis, "Biraz oturdu çıktı," dedi. "Büroda oturmayı pek sevmiyor galiba."

Behzat Ç. Ahlâk Büro'dan çıktı.

Kapı önünde, kar kokusunu ciğerlerine çekerken Ekrem'e mesaj attı: *"Robotu buldum beni gor."*

28.

28 Şubat Çarşamba... Dışarıda biraz takıldıktan sonra dönecek bir evi, ıslak giysilerini kurutacak orta karar bir kalorifer peteği olanlar açısından bakıldığında, harikulade bir gündü. Sabahtan beri iri taneler halinde aralıksız yağan kar, en kuru ağaçların en ince dallarında, hatta çamaşır iplerinde bile, yerçekimine posta koyan bir dengeyle birikmişti. Her tarafta bir dinginlik, bir okul kütüphanesi sessizliği, tarif etmesi güç bir yavaşlık, ağırkanlılık vardı.

Harun'sa iklime meydan okuyan bir enerjiyle, istediği oyuncağa yıllar sonra kavuşmuş çocuklar gibi şendi. Oyuncağıyla ilgili her şeyi bir an önce öğrenme gayretiyle silecekleri çalıştırıyor, klimayı ayarlıyor, ön camı yıkıyor, selektör yapıyor, alakasız yerlerde vites atıyor, hâsılı Megane'ın ve trafik akışının anasını ağlatıyordu. Direksiyona vurup "Boşuna değil," dedi. "Boşuna değil. Dünyada 2003 yılının otomobili seçildi. Sıfırdan yüz kilometreye on saniyede çıkıyor."

Behzat Ç. tıraşı iki günlük, kanı çekilmiş yüzüyle, kendi korsanıymışçasına soluktu. Harun sağa çekti, Bizpazarı'ndan aldığı Casio saatin kronometresini ayarladı. Sıfırdan yüz kilometreye uygulamalı olarak çıkmak için gaza yüklenip Sılıhiye Köprüaltı'ndan Hitit Heykeli'ne doğru akıllara ziyan bir atağa kalktı. Bulvardaki diğer şoförler bu karda atağa kalkan manyağa bulaşmamak için sağa sola kaçtılar. Harun yüzden altmışa inip "Çok dengeli araç çok," dedi. "Bu atağı Toros'la yapsaydık, şimdiye dört sefer takla atmıştık. Gerçi yüze çıkana kadar on beş saniye geçti, ama bu süre seni yanıltmasın. Yol durumu müsait değil."

Behzat Ç. bir 216 yakıp ters baktı.

Harun ön konsoldan kül tablasını çekip "Her şeyden önce yerden yüksek," dedi. "Altı kolay kolay sürtmez. Çar-

pışma testinden de beş yıldız almış. Dört tane hava yastığı var. Bir yere çarparsak yastığın biri önünden çıkacak biri yanından, haberin olsun."

Behzat Ç. "İyi, çarp bir yere, hava yastıklarını da deneyelim," diyecekti ya, tuttu kendini. Pürüzsüz tavan döşemesini görünce canı sıkıldı. Camdan dışarı baktı. Kar, araç ve yaya trafiğini yavaşlatmakla kalmamış, insanların aklından gelip geçenleri bile kendi ritmine çekmişti. Herkes, bilinmeyen uzaklara doğru boş boş bakıyordu. Bütün kent, sanki bir suyun içinde ağır ağır yüzüyordu. Önce, biri ismini çağırıyor zannetti. Sanki biri kendisine, suların altından usul usul sesleniyordu. Önemsemedi. Bir daha duydu. Radyoyu kapattı. Bir daha! Başını çevirdi, O. Megane ilerlerken, gözden kaçırmamak için saat beş yönüne kadar döndü. O, kırmızı paltosuyla. Başını yanındaki adamın omzuna yaslamıştı. Dört yolun kesiştiği yaya geçidinde. Yaşıyordu işte, bulmuştu. Kesin O'ydu. Bütün bu solgunluğun ortasında tek renk O'ydu. Bir iğne kalbini deldi, kapıya asıldı.

Harun, "Hiç zorlama amirim," dedi. "Otomatik kilit sistemi var."

Behzat Ç. zorlamaya devam edince Harun dörtlüleri yakıp Megane'ı sağa çekti. Bulvarda, ışıklarda bekleyen taksilerin arkasında durdu. "Hiç uğraşma açamazsın," dedi. "Bak amirim, o öldü. Sana rapor yazan psikologla da konuştum o gün, profesör adam bir bildiği vardır diye. Bir kapıyı bırak da beni dinle! Adam dedi ki..."

Behzat Ç. belinden 14'lüyü çekti, ne yapıyorsun demeye fırsat kalmadan namlusundan tuttuğu silahın kabzasını yan cama geçirdi. Cam ortadan çatladı, bir daha vurunca şangır şungur sesleri arasında tuz buz oldu. Behzat Ç. kurbağalama stiliyle cam boşluğundan çıktı, Megane'ın tepesinden destek alıp sırt üstüne geçti, ayaklarını da çıkardıktan sonra özgürlüğüne kavuştu. Yeşil yanınca, Ankara'nın en merkezî yaya

geçinde, yüzlerce insan yola dökülmüştü. Dünya, Megane'ın içindeki kadar sessiz değildi. O'nu kaybetmişti. Gözleriyle çevreyi taradı! Binlerce insan vardı. Neredesin!

Harun el frenini çekip aşağı indi. Kırık cama baktı, başını ellerinin arasına aldı, "Amirim sen ne yaptın ya, ne yaptın ya!" dedi. Behzat Ç. koşmaya başlayınca peşinden seğirtti. Yüzlerce, binlerce insanın arasında amirini gözden kaybetti.

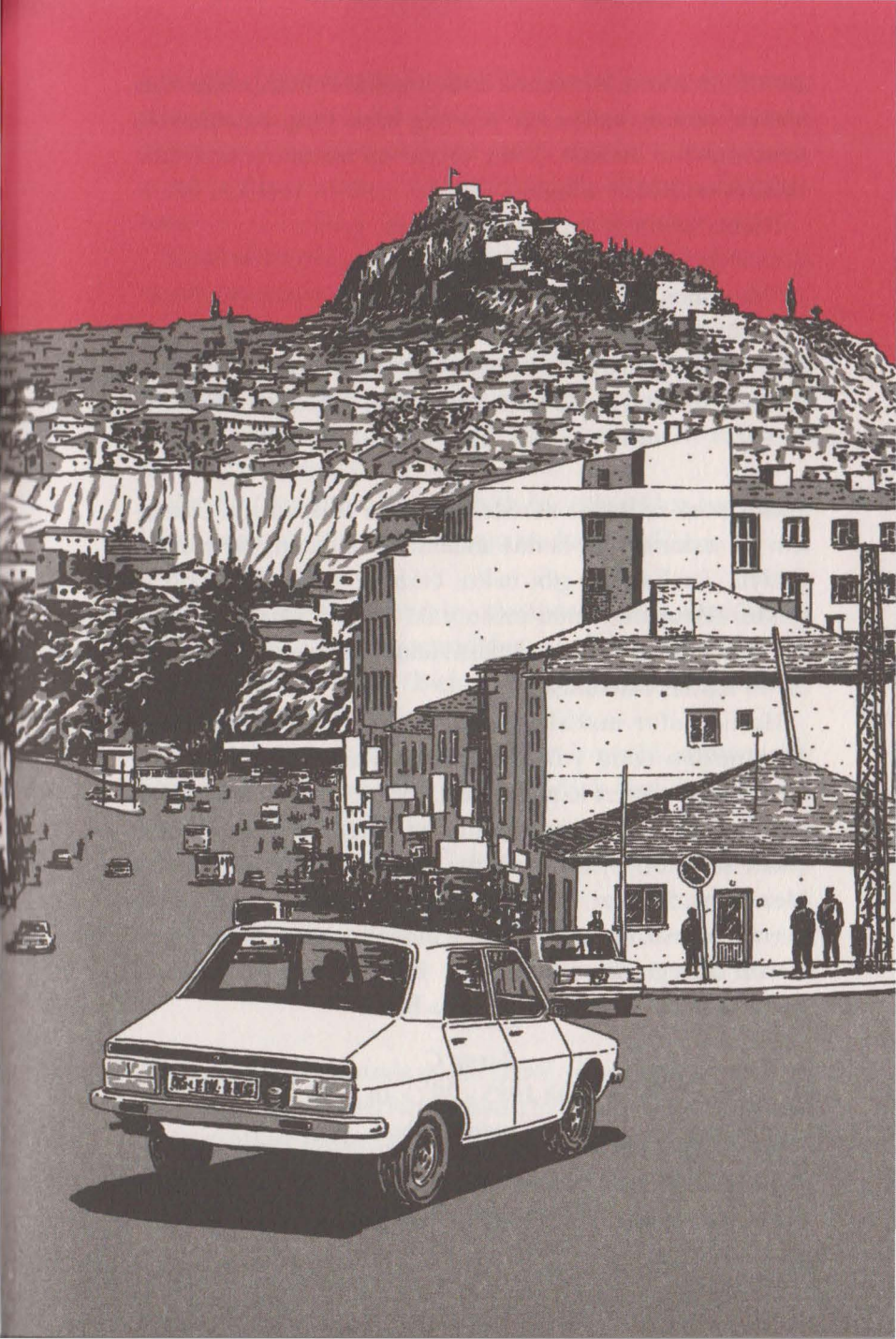
Onları, umudunu kaybettiği bir anda, GİMA'dan sonraki en önemli resmî buluşma noktasında, YKM'nin önünde gördü. Behzat Ç., kırmızı paltolu kızı omuzlarından tutmuştu. Kız çığlık çığlığa bağırıyordu. Kızın yanındaki adam, Behzat Ç.'nin ellerini omuzlardan ayırmaya çalışıyor, mütemadiyen "Bıraksana kardeşim, bıraksana lan," diyordu. Adam esasen efendi birine benziyordu ama baktı olmayacak, bir tokat attı. Başkomiser oralı olmadı.

Harun adamı dirseğinden tuttu, "Yavaş ol birader," dedi. "Zararsızdır." Ardından kıza döndü, "Sakin olun bayan," dedi. "Kendisi Cinayet Büro amiridir, sizi biriyle karıştırdı."

Harun'un telkinlerinden sonra kız çığlık atmayı bıraktı. Harun "Hadi amirim," dedi. "Bırak! Bak bayanı korkutuyorsun." Harun, Behzat Ç.'nin ellerini kızın omzundan ayırmak için bir hamle yaptı. Eller kenetlenmişti. Meşakkatli bir operasyon gerekiyordu.

Çevrelerinde meraklı bir kalabalık birikmişti. Her yerde birikmeye hazır, en küçük yangında, kavgada, trafik kazasında, felaket seyircileri. Harun, "Dağılın lan!" diye bağırdı. "Film mi oynuyor?" Seyirciler bir iki adım geriledi.

Harun elleri ayırmak için tekrar yüklendi. Asıldıkça Behzat Ç.'nin elleri daha sıkı kenetleniyordu. Kız yeniden bağırmaya başlamıştı. Harun biraz daha zorlarsa kızın omzunu çıkaracaklarını anladı. Behzat Ç.'yle kızı hafif yan çevirdi. "Kafanızı geri çekin, biraz uzak durun bayan," dedi. Ondan sonra da "Kusura bakma amirim," deyip Beh-

zat Ç.'nin alnının ortasına kafayı gömdü. Harun'dan kafa yemek derken, kafaya bir bowling topu yiyip bayılmaktan bahsediyoruz. Behzat Ç. bir tarafa kız bir tarafa savruldu. Felaket seyircileri alkışladı.

Harun bayılttığı amirini sırtına attı.

Biri "Sapık mıymış?" diye sordu.

"Ne olmuş? Kızı taciz mi etmiş?"

Harun konuşanlara "sus" işareti yaptı. Sırtında taşıdığı amiriyle yaya geçidinde bekledi, yüz yirmi saniye sonra yeşil yanınca, dörtlüleri göz kırpan Megane'a doğru yürüdü.

* * *

Gözlerini açtığında nerede olduğunu anlayamadı. Uyananın ilk şaşkınlığıyla, henüz anlamını bulamamış bir yüz ifadesiyle, kaybolmuş gibi baktı. Gözüne yaklaşan iri bir el gördü. Harun'du. Onun uzattığı iki aspirini ağır ağır çiğnedi. Elini alnına götürdü, kafasındaki şişliğin yanına alnında da bir kardeş eklenmişti.

Harun şoför mahallinden indi, geldi yan kapıyı açtı. Megane'dan çıkıp yürümeye başladılar. Uçsuz bucaksız beyazlıktan gözleri kamaşıyordu. Sadece gözleri değil, zihni de. Çekilen dalgaların ardında bıraktığı çakıl taşlarından çıkan ses gibi, öyle bir uğultu. Harun'a baktı. Karşıyaka Mezarlığı'ndaydılar. Binlerce ölünün üstünü kar kaplamıştı. Berrak, lekesiz bir kar. Kentin içinde ikinci bir ölüler kenti. Harun dirseğinden sıkıca tuttu. Binlerce mezarı geçip bir mezarın önünde durdular. Taşına baktı.

Berna Ç
28 Ocak 1985 - 28 Ocak 2006
Ruhuna Fatiha

Mezar taşının üstünde, soyadının geri kalan kısmı buz tutmuştu. Orada, bir şeyleri ilk kez görüyor olmanın kor-

kusuyla, bir buluşmaya haddinden fazla geç kalmanın sıkıntısıyla, öylece durdu. Buzları kazırken elleri yandı. Bitirdikten sonra biri koluna girdi. Hayalet'ti; başkomiseri biraz öteye çekip "Gel ağbi," dedi. "İyiler çok yaşamaz."

Yumruklarıyla gözlerini ovdu, şaşalla yüzünü yıkadı, suyun kalanını içti.

Harun omuzlarından tutup "İyi misin?" diye sordu.

Behzat Ç., Harun'a baktı. Konuşmayı bıraktıktan sonra söylemek istediği tek şey kalmıştı. Öksürüp ses ayarı yaptı. "Saçma sapan konuşma," dedi. Sesi kendine o kadar da yabancı gelmemişti.

Harun, "Amirim!" diye bağırdı bir mezarlıkta bağırılabileceği kadar ölçülü. "Konuşmaya mı başladın?"

"Sayende..."

Üç polis, ölü parsellerinin ortasındaki yolda, ayaklarının altındaki kar çıtırtısıyla yürüdüler.

Harun, "Eeee," dedi. "Başka bir şey söylemeyecek misin?"

Behzat Ç. "Sus!" dedi.

Harun, bunu da bir kazanım olarak gördü, sonuçta hiç konuşmamasından iyiydi. Hayalet'e, "Sen burada ne arıyorsun ağbi?" diye sordu.

Hayalet, "Gelin benimle," dedi. "Tabutların nereden alındığını buldum galiba."

29.

Kulübenin ortasında gürül gürül yanan teneke sobanın teline iç çamaşırları asılıydı. Satılmış Aga, kürek tutmaktan nasır bağlamış elleriyle bir cıgaralık sardı, yaktı, çekti, Harun'a uzattı. Çamaşırlardan süzülen iki damla su, kızarmış tenekenin üstünde cızcızladı.

Harun cıgaralığı aldı, "Narkotik görmesin ama," dedi.

"Ne tik?"

Satılmış Aga cidden sormuştu, Harun üstelemedi. Polisler cıgaralığı döndürüp iade ettiler.

Hayalet, "Kimden alıyorsun?" diye sordu.

"Neyi?"

"Bu cıgaralığı."

Satılmış Aga, "Ha bu cağralığı mı?" dedi. "Bahçede yetiştiriyorum. Kış gelince saksılara ekerim ama bahçe kadar bereketli olmuyor."

Kapı önüne dizilmiş kenevirli saksılara baktılar. Behzat Ç. rutubetli tahta kulübenin kırık camı poşetle yamanmış penceresinden dışarıyı inceledi. Binlerce taşsız mezar.

Hayalet, "Kimsesizler Mezarlığı aha da burası," dedi.

Satılmış Aga'nın elmacık kemikleri fırlamış, girintili çıkıntılı yüzü de bizatihi bu tümsekli mezarlığa benziyordu. Adamın yeri sağlamdı, Kimsesizler Mezarlığı'nda mezar kazıcılığı; böyle bir işin kolay kolay talibi çıkmazdı. Haliyle, kimsenin istemediği işleri yapanların kendi çaplarında bazı ayrıcalıkları olur.

Satılmış Aga cıgaralığa yüklenip "Aslında normal mezarlıkta başladım da," dedi. "Müdür şarap içerken yakaladı, buraya verdi deyyus. O zaman burada bir Osman Aga vardı, sene '85, büyük mezarcıydı, beş bin mezar açmış, standart. Sırtında kireçlenme olup da eski hızını kaybedince buraya vermişler, bana büyük babalık yaptı, meslek öğretti, onun mezarını açmak da bana nasip oldu, nur içinde yatsın."

Harun, "Sen şimdi Osman Aga'yı bırak da," dedi. "Birileri buradan tabut almış. Ne diyorsun?"

Satılmış Aga, sardığı ikinci cıgaralığı yakıp-çekip "Ne diyeyim," dedi. "Dozer geldi, mertlik bozuldu. Dozerin başındaki adam mezarcı oldu."

Ne sorarsan sor kendi bildiğini okuyan ama tuhaf bir şekilde dinletmesini de bilen bir adamdı. "Şimdi dozerle elli mezarı birden açıyorlar," dedi. "Aralarına beton döküyorlar, mevta toprağa değil, duvara bakıyor. Bunlar kâfir mezarıdır, Ankara'nın yarısı kâfir mezarında yatıyor. Mezarlıklar müdürüyle belediye reisi Ankara'nın en kâfir iki adamıdır. Ahrette bütün Ankaralı milleti yakalarına yapışacak. Çünkü bu dozer usulünü getirdiler. Kimsesizlere dozer girmez, ben Osman Aga'dan gördüğüm Müslüman mezarı açıyorum."

Hayalet, "Şu tabutları kim aldı, bir onu anlatsana baştan," dedi.

Satılmış Aga, "E sana anlattım ya," diye terslendi biraz. "Niye hâlâ soruyorsun?"

Harun, "Bak amirle geldik, bir de ona anlat," diyerek Behzat Ç.'yi gösterdi. Behzat Ç. başını öne eğip onayladı.

Satılmış Aga, "İki kişi geldiler aldılar," dedi. "Beyaz bir kamyonetleri vardı."

"Ne zaman?"

"Ne bileyim ne zaman? Çok olmadı."

"Niye aldılar?"

"Niyesini bilemem. İstediler verdim."

"Niye verdin?"

"Ama sen de çok soruyorsun ha," dedi Satılmış Aga, Harun'a.

Harun, "Devlet meselesi, soracağız tabii," deyince Satılmış Aga sobanın yanındaki değneği çekti. "Devlet meselesiyse paşa gelsin," dedi. "Omzu fırfırlı paşa gelsin. Ben inzibata polise konuşmam."

Hayalet araya girdi.

Satılmış Aga, "Bak bu ellerin alını almayın ha!" diye bağırdı. "Bu ellerin alını alan bir daha iflah olmaz. Tabut verdik diye sen bana hırsız mı diyorsun?"

Hayalet, "Yok Satılmış Aga," dedi. "Sana hırsız diyen yok. Bizim işimiz tabutla değil, adamlarla. Kimlere verdin onu anlat."

Satılmış Aga, "İki kişi geldiler Düldül Nakliyat'tan," dedi.

"Ne nakliyat?"

"Düldül. Hz. Ali'nin atı olur. 'Bir babalık yap bize tabut lazım,' dediler, ben de verdim."

"Nasıl kişilerdi bunlar?"

"Öyle insan evladıydılar işte. İt uğursuz değil."

"Kafada leke var mıydı?"

"Birinin vardı. Biri de karı gibi sakız çiğniyordu."

"Başka kimse var mıydı?"

"Bir de kamyonette oturan vardı, onu görmedim yakından."

"Tabut için para verdiler mi?"

Satılmış Aga'nın eli tekrar değneğe gitti: "Sen bana hırsız mı diyorsun?"

"Yok Aga! Hiç mi bir şey vermedi bu Düldül Nakliyatçılar?"

"Sevabına biraz şarap bıraktılar."

Behzat Ç. pencerenin önünde duran on ikilik Derdalan kolilerine baktı. Üç koli vardı, ikisi boştu.

Hayalet, "Kaç tabut aldılar?" diye sordu.

Satılmış Aga, "On tabutum vardı, üçünü verdim," dedi. "İkisiyle de geçen gün damı onardım, kaldı beş tabutum. Burada fazla ihtiyaç olmaz. Belediye tabutuyla getirir mevtayı. Getirmeden haberi gelir zaten, bir mezar iki mezar, artık kaç mevta varsa ona göre kaz diye. Sabahtan kazarım. Terörist oldu mu, ta akşamından askeriyeden iki inzibat gönderirler. Sabaha da kontrole gelirler. Askeriye ciddi çalışıyor. Çok terörist gömdük buraya. Polisler sizin gibi son dakikacıdır, mevtayı getirirler, hadi Satılmış Aga kaz bize mezar. Yahu kardeşim bari iki saat önceden haber verin. Terörist de

olsa o da bir insan. Ben mezarımı standart açarım, iki metre uzunluk bir on derinlik. Polisler sabredemez, hadi Satılmış Aga, yeter bu kadar aga! E sen mezarı standart derinlikte açmazsan, kış günü aç iti var çakalı var, gelir eşeler, çıkarır mevtayı. Osman Aga derdi ki, 'Mezarı standart derinlikte kazmazsan da iti çakalı gelip mevtayı çıkarırsa, o mevtanın iki eli ahrette yakanda olur.'"

Behzat Ç., "Bugün gelecek var mı?" diye sordu.

Satılmış Aga, "Bugün olmaz artık," dedi. "Ama yarın çok olur."

"Neden?"

"Hava bozdu. Evsizler donacak sabaha."

Behzat Ç., "Şu senin beş tabuttan ikisi de bize lazım," dedikten sonra Harun ve Hayalet'e dışarı gelmelerini işaret eden bir jest yaptı.

Harun vaziyeti anlayınca, "Amirim olmaz," dedi. "Psikopata mı bağladın?" Behzat Ç. kaşlarını çatarak susturdu onu. Harun botunun ucuyla karları eşeledi, başka bir itiraz noktası arıyordu. Hayalet'e baktı, "Ağbi, mevzuyu kapatmamış mıydık?" dedi. "Bak Tahsin Müdür söz aldı hepimizden. Meganeları verdi. Bir duyarsa geri alır ânında, yaya kalırız. Zaten ilk günden yan camı da kırdık."

Hayalet, "Sana ne deniyorsa onu yap," dedi.

Harun, Behzat Ç.'ye bakıp "Tamam amirim eyvallah," dedi. Bir on metre kadar kös kös gittikten sonra durdu, döndü, "Elemanları getireceğim. Sen ne dersen o! Ama demedi deme."

Hayalet, Behzat Ç.'den aldığı 216'nın külünü çamurla karışık karlara silkti. Paket taşıyacak kadar tiryaki değildi ama kritik zamanlarda bir iki tane tüttürürdü. Uçsuz bucaksız Kimsesizler Mezarlığı'nda, uzaklaştıkça ufalan Harun'un arkasından baktı. "Üç tabut aldılarsa birini daha gömecek," dedi. "Ama kimi?"

Behzat Ç., ceketinin iç cebinden, Ekrem'den aldığı dosyayı çıkardı. Işaretparmağını bir ismin ve Allah'ın unuttuğu bir adresin üstüne koyup Hayalet'e gösterdi. Hayalet ismi ve adresi inceleyip "Hıı," dedi. "Ben de bu isimden şüphelenmiştim bir ara. Ama peşine düşecek vakit olmamıştı."

Behzat Ç., "Bugün lazım," dedi.

Hayalet, "Tamam," deyip yarısını içtiği 216'yı cıvık karda ezdi. Biraz uzaklaştıktan sonra durdu, "Bu adamlar dayakla konuşmuyor eyvallah," dedi. "Ama bu yöntem de biraz aşırı olmayacak mı?"

Behzat Ç. başını yukarı kaldırarak "merak etme olmaz," demeye çalıştı.

* * *

Tarihî eser statüsünde bir Anadol kamyonetin arkasına iki tabut yükleyip girintili çıkıntılı yolda ilerlemeye başladılar. Satılmış Aga Kimsesizler Mezarlığı'nın sonuna doğru kamyoneti sağa çekti. Kürekleri alıp tümsekli yola çıktılar.

Satılmış Aga "Orlara basma," dedi. "Arkamdan gel. Orlar mezar."

Mezarlığın sonunda durdular. Önce kazacakları yerdeki karları küretdiler. Sonra Satılmış Aga, Anadol'dan bir kompresör getirip donmuş toprağı yumuşattı. 'Ya Bismillah,' deyip iki standart Müslüman mezarı açmak için küreklere asıldılar. Başkomiser diz derinliğine indikten sonra paltosunu çıkardı.

Satılmış Aga tecrübesiyle daha hızlıydı, beline kadar toprağın içine girmişti. Behzat Ç. de derine inmeye başlamıştı ama kazdıkça topraklar üstüne yıkılıyordu. Satılmış Aga, standart dikdörtgen mezar taşlarıyla geldi. Çökme olan yerlere dayadı.

"Kazdıkça küreğin dışıyla toprağın kenarını düzle, taşla destekle," dedi. "Jilet gibi olsun. Mezarda çökme olursa, o

mevta da ahrette senin üstüne çöker. Toprağı örttün mü, Fatiha'nı okuyacaksın. Gerçi bizim duamızın yarardan çok zararı olabilir ama Osman Aga'dan gördüğümüz usul budur. Büyük mezarcıydı, beş bin mezarı vardı. Sene '96, teröristin birini gömmüşüz..."

Satılmış Aga, gözlerini kısıp mezarlığın ta öbür ucunda bir yeri gösterdi, "Na şuraya gömmüştük," dedi. "Canlı bomba, kendini patlatmış, zaten görmedim, kutuda getirdiler. Standart mezarı açtık gömdük, Fatiha'yı okuyorum. 'İyya kena'büdü,' derken biri bana bir tokat attı, ama nasıl bir tokat attı. 'Bu köpeğin mi arkasından Fatiha okuyorsun!' diye bağırdı. Yakasında fırfırlar var, esaslı asker. Ben buna dedim ki, 'Paşam çok adam yuttu burası, bir Ankara yaşıyorsa bir Ankara da Karşıyaka'da yatıyor. Bu ellerin iki bin ölüsü var. Usul neyse onu yaparım. Benim ahımı alan adam da bir daha iflah olmaz.' Paşa durdu durdu, 'Kusura bakma Satılmış Aga,' dedi, gitti."

Mezarları açtıktan sonra tabutları getirip kenarda biriken toprağın üstüne koydular. Behzat Ç., Satılmış Aga'nın yardımıyla açtığı mezara baktı, iki metre uzunluk bir on derinlik, ilk tecrübe için fena sayılmazdı.

Anadol'a döndüler. Felaket soğuktu. Satılmış Aga frenle debriyaj pedalının arasından, plastik tıpalı bir Derdalan şarabı çıkardı. Tıpayı ön dişleriyle çekip açtı. İlk yudumu çekmesi için başkomisere uzattı.

Yaşını belli etmeyen bir adamdı, kırk yaşında da olabilirdi, yüz yaşında da. "Bu Anadol benim elim ayağım," dedi. "Geldiler, almaya kalktılar geçen ay."

Behzat Ç. "niye?" gibilerden baktı.

Satılmış Aga, Derdalan'a yüklenip dertli dertli iç çekti. "Avrupalı birliğinden kriter gelmiş," dedi. "Anadolları toplayacaklarmış çevreyi kirletiyor diye. Beş bin lira vereceklermiş sahiplerine. Yoksa gelip zorla alacaklarmış.

Alsınlar da göreyim... Osman Aga'nın yadigârıdır bu. On bin de verseler vermem. Yirmi bine belki. Sanki ben Avrupalıya 'Gel bunu kullan,' dedim. Bu mezarlık da Avrupa'ya girmesin."

Behzat Ç. telefondan saate baktı, Harun gideli üç saat olmuştu. Satılmış Aga ikinci Derdalan'ın tıpasını çekti, uzattı. "Kimsesizlere geldim de rahat ettim," dedi. "Öbür tarafta insan kılığında gezen it çakal çoktu. 'Satılmış Aga, hangi mezarda altın diş var söyle, sana komisyon verelim.' İstesem Ankara'nın en zengin adamı olurdum. Ama Osman Aga derdi ki, 'Her kim ki mevtanın altın dişini söker, ahrette o mevta yakasına yapışır bütün dişlerini kerpetenle söker.'"

Derdalan, ikinci şişenin sonuna kadar sarhoşluktan ziyade sinir yapan bir tat vermişti. Yavaş yavaş güzelleşiyordu. Behzat Ç. dikiz aynasından bakıp Osman Aga olmasaydı bu adam ne yapardı acaba, diye düşündü.

Satılmış Aga'nın gözleri dolmuştu. "Osman Aga ehlikeyif adamdı," dedi. "Şarap içmezdi günah diye, lakin iyi cağralık çekerdi. O da senin gibi fazla konuşmazdı. Ama ölünce çok yalnız kaldım."

Harun, Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu önüne katmış geliyordu. Behzat Ç. sol cebindeki son elliliği uzatıp Anadol'dan çıktı. "Hadi sağlıcakla kal" manasında bir hareket yapıp uzaklaşması için kaportaya vurdu.

* * *

Gorbaçov, açılmış iki mezarı ve tabutları görünce kaçmaya başladı. Harun arkasından havaya ateş etti.

"Dur lan! Dur!"

Gorbaçov durdu.

"Ellerini kaldır! Kaldır lan! Başının üstüne koy! Başının üstüne koy lan!"

Gorbaçov ellerini kaldırdı, başının üstüne koydu. Harun

arkasından yaklaştı, silahın kabzasıyla ensesine vurdu, yere düşünce kafasına bastı. NATO biber gazıyla iyice sersemletti. Elini ayağını koli bandıyla bağladı.

Behzat Ç., Pembo'ya arkasını dönmesini işaret etti. Pembo "Ne diyon lan?" deyince, başkomiser 14'lünün kabzasını alnına geçirdi. Yere düşünce kafasına basıp elini ayağını koli bandıyla bağladı. Adamları tabutların içine yerleştirdiler.

Gorbaçov Hasan, "Amirim bir saniye müsaade edin," dedi. "Bir saniye dinleyin. Adamın ismini bilmiyoruz. Geldi bize biner dolar verdi. Biz her zamanki hacılama nakliyat işi zannettik, böyle olacağını bilseydik yapar mıydık? Tabutlar sonradan devreye girdi, insan gömülür mü? Günah bir kere! Haberimiz yoktu."

Harun, "Lan amına kodumun çocuğu," dedi. "Mezara girerken bile yalan söylüyorsun. Hâlâ katakulli peşindesin."

Behzat Ç. tabutların kapağını kapattı. İçine toprak girmesin diye silahın kabzasıyla bir çivi çaktı, çiviyi eğdi. Tabutları çukura indirdiler. Mezarın kenarlarında birikmiş toprağı hızla üstüne yığdılar.

İşlerini bitirdikten sonra Behzat Ç., Gorbaçov Hasan'ın mezarının üstüne oturup bir 216 yaktı. Harun telaşla sağa sola gidip duruyordu. "Arayalım hadi," dedi.

Behzat Ç. bir şey söylemedi, 216 bitince ekleme usulüyle bir tane daha yaktı.

Harun, "On dakika oldu," dedi. "Arayalım hadi. Toprak altından çeker mi acaba?"

Behzat Ç. ceptelefonunu çıkarıp "Göreceğiz," dedi. "Her yerden çekiyor diye reklam yapıyor ibneler!" Harun'un uzattığı kâğıttaki numaraya bakıp Gorbaçov Hasan'ı cepten aradı.

Üçüncü çalışta açıldı. Gorbaçov soluk soluğaydı, sesi sanki yerin altından geliyormuş gibi boğuktu. "Ağbi söyleyeceğim," dedi. "Ağbi Allah'ınızı peygamberinizi kitabınızı seviyorsanız çıkarın beni. Söyleyeceğim ağbi. Geldi beş bin

dolar verdi. Ağbi söyleyeceğim ağbi. İsmi şu..."

Gorbaçov ismi söyledi, Behzat Ç.'ye tanıdık gelen bir isimdi.

"Daha yetiştirme yurdundan arkadaşımız. Ağbi beni çıkarın buradan! Allah'ını peygamberini kitabını seviyorsan çıkar! Ağbi niye gömdün beni! Rum muyum, Ermeni miyim, PKK'lı mıyım?"

Behzat Ç., "Bir sus!" dedi. Ceplerini karıştırmaya başladı. Ceketinin iç cebinden çıkardığı 216 paketinin üstündeki isme baktı, psikoloğa gittiği gün not almıştı. Oydu. Elini alnına vurdu, o zaman da şüphelenmişti. Gorbaçov'a, "Üçüncü kim?" diye sordu. "Kimi gömecek?"

"Üçüncü mü? Üçüncü yok. İki kişi! Bize 'İki kişi,' dedi. Biz iki kişi için anlaştık. Üçüncü yok, Allah belamı versin ki bilmiyorum! Ağbi Allah'ınızı peygamberinizi kitabınızı seviyorsanız çıkarın beni buradan! Çıkarın!"

Behzat Ç. telefonu kapattı. Cepten Pembo'yu aradı. "Üçüncü kim?" diye sordu.

Pembo "Ananın amı," dedi. "Buradan bir çıkayım, senin Allah'ını kitabını sikeceğim. Ne karanlıklar gördüm lan ben, tabuttan mı korkacağım orospunun evladı."

Behzat Ç. telefonu kapattı. Gorbaçov arıyordu. Açtı, "Ne var lan?" dedi.

Gorbaçov derin derin nefes alıyor, bir yandan da ağlıyordu. "Ağbi numaranı son arayanlardan buldum," dedi. "Bilsem söylemez miyim? Allah belamı versin bilmiyorum. İki kişi için anlaştık. Ayaşlı diye biri daha vardı yanında, asker arkadaşıymış, hafiften sağır, belki o bilir. Ağbi Allah'ını kitabını peygamberini seviyorsan..."

Behzat Ç. telefonu kapattı. Bir 216 yaktı.

Harun, "Çıkaralım," dedi. "İsmi aldık, üçüncüyü bilmiyorlar işte. Bilseler söylerler, kendi canlarından kıymetli mi?"

Behzat Ç. "sus" işareti yaptı.

Harun, "Amirim sen manyak mısın?" diye bağırdı. "Psikopat mısın? O esrarkeş Satılmış Aga ne içirdi sana!"

Harun yumruğunu ısırdı.

"Bunların eti ne budu ne ciğeri ne!" dedi. "Ölmüştür lan adamlar!"

Behzat Ç., Gorbaçov'u aradı. Telefon bir süre açılmadı. Gorbaçov arka arkaya nefes almaya çalışmaktan ve ağlamaktan konuşamıyordu.

Bir çığlık attı. Ardından "Bilmiyorum," diye haykırdı. "Ben bilmiyorum!"

Behzat Ç. telefonu kapattı. "Galiba bilmiyorlar," dedi. "Red Kit denen herif üçüncüyü bunlara söylememiş."

Küreklere asıldılar. Gorbaçov'u çıkarıp kürekleri eline verdiler. Gorbaçov biraz soluklandıktan sonra küreklere asılıp Pembo'yu çıkardı.

"Pembo! Kardeşim benim," diye sarıldı.

Pembo'nun yüzü kıpkırmızıydı. Gorbaçov'u göğsünden itti, "Öttün mü lan it," diye bağırdı. "Öttün mü lan!"

Gorbaçov, "Lan salak oğlu salak," dedi. "Lan Allah'ın psikopatı. Ötmeyip de ne yapayım. Adamlar bizi gömdü lan! Ciğerim ağzıma geldi lan!"

Pembo üstünü başını silkeledi, "Seni bu kafayla daha çok gömerler," dedi.

Behzat Ç. ve Harun çoktan Megane'a atlamış son sürat şehre dönüyorlardı.

30.

zıpır'ın ıstırabı

Profesör, "Eee, sonra ne oldu," diyecekti ama çekiniyordu. Aklına saçma sapan bir detay geldi. "O merdaneli makineye nasıl sığdın sen?" diye sordu.

Red Kit duvardaki diplomaya göz atıp "Merdanelinin içinde çalkalayıcı bir düzenek vardır," diye açıkladı. "Yerinden çıkabilir. Annem onu çıkarıp beni koydu. Orada ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Bulsalar beni de öldüreceklerdi."

"Neden?"

"Arkada şahit bırakmamak için."

"Kim buldu seni?"

"Aşağı kondudan Sarhoş Ahmet Amcagil. Yetiştirme yurduna götürdü. İnsaniyetli adamdı. 'Anası babası terörist olsa da alıverin garibi,' demiş."

"Akraban yok muydu?"

"Bizim ailenin durumu biraz karışık. Babam yetiştirme yurdunda büyümüş benim gibi, annemi de babama kaçtığı için ailesi reddetmiş." Kırmızı fularını düzeltti, "Onlar da ölünce, çekirdek aileden geriye bir tek ben kaldım," dedi.

Profesör, Parker kalemi cebine geri koydu. "Mezarları?" dedi.

Red Kit güldü, "Karşıyaka Mezarlığı'nı bilir misin?"

"Evet."

"Onun bittiği yerde Kimsesizler Mezarlığı başlar. Orada bir Satılmış Aga vardır, iyi şarap içer, cağra çeker. Satılmış Aga derdi ki, 'Mezarda çökme olursa, o mevta da ahrette senin üstüne çöker.' Ona da Osman Aga söylemiş."

"Onlar kim?"

"Benim ailemi gömenler. Dahası Osman Aga gömmüş, Satılmış Aga'ya anlatmış. Ben Osman Aga öldükten sonra öğrendim durumu. Satılmış Aga da yerlerini bilmiyordu. Mezarlığı biliyorum ama nerede olduklarını bilmiyorum. Bir ara bütün mezarları kazıp tek tek kontrol etmek geldi içimden ama vazgeçtim. Satılmış Aga'nın da muhabbeti çok iyidir, bana ikinci bir meslek öğretti."

"Nedir?"

"Çok iyi mezar açarım, ikiye bir on, standart."

Profesörün aklına, hatır gönül nedeniyle verdiği bir polis raporu geldi.

"Kimisi mezardan kaçar," dedi. "Kimisi de mezar arar."

Red Kit, "Kaybettiğin kişinin bir mezarı varsa, kaçabilirsin," dedi. "Karşılaşmaktan korkabilirsin. Ama mezar yoksa korku da yoktur. Korkunun olmaması çok korkunç bir şey."

Profesör, "Polisler ne oldu?" diye sordu. "Ceza almadılar mı?"

Red Kit omzunu silkti.

"Ben olayın üstüne düşünce, davasıydı, mahkemesiydi falan. Bir ara bir mülkiye müfettişi gelmiş, böyle hafif tırlatmış, tutkulu bir kadın. Olayı incelemek istedi. Ama Teşkilat polisleri korudu. Polisler de yalan ifade verip birbirlerini korudular. Kapandı."

Profesörün kafasında parçalar yerine oturuyordu. Böylece Red Kit de ilginç bir vaka olmaktan çıkmıştı. Biraz morali bozuldu. İnsanların sebepsiz yere akla mantığa savaş açması, ruhbilim dünyası adına daha verimli çözümleme imkânları sunar. Nedenli davranışlarsa biraz moral bozar. Yani, sadece profesörün değil, herkesin anlayabileceği nedenler.

Profesör, "Hep ailenin mezarını aradın," dedi. "Bu yüzden onlara da mezar arattın. Balıkları saklaman. Yüzbaşının kedisi... Havasızlıktan öldüler. Kaplumbağa tabii biraz daha kompleks bir canlı. Kendini Red Kit zannetmen de doğal. Hep ona anlatmak istedin. Küçük kız kardeşine."

Red Kit, "Her şeyi çok güzel yorumluyorsun," dedi. "İçinden bunun dışında da bir şeyler yapmak geçti mi hiç?"

"Ne gibi?"

"Birilerinin acı çekmesi gerektiğini düşündün mü hiç? Birilerinin hesap vermesi gerektiğini. Bu dünyada adalet yok, ahlâk imkânsız. Adaletin olmadığı yerde hesap görmek kolay değil. Aslında karmaşık bir konu... Üstüne biraz daha düşünmem lazım."

Profesör, Parker'ı tekrar çıkarına ihtiyacı duydu. "Tamam," dedi. "Bu dünyada adalet yok, ahlâk da imkânsız. Peki, intikam çözüm mü? İntikamla hiçbir şey çözülmez."

"Amacımın bir şeyi çözmek olduğunu söylemedim ki. Amacım bir şeyi anlamanız."

"Neyi anlamamız? Niye çoğul konuştun? Beni de onlarla bir mi tutuyorsun?"

"Şu bekleme odasındaki kuşun adını niye Zıpır koydun? Senden daha yaratıcı bir isim beklerdim."

Profesörde şafak attı.

Red Kit kalktı, "Zıpır'ı sakladım," dedi. "Büronun içinde bir yerde, fazla ömrü yok, sen arayıp bulacaksın."

"Ne! Zıpır'ı mı sakladın?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Büronun içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömrü yok?"

Baş onayı.

"Ben arayıp bulacağım?"

Onay.

Red Kit şapkasını alıp çıktı. Profesör arkasından, "Dur dur," diye seslendi ama çoktan gitmişti. Profesör kafese baktı. Zıpır yoktu. Kornişin arkasından bir cikcik sesi geliyordu. Duvara yasladığı sandalyenin üstüne çıktı. Ses kayıt cihazı gibi bir alet, minik hoparlöründen kulak tırmalayan cikcikler çıkarıyordu. Sehpanın altından başka bir cikcik duydu. Sandalyeden inip sehpanın altına eğildi. Yine aynı cihazın çıkardığı cikcikler. Tablolardan, perdelerden, koltuğun altından, her yerden "cik cik cik" sesleri gelmeye başlamıştı. Bekleme odası sanki bir ormandı, sabah olmuş da kuşlar uyanmıştı. Her yeri altüst etti. Döşemeleri söktü, koltuğu parçaladı. Bulduğu hoparlörleri kırdı.

Yarım saat sonra polisler odaya daldı.

Harun, "Bu kendini Red Kit sanan herif senin hastandı değil mi?" diye sordu.

"Evet, benim danışanımdı."

"Adresi telefonu var mı?"

"Şurada, sekretâryadaki randevu defterinde vardır."

"Sen ne yapıyorsun burada! Bu cikcikler ne?"

"Kuşumu sakladı."

Harun titreyen telefonunu çıkardı. "Hayalet arıyor," dedi.

Hayalet, "Adamı buldum," dedi.

"Hangi adamı?"

"Elinde polislerin listesi olan adam. İsimleri Red Kit'e veren adam."

"İyi, buraya getir."

"Nereye?"

Harun, profesöre, "Burası kaça kaç?" diye sordu.

"Kırka sekiz."

"Tunalı Hilmi, kırka sekiz."

* * *

Hayalet, hedefin ellerini koli bandıyla bağlamış, silahını sırtına yaslamıştı. Muayenehaneye girdiler. Harun, "Ağbi sen ne yaptın ya?" dedi.

Hayalet, "Ne yapayım, dövüşmeyi sevmiyorum," diye yanıtladı. Hedefi profesörün odasına sokup kapıyı kapattılar.

Behzat Ç., profesörün koltuğuna oturdu. Harun hedefin karşısındaki deri koltuğa çöktü. Hayalet ayaktaydı.

Harun, "Sen bu Red Kit denen herife bir liste verdin mi?" diye sordu.

Hedef, "Ben Red Kit falan bilmem," dedi.

Harun, "Neydi şunun ismini bir gösterin amirim," deyince, Behzat Ç. 216 paketinin üstündeki ismi gösterdi.

Hedef, "Evet," dedi. "Verdim."

"Hangi polislerin ismi vardı orada?"

"Ailesini öldüren polislerin."

"Sende ne geziyor o liste!"

Hedef, "Bizim de kendi çapımızda istihbaratımız var," dedi. "Polisleri cezalandıracaktık. '91 tahliyesinden sonra legal alana geçince cezalandırmalar rafa kalktı, liste bende kaldı. Ben o çocuk da öldü zannediyordum. Ama ölmemiş. Ölmediğini bilseydik biz sahip çıkardık zaten, yurda verdirmezdik. Olayın peşine düşmüş, geldi beni buldu. Ben de listeyi verdim."

"Niye verdin?"

"Belki bu dünyadan birkaç şerefsiz katil eksilir diye."

Harun, "Düzgün konuş lan it," dedi.

"Sen düzgün konuş!"

Hayalet, "Adam analarını babalarını öldürüyor ama," dedi. "Polisleri değil."

Hedef, "Öyle yapacağını bilmiyordum," dedi. "Bilseydim isimleri vermezdim. Şimdi de sizle konuşuyor olmazdım."

Hayalet, "Kim vardı o operasyonda?" diye sordu.

Hedef, "Coşkun Özdal," dedi. "Tescilli faşist, katil. Yoldaşımızı vuran oydu. İkincisi Memduh Karapınar, tescilli faşist, katil ve geri zekâlı. Avarel olarak biliniyor zaten, yoldaşımızın karısını vurdu. Bir de üçüncü vardı. Küçük kızı vuran!"

"O kimdi?"

"O genç, yeni mezun biriymiş. İlk operasyonlarından biriymiş. Sonradan zaten Ahlâk Büro'ya geçmiş. Ekrem diye biri, soyadını bilmiyorum."

Polislerde şafak attı. Ekrem'e gittikleri akşamı hatırladılar, buzlu cam öyküsünü.

Hedef, "Bugün o katliamın yıldönümü," dedi. "28 Şubat."

Bekleme odasından orta şiddette bir patlama sesi geldi. Behzat Ç. ve Harun'un eli silahlarına gitti. Hayalet kapıyı açtı. Profesör elinde kanlı bir muhabbet kuşuyla duruyordu.

Behzat Ç. titreyen telefonunu çıkardı. Ekrem arıyordu.

Açıp açmamakta kararsızdı, telefon ısrarla çalıyordu. Açtı. Ekrem, "Alo! Alo!" dedi heyecanla. "Mesajını gördüm ama operasyon hengâmesinde arayamadım. Robotu buldun mu sahiden? Neredesin söyle, gelip alayım."

* * *

Ahşap süsü verilmiş kahverengi çelik kapının üstünde isim yazmıyordu. Red Kit zili çaldı. Songül delikten bakıp "Kim o?" diye sordu ama kapıyı açmadı.

"Kim o?"

Red Kit, kırmızı kutuyu açıp hediyeyi çıkardı, kapının gözüne yaklaştırdı, düğmesine basınca robot, "Ben Çelik Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?" Ardından da ellerini sallayarak "Arçelik demek yenilik demek" şarkısını söylemeye başladı. Yirmi yaşlarında bir kâinat güzeli, kapıyı ardına kadar açtı. Elini şaşkınlıkla ağzına götürdü, Çelik'i görünce sevinçten ağladı.

Red Kit, kız kardeşini vuran Ekrem'in bir kız kardeşi olduğunu biliyordu ama bu kadar güzel olacağını beklemiyordu. Ekrem vaktinde, çalıştığı fabrikaya kadar gelmiş, kız kardeşinin Çelik'e hayran olduğunu anlatmış, üretimini durdurdukları robottan istemişti yana yakıla. Red Kit de bir tane ayarlamaya söz vermişti.

Songül, "Seni ağbim mi gönderdi?" diye sordu.

Red Kit, "Evet," dedi. "Ağbin gönderdi. Çelik'in büyüğü de aşağıda, arabada bekliyor. Hadi gel."

Songül, "Ama gelemem," dedi. "Ağbim kızar." Cebinden bir telefon çıkarıp "Dur arayıp sorayım," dedi. "Şu tuşa uzun basınca otomatikten ağbimi arıyor."

Red Kit telefonu çekip aldı, "Gel," dedi. "Yolda ararız."

Songül, "Dur o zaman paltomu alayım, kar yağıyor," dedi. Kırmızı paltosunu giydi. Kapıyı çekti. Merdivenlerden indiler.

* * *

Harun, Megane'ın ve yolun bütün imkânlarını kullanarak, Birlik Mahallesi'ne, Ekrem'in evine doğru sürüyordu. Tam eve yaklaşmışken Tahsin aradı. "Çabuk gelin," dedi. "Red Kit denen herif aradı. 'Güvenpark'a bir tabut gömdüm, içinde bir kız kardeş var,' diyor."

Hayalet, "Çabuk dön," dedi.

Harun, gazı kökleyip Megane'ın burnunu dönüş yapacağı yere kırdı ve birden el frenine asıldı. Arka taraf merkezkaç kuvvetiyle savrulunca, spin atmamak için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirmeye çalıştı ama çok geçti. Toplayamadı, Megane karlı yolda takla attı, içindeki güvenlik güçlerinin Allah'ı şaştı.

Arka koltukta oturan Hayalet, tersten gördüğü Harun'a "Kaç sefer dedim," dedi. "Şu hareketi yapacaksan vites küçült!"

Harun, "Kahretsin," dedi. "Otomatik kilit sistemi yüzünden kapılar açılmıyor."

Vites kutusuna doğru gerildi, el freninden destek alarak cama iki tekme geçirdi ama cam bana mısın demedi. Belindeki silahın kabzasıyla kırıp çıktı. Başkomiserin kapısını zorladı ama açılmıyordu. Bu arada önden ve yandan çıkan hava yastıkları Behzat Ç.'yi boğmaktaydı.

Harun, "İyi misin?" diye sordu.

Behzat Ç. hava yastıklarının arasından "Saçma sapan konuşma," diye homurdandı.

Harun, hava yastıklarını aralayıp Behzat Ç.'nin kolunu buldu, bütün gücüyle asılıp kırık camdan çekip çıkardı. "Amirim iyi ki vaktinde camı kırmışsın," dedi. "Kapılar açılmıyordu çünkü."

Harun, Hayalet'i çıkarmak için arka kapının camını kıracak büyüklükte bir taş arıyordu. Taşı bulup geldiğinde

Hayalet'in bir köşede üstünü başını silkelediğini gördü. "Sen nasıl çıktın ağbi?" diye sordu.

Hayalet küf yeşili gömleğinin yakasını düzeltip "Kapıyı açtım çıktım," dedi. "Ne var?"

"Kapılar kilitliydi, nasıl açtın?"

Hayalet, "Kolu çektim açıldı, Allah Allah!" dedi.

"Bir şeyin var mı bari?"

"Bana bir şey olmaz, olayım bu."

Harun ve Hayalet, Megane'ın kilit sistemini tartışırken Behzat Ç., yoldan geçen taksilere baktı. Gözüne sağlamca bir Şahin ilişince önünü kesip kaportasına vurdu. Taksiciyi yakasından çekip çıkardı, şoför mahalline geçti. Hayalet ve Harun da bindiler. Harun uzaklaşırken başını camdan çıkardı, taksiciye, "Aracı Emniyet'ten alırsın," diye bağırdı.

"Hangisinden?"

"Yenimahalle'ye gel. Asayiş Şube'ye."

Harun içeri girip "Ben kullansaydım amirim," dedi. Behzat Ç. ters bakıp bir 216 yaktı.

* * *

Taksiyi Atatürk Bulvarı'ndaki otobüs duraklarından birinin önüne çekti. Taksiden çıkıp Güvenpark'a doğru koşmaya başladılar.

Tahsin önlerini kesti, "Megane nerede?" diye bağırdı. "Niye taksiyle geldiniz?"

Harun, "Ya sorma müdürüm," dedi.

"Bir şey mi yaptınız Megane'a? Selim de zaten stop lambasını kırmış park ederken."

Hayalet, "Ya bir sus müdürüm," dedi. "Sikicem Megane'ını da, ızdırabını da!"

Tahsin, Hayalet'i itip "Ne oluyor lan," dedi. Hayalet'in on dört yıl sonra ilk defa küfrettiğini duymuşlardı. Harun,

"Herif bizim Ekrem Ağbi'nin kız kardeşini gömmüş," diye açıkladı.

Tahsin, "Hadi ya," dedi. "Şu güzel kızı mı? Zekâ engelli."

"Evet."

"Ekrem'in haberi var mı?"

"Yok. Söylemedik."

Tahsin polisleri bir ağaç altına çekti. "Şimdi sakin olacaksınız," dedi. "Hepimiz sakin olacağız. Herif teslim oldu, burada. 'İşimi tamamladım, o yüzden teslim oldum,' diyor. Ama tabutun yerini söylemiyor. Akademiden bir psikolojik danışman geldi, herifi konuşturmaya çalışıyor. Müdürün kesin emri var, hiçbirimiz yanına yaklaşmayacağız, sadece psikologlar konuşacak. Parkı kordon altına aldık, bütün ekipler dört koldan arıyor. TÜBİTAK'tan hoca da geldi, Yüzeyaltı Tomografi şeysini kurdu. Herif söylemese bile kızı bulacağız."

Behzat Ç., "Herif nerede?" diye sordu.

Tahsin şaşkın gözlerle Behzat Ç.'yi süzdü. "Sen konuşmaya mı başladın?" diye sordu.

Behzat Ç., "Herif nerede?" diye yineledi.

Tahsin, "Şu BELSO araçlarının arkasında," dedi. "Minibüse aldık." Behzat Ç.'yi kolundan tuttu. "Kesinlikle yanına yaklaşmayacaksın," dedi. "Özellikle sen! Psikolog konuşacak, biz işimizi yapacağız."

Tahsin çalan telefonunu çıkarıp "Hiç merak etmeyin müdürüm," dedi. "Hoca geldi, sistemi kurdu, laptopa da format atmış, on beş dakikaya kadar bulacağız. Tabutun içinde daha bir saatlik hava var. Belediyeden on beş dozer aldık. Evet, bu sefer tek tek değil, blok halinde kazdıracağız. Psikolog konuşturamasa bile biz bulacağız. Emredersiniz müdürüm. Kesinlikle yanına yaklaşmıyoruz. Psikolog ne derse o!"

Behzat Ç. kordonu kaldırıp Güvenpark'a girdi. Ağaç alt-

larına, banklara, çocuk bahçesine göz attı. Bütün şubelerden gelip parkı dolduran polisler, yerlere eğilmiş, karların üstünde emekleyerek bir tümsek arıyor, en ufak girinti çıkıntıyı yokluyorlardı.

Behzat Ç. parkı geçip BELSO araçlarının arasından yola çıktı. Resmî kıyafetli bir polis kolundan tuttu, "Geçiş yasak," dedi.

Behzat Ç. kolunu kurtardı, polis tekrar tutunca, "Çek o elini, sikerim belanı!" dedi. Minibüse doğru yürüdü, elini alnına siper edip minibüsün camından içeri baktı. İyi giyimli, temiz yüzlü bir adam, Red Kit denen herifle konuşuyordu. Red Kit'in bir şey dediği yoktu. Arada tebessüm ediyordu sadece.

Başkomiser tekrar parka döndü. Tahsin, Hayalet ve Harun, bilim insanının başındaydı.

Tahsin, "Taramayı yaptınız mı hocam?" diye sordu.

Bilim insanı, "Evet," dedi. "Yüzeyaltı taramasını yaptık. Bin üç yüz otuz yedi yerde obje var, bunlardan üç yüz kırk dördü prizmatik. Şehir merkezindeyiz... Görüldüğü üzere yeraltı yerüstünden daha karışık."

"Bulmanız ne kadar sürer hocam?"

"En erken bir hafta."

"Bir saatte bulunmaz mı?"

"İmkânsız."

Tahsin elini başına götürdü. "Hocam Allah belanı versin," dedi. "Aletini edevatını topla siktir git!" Ardından ceketini çıkardı, "Akbaba'yı arayın," diye bağırdı. "Akbaba'yı bulun bana!"

Selim, "Aradık," dedi. "Telefonunu açmıyor, küsmüş."

Behzat Ç. minibüse doğru yürümeye başladı, Harun peşindeydi. Başkomiser minibüsün sürgülü kapısını açtı, psikolojik danışmanı yakasından tutup dışarı attı. Harun'a "Kapıyı kilitle," dedi. "İçeri kimse girmesin!"

Behzat Ç., Red Kit'in dudağının kenarından sarkan Maltepe'yi dibinde minik fener olan çakmağıyla yaktı. Red Kit, Maltepe'den derin bir nefes çekti, "Ben de başlamak için bu günü bekliyordum," dedi. Behzat Ç. ağzının ortasına bir sol direk çıkınca Maltepe, Red Kit'in yanağına yapıştı. Red Kit elinin dışıyla yanağındaki ateşi silkip "Bu kasabanın sert çocuğu sen misin?" diye sordu.

Behzat Ç., "O kız ölürse var ya," deyip 14'lüyü çekti. "Şu silahı kafana sıkarım!"

Harun, "Yapar," dedi. "Çok olayı var."

Bütün bunlar olurken psikolojik danışman, minibüsün kapısını yumrukluyor, mütemadiyen "Ne yapıyorsunuz siz, manyak herifler," diyordu.

Behzat Ç. silahın kabzasını Red Kit'in çenesine geçirdi.

"Konuş lan!"

Red Kit sustu.

Kabzayı aynı yere daha sıkı vurdu.

"Konuş lan!"

Red Kit kırılan köpek dişini Behzat Ç.'nin yüzüne tükürdü, sustu.

Omzu kalabalık müdürler ve bir dünya polis minibüsün kapısını yumrukluyordu.

Behzat Ç. silahı bırakıp bütün gücüyle kombine girişti. Bir sol, bir sağ, bir sol, bir sağ ve son bir sol daha.

"Konuş lan! Nerede?"

Ağzı gözü dağılan Red Kit kanla karışık tükürdü, sustu.

Harun kapıyı sıkı sıkı tutarken, "Senin vicdanın kalbin Allah'ın kitabın yok mu lan it!" dedi tek nefeste. "Asansörden korkan kızı tabuta koydun."

Red Kit sustu.

Behzat Ç. tırnak kontrolü yapan bir öğretmen gibi Red Kit'in elini kaldırdı, sağ elinin ayasıyla bastırıp işaretparmağını kırdı.

"Konuş lan!"

Red Kit inledi, sustu.

Behzat Ç. öbür eli tuttu, işaretparmağını kırdı.

"Konuş lan!"

Red Kit inledi, sustu.

Kaval kemiğine bir tekme attı.

"Konuş lan!"

Red Kit sustu.

Behzat Ç. biraz gerilip çok sert ikinci bir tekme çıkardı. Stoperlik hayatında bile kimseye böyle tekme atmamıştı. Red Kit'in kaval kemiği kırıldı. Aynı anda polisler de minibüsün camını kırdılar. Dördüncü sınıf emniyet müdürü "Sen ne yapıyorsun lan!" diyerek Behzat Ç.'ye bir yumruk attı. Behzat Ç. karşılık verecekken, dördüncü sınıf müdürün sekizinci sınıf şoförü üstüne atladı. Üç tane ızbandut gibi polis Behzat Ç.'yi kollarından tutup minibüsten çıkardı.

Başkomiser dünyaya baktı, kalabalığa... Gördüğü her şey titriyor, yakasından çekiyordu. Neredesin!

Akbaba koluna girdi. "Gel benimle," dedi. "Gelmeyecektim ama yine kan çekti." Behzat Ç.'yi Emniyet Anıtı olarak da bilinen anıta götürdü.

"Tabut buralarda bir yerde," dedi. "Tam olarak nerede bilmiyorum ama buralarda bir yerde. Ben size dedim, 'Güvenpark'a bakayım,' dedim, 'mezarları önceden açıyor,' dedim, dinlemediniz."

Behzat Ç. anıta baktı. Brandayı kaldırıp içeri girdi. "Türk. Öğün. Çalış. Güven." talimatlarına sırtını yaslayıp bir 216 yaktı.

Hayalet ve Harun geldi. Başkomiserin yanında durdular.

Hayalet, "Şimdi neden gömdüğünü anladınız mı?" diye sordu. "Adam hayatı boyunca ailesinin mezarlarını aramış. Şimdi de polislere mezar aratıyor."

Cevap veren ya da muhabbeti sürdüren olmadı. Akbaba anıtın önündeki bir taşı kaldırmaya çalışıyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordular.

"Bu taş sanki biraz yamuk duruyor," dedi.

Hayalet geldi, taşa asıldı. Taş çıktı. "Gelin," dedi. "Buraya gömmüş."

"Buraya mı?"

Taşları kaldırıp toprağı eşelemeye başladılar.

Akbaba "Kürek bulun kürek!" diye bağırdı.

Kürek getirdiler.

Adamın biri koşarak yaklaştı, "Durun," diye bağırdı. "Ne yapıyorsunuz? Burası tadilatta."

"Sen kimsin?"

"Kültür Bakanlığı Heykel İşleri Koruma Dairesi..." falan feşmekân... Adamın sıfatı bitmek bilmiyordu. "Bu heykelde kritik bir çatlak var. Mukavemet kaynağı yapıyoruz," dedi.

"Kim yapıyor?"

"Makine mühendisi bilmem kim..."

Onun adıydı. Brandanın altında beyaz bir kamyonet duruyordu. Behzat Ç. brandayı kaldırdı, kamyonetin üstünde Düldül Nakliyat yazıyordu. Ön kapıyı açıp direksiyonda oturan adamı yaka paça indirdi. Kare çeneli, tipi kayık biriydi, kulağında işitme cihazı vardı.

Harun, "Ayaşlı denen ibne sen misin?" diye sordu.

Ayaşlı, "Ayaşlı benim de, ibne sensin," dedi.

Harun eliyle taşların altındaki toprağı eşelerken, "Sen dur," dedi. "Şu tabutu bir çıkaralım, ben sana soracağım!"

Ayaşlı, "Artık çok geç," dedi.

On beş dakika sonra tabutu çıkardılar. Behzat Ç. 14'lünün kabzasıyla eğik çiviye vurdu. Kapağı açtılar. Kırmızı paltosuyla Songül. Başkomiser elini şahdamarına bastırdı. Nabız atmıyordu. Songül'ün kucağındaki robot, "Ben Çelik Arçelik," dedi. "Ya Sen kimsin?"

"Arçelik demek yenilik demek!"

Behzat Ç. sağ elinin ayasıyla 14'lünün şarjörünü yuvasına itip havaya iki el ateş etti. Silah sesleri Sakarya'ya kadar yankılandı. Minibüse doğru yürümeye başladı. Tabutun önünde, ilk şaşkınlığı atan polisler peşine düştü.

Dördüncü sınıf müdür "Dur!" diye bağırdı. "At silahını! At silahını başkomiser! At lan!" Baktı olmayacak, "Vurun bacağından," dedi.

Behzat Ç. minibüsün içindeki Red Kit'e bakıyordu. Red Kit'in yaralarını saran ilkyardım ekibi ve psikolojik danışman kaçtı. 14'lüyü doğrulttu, alnına nişan aldı, eli titremiyordu. Acı, silah sesinden önce geldi. Behzat Ç. bacağından vurulmuştu, sendeledi. Doğruldu, tekrar nişan aldı. 14'lü Red Kit'in alnını görüyordu. Tetiği çektiği an, uçarak gelen bir adam üstüne atladı. Karların üstünde yuvarlandılar. Baktı, Hayalet. Red Kit omzundan vurulmuştu.

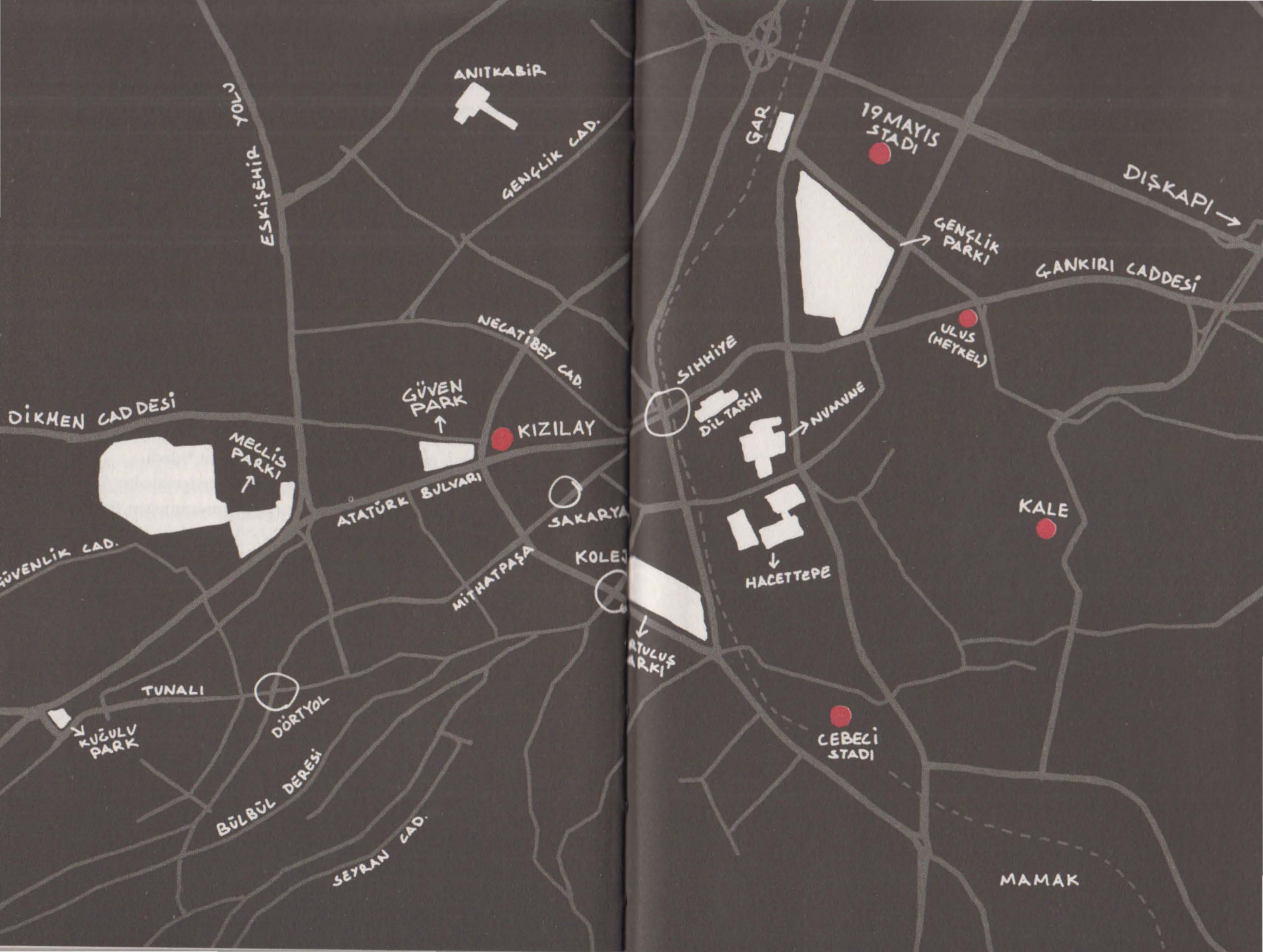
Bir görgü tanığı, "Ağbi adam ne uçtu ya," dedi.

Yanındaki, "Kaç kaç kaç," dedi. "Biz karışmayalım."

Görgü tanığı, "Sen de ne pısırık bir insanmışsın Bahattin Ağbi," dedi.

Üçüncü arkadaşları görgü tanığının koluna girdi. "Bahattin Ağbi'ye öyle deme," dedi. "Özünde iyi bir insandır."

2007 / Ankara

ANITKABİR
ESKİŞEHİR YOLU
GENÇLİK CAD.
NECATİBEY CAD.
GÜVEN PARK
DİKMEN CADDESİ
MECLİS PARKI
KIZILAY
ATATÜRK BULVARI
SAKARYA
GÜVENLİK CAD.
MİTHATPAŞA
KOLEJ
TUNALI
KUĞULU PARK
DÖRTYOL
BÜLBÜL DERESİ
SEYRAN CAD.
GAR
19 MAYIS STADI
DIŞKAPI
GENÇLİK PARKI
GANKIRI CADDESİ
ULUS (HEYKEL)
SIHHIYE
DİL TARİH
NUMUNE
HACETTEPE
KALE
ÇEBECİ STADI
MAMAK

Her sayfada Ankara... Kızılay, Sakarya Caddesi, SSK İşhanı, Dil-Tarih, Atakule, öğrenci evleri... ve Emniyet... Cinayet Masasında "yeni müktesebata" uyum sağlayamamış, lambur lumbur, "dişli" bir başkomiser. Hayata başka türlü bakan biri, "amir", öfkeli, yerinde duramayan... İti de uğursuzu da biliyor...

Türkçe polisiye edebiyatının ve yakın dönem popüler kültürün fenomeni Behzat Ç.'nin iki ünlü romanı *Her Temas İz Bırakır* ve *Son Hafriyat*, yayımlanışının onuncu yılı vesilesiyle özel bir baskıda bir arada...

Emrah Serbes'ten bir AnKara polisiyesi...

iletişim

ISBN-13: 978-975-05-2101-0